

GLASNIK

1 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

siječanj 1988. god. 79. cijena 350 d

POKLON PASTIRA
(Naslikao: Guido RENI)

NJIHOVA LJUBAV
VEĆMA NO ZLATO
SJAJNIJOM BIVA
(M. SPAHIJA)

Božićna noć

Božićna zvona pjevaju nad zemljom. Prenose veliku vijest – prenose glas koji tješi i smiruje. Oživljuju čudo svete noći. Otajstvo našega spasenja silazi na naše tvrde putove. Isus se rodio! Kralj vječnosti, a ipak čovjek, kao što smo i mi; siromah kao što smo sirotani i mi mnogi. Gospodar života i smrti, a sada maleno Dijete na slamici, nepoznato bogatima i moćnima, ali ga pozdravljaju anđeli i pastiri. Veliki je Bog među nama; i nebo i zemlja slave njegovo rođenje. Ispunjene su prošnje samotnih, uslišani zazivi nevoljnih. Betlehemska štalica svijetli suncem najvećega milosrđa, koje je otkupilo čovjeka.

Ovo je svetkovina radosti, kad srce sluša anđeoski pozdrav Božjem Djetetu. Ovo je svetkovina mira, kad i mi prinosimo darove, svoja srca, nebeskome Kralju.

Božićna zvona pjevaju nad zemljom.

Pjesma ulazi u srca, uzdiže umorne, raduje rastužene. Prenosi veliku vijest o ljubavi i o sreći. Prenosi glas o Isusovu rođenju.

(Iz zbornika »Svjetlo Božićne noći«, str. 97)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izaci će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

U listopadu 1987. započela je stvarna 25. godina poratnog izlaženja Glasnika. Taj njegov mali jubilej nećemo slaviti jer je na pomolu puno veći – stota godišnjica rođenja. Počeo je izlaziti 1892. na Stupu u Sarajevskom polju. Jedva da tamo ima još kojeg vršnjaka! Evo još nekoliko podataka. U posljednjoj ratnoj godini (1945.) izašao je za siječanj – veljaču, ožujak, travanj – svibanj. Potom još kao sedmobroj za mjesece od lipnja do prosinca 1945. pod obnovljenim naslovom »Glasnik Srca Isusova i Marijina«. Time je navršio 54 godine izlaženja i morao u »prisilnu mirovinu« od 17 godina i 9 mjeseci. Kad se dobro odmorio, prikupio snage i pomladio, pojavio se opet u listopadu 1963. na veliku radost svojih starih prijatelja i znanaca. Tri broja iz te godine bila su svojevrstan pokus pa ne nose naznaku godišta. Tako je godine 1964. Glasnik službeno započeo svoje 55. godište izlaženja, i evo je već dospio u 79. Ako niste znali, to vam je naš najstariji vjerski list koji i danas izlazi, iz kojega su mnogi naučili i prva slova. Bio im je i početnica i čitanka! Uskoro će slaviti stotu godišnjicu rođenja, i to je razlog zašto prelazimo preko druge mladosti od 25 poratnih godina. Ako vas je već ovo zamorilo, neka vas još poneka rečenica ne dotuče. U godini 1988. cijena po jednom primjerku iznosit će 350 dinara, a izaći će 11 puta. U ljetnim mjesecima kao dvobroj srpanj – kolovoz. Cijena za cijelu godinu bit će 3850 dinara, tako da ni oni siromašniji neće morati ostati bez svoga omiljenog Glasnika. Pogledate li koliko stoje drugi listovi i dnevne novine, sigurno ćete se pitati da li ćemo moći s tom cijenom pokriti sve troškove do konca godine? Na to pitanje nitko vam nije kadar odgovoriti. Ja mogu jamčiti samo ovo: Tko pošalje pretplatu do konca ožujka 1988. za njega nećemo poskupljivati tijekom godine. Zato molimo i povjerenike da o tom vode računa, i da nam isplaćuju u ratama kako prikupe novac. Volio bih da ne moram o tome govoriti, ali vi sami znate kakve su prilike. Ipak, imajmo nade. Naša je nada vođena Betlehemskom zvijezdom, a ona vodi sigurnom cilju. Zato svima želim od srca – SRETAN BOŽIĆ!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. SIJEČANJ 1988. BR. 1

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 4
BLAGDAN LJUBAVI, Dr. A. K. 6
TEŠKO JE REĆI: SRETAN BOŽIĆ!, S. Bošnjak 7
SRCE MOGA OCA, J. Kropek 7
ZA SVE KOJIMA JE POTREBNA POMOĆ, P. Galauner 8
KNEZ MIRA, R. Grgec 10
DRUGA ZAPOVIJED, R. Brajičić 11
PRESVETA BOGORODICA, A. Weissgerber 12
SVETA MISA, M. Steiner 14
ZA LJUBAV SRCA ISUSOVA, M. Kovač 16
MOLITVA ZA OTVORENOST, S. Bošnjak 20
ŽIVOT, HODOČAŠĆE, S. Kuzmić 22
BOŽIĆNO DARIVANJE, T. IVNA 24
NOĆ VELIKOG DOLASKA, D. Bartulović 25
MIR I RAZVOJ U AFRICI, M. Rusan 26
U BAŠUDEBOVOJ KOLIBI, A. Gabrić 27
PROSLAVA U ŽUPI SVETOG IGNACIJA, I. Dilber 28
POHOD SJEVERNOM KAMERUNU, M. Šurjan 28
PETAR KASUI, H. Cieslik 31
PUT PREMA BRAKU, V. Vider 32

Blagdan ljubavi

Najljepša idila, koja zanosi svakog kršćanina, jest Božić. Ima tu nešto što je srasło s ljudskom dušom. One bijedne jaslice, ono siromaštvo, privlači. Čudno, dok ljudi bježe od bijede, siromaštva, ovdje ih to siromaštvo vuče. Sigurno je, da se je Bog rodio u bogatstvu, u sjaju, ne bi bio tako bliz ljudima.

I čovječja ljubav što nije učinila od onih jaslica? U crkvama ih vidimo, po kućama. Svatko hoće imati jaslice. One su mu drage. I stariji čovjek postaje ko dijete. Sam ih kiti i resi. I onaj koji je odavno okrenuo Kristu leđa. Zašto i odakle tolika privlačnost jaslicama?

Postoji sila snažnija od električne struje. Sila, koja vlada ljudima jače od bilo koje fizičke sile. To je ljubav.

One jaslice, ona bijeda, onaj djetinji plač ima i poznaje samo jednu riječ: ljubav.

Nju svatko osjeti, ona svakoga osvoji. Božić nije drugo nego blagdan ljubavi koja ne pozna granica. Svatko osjeća tu ljubav, nitko nije isljkučen. Zato je Božić blagdan obitelji koja počiva na ljubavi, zato je Božić blagdan čovječanstva koje ne može opstojati bez ljubavi.

Tko, dakle, nema ljubavi nije čovjek. Još manje kršćanin.

Uz jaslice vidimo anđele, glasnike ljubavi. Gledamo svjetlo, oznaku istine, koju ljubav nosi. Čujemo veseli pjev kojega ljubav rađa.

Danas, skoro nakon 20 vjekova od Kristova rođenja, ljudi kao da hoće uništiti smisao jaslica.

Čuje se jedna grozna riječ od koje nam se koža ježi, širi se i naglašava nauk koji smrt nosi: Mrzi!

Strašan nauk koji se protivi Bogu, Stvoritelju svega, čija ljubav sve stvori. Nauk koji se protivi ljudskoj naravi koju jedino ljubav rađa i uzdržava.

Mržnja razara, a ne gradi. Mržnja može imati uspjeha u uništavanju i ubijanju, ali ne u napretku i izgradnji naroda i čovječanstva.

Tko je više dobra učinio čovječanstvu, da li Krist ili mržnja svih silnika i nasilnika zajedno? Ne mislimo na svrhunaravne darove nego na čisto materijalne dobrine. Bolnice, škole stvorila je ljubav Kristova u Njegovim sljedbenicima. Slikarstvo, kiparstvo, glazba nije li plod ljubavi koju je nadahnula Kristova ljubav?

Mržnja uništava jaslice Božje ljubavi, ruši sve dobro i plemenito. Vara se tko misli da je može skučiti. Kao ni ljubav, tako ni mržnja, ne zaustavlja se. Zapovijed mržnje ide dalje od onoga što bi htjeli njezini širitelji. Ona je razorni bacil koji ulazi u sve prostorije, u bratske duše, u obiteljske ložnice, u dječja srca. S njom dolazi samo zlo.

Nema naroda koji od mržnje živi. To je ugriz od kojega gine onaj koji ugriza. Ljubav stvara, a mržnja razara. To nam potvrđuje iskustvo vjekova. Zato Božić, blagdan ljubavi, treba imati posebno značenje za svakoga.

Svatko bi morao pristupiti jaslicama u kojima leži Ljubav položena u malenom djetetu. I siromah i bogat. I radnik i poslodavac. I otac i sin. Posebno vladari i knezovi ovoga svijeta. Stati i slušati. Slušati nauk ljubavi. Tu bi našli rješenja svim pitanjima koja tište obitelji, koja more čovječanstvo. Ljubav bi zamijenila mržnju, blagost srdžbu, jauk majki zamijenila bi pjesma: »Slava Bogu na visini, a na Zemlji mir ljudima dobre volje«!

K jaslicama bi morali pristupiti svi nosioci i naučitelji mržnje da vide što mržnja Herodova učini od djece betlehemske, što učini od djeteta koje se zove Isus.

Kako je tužan konac Herodov, kako je grozno uništenje Jeruzalema, kako li je tužan rasap židovskoga naroda!

Ljubav Isusova je trijumfirala, donijela je svoje plodove. Od te ljubavi mi još i danas živimo. I kad bi bilo više te ljubavi ne bismo tek životarili, glodali se i ubijali. Prolazeći pokraj jaslica sjetimo se te ljubavi koja treba biti temelj životu čovjeka. Neka se na njoj temelji odgoj naše djece i mladeži, i čitav naš narod i život. Ljubav osvaja. Ljubav nam je Krista dala. Ljubavlju i mi ćemo osvojiti i ujediniti sve niti narodnog života.

Jaslice, križ – simboli ljubavi, doniješe otkupljenje svijetu. Ljubav Božja u nama donijet će mir čovječanstvu.

Božić, blagdan ljubavi, neka donese ljubav našim dušama!

Dr A. K.

Teško je reći: Sretan Božić!

Teško je reći: Sretan Božić,
tamo gdje se rodi slijepo dijete.
Teško je reći: Sretan Božić,
tamo gdje je dijete batinano, mučeno.
Teško je reći: Sretan Božić,
kad je dijete u zlo korišteno.
Teško je reći: Sretan Božić,
kad je dijete glađu, zimom izmučeno.
Da, Bože, danas je teško reći:
Sretan Božić!

Da, Bože,
teško je reći: Sretan Božić,
kad se znade da će Sin Tvoj rođeni,
Dijete iz jasala u Betlehemu
za trideset godina biti na križ pribijeno.

Da, Bože, nebeski Oče,
teško je reći: Sretan Božić,
i čekati sreću od Rođenog
koji će tragično završiti,
iako je u njemu kucalo Tvoje Srce,
iz njega zračila Tvoja Ljubav.

Zato, Bože, nebeski Oče,
daj nam snage da mognemo reći
istom vjerom i predanjem kao Isus,
Bogočovjek, Patnik u Maslinskom vrtu:
»Neka bude volja Tvoja, Oče, a ne moja!«
Samo tada moći ćemo reći i osjetiti:
Sretan Božić – svima na Zemlji!
Samo tada, ili nikada.

Mons. BADRE, biskup iz Bayeuxa
Prepjevao: Srećko BOŠNJAK

Srce moga oca

Prije desetak godina, Glasnik je pisao o tome kako se obitelj Rudolfa Kropek posvetila Srcu Isusovu. Taj čin obavljen je pod vodstvom poznatog franjevca o. Petra Graf. Lani, na blagdan Imena Marijina (12. rujna) Rudolf Kropek je umro. Njegov sin Josip, svećenik, piše: »Među sitnicama koje je tata ponio u bolnicu, našao sam jednu kovertu s nekoliko sličica, posvetnu molitvu Srcu Marijinu i knjižicu 'Osobna posveta Srcu Isusovu'. Ispod molitve stavljen je datum mog rođendana i očev vlastoručni potpis.

Život mu je bio neizrecivo težak, ali se nikada nije odrekao svoje vjere niti ju je zatajio. Sve te posvetne molitve govore gdje je i od koga je tražio pomoć, i u koga je polagao svu svoju nadu. U njegove mrtve ruke stavio sam molitvenik 'Srce Isusovo spasenje naše'. Neka mu posluži kao iskaznica, da se vidi čiji je bio i kome je pripadao. Još 1976. godine napisao sam jednu pjesmu njemu u čast. Molim vas, objavite je u Glasniku koji je u pravom smislu bio njegov list!«

Moj otac ima veliko srce
sakriveno u ljuski svoga tijela.
To ga srce čitavog ispunja,
a svi misle da je ono malo i obično!

Moj otac ima nježno srce,
puno toplih suza, uvijek sakrivenih,
kao da ih čuva za radosti života,
a svi misle da on ne zna plakati.

Moj otac ima bogato srce,
kao kalež neba zvijezdama ispunjen,
kao škrinja puna blaga najljepšega,
a svi misle da je siromah.

Josip KROPEK

Za one kojima je potrebna pomoć i za one koji im je, potaknuti Duhom pružaju

U mjesecu siječnju misli i molitve ljudi dobre volje usredotočuju se oko teme jedinstva i mira. Nova godina, blagdan Marije Bogorodice, već je tradicionalno postao »Dan mira«, dan molitve za mir. Svi mi čeznemo za jednim svijetom u kojem neće biti nasilja i u kojem će vladati mir. Sv. Otac za taj dan uvijek iznosi svoju veliku poruku mira, uobličenu u tematsko razmatranje.

Od 18. do 25. siječnja pažnju Crkve zaokuplja Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. A upravo to jedinstvo danas je velika potreba ljudi.

OTVORENI POTREBAMA DRUGIH

Nakana AM za ovaj mjesec ne želi se udaljiti od te velike potrebe za mirom i jedinstvom. Ipak ona nam otkriva novi vid stvaranja mira i male, ali sigurne, korake koji vode željenom jedinstvu među rastavljenom braćom. Potrebno je da se otvorimo potrebama drugih. Da postanemo osjetljivi za nevolje drugih. Da se u tom pogledu prepustimo nadahnuću duha i da molitvom i djelom pomažemo one koji, potaknuti Duhom, svoj život ugrađuju u velike potrebe svijeta i u muku ispaćenog i ugroženog čovjeka.

DATI SEBE DRUGIMA

Ova nam nakana otkriva važan vid kršćanskog života. Kršćanin je čovjek za drugoga. Evanđeosko pravilo glasi: »Tko izgubi svoj život, taj će ga naći!« Kršćanin je čovjek koji se opredijelio za Krista. Krist je srce njegova bića i mjerilo života. A Krist je svega sebe prinio na žrtveniku križa za čovječanstvo. Zato se i kršćanin ostvaruje u punoj mjeri tek onda kad s drugima podijeli sve što ima i sve što on jest. Tek tada, kad svega sebe prinese na žrtveniku ljubavi, on u potpunom smislu riječi nastaje. Taj žrtvenik može za pojedinca biti obitelj, radno mjesto, služba u Crkvi, izgaranje u službi malenih, siromašnih, bolesnih...

DA SVI IMAJU ŽIVOT

Kršćanin, poput Krista, mora imati osjetljivo i otvoreno srce za veliku muku svijeta, za patnju svakoga čovjeka. Mora imati srce poput duhovnog radara kojim otkriva velike probleme i potrebe čovječanstva. To srce je u isto vrijeme osjetljivo na najmanju bol i potrebu malog čovjeka, pogotovo onoga koji živi u njegovoj neposrednoj blizini.

Bog svakome čovjeku iskazuje svoju ljubav darujući mu nebrojena dobra. Ali ti nam darovi nisu dani samo za nas, za naše vrijeme i naše sposobnosti, za naša kulturna i materijalna dobra. Darovi su nam dani i za druge. Svoju vjeru, svoju radost i svoj nutarnji mir moramo dijeliti s drugima. Zato i u najsvečanijem času, kod slavljenja Euharistije, neposredno prije Pričesti, pružamo Kristov mir jedni drugima. To je znak kršćanske otvorenosti, našeg zajedništva u Kristu, te naše spremnosti da sve, što jesmo i što imamo, podijelimo s drugima. Takav nam je primjer dao naš Otac nebeski koji nam je darovao svoga Sina Jedinorođenog.

MARIJA – UZOR DARIVANJA

Sv. Otac postavlja nam Mariju za putokaz i za uzor u tom darivanju samog sebe na žrtveniku čovječanstva. Ona je primila najveći dar neba, Isusa Krista, i darovala ga je – i neprestano ga još daruje svijetu. Ona je shvatila otajstvo vlastite punine. Dijeli s drugima ono što jest i što ima.

Marija je ušla u povijest spasenja po poslušnosti u vjeri, a vjera je u svojoj najdubljoj biti otvorenost ljudskog srca pred Božjim samodarivanjem u Duhu Svetom. I upravo ta i takva vjera povela je Mariju još i dalje. Ona se prepustila Duhu Svetom kao oruđe, da preko nje dade najljepše darove života i ljubavi svima onima koji te darove najviše trebaju (Usp. Encikliku »Gospodina i Životvorca« br. 49 i 51)

SLUŽITI ZNAČI KRALJEVATI

Sv. Otac u svojoj Enciklici »Otkupiteljeva Majka« nastavlja svoju misao: »Ona koja je u trenutku Navještenja samu sebe nazvala sluškinjom Gospodinovom ostala je kroz cijeli svoj život vjerna onomu što to ime znači. Tako je potvrdila da je prava učenica Isusa Krista koji je u svom vlastitom poslanju snažno naglasio služenje: 'Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge' (Mt 20,28). Upravo zbog toga Marija je postala prva među onima koji, služeći Kristu i ljudima poniznošću i strpljivošću, dovode svoju braću Kralju kojemu služiti znači kraljevati te je potpunoma postigla onaj stav kraljevske slobode koji je vlastit Kristovim učenicima: služiti znači kraljevati...

Ta slava služenja ne prestaje biti njezino kraljevsko odlikovanje: uznesena na nebo nije napustila tu spasonosnu ulogu, kojom se izražava njezino materinsko posredovanje, sve do trajnog proslavljenja svih odabranih« (br. 41).

PRIMJERI KOJI ZADIVLJUJU

Taj poziv na služenje, te na zajedništvo života i dobara, duboko i na najrazličitije načine odjekuje u kršćanskim srcima. On stvara pokrete dobrohotnosti. On pokreće grupe i pojedince na herojsku ljubav.

Velik i bogat industrijalac, sada već pokojni Fidel Götz, veliki dobročinitelj naše Crkve, davao je desetinu svojih velikih prihoda za dobrotvorne svrhe. Jedna mlada liječnica iz Njemačke, koju sam sreo među sestrama Majke Terezije, napustila je svoju liječničku karijeru i stavila se, kao jednostavna i skromna misionarka ljubavi, u službu najsiromašnijih među siromašnima. Jedna mlada djevojka donijela mi je ovih dana svoju prvu plaću u želji da se kupi bar komadić kruha onima koji umiru od gladi.

Veliko je mnoštvo onih koji se otvaraju zovu ljubavi, osobito danas. To su graditelji mira i promicatelji jedinstva u današnjem svijetu.

MOLIMO S PAPOM

Molimo ovaj mjesec, zajedno sa Sv. Ocem i svim članovima AM, za sve one kojima je potrebna pomoć, materijalna ili duhovna. Molimo da Duh Božji pokrene mnoga mlada srca, da se stave u službu onih koji vapiju za pomoć. Molimo i za one koji su se, po nadahnuću Duha, odazvali tom velikom zovu braće i sestara koji trpe, da ustraju na započetom putu. Svi oni trebaju, i svi oni očekuju, našu pomoć.

Nakana naših biskupa:

DA SE KAO VJERNICI RAZNIH VJEROISPOVIJESTI MEĐUSOBNO PRIHVAĆAMO I POŠTUJEMO

Vjerski ratovi i vjerska netrpeljivost bili su i ostaju kao proturječna pojava u obitelji čovječanstva, osobito u njezinom vjerničkom dijelu.

»Jedan Gospodin. Jedna vjera. Jedan Krist! Jedan je Bog i Otac sviju, koji je nad svima, koji djeluje po svima i u svima,« piše sv. Pavao u svojoj poslanici Efežanima.

Svi koji su Boga upoznali, i svi koji u Boga vjeruju, morali bi iz ove Pavlove poruke izvući praktične zaključke za život. Čovječanstvo je jedna velika obitelj. Svaki čovjek nosi u sebi pečat Božje stvaralačke ljubavi. Svaki je kršćanin označen poljupcem Krista Otkupitelja i posvećen je u Duhu Svetom.

Vjera u Boga, vjera u Krista, otkriva nam veličinu i dostojanstvo čovjeka. Zato u vjerničkom dijelu čovječanstva nema mjesta ni klasnoj borbi do uništenja, ni rasnom sukobu ali ni vjerskoj isključivosti.

Nažalost, čovjek je ranjen istočnim grijehom i previše je sklon zlu. O tom nam govore povijesna opterećenja. Ali mržnja i netrpeljivost i danas, unatoč tolikim ekumenskim nastojanjima, opet i opet dolaze do izražaja.

Zato treba puno moliti i raditi oko međusobnog zbližavanja, prihvaćanja i poštivanja svih onih koji vjeruju. Molimo s našim biskupima da se to ostvari i ovdje na našem tlu.

Petar GALAUNER

Knez mira

Piše: prof. Radovan GRGEC

Riječ »knez«, kao i riječ »kralj«, ima svoje simboličko, povijesno i stvarno značenje. To vrijedi i za biblijski izraz »Knez mira«.

U ovo božićno vrijeme, kad slavimo rođenje Kneza mira, i na početku nove godine, kada se slavi Svjetski dan mira, željeli bismo da 1988. godina započne i završi dobro. Želimo obilje mira i radosti svakom ljudskom srcu, svim narodima i državama.

Ne smijemo smetnuti s uma da mir nije samo odsutnost rata ili stanje nekog nepokretnog i »uspavanog« mirovanja. Mir uključuje u sebi dinamiku određenog zbivanja i djelovanja, kao i biblijska riječ »šalom«. Knez mira je Isus Krist, koji je postao čovjekom iz ljubavi prema nama.

Pravi se mir ne podnosi nego stvara. Bez pravde, slobode i ljubavi nema pravog mira. U tom slučaju mir je obično tek varka, fraza ili sredstvo političke manipulacije. Mnogi stoga misle da je mir danas neostvariv. Zaista, suvremeni je svijet pun nepravdi, pun raznih klasnih, rasnih, nacionalnih i vjerskih diskriminacija, pun raznih »apartheida« i »genocida«.

Vrlo snažno odjeknule su na Biskupskoj sinodi o laikatu, održanoj u Rimu u mjesecu listopadu 1987, riječi angolskog biskupa Dos Santosa. On je izjavio kako valja povesti računa ne samo o afričkom rasnom apartheidu, koji podnosi oko 25 milijuna potlačenih, nego i o daleko brojnijem apartheidu u državama gdje su kršćanski vjernici građani drugoga reda ili progonjeni od totalitarističkih režima kao »neprijatelji naroda«.

I suvremeni svijet, pun protuslovlja i raznih nevolja, čezne za porukom Kneza mira. Kršćani znaju da jedino Isus Krist može pružiti svijetu ono što toliki smatraju neostvarivim: mir, ljubav, pravdu i slobodu. Sloboda djece Božje i mir koji svijet ne može dati ni oduzeti poklon je novorođenoga betlehemskog Djeteta svim ljudima dobre volje.

Isus Krist je došao na ovaj svijet i postao čovjekom da nas oslobodi, otkupi i spasi, ali želi da ga ljubimo i nasljeđujemo. Nasljedovanje nekoga, prema riječima H. Giesena, zapravo je trajni i neprestani hod njemu ususret. Prošli put smo govorili o tom kako mi, nasljedujući Krista, idemo ususret Nekomu koji je pošao nama ususret i prije nego što smo mi krenuli.

Dakle, na čovjeku je da se prene i da krene ususret Knezu mira. To je zadatak što se postavlja pred sve nas koji živimo u svijetu ratova i prijetnji svake vrste. Krenuvši mu ususret i idući tim putem trajno i neprekidno, spašavamo sebe i čovječanstvo.

Samo tako možemo pokazati i dokazati da uistinu vjerujemo u Isusa Krista, Kneza mira, i da smo djeca svjetlosti. To je ujedno i jedini put kojim pravi mir može ući u ljudska srca i u svijet, u naše obitelji i u život naše domovine.

Druga zapovijed

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Magdaljena Debrel je rođena u Francuskoj. Umrla je u Parizu 1964. u vrijeme koncila. Napisala je knjigu »Marksističko selo – misijska zemlja«. U njoj opisuje svoje iskustvo Krista pod vidom svjetlosti svijeta. Radovala se što je vjerovala među onima koji ne vjeruju. Učila nas je kako treba ljubiti svoga bližnjega sjedinjujući se s Kristom koji nam daje tu ljubav.

U toj knjizi najprije navodi Isusove riječi: »Dječice moja, ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas« (Iv 15, 12)!

Mi ljubimo Boga. Ljubav prema Bogu prva je zapovijed. Ali, druga je zapovijed slična prvoj. To znači da samo ljubeći svoje bližnje možemo uzvratiti Bogu ljubav za ljubav.

No, opasnost je u tome što druga zapovijed lako postane prva. Moramo, naime, provjeriti da li naša ljubav prema svakom čovjeku doista znači ljubav prema Kristu; da li u svakom čovjeku ljubimo Boga ne praveći razlike među njima?

Druga je opasnost u tome što mi veoma lako reknemo da mi tako uopće ne možemo ljubiti. Istini za ljubav moramo priznati da ne možemo, niti ćemo moći, ako ljubav odijelimo od vjere i nade.

Vjera i nada – to je tlo na kojem niče ljubav. Vjera i nada, to je tlo molitve a bez molitve nećemo moći ljubiti.

U molitvi, i samo po molitvi, otkrit će nam se Krist. Prepoznat ćemo ga očima vjere, uvijek sve oštrije i sve svjetlije vjere. U molitvi ćemo moći moliti dar bez kojega ne možemo ljubiti. Po molitvi ćemo zadobiti ljubav prema svakom bližnjem kojeg susretnemo, i to u skladu s njegovim potrebama.

Vjera i nada protkane molitvom uklanjaju zapreke s našeg puta ljubavi, a najveća zapreka je sebeljublje.

Treća opasnost bit će u tome što ćemo ljubiti ne »kao što je Isus nas ljubio«, nego na ljudski način. I to je možda najveća opasnost.

Jer ljudska ljubav, jer je ljubav, lijepa je i velika stvar. I nevjernici mogu ljubiti druge upravo veličanstvenom ljubavlju. Ali mi nismo pozvani samo na takvu ljubav. Mi ne pružamo bližnjemu svoju ljubav nego Božju ljubav, a Božja ljubav osoba je Presvetog Trojstva. Nama je od Boga data kao dar koji treba kroz nas proći i otvoriti nas da bi mogla ići drugima, da bi se i drugima mogla saopćiti.

To je dar koji znači Svemogućnost, a to znači da mi pri tome ne vjerujemo u neku stvar, nego u Boga. To je dar koji ne možemo zadržati samo za sebe bez opasnosti da se u nama ne ugasi, da ga i mi izgubimo. Ljubav je dar nama – za nas i za druge.

Presveta Bogorodica

Piše: Antun WEISSGERBER

U građansku novu godinu ulazimo s crkvenom svetkovinom u čast Presvete Bogorodice. Taj najčasniji Marijin naslov stavljen je na taj kalendarski dan, na osminu Božića, da proslavimo Onu koja nam porodi Bogočovjeka – Krista. Blagdan Presvete Bogorodice uveden je u 5. v. nakon efeškoga sabora. Svetkovina se kroz povijest »selila« s jednog datuma na drugi. Pavao VI opet ga je vratio na stari datum božićne osmine.

Naziv 'Bogorodica' nećemo naći izričito u Bibliji, ali je posve ukorijenjen u božanskoj objavi. Svaki poučeni vjernik znade da je Isus Božji Sin koji čovjekom posta i ne čudi se naslovu Bogorodice koja ga kao čovjeka rodi. Ta ona je sama čula od nebeskoga vjesnika da će začeti i roditi »Sina Svevišnjega« te da će se njeno Čedo zvati »Sveto – Sin Božji« (Lk 1,35). Tom vjerom pozdravlja Mariju starica Elizabeta kod pohođenja: »Otkud meni ovo da Mati Gospoda moga dolazi k meni?« (Lk 1,43)

VJERA CRKVE U BOGORODICU

Zanima nas kako je Crkva pronašla taj naziv da počasti Kristovu Majku. Spočetka vrlo jednostavno: Ako je Marija rodila Onoga koji je Božji vječni Sin, onda je možemo spravom nazvati Bogorodicom. Prvi je taj naziv upotrijebio Hipolit Rimski, a tokom 3. v. ukorijenio se u Aleksandriji. Ondje nalazimo prvu molitvu, dosad poznatu, Mariji: »Pod obranu se tvoju utječemo, o Bogorodice...!« Nije davno što je pronađoše na jednom papirusu iz onog davnog vremena. Koncem 3. v. aleksandrijski biskup Theonas gradi prvu poznatu crkvu u čast Bogorodici. Kroz 4. v. mnogo crkvenih pisaca tim je naslovom počastilo Kristovu Majku – Theotokos! U kršćanskom puku, naročito na Istoku, uvriježilo se žarko štovanje Bogorodice već prije nego je efeški sabor dogmatski potvrdio ovaj naslov.

BURA OKO »BOGORODICE«

Iz kršćanskoga grada Antiohije podigla se protiv naziva Bogorodice neočekivana bura. Ondje neki od klera, a uz njih i neki sirijski biskupi, skovaše o Kristu teologiju koja je nijekala njegovo Božanstvo u času začeća i poroda. Stoga su bili protiv toga da puk Mariju naziva Bogorodicom. Iz Antiohije car Teodozije II dovede u Carigrad govornika Nestorija te ga postavi za biskupa carskoga grada. Kad je Nestorije jednom propovijedao zanosno o Mariji, okrene govor prdtiv naziva Bogorodice, jer da je Marija samo »Kristorodica«. Ona nije drugo nego »jedna žena, a Bog se ne može roditi od žene«. Čini se da je htio reći kako stvor ne može roditi vječno Božanstvo. To bi bilo pravovjerno. Marija, naime, nije mogla roditi Vječnoga kad je u vremenu od njega stvorena. Na taj napad Bogorodice uzbunio se kler i narod, a caričin tajnik Euzebije ustade protiv Nestorija. No ovaj nije povukao svoju tvrdnju da »stvorenje ne može roditi Stvoritelja«. Kod pričesti neki monah pristupi Nestoriju i nazva ga heretikom, a narod nije htio primati pričest iz ruku takvog biskupa (Sokrat, Hist. eccl. VII, 32 – PG 67, 808).

Nestorije je osjetio da je dirnuo u vjeru Božjega puka. Protiv njegova govora digoše se i neki biskupi, napose Ivan iz Antiohije i Ćiril iz Aleksandrije.

Iz carskoga grada bura se proširila po cijelom Istočnom Rimskom Carstvu. Dok je Ćiril sabrao sinodu u Aleksandriji da brani naslov Bogorodice svojim »anatematizmima«, koje posla uz pisma prosvjeda Nestoriju, dotle se u istočnoj Siriji već spremalo krivovjerje koje kasnije poprimi naziv »nestorijanizam«. Po tom krivovjerju Marija je rodila samo Krista-čovjeka kome se kasnije, kod krštenja, pridružio božanski Logos. Logos ga je u muci i smrti ostavio, a obuzeo ga opet kod uskrsnuća. Njihova kristologija nije priznavala osobno jedinstvo Riječi koja tijelom posta u Mariji, nego samo djelatno jedinstvo Riječi koja

kroz Krista djeluje. Krist nije po svom bitku Bog nego se u njega samo privremeno uselio Božji Sin. U Kristu su dvije odijeljene naravi i dvije osobe: ljudska i božanska. Njih spaja samo vanjska suradnja.

Da li je Nestorije tako mislio pod utjecajem toga kruga, ili je samo nijekao da bi Marija rodila Božanstvo, ne slažu se povjesničari, pa i mi prepuštamo raspravu stručnjacima povijesti.

EFEŠKI SABOR G. 431.

Car Teodozije II sazvao je biskupe u Efez na sabor. Prisutni su bili i papini poslanici. Nakon odijeljenih rasprava raznih skupina, održano je u Marijinoj bazilici završno zasjedanje koje je potvrdilo vjeru u Bogorodicu jer je začela i rodila Božjeg Sina: »Nije naime, Djevica rodila nekog običnog čovjeka u kojeg bi zatim sišla Božja Riječ, nego se kaže (u Pismima) da se Riječ Božja u samoj utrobi s tijelom sjedinila i utjelovljena rodila, uzimajući svoje tjelesno rođenje kao nešto što joj pripada.

...Tako i (sveti Oci) nisu oklijevali presvetu Djevicu nazivati Bogorodicom, ali ne zato što bi od nje potjecala narav Riječi i njezino Božanstvo, nego zato što od nje potječe ono sveto tijelo obdareno razumskom dušom, s kojim (tijelom) se Riječ u istoj osobi sjedinila, pa se stoga veli da se i u tijelu rodila« (Usp. DS, 251). Dakle, Marija je zato Bogorodica što se u njoj utjelovila Riječ Božja – Sin Svevišnjega. Ona ga je rodila kao čovjeka, ali je on kao osoba bio Bog.

Tu je istinu, nakon 20 godina, još jače razjasnio sabor u Kalcedonu kad naglašuje da je Krist »jedan«, »rođen od Oca prije vjekova po božanstvu, a u posljednje dane isti je rođen od Marije Djevice Bogorodice – po čovještvu« (DS 301).

Vjerni puk čekao je oko bazilike da čuje ishod sabora. Već je pala noć kad im biskupi proglasiše vjeru Crkve u Bogorodicu. Nastalo je silno klicanje a biskupe, uz bakljadu, dovedoše do njihovih stanova. Kad je papa Celestin I prihvatio i potpisao saborsku dogmu o Bogorodici, cijelo je kršćanstvo prihvatilo taj naslov kao krunu Marijine časti. Na mnogo mjesta gradile su se crkve i bazilike njoj u čast pa je tako i u Rimu sagra-

PRESVETA BOGORODICA (Ikona iz XV. st. čuva se u Šibenskoj katedrali)

(Nastavak na str. 21)

Žrtva, spomen-čin, gozba

Piše: Marijan STEINER

Sveta Misa jedna je od najuzvišenijih tajni kršćanske vjere. Ona je vrhunac prema kojemu teži sav život kršćana, ali također i središte i izvor duhovne jakosti za članove Crkve. Tijekom ove godine tumačit ćemo u Glasniku pojedine dijelove misnog slavlja, kako bi ih vjernici bolje upoznali i s većom koristi sudjelovali na sv. Misi.

Odmah na početku navest ćemo tekst iz crkvenog dokumenta: »Uputa o štovanju euharistijskog otajstva«, izdatog u Rimu 1967. U toj uputi čitamo između ostalog i ovo:

»Misa ili večera Gospodnja ujedno je i nerazdvojivo:

– žrtva po kojoj Žrtva križa biva trajnom;

– spomen-čin smrti i uskrsnuća Gospodina koji je rekao: 'Ovo činite meni na uspomenu' (Lk 22,19);

– sveta gozba na kojoj zajedničkim blagovanjem tijela i krvi Gospodnje Božji narod biva dionikom dobara pashalne žrtve, obnavlja novi savez što ga je Bog jednom zauvijek utanačio s ljudima u Kristovoj krvi, te u vjeri i nadi predskazuje i pretječe eshatološku gozbu u Kraljevstvu Očevu, naviještajući smrt Gospodnju 'dok on ne dođe'« (EM 3).

ŽRTVA

Žrtva je čin kojim se odričemo nekog zemaljskog dobra i prinosimo ga Bogu u želji da time Boga častimo. Još je dublje ono značenje žrtve koje proizlazi iz činjenice da su ljudi svjesni svojih grijeha, kao uvrede nanesene Bogu, pa mu žele dati naknadu i zadovoljštinu. Čovjek želi u žrtvi zapravo samoga sebe prikazati Bogu. Žrtva je samo zamjena. Zato sv. Augustin kaže: »Svrha je žrtve da nâs sjedini s Bogom!«

Isus Krist preuzeo je na sebe grijehe svih ljudi, u nakani da samog sebe prinese za njih kao žrtvu naknade i zadovoljštine, i to na krvav način – na križu! Izvršivši to djelo, posao je otkupiteljska žrtva, naš Otkupitelj ili Spasitelj.

Onu krvnu žrtvu s Kalvarije Isus je unaprijed ostvario na posljednjoj večeri – na nekrvan način, govoreći nad kruhom: »Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje«, a nad vinom: »Ovo je krv moja koja se za vas prolijeva«, dodajući nad oboma kao jednim činom: »Ovo činite meni na spomen!« Tako je učinio mogućim da se njegova žrtva s Kalvarije obnavlja i posadašnjuje na nekrvan način, a to je sv. Misa.

U misnom slavlju sakramentalno, to jest pod vidljivim znakom, nastavlja se i na nas primjenjuje cijelo Kristovo otkupiteljsko djelo: muka, smrt i uskrsnuće. Ne mogu se, naime, Gospodinova muka i smrt odijeliti od njegova uskrsnuća. Krist, prisutan u Euharistiji, uskrsli je Gospodin, pa stoga i mi u tom sakramentu primamo zalog vlastitog uskrsnuća.

Vrijeme je da istaknemo još jedno otajstvo, ono koje se zbiva u sakramentu krsta, po kojem se mi pritjelovljujemo Kristu udioništvujući u njegovoj smrti i uskrsnuću, tako da postajemo otajstveno JEDNO s njim, on glava a mi tijelo. I budući da smo JEDNO s njim, on je na križu u sebi sve nas prikazao svome Ocu, pa se i u Misi suprikazujemo s njim, ali ne tako da bi naša žrtva bila nešto bez njegove, da bi se dala odijeliti, a da ipak sačuva pravi smisao. To ne! Niti naše sužrtvovanje čini Gospodinovu žrtvu vrednijom. Gospodin je samo htio da i mi surađujemo u svome spasenju. Zato nas je pritjelovio samome sebi, da naše žrtvovanje ne bude prinošenje tuđeg, nego naše vlastito. Stoga i mi u tom sakramentu primamo zalog vlastitog uskrsnuća. Gospodin je rekao: »Zaista, zaista vam kažem: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nećete imati života u sebi. Tko jede moje tijelo i

pije moju krv, ima život vječni i ja ću ga uskrisiti na posljednji dan« (Iv 6, 53-54).

Značajno je da se na času smrti vjernicima dijeli uz bolesničko pomazanje i sv. Pričest kao poputbina. Kršćani je primaju kao sakramenat vječnog života. Što je, naime, suumrlo s Kristom, to i suživi s Kristom.

SPOMEN-ČIN

Ustanovljujući euharistijsko otajstvo Gospodin je odredio da se ono trajno vrši u njegovoj Crkvi, i ona kao da nema uzvišenijeg zadatka na ovome svijetu nego da ispunja taj zadatak. Gospodin je upravo zapovijedio: »Ovo činite meni na spomen!«

U Euharistiji se izražava cijelo Kristovo otkupiteljsko djelo, to jest njegova smrt i uskrsnuće, tako da nema jednog bez drugog. Po tom otajstvu primamo oproštenje grijeha u njegovoj smrti i uskrsnuću – te postajemo čisti. Postajemo također dionici njegova života u njegovu uskrsnuću i baštinici Kraljevstva Božjega po njegovu uzašašću na nebo.

Ali u Euharistiji je uključena također i parusija, to jest drugi Kristov dolazak u slavi, na koncu povijesti, kada će otkupljeni ući s njim u život budućega vijeka. Sv. Pavao piše: »Uistinu, svaki put kad jedete ovaj kruh i pijete ovaj kalež, smrt Gospodnju navješćujete dok on ne dođe« (1 Kor 11, 26).

Po Euharistiji primamo zalog buduće slave i predokus raja. On nas, dakle, »prenosi u prošlost, u otajstva povijesnog Krista u kojem je ukorijenjena i iz kojega crpi svoju realnost i širi svoju božansku životnost. A u isto vrijeme ona naviješta, uprisutnjuje i opleđuje budućnost...« (A. M. Roguet).

Euharistija ima, naravno, svoje značenje i u sadašnjosti. Po njoj se već sada sjedinjujemo s Kristom, te braćom i sestrama. Zato latinski izraz Communio izravno znači zajedništvo, dok hrvatska riječ Pričest znači čest (dio!) u cjelini.

GOZBA

Gotovo uz svaku žrtvu vezana je žrtvena gozba. To susrećemo u mnogim religijama starog svijeta, a i danas. Blagovanjem jednog dijela, npr. žrtvovanog mesa, ljudi se žele sjediniti s božanstvom. Kad je npr. izraelska obitelj donijela neku životinju za žrtvu, jedan bi dio bio spaljen, a drugi dio bio bi za blagovanje i prinosnicima i svećenicima, osim kod onih žrtava koje su se čitave morale spaliti. Blagovanjem žrtvovanog mesa izražavalo se sjedinjenje, zahvaljivanje i pomirenje s Bogom.

Značajno je npr. blagovanje vazmenog janjeta. Bog je izabranom narodu naredio to obredno blagovanje u znak sjećanja na oslobođenje iz egipatskog ropstva.

Za prve kršćane nezamisliva je bila euharistijska žrtva bez pričesti. Dobro su shvaćali da se samo na taj način potpuno sjedinjuju s Kristovom žrtvom, odnosno s Kristom samim. Po Kristovoj žrtvenoj gozbi poistovjećujemo se s Gospodinom i svaki pričesnik postaje »drugi Krist«.

Gospodin je često blagovao sa svojim učenicima, ali i s grešnicima. Prigodom takvih gozbi na poseban je način okupljao oko sebe. Razgovorom i stvaranjem zajedništva imao je prilike navijestiti Radosnu vijest o kraljevstvu Božjem i prisutnima ponuditi spasenje.

Jedna je gozba bila osobito značajna u Isusovu životu, a to je njegova posljednja večera. Tom prigodom Gospodin je povezao darove kruha i vina sa svojom smrću. Kruh postaje njegovo tijelo koje se lomi za sve ljude, a vino postaje njegova krv koja se prolijeva za sve ljude. Tako je njegova posljednja večera značila vrhunac Isusove ljubavi prema učenicima i prema svima nama, a ona se nastavlja i ponazočuje u svakoj svetoj Misi. Stoga P. Parsch s pravom kaže: »Sveta je Misa najveće i najuzvišenije što mi kršćani imamo. To dragocjeno blago položio je Krist u ruke Crkve, da ga čuva do konca svijeta.«

Za ljubav Srca Isusova

Običan je kolovoški dan, vlak »Intercity« na minutu točno juri pored znamenite i opjevane pećine Loreley prema Dortmundu. Iza nas ostaje evropska zračna metropola Frankfurt, zatim Mainz

Jedno odlazi, drugo nadolazi. Sve ima svoje izlaze i zalaze. Trajno ostaje jedino Bog jer on je čista ljubav objavljena u Srcu Isusovu. Pod tim imenom Njemu se posvetiše i časne sestre iz Rijeke koje idemo pohoditi u Neuss.

U BORBU ZA ŽIVOT

U Neuss su došle davne 1968., kada se trebalo izboriti za život. Njihova matična kuća već je niz godina na Drenovi kod Rijeke. Vrhovna poglavarica sada je s. Terezijana. Na tu je službu izabrana prije tri godine kad je još radila, upravo u Neussu, kao kućna poglavarica. Zahvaljujući očinskoj brizi i potpori riječkog nadbiskupa monsinjora Josipa Pavlišića, i vlastitoj radinosti, te su se sestre održale kad im je bilo najteže, da bi i dalje mogle svjedočiti ljubav Srca Isusova. Svjedočenje te ljubavi prihvatile su i pred nepunih dvadeset godina kad su krenule u Njemačku u »gastarbajterski« život. Mora se priznati da ih je Njemačka lijepo primila i izdašno pomogla, ali su i sestre Njemice zadužile svojom nesebičnom požrtvovnošću. Na brigu su preuzele staračkí dom za takozvane »otpisane slučajeve«, za one koje nitko nije htio, pa ni njihovi najbliži.

LICE I NALIČJE MODERNOG ŽIVOTA

Stigosmo napokon u Neuss, u Dom Srca Isusova. Njegovi su stanovnici samo najteži bolesnici. Pregledali smo to supermoderno zdanje i razgovarali s časnim sestrama kojih sada ima deset. Uočili smo lice i naličje tog modernog svijeta visokog standarda. Znamo da je tako u svim sličnim zemljama Europe. Narod sve više stari i umire. U Njemačkoj taj problem sve više progoni one koji su odgovorni za naciju. Smrtnost je daleko nadmašila priraštaj, a to povlači za sobom i razna društvena pitanja. Za Nijemce je svakako najvažnije pitanje hoće li se kao nacija uopće održati ili će se pretopiti u nešto sasvim novo. Već je danas svaki četvrti stanovnik stariji od 60 godina. Kako smoći mlade kadrove za ispražnjena radna mjesta? Tko će ubuduće puniti mirovinske fondove kad broj umirovljenika bude možda i veći od radno sposobnih ljudi? Nastavi li se tako, mladićima će se morati produljivati služenje vojske.

TRAŽE SE RJEŠENJA ZA PODMLAĐIVANJE

Stručnjaci predlažu poboljšanje položaja žene, i obitelji s djecom općenito, da bi majčinstvo postalo privlačivije. Predlaže se da »dječji dodatak« raste s brojem djece, da se majci produlje porodiljski dopusti, da se majkama poveća plaća, da dobiju povlastice u putovanjima, da obitelj s brojnom djecom ima prednost kod odabira škole za svoju djecu, kod odabira vremena za godišnji odmor, da imaju prednost kod dobivanja boljeg stana, radnog mjesta itd, a sve s ciljem da se potakne pomlađivanje nacije. Sve su to dobra nastojanja, ali ih prati jedna sjenka: sve su te olakšice samo materijalne naravi, a život se može obnoviti u prvom redu obnovom duha i skladnom ljestvicom vrednota.

NOVI DOM SRCA ISUSOVA U NEUSSU GDJE RADE NAŠE ČASNE SESTRE

PITANJE I ZA NAS – HRVATE

Neki stručnjaci bije se prenapučenosti Zemlje, a drugi im odvraćaju da ni izdaleka nisu iscrpljene mogućnosti za život na Zemlji. U novije vrijeme kao da je na mnogim stranama svijeta prirast usporen.

Njemačka se svakako ne mora bojati prenapučenosti. Ako ne bude njih, doći će drugi jer – zemlja pripada onome koga ima. Pravo na zemlju nikome ne daje povijest nego život. O tome bismo morali razmišljati i mi Hrvati, ali se čini da su kod nas i oni najodgovorniji još posve uspavani. Ako se o tome negdje i govori, to je tako stidljivo kao da se radi o protudruštvenoj propagandi, a to nije istina. Najveći su prijatelji svakog društva oni koji stvaraju život, a ne oni koji puno troše jer imaju »uzimanja« a ne »primanja«. Na takvo razmišljanje potiče nas i supermoderni dom za starce pred kojim stojimo, a moraju ga voditi strankinje jer domaćih kćeri nije bilo. Ne čeka li to i nas?

SAZNAJEMO IZ RAZGOVORA

Dom je povjeren hrvatskim časnim sestrama, a iz razgovora s njima saznajemo:

Godine 1968. preuzele smo dom u kući sestara augustinki. One su otišle na periferiju grada, na bolje mjesto. Na Josipovo ove godine preselile smo se iz starog doma u ovaj novi. Još prije tri godine ovdje je bio nekakav zapušten teren, ruševine stare bolnice. Trebalo ga je urediti da ne nagrđuje gradski prostor. Danas su svi ponosni na ovaj dio grada i novo zdanje koje svojim izgledom uljepšava okoliš s prekrasnim parkovima i gradskim hipodromom s druge strane zgrade. Kada se, u nedjeljna poslijepodneva, održavaju konjske trke zgrada doma pretvori se u tribine navijača. Dom za sada raspolaže sa 105 kreveta i svi su popunjeni. Svaki dan bude barem 4-5 telefonskih poziva onih koji se zanimaju da li bi mogli dobiti smještaj. Na listi čekanja sada ima čak 80 osoba. Kod socijalno ugroženih, koji zbog premalih penzija nisu kadri sami namirivati troškove doma, priskače u pomoć grad tako da nitko od tih jadnika ne mora strahovati da će umrijeti na ulici. U usporedbi s djelom Majke Terezije razlika je svakako velika, a očituje se i time što Terezine sestre same traže umiruće po ulicama, a ovdje ih dovode službenici gradske uprave i policija. Pri upravi grada ima čak jedan naročit službenik koji danonoćno ima brigu za takve i dovodi ih k nama u dom.

BEZ SRCA NIŠTA!

Radni dan naših sestara traje 24 sata. Osim njih zaposleno je i oko 50 Nijemaca. To su u prvom redu mladići koji civilnom službom nadoknađuju vojnu obvezu prema domovini. Namještena je jedna tajnica za potrebe knjigovodstva, a drugo su njegovatelji. Događa se da se nitko od svojte ne zanima za nemoćnike. Rodbina se javlja tek nakon bolesnikove smrti radi ostavštine ili ušteđevine. Jedna je starica, tri dana bez prekida, pitala za svoju kćer. Na Majčin dan bila je sva izvan sebe, što ju nitko nije posjetio, i htjela se baciti s kata, jer ne zaboravlja: »Sve sam joj dala!«

Ima i utješnih slučajeva: jedna je baka blizu devedesete, a posve pri pameti. Užitak je s njom raditi. Nema dana da je netko ne posjeti. Ta je starica uronjena u Boga – sretna!

Najstarija štićenica doma ima 94 godine a najmlađa 50.

Najveći je problem kod svih navikavanje na novi kućni red. Na Josipovo, kad smo se preseljavali u novi dom, neki su se starci pobojali da će biti na prijevaru lišeni sestara, pa su se bunili. Sad su opet zadovoljni.

Na poziv gradske uprave dom je blagoslovio riječko-senjski nadbiskup i metropolit Josip Pavlišić, 4. lipnja ove godine. Građanski tisak posvetio je tom događaju dosta prostora, a među naslovima isticao se ovaj: »Bolesnički dom Srca Isusova danas će biti otvoren«.

Nedokučiva je širina i dubina Božjeg milosrđa koje se ovdje razlijeva i po požrtvovnosti riječkih časnih sestara, koje imaju srca za svakoga jer im je uzor i ideal samo Srce Isusovo.

M. KOVAČ

Družbu sestara Presvetog Srca Isusova osnovala je 1898. godine M. Krucifiksa Kozulić, uz pomoć o. Pozzija DI, na Rijeci. Prvotna svrha bila im je – pomaganje i odgoj siromašne ženske mladeži. Nakon rata puno se zalažu u radu po župama, a neke rade i po bolnicama. Adresa središnje uprave: Družba sestara Presvetog Srca Isusova, Drenovski put 104, 51000 Rijeka. Telefon: (051) 510-563.

ISUSE, dolaziš kao dijete s kojim nitko nije računao, da izvedeš Božji naum;

ISUSE, dolaziš kad svijet tone u noć, da mu pokloniš svjetlo;

ISUSE, dolaziš siromašnima, da im otkriješ i podaš svoje blago;

Jer si Ti takav, Isuse, mi možemo od srca zaželjeti jedni drugima

SRETAN BOŽIĆ

Uredništvo
i uprava Glasnika

Molitva za otvorenost

Špilja, a u njoj štala s jaslama. To je prostor gdje se rodio Isus. Nije to bila kuća s dobro zatvorenim vratima, s prozorima i zavjesama. Špilja, štala, jasle, sve je otvoreno.

Isuse, tamo gdje si se Ti rodio, bila je samo Tvoja Majka i Tvoj zaštitnik i hranitelj sv. Josip. U špilju je svatko mogao ući. Nitko nije imao prednosti. Ušli su samo pastiri. Da sam i ja došao sa svojom obitelji, sa svojim prijateljima, svi bismo mogli ući.

Isuse, kad si se Ti rodio, htio si, da svi mogu k Tebi doći, da Te vide, jer Ti si došao za sve, za sav svijet, da se svima dadeš.

Tvoj Božić, to je otvorena kuća za sve: Slava Bogu Ocu! Isuse, prije negoli si se rodio, Josip i Marija našli su sve kuće zatvorene, zatvorene Božjoj Tajni.

Josip i Marija tražili su otvorenu kuću, da se Ti možeš roditi u kući, Ti, blago Oca nebeskoga.

Našli su otvorenu samo špilju, nekakvu jadnu i siromašnu štalu. Isuse, i moje srce može biti otvoreno ili zatvoreno. Ako je zatvoreno, otvori ga da ljubi.

I moje ruke mogu biti otvorene ili zatvorene. Ako su zatvorene, otvori ih za darivanje!

I moj život može biti otvoren ili zatvoren. Ako je zatvoren, otvori ga da drugima pomogne živjeti.

Isuse, otvori moje srce, moje ruke, moj život. Dođi, i rodi se kod mene da i ja mogu klicati: »Slava Bogu, Ocu nebeskome!«

Danas, Isuse, Ti se više ne rađaš u špilji, u štali, nego se želiš roditi u svim kućama, u svim srcima, u svim društvima, jer želiš svima progovoriti o tajni Božje ljubavi.

Ti želiš Božji poljubac utisnuti na sva lica! Ti želiš da milijuni beskućnika dobiju krov nad glavom! Da ljudi daruju krov jedan drugome. Ti želiš svoj mir dati milijunima srdaca, želiš da Tvoj mir zavlada među svima na Zemlji!

Ti želiš da milijuni lica daruju Božji poljubac svima oko sebe, da svi dožive Tvoj mir, Tvoj Božić.

Isuse, otvori kuće zatvorene strahom ili bogatstvom. Otvori srca zatvorena brigom ili sebičnošću.

Otvori lica zatvorena zbog srdžbe ili zbog pomanjkanja ljubavi! Isuse, bez Tebe je svijet zatvoren.

Dođi i svojim Svetim Duhom otvori svijet da svi složno kličemo: Slava Bogu, Ocu nebeskome!

Isuse, dođi i otvori naše smiješke i naše usne, dođi i otvori naše kuće i naša srca, da mogu reći u vjeri: Slava Bogu, Ocu nebeskome!

Elie MARECHAL
Preveo: Srećko BOŠNJAK

(Nastavak sa str. 13)

đena velika Marijina bazilika – S. Maria Maggiore. Mariji u čast tada je uveden opći blagdan koji se u Bizantu slavio odmah nakon Božića 26. XII, a u Rimu na osminu Božića 1. I.

Današnji Papa u okružnici »Otkupiteljeva Majka« naglašava kako je izvor Marijina bogomajčinstva objava navještenja: »Navještenje je, dakle, objava otajstva Utjelovljenja u istom času kad se ona na Zemlji počinje ostvarivati« (RM 9). Vjera Crkve u Bogorodicu jeka je objave o Bogočovjeku koji u njoj ostvari veličajno djelo utjelovljenja.

DOSTOJANSTVO BOGORODICE

Nijedan stvor nije od Boga toliko uzdignut i počašćen kao Djevica iz Nazareta. No, ta vrhunska čast nije njena zasluga nego čisti dar, i njoj i čovječanstvu, dar koji silazi s neba da na Zemlji izvede djelo spasenja: »radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao (je) s nebesa« veli nam misno Vjerovanje. Ipak je Marijina silna zasluga u tome što je pristala na Božju riječ i prihvatila pretešku zadaću da rodi i odgoji Božjeg Sina u tijelu. »O goleme sreće naše, kad Te u čas blaženi osjenjenjem Duha Svetoga Djeva-Majka porodi« (Crkv. himan).

Mnogi teolozi Crkve smatraju da su sve Marijine nadnaravne povlastice iz carstva milosti njoj dane samo zbog toga da bude dostojna Bogorodica. Tu je središnji razlog da je Kristova Majka i bezgrešno začeta, i Djevica-Majka, i pozvana za Suotkupiteljicu, i da potom bude Crkvi Majka i nebu Kraljica. Bogu samom posta krvnim rodbinstvom najbliža, zato mora njemu postati najsličnija. Doista, Gospa je imala izvanredne razloge da zapjeva »magnifikat«: jer velike mi stvari učini Svesilni i sveto je Ime njegovo« (Lk 1,49).

Nitko ne može nimalo nasljedovati ovo Marijino dostojanstvo, jer se samo u njoj dogodilo čudesno utjelovljenje Sina Očeva. Stoga joj Crkva iskazuje »nadslužničko štovanje« (cultus hyperduliae) jer nadvisuje sve službenike Božje na nebu i na Zemlji. Nad njom je jedino Krist-Bogočovjek i božansko Trojstvo kome iskazujemo božansko štovanje (cultus latriae). Nju štujemo kao najviše stvorenje a Boga, i Krista Sina njegova, kao najvišeg Gospodara svih stvorova.

Ipak, možemo Bogorodicu nasljedovati u onim krepostima kojima je prihvatila svoje bogomajčinstvo. To je u prvom redu izvanredna vjera u ono otajstvo koje se u njoj dogodi, zatim ona poniznost kojom sebe proglašuje službenicom Gospodnjom, pa ona neokaljana čistoća u kojoj sačuva dušu svoju kao prečisti hram Boga utjelovljenoga, a posebno ona vjerna ljubav u kojoj je ustrajala do kraja služeći osobi i djelu svog božanskog Sina.

I mi dolazimo bliže k Bogu putem istih kreposti. I mi možemo to više Bogu omiliti što smo sličniji Bogorodici i njenim vrlinama.

Štovanje Bogorodice nije samo ukras vjere nego njen duboki sadržaj. Naša je vjernička dužnost da joj iskazujemo čast prema njenom dostojanstvu jer je i sam Bog toliko počastio svoju zemaljsku Majku koja mu je omogućila da postane čovjekom i bude Emanuel – s nama Bog. Takvo štovanje s naše strane svodi se zapravo u kolotečinu štovanja Krista, jer tko dostojno štuje Majku, časti Sina. A taj Sin nije drugi nego »Očev Jedinorođenac« od vječnosti, koji posta »Marijin Jedinorođenac« u vremenu.

Naša vjera u Bogorodicu mora biti prosvijetljena, a ne samo pobožna po tradiciji vjekova. Ne štujemo Mariju kao da bi rodila Božanstvo, nego kao onu koja rodi Boga u tijelu, dajući mu iz svoga tijela ljudsko biće. Nije ona izvela čudo utjelovljenja, nego je tek dopustila da u njoj to otajstvo izvede Duh Sveti. Time joj ništa ne manjka od pravog tjelesnog materinstva jer je dala Kristu tijelo, kao što i nama daju majke naše tijelo. No, jer naslovi porijekla spadaju na osobu, stoga je i Marija Boga rodila u tijelu i Bog je rođen od nje po tijelu. Kad velim: 'mati me rodila' ili: 'ja sam rođen od majke', tada proglašujem osobni odnos majke-sina, mada mi je mati dala samo tijelo, jer dušu stvara Bog. Tako je i vječni Božji Sin po ljudskom rođenju u vremenu postao Marijin Sin.

Crkvena liturgija preobilna je u slavljenju Bogorodice jer je u tom naslovu njeno najveće dostojanstvo. I mi se toj slavi pridružimo pjevajući himan Bernarda Molesa:

»Majku Boga velikoga
slavi, dušo, pjevaj njoj,
odabrane svetkuj dane
posvećene Prečistoj!

Uzvišenu ovu Ženu
diveći se promatraj,
punoj sreće ponajveće
Majci-Djevi čestitaj!«

Život, hodočašće

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Svi ljudi trpe na ovaj ili onaj način. Netko trpi više, netko manje, no patnja ne mimoilazi nikoga. Različito se samo odnosimo prema patnji. Sjetio sam se misli koju je zapisao jedan francuski duhovni pisac: »Patnika i sveca Bog ne zaboravlja.« Toj misli on dodaje i drugu: »Patnik je svetac«. Čovjek koji pravo osmisli svoju patnju te je barem strpljivo, ako već ne i veselo, podnosi – to je svetac. Takvih svetaca ima i danas među nama, iako možda nikad neće biti i proglašeni svetima. Ako sv. Pavao sve kršćane naziva »svetima«, jer su posvećeni svetim krštenjem, onda i mi smijemo takvima smatrati blage duše koje i u najtežoj patnji znaju sačuvati radost i vedro raspoloženje. Jednu takvu dušu pronašao sam u Krozaricama, u župi Lipovljani.

JEDNOSTAVNOST I DOBROTA

Lipovljanski župnik, vlč. Ignacije Fostač, i ja zaustavismo se pred skromnom kućicom u prostranom dvorištu. Baka Marija Stublija, koja tu stanuje, odjutra čeka u dvorištu najavljene goste. Primila nas je razdragana srca. Zbog radosnog uzbuđenja samo s mukom nalazi riječi pozdrava i dobrodošlice.

Pogledao sam po sobi i ugledao molitvenik »Srce Isusovo, spasenje naše«. Tu je nekoliko posljednjih brojeva »Glasnika Srca Isusova i Marijina«. Na zidu su lijepe slike Srca Isusova i Marijina, a među njima je raspelo. Nije bilo teško zaključiti da je baka Marija pobožna žena te da osobito časti Presveto Srce Isusovo i Blaženu Gospu. Nije bilo vremena za dulji razgovor, ali se i u kratkom razgovoru mogla otkriti dubina vjerničke duše dobre bake Marije.

BOG JU JE PRIPREMAO ZA ŽRTVU

Marija Stublija rođena je u Kozaricama 1904. godine. Imala je petero braće i sestara. Jedan brat i dvije sestre već su pokojni. Roditelji su im bili praktični vjernici pa su i djecu dobro odgajali.

Marija je silno željela poći u samostan, ali je mami za volju ostala kod kuće. Trebalo je puno raditi. Nisu bili odviše siromašni, ali ni bogati. Otac joj je poginuo još u prvom svjetskom ratu. Prije nekih 25 godina i majka joj je tragično završila svoje zemaljsko putovanje. Bila je već stara i teško bolesna, nemoćna. Jednom je ostala sama kod kuće. Sjedila je uz peć, pomalo ložila i grijala se. Iznenada ju je zahvatila vatra i izgorjela je.

Marijin muž poginuo je na koncu rata 1945. godine. Ostala je udovica u poratno doba, u najtežim prilikama, kad gotovo ničeg nije bilo. I ono malo što su imali od gospodarstva, odvukli su im. Uzeli su im čak i volove pa Marija više nije znala kako će prehraniti djecu. Jedan joj je sin umro još u najranijem djetinjstvu. Ostalo je još četvero djece . Bili su prisiljeni živjeti u velikoj bijedi.

Ljudi iz Bosne su noću, potajno, dovozili kukuruz preko Save i prodavali ga u Slavoniji. Marija bi tada dolazila na Savu i kupovala koji kilogram kako bi imala od čega napraviti djeci palentu. Kasnije je sijala ječam i kuhala ga djeci. Ta neimaština, svakodnevna muka i briga oko prehranjivanja djece, duhovno ju je jačala. Osjećala je da se mora sve više predati Božjoj Providnosti i tako je naučila da se u svemu spremno podvrgava volji Božjoj. Sve je to ona znala dobro iskoristiti. Svaku patnju i neimaštinu primila je od Boga kao dar kojim ju je Bog pripremao za još veće žrtve. I zaista, uz tolike nasilne i iznenadne smrti najbližih, zadesio ju je i najteži životni udarac. Prije dvadesetak godina tragično joj je poginuo sin Mirko, savjesno vršeći kondukterskú službu u zagrebačkom ZET-u. Marija priznaje da ju je ubojstvo njezina sina najteže pogodilo i da joj je za smirenje trebalo mnogo vremena. Srce joj je krvarilo ali je sačuvala hrabrost i odvažnost poput Majke Makabejke, koja je hrabro promatrala nasilnu smrt svoje sedmero djece, da bi nakon smrti posljednjeg djeteta ponudila krvniku svoj život, svjesna da je u Stvoriteljevoj ruci.

DOBRA PREMA SVIMA

Župnik ističe njezinu velikodušnost u darivanju. Rado

je pomagala onima koji su bili siromašniji nego ona. Mada je i sama vrlo malo imala, svake je godine odvajala dio kukuruza za župnika. I kad su poslije rata prolazile selom časne sestre, uvijek ih je darivala.

Sada u kući živi sama, ali joj često dođe u pohode dobra teta Manda i pomogne joj. I drugi ljudi rado je posjećuju. Ljudi joj uzvraćaju ljubav. Župnik me uvjerava da ona valjda nikada u životu ni na koga nije bila ljuta, osim možda na »racu«. Nikada nije nikoga ražalostila ili uvrijedila. Jednostavna je i skromna. Ljudima ulijeva dobrotu i mir. Sama njezina prisutnost oplemenjuje čovjeka. To sam i ja osjetio u razgovoru s njom. Tek u posljednje vrijeme jedna je susjeda ponekad izgrdi, ali bez razloga. Baka Marija tada samo šuti, ne uzvraća grdnjom.

MOLITELJICA I HODOČASNICA

Molitvenik je često u Marijinoj ruci i on joj je velika utjeha u teškoćama. Pitam je na koje nakane osobito moli. »Štogod znam molim Boga da mi bude u pomoći... I štogod sam ga molila, dobila sam...«

Na to doda župnik: »Jedino vas nije uslišio kad ste molili za župnika, jer ste dobili tako neozbiljnog...« Voli ona, kao i drugi, svoga župnika najviše zbog njegove jednostavnosti, dobra srca i vesele naravi. Uvijek je spreman da se našali, da razveseli druge, da ih nasmije i tako im život učini podnošljivijim. »Ajde, recite, kad smo imali boljeg župnika?« uskliknula je baka.

Ne moli ona samo za svoga župnika. Moli i za druge svećenike, i za nova zvanja u Crkvi, i na razne druge nakane. Na svetu Misu ide redovito u Kozaricama. Dok je mogla išla je svake nedjelje pješke i u Lipovljane, premda to nije blizu. Ponekad ju je sin odvezao autom. On već dugo radi u Njemačkoj. Nestrpljivo čeka njegov dolazak za Božić, da je odveze u crkvu u Lipovljane. Jako joj je žao što danas toliki kršćani nedjeljom zanemaruju Misu. »Nikamo im nije daleko, samo u crkvu im je daleko...«

Do pred dvije godine često je išla na hodočašća, osobito u Mariju Bistricu. Bila je i na NEK-u 1984. i sve je izdržala. Kad je prije dvije godine htjela opet u Mariju Bistricu, sin ju je u tom spriječio: zaključao vrata, uzeo ključ i otišao. Bojao se, naime, da ona sada više taj napor ne bi mogla podnijeti.

Ako baka Marija više i ne može ići na hodočašća, njezin život je trajno hodočašće: hodanje uskim, strmim, trnovitim putem, ali zato putem koji, po Isusovim riječima, vodi sigurno u sretnu vječnost. I za baku Mariju osvanut će jednog dana zora slavnog uskrsnuća!

Čuvar duše moje

Ti si dubinomjer
srca mog
i duše mi nemjerljive,
Ti koji znaš pravac i cilj
ovom putujućem plovilu
po vodi nepoznatoj,
koji stišavaš
na naziv
Svetog imena Svog
kobni joj val
i ne daš da mu nehaj
i nemir
zlo uvreba
i proguta ga zauvijek,
Ti si taj neumorni
čuvar duše moje.

Danica BARTULOVIĆ

Htjela si, zemljo!

Htjela si, zemljo,
srce zauzdati moje
valom na pučini,
vjetrom u divljini,
pjesmom u šumarku,
zorom u tišini.

Ali srce moje
za uzde i uzlove nije!
Ono ima snoviđenja,
ono tajnu neba krije,
njega košute nebeske doje
što zlatna polja, nekošena,
pasu;
vrela čista, nepresušna,
njega poje.

Danica BARTULOVIĆ

Božićno darivanje

Piše: T. IVNA

– Mama, zašto nam tete u vrtiću ne pričaju o malom Isusu?

– Molim?!

– Zašto nam tete u vrtiću ne pričaju o malom Isusu; ni o pastirima, ni o ovčicama, ni o kraljevima? Zašto, mama?

– Ne znam. Pitaj tatu!

– A zašto se mali Isus rodio u štalici?

– Zato što njegovu Mamu nitko nije htio primiti u svoju kuću.

– A ti?

– Ja?! Pa, sine, to je bilo davno. Ja se tada još nisam bila rodila.

– Ja bih primio malog Isusa u svoj krevetić. A bi li ga ti primila?

– Naravno!

– Hoće li mali Isus ponovo za Božić donijeti poklone?

– Hoće, ali samo dobroj djeci.

– A jesam li ja dobar?

– Pa onako...! Jesi i nisi.

– A hoću li dobiti poklon?

– Ne znam.

– Mama, hajde napiši mu pismo da ću se popraviti i da mi donese poklon.

– Dobro, ali ti govori, a ja ću pisati.

Dragi mali Isuse!

Moja mama kaže da i jesam i nisam dobar, zato ti i pišem. Znaš, ja ću se popraviti. Bit ću miran i slušat ću tete u vrtiću. I neću više tući Josipa. Neću više Barbaru povlačiti za kikice. Neću više razbijati čaše. Ne smijem jer će se teta Ana ljutiti, a kada se ljuti onda nas tjera u magareći kut i šiba nas.

Isuse, neću više trčkarati po crkvi. Je li tako da se to ne smije? Isuse, mama kaže da moram biti dobar. Ja ću biti dobar! Donesi mi poklon za Božić. Ja bih milicijski auto. Znaš, onaj mali iz izloga kraj slastičarne. A možeš mi pokloniti i onaj plavi brodić. E, još je bolje da mi doneseš brodić... Onda ću napuniti kadu vodom i igrat ću se. Bit ću dobar. I, znaš što? Ja bih i nekoliko prskalica.

Voli Te Antonio

– Mama, a kada će mali Isus primiti pismo?

– Na Božić!

– A što ako netko prije njega kupi onaj brodić iz izloga?

– Ma neće. A uostalom, on ima kod sebe i ljepših poklona za dobru djecu.

– Misliš na one male helikoptere što sami lete? Samo ih naviješ i gotovo!

– Pa vjerojatno...

Hajde, dosta je priče, idemo spavati.

– A kada će mali Isus donijeti poklon?

– Rekla sam da idemo spavati.

– Ma kaži mi!

– Donijet će ga poslije sv. Mise ponoćke kada ti budeš spavao. Doći će tiho, na prstima, i staviti igračku ispod božićnog drvca.

– Ali ja ne bih spavao. Ja bih ga čekao!

– To ne može. Morat ćeš spavati, jer on inače neće doći niti će ti donijeti poklon.

– Dobro. Dobro spavat ću...

A hoće li doći neki anđeo s malim Isusom?

– Ne znam.

– Volio bih da moj Anđeo dođe s njim...

– Sada je stvarno dosta priče. Idemo!

– Kako se zove moj Anđeo?

– Kaži mi još nešto o malom Isusu.

– Kaži ti meni što ćeš ti njemu pokloniti za Božić?

– Pa, ja nemam dinara da mu nešto kupim. Kasica – – prasica je prazna...

A što ćeš mu ti pokloniti, mama?

– Ja?! Pa ovaj... Na primjer... Čekaj da se sjetim... Na primjer, na primjer... Tebe!

– Mene? Ma nemoj mene! Nemoj, mama!

– Sine, nemoj plakati.

– Pa nisam ja poklon, mama. Ne možeš me staviti u kutiju i zamotati. Ja hoću biti s tobom. Mama, nemoj me pokloniti. Jesi li čula? Nemoj!

– Sine, kada kažem da ću te pokloniti malom Isusu to

ne znači da ću te spakovati kao igračku. To znači nešto drugo. To znači da ću te na Božić odvesti u crkvu da vidiš jaslice, da ćemo se zajedno pomoliti i da ću šapnuti malom Isusu: »Evo, dovela sam Ti svog dječaka. Čuvaj ga i uvijek budite prijatelji.«

– A može li se mali Isus sa mnom igrati? Hoće li ga pustiti njegova Mama? – Mama je šutjela.

... Ma hoće. Je li tako da hoće? Mama, napiši mu još u pismo da poslije ručka dođe k nama, da ćemo se igrati i da ću mu nešto pokloniti. Neka ga Mama dovede k nama. On je malen i sigurno ne zna sam doći.

– Šta ćeš mu to pokloniti?

– Tebe i tatu. I šapnut ću mu: »Isuse, poklanjam ti svoju mamu i svog tatu. Čuvaj ih. I mene čuvaj. Znaš, oni jako vole djecu. Mislim da će i Tebe voljeti.«

Noć velikog dolaska

Proročka se ispuni riječ pred dvije tisuće ljeta,
nebeska svjetlost side na svijet
u osobi Božjega Sina.
Te se noći Zemlja dobro sjeća, i diči se njome.
Te noći Djevica rodi Naviještenog,
u Betlehemu, u pastirskoj spilji.

Ima u toj noći nadnaravne ljepote,
onog silno žuđenoga sjaja,
one vedrine i divote, onog rajskog ugođaja,
što naše obasjava duše i osmišljava naše živote.

Te nas noći mali Isus sve pohađa.
Otvorimo mu dveri svog kamenog srca,
vrata domova svojih, ko tvrđava ograđenih.
Isus taj mali najveća je dobrota, mir i nada,
ljupkost i milota, melem usred naših stradanja i jada.

Ne drijemajmo i ne oklijevajmo,
očistimo se i bdijmo!
U znak dobrodošlice upalimo svijeće,
za dolazak se njegov pripravimo!

Danica BARTULOVIĆ

ŽUPNA CRKVA U DERVENTI IMA VEOMA POZNATE BOŽIĆNE JASLICE (Izradila: L. Ulman)

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Mir i razvoj u Africi

Na tom velikom kontinentu zadnjih je godina sve više teškoća. To su sukobi na raznim mjestima, osobito u Južnoj Africi. Zatim politička nesigurnost, zbog čega ima npr. 5 milijuna izbjeglica. I posebno ekološke nedaće: širenje pustinje i velike suše, od kojih je prema izvještaju Ujedinjenih Naroda – u opasnosti 19 milijuna ljudi (u Etiopiji, Sudanu, Angoli, Mozambiku).

Usprkos tih nevolja afričko je stanovništvo u jednoj i po godini poraslo za više od 10 i po milijuna. A to je veći prirast nego je u isto vrijeme u obje Amerike, Evropi i Oceaniji zajedno.

Utješno je da i Crkva napreduje. U godini 1986. broj katolika se povećao za 3 milijuna, svećenika za 373, redovnica za 363, katehista za 17.783. Tako da u Africi dolazi 1 svećenik na 30.107 stanovnika, odnosno 1 svećenik na 3.888 katolika. I Papa hvali (biskupima »ad limina«) životnost afričke Crkve, pastoralno zalaganje, promicanje zvanja, inkulturaciju evanđelja.

1985. godine afrički su biskupi izdali važan dokumenat, u kojem govore o stanju Afrike. Iznose ozbiljnost i težinu nekih problema te vele: »Afrika je pod raznim vidicima kontinent u nepovoljnom položaju. Usprkos toga mi, sinovi i pastiri tog kontinenta, pozivamo vas da na život naših naroda gledate srcem punim kršćanske nade.«

Iznoseći teškoće upravljaju pogled prema Isusu Kristu i evanđelju. Ističu kako pravi ljudski napredak ide usporedo s obraćenjem srca i istinskom evangelizacijom. A to – valjda nam postaje sve očitije na temelju suvremenih zbivanja – vrijedi i kod nas i u cijelom svijetu. (Usput ističemo: Razmišljajući o problemima Afrike i moleći za njihovo rješenje, i mi sami usvajamo ispravan kršćanski duh, i tako pridonosimo poboljšanju svijeta. Dakle, nakane Apostolata molitve – a to su molitvene nakane Kristova Namjesnika – kršćanski nadahnjuju i oblikuju i nas same).

Evo kako zrelo biskupi Angole govore svom narodu u poruci kojoj su dali naslov svetopisamskim riječima »Nadati se protiv nade«, tj. usprkos velikih teškoća:

»Misle neki, i to krivo, da se kršćanin zbog nade u buduću domovinu ne zanima za sadašnju domovinu. Naprotiv, takva nada treba ga poticati da se dade na poboljšanje svijeta, kako materijalno tako i moralno, u napretku tehničkom, socijalnom i u ozdravljenju običaja.«.

Osobito je puna snage ova poruka angolskih biskupa: »Podsjećamo naše laike na hitno i nezamjenjivo poslanje koje imaju u izgradnji zemaljske domovine. Prosvijetljeni svjetlom evanđelja, oni se moraju prvi temeljito zalagati za izgradnju naše zemlje. Za to je neophodan rad i duh odgovornosti.« I naši laici, u našoj domovini, imaju isto »hitno i nezamjenjivo« poslanje!

Molimo, da se na tom velikom kontinentu nade za Crkvu riješe sukobi i smanje druge teškoće. Da zavlada mir i sloga. Sve je to u duhu Kristova evanđelja i potrebno da bi evanđelje lakše zahvaćalo ljude, oplemenjivalo ih i osposobljavalo za vječnost.

Mato RUŠAN

U Bašudebovoj kolibi

BOŽIĆNA RADOST DJECE
POSLIJE MISE U SELU BALIRKHAL

Od novoobraćenika ne može se odmah očekivati da će brzo shvatiti veličinu otajstava što ih Crkva slavi na blagdane tijekom godine. Treba im u tome pomoći. Stoga naš misionar otac Ante Gabrić velike blagdane, kao što je Božić i Uskrs, nastoji slaviti među njima. On već godinama za te blagdane odlazi u pojedina sela novoobraćenika. Kroz to vrijeme na misijskoj postaji zamjenjuje ga koji od isusovačkih svećenika iz Kalkute. U ovom članku otac Ante opisuje proslavu jednog Božića u jednom takvom selu.

Prošlogodišnji Božić u selu Ađgori, u Bašudebovoj kolibi, bio je uistinu betlehemski. To nam je jedno od najmanjih i najsiromašnijih sela. Još više su ih osiromašile prošlogodišnje jesenske poplave. Rižina polja, kolibe, pa i seoska kapelica – sve je skoro sasvim stradalo. Ali tu su srca, junačka srca tih junaka. To su srca Loškora, Čamua i Bašudeba. U Bašudebovoj kolibi imali smo svetu misu. I to, kako rekoh, po betlehemski. Stoga je bilo sve tako lijepo: betlehemsko ozračje siromaštva, mira i sreće. A drugog Božića i nema do betlehemskog Božića, do štalice i jaslica.

Tako je bilo u Bašudebovoj kolibi, ili bolje – uz južni zemljani zid i jedan kutić na sjevernoj strani. Tu smo prostrli jednu zakrpanu vreću, i to će služiti za ispovjedaonicu, a s južne strane uz napukli zid sestre Majke Terezije uredile su mali oltarić. Tu se sveta misa služi sjedeći uz oltar podvijenih nogu. Na oltaru se nalaze svijeće, cvijeće i mirisni štapići sandal-drveta. Naokolo su razne betlehemske sličice i, dakako, ono najglavnije – goruće svjećice njihovih srdaca. Svi su se ispovjedili, za Isusov dolazak pripravili su jaslice svoga srca.

Dječica su posjedala oko sestre Šukriti kao male ovčice. Pjevaju božićne pjesme – višeglasno! Koliko grla, toliko melodija, no u božićnoj radosti to nikoga ne smeta. »Ore ar bhoe nai... – Ne, više nema straha! Gospodin je k nama sišao. K Njemu dođimo, trčimo radosni, puni radosti, o braćo!«

Selo je siromašno. Nemaju ni harmonija, ni bubnja, no dječica se pomalo njišu sad amo, sad tamo, te ručicama ritmički udaraju po koljenima. U radosti i veselju koji puta podignu ručice uvis. Pa kako i ne bi: »Tini đe šoban Muktidata... – Ta On je Otkupitelj sviju, On je Spasitelj sviju!«

I taj Otkupitelj i Spasitelj sviju silazi na mali oltar u Bašudebovoj kolibi. I s tog oltara silazi u te žive jaslice, donoseći im betlehemski mir, radost i sreću.

Mislili smo i na vas, dragi naši prijatelji, da biste i vi bili sudionici božićne sreće i velike božićne radosti!

O. Ante GABRIĆ

MLADI SLAVE MALOG ISUSA PJESMOM I PLESOM

Proslava u župi svetog Ignacija

Sredinom rujna stigla su nam dva pisma iz Zambije od časnog brata Ilije Dilbera. U jednom pismu nam javlja kako su u gradu Lusaki proslavili 50. godišnjicu prve katoličke župe u tom gradu, a u drugom pismu piše o ređenju dvojice domaćih svećenika.

Na blagdan svetog Ignacija Lojolskog, 31. srpnja, ovdje u župi svetog Ignacija proslavili smo veoma svečano pedesetu godišnjicu ove župe. Svečanu svetu misu služio je isusovac biskup biskupije Monze, a s njim je koncelebriralo brojno svećenstvo. Toj svetoj misi prisustvovalo je veliko mnoštvo vjernika. Naš lusački nadbiskup nije mogao zbog bolesti sudjelovati u toj svečanosti.

Evo nekoliko podataka o toj župi. Godine 1913. Lusaka je bila tek malo naselje. Godine 1914. u njoj je živjelo svega 1913 stanovnika. A 1928. godine taj broj jedva je dosegao oko dvije tisuće. U to vrijeme tu nije bilo stalnog svećenika; bila je filijala župe u mjestu Kasisi, odakle je tjedno jedanput dolazio ovamo svećenik i tu služio svetu misu. Kasisi je od Lusake udaljen 24 km.

Kad su tadašnje engleske kolonijalne vlasti 1931. godine Lusaku izabrale za glavni grad tadašnje Sjeverne Rodezije, koja je nakon oslobođenja od kolonijalne vlasti postala nezavisna država Zambija, grad je imao oko 6.000 stanovnika. Nakon toga broj stanovništva naglo raste. I dok se dosad sveta misa služila u jednoj dvorani, brzo se pokazalo da je potrebna veća prostorija, jer je s brojem stanovnika rastao i broj vjernika. Stoga su se crkvene vlasti obratile molbom kolonijalnim vlastima da im dodijele lokaciju za izgradnju veće dvorane. I s dopuštenjem državnih vlasti podigli su kapelu-baraku. Napokon je i ta kapela-baraka bila premalena. Tu baraku podigli su isusovački misionari 1936. godine. Gradio ju je jedan časni brat iz Poljske i prvi se u njoj nastanio. U toj naime baraci nalazila se kapelica i stan za misionara. Kad je baraka bila posve gotova, bratu se pridružio i svećenik misionar otac Torent. No kad se tu nastanio svećenik i osnovao novi vjerski centar, broj vjernika se sve više množio. Odmah od početka misionari su to mjesto prozvali po ugandskom mučeniku svetom Kalembi, pa i dvorana je dobila ime »Kalemba«, a misiju su posvetili svetom Ignaciju Lojolskom. Napokon je taj novi misijski centar postao novom župom. Bilo je to 1937. godine. Za potrebe nove župe sagrađena je mnogo veća dvorana. Nakon potrebnih priprema 1953. godine započela je gradnja velike župne crkve. Gradnja je bila dovršena 1955. godine i crkva svečano blagoslovljena. Posvećena je svetom Ignaciju. Na dan svečanog blagoslova crkve sakupilo se oko 700 vjernika.

Uz crkvu podignuta je i župna kuća i dvorana za župske potrebe: za razne sastanke, za skupove, za priredbe...

I eto, na blagdan sv. Ignacija, 31. srpnja ove godine proslavili smo 50. godišnjicu opstanka te župe – 1937-1987.

Danas, kad grad Lusaka broji blizu 800 tisuća stanovnika, u njoj se nalazi ne više samo jedna župa, nego i sjedište nadbiskupije. Sama župa sv. Ignacija ima oko 25 tisuća vjernika. A kroz tih 50 godina ubilježeno je u matice krštenih 10.020 krštenih, vjenčano je 1526 bračnih parova. Sada u toj župi djeluje 10 isusovaca, no svi su oni već u poodmaklim godinama. Potrebne su tu mlađe sile. Neka Gospodin pošalje u taj svoj vinograd što više domaćih sinova i kćeri da oni nastave gdje su misionari sijali i svojim znojem zalijevali...

Ilija DILBER

SRETAN BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU 1988. GODINU SVIM PRIJATELJIMA MISIJA

Pohod Sjevernom Kamerunu

(Nastavak)

U prošlom broju Glasnika spomenuli smo u uvodu kako su četiri misionarke redovnice odlučile da obiđu sjeverni dio Kameruna u želji da bolje upoznaju i te krajeve iz kojih u njihov Kolegij u gradu N'Gaoundere, koji se nalazi u južnom dijelu Kameruna, dolaze mnogi đaci. Treba, naime, znati da je država Kamerun nastala ujedinjenjem dvaju Kameruna: Južnog i Sjevernog u jednu državu, ali dok je u Južnom službeni jezik francuski, u Sjevernom je to engleski. Zato se i naziva »Ujedinjeni Kamerun«. Dosad smo upoznali prvi dio pohoda tih sestara Sjevernom Kamerunu, a sad nastavljamo s pripovijedanjem sestre Miriam Šurjan o drugom dijelu tog pohoda.

Nakon što smo pohodile misijsku postaju u selu Tokombere, poslije podne smo se uputile u selo Mayo-Ouldeme da tu posjetimo dvije sestre i obitelj jednog našeg učenika, koji se zove Abba Kambudiko. Njega nismo našle kod kuće, jer je otišao na nastanak Organizacije mladih kršćana (JEC), no našle smo njegovu majku, oca, sestre i braću. Srdačno su nas primili. Majka nam je pokazala njihovu »sare«, tj. kuću. Ulazi se kroz jednu kolibu kao u malo nadsvođeno dvorište, a odatle se ulazi u okrugle kolibe, od kojih jedna služi za kuhinju, jedna je za majku, jedna za oca i jedna za djecu. Uz njih se nalaze i kolibe načinjene na poseban način poput minijaturnih silosa od nabijene zemlje, a služe kao spremište za mil, kukuruz i za ostale vrste hrane. Na taj način hrana je zaštićena od mravi termita. Sve su te kolibe načinjene jedna uz drugu, kao da su zajedno slijepljene, pa izgledaju izvana sa svojim okruglim krovovima kao mali dvorac. Takve »sare« ima svaka obitelj. No tu je posebno zanimljivo da imaju posebnu kolibu koja služi za staju. U toj kolibi zazidali su vola. Ostavili su samo otvor kroz koji mu bacaju hranu, travu. Rastumačili su nam zašto tako to čine. Kažu da vol rado uđe u polja mila, pa obrsti sve mlade izdanke. Stoga ga drže tako zatvorena sve dok ne bude mil dozrio i spremljen. Istu sudbinu dijeli i koza, koju su zazidali u drugoj staji-kolibi. Taj običaj uveli su zbog velike suše, koja ovdje može potrajati i do osam mjeseci: od mjeseca studenog pa sve do lipnja. Ove godine suša je još dulje trajala. Nešto kiše je palo u lipnju, a u srpnju je prestala, pa su ljudi zabrinuti, jer im prijeti glad.

Na povratku u selo Tokombere susrele smo našeg učenika Abba Kambudiko pa smo se s njim pozdravile i odmah oprostile, jer se već spuštala noć. Prenoćile smo kod sestara u Tokombere, a sutradan ujutro krenule smo prema sjeveru. Usput smo se navratile u jedno selo blizu Tokombere da tu posjetimo oca Georgesa, francuskog misionara koji već 30 godina tu djeluje među plemenom Ouldeme. Misijska postaja je skromna, no tu smo naišle na jednu originalnost: oltar je načinjen u obliku mlina u kojem žene melju mil. To je težak posao, kao i cijela briga oko uzgajanja mila. Stoga je otac Georges htio prikazati tim oltarom da je Krist htio biti također smrvljen poput mila da nas spasi. To je urezao u kamen na njihovu jeziku.

Napokon smo se uputile na asfaltnu cestu i krenule prema gradiću Mota. Htjele smo do podne stići u grad Kusseri na krajnjem sjeveru. Taj grad se nalazi na granici Čada. Sve više smo silazile s visoravni i spuštale se dok nismo stigle u ravnicu obraslu travom, grmljem i niskim drvećem. Uskoro smo stigle do velikog nacionalnog rezervata Waza i tad odjednom ugledasmo kako preko ceste graciozno prelazi žirafa. Najprije smo usporile brzinu, a onda smo stale. Opazile smo među

KOD GRADNJE JEDNE CRKVE MUŽEVI I DJEČACI SLOŽNO DIŽU VELIKU GREDU

drvećem oko dvadesetak žirafa, koje su bez ikakve poteškoće brstile lišće s drveća. Te se životinje kreću većom brzinom nego što mi i slutimo.

U mjestancu Waza, koje se nalazi na podnožju jedne od triju planina, postoji hotel i kamping za turiste, koji dolaze posjetiti rezervat. U tom rezervatu ima dosta raznih životinja: osim već spomenutih žirafa ima još slonova, gazela, antilopa, lavova, majmuna, raznih vrsta ptica...

Što smo više odmicale od mjesta Waza prema sjeveru, temperatura je sve više rasla, a raslinstvo je bivalo sve niže. Na mjestima smo vidjele samo travu i poneku jamu sa zaostalom vodom, jer je to u kišno doba močvaran kraj. Putem smo nailazile na male nastambe sa slamnatim krovovima, a na travnjacima ugledale smo nešto krava i ovaca. Napokon smo oko jedan sat poslije podne stigle u grad Kusseri. Tu smo dosta dugo tražile misijsku postaju. Napokon smo je našle na obali rijeke Logon, koja dijeli Čad od Kameruna. Tu s jedne strane rijeke leži grad Kusseri, a s druge strane grad Ndjamena, glavni grad Čada. Rijeka Logon ima pjeskovite i nešto usječene obale. Korito joj je široko, no voda je u to vrijeme tekla zbog suše samo najdubljim dijelom korita. U toj rijeci vidjele smo kako se mnogo ljudi kupa i kako mnogi u njoj peru rublje. Nije ni čudo kad je tog dana temperatura dosizala čak oko 50 stupnjeva Celzijusa.

Na misijskoj postaji nismo našle misionara kod kuće, jer je nekamo otišao. K tome nas je mučila i velika vrućina, pa smo nešto promijenile svoj plan da posjetimo Čadsko jezero, onaj dio koji pripada Kamerunu. Odlučile smo da se naš put usmjeri prema kući. Vraćale smo se istim smjerom kojim smo i došle, jedino se nakon grada Maroua nismo vraćale direktnom cestom prema gradu Garoua, nego smo još posjetile misijsku postaju Yagoua, koja se nalazi istočno od grada Maroua, posve blizu čadske granice, samo niže od grada Kusseri. Na misijskoj postaji Yagoua, koja je ujedno i biskupsko sjedište, kao što su i u gradovima Maroua i Garoua, susrele smo jednog učenika koji je ove godine imao problema s ispitom takozvanim »probatoire«, što ga nije uspio položiti. To je ispit što ga učenici polažu godinu dana prije mature.

Sutradan ujutro krenule smo prema selima Lara i Kaele. U njima, naime, ima dosta učenika koji pohađaju školu u našem Kolegiju. S nekima od njih smo se tu susrele i malo se s njima porazgovorile. U selu Lara djeluju sestre Duha Svetoga već 30 godina. Tu smo susrele sestru Nataliju i još dvije sestre, dok sestru Celestinu nismo našle. Ona se nalazi na odmoru u Francuskoj. Na toj misijskoj postaji provela je preko 30 godina, tako da je ovdje svi ljudi nazivaju »naša majka«. Oprostile smo se od plemena Moundang, koje je u velikom broju prihvatilo kršćanstvo. Navečer tog istog dana stigle smo u grad Garoua. Tu smo prenoćile, a sutradan je bila nedjelja, pa smo imale sreću da prisustvujemo misi, koju je služio jedan mladi kamerunski svećenik, oblat Bezgrešne, koji je bio zaređen od svetog Oca prigodom njegova pohoda Kamerunu 1985. godine.

Služio je svetu misu sa starim misionarom i održao lijepu propovijed. Crkva je bila dupkom puna.

Na povratku prema gradu N'Gaoundere pogledale smo i Lagdo, branu i umjetno jezero, podignutu na rijeci Benoua. Ona opskrbljuje električnom strujom gradove Garoua, Maroua, Mora i Waza. Konačno smo poslije podne napokon stigle kući u N'Gaoundere. Tu nas je za dobrodošlicu dočekala obilna kiša.

Razmišljala sam putem o svemu što smo na tom putu vidjele. Upoznala sam koliko je prostorno velik taj Sjeverni Kamerun, a broj mjesta u našem Kolegiju malen, pa su mi došle na um riječi Gospodinove: »Žetva je velika, a radnika je malo...« i molila sam: »Pošalji, Gospodine, radnika u svoju žetvu!«

S. Miriam ŠURJAN

MLADI VJERNICI U SJEVERNOM KAMERUNU

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(13)**

APOSTOL SJEVERNOG JAPANA

Chozaburova prijava: »U Mozusava, u oblasti Sendai Miyake Toemon i njegova žena su kršćani. Njemu je oko 50 godina, a ima sina od oko 20 godina. Budući da kod njih noći Kiba, držim da su oni kršćani.

Dne 13. drugoga mjeseca.«

Ovaj se spis nalazi među ispravama obitelji Date, koja je više od 250 godina živjela u Sendaiu, a kako su iz nje bili knezovi pokrajine Oshu, ubrajali su se među najmoćnije japanske plemićke obitelji. Za sendaiskog kneza Date Masamuno otišlo je u Evropu čuveno poslanstvo Hasehara Rokuemona i franjevca Luisa Sotelo. Ali se po Hasekurinu povratku i moćni Date Masamuno pokorio višim državnim vlastima te je još iste godine 1620. počeo provoditi odredbe proglasa o progonu kršćana kako bi spriječio svaku sumnju da zaštićuje kršćanstvo ili da je potajno povezan s inozemstvom. A u kneževini Sendai pohvatat će i posljednje kršćanske misionare. Tu će se odigrati završni čin tragične drame.

Na ispravi nije, nažalost, naznačena godina, ali će vjerojatno biti oko 1640. Ta denuncijacija iznuđena je mučenjem. A to je i jedina vjerodostojna isprava po kojoj možemo naslutiti gdje je otac Kasui djelovao zadnjih godina. Kiba, koji se u njoj spominje, nije nitko drugi nego otac Kasui, koji se tu opet javlja pod starim obiteljskim imenom.

Mizusava je u središtu djelovanja posljednjih isusovačkih misionara. Oko pola sata od današnje željezničke stanice nalazi se mala skupina kuća usred rižina polja. Po tom što su pravilno poredane s obje strane sasvim ravne ceste jasno je da je to bilo naselje negdašnjih vitezova vazala. Na kraju ulice je zemljište na kojem se nekoć nalazilo viteško dobro feudalnoga gospodara Juana Goto, a odatle se za desetak minuta dolazi do staroga groblja nazvanog Kurosuba. A Kurosuba nije ništa drugo nego »Križni trg«, te nas upućuje da su nekoć misionari tu na groblju podigli veliki križ, kako su to činili i na drugim mjestima.

Taj zaselak, koji se danas zove Fukugara i pripada gradskom kotaru Mizusava, to je stari Mivake, koji se često spominje u izvještajima misionara. (Danas su tamo misionari iz misijske kuće Betlehem.) A u Mivake je bio vlastelin Juan Goto, najistaknutiji laički apostol u staroj japanskoj misiji.

Prije negoli je ijedan misionar došao u taj kraj, Juan Goto je primio sveto krštenje od oca de Angelis, isusovačkog misionara, po svoj prilici kad je jednom došao u pohode u Kyoto, i tad se kao apostol vratio u svoj zavičaj na sjeveru. Tamo je učinio mnogo dobra. Pobrinuo se za kultiviranje zemlje i za gradnju velikog kanala za natapanje rižinih polja. I dok su za 300-godišnjeg progonstva vlasti nastojale iskorijeniti kršćansko ime, a »bateri« (patri) su im bila strašila za djecu, puk je uvijek visoko cijenio ime Juana Goto. Kanal se i danas zove »Juanov kanal«, a voda tog kanala i danas daje hranu i zaradu tisućama ljudi tog okružja. Nije čudno da su neznabožački seljaci toga velikoga dobročinitelja proglasili bogom i svake su godine u mjesecu svibnju na početku sađenja riže, slavili Juanov blagdan i molili za dobru žetvu. Njegove su zasluge javno priznate, kad je 1925. godine za stupanja na prijestolje tadašnjeg cara »stari pionir« nakon 300 godina posmrtno uzdignut u peti dvorski stupanj. Godine 1615, kad je već započelo opće progonstvo kršćana, zamolio je Juan Goto svoga duhovnog oca, oca de Angelisa, da dođe na sjever. U proljeće te godine pošao je otac iz Kyushu, sastao se s Juanom Goto u Osaki i došao s njim najprije do Sendaia, pa odatle u Mivake, te je usput pohodio sve kršćanske zajednice rasute po sjevernom Japanu. Nakon toga je Mivake, koji je međutim sasvim pokršćanjen, postao glavno uporište sjeverojapanske isusovačke misije.

Kad je započelo progonstvo za trecega Tokugava-shoguna, Tokugava Jemitsu, uhvaćeni su isusovac de Angelis i franjevac Francesco Galvez 4. prosinca 1623. u Edo (Tokyo) i sa 48 drugih kršćana spaljeni su na lomači. Na početku je 1624. godine i u pokrajini Sendai započelo krvavo progonstvo. Tad je u Orose kod Mizusave uhvaćen isusovački misionar otac Diego Carvalho, te je 21. veljače s više drugova do smrti mučen u ledenoj vodi rijeke Hirose. A Juan Goto je prognan i pobjegao je u susjednu sjevernu pokrajinu Nambu. Ne zna se točno kako je svršio.

(Nastavlja se)

Prvi susreti

Priredio: Vital VIDER

Mladi rado priznaju da i oni danas žele ostvariti sređen brak i lijep obiteljski život. Znaju da to nije lako postići. Statistički podaci o »slomljenim brakovima«, bilo mlađih bilo starijih parova, upravo su stravični i to mlade obeshrabruje. Stoga nije čudo što mladići i djevojke traže načine i puteve kako bi došli do sretnog braka i kako bi ga sačuvali. Vide i poneki skladan bračni par i njihov ugodni obiteljski dom. Zato nisu izgubili nadu da je i danas moguće ostvariti san bezbrojnih mladih: imati vjernog životnog suputnika, bračnog druga s kojim bi dijelili i dobro i zlo.

Reci koji slijede trebali bi pokazati koji bi put u sretan brak mogao biti uspješan. To nipošto ne znači da će taj put biti bez poteškoća, jer do pravih vrijednosti teško se dolazi. Što je, dakle, potrebno činiti na putu prema braku, a što izostaviti, da bi bračna zajednica bila sretna?

Mnogo ima teorija o tome kako se danas treba pripremati za brak. Ali koja je prava?

Osobitost je ovih redaka u tome što temeljne zahtjeve dobre priprave za brak potvrđuju svjedočanstva budućih bračnih parova koji su se sastajali i zajedno razmišljali o važnosti pripreme za brak kao i o vrednotama samog braka.

Takve grupe vodim već 13 godina. Prošle godine zamolio sam 15 parova da opišu svoj način puta u brak. Svatko je iznio svoje iskustvo i upotpunio ga iskustvom drugih. Osobito je dragocjeno kad govore oni koji su taj put uspješno prevalili i stigli na cilj.

ZAJEDNO

Zajedno
nas dvoje,
ti i ja,
ja i ti.

Pred nama je put...
Ne vidim ga čitavog,
jer je zavojit,
ide na desno,
skreće na lijevo.

Ne vidim ga čitavog,
jer je to put
preko brda i dolina.

Ne vidim ga čitavog
jer su neki predjeli zastrti
oblacima tame.

Ne vidim ga čitavog
jer je ponegdje strmina
zaleđena
pa me svjetlo,
koje se odbija,
zasljepljuje.

Ipak,
zajedno smo jači
jer smo djeca vjere
u Svemoguće,
u Neprolazno,
u LJUBAV!

Pavla

ISKUSTVA MLADIH

Prvi koraci zajedničkog puta prema braku najčešće su dosta neobični i neočekivani. Upravo »slučajni«. Prvi pokušaj nije uvijek i uspješan. Ako uspije, onda ga mladi, koji su vjernici, obično doživljavaju kao poseban zahvat Božje Providnosti u njihov život. I što se dulje pripremaju na brak to više svoj prvi susret shvaćaju kao veliki Božji dar. Takvim ga doživljavaju već nakon vjenčanja, ali i dalje – kroz cijeli život.

Jedan par priča:

»Upoznali smo se prije četiri godine na studentskom hodočašću izvan države. Na put smo krenuli puni očekivanja, nacrta i želja. Ni jedno od nas dvoje nije ni slutilo da će upravo to putovanje promijeniti naš život. On (mladić) je već odslužio vojsku i godinu dana je bio zaposlen, a ja sam bila na trećoj godini fakulteta. Susreli smo se, zajedno smo išli na priredbe i na upoznavanje znamenitosti tuđega grada. Usput smo počeli otkrivati kako smo i mi slični jedno drugome. Upravo smo čitali što tko od nas misli, ali smo pronalazili i razlike i osebujnosti.«

Jedna djevojka opisuje prvi susret ovako:

»Naša je vjeronaučna zajednica bila na moru. Bila sam i ja i on. U onom tjednu zajedničkog boravka nešto se među nama počelo buditi i kao da je došlo do nekog uzajamnog prelijevanja. U početku nismo to pravo shvatili, a još manje bismo znali to

opisati. Svatko je u sebi osjećao da smo rado zajedno. Nešto nas je naprosto vuklo jedno prema drugome. Nakon povratka kući počeli smo se posjećivati.«

Neki mladić opisuje početak svog hodanja udvoje ovim riječima: »U svojoj ranijoj mladosti dosta sam vremena potrošio gradeći zlatne kule u oblacima mladenačke mašte. Predodžbe o budućoj djevojci, kasnijoj ženi, u početku su bile usredotočene uglavnom na njezinu vanjštinu. Sviđale su mi se lijepe i stasite djevojke. Mislio sam da je to bitno a bio sam, zapravo, jako plitak. Prva »ljubav« kojoj sam očitovao svoje osjećaje, podudarala se s mojim predodžbama. Međutim, iza lijepe vanjštine skrivala se – praznina.

Kasnije sam upoznao svoju sadašnju djevojku. Kod toga nije toliko odlučivao moj razum nego više neki nutarnji »nemir«. Osjećao sam da mi ta djevojka znači više nego sve druge.«

Sasvim drugačiji bio je susret djevojke vjernice s mladićem bez vjere:

»Do one presudne listopadske nedjelje prije tri godine, kada sam išla u bolnicu na noćnu službu, rijetko sam susretala svog nekadašnjeg kolegu iz osnovne škole. Sad smo se našli zajedno u autobusu. Cijelo vrijeme putovanja smo pričali. Vožnja do grada nam se činila prekratka. Sva oduševljena pripovijedala sam mu kako radim s bolesnicima. Nisam ni slutila da će to na njega ostaviti neki dublji dojam. Četrnaest dana nakon tog susreta primila sam od njega prvo pismo. Pisao mi je o svojoj osamljenosti i o očajavanju nad svojim zvanjem. Kao kršćanka, osjetila sam da mu moram pomoći. On je čovjek koji me treba. Malo sam se pribojavala da bi se na taj način mogle među nama razviti dublje veze. Željela sam imati mladića koji je vjernik, a taj moj kolega ni u ranim školskim danima nije išao ni na Misu ni na vjeronauk. Kasnije, kad sam saznala da uopće nije kršten, bila sam zaprepaštena. Ipak, želja da pomognem čovjeku bila je jača od straha, pa sam mu otpisala na njegovo pismo. Otada smo izmijenili još nekoliko pisama, i u njima smo otkrivali svoje srodnosti i različitosti. Uvidjela sam da je on čovjek koji mnogo čita i razmišlja, te da smo u mnogo čemu slični. Nakon mjesec dana dopisivanja posumnjala sam u potpunu iskrenost njegovih pisama i predložila sam da se ubuduće susrećemo.

U našim kratkim susretima mnogo sam saznala o njegovu životu i o teškim prilikama u njegovoj obitelji. U početku sam bila nepovjerljiva. Iskrenost kojom je otkrivao i tamnije strane svoje prošlosti, ulijevala mi je sve više povjerenja. Najprije me je molio samo za prijateljstvo. Kad sam to prihvatila ono je u njemu uskoro probudilo dublje osjećaje. Slični osjećaji u meni su se budili veoma polako.«

Mladić, o kojem ta djevojka piše, ovako dodaje:

»U onom času doživljavao sam osobnu krizu i krizu svoga zvanja. Nisam imao čovjeka kojem bih se mogao povjeriti. Nisam imao prijatelja, a tu sam djevojku poznavao još iz školskih klupa. Upamtio sam je kao mirnu i povučenu osobu. Pisao sam joj, ono što se kaže, na slijepu sreću, a gle, stiglo je njezino prvo pismo, onda drugo,...«

DUHOVNE VJEŽBE DJEČAKA I MLADIĆA

Za vrijeme zimskih praznika 1988. održat će se u sjemeništu »Augustin Bea« na Fratrovcu u Zagrebu duhovne vježbe **za dječake sedmog i osmog razreda osnovne škole,** i to:

– od 7. siječnja u 18 sati do 10. siječnja navečer, te

– od 25. siječnja u 18 sati do 28. siječnja navečer.

Održat će se i jedan tečaj **za mladiće srednjih škola,** a može im se priključiti i **radnička i seoska mladež** te dobi, i to:

– od 21. siječnja u 18 sati do 24. siječnja u podne.

Za sva tri tečaja duhovnih vježbi potrebno je na vrijeme se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 ZAGREB

Ako vam je zgodnije, možete nas nazvati i na telefon (041) 222-363.

KNJIGE

Na adresi: ŽUPNI URED – 58465 JELSA možete naručiti slijedeće:

MOJE DJETEŠCE, napisala Marija Valtorta. Božićna razmatranja (II. izdanje) Cijena 1000 d.

BOŽIĆNE PJESME, 42 božićne pjesme. Cijena 1000 d.

BOŽIĆ, božićno bogoslužje i božićne pjesme. Cijena 1500 d.

KaTon-ova zlatna kazeta sa osamnaest božićnih pjesama koje traju čitav sat. – Maloprodajna cijena 3.000 d (nepromijenjena od Božića!) Narudžbe: KaTon, Maksimirska 125 – 41000 ZAGREB. – Postoji također istoimena longplejka!

Na adresi KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 – 41001 ZAGREB, pp. 434 možete naručiti slijedeće:

Na adresi FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp. 699, možete naručiti slijedeće:

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp. 62 možete naručiti slijedeće: **PREMA DRUGOJ OBALI,** napisao Ante Jakšić. Zbirka religioznih pjesama. Omot u boji. Cijena 1500 d.

SVETI MARTIN BISKUP, napisao Ambrozije Benković. Životopis sveca. Cijena 800 d.

U SJENI TRANSCEDENCIJE, Neven Jurica – Božidar Petrač. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća (Antologija) – Cijena 18.000 d.

U SJENI TRANSCEDENCIJE, Neven Jurica. Hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća. Književno-povijesna freska (uz istoimenu antologiju). Cijena 1.800 d.

NAŠA KATEHEZA I DRUGI VATIKANSKI SABOR. Zbornik radova Katehetskih škola od 1983. do 1986. godine. Cijena 12.000 d.

PETO EVANĐELJE, roman, preveli Branko i Jerka Belan. Talijanski bestseller. Nova naklada u tekućoj godini. Tvrdi uvez. Cijena 12.000 d.

SMJERNICE I PRIJEDLOZI ZA MARIJINU GODINU, niz »Dokumenti« – Cijena 1.600 d.

MIROGOJ, kulturno-povijesni vodić. Priredio Ivan Trčak. Brošurano i ilustrirano. Cijena 5.600 d.

ISPOVIJESTI, Aurelije Augustin. Nova naklada, cijena 5.000 d.

KRIŽNI PUT, R. Guardini – A. Testen. – Cijena 3.800 d.

UVOD U KONTEMPLATIVNU MOLITVU, Willigis Jäger. Cijena 1.200 d.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... sv. Josipu, sv. Tereziji i ostalim zaštitnicima što su mi dali snage da završim veliku devetnicu spasa, kao i za sve primljene milosti. – Ivan Dragun, Otok kod Vinkovaca

... i sv. Anti na uslišanoj molbi. – N.N., Busovača

... sv. Anti i dušama u čistilištu za primljene milosti. – Ana iz Travnika

... za primljenu milost. – A. M., Primošten

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za sve primljene milosti. – Č. K., Marjanci

... Gospi od brze pomoći, Anđelima čuvarima i svima svetima za veliku milost. – Zahvalna mama, Sunja

... sv. Leopoldu i ostalim nebeskim zaštitnicima na sretno obavljenoj teškoj operaciji i brzom oporavku, te na ostalim milostima primljenim u životu. – Frane Mihanović, Gata

... i Kraljici svibnja na uslišanoj molitvi i na drugim milostima. – Marija Kerić, Komletinci

... sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji i sv. Leopoldu za uspjeh operacije moje mame i za sve primljene milosti. – Zahvalna kćerka, Bjelovar

... Gospi Podgorskoj, sv. Valentinu i ostalim zaštitnicima za sve primljene milosti kroz 82 godine života. – J. K., Vrbovec

... Okrunjenom Isusu, Duhu Svetome i svim zaštitnicima na svim primljenim milostima u životu, a napose što su mi oba sina ostali živi i zdravi u prometnoj nezgodi. – Zahvalna majka, Mrkopalj

... Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i svetim zaštitnicima na svim primljenim milostima u obitelji. – M. Majnarić, Delnice

... i Majci Božjoj Bistričkoj na mnogim milostima, a napose na uslišanjima ovih dana. – Mama Zorka, D. Stubica

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Leopoldu na primljenoj milosti i na uslišanoj molitvi. – Irena Aras, Šibenik

... Majci Božjoj Bistričkoj i svima svetima na dobro položenom ispitu moje kćerke. – Zahvalna mama

... na uslišanim molbama. – Anton i Marija Ferić, Stuttgart

... i Gospi Aljlovačkoj na svim milostima, a napose za poboljšanje zdravlja. – Marica Jogun, Aljlovci

... Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i sv. Antunu za primljene milosti. – S. P., Podravske Sesvete

... Presv. Trojstvu, Ranama Isusovim i svima svetima za sretnu operaciju. – M. V., Obrovnica

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

Cijena Glasnika u 1988. god. 350 d.

Godišnja pretplata 3850 d.

SKUPNE NARUDZBE OD DESET PRIMJERAKA NAVISE DOBIVAJU DESET POSTO POPUSTA

GLASNIK

2 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

veljača 1988. god. 79, cijena 350 d

DJEVIČINO OČIŠĆENJE
(Naslikao: Guido Reni)

HARMONIJA –
ŽIVJETI OD SKLADA
KO OD KRUHA
(M. SPAHIJA)

Himan Isusovom prikazanju

Proroci časni, rasvijetljeni Duhom,
Javljaju ljudima Spasitelja svijeta,
A danas u Hram na prinos ga nosi
Djevica Majka.

Neba gospodar, vladar vasione,
Čovjekom posta na spasenje svijeta.
Djeva ga rodi, Djeva mlijekom doji
prinosi danas.

Sretni ga starac Šimun bogonosac
Grli u Hramu, Boga blagoslivlja:
Hvala ti, Bože, što mi oko gleda
spasenje tvoje!

Ti nam, o Majko, odvjetnicom budi,
Molitve naše Sinku svom prikaži:
Kada ti rekneš, prosiplju se na nas
njegovi dari.

Očevo Svjetlo, Učitelju Kriste,
Ti što nam zboriš Očeva otajstva,
Daj da te vjerom, pjesmom jezik svaki
vijekom veliča.

(Iz II. Večernje na Svijećnicu)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izaći će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Sabirući u svom pamćenju stoljetna iskustva, narod svoje spoznaje pretače u kratke i jasne poslovice. Jedna takva poslovica glasi: »Što više s dobrim, to manje sa zlim.« To vrijedi i za ovu zimu. Dobar dio protekao je blago, pa joj manje vremena ostaje da ugriza svojim oštrim zubima. Ali to vrijedi i za ljude. Što više se družimo s dobrima, to manje bit ćemo sa zlima. Tako se lakše branimo da i sami ne postanemo zli.

Koji su ljudi zli? Nije sigurno da su to uvijek baš oni koje je zakon takvima proglasio. Ima, naime, i zlih zakonodavaca koji dobre zakone pišu da bi mogli zlo suditi, jer će ih tumačiti po svojem zlom srcu. Ima i nesavjesnih sudaca koji se Boga ne boje niti se ljudi straše. Svašta ima, pa i to da zli budu neprepoznatljivi i nedohvatljivi, ali samo zakratko. Zato budimo na oprezu. Zlo se ne svladava uzvraćanjem zla, nego obraćenjem srca. A na obraćenje srca Gospodin Isus ne zove samo osvetoljubivce, nego jednako sve nepravednike koji svojom silom izazivaju osvetu. Za njega nema ni neprepoznatljivih ni nedohvatljivih, jer svatko nosi u sebi svoga tužitelja i suca – svoju vlastitu savjest.

Gruba i nemirna savjest može sebi podići i velike spomenike da se sakrije, ali je istina uvijek razobličí, i onda se ti spomenici nazivaju čak nakaze i grdobe, jer su sagrađeni na takvim djelima. O tome moraju razmišljati svi oni koji pišu račune, kao i oni koji ih sravnavaju. Moramo već jednom naučiti: Istina oslobađa a ne odmazda. Ljubav osvaja a ne silništvo. Moja pravda može drugome biti nepravda, osim kad je to i Božja pravda. A Božja Pravda pojavila se kao svjetlo, te su je odbacili ljudi tame. Međutim, nisu je mogli ugasiti. Samo jače svjetlo upija slabije, a jačega svjetla od Božjega nema! Ono se pojavilo i postalo spasenje i uzdignuće onima koji ga prihvate, a osuda i propast onima koji ga odbace. Čovjek je biće koje tapka za tom istnom, pa kad je jednom susretne i prigrli, može radosno zapjevati: »Sad otpusti, Gospodine, slugu svoga u miru, jer oči moje vidješe spasenje tvoje koje si pripravio pred licem svih naroda!«

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. VELJAČA 1988. BR. 2

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 40
ŠTO ZNAČI BITI KRŠĆANIN?, J. Antolović 42
ZA ŽRTVE TERORA I OBRAĆENJE TERORISTA, P. Galauner 44
PONOVNO!, R. Grgec 46
DRŽATI ISUSA NA RUKAMA, R. Brajičić 47
PRIKAZANJE U HRAMU, A. Weissgerber 48
EUHARISTIJA PRVE CRKVE, M. Steiner 50
POSLJEDNJI DANI DON BOSCA, N. Pavičić 52
KORAK U ČETVRTO STOLJEĆE, TINO 54
UBIJEN ŠESTI ISUSOVAC, S. A. Lončarević 56
UVIJEK S MARIJOM!, S. Bošnjak 57
UVIJEK KAŽEM: HVALA BOGU!, S. Kuzmić 58
BIJELA DUŠA, S. Džalto 60
KRAJEVI ZATVORENI ZA EVANĐELJE, M. Rusan 62
UZ 33. OBLJETNICU MAJČINE SMRTI, A. Gabrić 63
NASTAVLJAM SVOJ MISIJSKI RAD, I. Gerovac 64
GRADNJA CRKVE PRED ZAVRŠETKOM, I. Dilber 65
DVA DOMAĆA MLADOMISNIKA, I. Dilber 66
PETAR KASUI, H. Cieslik 67
OZBILJNA PROVJERA, V. Vider 68

Hvala na pismu

BAR PROČITAJTE, AKO NIŠTA DRUGO!

Ovako kako je sada, počelo je od Uskrsa 1987. Tada sam se posljednji put ispovijedila. Ne znam zašto, ali sam poslije toga počela zalaziti u jedno sumnjivo društvo. Prestala sam ići na Misu, a navečer sam dokasna ostajala izvan kuće. Počela sam zalaziti i na zabave u »disko«. Molila sam se samo ponekad, navečer. Neki iz mog vladanja zaključuju da imam najmanje sedamnaest godina, a imam znatno manje. Počela sam hodati i s dečkima, i to svako veče s drugim. Majka to nije znala, a kod kuće sam se počela svađati s roditeljima i s braćom.

Početkom školske godine odlučila sam da se popravim. Pošla sam jedne nedjelje na Misu i čak sam se upisala u crkveni zbor. Moje društvo počelo me zbog toga ismijavati, ali ja sam ipak ustrajala. Krenula sam opet i na Misu, iako ne svake nedjelje. Ja ipak ne vidim da sam se u čemu promijenila osim što više ne izlazim s dečkima, iako imam za to mogućnosti. Mnogi su osjetili da preda mnom više ne smiju psovati Boga, pa su mi se počeli rugati da sam pobožno dijete. U školi mi je krenulo nekako loše, iako sam ranije bila dobra učenica, i svom snagom željela bih da i dalje dobro prolazim.

Postoji jedan dečko kojeg jako volim, ali on je mladić moje prijateljice. Svi mi govore da sam luda ako joj ga ne preotmem. On hoda s njom, ali dođe i k meni. Ja to ne volim, i ne želim biti s njim, ali on se zato ljuti. Kad sam negdje u društvu, on ode uvijek prije reda samo zato što sam ja ondje. Po selu se priča da me viđaju s nekima koje ja i ne poznajem. Mnogi oko mene misle da nisam nevina, ali misle krivo. Molim vas da mi odgovorite da li dobro činim ili ne!

Srdačno vas pozdravljam uz mnogo nade da ćete bar pročitati moje pismo ako mi već i ne odgovorite preko Glasnika.

KRUNOSLAVA

Krunoslava, ne samo da sam pročitao tvoje pismo, nego ću ti i odgovoriti.

Jesi li kada promatrala kako u proljeće jabuke cvjetaju? Nakon nekoliko dana prekrasnog cvjetanja, počinju latice gubiti svoj čar. Pomalo žute i otpadaju. Znači li to da je sve propalo? Nipošto, nego je došlo vrijeme da se cvijet preobrazi u plod. Tako je i kod mladih ljudi. Prije ili kasnije neka kriza zahvati svakog mladića i svaku djevojku u vremenu prerastanja u zrelost. Mogli bismo gotovo ustvrditi ovako: Krize moraju doći da bi mladi ljudi mogli prerasti u zrele muževe i žene.

Statistički gledano, u toj dobi najviše mladih počinje zanemarivati sv. Misu, molitvu, ispovijed i druge vjerske dužnosti, a većina dolazi i u sukob sa svojim starijima. Ponekad je to veoma burno, a ponekad prođe mirnije. Tražeći osoban izraz i osoban stav, mladi čovjek podvrgava kritici svu prošlost i sve dojučerašnje ideale. Tko ima u to vrijeme pametne roditelje, iskusnog prijatelja ili prijateljicu, osobu s kojom može o sebi povjerljivo razgovarati, i nije svojeglav, prebrodit će to vrijeme krize brzo i bez štete. Drugi opet, koji žele ili moraju sve sami otkriti i iskusiti, ali se pri tom ne daju zavesti niti nasjesti, položit će ispit životne zrelosti, iako će ga skupo platiti. Teško stradaju samo oni koji idu, kako narod kaže, grlom u jagode. Takvi u vlastitom neiskustvu nasjednu zavodniku, te postaju ponor neutješnosti i izvor gorkih suza. Među takve spadaju razni zgubidani, psovači, neutaživi pohlepnici za seksualnim užicima, prostitutke, drogaši, alkoholičari, kartaši, hazarderi, pušanderi i slični. Na žalost, kako nijedno zlo nikad ne dolazi samo, tako ni takvi obično nisu žrtve samo jednog poroka. Najgore je ipak to što nastoje i druge

zatrovati. Zlo je kao priljepčiva bolest. Takve ljude život odmah ne odbaci, ako su spremni da se mijenjaju i da svome životu dadu pozitivan sadržaj i tako ozdrave. Čežnju za boljim životom nosi u sebi svaki čovjek, a pogotovo svaki stranputičar, ali nije svatko kadar uložiti potreban napor za ozdravljenje.

Gdje si sada ti? Vjerujem da većina tvojih problema potječe iz činjenice sazrijevanja. Ipak, ti već dolaziš k sebi. Vidiš da nije zlato sve što sja, niti je istina što tko zja. Zato budi u svemu vrijedna i poštena. Na Misu idi redovito, na sumnjive zabave nikada. Zabava koja nije za javu, nije ni za skrovitost. Mnoge tragedije začete su u skrovitosti, a oplakivane u javnosti. Izlasci neka budu umjereni, društvo provjereno. To ne znači da ćeš svuda i u svima, pogotovo mladima, vidjeti loše društvo. Ni govora! Među mladima ima jako puno dobrih, ali najviše ih je ipak neiskusnih i lakomislenih. I baš takvi najčešće postaju žrtve tuđe neobuzdanosti ili čak pokvarenosti. U to se možeš uvjeriti iz pisama mladih koja objavljujemo u rubrici »Hvala na pismu«. Roditelji s pravom posebnu brigu vode o svojim nedorasłim kćerima, jer znaju kako su ranjive i kako im rane teško zacjeljuju.

Pametna djevojka bit će svojoj mami iskrena i brzo će naći zlatnu sredinu između mamine strogosti i vlastite čežnje za slobodom i samostalnošću. Kormilo života držat će u svojim rukama, ali će ga upravljati po maminim savjetima. Samo tada može jedra okrenuti vjetru mladosti, jer samo tako plovi se bez opasnosti prema moru slobode.

Mladića svoje prijateljice imaj samo za prijatelja. Dođe li, nemoj mu se previše povjeravati. Ode li, nemoj za njim plakati. Još si premlada za bilo kakve veze koje nadilaze mladenačko drugarstvo i prijateljstvo. Za veću blizinu treba, naime, i veća zrelost. Narod veli da vatra i slama ne idu zajedno. Seoski ili ulični tračevi, pa i školski, mogu prouzročiti mnogo jada, ali ni tona tuđih tračeva ne može ti naškoditi kao gram vlastite nesmotrenosti. Zato budi otvorena sa svima, a povjerljivost čuvaj za onoga čiju povjerljivost i sama zaslužiš – u zrelosti!

UREDNIK

PASTIR JE POBJEGAO

Ovo potresno pismo, koje je jedna vjernica pisala svome biskupu, pokazuje s kolikom radošću se dočekuje dolazak novog, mladog svećenika, ali i s kolikom bolju se doživljava njegovo vjerolomstvo, odlazak, bijeg. Doista, poticaj za razmišljanje i molitvu.

Sjećate si se, oče, radosti onog dana njegova svećeničkog ređenja i Mlade Mise? Veliki broj vjernika, časnih sestara i svećenika, koji su ožarena lica puni radosti i ljubavi pratili lijepe i sadržajne obrede?

Nema svadbe koja bi se ljepotom mogla usporediti s onom Svadbom!

Da li se sjećate anđeoskog lica majke? Radost ju je obuzimala kad je pratila svoga sina dok je uzlazio prema oltaru. Sjećate li se njegove sestre koja je, u narodnoj nošnji, uveličala veliko obećanje koje je njen brat dao Kristu pred nama i pred Crkvom?

Sve je to sada on pogazio...

Sigurno je i Vas potresla vijest da se pastir udaljio od stada...

Možda smo svi mi vjernici donekle odgovorni pred Vama i Bogom za ovo. Vi kao otac brinete se za svoju djecu u kući. I Vas je potresao bijeg Jude, tim više što ste ga Vi i odabrali. Vi mu se međutim niste suprotstavili, jer poštujete tuđu slobodnu volju. U ovakvom blatu samo opominjete apostole da budu budni. Tako i ovom potresnom prilikom osjećam da opominjete sve svećenike, redovnice i vjernike: Budite budni i molite!... Molite se za dobra i sveta zvanja! Ne dopustite da vas ljudi odvode od Ljubavi i Istine.

Vjernica

Što znači biti kršćanin

U sudskim izvještajima protiv prvih kršćana čitamo da su ih pitali za ime, a oni odgovorili: »Kršćani smo!« Time su rekli ono što su smatrali najvažnijim i najbitnijim o sebi. Kršćanskim imenom dičimo se svi mi koji smo kršteni. No bilo bi dobro da se često, po mogućnosti svaki dan, pitamo što podrazumijevamo pod pojmom »kršćanin«?

NIJE DOVOLJAN SAMO OBRED I UPIS

Pod pojmom kršćanin nikako ne podrazumijevamo čovjeka koji je samo kršten i upisan u Maticu krštenih, već onog tko izričito, svjesno i s čvrstim životnim uvjerenjem kršćansku vjeru ispovijeda i po njoj živi. Da li danas ima mnogo takvih kršćana? Ima li ih u našoj domovini, u našim župama i obiteljima? Da ih ima, o tom nema sumnje! Ali da ih je mnogo, ne bi se moglo sa sigurnošću tvrditi. A da su nam potrebni baš takvi, potpuni kršćani, kojih se život slaže s njihovim vjerskim uvjerenjem, o tome, barem za onoga tko iskreno ljubi Krista i Crkvu, nema sumnje. Stoga ćemo nanizati neke značajke koje bi morale biti svojstvene jednom kršćaninu.

PRAVI KRŠĆANIN SUDJELUJE U ŽIVOTU CRKVE

Kršćanin je čovjek koji aktivno sudjeluje u liturgijskom i sakramentalnom životu Crkve. Prema tome, kršćanin bez nedjeljne i blagdanske mise, bez češćeg pristupanja sakramentu pomirenja i Euharistije, manjkav je kršćanin. Mi smo u nedavnoj prošlosti imali odličnih kršćana intelektualaca, koji su svaki dan bili na svetoj Misi i pričestili se. Među takvima, uz mnoge druge, bili su: Ivan Merz, Ljubomir Marković i Petar Grgec. Njihova vjernost i aktivno sudjelovanje u liturgijskom i sakramentalnom životu učinila ih je prikladnima za sve ono što su činili u svom profesionalnom poslu. Toliki dobri očevi i majke, svagdanji polaznici Mise i primatelji svete Pričesti, dobri su, jer se neprestano hrane i napajaju na samim izvorima dobrote i milosti, na milosnim i bujnim izvorima što potekoše iz probodenog Kristova Srca. Sam Isus sve poziva: »Ako je tko žedan, neka dođe k meni; i neka pije tko vjeruje u me!« (Iv 7,38) Svi kršćani vrijedni tog imena poslušali su taj Spasiteljev poziv i s radošću crpili vodu s izvora spasenja. Njome okrijepljeni, dostojno su živjeli prema svom kršćanskom pozivu.

PRAVI JE KRŠĆANIN POUČLJIV I OSTVARUJE VRIJEDNOSTI VJERE

Kršćanin je čovjek koji ponizno i rado prihvaća dogmatski i ćudoredni nauk Crkve živeći po njemu u privatnom i javnom životu, svjedočeći za nj u obitelji i u svom zanimanju, ravnajući se svuda po kršćanskim načelima vjere i morala. Sve što se kosi s tim načelima za njega je

PRAVI KRŠĆANIN KAJE SE ZA SVOJE GRIJEHE I U ISPOVIJEDI DOBIVA OPROŠTENJE. BOG MU DAJE TAKOĐER SNAGU ZA BORBU – DO POBJEDE

PRAVI KRŠĆANIN NI NA SAMRTI NE GUBI VJERU. ONA MU JE, DAPAČE, OKREPA ZA PUT U VJEČNOST

neprihvatljivo. Ivan Merz, na primjer, bio je takav kršćanin i mogao je reći: »Katolička je vjera moje zvanje u životu!« Njegov život doista bijaše prožet vjerom. On nije mogao ni zamisliti život bez vjere. Priznao je otvoreno: »Kada ne bih vjerovao, prestao bih postojati.«

Kršćanin je, nadalje, čovjek koji se trudi da u svome životu ostvaruje vrednote svoje kršćanske vjere. Te su vrednote zapisane u Evanđelju. Zato on marno čita i razmatra Evanđelje te u njegovu svjetlu ispituje svoj život i svoje ponašanje. S pravom, jer pravog kršćanstva nema bez života po Evanđelju.

A sada recimo još i to da se pojam »kršćanin« jednako primjenjuje i na krštenike koji su primili svete redove, ili su se po redovničkim zavjetima na poseban način posvetili Bogu, kako bi, s posebnom vjernošću, ostvarivali vrednote Evanđelja. Svi oni, baš kao i obični vjernici, sačinjavaju jedan novozavjetni Božji narod utemeljen po Kristu i u Kristu. Svima njima je Evanđelje glavna knjiga nadahnuća za život i rad. Svi oni, svatko u svom staležu, moraju se truditi da i žive po Evanđelju.

POZIV NA VLASTITU IZGRADNJU I NA ŽIVOT ZA DRUGE

Za kršćane, koji nisu klerici ni redovnici, Drugi vatikanski sabor je u svom najvažnijem dokumentu »Lumen gentium«, dogmatskoj konstituciji o Crkvi, postavio još ove zadatke: »Živeći u svijetu, to jest u svim i pojedinim dužnostima i poslovima svijeta i u redovitim prilikama obiteljskog i društvenog života, oni su od Boga pozvani da pridonesu iznutra poput kvasca, posvećenju svijeta vršeći vlastitu dužnost, vođeni evanđeoskim duhom, i tako drugima otkriju Krista u prvom redu svijetleći svjedočanstvom svoga života, vjerom, nadom i ljubavlju. Na njih, dakle, posebnim načinom spada da sve vremenite stvari s kojima su tijesno vezani, tako rasvijetle i urede da se uvijek vrše po Kristu i da rastu i budu na slavu Stvoritelja i Otkupitelja«. (31)

Držeći to kršćani mogu, sa svim ljudima dobre volje, surađivati oko izgradnje humanijeg i pravednijeg svijeta a da ipak nikad ne izgube svoj kršćanski identitet niti išta urade protiv svoje kršćanske savjesti.

Biti pravi kršćanin veoma je zahtjevno, ali nije nemoguće. Primjeri tolikih svetaca, mnogih uzornih kršćana s kojima se susrećemo po našim gradovima i selima, a kojima se divimo, pokazuju da je pravo kršćanstvo i danas itekako ostvarivo. Na stranicama našeg Glasnika čitamo i o njima. Posvuda ima onih koji žive snagom vjere. Zašto se ne bismo i mi potrudili da živimo i radimo kao oni?

KRŠĆANIN JE ČOVJEK POUČLJIV DUHU

Na koncu valja istaknuti još jedan momenat. Kršćanin se svakako mora držati čudorednih normi, ali temeljna mu je norma poučljivost prema Kristovu Duhu koji prebiva u nama živo i djelotvorno. Gospodinov Duh, osim što nam pokazuje put kojim valja ići, daje nam i potrebnu snagu da bismo mogli ustrajno koračati sve do posljednjeg cilja. Ako se kršćanin dade voditi Duhom Kristovim, ostaje vjeran i volji nebeskog Oca te doživljava da vršenje volje Božje, makar nam koji put bilo i teško, uvijek odgovara našem istinskom dobru. Stoga je već sv. Klement Rimski, papa, godine 96. pisao kršćanima u Korint ovo: »Milosrdan je i dobrostiv Otac prema svima i očituje ljubav prema onima koji ga se boje; svoje milosti dobrostivo i blago dijeli svima koji mu pristupaju pripresta srca.«

Josip ANTOLOVIĆ

Za žrtve terora i obraćenje terorista

Suvremeni teror izrazito je grubo nasilje nad imovinom i životom mirnih građana. Obično ima neki politički cilj. To je postala zastrašujuća avet našeg vremena. Čovjek se osjeća ugrožen gdje god bio: na ulici, na radnom mjestu, na putovanju, u vlastitoj kući, na odmoru, ugrožena su i djeca u školi. Ta se avet širi osobito u nekim dijelovima svijeta, a nitko nije više siguran da joj neće već sutra postati žrtvom. Sredstva brzog i širokog obavještavanja svaki dan donose vijesti o teroru, i vidimo da broj žrtava stalno raste.

TEŠKO RAZUMLJIVA POJAVA

Obični ljudi i stručnjaci na razne načine pokušavaju prodrijeti do korijena toga zla kako bi ga bolje shvatili i uspješnije mu se suprotstavili, ali je uspjeha veoma malo. Suvremeni teror ima najrazličitija opravdanja, dobro je organiziran i gotovo uvijek uzima pravdu u svoje ruke. Terorističke pojave nastoji se spriječiti na unutardržavnim i međudržavnim razinama, ali i to veoma slabo uspijeva. Ono što je jednima teroristič-ko nasilje, drugima je junačko djelo. Nekima je teror metoda za obaranje postojećeg poretka, a drugima je to metoda za održavanje na vlasti. Upravo zbog toga govori se danas i o državnom teroru nad pojedincima, nad vjerskim, nacionalnim i političkim skupinama koje nemaju nikakvih prava. Očito je da su prosudbe o teroru veoma različite, već prema cilju koji netko ima pred očima. Česti povod za teror su neriješeni stari računi, težnja za osvetom i mržnja.

Javno mišljenje uvijek je snažno protiv takvih zlodjela, osobito kad su njime pogođeni poznati i utjecajni ljudi dobra glasa, ili bespomoćni građani.

Gdjekad se terorom želi navesti demokratski poredak pravne države da odgovori istim metodama i tako izgubi svoju vjerodostojnost, te da je se onda optuži kao krivca za sve zlo. Za pravi odgovor na takve izazove treba puno mudrosti i hrabrosti, ali i ljudske solidarnosti.

TERORIZAM JE ŽILAVO ZLO

U jednom predavanju kardinal Ratzinger nazvao je terorizam »karakterističnim elementom našeg vremena«. To je zlo žilavo i ne da se lako iskorijeniti. Nakon svih prividnih poraza teroristi se uvijek iznova oporavljaju nalazeći sljedbenike baš među mladima, zagovornike svojih planova među političarima, a terene za uvježbavanje nalaze na tlu poznatih i nepoznatih država.

Spomenuti kardinal Ratzinger smatra da je terorizam protest protiv stvarnog svijeta u kojem živimo. Po njegovu shvaćanju terorizam je lažna vrsta mesijanizma, a teroristi žele, na neki način, preuzeti ulogu proroka koji će na ruševinama postojećeg podići jedan novi svijet s pravednijim društvom. Za to ne daju nikakvo moralno jamstvo. Za sada su oni u rušilačkom naletu.

Valja znati da zločinci nikad nisu stvorili bolji svijet, nego su samo jedno nasilje zamijenili drugim. Stvaralačku ulogu uvijek su imali samo mirni ljudi bez osvetoljubivih naboja, a nastupiti su mogli tek kada su se zločinci izdivljali ili sišli s pozornice vlasti. Zato preobrazbeni razvoj teče uvijek polako i po osjećajima nestrpljivog svijeta – kasni.

U ZLU JE I ZLI NA DJELU

Teroristička nasilja su veoma smišljena i uporno provođena, pa broj žrtava stalno raste, osobito u zemljama gdje je teror metoda za očuvanje ili rušenje postojećeg poretka. Teško je vjerovati da čovjek po sebi može biti tako zao da s takvom hladnokrvnošću sije oko sebe smrt, ili da se tako bezdušno poigrava živcima žrtava, živcima njihovih najbližih u obitelji, prijatelja i odgovornih ljudi u civiliziranom društvu. Poznato je da se teroristi fizički i psihički pripremaju za svoj »za-

nat«. Zna se da u tu svrhu koriste i drogu, da su fanatizirani i pod utjecajem tuđe volje. Čije to volje? Ako su to samo izvršioci čina, tko im je idejni začetnik i unutarnji pokretač?

Svako zlo, a pogotovo ono koje svjesno gazi dostojanstvo čovjeka koji je slika Božja, izvire iz pokvarenog ljudskog srca – bez obzira na metodu – a crne niti povlači sam Crni, onaj Zli koji čovjeka mrzi od njegova postanka i navodi ga na zlo nastojeći ga tako uništiti. A takve sile, kao što nas je Krist učio, ne izgone se bez posta i molitve. Ljudska mudrost nije dovoljna. Zato nas Sv. Otac poziva na molitvu posebne namjene.

ŽRTVE SU NAJČEŠĆE NEVINI LJUDI

Planeri nasilja odabiru žrtvu prema određenom cilju. Čovjek donekle razumije kada su na udaru političari skloni nasilju. Ali zašto stradaju nevini ljudi? Zašto je 13. svibnja 1981. pucano na Sv. Oca? Što li je on nekome skrivio da i danas pred svako svoje apostolsko putovanje dobija toliko prijetećih pisama?

Činjenica je da su žrtve terorizma najčešće časni i ćestiti ljudi poput Pape, Alda Mora, baruna Brachta; na popisu žrtava bilo je i ime bivšeg generala Družbe Isusove o. Arrupe. Zatim su tu kulturni i karitativni radnici, misionari, razni stručnjaci, nevina djeca i ljudi bez obrane koji služe kao taoci. Očito je da takav izbor žrtava može praviti samo onaj koji ne priznaje ljestvicu etičkih vrednota i ne poštuje ljudsko dostojanstvo. Cilj mu ponekad može biti i opravdan, može se razumjeti nakupljenu gorčinu i nemoć da se civiliziranim putem dođe do rješenja, ali ovakva metoda nikad ne vodi ničem dobrom. Krist Gospodin tvrdom zakonu »oko za oko, zub za zub« suprotstavlja praštanje kao jedini izlaz iz začaranog kruga osvete i na obraćenje srca zove jednako gospodare i podložnike – da postanu braća jer imaju samo jednog zajedničkog Oca.

ZAJEDNIČKI OTAC ZOVE IZGUBLJENE SINOVE

Uz 20. Svjetski dan mira 1. siječnja 1987. Sv. Otac se ovako obratio teroristima:

»Mogu li se još ponadati da će me poslušati oni koji se laćaju nasilja i terora? Kao što sam već činio u prošlosti, ponovno vam se obraćam – bar onima koji žele čuti moj glas – okanite se nasilja u želji da postignete svoje ciljeve, makar ti ciljevi bili opravdani... Obraćam se vama, gdje god bili, bez obzira na vaše djelovanje: znajte u svakom ljudskom biću otkriti obličje brata ili sestre...«

Neki su poslušali glas Sv. Oca. Među njima je, čini se, i Ali Agca koji je pucao na samog Papu. Po talijanskim zatvorima ima ih dosta koji se kaju za počinjena zlodjela i traže razgovor sa svećenikom. Osobito rado povjeravaju se isusovcu o. Bacheletu kojemu su čak i brata, sveučilišnog profesora, ubili nakon jednog predavanja studentima. Njegova je obitelj zasvjedočila svoj vjernički stav dirljivim znakovima praštanja ubojicama. O. Bachelet pokušava im otvoriti put prema novom životu, jer ni za teroriste još nije prošao čas spasenja. Ni oni nisu izbrisani iz knjige Božjeg milosrđa koje raskajanima i obraćenima uvijek prašta. Zato nas na takvu molitvu poziva i Sv. Otac, da svoje srce otvorimo i za žrtve terorizma i za počinioce nasilja kakvo god ono bilo. Najprije je, dakako, moliti da se uklone korijeni toga zla.

Nakana naših biskupa:

DA SE OBRATE OVISNICI O ALKOHOLU I DROGI, I PREODGOJE ZA SREĐEN ZAJEDNIČKI ŽIVOT

Ovisnici o alkoholu i drogi velika su rana organizmu jednog naroda, a najveća muka u vlastitoj obitelji. Ipak, najveća su muka samima sebi. Često se nađu na rubu očajanja. Na nama je, kao pojedincima i kao zajednicama, da tim ljudima pomognemo. Oslobođenje od svake ovisnosti alkoholu, pušenju i drogi bilo koje vrste, osnovni je preduvjet za sređen zajednički život u obitelji, na radnom mjestu, u društvu... Da i na tom planu nešto učinimo posebno nas potiče Marijanska godina, jer ona ima obnoviteljski smisao za život slobode djece Božje. Za ovisnike se ne može reći da su slobodni iako se oni u korištenju opojnih sredstava pozivaju baš na svoju slobodu i svoja prava. To su uistinu bolesnici od kojih boluje onda i cijeli organizam. Kad bi ti ljudi htjeli priznati koliko društvo troši za njihovo zdravlje, i kako sami sebe onesposobljuju za stvaralački rad, sve bi dalje išlo lako. Njihovo obraćenje u prvom redu znači obraćenje od tvrdoglavosti koja ih drži u lošim navikama.

Pomozimo im svojom molitvom da otvore srca i pamet i dožive pravu radost suživota s drugima.

Petar GALAUNER

Ponovno!

Piše: prof. Radovan GRGEC

Poznata je drevna priča o feniksu, ptici koja se, umirući, ponovno rađa iz pepela. Prolazeći kroz klance jadikovce zemaljskog života, čovjek se spotiče, prlja i pada, stari, propada i umire. No u njemu ne umire čežnja koja se može izraziti riječima: »Popraviti promašeno! Povratiti izgubljeno! Preporoditi se i početi iznova!« Tu težnju može ostvariti svatko od nas uz pomoć milosti Božje snagom vlastitog razuma i volje. Nakon noći sviće opet zora, i mi ustajemo ponovno »orni za borbu«, moleći Gospodina da obnovi »kao u orla mladost našu« i da haljine naše učini »bjeljima od snijega«.

Nakon adventa, Božića, Bogojavljenja i Svijećnice dolazi korizma i Uskrs. To redovito vraćanje liturgijskih vremena i blagdana podsjeća nas na obraćanje i ponovno započinjanje, na stalno obnavljanje i ponovno rađanje u životu čovjeka i prirode. U tom prirodnom i liturgijskom ritmu odlazak se izmjenjuje s povratkom, smrt sa životom. Korizma nam doziva u svijest ne samo Kristovu muku i smrt, nego i Uskrsnuće. Ona je vrijeme pokore, čišćenja i obraćenja, obnove i preporoda.

Treba da se obratimo, tj. da umremo grijehu i da se s Kristom rodimo na nov život s bijelim uskrsnim haljinama. Kako god i koliko god puta pali, mi se uvijek možemo dići i ponovno započeti život milosti. Međutim, valja imati na pameti da toga novog početka nema bez obraćenja srca, bez opraštanja, pravednosti i ljubavi. Obraćenje se dokazuje u prvom redu ljubavlju prema najpotrebnijima i najbližima, prema najugroženijima i najnezaštićenijima.

U ovogodišnjoj korizmenoj poruci Ivan Pavao II. upozorava nas posebno na ljubav prema najbespomoćnijima i najugroženijima, a to su djeca. Sve veća smrtnost djece u današnjem svijetu rječito nam govori o društvenoj nepravdi i nejednakomjernoj raspodjeli dobara. U tom svijetu nepravde, u kojemu vlada pravo jačega, svaki dan umire tisuće i tisuće djece od gladi i bolesti u najranijoj dobi života.

Onaj koji je korio svoje učenike kada su sprečavali djecu da dolaze k Njemu i koji je među njih stavio dijete kao uzor života neće se oglušiti ni danas na dječiji plač i vapaje. Isus, prijatelj malenih, želi da djeca budu naša velika briga i ljubav.

Isto tako želi da pomažemo najbližima i najsiromašnijima, što je često i najteže i za što se traži najveća požrtvovnost i hrabrost. Samo tako možemo dokazati svoju pripadnost narodu Božjemu i Tijelu Kristovu, tj. njegovoj Crkvi, i pokazati svoju vjeru u općinstvo svetih. Samo tako možemo, iako smo pali, ponovno započeti život milosti, život dostojan kršćanina.

Eto, takva treba da bude naša obnova i ponovno rođenje. Tako ispravljamo »krivu Drinu«, započinjući od sebe, tako vraćamo ono što je bilo izgubljeno, nadoknađujemo i popravljamo ono u čemu smo griješili.

Kako je lijepo znati da ništa nije izgubljeno! I ova korizma neka bude poticaj nama i svima oko nas da se podignemo i da pođemo hrabro ususret Dobroti i Ljubavi. Nikada nije kasno da se počne iznova.

Držati Isusa na rukama

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Jedan od najdubljih mislilaca kršćanske starine, Origen (185 – 254.), spada i među najveće duhovne pojave svoga vremena. Uvijek je želio biti samo jedno: čovjek Crkve! Njegov ugled kao čovjeka koji je sav svoj život posvetio naviještanju Božje Riječi, ništa nije okrnjen time što je sveopći Carigradski sabor (553.) odbacio neke njegove tvrdnje kao teološki krivo postavljene. Ovdje donosimo njegovo tumačenje evanđeoskog izvještaja o susretu starca Šimuna s malim Isusom u hramu.

Evanđelje opisuje Šimuna kao čovjeka pravedna i pobožna koji je očekivao »utjehu Izraelovu«. Njemu je Duh Sveti objavio da neće umrijeti dok ne vidi Mesiju. (Lk 2, 25-26).

Možemo se pitati što je Šimunu koristilo vidjeti Mesiju? Da li mu je Bog obećao samo to da će ga vidjeti ali mu to neće biti od koristi za spasenje, ili to obećanje veli da je Šimun dostojan Boga, pa će ga stoga držati i na svojim rukama?

Sretan što ga drži, starac je živnuo. Držao je onoga koji je došao osloboditi zarobljene, pa i njega samoga osloboditi od spona tjelesnosti. Znao je da se nitko ne može »iseliti« iz ovoga života s nadom u budući život, bez Djeteta koje on sada drži u rukama. Zato mu sav sretan kaže: »Sada možeš, Gospodine, otpustiti slugu svojega da, prema riječi tvojoj ide u miru.« (Lk 2, 29). To je jasno: sve dok nije Mesiju nosio na rukama i sam je bio zatvorenik koji se ne može osloboditi svojih okova.

Valja upozoriti da to ne vrijedi samo za Šimuna nego za svakoga čovjeka. Ako netko ostavlja ovaj svijet i želi postići Kraljevstvo, mora prije uzeti Isusa u svoje ruke, k sebi ga privinuti i zagrliti. Tek tada moći će krenuti i postići što želi.

Promatrajte što je prethodilo času u koji je Šimun imao sreću da na ruke primi Sina Božjega. Najprije je od Duha Svetoga dobio objavu da neće umrijeti prije nego vidi Krista Gospodina, a potom je došao u hram, ne slučajno, nego isto tako vođen Duhom Svetim.

Svi oni koje Duh Sveti vodi, sinovi su Božji! (Rim 8, 14). Ako i ti želiš primiti Isusa i privinuti ga na svoje grudi, te zavrijediti prelaz u Kraljevstvo, potrudi se da se prepustiš vodstvu Duha koji vodi u hram! Tada, kad budeš u hramu Gospodina Isusa – u Crkvi, hramu sagrađenu od „živog kamenja«, susrest ćeš Isusa. Tada ćeš i ti moći reći zajedno sa Šimunom: »Sada, Gospodine, možeš otpustiti slugu svojega da, prema riječi tvojoj, ide u miru!«

Odlazeći sa svijeta, primijetit ćeš da je tvoje oslobođenje i tvoj odlazak popraćen mirom. A tko umire smiren, ako ne čovjek obdaren Božjim mirom, mirom koji nadilazi svaku misao i čuva srce onoga koji ga posjeduje? Tko odlazi s ovoga svijeta smiren, ako ne čovjek koji shvaća da je Bog u Kristu došao svijet pomiriti sa sobom?

POGLED NA RAKU SV. ŠIMUNA S PREDNJE STRANE. TO REMEK-DJELO ČUVA SE U CRKVI SV. ŠIMUNA U ZADRU VEĆ OD 14. ST.

Prikazanje u hramu

Piše: Antun WEISSERBER

Na početku veljače slavimo blagdan Isusova prikazanja u hramu. U sadržaju tog blagdana Marija je snažno povezana s Isusom. To je blagdan Marijina očišćenja po starozavjetnom obredu, premda joj kao djevičanskoj Majci nikakvog očišćenja nije trebalo. U tom događaju zbio se neobičan susret sa starcem Šimunom, čovjekom proročkog nadahnuća. On je, svojom porukom o Isusu i Mariji, prešao okvire Starog zavjeta i navijestio novozavjetno posianje tek rođenog Mesije.

PRIZOR U HRAMU

Šimun je izrastao iz tihoga kruga Jahvinih pobožnika i siromaha koji žarko očekivahu Mesiju kao »nadu Izraelovu«. Znali su da se ima pojaviti u hramu: »I doći će iznenada u hram svoj Gospod koga vi tražite i poslanik saveza koga žudite.« (Mal, 3,1) No starac je doživio i osobno rasvjetljenje jer mu je »Duh Sveti objavio da neće vidjeti smrti prije nego vidi Pomazanika Gospodnjega.« (Lk 2,26) On je često dolazio u hram, ali danas je osjetio snažan poziv odozgor. »Potaknut od Duha dođe u hram.« (27)

Gledajmo taj prizor koji su naslikali mnogi umjetnici. Šimun je stigao na ulazna hramska vrata baš u času kad su Josip i Marija s Djetetom ulazili u dvorište hrama da obave obred očišćenja majke i prikazanja Prvorođenca. Šimun se pojavio sav u zanosu te rasvijetljenom dušom odmah prepoznao Majku s Djetetom. Uze joj Dijete iz naručja, podiže ga svojim rukama, oči uzdignu k nebu i zapjeva posljednji hvalospjev svog života: »Sad otpuštaš slugu svoga, Gospodaru, u miru jer vidješe oči moje spasenje tvoje koje si pripravio pred licem sviju naroda...« (29-31)

Neki pisci nazvaše ovu zahvalu »labuđi pjev« jer, prema priči, šutljivi labud zaklikče samo kad se ima rastati od života.

Šimun je nastavio svoj proročki navještaj o Kristu i njegovoj Majci riječima punim smisla. U njima odjekuju mnogi proročki navještaji iz davnina, napose iz proroka Izaije, i iz »Knjige utjehe« koja navješćuje Mesiju – slavnog i patničkog.

SLAVNI MESIJA

Dva izraza Šimunova hvalospjeva puna su značenja, a slave veličinu Sluge Jahvina koji će biti »Svjetlo za rasvjetljenje pogona« i »Slava Izraelova«. (Iz 42,49) Njegova istina i pravda rasvijetlit će sve narode na zemlji tako da daleki »otoci žude za njegovim naukom«. (42,4) On će biti više nego poslušni Sluga: »Premalo je da mi budeš Sluga... nego ću te postaviti za svjetlost narodima da spasmoj do na kraj zemlje doneseš.« (49,6)

U Novom Zavjetu Krist je naviješten kao Svjetlo svijeta i kao Sunce s visine. Sam Isus kaže za sebe: »Ja, svjetlost, dođoh na svijet da nijedan koji vjeruje u mene ne ostane u tami.« (Iv. 12,44) Nikodemu govori o sebi: »Svjetlost je došla na svijet, ali su ljudi više voljeli tamu negoli svjetlo jer im djela bijahu zla. Tko čini zlo, mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu da se ne bi razotkrila njegova djela jer su u Bogu učinjena.« (Iv 3,19-21) Krista – Svjetlo najviše slavi evanđelist Ivan koji, već na početku svog Evanđelja, predstavlja Riječ Božju (Logos) kao »Svjetlo ljudima. I to Svjetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze... Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakoga čovjeka, dođe na ovaj svijet.« (Iv 1,4-5-9)

Da je Isus »slava Izraelova«, jasno postaje svakom čitatelju Biblije koji je uočio mesijanska proroštva i njihovo ispunjenje u Kristu o kome

Pavao piše: »Jer Krist je svrha i svršetak Zakona da se opravda svatko tko vjeruje.« (Rim 10,4)

Za nas je važno da primimo i prihvatimo Krista-Svjetlo u sebe i u svoj život, jer tko od toga Svjetla bježi zbog zlih djela svojih, bit će mu to Svjetlo osuda, a ne spasenje.

PATNIČKI MESIJA

Dok su se Marija i Josip divili ovim slavnim navještajima o Djetetu, Šimun ih blagoslovi. Tada mu se lice uozbilji. Vraćajući Dijete Majci u naručje, žalosnim joj glasom reče: »Gle, ovaj je postavljen za propast i uzdignuće mnogih u Izraelu i za znak protivljenja, a i tebi će mač probosti dušu, da bi se razotkrile namisli mnogih srdaca.« (2, 34-35)

Tjeskoban navještaj bliske budućnosti potresao je Marijinu dušu. Izrael će se podijeliti za Krista i protiv Krista. Jednima će on biti na propast, drugima na uzdignuće. Kako će se to dogoditi, Marija još ne zna pojedinosti, ali staza križa za nju i njezina sina već je zacrtana.

Šimun navješta Mariji otajstvo otkupljenja koje će se ostvariti po preteškoj žrtvi na Golgoti, gdje će Isus postati Jaganjac otkupljenja, žrtva za grijehe svijeta. Navješta, dakle, Mesiju patnika prema trećoj i četvrtoj pjesmi o Sluzi Jahvinu u Knjizi utjehe Izaije proroka. (50, 53. i sl.) Opisan je kao »janje koje vode na klanje... a nije otvorio usta svojih«. Opisan je kao žrtva zadovoljštine za grešni svijet: »On je naše bolesti ponio, naše boli uzeo na se... Za naše grijehe proboše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna zbog našega mira, njegove nas rane iscijeliše.« (53, 4-5)

Mariji se srce steglo od tjeskobe, a prva žalost zabode se u njenu dušu. Shvatila je da ima postati Majka Otkupitelja, da mora sudjelovati i u žrtvi svoga Sina za grijehe svijeta. Postade joj jasno da prikazuje Sina u hramu ne za otkup od žrtve, u smislu Mojsijeva zakona, nego da prikazuje Sina za žrtvu da bi »spasio narod svoj od grijeha njegovih«, kako reče anđeo kad mu odredi ime. Uz njega mora i ona, kao majka, postati spremna na žrtvu, s probodenom dušom, kao Suotkupiteljica, kao Supatnica za spasenje svijeta. Ne može se odijeliti njezin »mač boli« od »znaka protivljenja« po riječi Šimunovoj.

Odsad će uz radosnu skladbu Isusova dolaska po utjelovljenju, u Marijinu životu zabrujati i tragična žica koju će sve to jače čuti što se više bude približavao Isusov završetak na križu.

DRUGO NAVJEŠTENJE

Ivan-Pavao II. u nedavnoj okružnici »Majka Otkupiteljeva« ovako tumači Marijin susret sa Šimunom: »Te Šimunove riječi izgledaju kao

(Nastavak na str. 57)

Euharistija prve Crkve

Piše: Marijan STEINER

Kako je izgledalo euharistijsko slavlje u prvim kršćanskim vremenima? Da bismo to saznali potrebno je čitati opise Posljednje večere u Evanđeljima i u Prvoj poslanici Korinćanima. (Mt 26, 26-29; Mk 4, 22--25; Lk 22, 14-20; 1 Kor 11, 23-25) Sv. Ivan evanđelist nas izvještava da je Isus na rastanku oprao svojim učenicima noge i održao oproštajni govor. (Iv 13. pogl. –

O euharistijskim slavljima u apostolsko doba čitamo u Prvoj poslanici Korinćanima i Djelima apostolskim. (1 Kor. 10, 16-17 i 11, 17-34; Dj 2, 42.46-47 i 20, 7--8.11)

Iz navedenih spisa saznajemo da su prvi kršćani nazivali euharistijsko slavlje »Gospodnja večera«, »lomljenje kruha«, »sastanak«. S vremenom će ovo otajstvo naše vjere dobiti i druge nazive: »euharistija« (zahvaljivanje), »eulogija« (blagoslov), »sveta gozba«, »euharistijska žrtva«, »sveta Misa« i slično.

POSLJEDNJA VEČERA

Kad je došao »njegov čas« da položi život kao otkupninu za sve ljude, Isus je želio posljednji put blagovati sa svojim učenicima. Značajno je da se to zbilo u ozračju vazmenih blagdana, tj. u vrijeme kad su Izraelci blagovali beskvasne hljebove i vazmeno janje, čime su slavili spomen-čin oslobođenja iz egipatskog ropstva i prijelaz preko Crvenog mora u Obećanu zemlju. Slavili su tako Boga i ujedno ga molili da se uvijek sjeća svoga saveza i obećanja Izabranom narodu.

Najstariji zapis o ustanovljenju euharistije je onaj koji nam donosi sv. Pavao u Prvoj poslanici Korinćanima: »Gospodin Isus one noći u kojoj bijaše izdan uze kruh te zahvali, razlomi ga i reče: 'Ovo je tijelo moje koje je za vas. Ovo činite na moju uspomenu!' Isto tako uze i kalež, poslije večere, te reče: 'Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi. Ovo činite, svaki put kad ga pijete, na moju uspomenu!'« (1 Kor 11, 23-25) Te riječi i čini, koje apostoli nisu više nikada zaboravili, dospjele su i do nas, po Crkvi koja ih ponavlja u svakoj svetoj Misi.

Već smo spomenuli da sv. Ivan evanđelist donosi Isusov oproštajni govor prigodom Posljednje večere. U njemu je osobito naglašeno jedinstvo između Isusa i Oca, odnosno Isusa i učenika. Upravo po Euharistiji očituje se i gradi to zajedništvo i jedinstvo između vjernika i Gospodina.

ISUS S DVOJICOM UČENIKA U EMAUSU. »DOK JE SJEDIO S NJIMA ZA STOLOM, UZE KRUH, ZAHVALI, RAZLOMI GA PA IM GA DADE. NJIMA SE OTVORIŠE OČI I PREPOZNADOŠE GA« (Lk 24, 30-31)

LOMLJENJE KRUHA U APOSTOLSKO DOBA

U Djelima apostolskim čitamo na jednom mjestu o »lomljenju kruha«, tj. o slavljenju Euharistije, slijedece: »Oni (kršćani!) su bili postojani u apostolskoj nauci, za-

jedničkom životu, lomljenju kruha i u molitvama... Kao što su svaki dan – kao po dogovoru – bili u hramu, tako su po kućama lomili kruh i zajedno uzimali hranu vesela i pripresta srca, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda...« (Dj 2, 42. 46-47)

Prvi kršćani slavili su euharistiju u kućama. Na zbor bi donijeli i jelo koje su darivali jedni drugima da očituju međusobnu ljubav (otuda i naziv »agape«, tj. gozba ljubavi). S vremenom se slavljenje Euharistije odvojilo od gozbe ljubavi i Euharistija se počela slaviti ujutro umjesto uvečer. Naime, već sv. Pavao piše da je kod zajedničkog slavljenja Euharistije i gozbe ljubavi dolazilo do nesklada. On opominje Korinćane: »Kad se dakle zajedno sastajete, to više nije blagovanje Gospodnje večere, jer svaki za vrijeme blagovanja uzima preda se vlastitu večeru, te jedan gladuje dok je drugi pijan.« (1 Kor 11, 20--21)

Kršćani, koji su potjecali iz židovskog naroda, u početku su, uz slavljenje Euharistije po kućama, odlazili i na bogoslužje u židovski hram i u sinagoge. Bogoslužje u sinagogama sadržavalo je molitve, čitanje iz Svetog pisma (Zakon i proroci) i tumačenje pročitanih odlomaka. Tu »službu riječi« preuzeli su kršćani od židovskog bogoslužja u sinagogama i kasnije povezali s euharistijskim slavljem koje se odvojilo od agapa.

OPIS SVETE MISE IZ DRUGOG STOLJEĆA

Sv. Justin, mučenik, opisao je u prvoj »Apologiji

kršćana« kako se slavilo Euharistiju sredinom II. stoljeća: »U dan zvan nedjelja drži se zajednički sastanak svih, bilo da borave u gradu ili na selu. Koliko već ima vremena, čitaju se spomen-spisi apostola i knjige proročke. Nato, kad čitač prestane, predstojnik nas opomene i potakne živom riječju da se ugledamo u one primjere. Zatim se dižemo svi zajedno i molimo molitve. A poslije molitava, kako već rekosmo, donese se kruh, vino i voda, a predstojnik upravi Bogu molitve i zahvale, kako već može. A narod odobravajući klikne: Amen. Od euharistijske se hrane svakomu dijeli i svatko prima, a nenazočnima se šalje po đakonima. Imućni i koji hoće, daju što hoće. A što se skupi pohrani se u predstojnika, i on se stara za siročad i udovice i jadnike koji trpe s bolesti ili drugog uzroka, pa i za utamničenike i nadošle strance: uopće, svi su mu nevoljnici na brizi.«

SLUŽBA RIJEČI, I EUHARISTIJSKA SLUŽBA

Iz ovog opisa vidimo da je sv. Misa u drugom stoljeću imala dva glavna dijela, slično kao i danas. To je služba riječi i euharistijska služba.

Prvi dio sv. Mise, služba riječi, dugo se nazivala »katekumenska misa«. Zašto? Zato što su tom dijelu mogli prisustvovati i pripravnici za krštenje tzv. katekumeni, i javni grešnici koji su činili pokoru.

U drugom dijelu euharistijske službe, koja je bitno izraz ljubavi, mogli su sudjelovati samo krštenici koji su bili u punom jedinstvu s Crkvom.

Sv. Justin u spomenutom spisu piše: »U Euharistiji nitko nema pravo udjela osim onoga koji vjeruje da je istinito što učimo i koji se okupao kupelju otpuštenja grijeha i preporođenja i koji onako živi kako nam je Krist predao. Ne uzimamo to kao običan kruh ili obično piće, već kao što smo poučeni, Riječ Božja, utjelovljeni Isus Krist, naš Spasitelj, imao je tijelo i krv za naše spasenje, isto smo tako poučeni da po molitvi i zahvali koja potječe od njega, ta Euharistijska hrana, koja pretvorbom hrani našu krv i tijelo, jest i tijelo i krv toga utjelovljenog Isusa.«

Posljednji dani don Bosca

Kad je u osvit zore, 31. siječnja 1888. umro don Bosco, utemeljitelj salezijanske kongregacije i poznati odgojitelj mladeži, odmah se među narodom spontano počeo širiti glas: »Umro je svetac«. Svi su se zabrinuto pitali: »Da li će itko više tako kao don Bosco ljubiti djecu, kružiti torinskim ulicama i skupljati zapuštenu mladež, graditi za njih domove i hraniti gladne?«

CIJELI ŽIVOT MOLIO ZA SRETNU SMRT

Umro je u 73. godini života, pun dobrih djela, ali njegova smrtna borba nije bila laka. Ispunila mu se želja života, da bude u svemu, pa i u smrti, sličan Spasitelju koji je umro u tjeskobi, ostavljenosti i velikim bolima. Don Boscova smrt, svojim vanjskim izgledom, nije bila ni izdaleka slična onim smrtima koje je sam živo opisao u životopisima don Cafassa, dječaka Magonea, Basucca i Dominika Savija, ili svoje majke Margarite. One su smrti bile slične smrti svetog Alajzija i svetog Filipa Nerija: trijumfalna proslava duše i tijela kao nagrada za svet život. Njegova je smrt bila mnogo sličnija smrti kakvu je zamišljao i opisao u »Molitvama za sretnu smrt«.

Svakog je mjeseca molio te molitve pa je i svojim duhovnim sinovima propisao da ih mole. »Kad me moje ukočene noge budu opominjale da se približio kraj mome zemaljskom životu, milosrdni Isuse, smiluj mi se! Kad mi već sva osjetila izgube moć i ne budem raspoznavao nikoga pred sobom, kad počnem uzdisati u krajnjoj tjeskobi, milosrdni Isuse, smiluj mi se!«

Tridesetak mladića čekalo ga je 17. prosinca u predsoblju s molbom da ih don Bosco osobno ipovijedi. Tada reče: »Zaista se osjećam slab.« Odmah zatim dodaje: »To je moje posljednje ispovijedanje. Recite im neka uđu«. Smogao je snage da ih u očinskoj nježnosti sve pomiri s Bogom.

MISLI PRED SMRT

Don Viglietti videći ga 19. prosinca nešto vedrijeg nego obično, donosi pred njega svete sličice, moleći ga da na poleđinu svake od njih napiše po jednu svetu misao, pa će ih u zgodno vrijeme pokloniti suradnicima. »Vrlo rado«, odgovara Don Bosco, i prihvaća se posla. Sjedeći u naslonjaču, stavlja preda se drvenu pločicu i na sličicama pisao: »O Marijo, isprosi nam milost tjelesnog zdravlja, ali samo ako će to koristiti našoj duši«. »O Marijo, isprosi nam od Gospodina prije svega vječno spasenje«. »Počnite odmah činiti dobra djela, jer se može dogoditi da će vam ponestati vremena«.

Osjeća se umornim, ponestaje mu daha i kaže: »Već sam zaboravio i pisati«. »Zato sada prestanite«, savjetuje mu don Viglietti, ali on odgovara: »Moram nastaviti, to je zadnji put da mogu uzeti u ruke pero«. I nastavi: »Blago onima koji su se dali u službu Bogu već od svoje mladosti«. »Tko čini dobra djela, bit će nagrađen na ovom i na drugom svijetu«. »Tko sije dobra djela, ubrat će bogate plodove«. »Dijelite siromasima mnogo, ako želite postati bogati«. »Mladići su Isusova i Marijina radost«. »O Marijo, budi moje spasenje.« Zadnja napisana misao glasi: »U raju se uživaju sva dobra kroz svu vječnost«.

SVJESNO MOLI SAKRAMENTE I ZAHVALJUJE ZA BLAGOSLOV SV. OCA

20. prosinca traži svete sakramente. Primjećuje: »Sad mi ne preostaje ništa drugo

nego da svoj život privedem sretno kraju«.

Kad se pojavio Mons. Cagliero, koji je doputovao iz Argentine da ga vidi posljednji put, veli mu: »Reci svetom Ocu da će salezijanci posvuda braniti ugled Svete Stolice.«

Kardinalu Alimondi, torinskom nadbiskupu, kad mu je podvečer došao u pohode, kaže: »Uzoriti, preporučite Gospodinu spas moje duše«. »Ali don Bosco«, odgovara kardinal »vi se ne trebate bojati smrti. Vi ste toliko puta govorili o smrti i pomagali drugima da sveto umru«. »To je bilo pomaganje drugima, a sada sam trebam pomoć od drugih.«

Kad su mu donijeli blagoslov Svetog Oca koji se osobno zanimao za njegovo zdravlje, primio ga je vidljivo uzbuđen i sa zahvalnošću.

UMIRAO JE MISLEĆI NA KRISTA I SPAS MLADIH

Bolovi ga sve više stežu. Kao da su se probudile sve one bolesti koje su ga više godina uznemiravale i mučile, a da nije o tome mnogo govorio. Sada su se svom snagom urotile protiv njega. U jakim bolima uzdiše i stenje. Don Lemoyne mu savjetuje: »Don Bosco, mislite na Spasitelja koji je visio na križu. Ni on se nije mogao maknuti ni desno ni lijevo«. »Da, upravo na to mislim«.

Posljednja dva dana povremeno je gubio svijest. Tada bi izgovarao riječi bez veze i gledao »prikaze«. Tako je iznenada zapljeskao rukama i viknuo: »Trčite, trčite brzo da spasite one mladiće! Presveta Djevice, ti im pomozi!« Dvadesetak je puta ponovio riječ: »Majko, majko!« U polusvijesti izgovara poznate molitvice: »Isuse, Marijo, Josipe«. »O Majko, otvori mi vrata raja!«

DON BOSCOVO NAČELO ODGOJA

Don Rua, koji dan i noć ustraje uza nj, nadvio se nad njega i promatra ga. Iznenada don Bosco otvara oči, upire ih u don Ruu, prepoznaje ga i kaže mu: »Fatti amare«! To su riječi koje mu je već više puta rekao u životu, a sad su nadošle kao same od sebe. Znače: »Potrudi se, da te drugi uzljube«. One su također i jedno načelo njegova odgojnog sistema: »Idite za tim da vas dječaci slušaju i poštuju. Potrudite se da vas uzljube«.

Ali za don Ruu te su riječi imale posebno značenje. On mora postati drugi don Bosco. Mora prestati biti samo stup discipline kao što je bio do sada, i postati otac i prijatelj sviju. U toj će se ulozi don Rua, poslije don Boscove smrti, brzo snaći i žeti uspjehe. Kad je preuzeo upravu družbe, bio je veoma sličan don Boscu.

IZGUBISMO OCA, DOBISMO ZAGOVORNIKA

30. siječnja liječnik izjavljuje: »Neće dočekati slijedeći dan.«

Slijedećeg dana, u 2 sata poslije ponoći, gubi svijest. Zadnji njegov pokret bilo je lagano dizanje desne ruke kao da je svima želio reći posljednje »zbogom«. Ljubio je svoje, i do kraja ih je ljubio. U 4,45 još tri teška uzdaha...

Don Belmonte reče prvi: »Don Bosco preminu.« Mons. Cagliero moli: »Isuse, Marijo, Josipe, neka moja duša pođe u miru s vama.« Skida štolu i stavlja je na don Bosca.

SV. IVAN DON BOSCO S MLADIĆEM DOMINIKOM SAVIOM – SVETIM

Don Rua se okreće prema prisutnima i kaže im: »Izgubismo oca na zemlji, ali tješimo se, dobili smo zagovornika na nebu. Zar nije don Bosco rekao da će nam s neba moći više koristiti?« I poče odmah gledati naprijed, u budućnost.

I zaista, budućnost se otvorila. Papa Pio XI koji je don Bosca osobno poznavao i kao mlad svećenik bio njegov gost u Torinu, smatrao se sretnim kad ga je, 40 godina poslije smrti, 2. lipnja 1929, mogao proglasiti blaženim. Na sam Uskrs Svete godine. 1. travnja 1934, svečano ga upisuje u katalog Božjih ugodnika.

Poruku za budućnost don Bosco je svojima ostavio ovim riječima: »Naša kongregacija mora uvijek napredovati. Kad prestane napredovati, počet će propadati«. To je oporuka koja sadrži u sebi i život, i smrt, i nadu i opomenu.

Nikola PAVIČIĆ

ŽUPNA CRKVA SV. MIRKA U ŠESTINAMA. UNUTRAŠNJOST JE KRASNO OBNOVLJENA, DOK SE ZA VANJSKU STRANU PRIKUPLJAJU SNAGE (Gore)

U SVEČANIM PRIGODAMA MLADI ŠESTINČANI I ŠESTINČANKE RADO SE DIČE SVOJOM NARODNOM NOŠNJOM KOJA JE NADALEKO POZNATA (Dolje)

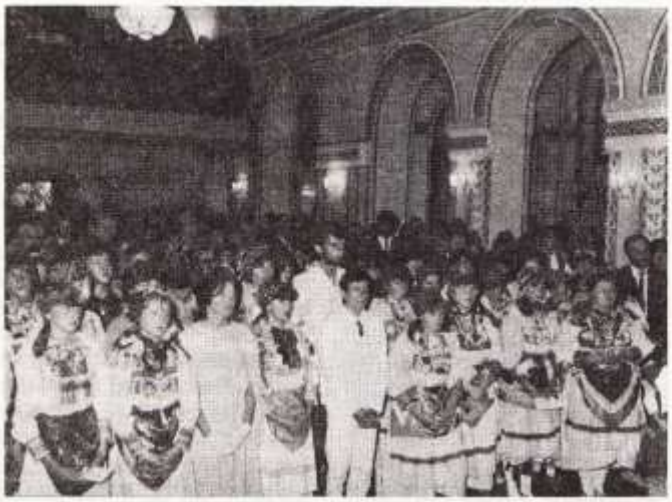

OD ŽUPNE CRKVE PREMA MEDVEDGRADU PUT VAS VODI KRAJ STARE KAPELE SV. ROKA, NAJOMILJENIJEG SVECA STARIH ŠESTINČANA (Dolje)

KORAK U

Na velikim prostranstvima južnih padina Zagrebačke gore, od Markuševca na istoku do Vrapča na zapadu, te zidina Griča na jugu, nekoć je carevala šuma. Malobrojni kmetovi Kaptola, Gradeca i Medvedgrada obrađivali su samo najprikladnije površine zemlje – oranice i vinograde. Novi hrvatski živalj stiže u te prisojne strane tek u vrijeme kad se mukli tutanj turskih daula prenio s Une na Kupu i Savu, navješćujući hrvatskom rodoljubu da stiže i krvava sjekira podmuklih vlaških martoloza, razbojnika koji niti žive po vjeri, niti poštuju zakon, niti drže zadanu riječ. Idu samo za grabežom, ne žacaju se ni od garišta ni od prolivene krvi. Hrvati se povlače na sjeverozapad, a pod Medvednicom ih primaju novi feudalni gospodari i stare obiteljske zadruge.

Crkva organizira za njih novu župsku zajednicu uz kapelu sv. Mirka, na medvedgradskom majuru. Matice krštenih vode se od godine 1673. Župa Šestine zakoračila je, dakle, u svoje četvrto stoljeće, a današnji mladi neće ostarjeti prije nego sveopća Crkva stupi u treći milenij svoje povijesti. A ti mladi najveća su radost i nada Crkve svuda, pa i u Šestinama! Kad se skupe u svom šarenom hramu, čini vam se da ne stojite pred grupom jedrih djevojčica, nego pred lijehom crveno-bijelo-plavih

ČETVRTO STOLJEĆE

tratinčica. A i ti vedri dječuljci kao da su čedni krasuljci. Resi ih njihova svuda poznata nošnja, nad kojom otvoren crveni kišobran izgleda kao procvali tulipan.

Stojeći pred tom ljepotom, dušu vam ipak obuzme sjeta. Kao da je livada te lijepe mladosti sve manja. Da, nekoć su stare crvotočne zipke pod krevetom mame i tate radije primale novi život negoli danas lakirani »kinderbeti« kraj televizora. Dragi očevi i drage majke, Šestinčani i Šestinčanke, jeste li svijesni što to znači kad je svake godine deset grobova više nego zipki? Vaše je groblje lijepo, i dobro je da štujete svoje pokojne, ali se čovjek pita da li će se i vas imati tko sjećati? Otvorite oči na vrijeme. Zemlja i budućnost pripadaju narodu koji voli život pa ga i stvara. Mladost se nikome ne vraća, a starost vam se lako u suze obraća!

Šestine više nisu selo daleko od grada, jer grad je došao k njima podno Sljemena. Župa je u svoje krilo primila nove ljude sa svih strana domovine i sada ima oko 5300 vjernika. Bilo bi ih i više da se smiju graditi nove kuće. Ali nema dozvola i mladi moraju sa svoje djedovine, sa sunčanih brežuljaka, u gradsku maglu. Nije im to drago, ali nisu gospodari svoje sudbine.

Na području župe žive i rade i dvije zajednice časnih sestara. Jedan je samostan na brežuljku s kojega se lijepo vidi izlaz i zalaz sunca, a dan između, uvijek je dovoljno dug za dobra djela i uvijek prekratak da se ublaži sva ljudska bijeda. To će učiniti samo Krist čije sunce ne zalazi.

Na starim šestinskim kućama gotovo redovito je stajao znak Krista Spasitelja IHS. Nije to bio samo skladan ukras, nego i otvoreno svjedočanstvo kršćanske pripadnosti. Danas, kada toga znaka više nema na kućama, on mora jače sjati u srcima, da bi život vjernika bio svjedočanstvo za Krista.

Od samostana Kćeri milosrđa, sa Šestinskog vijenca, puca pogled na obnovljene zidine pradavnoga Medvedgrada. Ne čuvaju one više svoje gospodare, nego najljepši biser gotičkog graditeljstva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, dvorsku kapelu sv. Filipa i Jakova. Marne stručne ruke restauratora starine oteše je iz ruševina i zaborava, te nam ona danas snažno dovikuje: »Ne može se sakriti grad sazidan na gori, kao ni život podignut na Evanđelju!«

Šestinčani se s pravom ponose svojom prošlošću, svojom kulturom i vjerom. Oni su pod gorom, ali moraju stajati kao grad na gori, da se staro i novo skladno stopi u jednu cjelinu narodnog i crkvenog bića.

TINO

POSEBNI UKRAS CRKVE JE OLTAR SRCA ISUSOVA (Gore)

NAD MRTVIMA, PA I ONIMA NA RAZNIM BOJIŠTIMA, BDIJE RASPETI KRIST (Dolje)

PRED CRKVOM JE GROB OCA DOMOVINE, ANTE STARČEVIĆA (Dolje)

Ubijen šesti isusovac

Od godine 1976. do danas ubijeno je u Libanonu šest isusovaca. Godine 1976. ubijeni su oci: Jerphanion, Dumas i Allard. Godine 1984. ubijen je o. Finnegen, a 1985. o. Kluyters. Prošle godine ubijen je o. André Masse, Francuz star 47 godina.

Posljednja žrtva koju smo spomenuli, o. André, imao je za sobom godinu dana znanstvenog rada, a onda je sve to dobrovoljno napustio i u jeku građanskog rata otišao na jug Libanona u grad Saida. Ondje je preuzeo službu pročelnika centra Univerzitet sv. Josipa, koji su isusovci ondje osnovali 1875. i vode ga i danas. Osim u gradu Saida, taj centar ima svoje podružnice u Beyrouthu, Tripoliju i Zahleu. Oko 6.000 studenata i danas studira na tom sveučilištu razne znanosti.

Premda su u građanskom ratu posvađani svi sa svima, u gradu Saida skupa žive kršćani i muslimani sunitske i šiitske grupe. O. Masse osobito se zalagao za miran i prijateljski suživot svih triju vjerskih grupa, te je bio veoma zadovoljan što mu je taj mukotrpan rad rodio i lijepim rezultatima. Ipak, nekome je to bio trn u oku pa je dao ubiti baš tog apostola ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tako je svojom žrtvom pružio najistinskije svjedočanstvo raspete Ljubavi na križu.

O ratu u Libanonu slušamo već godinama. Svaki dan gledamo na televiziji slike o žrtvama nasilja ali nam nikad nije bilo prikazano da upravo kršćani stradavaju možda više nego drugi. Kao da su vijesti koje do nas dopiru smišljeno probrane, pa onda i jednostrane, a što je jednostrano to je i nepravedno. Nitko nam nikada nije rekao da se ondje pruža i veliko svjedočanstvo ljubavi, heroizam kakav je moguć samo tamo gdje Evanđelje nisu prazne riječi nego život. Veliki primjeri ovih mučenika svjedoče da među pravim katolicima nema mjesta polovičnosti, da se s Isusom ide do potpunog predanja samog sebe, bez trunke mržnje prema mučiteljima. Pred tim svjedočanstvom zastajemo s molitvom i zahvalnošću što se Gospodin i danas očituje velik u slabim stvorenjima.

Kršćanstva nema bez civilizacije ljubavi, a takvu civilizaciju nastojali su isusovci unijeti i u Libanon. Zato su otvarali škole i druge ustanove u kojima su svi mogli rasti kao ljudi učeći da ljube Boga, domovinu i bližnjega bez obzira na vjeru.

Ništa drugo nisu činili ni oni isusovci koji su u svoje vrijeme podizali škole u hrvatskom narodu, a mi danas već slavimo višestoljetne obljetnice. Hvala im za njihov trud i rad u našem narodu! Taj njihov rad skoro sasvim se prešućuje. Možda je to baš zbog toga što ni danas nema puno smisla i sluha za civilizaciju ljubavi.

Pišući o vječnom čovjekovom udesu, Shakespeare na jednom mjestu bilježi: »Čovječe, sutra ćeš biti besmrtan!« Tako je. Besmrtnosti nema prije zemaljske smrti, a nju nadživljavaju dobra djela učinjena iz ljubavi, a mi moramo biti zahvalni onima koji su i za nas radili dajući i krv i život – poput Krista.

Slava – Ana LONČAREVIĆ

Uvijek s Marijom

Isus nam je dao svoju Majku, da nam ona majčinski pomaže, kako bismo sigurnije ostali uz Isusa. Zato je pametno da budemo vjerni nebeskoj Majci, moleći joj se Anđelovim riječima, i riječima Crkve. Molimo Gospinu Krunicu, da bismo osigurali sretan prijelaz s ovoga svijeta u nadsvijet, da bismo prispjeli u vječno Kraljevstvo Božje k Isusu i Mariji, k anđelima i svetima.

Papa Pijo XII govorio je: »Krunica je najuspješnije sredstvo, da bismo dobili pomoć od Djevice Marije, Isusove i naše Majke. . .« Nakon rata u Austriji ostadoše Sovjeti. Austrija izgubi nezavisnost najprije zbog nasilja Hitlerova, a onda zbog okupacije sa strane Sovjeta. Da dođu do slobode i nezavisnosti, počeše se pouzdano utjecati Gospi, moleći njezinu Krunicu. Desetina svega stanovništva organizirala se u tu molitvu svaki dan. Ono što bijaše nevjerojatno, postade stvarnost: na 13. svibnja 1955, na godišnjicu prvog ukazanja Naše Gospe u Fatimi, Sovjeti se povlače iz Austrije i zemlja dobiva nezavisnost.

Krunica je najdivnije sredstvo za uništenje grijeha i za dobivanje milosti Božje. Majka, kad pomaže, pomaže vjerno, da svoju posinjenu djecu poveže sa svojim Sinom patnikom zbog naših grijeha i pobjednika nad grijehom i smrću. Mnogi su se

grešnici oslobodili svojih teških, smrtnih grijeha, postigli obraćenje moleći Krunicu nebeskoj Majci.

Bečki apostol Sv. Klement Hofbauer, molio je stalno Krunicu u slobodno vrijeme, za obraćenje grešnika, a posebno, kad bi prolazio gradskim ulicama, idući teškim bolesnicima koji su baš njega najviše tražili da ih opremi za put u vječnost. I on izjavljuje: »Svaki put, kad sam izmolio Krunicu za obraćenje kojeg grješnika, dobio sam tu milost od Boga!« Sveti Dominik, kojeg je Gospa nadahnula, da se prihvati Krunice, postigao je tom molitvom ubrzo na stotine tisuća obraćenja onih, koji se udaljiše od Boga. . . Krunica je molitva vrlo laka i vrlo uzvišena. Dijete je može moliti bez teškoća kao i najveći teolog, koji uvijek u Krunici može otkrivati nove spoznaje. Molitva je to ponizna, a Bog se priklanja poniznima.

Srećko BOŠNJAK

KIP BEZGREŠNE NALAZI SE I NA ANAPURNI U HIMALAJIMA. DONIJELI SU GA I POSTAVILI PLANINARI

DRUGO NAVJEŠTENJE

(Nastavak sa str. 49)

drugo navještenje Mariji: najavljuju joj točnu povijesnu odrednicu u kojoj će Sin izvršiti svoje poslanje, tj. kroz nerazumijevanje i bol. Takav navještaj potvrđuje njenu vjeru u ostvarenje božanskih obećanja spasenja, a istodobno objavljuje da će svoj posluh iz vjere proživjeti u trpljenju sa Spasiteljem patnikom, te da će njeno materinstvo biti obavijeno mrakom i bolju.« (Rm 16) Vjerno slijedeći svoga Sina i Boga, njezin će pristanak postati mučenički kad bude zajedno s Njim patila pod križem »prikazujući kao žrtvu onoga koga je rodila«. (LG 58)

Dva navještenja, prvi za utjelovljenje, drugi za otkupljenje, pokazuju osovinu Kristova poslanja i jezgru kršćanske objave: »Radi nas ljudi i radi našeg spasenja sišao s neba...«

Ono što se dogodilo u »središnjem trenutku« otajstva spasenja u Isusu i Mariji, to postaje uzor Crkvi, jer »znak protivljenja« i »mač boli« nalazi u njoj odjeka kroz svu njenu povijest.

Mnogi sveci i mučenici na pozornici svijeta javno su iskusili taj »znak protivljenja« i »mač boli«, a većina kršćana doživljava ga skrovito u privatnom životu. Isus to najavljuje kad govori o evanđeoskom maču koji će rastavljati »sina od njegova oca, kćer od njezine majke i snahu od njezine svekrve« tako da će »čovjeku biti neprijatelji njegovi domaći.« (Mt 10, 34-38) »Mač boli« osjeti se kadikad zbog vjere kojoj se protivi nevjera, kadikad zbog pravde kojoj se usprotivi nepravda, kadikad zbog bračne vjernosti, kadikad zbog poroda djeteta koje netko u kući želi prije poroda ubiti, a kadikad zbog višeg duhovnog zvanja na koje Bog zove, a netko od rodbine se protivi.

I Crkva kao učiteljica istine i blagovjesnica spasenja mora često u svojoj povijesti biti »Znak protivljenja« krivovjerju, čudorednoj pokvarenosti, nasilju i progonu. Koliko god se prilagođavala potrebama svijeta, ne može se i ne smije se prilagoditi laži i zloći, trostrukoj požudi svijeta koju opisuje Ivan. (1. Iv. 3,16) Oni koji ne žele biti znak protivljenja, jer se pošto-poto žele svidjeti svijetu da bi izgledali »napredni« i »moderni«, napokon će izdati koju važnu istinu vjere i otpasti od Crkve kad bude morala reći, u Kristovo ime, svoj »Ne!« Toga je bio svjestan sv. Pavao pišući Galaćanima: »Kad bih još nastojao svidjeti se ljudima, ne bih bio sluga Kristov.« (1,10) To piše onaj isti Pavao koji je nastojao »svima postati sve da bar neke spasi.« (1. Kor. 9,22) Prilagođavao se svačijoj ćudi i potrebi, ali nikada na štetu Božje istine i pravde. Unatoč svoje apostolske prilagodljivosti često je morao biti »znak protivljenja« među protivnicima evanđelja u nizu svojih stradanja. (2. Kor. 11,25) Mjera njegova mišljenja i propovijedanja bila je uvijek vjera u Krista koji je Istina Božja.

I Mariji bijaše mjera rasta u vjeri njezino nasljedovanje Sina joj Isusa sve dotle da i ona bude »znak protivljenja«, makar joj dušu probo »mač boli«. Nama je to teško ako smo osamljeni, ali možemo kad nam pomaže Majka milosti, kad nas krijepi Kristov »Duh istine«.

»Uvijek kažem: 'Hvala Bogu!'«

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Patnja nevinih duša najčešće je izazov kako za vjernike tako i za one koji ne vjeruju. Vjernik koji se trudi da čitavim bićem pripada Bogu, a u životu ga neprestano prate teški križevi, pita se: »A što sam ja Bogu skrivio?« Ljudi koji ne vjeruju, promatrajući nevinu patnju vjernika, znaju navoditi prigovor: »A što ti sada Tvoj Bog ne pomogne? Zar još uvijek možeš vjerovati u Boga?« Zato je korisno da se kršćani koji puno trpe, i zbog toga zapadaju u teške vjerske sumnje, upoznaju s vjernicima koji trpe često i više od njih, a koji ni u jednom trenutku nisu posumnjali u Božju dobrotu i brigu. S jednom takvom osobom susreli smo se u prošlom broju Glasnika. Evo još jednog primjera!

UDARAC ZA UDARCEM

Francika Bojko, Podravka, rođena u Ludbregu, živi sada u Staroj Subocki u blizini Novske. Živi sama samcata mada je rodila sedmero djece. Otac joj je otputovao u Ameriku za vrijeme prvog svjetskog rata i nije se uopće javio. I troje djece je otišlo u rat, pa su mama i teta same obrađivale ono malo zemlje što su imali (pol jutra). Jedan bračni par, koji nije mogao imati djece, zamolio je Francikinu mamu da im da Franciku na brigu, jer su veoma željeli djecu. Njezini novi »roditelji« su je lijepo odgojili i ona im je zahvalna. »Teta« ju je često vodila na hodočašće u njezinu rodnu župu Ludbreg, gdje se osobito časti predragocjena Krv Isusova. Ipak, svoju duboku i živu vjeru Francika najviše duguje svojoj dobroj mami.

Djetinjstvo je bilo teško. Baka i djed su bili bolesni. Ona je, kao dvanaestogodišnjakinja, radila sve poslove. Budući da je u kući trebalo radne snage udali su je u šesnaestoj godini. Muž je bio mlinar. Lijepo su živjeli. Nažalost, zajedno su proveli samo šest mjeseci. Muža joj je nehotice ubio lovac.

S drugim mužem, s kojim se vjenčala nakon 14 mjeseci, nije imala baš sreće: nakon smrti njegovih roditelja, on se propio, a nije potrebno spominjati što sve alkohol sa sobom donosi u kuću.

Imati muža alkoholičara, težak je životni križ. A ako se tom zlu pridruže druge nevolje, onda samo živa i djelotvorna vjera može čovjeku dati snage da ne padne u očaj.

Jedna joj je kći umrla u šestoj godini života. Jedan sinčić se utopio nije navršio ni pet godina. Sin Mato joj je poginuo u prometu 1976. godine. Nekoliko godina kasnije ostala je i bez muža. Godine 1985. otpratila je na posljednji počinak priju i zeta (zajednički sprovod), a samo tri dana poslije tog sprovoda dobije vijest da je stradao sin Mijo i da je u bolnici. Nakon nekoliko sati saznala je da je poginuo zajedno s unučicom Đurđicom.

Svi ti udarci nisu nimalo pokolebali vjeru i pouzdanje žene i majke Francike.

NAGOVARALI JE NA POBAČAJ

Velika je moć javnog mnijenja. Nije »moderno« imati mnogo djece i osoba koja je u tom pogledu »iznimka« mora mnogo trpjeti. Tako je to bilo i s Francikom. Već je rodila šestero djece, a najmlađem djetetu bilo je šesnaest godina kad se našla pred porodom. »Zašto da sad još rađaš kad ti dijete ima već 16 godina?« – govorile su joj mnoge žene. Čak slabosti za Franciku. Jedna se čak ponudila da će je odvesti na izvršenje pobačaja. Sama Francika pripovijeda:

»Pošle smo, i ja se sastanem s 'bijelom ženom', a ona mi reče: 'Ne čini ono što si naumila i sve će ti se oprostiti. Ne idi nikamo! Othranit ćemo i to dijete! I ja sam poslušala tu ženu. I nikad se nisam pokajala zbog toga. I da nje

nemam (te kćeri, tog sedmog djeteta), bilo bi zlo. Ona se najviše za mene brine.« Kad bi se danas našlo više takvih »bijelih žena« koje bi spašavale toliku nevinu djecu osuđenu na smrt još u krilu svojih majki?! Francika je uvjerena da je tu »bijelu ženu« Gospodin poslao njoj usuret kad je pošla izvršiti pobačaj.

UTJECANJE MAJCI BOŽJOJ OD SEDAM ŽALOSTI

U razgovoru s bakom Francikom sjetio sam se majke sinova Makabejaca koja je hrabro stajala promatrajući smrt svoje sedmero djece da bi im se na kraju pridružila u smrti. Doći će i za nju trenutak kada će se pridružiti svojoj djeci. Netko će, možda, pomisliti da je ona bezosjećajna. Nipošto. »Uvijek kažem: 'Hvala Bogu!' Sve je nekako išlo. Ovo zadnje, kad mi je poginuo sin Mijo, ne bih mogla izdržati da mi nisu dali injekciju. Mnogi su na sprovodu govorili: 'Srce joj neće izdržati, vodite je kući!' No, sve sam izdržala. Poslije sprovoda rekla sam im: 'Vodite me na Pričest!'«

Zanimalo me na koji način ona osmišljava tu patnju? Kako i što moli? Kome se osobito rado obraća? Župniku kaže da ima puno zahvaliti njegovim poukama o molitvi, kako treba moliti. Glasnik je uvijek čitala i tu crpila snagu. Sada više ne vidi dobro, pa ne može čitati.

Svakog jutra, kad se probudi, upravi pogled na Raspelo koje u njenoj sobici visi na časnom mjestu na zidu, i uzdahne: »Isuse Raspeti, daj mi snage!« Osobito se rado utječe Majci Božjoj od Sedam Žalosti. I njezina je slika na zidu. Ona, koja je ostala bez Sina Jedinca na Veliki petak, najbolje će je moći utješiti. Često upire pogled u tu sliku tražeći od Nje snagu i utjehu. I rado hodočasti u Gospina svetišta. Župnik joj to redovito omogućuje. Bila je u Mariji Bistrici više puta, a još češće je hodočastila Majci od Brze pomoći u Slavonski Brod. Tu je osobito osjetila njezinu pomoć kad je jednom bila jako bolesna. Trebalo je ići u Mariju Bistricu, a noge su je jako boljele. Mnogi su je odvraćali od hodočašća. »Ipak ću ići. Dat će Bog snage«, ponavljala je ona. I izdržala je.

Svakoga potječe na strpljivost u podnošenju križeva i poteškoća i na traženje utjehe u molitvi Gospi Žalosnoj i Isusovim ranama.

Najčešće je sama, a vrijeme samoće koristi za molitvu. »Kad sam sama, samo se Bogu molim. I ležećki. Za velečasnog. Na nakanu Svetog Oca Pape. Svetom Josipu cijeli mjesec. Svetoj Tereziji, predragocjenoj Krvi... Samoća je teška. Ali u molitvi primam snagu. Gledajući slike na zidu često u sebi ponavljam: 'Samo snage! Samo snage!'.«

Hvala ti, dobri Bože!

Prošle godine, točno 15. prosinca, navršila se prva obljetnica od trenutka kada si mi, veliki Bože, ponovno darovao život. O da, poslije duge i teške operacije, onakve nakon koje obično nema povratka među žive, Ti si mi ponovno otvorio oči.

Bio sam vjernik od prvog svojeg daha, od krštenja prije 58 godina, od Prve pričesti, od krizme i to sam ostao do danas, i hoću ostati do sutra, do posljednjeg daha na ovom svijetu. Ipak, tek nakon drugog rođenja, potpuno sam shvatio bît života, bît nade i ljubavi.

U trenucima teških boli kada mi se svijest gasila, od tableta za smirivanje tjelesnih boli, mišlju sam se borio za dah života. A ta misao, i svaki dah, bili su upućeni Tebi, Svevišnji. Molio sam se usrdno, beskrajno. Ponavljao sam sva otajstva krunice iako nanizanih zrnaca nisam imao u ruci. Molio sam, vječni Gospodaru, i Tebe i sve svete i meni osobito drage: Svetu Mariju Tvoju Majku, svetog Josipa zaštitnika obitelji, Svetog Antuna, . molio sam i Anđela čuvara onom istom molitvicom koju sam naučio u djetinjstvu.

Molio sam se i papi Ivanu-Pavlu II. kojem sam u ushićenju na Trgu Sv. Petra klicao: »Papa, Papa, pozdravljam Te, oče moj!« Skrenuo sam time njegovu pažnju na sebe pa smo se rukovali. Mo-

(Nastavak na str. 69)

Bijela duša

Piše: Stjepan DŽALTO

Danica je ostala siroče čim se rodila. Za oca se nije znalo, sumnjalo se u prvog komšiju, a majka joj umre u porodu. Dijete ostalo na milost i nemilost svoje bake, mamine mame, koja je i sama bila nemoćna, što od starosti, što od bolesti. Sam Bog zna, čime i kako je baka podigla unuče na noge.

– Draga Gospo, ne zaboravi ovo siroče! Daj samo da prohoda! Kad prohoda, bit će lakše i meni i njoj – molila bi baka s krunicom u ruci, dok bi pitala dijete isprošenom zdjelicom mlijeka. Nije baka ni slutila da će tek nastati prave muke s unukom. Nekako je mogla s njom na kraj u kući dok je mala puzala po kući, ali kad se dijete uspravi na nožice i preskoči prag, pa otrča kao jare od praga u selo (baka nije mogla ni do praga, jedva bi pripuzala do ognjišta da naloži vatru), tek onda nastaše prave muke i za baku i za malu Danicu.

– Oooooo, Dano, oooooo Dano! – slabašnim i promuklim glasom, jedva bi i samu sebe čula, dozivala je ispočetka baka unuku da se vrati kući, molila je da ne ide daleko od kuće, ali nije bilo koristi.

– E, Dano, moja rano! Što bježiš od svoje bake? – korila je baka unuku, ali unuka nije slušala. I što je više rasla, to je više bježala od kuće. Od zore do mraka skakutala bi po prašnjavoj ili blatnjavoj ulici, »mjesila« kolače ili bebe od blata s djecom iz komšiluka, ali onda najednom prestade.

– Mamino pile, to je kopile, bježi od nje – Jednom usred igre dođe žena onog komšije za kojeg se pričalo da je upropastio Daničinu mamu, uze svoju djevojčicu za ruku i odvede je od Danice. I ostala djeca pobjegoše od Danice kao od zmije. Ostade mala sama nasred sela. Vratila se baki tužna i žalosna. Nije znala što je to kopile, samo je osjetila da je to nešto strašno.

– Bako, što je to kopile? – upitala je baku čim je stigla kući.

Shvatila je baka o čemu se radi, ali nije ništa rekla. Pogladila je djevojčicu po svilenoj kosi, uzela izlizanu krunicu u suhe ruke i kroz plač počela moliti krunicu da joj Gospa sačuva unuku.

Sutradan zaboravilo je dijete sve i ponovno istrčalo na ulicu.

– Ej, Mile, udri kopile, eno je – čim se umiješala među djecu, zavika jedan dječak i uhvati je za ruku. Ubrzo se nađe čitava rulja dječaka oko nje. Tukli su je, pljuvali, izlijepili blatom i svu joj haljinicu poderali. Vratila se djevojčica kući sva uplakana, zamazana i poderana. Opet je baka šutjela. Samo je plakala i moleći krunicu, uzdisala:

– Draga Gospo, sačuvaj ovo siroče!

I mala Danica, iako joj je bilo tek šest godina, shvatila je da joj nema mjesta među djecom. Više nije izlazila na ulicu. Tek što bi prekoračila prag, vraćala se kući. Sjedila bi pokraj bake i nešto kopkala prstićima po krilu. Postala je sve tužnija i šutljiva. Baka je nije mogla utješiti. Dječja vriska i smijeh na ulici toliko su je mamili da više nije mogla izdržati. Jednog dana otrgnu se od praga i ponovno jurnu na ulicu, među djecu. Baka je vikala da se vrati, ali mala nije ništa čula. Oči su joj bile pune suza, a srce puno čežnje i volje za prijateljima i igrom s njima. Utrčala je među djecu kao razigrano janje koje je dugo bilo odvojeno od ostale janjadi.

I opet se ponovio sličan prizor. Čim se našla među djecom, djeca se prestala igrati.

– Udrite je, djeco, udrite! – viknula je debela Ivka, samo godinu dana starija od Danice. Bilo je to zlo i sebično di-

jete. Ništa nije radila samo je jela i vrijeđala ostalu djecu. Ne znaš što je imala veće: stomak ili jezik.

– Nemojte je dirati, ona je dobra djevojčica! – iznad svakog očekivanja zauze se za malu Danicu dječak Mile, sin čovjeka, na kojeg se sumnjalo da je Daničin otac.

– On joj je brat – vikne netko iz gomile.

– Fuj, fuj! I tebe se odričemo, kada više voliš kopile nego nas – vikala su djeca i plješčući rukama skandirala: – Mile, Mile, kopile, kopile!

Dječak nije mario za njihovu viku. Vodio je djevojčicu ravno svojoj kući. Za njim su išla ostala djeca jednako vičući i skandirajući. I kad su sva djeca mislila da će je uvesti u kuću, on je povede iza kuće ravno do pčelinjaka. I dok si trepnuo okom, gurnu je u roj pčela što su se rojile:

– Eto, tko joj je brat? – slavodobitno i ponosno uzviknu dječak sa zlobnim smiješkom na licu i umiješa se među djecu.

Djeca su se skamenila od čuda i straha, ali nitko ne izvuče malu Danicu iz životne opasnosti.

Od ujeda pčela djevojčica je jedva ostala živa. Od tada, sve dok nije pošla u školu, nije izlazila iz kuće. U školi je bila zaplašena, šutljiva i uvijek tužna. Učiteljica je sve poduzimala da je oslobodi straha i ohrabri, ali uzalud. Ni Velečasni na vjeronauku nije ništa uspio. Tek kad je jednoga dana govorio djeci kako svaki kršćanin ima dvije majke, zemaljsku i nebesku, djevojčici se ožari lice od sreće. Blistala je u nekom neshvatljivom zanosu kad je svećenik govorio kako ta nebeska Majka voli svako dijete, a posebno siroče.

– I nijedno siroče nije siroče ako se utječe nebeskoj Majci – rekao je na kraju svećenik.

– Kopile, nisi ti više siroče. Imaš nebesku Majku! – izlazeći iz vjeronaučne dvorane zlobno joj dobaci Mile.

Djevojčica nije čula njegove zlobne riječi. Ožarenih obraza i radosnih očiju otrčala je kući da saopći baki radosnu vijest. Sve je ispričala baki. Rekla joj je da i ona ipak ima mamu.

– Tvoja je mama, dijete moje umrla čim te rodila – prvi put poče baka unuci govoriti o njezinoj majci, ne shvaćajući o čemu djevojčica govori.

– Bako, tko je god kršćanin, ima dvije mame. Jednu koja može umrijeti i jednu koja nikad ne može umrijeti – poučila je unuka baku i od tada je život male Danice pošao radosnim i sretnim putem. Unatoč zadirkivanju bila je radosna i u školi i na vjeronauku, a toliko dobra i plemenita da ju je velečasni zbog njezine dobrote, plemenitosti i čednosti nazvao Bijela Duša. S bakom je svaki dan molila krunicu i upisivala u malu bilježnicu svaku pogrešku koju bi preko dana učinila, pa i svako dobro koje bi bližnjemu učinila. Ubrzo u maloj bilježnici nije bilo gotovo nijedne pogreške. Jednom je čak napisala i pismo nebeskoj Mami, u kojem obećaje da će svakoga dana biti sve bolja. U tom pismu pozdravlja svoju zemaljsku mamu, vjerujući da je i ona tamo kod nebeske Mame.

Smrću bake najednom nestade i male Danice. Bila je u četvrtom razredu. Nitko, osim velečasnog nije znao kamo je nestala. Izgubila se kao kap vode u moru.

Sve ovo o tom siročetu doznao sam neki dan kada mi na vrata pokuca lijepa i zgodna djevojka u bijelom ogrtaču.

– Ja sam Danica – predstavi se djevojka nakon kršćanskog pozdrava i uz kavu ispriča mi svoju povijest. Sada živi u Zagrebu i radi kao liječnica u bolnici. Dijete je dobrih kršćanskih roditelja koji je posvojiše preko župnika, onoga dana kad joj je umrla baka. Nakon duge i tople priče zamolio sam mladu doktoricu da sa mnom pođe bolesniku koji je bolovao od raka. Ako mu se ne može ništa pomoći, da ga bar utješi.

Bolesnik je bio njezin otac. Ona ga nije prepoznala, ali je on prepoznao nju:

– Pa to je Bijela Duša – šapnuo je čim je ušla u kuću i sklopio oči.

(Priča preuzeta iz zbirke »Bez oca i majke...« str. 138.)

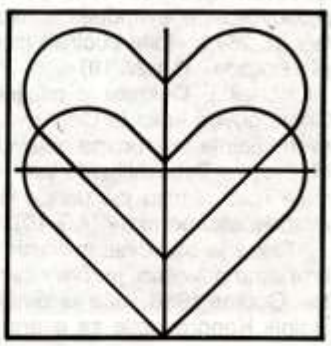

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Krajevi zatvoreni za Evanđelje

Kod preuzimanja papinske službe, u prvom svom govoru, papa Ivan Pavao II. upravio je Crkvi i svijetu riječi: »Otvorite vrata Kristu!« Sada nas po misijskoj nakani Apostolata molitve poziva na molitvu: »Da predjeli još zatvoreni evanđelju otvore vrata Kristu«.

Obje Papine rečenice imaju svoj izvor u Isusovim riječima: »Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje svakom stvorenju« (Mk 16,25) I: »Idite i učinite mojim učenicima sve narode« (Mt 28,19).

Koncil u Dekretu o misijskoj djelatnosti Crkve govori kako je Crkvu »Krist poslao da svim ljudima i narodima objavi Božju ljubav«. Međutim: »Dvije milijarde ljudi – čiji broj danomice raste... nisu još uopće ili su jedva čuli evanđeosku poruku« (AG 10).

Onda je bilo dvije milijarde takvih. Taj se broj silno povećao, jer čovječanstvo naglo raste. Godine 1986. reče kardinal Tomko, predstojnik Kongregacije za evangelizaciju naroda: »Gotovo 3 milijarde i 300 milijuna ljudi ne poznaju Krista ili ga poznaju izdaleka preko povremenih informacija ili kao religiju stranaca. Ali ne poznaju vjeru, njezinu vrijednost, da se Krist utjelovio i postao čovjekom – što je jezgra kršćanske originalnosti« (osobitosti, posebnosti).

Sv. Otac je svjestan da tako veliko mnoštvo ne pozna Krista. Zato neumorno obilazi po svijetu, često uz životnu opasnost. I – veli on sam: – »Postao sam, iz godine u godinu, 'putujući kateheta' da dođem u dodir s brojnim skupinama naroda koji još ne poznaju Krista« (Poruka za misijski dan 1986.).

Poziv 'Otvorite vrata Kristu!' upravljen je ne samo kršćanima u misijskim predjelima. Upravljen je i zemljama koje su već stoljećima kršćanske, a u kojima je kršćanstvo danas često samo vanjska fasada iza koje se nalazi štošta nekršćansko. Već nekoliko stoljeća, a osobito zadnjih desetljeća, raskršćanjenje zahvaća široke predjele Evrope i drugud.

Na kraju drugog svjetskog rata reče francuski kardinal Suhard: »Francuska, misijska zemlja?« (tj. s upitnikom). Danas umjesto upitnika treba staviti uskličnik: »Francuska, misijska zemlja!« Jer ima npr. 11 milijuna nekrštenih, jer mnogi kršteni nemaju ni tanke glazure-prevlake kršćanstva. I nije tako, nažalost, samo u Francuskoj. I u našoj najbližoj okolini. Zato nas je prije dva mjeseca opća nakana Apostolata molitve pozivala na molitvu za reevangelizaciju, tj. ponovnu evangelizaciju Evrope.

Posebno molimo za zemlje gdje se direktno Kristu priječi pristup u život. Najgore u tom stoji Albanija, u kojoj Crkva izvana ne smije postojati, gdje su progonjeni vjernici bilo koje vjere, ako i najmanje očituju svoju vjeru. Međutim, veli Sv. Otac Ivan Pavao II. – skupini albanskih izbjeglica, a vrijedi uvijek i svagdje – »Crkva ne može nestati iz srdaca, jer je sagrađena Duhom Svetim, Riječju Kristovom, samom osobom Krista, koji živi u svojim vjernima... Ne može se ubiti Krista! Jednako ne može se ubiti Crkvu!« Kamo sreće da to konačno shvate svi koji spremajući grob Crkvi, uvijek spremaju sramotu i propast sebi!

Zato, u jedinstvu s Kristovim Namjesnikom, molimo da prihvate Krista oni koji ga ne poznaju u misijama, u kršćanskim zemljama, tamo gdje ga progone, svagdje!

Mato RUSAN

Uz 33. obljetnicu majčine smrti

Otac Ante Gabrić ostao je tijesno povezan sa svojim roditeljima, braćom i sestrama tijekom svih godina svog redovničkog, svećeničkog i misionarskog života. Tu njegovu povezanost s obiteljų ne prekida ni smrt pojedinih članova obitelji. Štoviše, ona tu povezanost produhovljuje i produbljuje. To se osobito očituje u njegovu odnosu prema pokojnoj majci. On se molitvom utječe njezinu zagovoru kod Boga i čvrsto je uvjeren da mu njezin zagovor obilno pomaže. Stoga neka nas ni najmanje ne čudi da se on svake godine s ljubavlju sjeća godišnjice njezine smrti.

Tri sata je poslije ponoći. Pritisla me astma, pa je teško spavati. Eto, sa zdravljem nije baš dobro. Što ćemo! Pod stare dane i neretvanske žabe slabije krekeću... Doktor mi je naredio desetak dana potpunog odmora, no baš ovog mjeseca otišao je kapelan Fr. Montu za mjesec dana u Bangalore na biblijski seminar. Danas i sutra naporni su dani: prvi četvrtak i prvi petak u mjesecu, pa imam sastanak s katehistima i s glavarima sela, te tri mise prvog petka. Za pobožnost prvih petaka dolaze vjernici i iz udaljenih sela. To je vrlo, vrlo utješno! I ne ostaju samo na devet prvih petaka. To se nastavlja kao zavjet života.

Danas je i 33. godišnjica smrti moje majke, pa sam joj se posebno molio, ako je volja Božja, da mi se zdravlje malo popravi. Tako bih, naime, želio pohoditi još neka nova sela i srediti novozapočetu župu u Boro Tuškhaliu.

Mi se molimo svetima, našim zaštitnicima, za milosti, za zdravlje..., a često zaboravljamo da i naše dobre majke mogu za nas mnogo učiniti u nebu. Ja sam to vrlo često iskusio u svom svećeničkom životu. Ja pokojnoj majci posebno spominjem ovu pobožnost prvih petaka. Ona ih je uvijek obavljala i molila je Isusa da bi umrla na prvi petak. I Isus joj je uslišao molitvu: umrla je na prvi petak mjeseca Gospine krunice.

Sjećam se kao da je jučer bilo. Baš sam u Basantiu davao duhovne vježbe ženama. Popodnevno razmatranje drugog dana popodne bilo je o smrti. Pred crkvom me čekao seoski poštar s telegramom u ruci. Kratak telegram, tek tri riječi: »Majka danas umrla!«

O. ANTE GABRIĆ PRIJE ODLASKA U INDIJU U DRUŠTVU SVOJE OBITELJI. SJEDI MEĐU SVOJIM DRAGIM RODITELJIMA

Nakon molitve prije razmatranja pročitah telegram. Majke ko majke – zaplakale... Teško im je bilo što me majka prije smrti nije mogla vidjeti i blagosloviti. No ja sam kroz dugih 16 godina od našeg rastanka osjećao onaj njezin poljubac i blagoslov. U njemu je nešto vječno. I danas me on jača i krijepi. Majko, hvala ti!

Izlazeći iz crkve, reče mi dobra naša učiteljica Ana: »Oče, sretna vaša majka! Isus je uzeo k sebi baš na prvi petak. Oh, kad bih i ja bila tako sretna!«

I Isus je ispunio vruću želju učiteljice Ane: slijedećeg mjeseca na prvi petak i ona je našla utočište u Srcu Isusovu. I donijela je zadnje vijesti mojoj dragoj majci od sina joj Ante u dalekoj Bengaliji.

Drage, tako drage uspomene davnih dana...

O. Ante GABRIĆ

NI U VRTU NISMO SIGURNI OD ZMIJA

Nastavljam svoj misijski rad

Krajem listopada prošle godine stiglo nam je pismo oca Ivana Gerovca, koji upravlja misijskom župom Chelston u Zambiji. To je njegovo prvo pismo nakon što se s odmora ponovo vratio u Zambiju.

Nakon mog povratka iz domovine sve je išlo prema predviđenom planu. U Rimu sam se zadržao tri dana. Tu sam se susreo sa svojim kolegama, zatim, s isusovcima u isusovačkoj kući matici i s ocem generalom. Posjetio sam i Radio-Vatikan, a obišao sam i neke trgovine. Zahvaljujući susretljivosti subraće, na aerodrom sam stigao na vrijeme unatoč velikom prometu na rimskim ulicama. Iz Rima sam krenuo u četvrtak navečer i stigao sam u Lusaku u petak, 9. listopada ujutro u 9 sati. Imali smo dva i po sata zakašnjenja. Na aerodromu su me dočekali moj kapelan, časne sestre koje rade u župi Chelston, i predstavnici župskog vijeća. Na carini nisu mi pravili nikakve poteškoće zbog radne dozvole čija mi je vrijednost istekla.

Nakon povratka u župu odmah sam se prihvatio posla. A moj kapelan brzo nakon mog povratka pošao je na svoj zasluženi godišnji odmor. Tako sam ostao sam na župi.

Nije mi se bilo teško ponovo uživjeti u razne župničke dužnosti, kao ni razgovarati s ljudima. Zbog župničkih poslova nisam mogao odmah uhvatiti vremena da napišem za Glasnik ovih nekoliko redaka.

U Zambiji sam saznao da je naša misionarka Emca Verlić teško bolesna. Stoga smo je jednog dana pohodili otac Stanko Rozman, otac Luka Lučić i ja. Našli smo je u krevetu. No ustala je i, premda poteško, ali ipak radosno, prisustvovala je kod svete mise u svojoj maloj kućnoj kapelici. Dva puta oboljela je od upale pluća, a sad boluje na kičmi, jer su joj smekšali neki kralješci zbog pomanjkanja kalcija.

S našim glasovitim graditeljem bratom Ilijom Dilberom susreo sam se nekoliko puta. Od njega očekujemo da će nam ovdje u Chelstonu izgraditi, ili bolje rečeno, dograditi novi dio župnog stana, budući da nam je ovaj sadašnji previše tijesan za naše župske potrebe. Izradio sam plan za proširenje kuće i sada očekujem odobrenje od nadbiskupa iz Lusake, kao i pomoć od dobročinitelja.

Jednog jutra iznenadio me naš nadbiskup svojim posjetom. Zatekao me u razgovoru sa župljanima. Očekovao je da ću, prema običaju, tog dana imati slobodan dan, kao što inače imam običaj, ali dužnosti nakon povratka iz domovine nisu mi dopuštale da se odmaram. Nadbiskupu je bilo veoma drago razgovarati o proširenju župske kuće. Kad sam mu rekao da u sadašnjoj kući nemamo mjesta gdje bismo primili kojeg gosta, a da ćemo u proširenom stanu imati dva takva mjesta, on mi je odgovorio upitom: »Zašto ne četiri?« – On, naime, namjerava na moju župu poslati nekoliko bogoslova da tu steknu neka pastoralna iskustva, budući da je ova župa poznata po laičkom apostolatu. No za takvo proširenje potrebno je više sredstava i više vremena. Ipak će proširena kuća imati dvostruko više prostora nego što ima sada.

Netko je definirao župu kao putnički vlak koji stalno ide. Ljudi ulaze i izlaze, a on stalno ide svojim putem dalje. Uistinu rad na župi neprestano ide dalje. Tu je vječno pitanje izgradnje vjernika, duhovna izgradnja lidera, redovita vjerska pouka, briga za siromahe, administracija, gradnje i popravci, pa onda organiziranje i animiranje grupa, priprava na sakramente i dijeljenje sakramenata, liturgija, itd. Doista je lijepo biti svećenik! Samo da je zdravlja i snage za sve to! Ovih dana muči me nešto gripa, no nadam se da ću je radom uspjeti svladati.

Eto, toliko za ovaj puta. Sjetite se u svojim molitvama i žrtvama i nas misionara i naših vjernika.

Sve prijatelje misija srdačno pozdravljam u Isusu i Mariji odani

o. Ivan GEROVAC

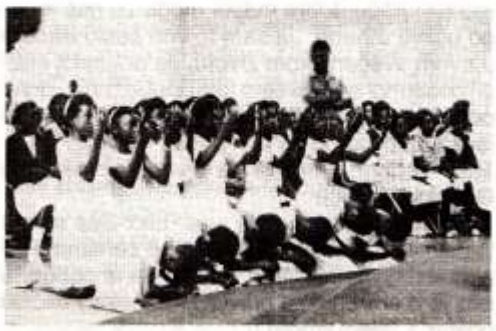

CHELSTON: DJECA I MLADI NA MISI O. IVANA GEROVCA

Gradnja crkve pred završetkom

NOVA CRKVA U PREDGRAĐU LUSAKE ZVANOM KALIGALINGA

Časni brat Ilija Dilber već nam je pisao da gradi novu crkvu u predgrađu grada Lusake zvanom Kaligalinga. U ovom pismu javlja nam da je i taj veliki pothvat pred završetkom. Nada se da će ta nova crkva biti blagoslovljena i otvorena na drugu adventsku nedjelju. No kad vi, prijatelji misija, budete čitali taj izvještaj, nadamo se da će crkva već biti svečano predana na upotrebu vjernicima Kaligalinge.

U zadnja dva mjeseca – piše brat Ilija 25. listopada – obradovao nas je povratak više naših misionara. Prva se vratila sestra Monika Okrugić. Ona je kroz godinu dana skupljala duhovne i tjelesne sile, pa kad se vratila u Zambiju, poslali su je na novu misijsku postaju. Vratio se i velečasni Franjo Markić nakon četirimjesečnog odmora i pohoda prijatelja u domovini i u Americi. Imenovan je upraviteljem župe na novoj župi u mjestu Kabompo u biskupiji Livingston. Vratio se i otac Ivan Gerovac nakon tri mjeseca odmora u domovini i drugdje. On je upravitelj župe Chelston. I otac Luka Lučić se vratio nakon svojih studija u Rimu, da ponovo preuzme službu profesora na bogosloviji u Lusaki.

Čime sam najviše zaokupljen, o tome ću vam opet pisati: o gradnji crkve u predgrađu grada Lusake zvanom Kaligalinga. Hvala Bogu, sve lijepo napreduje prema Božjim i našim planovima. Zadnjih nekoliko tjedana tu sam uposlio više radnika. Žurimo se, jer se već oblaci skupljaju i svaki dan očekujemo da će početi kišno doba. Kiša bi nam prilično ometala poslove.

Crkva je stavljena pod krov. Zidovi su ožbukani izvana i iznutra. Crkva je iznutra već obojana, a sad to radimo i izvana. Tijekom ovog mjeseca završit ćemo polaganje betonskih pločica na crkveni pod. Oltar smo već izradili, a ovih dana obložit ćemo ga bijelim betonom. Sazidali smo i podnožje za svetohranište. To podnožje će biti ukrašeno izrezbarenim tvrdim drvetom. U drvo će biti urezani razni simboli. Nabavili smo i krasno svetohranište. Izrađeno je od mesinga. Na dvokrilnim vratima svetohraništa urezanim simbolima. Upravo izrađujemo dvije ispovjedaonice. Dobio sam ili nabavio nešto crkvenog ruha i posuđa, a nadam se da ću još nešto dobiti ili ću pak kupiti.

Ovih dana očekujemo domaćeg umjetnika slikara da nam na zidu crkve iza oltara naslika svetog Franju Ksaverskog. Njega smo izabrali za zaštitnka crkve i mjesta Kaligalinga.

Preostaje nam još da za tu novu crkvu nabavimo klupe. Troškove za njih snosit će sami vjernici Kaligalinge. Oni su, doduše, velika sirotinja, ali uza sve to skupili su kroz nekih 20 godina toliko novaca da će moći podmiriti gotovo sve troškove za izradu klupa.

Uz crkvu smo podigli i kuću za katehistu i pokrili smo je. Uređenje te kuće ostavili smo za kasnije, kad dovršimo radove na crkvi.

Crkva bi imala biti blagoslovljena i otvorena na drugu adventsku nedjelju, 6. prosinca. Do tog datuma crkva treba biti dovršena, a treba urediti i okoliš oko crkve.

Dragi prijatelji misija, hvala vam na duhovnoj i materijalnoj pomoći kojom ste nam omogućili da vjernicima Kaligalinge možemo darovati ovu novu crkvu!

Br. Ilija DILBER

Dva domaća mladomisnika

U subotu, 8. kolovoza, bilo je svećeničko ređenje u župi Kafue, koja se nalazi 60 km daleko od Lusake. Ta svečanost bila je vani u crkvenom dvorištu, koje je za tu svečanost bilo ukrašeno cvijećem i zastavicama. Jedan od ređenika bio je Oliver Mukuta, iz župe Kafue, i drugi Rajmund Tembo, iz mjesta Ngungu, koje se nalazi blizu grada Kabwe. Redio ih je biskup iz biskupije Chipata, jer je lusački nadbiskup bio spriječen zbog bolesti.

Tom ređenju prisustvovalo je veliko mnoštvo vjernika. Sve to mnoštvo posebno je bilo duboko dirnuto kad su nakon obreda ređenja roditelji ređenika uzašli k oltaru i tu zagrlili svoje sinove, nove Kristove svećenike. Tad su vjernici to pozdravili i popratili radosnim vriskanjem i upravo zaglušnim bubnjanjem.

I naši dobročinitelji u domovini imali su udjela u tome da je jedan od te dvojice mladomisnika uspio stići do oltara. Darovima primljenim iz domovine pomagali smo školovati mladomisnika Rajmunda. A zahvaljujući daru vlč. Petra Ivana Grgića, misijskog animatora banjalučke biskupije, koji je poklonio novo odijelo, mogli smo pred samo svećeničko ređenje obradovati i mladog Olivera tim poklonom. Hvala Misijskoj centrali u Sarajevu, koja nam je poslala to odijelo!

Preporučujemo svim prijateljima misija u molitve i žrtve i te nove zambijske svećenike i nova svećenička zvanja, jer zambijskoj Crkvi potrebno je još mnogo svećenika koji će nastaviti djelo misionara u svojoj domovini.

Ilija DILBER

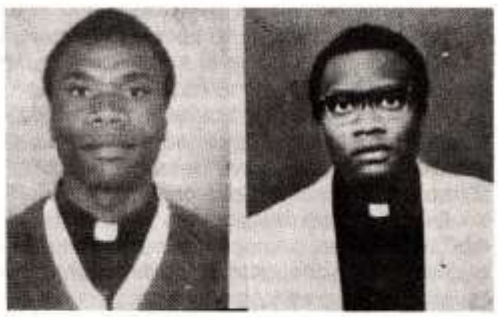

MLADOMISNICI: RAJMUND TEMBO I OLIVER MUKUTA NADA DOMAĆE CRKVE

APOSTOL SJEVERNOG JAPANA

(Nastavak)

Kad je otac Kasui 1633. ili 1634. godine došao na sjever, tamo su djelovala još dva isusovca: Talijan Gianbattista Porro i Japanac otac Martin Sikini, te četiri franjevca: otac Diego de la Cruz, otac Francisco de San Andrea, otac Francisco de Barajas i Bernardo de San Jose. Ne zna se što se dogodilo s prva dva franjevca, dok su druga dvojica djelovala pod japanskim imenima: Francisco Magoemon i Bernardo Jehizaemon. Prema podacima franjevačkog provincijala Diega de San Francisco, bilo je tada u sjevernom Japanu oko 26.000 katolika, koji su nekako podjednako bili podijeljeni u dvije misije, to jest u misije tih dvaju redova.

O djelovanju oca Kasui i drugih misionara u tim godinama nema mnogo povijesnih podataka. Veze s inozemstvom gotovo i nije bilo. Vijesti, koje su kineski brodari i trgovci donosili u Makao, često su bile samo nepouzdane glasine. O ocu Kasui znamo samo to da je 1636. bio još živ. Nakon dvije godine u Makau su govorili da je iz Nagasakija pobjegao u Satsumu. Ali tu vijest treba uzeti s najvećom rezervom, jer je u proljeće 1639. uhvaćen u Sendaiu.

USTANAK NA POLUOTOKU ŠIMABARA

U jesen 1637. godine buknuo je seljački ustanak na južnom otoku Kyushu. Knez Matsukura iz Shimabare, trebao je novaca – novaca za gradnje, novaca za gozbe, novaca za raskošan život i za zabave. Bio je zadužen do grla, svaki dan su navaljivali vjerovnici iz Osake.

Ali kako doći do novca? Novi porezi, nove daće nametnuo je seljacima. Porez je udaren na sve: na peći, na vrata, na prozore... A ako tko nije platio, došli su mu panduri i odnijeli

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK

(14)

sve što su našli. Za one koji bi se usprotivili, počeo bi ples, strašan ples. Kako su muškarci pobjegli u brda, panduri bi svezali njihove žene i kćeri u rižine vreće i stavili na njih vatru. Bijednice bi skakale i plesale od boli kao lude, dok ne bi pale mrtve. To je bio šimabarski vatreni ples.

Tad se je digla oluja. Jednog su dana seljaci provalili u namjesnikovu palaču, poubijali tlačitelje i stavili crvenog pijetla na krov dvorca. Više nitko ih nije mogao zaustaviti. Ustanak je buknuo kao požar.

Poluotok Šimabara i susjedni otoci Amakasa nekoć su bili cvatuće kršćanske pokrajine. Tad je nastalo progonstvo. Misionare su potjerali, a kršćane mučili, tjerali ih u kipuća sumporna vrela u Unzeni. No oni nisu izdali svoje vjere. Trpjeli su, molili i nadali se – nadali su se danu oslobođenja.

Tu je počela velika tragedija. Nije bilo pastira koji bi razjareno stado izveli na pravi put. Pokojni biskup Urakava pravo je jednom rekao: Zapravo je vladanje tokigava samo bilo krivo šimabarskom ustanku, jer su puku uzeli svećenike i vođe koji su jedini mogli stišati bunu.

Mjesto toga su došli loši vođe: samuraji bez gospodara. Bili su to kršćani, koji su nekoć služili kršćanskim knezovima Takavanu, Koniši, Arimi i drugima. Ali kad su njihove gospodare zbacili, ostali su bez kruha i pomiješali se među seljake. Sad su opet našli pravdu – zadnju priliku da ostvare svoj stari viteški ideal: pomiješali su se među uzbuđene seljake s lozinkom: »Sveti rat«. Simbol im je postao mladi prekrasni Masuda Shiro. On je od Boga poslani spasitelj, poslan s neba da spasi seljake i da donese zlatno doba »paraisa«.

Mnoštvo je bilo zaneseno. Sa svih strana su se skupljali seljaci za sveti rat, kršćani i nekršćani, i sakupilo ih se oko trideset tisuća. Otišli su u Arimu i zaposjeli su staru napuštenu tvrđavu bivšega gospodara Arime. Spuštajući se na jednu stranu strmo prema moru, a s kopnene strane zaštićena okomitim obroncima, ta im je stara tvrđava postala neosvojivim bedemom.

Vlasti tu stvar nisu odmah shvatile tragično. Bile su navikle na takve seljačke ustanke. Šimabarski knez Matsukara Shiganobu pozvan je na odgovornost zbog rasipnosti i svrgnut, a knezovima susjednih pokrajina je naređeno da seljake dozovu pameti. Ali to nije išlo tako lako kako je zamišljeno. Ustanici su se čvrsto držali u tvrđavi i pobjedonosno odbijali sve napadaje.

Stanje je postalo ozbiljno. Vlasti su imenovale Itakura Shigemasa svojim posebnim povjerenikom i poslale ga na Kyushu. Ali kako se opsada sve više otezala, imenovala je vlada Matsudaira Nibutsana vrhovnim zapovjednikom i naredi da knezovi iz sve zemlje pošalju čete u Šimabaru.

Itakara je to shvatio kao povredu svoje viteške časti. Zato je, prije nego je stigao Matsudava, na svoju ruku sa svojom vojskom izvršio smion pothvat. U novogodišnjoj je noći izvršio juriš. Mislio je da ljudi u tvrđavi slave i da su se opili rižinim vinom. Ali se je grdno prevario. Kršćani su već odavno proslavili Novu godinu po evropskom kalendaru. Juriš nije uspio. Da ne preživi poraz, Itakava je potražio smrt u prvim redovima.

To je bio udarac za vladu. A Matsudaira, koji je malo nakon toga stigao u Šimabaru, vjerujući da je tvrđava neosvojiva, odlučio je da čeka. I pobijedio je diplomacijom i lukavštinom.

Najprije je dopustio nekršćanima da slobodno izađu iz tvrđave. Tisuće su to prihvatile, pa su u tvrđavi ostali gotovo sami kršćani. A tad se našao izdajica. Neprijateljima je otvorio vrata. Bio je to Yamada Emosaku, bivši učenik umjetničke akademije u Nagasakiju. On je ustanicima naslikao i zastavu – Euharistiju s dva anđela koji joj se klanjaju.

Izvršen je zadnji juriš: s mora su pucali nizozemski topovi, a s kopna je jurišala vladina vojska. Tvrđava je pala. Šesnaest tisuća kršćana je pogubljeno. Razumljivo je da ih Crkva nikad nije proglasila mučenicima.

Razmotre li se različiti politički, gospodarski i vjerski razlozi, taj se ustanak svakako ne može ni u kojem slučaju nazvati zadnjim rasplamsajem kršćanske vjere, pa ipak to praktično znači konac tako zvanog »kršćanskog stoljeća«. Jer ono, što se nakon toga dogodilo, bilo je samo sustavno čišćenje zemlje od svih ostataka »kršćanskog krivovjerja«.

(Nastavlja se)

Ozbiljna provjera

Priredio: Vital VIDER

Pošto se neki mladić zagleda u neku djevojku, a ona prihvati »izazov«, oni krenu naprijed kao dvoje »zaljubljenih« sluteći da će možda postati pravi par. Slijedi razdoblje ozbiljnog provjeravanja da vide da li je njihovo »otkriće« ispravno. To provjeravanje nije nipošto jednostavan posao. Ako si dopuste i malo mira da ih osjećaji ne preplave, u dnu svoga bića osjete pitanje: Da li je taj njihov susret, ta njihova uzajamna privlačnost, pouzdan znak da će jednom biti i skladan bračni par, i to za cijeli život?

Nakon prve zaljubljenosti treba svakako početi s dubljim proučavanjem i upoznavanjem osobina voljenog bića kako bi se naslutilo njegovo unutarnje bogatstvo, a to može i dulje potrajati. Svakako treba s partnera oljuštiti ono izvanjsko, sporedno, i otkriti njegovu zdravu jezgru. Tako će jedno u drugome, s vremenom, otkriti dragocjene darove, ali i ljudske ograničenosti. I što dulje vremena budu tako radili bolje će uvidjeti da li su sposobni da grade zajednički dom, ili će svatko od njih morati potražiti novog partnera. Mladi su se sami o tome različito izražavali.

MLADIMA NIJE SVEJEDNO

»Svoj zajednički put prema braku započeli smo prije četiri godine. Naši prvi koraci bili su jako oprezni i suzdržljivi. Bojali smo se da se jedno u drugome ne razočaramo, jer bismo se onda s bolju morali rastati. Čitavo vrijeme sve dublje smo otkrivali da uzajamno upoznavanje i darivanje ima puno slojeva. Zato nam je trebalo puno napora, vremena i razgovora.«

Za sebe samu djevojka kaže: »U to sam vrijeme puno molila za jasnu spoznaju. Početak našeg hodanja bio je posve slobodan. Željeli smo samo upoznati što nas to povezuje i da li smo zaista »određeni« jedno za drugo. Ne mogu jasno i posve sigurno reći kada smo napokon ozbiljno krenuli prema braku i kada smo postali svjesni da smo odgovorni jedno za drugo. Svakako, nije išlo bez poteškoća. To dozrijevanje teklo je polako, a pratilo ga je sve dublje uzajamno upoznavanje. Zaista je sve bilo lijepo i sveto, iako se ja dugo nisam znala posve prirodno vladati.«

Drugi par opisuje ovako: »Sve dulje i sve dalje razgovarali smo o sebi, o svojim ukućanima, o studiju, o obvezama u službi i o prijateljima. Razgovarali smo o stvarima koje su bile nove, bilo za mene bilo za mog mladića, a ponekad i za oboje. Prve razgovore mogli bismo nazvati 'pripremanjem terena'. Poslije su uslijedili razgovori koji su doista raščlanjivali i razjašnjavali bitne stvari. Bilo je zaista mnogo novih spoznaja.«

Mladić veli:

»Prije nego sam upoznao svoju djevojku bio sam uvjeren da se uopće neću ženiti, pa nikad nisam ni razmišljao o svojoj budućoj suputnici kroz život, niti sam o njoj imao bilo kakve predodžbe. Sada me ona često iznenadi. Ima toliko lijepih osobina kojima se uopće nisam nadao: razumijevanje, nježnost, pažnja... Uz nju učim mnoge lijepe stvari, a u prvom redu poštivanje tuđeg mnijenja i život udvoje.«

Upoznavanje o kojem je riječ ne teče uvijek lagano. Jedna djevojka primjećuje:

»Za vrijeme našeg upoznavanja razgovor je uvijek bio naša najslabija točka. Više puta sam se bojala govoriti, jer je on uvijek šutio. Mislim da je sada nešto bolje, premda i sada rijetko progovori nešto o sebi, rijetko kad me pohvali ili pokudi. To mi je najteže jer ponekad ne znam što bih mislila.«

»Pokušavamo razgovarati o sitnicama koje će ispunjavati naš život«, veli mladić. »Ne razgovaramo samo o ugodnim stvarima nego i o neugodnima pred kojima se najčešće zatvaraju oči. Od trenutka našeg upoznavanja do sada, prevalili smo velik dio puta i polako uviđamo da je to naš pravi put.«

Jedna djevojka za svoj slučaj tvrdi ovako:

»U nastavku našeg upoznavanja najviše smo otkrili vlastitosti muškarca i žene. Brzo smo uočili da među njima ima puno razlika, jer je među nama došlo do nesuglasica. Ustanovili smo da ne mislimo o svim stvarima jednako i da ih različito doživljavamo. Ukratko, ustanovili smo da je on kao muškarac drugačiji od mene kao žene. Ustvari, svatko je od nas bio i ostao velika nepoznanica najprije samome sebi, a onda i onome drugome.«

Nastavak njihova upoznavanja djevojka opisuje ovako:

»Počeli smo otkrivati kako čovjek mora najprije biti doista samome sebi gospodar, ako želi nekome pripadati. To razdoblje zahtijevalo je od nas mnogo otvorenosti i iskrenosti. Budući da smo se tako i vladali, učinili smo odlučan korak u uzajamnom povjerenju. Spoznali smo da moramo od sebe stvoriti nešto više nego smo do tada bili, ako želimo biti zadovoljni, a prije svega da moramo jedno drugome pokloniti više vremena. Tek nakon svega toga počeli smo se sve dublje odlučivati jedno za drugo. Što više smo se poznavali, to više smo si i pomagali. Sada živo osjećamo kako je velik Božji dar i uzvišena volja Božja u tome da zajeno sazrijevamo i da se izgrađujemo prema istom cilju. Oboje osjećamo veliku želju da uistinu postanemo ono što na neki način već jesmo – mladić i djevojka koji se vole. Osjećamo potrebu da živimo po onom najplemenitijem u nama, kako bismo i u budućnosti mogli živjeti u zajedničkom braku.«

HVALA TI...

(Nastavak sa str. 59)

lio sam i molio, zazivao sve mrtve, a naročito svoje roditelje, braću i sestru, te svu rodbinu, drage prijatelje i znance. Nikada u životu nisam imao pojma da je sa zemlje otišlo toliko ljudi koji su bili oko mene! Nikada prije nisam shvatio koliko mi je potrebna njihova i sveopća ljudska pomoć za vječni put i vječnu Božju svjetlost. Bože moj, a za kolike sam žive molio i preporučao ih Tvojoj milosti?!

Čeznuo sam za svojom crkvom, za božjim hramom u Palmotićevoj ulici u Zagrebu i u mislima proživljavao tolike lijepe trenutke, osobito trenutke sabranosti pred likom Sina Tvojega Isusa Krista.

Bože moj, ima li na svijetu tolike zahvalnosti i tolike sreće kojom bih Ti mogao uzvratiti za poklonjeni život?

Znam, tako su me učili: uvijek treba misliti na prestanak ovozemaljskog života, uvijek treba biti spreman za veliku ispovijed pred Tobom, Bože, ali u ovom svijetu velikih briga za svakodnevni život, na to se lako zaboravlja. No poslije onoga, što sam proživio pred godinu dana, to zaista više neću zaboraviti. Trudit ću se da moj život bude što sličniji životu Tvoga presvetog Sina kojeg si poslao na Zemlju da nas pouči u dobroti i beskrajnoj ljubavi prema bližnjemu, o plemenitosti, o potrebi trajnog rada, o čistoći duše i tijela, o svemu što nas može voditi k jedinome cilju i smislu života – K Tebi, Gospodine, živote moj. Hvala Ti, i slava sada i dovijeka!

TIN

DUHOVNE VJEŽBE U OSIJEKU

VELJAČA:
18. – 21. Četiri popodneva za vjernike (od 16-20 s)
22. – 25. Duhovne vježbe za svećenike

OŽUJAK:
24. – 27. Četiri popodneva za vjernike (16-20 s)

TRAVANJ:
8. – 10. Tri dana za vjernike: od petka u 16 s do nedjelje navečer.

SVIBANJ:
30. IV. – 3. V. Seminar za evangelizaciju Crkve
27. – 29. Tri dana za vjernike: od petka u 16 s. do nedjelje navečer.

KOLOVOZ – RUJAN:
10. VIII. – 8. IX. Mjesečne duhovne vježbe.

Informacije i prijave na adresu: ISUSOVCI, Beogradska 27 – 54000 OSIJEK Tel. (054) 26-381.

KNJIGE

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti slijedeće:

IZMEĐU ŽELJA I STVARNOSTI, napisala Christa Meves. O životnim stramputicama i iluzijama. Omot u boji. Cijena 2000 d.

MLADIĆU, djevojko, pažnja, pažnja!, napisao dr. Srećko Bošnjak. Poticaj i ohrabrenje mladima. Omot u boji. Cijena 1000 d.

ŽIVOT I MOLITVA VERONIKE – GUBAVE DJEVOJKE, napisao Jean-Pierre Duboid-Dumée. Istinito životno svjedočenje. Omot u boji. Cijena 1000 d.

MALI VODIČ ZA PSIHOTERAPEUTE, napisala Christa Meves. Osnovna pravila za susret s onima koji traže savjet i pomoć. Omot u boji plastificiran. Cijena: 2000 d.

MEĐU LJUDIMA, napisao Anton Trstenjak. Iz psihologije međuljudskih odnosa. Omot u boji plastificiran. Cijena 3000 d.

DR. IVAN MERZ. Prošireno Kniewaldovo izdanje. Cijena 5000 d. Uskoro izlazi iz tiska.

IZ NOVE POVIJESTI DALMACIJE 1882-1941, dvije knjižice (1986. i 1987.), napisao dr. Šimun Jurišić. – Narudžbe: Dr. Šimun JURIŠIĆ, Kružićeva 4/II – 58000 SPLIT. Cijena pojedine knjižice 1000 d.

Na adresi FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti slijedeće:

LICEM PREMA SUNCU, primjeri iz života, napisao don Branimir Markić. Ovo je posljednja i najbolja knjiga iz ostavštine pokojnog don Branimira. Ovi primjeri dobro će doći svakom kršćaninu, a osobito svećeniku – propovjedniku. Strana 143, cijena 3.000 d – Narudžbe: Crkva na Kamenu, JNA 18 – 88000 MOSTAR.

ZBORNIK JUKIĆ, dvobroj (16-17) – Stranica 187, cijena 2.500 d, a cijena separata 500 d. – Marudžbe: UREDNIŠTVO JUKIĆ, Aleja B. Bujića 111 – 71000 SARAJEVO (Tel. 071/453-266).

VJERA: SVJETLO ILI TAMA, Kateheze za mlade. Napisao Vjeko-Božo Jarak. Posebno se govori o odnosu vjere prema razumu, slobodi, svijetu, zlu u svijetu, kulturi i budućnosti svijeta. Cijena 2500 d. – Narudžbe: Crkva na Kamenu, Šetalište JNA bb. 88000 MOSTAR.

ŠTO JE TO KRŠĆANSTVO, napisao Vuka Vuco. Kratki pregled biblijske poruke za odrasle. Cijena 2000 d. – Narudžbe: Župni ured 58216 KAŠTEL NOVI. Tko naruči više komada dobiva popust.

ISTARSKA DANICA 1988. Kalendar-knjiga. Cijena 2500 d. – Narudžbe: Istarsko književno društvo JURAJ DOBRILA – 51400 PAZIN, Gupčeva 2.

Na adresi KATEHETSKI SALEJIZANSKI CENTAR, Vlaška 36 – 41000 ZAGREB možete naručiti slijedeće:

NAJLJEPŠI UKRAS, napisao Žarko Brzić. Cijena 5000 d.

OTAJSTVO I POVIJEST, napisao Egidio Vigano. – Cijena 5000 d.

VELIKI PROROCI, napisao dr. Celestin Tomić. Ovo je sedmi svezak u velikom nizu POVIJESTI SPASENJA. Obrađeni su Izaija, Ezekijel i Jeremija uz nekoliko drugih proročkih likova Starog zavjeta. Svezak stoji 5000 d. Narudžbe za ovo i ostala autorova izdanja prima: Uprava VERITASA, Miškinina 31 – 41000 ZAGREB.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i Majci Božjoj Bistričkoj na svim milostima, a napose za pomoć i snagu u životnim poteškoćama. – Ivanka Škrobot, Zrinski Topalovac

... sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. – Milka Malović, Martinska Ves

... i sv. Leopoldu za sretnu operaciju i za zdravlje. – Anđelka, Vrbosko

... Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za sretno položen završni ispit, za zaposlenje i za povratak drage osobe. – B. M.

... Crnoj Gospi i sv. Leopoldu za primljene milosti, a napose što se mama ostavila pića. – Čitateljka iz Subotice

... za primljene milosti. – Josip Žesto, Sarajevo

... i sv. Josipu za primljene milosti. – Š. Š., Macinec

... i Majci Božjoj Bistričkoj na uspjeloj operaciji moje majke. – Tonči Oreb

... uz preporuku za zdravlje i uspjeh u školi mojih unuka. – Zahvalna baka Ana Sercl, Landshut

... sv. Antunu, sv. Leopoldu i sv. Maloj Tereziji za sretnu operaciju, uz preporuku za ozdravljenje. – Ljiljana, Zagreb

... i sv. Franji za pomoć u prometnoj nesreći. – Obitelj iz Ivankova

... sv. Josipu, svim svetima i anđelima na zagovoru kod Gospodina. – Dida, Bačka Palanka

... i sv. Leopoldu za brzo ozdravljenje. Franca Vršić, Martinić

... i sv. Josipu na uslišanoj molbi. – Zahvalna baka iz Bistrice

... sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molbi. – Jakica Berak, Tijesno

... sv. Leopoldu i svima svetima na milostima primljenim u 1987. g. – Ruža Jerbić

... sv. Anti i sv. Franji na uslišanim molitvama. – Drinka Šimić, Vareš

... Gospi od brze pomoći, sv. Obitelji i sv. Antunu za primljene milosti. – Obitelj Grdić, Zaprešić

... sv. Josipu, sv. Leopoldu i Petru Barbariću za sretan porod, zdravo dijete i za mnoge druge milosti. – Ankica Mikić, Sl. Požega

... sv. Josipu, sv. Franji Ksaverskom i ostalim zaštitnicima za mnoge milosti što sam ih u životu primila, a napose za duševno i tjelesno zdravlje, uz preporuku za sebe i za svoju djecu veliku i malu. – Zahvalna baka iz Podravine

... i m. Klaudiji za povratak djece Bogu i njihovoj majci. – N. N., Zagreb

... na uspjeloj operaciji i ozdravljenju što sam nakon mnogo muka ponovno prohodala. – M. K., Ludbreg

... i m. Klaudiji na pomoći u svim životnim potrebama. – Anđela, Zagreb

... sv. Josipu i svima svetima za primljene milosti u ovoj godini. – V. Z., Vel. Gorica

... i m. Klaudiji na velikoj milosti pri povratku iz Rima. – S. Arkanđela i s. Elekta

... Presv. Trojstvu, Gospi Žalosnoj i svima svetima. – M. V., Obrovnica

... i m. Klaudiji što mi je pomogla kod prihvaćanja žrtve. – S. Nada, Slav. Brod

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretnu operaciju i ozdravljenje kćeri. – Zahvalna majka, Vrpolje

... i m. Klaudiji za sretno riješen problem u životu. – N. N., Zagreb

... Kraljici mira, sv. Josipu i sv. Antunu za muževo ozdravljenje i za mnoge druge milosti. – Čitateljica iz Podravine

... i m. Klaudiji za sretan povratak iz Njemačke. – Marija Olga, Sarajevo

... za primljena dobročinstva. – Stanka Seidl, Varaždin

... i m. Klaudiji za brzo pronađenu izgubljenu stvar. – V. B., Zagreb

... Gospi od utjehe, sv. Josipu i sv. Antunu za pronađenu izgubljenu stvar, za sretno položeni vozački ispit unuke i za mnoge druge milosti. – Katarina Bolf, Velika

... i m. Klaudiji za jednu brzo uslišanu molitvu. – Sestre, Zagreb

... Duhu Svetomu i sv. Leopoldu što mi je sin na vrijeme diplomirao i odmah dobio zaposlenje. – Jelka Žagar, Delnice

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

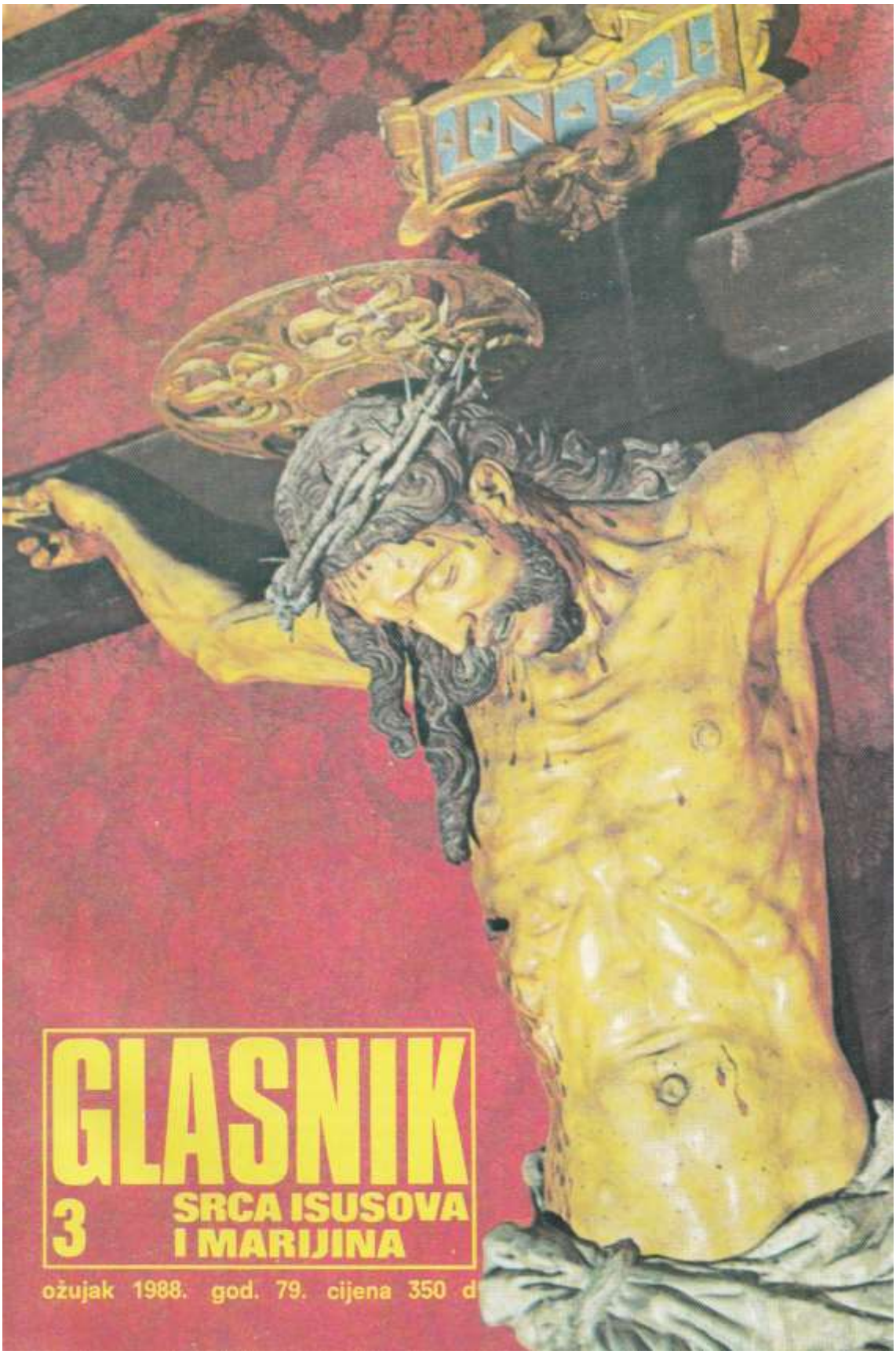

GLASNIK

3 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

ožujak 1988. god. 79. cijena 350 d

RASPELO IZ XVI. VIJEKA
(Nalazi se u Rimu u crkvi Al Gesù)

SVJETLO IZ TAME K SEBI ME UZE (M. SPAHIJA)

Molitva
- da postanemo ljudi

Gospodine, mi Te promatramo iz daljine
u beskonačnoj udaljenosti vremena.
Mi Te slušamo.
Nastojimo da Te razumijemo, da shvatimo tko si Ti.
Dopusti nam da idemo s Tobom.

Ti si drukčiji od drugih ljudi.
I jači i slabiji, i uzvišeniji i manji.
Ti naviještaš Božju slavu
i pratiš najprezrenije od ljudi.
U Tebi je Božja snaga, a slab si sa slabima.
Ti daješ slobodu, a dopuštaš da Te vežu sa sužnjima.

Bog si, a zagovaraš dužnika.
Oštro sudiš između istine i laži,
a uzimaš u zaštitu pale.
pred pravdom onih što kroje pravicu.
Tebi ne treba sile, a ne bježiš od žrtava.

Dopusti nam da idemo s Tobom. Da Te pratimo.
Daj nam svjetlo svoje dobrote.
Izjednači nas sa sobom – da postanemo ljudi.

Učitelju života, na Tebi vidimo što znači: biti čovjek.
Kroz Tvoje lice gledamo lice Božje.
Gdje god si Ti, tu se svijet mijenja.
I nas izmijeni. Učini nas ljudima.

Gospodine, mi vjerujemo.
Pomozi našoj nevjeri.

(Jörg ZINK, KAKO DANAS MOLITI, str. 131)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izači će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Dok smo vam pripremali ovaj Glasnik, vi ste, dragi čitaoci, obredom pepeljenja ulazili u sveto korizmeno vrijeme. Ono će potrajati taman do dolaska novog broja Glasnika koncem ožujka. Zato je ovaj broj sav u znaku Raspetoga. Od naslovne do završne strane pred vašim se očima nižu slike i članci s istaknutim križem.

Križ je u svakom našem životu toliko istaknut da ga ne možemo mimoići. Zapravo i nesmijemo, jer je to jedini put spasenja. Tko bi želio izbjeći svaki križ, pao bi bez nade u uskrsnuće. Glasnik vam želi pomoći da korizmeno vrijeme, i cijeli život, sprovedete spasonosno. Razlaže vam korizmu kao vrijeme obraćenja do suobličenja s Kristom. Otkriva vam snagu patnje za dobrobit Crkve. Podsjeća vas na križ naš svagdanji koji možemo nositi samo u vjeri i ljubavi. Pred oči nam stavlja najsavršeniji uzor supatnje s Kristom do potpunog suobličenja s njime – Mariju koja po supatnji postaje i suotkupiteljica ljudskog roda.

Kristova patnja i njegovo slavno uskrsnuće zbiva se na otajstven način na oltaru u svakoj svetoj Misi, a mi smo dionici ne samo plodova nego i žrtve. Krist je naviješten kao kamen spoticanja onima koji ne vjeruju, i kao jamac spasenja onima koji ga prihvaćaju. Križ, žrtva, vjernost, molitva, to je građa od koje se pravi most za prijelaz na obalu vječnog spasenja.

U ožujku ne možemo nikako mimoići ni sv. Josipa. Donijeli smo na početku jednu molitvu, a u sredini reportažu, da se barem podsjetimo na njega kao zaštitnika Crkve, zaštitnika naše Domovine, zaštitnika obitelji i moćnog zagovornika u času smrti – da nas sretno prevede u život.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. OŽUJAK 1988. BR. 3

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 76
VRIJEME OBRAĆENJA DO SUOBLIČENJA, V. Miklobušec 78
DA BOLESNICI I INVALIDI OBOGATE ŽIVOT CRKVE, P. Galauner 80
KRIŽ NAŠ SVAGDANJI, R. Grgec 82
VJEROVATI I LJUBITI, R. Brajičić 83
VELIKA DRUŽICA OTKUPITELJA, A. Weissgerber 84
CRKVA KAO MJESTO MISNOG SLAVLJA, M. Steiner ... 86
KAMEN SPOTICANJA I JAMAC SPASENJA, I. Csuzdi 88
NACIONALNO SVETIŠTE SV. JOSIPA U KARLOVCU, TINO 90
BORBA ZA SPASENJE DUŠE, S. Bošnjak 92
ŠTO ČINIŠ ZA SPAS BLIŽNJEGA?, S. Bošnjak 93
OBITELJ PLODNA DUHOVNIM ZVANJIMA, S. Kuzmić 94
IPAK JE PROGOVORIO, D. Čuturić 96
KINESKI KATOLICI, M. Rusan 98
JOŠ JEDNA ŽRTVA, A. Gabrić 99
EMICA JE TEŠKO OBOLJELA, E. Verlić 100
MONIKA SE VRATILA U ZAMBIJU, M. Okrugić 101
PETAR KASUI, H. Cieslik 102
RAZGOVARATI TREBA ISKRENO, V. Vider 104
MOLITVA, ETA 105

Hvala na pismu

MEĐU NAMA JE BOŽJA VOLJA

Dragi uredniče!

Redovna sam čitateljica Glasnika. Najviše mi se dopada rubrika »Hvala na pismu«. Odlučila sam da vam se i ja javim. Meni, dragi uredniče, treba prijatelj s kojim ću podijeliti ono što me boli. Potreban mi je netko tko će mi pomoći.

Imam šesnaest i pol godina. Zabavljam se s dečkom koji je od mene stariji šest godina. No to nije zabavljanje koje bi trajalo par dana, i ljubav prođe. Mi hodamo već dulje vrijeme i mnogo se volimo. Među nama nije samo privlačnost. Među nama je Božja volja! S nama je uvijek Bog: u našim riječima, postupcima, u našoj ljubavi. Upravo tu Božju volju moji roditelji žele uništiti. Brane mi da se viđam s tim mladićem, govore mi da nismo jedno za drugo. Žele nas rastaviti. A ja ih ne mogu shvatiti. Za sreću je potrebna samo dobrota, iskrenost i ljubav. Nisu potrebne velike kuće, auta... Važno je da čovjek bude sretan onim što mu se pruža. I meni je dovoljna samo iskrenost tog mladića, dobrota i ljubav.

Mnogo puta smo prekinuli da zadovoljimo one koji tako žele, no uvijek je ostajala ljubav koja nas je ponovno povezivala, ostala je Božja volja.

Možda ćete pomisliti da sam naivna, da ne uviđam kako me on želi samo iskoristiti. Vjerujte mi, nije tako! On mene zaista voli. Predobar je prema meni, i upravo zbog toga ne mogu ga napustiti. Ne mogu dopustiti da njegovo srce plače zbog mene, jer ni on meni ne bi to nikada učinio.

Ja mnogo volim svoje roditelje, slušam ih i shvaćam – kao roditelje. Znam da se oni boje za mene i da mi žele samo sreću. Ali oni nisu svjesni da sam ja nesretna što me otkidaju od mog mladića. Oni ne znaju da sam ja uz njega najsretnije biće. Nikad ne bih roditeljima učinila nešto nažao, i da se oni zbog mene stide, da ih nečim osramotim. I kao što ja njih shvaćam, tako želim da i oni mene shvate. Ja sam biće koje ima pravo voljeti i biti voljeno. I nas dvoje imamo pravo biti sretni, jer i mi smo ljudi od krvi i mesa. Mnogo puta smo molili Gospu da bude s nama, mnogo puta smo plakali i prezirali one koji nas ne vole. Zašto nas mrze, zašto nam brane ljubav?

Eto, dragi uredniče, s vama sam podijelila svoju bol i bol jednog dečka koji vas također moli da nam pomognete. Dok nam ne iznesete svoje mišljenje, mi ćemo i dalje živjeti s Bogom u vjeri i velikoj želji – da nas nitko ne rastavi. Topao i prijateljski pozdrav!

SUZANA

Suzana, na temelju zaljubljenosti među mladima stvorena su mnoga umjetnička djela osobito drame i romani. Najčešće se ističu zapreke na koje nailazi mladenačka ljubav. Među zaprekama nerijetko se ističe upravo krutost roditelja. Zbog te krutosti zaljubljeni se razilaze i dalje žive nesretni, ili se ubijaju da »ovjekovječe« svoju ljubav. U jeftinim američkim filmovima i romanima za zabavu mladi su često prikazani kako nakon mnogo peripetija ipak ostvaruju svoj cilj. Romani i filmovi tu obično stanu, jer im je cilj bio samo da pokažu heroizam svojih junaka. Mi pak znamo da život ide dalje, i da zbilja tragedijom ne prestaje. To je tek početak novog razdoblja života, ili vječnosti za one koji su tragično završili svoj život u vremenu.

Čitajući tvoje pismo, nalazim nešto slično. Dijelim s tobom tvoju bol, kao i bol tvoga dečka, u prvom redu zbog toga što ste bili tako iskreni. No sad bih vas zamolio da i vi podijelite zabrinutost svojh roditelja, na vaše dobro i na radost svih koji vas vole i koje vi volite. Njihova zabrinutost nije bez temelja. Oni dobro znaju što je život. I oni dobro znaju da sreću ne donosi ni kuća ni auto, ni zdravlje ni dug život, ali nam se ipak brinuti i za stan, i za zdravlje, i za život, pogotovo kad se radi o stanovanju, zdravlju i životu djece. Djevojčice mezimice to teško razumiju i tek u braku, s djetetom u naručju, osjete kako je život daleko zahtjevniji negoli su zamišljale.

Kada ti roditelji govore da vi niste jedno za drugo, onda njihove razloge treba dobro razmotriti i trijezno odvagnuti. Krivo je uvijek misliti da su roditelji ostar-

jeli pa ne razumiju svoje mlade ili nemaju srca za njih. Njihove sumnje ne možeš otkloniti samo tvrdnjom da se vi silno volite i da ste jedno pored drugog neizrecivo sretni. Oni dobro znaju da romantizam bujno cvate, ali ne urodi uvijek slatkim plodom. Mnogi su se voljeli kao i vi, ušli u brak – i razočarali se. To je onda jako bolno, a posljedice su nesagledive. Eto, toga se i tvoji roditelji s pravom pribojavaju i od toga te žele očuvati. Zato ćeš ludo činiti ako o tome ne vodiš računa, i ako se vladaš kao da si popila svu mudrost svijeta.

Nije rijedak slučaj da su roditelji razbili takvu zaljubljenost, i da su im mladi kasnije bili zahvalni. Ne tvrdim da je tako uvijek. Bilo je i obratnih slučajeva, kad su svoje kćeri, iz sebičnih razloga, udali za drugog a ne za voljenog, nanijevši im time nepopravljivu štetu.

Stupanje u brak uvijek je velika nepoznanica i rizik o u svim našim zemaljskim računima, ali na taj rizik o treba biti spreman. Ja mislim da ti još nisi spremna na takav riziko, a vjerojatno ni tvoj mladić, iako je šest godina stariji od tebe. Pokušajte živjeti uz manje sastanaka, da u miru sazriju vaši osjećaji. Dozvolite jedno drugome mogućnost drugačijeg izbora. Na tome će se provjeriti je li vaša zaljubljenost »slijepa«, ili je to zdravi pup koji se ima razviti u pravi cvijet ljubavi koja je kadra podnijeti i teško nevrijeme, ali urodi slatkim plodom vjernosti u najtežim trenucima.

UREDNIK

Za slogu u hrvatskim obiteljima

Sveti Josipe, brižni čuvaru svete Obitelji, Tebi se utječemo s poniznom molbom da budeš čuvar, zaštitnik i zagovornik obitelji hrvatskoga naroda. Osobito Te molimo za veliki dar mira i sloge u našim obiteljima.

Sveta je ljubav povezivala Isusa, Sina Božjega, njegovu djevičansku Majku Mariju i Tebe s njima, pravedni i dobri sveti Josipe. Izmoli tu ljubav i našim obiteljima! Gdje je ljubav, nema nesloge ni nemira. Gdje je ljubav, nema sukoba između braće i sestara. Gdje je ljubav u obitelji, svi se članovi temeljne zajednice Crkve i naroda pretječu poštovanjem i natječu se da jedni drugima čine dobro.

Sveti Josipe, uvedi u naše domove Isusa i Mariju da se u obiteljima ostvaruje Božje kraljevstvo, da ih Duh Sveti prožme istinom i da u radosti kliču: Abaa! Oče!

Neka Duh Sveti bude Tješitelj i Branitelj naših obitelji u svim križevima i napastima života!

(Ovo je molitva koju moli i drugima preporučuje UZORITI KARDINAL FRANJO KUHARIĆ)

Vrijeme obraćenja do suobličenja

Crkva nas uvijek poziva na obraćenje a osobito u korizmi. Riječ »korizma« dolazi od latinske riječi »quadragesima« što znači razdoblje od 40 dana – četrdesetnica. Za vrijeme jedne takve četrdesetnice pripremamo se na dostojno proživljavanje Isusove mučeničke smrti i pobjedničkog uskrsnuća. Ta Isusova muka, smrt i uskrsnuće jedno je otajstvo, jedan čin našega spasenja.

ZAŠTO BAŠ ČETRDESETNICA?

Broj 40 ima simboličko značenje. Predstavlja vrijeme iskušenja i usavršavanja, ali i svjesnu životnu dob jednog čovjeka. Želi se, dakle, reći da je svjestan život vrijeme odgovornosti, iskušenja i borbe, pa »tko ustraje do kraja taj će se spasiti!«

Izraelci su lutali pustinjom 40 godina prema Obećanoj zemlji, doživljavajući potrese ne uspone i padove. Mojsije je 40 dana boravio na brdu Sinaju spremajući se da primi »Zakon«. Prorok Ilija je 40 dana putovao do Božje gore. Isus je prije javnog nastupa 40 dana proveo u pustinji u postu i molitvi, a ondje ga je i đavao kušao.

Ti i mnogi drugi primjeri utisnuti su u svijest ljudi, a s njima i četrdesetnica, kao vrijeme kušnje. Svaki put radilo se o pripravi na nešto novo, na nešto što približuje čovjeka Bogu, pa se molitvom i podnošenjem kušnje htjelo zadobiti potrebnu snagu, pokorom pročistiti nakanu, dati zadovoljštinu za učinjene grijehe i pouzdano zadobiti Božje milosrđe. Sve je to usmjereno prema stvaranju boljeg čovjeka koji će imati veću svijest o pripadnosti uvijek prisutnome i djelatnome Bogu čovjekoljupcu.

VRIJEME PRIPRAVE ZA KRŠTENJE I OBNOVU ŽIVOTA U DUHU

U ranim kršćanskim vremenima korizma je bila vrhunac izrazite priprave na krštenje onih koji su se već dulje pripremali, a po sudu Crkve bili su sposobni da u vazmenoj noći pristupe »kupelji preporođenja«. U ta vremena krstili su se, naime, samo odrasli bez obzira da li su dolazili iz židovstva ili iz poganstva. Krštenje odraslih i danas je sve češća pojava čak u takozvanim kršćanskim sredinama. U noći uskrsnog bdjenja krštenju pristupaju odrasle osobe koje su se na to ozbiljno pripremale. Za kršćanski život i treba se ozbiljno pripremiti kako bi čovjek s pravim raspoloženjem ušao u otajstvo Kristove smrti i uskrsnuća, a izišao kao novi stvor. Ulazi grešnik, a izlazi dijete Božje.

Za nas, koji smo već kršteni, korizma je također vrijeme obnove u primljenim milostima. I mi se moramo stalno »obraćati«, preporađati se na život kakav od nas iziskuje naše krštenje. Ako smo grijehom ugasili život s Bogom, moramo taj život ponovno tražiti, ili dobrim djelima povećati u sebi milost Božju.

U uskrsnoj noći svi moramo obnoviti ispovijest vjere svoga krštenja u zajednici sa svima ostalima. Korizma je prikladno vrijeme priprave za taj čin obnove.

VRIJEME POUKE O OTAJSTVU ZA ŽIVOT PO OTAJSTVU

Vrijeme priprave za krštenje uvijek je vrijeme susreta s Božjom riječju bilo da je slušamo ili je čitamo, a razmišljanje o spoznatom vodi i primjeni vlastitog života.

Krštenje traži da kandidat bude dobro poučen u vjeri kako sakrament ne bi bio izvrgnut ništetnosti. Pozvan je da u vjeri shvati i prihvati značenje sakramenta krsta kao povezanost s Kristom, kao svoj novi život u Bogu i Božji život u sebi.

Kršćanin mora za svega svoga vijeka uranjati u otajstva svoje vjere te iz njih crpsti poticaj za dublji kršćanski život kako bi uvijek bio spreman posvjedočiti da mu nada nije isprazna ni život dvoličan. Prema tome, kršćanin mora u korizmi više čitati Sveto pismo, mora o pročitanome razmišljati i svoj život usklađivati s Evanđeljem. Da bi se pojedincima i zajednicama u tome pomoglo, u korizmi se upriličuju misije, duhovne vježbe, predavanja i razne

obnove u kojima se nastoje razjasniti pitanja svagdašnjeg života. Nikada ne smijemo misliti da smo dovoljno poučeni i dostatno obraćeni, da smo savršeni kršćani. Uvijek nam ostaje više posla koji još moramo učiniti negoli je onaj koji smo već učinili.

VRIJEME MOLITVE, TRENUCI PREPORODNE PONIZNOSTI

Proroci poput Mojsija, Ilije, Ivana Krstitelja i drugih, pa i sam Isus, vrijeme boravka u pustinji proveli su u molitvi. Lišeni svega nalazili su Boga, a nakon izlaska iz pustinje bili su bogatiji od svih bogataša, jer su nosili blago koje je ljudima najpotrebnije – Boga.

Biti kršćanin znači čuti i prihvatiti riječ Oca nebeskoga: »Ti si sin moj ljubljeni!« To znači biti pozvan na život s Kristom u duhu Očenaša. Poniznom molitvom moramo oživjeti svoje krštenje. Molitva je trenutak poljupca Duha Svetoga poniznoj duši koja mu se otvara, a on joj zauzvrat omogućuje slaviti Boga kao svoga Oca.

VRIJEME OBRAĆENJA, VRIJEME UTVRĐIVANJA

»Neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista, da vam se oproste grijesi.« (Dj 2,38)

Krštenje je sakrament u kojem nam se briše »stari dug« – istočni grijeh, kao i svi osobni grijesi. To se zbiva zaslugom Isusa Krista koji je predan za naše grijehe i uskrsnuo radi našeg opravdanja. Prihvatiti Krista znači odreći se grijeha – obratiti se. Taj je čin jedincat i neopoziv, iako zbog naše slabosti može poslije biti narušen i kao opozvan jer imamo tu žalosnu mogućnost da možemo ponovno sagriješiti. Svaki je novi grijeh izdajstvo Krista i vlastitog dostojanstva, poricanje saveza s Bogom. Svako izdajstvo zaslužuje kaznu i odbačenje. To bi zadesilo i nas da nam se Krist nije smilovao i omogućio nam ponovno oproštenje. Treba se samo obratiti od svojih zlih namisli, želja i djela. To oproštenje zadobijamo po sakramentu ponovnog izmirenja s Bogom ili, kako mi to najčešće kažemo, po ispovijedi.

U ispovijedi priznajemo Božju ljubav prema nama i svoju nezahvalnost kao uvredljiv odgovor. Zbog toga se kajemo, odlučujemo se za ponovnu vjernost i nadoknadu počinjene štete. Tada nam Bog oprašta našu zloću i ponovno nas prima u svoj zagrljaj. To je naše »uskrsnuće« iz grijeha. Korizma je veoma prikladno vrijeme da takvo uskrsnuće i doživimo. Boga mogu dostojno slaviti samo oni koji su s njim u miru, koje on za to osposobi. Samo takvi mogu pod prilikama kruha i vina primiti njegovo Božanstvo i proslavljeno čovještvo. Hranjeni Kristom moći ćemo ustrajati do konačne pobjede.

U prva kršćanska vremena krštenici su tek nakon krštenja prvi put sudjelovali u punom otajstvu vjere, na cijeloj svetoj Misi u kojoj bi i blagovali kruh živih, Isusa u svetoj Hostiji. Mi to možemo uvijek kad nismo u teškom grijehu, a Isus nas čak poziva svome stolu: »Tko jede moje tijelo i pije moju krv, ostaje u meni i ja u njemu!« Treba ipak ozbiljno paziti da ga ne bismo primali u teškom grijehu, jer bi nam takvo primanje bilo na osudu.

VRIJEME POSTA, NEMRSA, POKORE I KRIŽNOG PUTA

Svakome tko o tome imalo ozbiljnije razmišlja nameće se pitanje: »Kako ću ustrajati kad je to teško, ljudski gotovo nemoguće?« Točno. Ljudski je to nemoguće, ali je ljudski boriti se. Onima koji se bore Bog pritječe upomoć, te izlaze iz boja kao slavodobitnici. A kako ćemo se boriti?

Naš je glavni neprijatelj u nama samima: požuda tijela, požuda očiju i oholost života. Protiv takvog neprijatelja odlično pomaže post, nemrs, samosvladavanje i razmatranje Isusove muke i smrti podnesene radi naših grijeha.

Postiti treba kako bismo kroz glad doživjeli krhkost svoga tjelesnog života i Božji dar kruha. Ako to nikad ne doživimo, nismo kadri shvatiti koliko nas je Bog ljubio kad je svojom očinskom rukom prostro pred nama raskošan stol, a mi njegovu ljubav i ne zapažamo. Hranimo se kao nijeme živine – bez svijesti da nas hrani Otac naš nebeski.

Nemrs je osobit vid uzdržavanja od mesnih jela koja nam općenito više gode nego biljna hrana. Po mesu smo srodnici životinja čije meso blagujemo. Po mesu (tijelu!) je Sin Božji srodan nama. On se utjelovio da bi u tijelu mogao trpjeti za naše grijehe učinjene u tijelu. Pravo je stoga da mu ljubav zasvjedočimo odricanjem u onome po čemu nam je sličan i da tako bar donekle osjetimo poštovanje prema njegovom i

(Nastavak na str. 95)

Da bolesnici i invalidi svojom vjerom i strpljivošću obogate život Crkve

U svom pastoralnom djelovanju papa Ivan Pavao II daje bolesnicima i invalidima istaknuto mjesto. On je i u tom vjeran svome Učitelju. Kod redovitih audijencija srijedom i na svojim mnogobrojnim putovanjima upravo bolesnicima posvećuje posebnu pažnju. U takvim je zgodama bolesnoj i patničkoj braći znao izreći najljepše i najpotresnije riječi. Pokazao je da potpuno razumije njihovu muku i da je s njima solidaran. Uvijek ističe suotkupiteljsku vrijednost njihove patnje do koje on osobno mnogo drži i računa sa zaslugama njihove patnje u životu Crkve i u svom vlastitom životu i radu. Zato se uvijek na poseban način preporučuje bolesnicima i patnicima kao dionicima Kristova trpljenja. O tome nam svjedoči i njegovo Apostolsko pismo »Spasonosno trpljenje.« (Prevedeno na hrvatski kod KS, Zgb 1984. – »Dokumenti 70«).

SOLIDARNOST S BOLESNICIMA I POZIV NA MOLITVU

Ivan Pavao II ne ostaje samo kod riječi. Ostajali smo zadivljeni i potreseni nad njegovim smionim i poticajnim očitovanjima očinske ljubavi u susretu s bolesnicima. U Kalkuti je ušao u »kuću umiranja« Majke Terezije. Gledali smo ga na TV kako se za božićnih posjeta siromasima po domovima nadvija nad njih, očinski ih grli i poljupcem u čelo pokazuje koliko ih voli. I kod svog zadnjeg posjeta u SAD uzeo je u naručje dječaka Brendana koji je već obilježen sidom.

U ovo korizmeno vrijeme Sv. Otac stavlja u središte naših molitvenih nakana upravo bolesnike i invalide. To bi nam trebalo pomoći da lakše uđemo u Pashalni misterij. Na bolesnicima izravno doživljavamo Isusov križ. On trpi u životu ljudi oko nas i mi dublje doživljavamo potrebu Kristova Uskrsnuća kako bi te patnje bile osmišljene a patnici nagrađeni. Sv. Otac nas time poziva i na solidarnost s patnicima. On naglašava suotkupiteljsku vrijednost patnje. Od tih patnji Crkva živi i po tim patnjama Crkva napreduje. Zato smo u ime solidarnosti dužni moliti vama podupirati svoju patničku braću, a dar i zasluga njihove vjere i strpljivosti vratit će nam se kao veće milosno obogaćenje Crkve.

ZAHVALNOST PATNICIMA

Sada je ujedno prilika da se zahvalimo svim patnicima naših zajednica – bolesnicima i invalidima – za sve dobro koje dobijamo njihovim prihvaćanjem i nošenjem životnog križa. Svi mi dobro znamo kako su se u prošlosti i danas mnogi bolesnički kreveti i mnoga invalidska kolica pretvorila u žarišta vjere, izvore dobrote i nadahnuća za nove apostolske pothvate. Stoga sa svetim strahopočitanjem stojimo pred nebrojenim životnim svjedočanstvima i njihovom apostolskom revnošću.

Teta Nikolaja bila je pojam u ratnom i poratnom karitasu Zagreba. A upravo prije dvije godine umro je takav jedan moj znanac i prijatelj, revni čitatelj Glasnika, »Čika Pišta« iz Širokog Polja kod Đakova. On je na svom bolesničkom krevetu molio. Sa svog bolesničkog kreveta bio je apostol dobre knjige. Trpio je s Gospodinom. I Gospodin je blagoslovio njegove patnje. U tim patnjama niklo je, sazrijevalo i došlo do svog ostvarenja i pokoje svećeničko i redovničko zvanje.

ISUS TRPI S NAMA

Patnja ostaje velika tajna ljudskog života. Isusov odnos prema patnicima može nas donekle uvesti u bolje razumijevanje te stvarnosti.

Za vrijeme njegova djelovanja neke zajednice unutar židovstva smatrale su da su bolesnici kažnjeni zbog svojih grijeha. Isus ispravlja to vjerovanje. Svi mi trpimo od posljedica grijeha i cijelo je čovječanstvo bolesno i razrovano grijehom, ali ne možemo tvrditi da su nevolje kazna baš za osobne grijehe. Možda su to posljedice istočnog grijeha, a možda su i posljedica teškog grijeha. Svaki grijeh ima tzv. socijalnu dimenziju. Mi sami ne možemo uništiti grijeh. Zato je Sin Božji, nevini Jaganjac, postao čovjekom da zbog toga trpi s nama. A to je upravo najbolji način da iznutra izliječi to razrovano čovještvo. On tako djeluje u cjelokupnom čovječanstvu, ali i u svakom pojedinom čovjeku. On ljubi svaku osobu na jedinstven i neponovljiv način. I on svojom ljubavlju prodire upravo u ona dubinska područja gdje čovjek najviše trpi. Ulazi u srce čovjeka, tamo gdje se čovjek katkada gubi u vlastitoj žalosti i strahu od samoga sebe, gdje se osjeća neshvaćen i prikraćen u ljubavi.

ISUS, LIJEČNIK SRCA I OBJAVITELJ OČEVE LJUBAVI

Isus liječi srce bolesne osobe i svakog grešnika koji mu se približi. Tako objavljuje nježnost Očeve ljubavi. Nije važno da li je netko bolestan ili grešan. Očeva je ljubav otvorena za svakoga. Ako netko počinje vjerovati da je vrijedan u Božjim očima, nanovo će otkriti svoju vlastitu vrijednost. Ako netko otkrije da ga Bog ljubi, ne zato što zaslužuje ljubav nego zato što je Bog ljubav, malo pomalo će uvidjeti da je zaista vrijedan ljubavi kad ga Bog nesebično ljubi. Tako čovjek zadobija i prihvaća punu istinu o sebi – da ga Bog ljubi i da je vrijedan ljubavi – unatoč intelektualnim, moralnim i fizičkim nedostacima. Takav se čovjek počinje na nov način prihvaćati, kao što ga prihvaća i Bog, to jest radi onoga što jest, a ne radi onoga što čini ili ne čini, ima ili nema. Upravo ta ljubav prema samome sebi i to prihvaćanje vlastitog života, koje se temelji na ljubavi koju Bog ima prema nama, postaje izvor nutarnjeg mira i radosti. Takva radost zahvaća tijelo i duh, zahvaća sredinu u kojoj živimo i prožima naše međuljudske odnose.

Takvi patnici pretvaraju se u visoke životne svjetionike. Oni učvršćuju Križ na našem planetu i u ljudskim srcima, jer kako reče Sv. Otac u jednom svom nagovoru: »Oni bolje shvaćaju kako se povijest čovječanstva okreće oko kalvarijske osi, oko Isusa Krista, Sina Božjega koji je umro raspet na otkupljenje svijeta.«

Patnici su prisutnost Raspetog u našem vremenu, prisutnost Raspetog u Crkvi. Ta prisutnost je garancija budućnosti Crkve. Radi se o »spasonosnom trpljenju«!

Prije godinu dana, sredinom ožujka 1987, Sv. Otac je kod jedne audijencije ovako progovorio bolesnicima: »Uzbuđenje je prvi osjećaj koji se spontano javlja u susretu s patnicima. Osjećamo se nekako bespomoćni. Ali odmah dolazi i drugi osjećaj, osjećaj zahvalnosti... Vi prinosite svoje patnje za Crkvu, za Papu, sada posebno za uspjeh Marijine godine...«

Kao dionici njihovih zasluga, molimo se za sve patnike cijelog svijeta, posebno za one koji žive u našoj sredini, da njihove patnje budu »spasonosno trpljenje«, i plodne za potrebe i muke naše domaće Crkve.

Nakana naših biskupa:

DA NEMOĆNI RODITELJI NAĐU POTPORU U SVOJOJ DJECI

Roditelji su naši najveći dobročinitelji. Oni su nam dali život. Na njihovoj ljubavi odnjihalo se naše djetinjstvo. Njihovim nastojanjima i njihovim žuljevima postali smo ljudi i osposobili se za samostalnost.

Zato nas za cijelog života mora prožimati duboko poštivanje prema njima. Njih moramo iskreno i djelotvorno ljubiti i biti im od srca zahvalni. Moramo im biti na radost i utjehu, a u danima bolesti i starosti oslonac i potpora. Upravo u godinama nemoći roditelja mora za njih biti mjesta u kući, u stanu, a još više u srcu.

Katkada će se – zbog modernog načina života i stanovanja – morati potražiti bolje rješenje u bolnici ili staračkom domu, ali i tada moramo imati vremena za njih i na uvijek novi način pokazati i dokazati im svoju ljubav i pažnju. Ne smijemo ih napustiti! Ne smijemo ih ostaviti same! Svojom pažnjom i svojom ljubavlju moramo im uvijek biti i ostati bliski.

Petar GALAUNER

Križ naš svagdanji

Piše: prof. Radovan GRGEC

Prije nekoliko godina gledao sam film »Isus Krist Superstar«. Na kraju filma, tamo negdje na krvavom Bliskom Istoku, skup rockera sviju naroda i rasa, nadglasavajući pjesmom štektanje mitraljeza, postavlja Isusu Kristu pitanje u ime čitave ranjene civilizacije: »Isuse, tko si Ti? Po čemu bi Ti bio bolji ili veći od Bude, Muhameda i tolikih drugih koji su propovijedali spasenje i oslobođenje?« Umjesto odgovora na ekranu se pojavljuju konture gorostasnog križa, usađena u zemaljsku kuglu.

Po križu Isusa Krista pojavljuju se patnje pojedinaca, naroda i cijeloga čovječanstva u novom svjetlu, obasjane nadom Uskrsnuća. U tom križu dobivaju puno značenje naši svagdanji križevi.

Križ je utkan u ljudsku sudbinu. On stoji u središtu svijeta koji se okreće. Kud god išli i kamo god bježali, od njega ne možemo pobjeći. Nosimo ga u sebi i na sebi. Od njega bježeći, s njim k njemu hrlimo.

Križ Kristov usađen je u središte povijesti spasenja i povijesti Crkve kao svjetionik i luka spasa na uzburkanom oceanu. Za kršćanina je križ po planu Stvoriteljevu prirodna stvar kao i smrt, ali i preduvjet za ulazak u puninu života. Tako on shvaća i mučeništvo.

Gospodin nas nije učio da bježimo od radosti i veselja, za kojim čezne naša narav i srce. Nije nas učio da molimo: »Križ naš svagdanji daj nam danas!«, ali nas je pozvao da uzmemo na sebe križ i da ga slijedimo. Pozvao nas je da prihvatimo i prigrlimo križ kao kruh svagdanji, kao put čišćenja i života. Čovjeku je najpametnije uzljubiti križ vjerujući da nakon golgotske pomrčine ponovno sviće zora, zora Uskrsnuća.

Strpljivo noseći svagdanji križ i podnoseći svagdanje bolove i patnje, dokazujemo da smo dostojni svojeg Učitelja i da smo dragovoljno prihvatili svoje potpuno kršteničko zvanje i poslanje. Križevi dolaze obično bez našega pristanka i slobodnog izbora. Često su nam nametnuti i mimo i protiv naše volje. Ono, međutim, što mi slobodno izabiremo i prihvaćamo, to je način na koji pristajemo nositi svagdanji križ, to je strpljivost koju stječemo milošću Božjom.

Tom strpljivošću i pouzdanjem u milost Božju odlikovali su se toliki sveci, među kojima se posebno ističe sv. Josip. Njemu, zaštitniku Hrvatske, posvećen je mjesec ožujak. U ožujku slavimo i blagdan Navještenja Blažene Djevice Marije, čija je godina još u toku. U strpljivom podnošenju svagdanjih križeva i u pouzdanju u volju Božju Gospa je ostala nenadmašiva i nenadmašena. Drugi su, pak, poput Joba, pod križem posrtali, padali i psovali, ali su se digli i prestali proklinjati hudi udes, prihvativši križ i plan Božji.

Kad već, kako rekosmo, bez križa ne možemo, prihvatimo ga i prigrlimo! Kaže poslovica da je put u pakao popločen dobrim namjerama. Put u nebo posut je svagdašnjim križevima.

Svatko ima svoju Kalvariju i svoj križ. Ne znamo čiji je veći. Znamo samo da je put do Uskrsa put križa i da drugog puta nema.

Vjerovati i ljubiti

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Alain Rivière je cijelog svog života razmatrala Sv. pismo, a napisala je i više knjiga. Među knjigama osobito se ističu dvije: »Dužnost predviđanja« i »Kita crvenih ruža«. Svoju književnu nadarenost i izobrazbu znala je uskladiti s vjerom. Na taj način obogatila je francusku katoličku književnost djelima u kojima otkriva dubok osjećaj za sve kršćansko.

Evo jednog njezinog svetopisamskog razmatranja.

Pilat reče Isusu: »Ti si, dakle, kralj?« Isus odgovori: »Ti kaza. Ja jesam kralj.« (Iv 18,37)

Isus je uhvaćen i vezan užetom. Potežu ga od suda do suda i ćuškaju. Napustili su ga njegovi, Petar ga je zanijekao. Sam je među neprijateljima. Pobuđuje na samilost jer je najnemoćniji od svih na svijetu, a kao okrivljenik stoji između dva stražara ... Isus, koji će biti žrtvovan i umrijeti a da nitko ni na nebu ni na zemlji nije ništa poduzeo da ga obrani, mirno tvrdi: »Ja jesam kralj!« Biti kralj, znači biti slobodan, a on je vezan. Da, ali ipak Gospodar, iako će ga ubiti.

Kad sve to vidimo, naša vjera dolazi u veliko iskušenje. Vidimo Isusa na najnižoj točki, u času kada se čini da u njemu nije ostalo ništa ni od Boga ni od čovjeka.

Nije bilo teško vjerovati u Isusovu moć kada je zapovijedao bolestima, nečistim dusima, oluji, smrti. Ali vjerovati da je Kralj i Bog onaj koji je savladan, satrt i poništen, to znači misliti naopako i razum prepustiti posvemašnoj tami. To znači zatvoriti se svakom očitom svjetlu i dati se voditi slijepim povjerenjem koje je »zadrta« ljubav...

Želimo li shvatiti da potpuno lišavanje od svega znači vrhunsku ljubav, potrebna je Božja ljubav. Potrebna je Božja ljubav da se u poništenju na križu otkrije vrhunski oblik Božje svemogućnosti.

Učenici, kao i svaki čovjek s malo vjere, gube orijentaciju i napuštaju svoga Učitelja upravo u času kad je trijumfirala njegova pobjeda, u času kad dokazuje da je Bog, Bog ljubavi, Kralj i Gospodar svega.

U čemu se sastoji taj trijumf?

Isus upravo time dokazuje da je Kralj i suvereni Gospodar što se i zlom voljom ljudi služi da izvrši svoj naum. Služi se njihovom mržnjom da pobijedi njegova ljubav. Raspeli su ga da ga unište, a na taj način su ga vratili u vječnost iz koje je došao da bi njegov povratak svim ljudima omogućio ulazak u istu vječnost.

»Nećemo da ovaj kraljuje nad nama« (Usp. Lk 19,27), ali upravo odbijajući ga, osuđujući ga, ubijajući svoga Kralja, staviše mu zauvijek u ruke kraljevsko žezlo. Oni su mislili, osjećali, planirali i radili što su htjeli, ali su izveli upravo ono što je On htio.

Velika družica Otkupitelja

Piše: Antun WEISSGERBER

U prošlogodišnjem rujanskom broju Glasnika obrađena je Isusova oporuka s križa kojom Isus svoju Majku daje i nama za Majku: »Evo ti Majke!« Tada smo iznijeli biblijsko promatranje samog događaja na Golgoti.

Budući da je čitav ožujak ove godine uključen u vrijeme korizme, promatrat ćemo ponovno Mariju pod križem kao Suotkupiteljicu s Kristom Otkupiteljem – dogmatsko promatranje istoga otajstva, koje se zbilo u trenutku koji Isus zove »moj čas«.

ZANIMANJE ZA POVIJESNOG KRISTA I MARIJU

U prvom tisućljeću kršćanstva prevladalo je u liturgiji i teologiji promatranje »nebeskog Krista« koji slavodobitno vlada s desne Božje kao Pantokrator (Svevladar). Druga otajstva zemaljske povijesti spasenja nisu time bila izbrisana nego samo posve podređena ovom vrhovnom otajstvu Krista pobjednika na nebu.

Marija je u to doba štovana prvotno kao Bogorodica-Djevica, kao Majka utjelovljenoga Bogočovjeka. Ali već se u to doba uvode njeni blagdani koji bi spominjali i proučavali Marijino sudjelovanje u otkupiteljskoj žrtvi Kristovoj. Spomen žalosne Gospe nalazimo u »Tužaljkama« sv. Efrema a sv. Ivan Zlatousti govori o novoj Evi pod križem.

U 10. vijeku čuju se prvi glasovi o Marijinu novom materinstvu po supatnji s Raspetim. Kako kršćanski narodi Zapada dolaze sve više u dodir s Palestinom, kao hodočasnici, a kasnije kao križari, povećava se zanimanje za povijesnog Krista, onog koji je negda boravio s nama na zemlji. Uporedo se pojavljuje i zanimanje za povijesnu Mariju koja nam je dala Krista po utjelovljenju i supatila s njime u otkupljenju.

Slikarstvo novog vala (13-14. st.) prikazuje živo zanimanje za sve zgode u kojima su sjedinjeni Isus i Marija na zemaljskom putovanju. Sv. Franjo Asiški karizmatički je znak tog preokreta. On polazi od štovanja jaslica i dospijeva do zanosa pred Raspetim na Al Vernu, dobivši pet rana Isusovih na svom tijelu.

U teologiju prodire živo proučavanje Marijine suotkupiteljske uloge i duhovnog materinstva kojim nas je rodila pod križem i još uvijek rađa kao Posrednica milosti s neba. Množe se likovi žalosne Gospe (Pièta), nastaju »Plačevi« o njenoj boli pod križem, a vrhunac im je onaj divni himan »Stala plačuć tužna Mati« (Jacopone da Todi). Nadovezuju se i bogate himne radosti za Uskrs: Kraljice neba, raduj se, Rajska kruno, rajska slavo! itd.

TEOLOZI O SUOTKUPITELJICI

Prvi prodori u otajstvo Marijina sudjelovanja kod otkupljenja još ne znače sustavno proučavanje i dokazivanje, nego duboke slutnje i jezgrovito iznošenje misli o Majci našeg spasenja koju nam dade sam Krist.

– Autperto (9. st.) tumači Isusovu oporuku s križa iz koje izlazi Marijino milosno majčinstvo jer »Njoj pripada biti Majkom sviju«.

– Herman iz Turneca (Tournai) primjenjuje na Mariju pod križem riječi Poštanka: »Načinit ću mu pomoćnicu njemu sličnu!« Izvodi zaključak da je iz Kristova probodenog boka Marija izišla Kristu slična u boli, da kao nova Eva s novim Adamom rodi novo čovječanstvo po milosti s križa.

– Ivan Geometra (Grk iz 10. st.) širokim pogledom

zahvaća Marijinu supatnju pod križem kao udruženost s Otkupiteljem: »Kad bi predan i osuđen, i kad je trpio, ne samo da ona bijaše ondje prisutna, nego iznad svega u tom se času udružila s Njime najjačim načinom te trpjela s Njime...« Iako je Marija bila izuzeta od tjelesnog mučenja, bila je »posve uronjena u patnju«. U konačnom zahvalnom himnu kliče Geometra Kristu: »Tebi zahvaljujemo što si podnio za nas tako velike boli te što si htio da i tvoja Majka podnese tako velike boli za Te i za nas, da bi imala ne samo čast što je podnijela tvoje muke i zavrijedila zajedništvo slave, nego i to da djeluje nama na spasenje uvijek više zbog spomena na boli koje je za nas podnijela.«

– Bernard iz Clairvauxa kliče žalosnoj Gospi: »Prikaži svog Sina, presveta Djevice, i pokaži Gospodu plod svoga krila! Za naše pomirenje... prikaži svetu žrtvu koja od Boga dolazi!... Bog Otac potpuno je primio njezino prikazanje i predragocjenu žrtvu...«

– Arnold iz Chartresa piše o dvama žrtvenicima na Golgoti: jedan je u Srcu Majke, drugi u tijelu Sina. Krist žrtvuje svoje tijelo, Marija svoju izranjenu dušu... Marija »supati« žrtvom materinskog srca da Boga učini nama milostivim. I Kristova i Marijina volja su sjedinjene. »Ovdje prikazuju zajedno Bogu jednu istu žrtvu. Ona u krvi srca, On u krvi tijela.« Tako Marija postiže s Kristom »zajednički učinak za spasenje svijeta«.

– Rikard od sv. Lovre naziva Mariju »pobožna pomoćnica« za spasenje svijeta, jer »što Sin donosi svijetu svojom patnjom, to Majka donosi s njime svojim supodnošenjem pomirujući svojom supatnjom krivce i grešnike u sticanju otkupljenja, rađanjem čitavoga svijeta.«

»Mariale« je spis koji se dugo pripisivao sv. Albertu, a zapravo je nastao kasnije kao sabiralište tadašnje mariologije. U tom spisu nalazimo za Marijino suotkupiteljsko sudjelovanje izraze pune značenja: »družica muke, pomoćnica otkupljenja i majka preporođenja«.

– Georgije Nikomedijski traži korijen Marijina materinskog posredovanja na Golgoti u Kristovoj oporuci: »Evo ti Majke!«

Klasično doba teologije o Suotkupiteljici traje od 10-13. vijeka, a odjekivalo je i u kasnijem razvoju mariologije. Da čujemo samo jedan glas iz naše domovine:

– O. Hrizogon iz Splita u svojoj velikoj mariologiji »Mundus Marianus« ovako opisuje Mariju pod križem: »Ona je ipak uzdisala za tim da bar dušom i voljom umre sa Sinom te prikaže sebe i svog Sina kao žrtvu paljenicu za spas ljudskog roda želeći postati pomoćnica slična Njemu.«

GLASOVI CRKVENOG UČITELJSTVA

Dosta kasno, počev od 19. st. odjekuje teologija o Suotkupiteljici u dokumentima nekih papa. Nema posebnog dokumenta Učiteljstva o Marijinoj ulozi pod križem, nego se, pišući o Mariji, i ta tema spominje. Tako je bilo i na Drugom vatikanskom saboru.

– Pio IX u buli »Inffabilis«, kojom proglašava dogmu o bezgrešno začetoj, naziva

(Nastavak na str. 97)

Crkva kao mjesto misnog slavlja

Piše: Marijan STEINER

Riječ »crkva« (u smislu zgrade) dolazi od grčke riječi »kyriaké oikia«, što znači »Gospodnja kuća«. U latiniziranom obliku ta se riječ piše »cyriacae (oikia)«, a odatle i naš hrvatski naziv – crkva. U biti ta riječ znači isto što i grčka riječ »domos«, od koje je izvedenica »Duomo« u talijanskom, odnosno »Dom« u njemačkom za katedralu. U hrvatskom ta se riječ sačuvala kao »dom« za označavanje prostora namijenjenog i uređenog za stanovanje organizirane ljudske zajednice. U starini ta je organizacija redovno predviđala obitelj s ocem na čelu.

Kada se zajednica vjernika nađe u crkvi, velimo da je u kući Oca nebeskoga, jer oni kao zajednica nemaju drugog oca do li samog Boga. Osnovni i najčešći razlog okupljanja vjernika u crkvi jest slavljenje Euharistije, otajstva spasenja.

OBITELJSKE KUĆE KAO PRVE CRKVE

Istočnjačke kuće imale su često na katu veću prostoriju u kojoj se mogao okupiti veći broj ljudi. Takve su prostorije bile veoma prikladne za obiteljska slavlja.

Iz Evanđelja znamo da je i Posljednja večera bila u dvorani na katu neke jeruzalemske kuće. Isus je naime rekao Petru i Ivanu: »Čim uđete u grad, srest će vas čovjek koji nosi vodu u vrču. Idite za njim u kuću u koju on uđe i recite domaćinu: 'Učitelj te pita gdje je dvorana u kojoj bi mogao blagovati pashalnu večeru sa svojim učenicima?' I on će vam na katu pokazati veliku dvoranu s naslonjačima. Tu pripravite!« (Lk 22, 10-12)

Iz Djela apostolskih saznajemo da su kršćani u početku »lomili kruh po kućama«, to jest slavili su Euharistiju (Dj 2, 46). Još nisu imali posebnih građevina za svoje sastanke.

Ponekad se misli da su kršćani za vrijeme tristoljetnog progona u Rimu Euharistiju slavili na grobljima (katakombama – podzemnim hodnicima za ukop) skrivajući se pred vlastima. To nije točno, iako su se u iznimnim prilikama mogli sastati i na groblju. Najčešće su se sastajali po kućama obraćenih Rimljana i ondje slavili večeru Gospodnju. Tako je i nastao izraz »kućna crkva«.

CRKVE KAO VELIKE GRAĐEVINE

Pošto je kršćanstvo dobilo slobodu u Rimskom carstvu (313. g.), počeli su kršćani graditi velike građevine u kojima su se mogli sastajati u velikom broju i slaviti službu Božju. Tako su nastale poznate bazilike, od kojih najljepše i danas vidimo u Rimu. Iako su kroz povijest prilično izmijenile izgled, ipak nam dočaravaju veličinu i ljepotu prvih kršćanskih crkava.

Svako vrijeme gradit će veličanstvene crkve u svome stilu te prema kulturi i gospodarskoj mogućnosti nekog naroda. Tako su nastala remek-djela romanike, gotike i baroka. Izuzetnim zdanjima, koja su još i ukrašivali umjetničkim djelima, kršćani su htjeli dočarati beskrajnu Božju ljepotu. Slavljenje Boga skladnim bogoslužjem, pa još u krasno uređenim prostorima, bilo je uvijek privlačno, a nadahnjivalo je i za druga umjetnička djela.

»Crkva je uvijek bila prijateljica lijepih umjetnosti. Ustrajno je tražila njihovu plemenitu službu i izobražavala umjetnike sa svrhom da izrađuju predmete potrebne za sveto bogoslužje, dostojne, ugledne i lijepe, kao znakove i simbole nadnaravnih vrednota.« (Konstitucija o liturgiji, 22) Uvijek se pazilo na to da crkve odišu ugođajem svetog, ili kako se to obično veli – sakralnošću.

SUVREMENI CRKVENI PROSTORI

Ponekad se čini da današnje crkve ne odišu svetim ugođajem. Djeluju nekako pusto, hladno i neudobno. Najviše to ovisi o inžinjerima i mogućnostima zajednica koje si grade crkve. Valja priznati da se graditelji i danas trude da podignu crkve koje će odgovarati zahtjevima takozvane suvremene sakralne arhitekture. I u našoj domovini ima veoma uspješnih rje-

šenja. Najčešće se ipak grade skromne crkve, no one postaju prave duhovne oaze u naseljima modernih gradova.

Crkva mora u prvom redu biti »prikladna za slavljenje liturgijskih čina i djelatno sudjelovanje vjernika«. Kod nove gradnje valja paziti na »plemenitu ljepotu više negoli na puku raskoš«. Koncil kaže: »Crkva nije nikada imala vlastiti umjetnički stil, nego je dopuštala umjetničke oblike svakog razdoblja, prema naravi i uvjetima naroda, i prema potrebama različitih obreda... Stoga neka i umjetnost naših vremena, te svih naroda i krajeva, ima u Crkvi slobodu djelovanja, samo ako dužnim poštovanjem i doličnom čašću služi bogoštovnim zgradama i svetim obredima.« (Konst. o liturgiji, 123)

OLTAR I AMBON – SREDIŠNJE TOČKE CRKVENOG PROSTORA

Oltar i ambon (žrtvenik i štionik) središnje su točke crkvenog prostora. Kao stol i žrtve i gozbe, oltar mora biti okrenut prema puku, i treba ga »tako smjestiti i urediti da se uvijek jasno vidi da je on znak samog Krista, mjesto na kojem se vrši spasonosno otajstvo. On je središte vjerničkog zbora, te mu dugujemo najveće poštovanje.« (Uputa o štovanju euharistijskog otajstva, 24)

Oltar ne umanjuje značenje svetohraništa, ali kod euharistijskog slavlja oltar je središte, dok se pred svetohraništem obavljaju privatne i izvanliturgijske pobožnosti. Stoga se kod gradnje crkve svetohranište više ne povezuje s oltarom, nego je »po mogućnosti smješteno u kapeli odijeljenoj od središta crkve«. (Uputa, 53)

Križ je postavljen na oltar ili pred njega, tako da ga vidi i svećenik i narod, i da sve prisutne podsjeća na žrtvenu narav Euharistije.

Ambon ili štionik je mjesto s kojega se naviješta i tumači riječ Božja. Trebą ga postaviti na prikladno mjesto, uz oltar ili bliže vjernicima. Najbolje je da bude na stalnom mjestu i nepokretan kao i oltar. »S ambona se proglašuju: čitanja, pripjevni psalam i vazmeni hvalospjev; s njega se može držati i homilija, te sveopća ili vjernička molitva. Manje odgovara da na ambon dođe tumač, pjevač ili ravnatelj zbora.« (Rimski misal, 272)

U novim crkvama treba dobro misliti i o mjestu za pjevače. Zbor pjevača mora biti dio okupljene vjerničke zajednice, po mogućnosti bliže oltaru, a ne neka izdvojena skupina.

SVETE SLIKE I KIPOVI

Svete slike i kipovi nemaju za vrijeme sv. Mise u crkvama nikakvu liturgijsku funkciju, ali je prikladno postaviti barem slike Gospe i sveca ili svetice koja se ondje posebno časti. U svakom slučaju valja paziti na »umjereni broj i prikladni raspored« svetačkih slika i kipova.

OKUPLJENA ZAJEDNICA – ŽIVA CRKVA

Od crkve kao zgrade važnija je ona živa Crkva – zajednica vjernika. Vjernici su »živo kamenje« od kojega je izgrađen »duhovni hram«. Sama riječ »crkva« znači prije svega vjernički skup, a tek onda mjesto ili građevinu u kojoj se vjernici sastaju.

Kršćani na euharistijskom slavlju vidljivo očituju da su članovi otajstvenog Kristovog tijela. Ta povezanost ne ovisi toliko o prostoru koliko o svijesti i nastojanju vjernika pojedinaca da očituju zajednicu okupljenu u Kristovo ime. Izgradnja »žive Crkve« uvijek ima prednost pred gradnjom zgrade. Ipak je svakoj zajednici doličan prostor potreban za njezin život i razvoj, pa je samo znak pomanjkanja slobode ako joj se onemogućuje podizanje »crkve od kamena«.

OLTAR I AMBON (ŽRTVENIK I ŠTIONIK) SREDIŠNJE SU TOČKE SVAKOG CRKVENOG PROSTORA (Slika iz crkve sv. Josipa u Karlovcu)

Kamen spoticanja i jamac spasenja

Novost koja je počela s Isusom nikad ne zastarijeva. On je položio temelj našega spasenja i izveo ga u svojoj krvi. Taj čin ponavlja se kao otajstvo vjere u svakoj sv. Misi.

GOZBA KAO ZNAK I OSTVARENJE ZAJEDNIŠTVA

Gozba je svečano blagovanje prijatelja i uzvanika okupljenih oko domaćina. Popraćena je razgovorom, dubljim uzajamnim upoznavanjem, produbljivanjem zajedništva, bratstva i ljubavi koja rađa radošću.

Isus je često blagovao sa svojim učenicima, prijateljima, grešnicima, farizejima i carinicima i sa ženama koje su ga posluživale. Za bolje shvaćanje Euharistije utemeljene na Isusovoj Posljednjoj večeri ne smijemo se zadržati samo na toj gozbi i njezinu pashalnom značenju, iako je to bitno. Valja nam se vratiti unatrag u njegov život i promatrati njegovo blagovanje s raznim vrstama ljudi te znakovitost tih gozbi. To su bile ponajprije gozbe bratstva, subotnje blagovanje, vazmeno blagovanje i na koncu njegova Posljednja večera, koja se u tradiciji Istočne Crkve naziva i Tajna večera. Jasnijim hrvatskim izrazom zvala bi se Otajstvena večera. Tajna je nešto što ne znam ali mogu saznati, dok me otajstvo uvijek nadilazi. Čin Isusove ljubavi koju nam je iskazao na svojoj Posljednjoj večeri uvijek nas nadilazi, pa je prema tome otajstvo a ne samo tajna. Ova usputna napomena važna je i zbog toga da bolje razumijemo usklik nakon pretvorbe u Misi: »Tajna vjere!« Radi se o otajstvu a ne samo tajni. Isusova Posljednja večera bila je vrhunac i kruna svih njegovih gozbi jer je tada ostvaren i vrhunac zajedništva između njega kao Bogočovjeka i nas kao običnih ljudi, smrtnika.

Isus se rado odazivao pozivima na gozbe jer je blagovanje za njega, kao i za svakog pobožnog Židova, bilo sveta stvar a ne samo puko zadovoljavanje tjelesnih potreba za hranom. Blagovanje je za njega bio sveti obred, vanjski znak i potvrda zajedništva i prijateljstva koje se stvara srcem i u srcu.

ISUS NIJE BIO PO VOLJI NI UČITELJIMA NI VOĐAMA

Gledajući njegov život u svjetlu svetopisamskih izvještaja, vidimo da se njegov posljednji ulazak u Jeruzalem zbio na blagdan. Bila je to veoma svečana povorka, a narod mu je klicao: »Hosana Sinu Davidovu!« Bio je to svojevrstan pučki proglas Isusa za kralja. Isus se nije protivio, nego je svoje kraljevstvo proglašavao Božjim. Glasno i jasno je naviještao: »Približilo vam se kraljevstvo Božje!« (Mk 1, 15) Židovski prvaci i vođe naroda su ga odbijali jer ga onakvog kakav se javljao nisu mogli utkati u tkivo političkog zbivanja i svoga konačnog cilja. Niti narod, koji nije inače dublje gledao, nije Isusa shvaćao u pravom mesijanskom smislu. Očekivali su od njega kruha bez muke, a on im je onda govorio o sebi kao kruhu koji je s neba sišao. Taj nesporazum između Isusa i njegova slušateljstva prerastao je uskoro u sukob koji za Isusa i nije mogao svršiti drugačije nego na križu. Budući da je Isus s dubokom unutarnjom sigurnošću naviještao novu stvarnost, sukob je bio neizbježan osobito s onima koji su navikli živjeti po starom shvaćanju misleći da je »staro« ujedno i konačno, nepromjenljivo i savršeno. Isus je naviještao oproštenje grijeha u svojoj krvi, pozivao na milosrđe, na ljubav, govorio o svom dobrom Ocu, o sebi kao o Božjem Sinu koji je vidio Boga (a još mu nije bilo ni četrdeset godina!), o blaženstvima, o ljubavi Božjoj i o kruhu koji daje vječni život – a to je on

sam. Uči kao onaj koji ima vlast, a ne kao službeni učitelj koji su neprestano »cizelirali« Zakon uvjereni da će tako postići savršenstvo i zadobiti blaženstvo kao zasluženu plaću.

Isus ne zabacuje Zakon niti opovrgava Proroke, ne izbjegava ni obrede ni hram, nego svemu daje puni i pravi smisao, svraćajući pogled sviju na sebe kao na Mesiju u kojem se taj smisao ostvaruje. Njegov nauk zbunjuje, ali ne protuslovljem nego raskrinkavanjem protuslovlja, kada govori da nije čovjek radi subote nego je subota radi čovjeka, da čovjeka ne kalja uzimanje zabranjenog jela nego zloća koja se rađa u srcu iz kojega proizlaze zle namisli, srdžba, osveta, mržnja itd. Zato on poziva na promjenu srca a ne u prvom redu na promjenu politike – a srce moraju promijeniti i vođe i vođeni, jer nitko nije unaprijed zaštićen da ne učini nepravdu. Taj njegov novi nauk postaje i novi zakon koji treba prihvatiti i ljubiti Boga iznad svega a bližnjega kao samoga sebe, i ne tjerati »staru pravdu«: oko za oko, zub za zub, nego na kamen odgovoriti kruhom, to jest na smrt životom. Samo tako se pobjeđuje zlo i smrt.

NIKOME VODU NA MLIN, NEGO SEBE NA KRIŽ!

Takva nova nauka izvlačila je tlo ispod nogu »starih učitelja« i mudraca, a vođe razotkrivala kao posve nepouzdane. Samo je priprost narod u dnu duše osjetio da je baš to novo ono pravo što ima doći pa je u duši prijanjao uz Isusa. Ipak, javno stati na Isusovu stranu bilo je preopasno. Drugo je vikati u masi, a drugo opet opredijeliti se osobno za nekoga tko opovrgava učitelje, raskrinkava vođe, liječi u subotu, jede s carinicima i grešnicima i daje da ga dodiruju sumnjive žene. Farizejima je bilo previše što krši subotu, saducejima što naviješta kraljevstvo Božje, zelotima što uči da neprijateljima treba oprostiti, a esenima što se druži, jede i pije sa svima bez razlike. Bogatima se nije sviđao njegov »sedmerostruki jao« bogatašima, a siromasima je postao suvišan kad su uvidjeli da im neće davati kruha bez muke. Dapače, veliki će svećenik, da bi se ulaskao sirotinji i predobio je na svoju stranu, Isusa tužiti pred Pilatom kao varalicu koji siromašne proglašava blaženima. Tako Isus nije stao ni na čiju stranu, nije se dao nikome podjarmiti, nije tjerao vodu ni na čiji mlin, nego je sam pošao na križ da bude Spasitelj sviju!

NIJE VAŽNO GDJE JE VEĆINA, NEGO GDJE JE ISTINA!

Tako su malo-pomalo Isusa svi napustili i on se osjećao sve ugroženiji. Ipak ostaje čvrst u svojoj odluci jer za njega je važna jedino volja Očeva.

Imati sve protiv sebe nije lak osjećaj. Kad je to doživio, još se mogao povući, sakriti se, i s najvjernijim učenicima otići u pustinju, ali on to ne čini. Naprotiv! Ide u Jeruzalem kao u osinjak svojih neprijatelja da svima još jednom navijesti: »Kraljevstvo je Božje ovdje, među vama!« Traži da mu povjeruju, da se opredijele za njega i uzljube jedan drugoga kao što ih on sve ljubi.

KAMEN SPOTICANJA POSTAJE JAMAC SPASENJA

Isus je unaprijed dobro znao kako će završiti ovo putovanje u Jeruzalem. Neprijatelji će navaliti sa svih strana i ubit će ga. Tako će nauk koji je do sada naviještao riječima i djelima potvrditi svojom krvlju. Bit će u pravom smislu riječi mučenik, iskaz neograničene Božje ljubavi, Sluga Jahvin u kojem se opraštaju svi grijesi, sve mržnje i sva neprijateljstva svijeta, jer je on sve to uzeo na sebe.

Juda je možda već tada kovao svoje planove za izdaju. Isus je i to znao, a ipak je htio blagovati svoju oproštajnu večeru sa svojim najbližim učenicima. Dapače, kao da mu je ta zgusnuta ljudska zloća bila samo veći poticaj, tako da i sam izjavljuje kako je žarko želio blagovati tu večeru da bi svima zasvjedočio svoju neograničenu ljubav.

Evanđelist Ivan izvješćuje nas kako je Isus na svojoj posljednjoj večeri mnogo govorio (usp. Iv 13 – 17. pogl.), a ono najbitnije neizbrisivo se usjeklo u pamćenje apostola. To su u prvom redu dvije geste popraćene riječima koje ih tumače: to je pranje nogu apostolima na početku gozbe i pretvaranje kruha u njegovo tijelo i vina u njegovu krv, uz zapovijed: »Ovo činite meni na spomen!« Apostoli su taj Isusov nalog poslušali i prenijeli ga mlađim pokoljenjima Crkve, te se on i danas ispunja kad god se slavi sv. Misa. On sam daje nam se pod prilikama kruha i vina. Tako je on, kamen spoticanja za života na zemlji, postao i jamac našeg spasenja za život vječni u nebu.

Illés CSUZDI

NACIONALNO SVETIŠTE SV. JOSIPA U

ŽUPNA CRKVA MAJKE BOŽJE SNIJEŽNE NA DUBOVCU U KARLOVCU, SAGRAĐENA 1683. ODAVNO JE POSTALA PRETIJESNA (Gore)

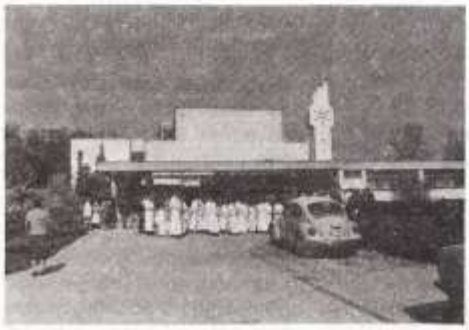

NOVA CRKVA – SVETIŠTE SV. JOSIPA – NE ISTIČE SE VISINOM, NEGO ZRAČI TOPLINOM I JEDNOSTAVNOŠĆU KAO I SV. JOSIP (Gore)

NA PROSTORU UZ SVETIŠTE UREĐENE SU STAZE ZA HODOČASNIČKE PROCESIJE (Dolje)

Podno starodrevnog grada Dubovca razvilo se u srednjem vijeku značajno trgovište žita iz savske ravnice, soli s Primorja, kože iz Gorskog Kotara, Kranjske i Štajerske, te stoke dogonjene odasvud. Trgovište je bilo na glavnoj saobraćajnici sjeverozapadne Hrvatske od Varaždina preko Zagreba prema Senju, Bakru i Rijeci u Primorju. Kasnije je to postala i privredna kičma onih krajeva Hrvatske koji nisu pali pod Turke. Upravo zato su Turci često napadali Dubovac, da slome tu kičmu. Tako su došli i u ožujku 1579. – i bili su potučeni. U srpnju te iste godine počinje se graditi novi grad s vojnom utvrdom na samoj obali Kupe – Karlovac. Prema predaji, u njegove je temelje ugrađeno i 900 turskih lubanja, vojnika palih u proljetnom boju pod Dubovcem. Može se s razlogom sumnjati da su to bile baš turske glave. Vjerojatnije je da su izginula islamizirana braća Hrvati iz Bosne.

Trgovište Dubovac spominje se kao župa već 1334. Crkva Majke Božje Snježne koja je i danas na brežuljku, sagrađena je 1683. Odavno je postala pretijesna za potrebe župe. Na ravnici podno stare tvrđave i Gospine crkve podignuto je novo, moderno crkveno zdanje za pastoralne potrebe župe, a pod zaštitom sv. Josipa. Stara župna crkva nije srušena, nego je obnovljena i stoji na brežuljku kao dobra stara majka kojoj se srce pretvorilo u molitvu za djecu.

Nova građevina ne ističe se svojom visinom nad okolnim kućama. Odlikuje se plemenitom jednostavnošću i nenametljivošću kao i njezin nebeski zaštitnik sv. Josip. Njega su nekako spontano izabrali za zaštitnika. Nakon Gospe on je najveći svetački lik i najbolji uzor života svima, a osobito muževima, očevima i radnicima kojih u Karlovcu ima veoma mnogo.

Već tokom gradnje, nova je crkva poprimila šire značenje od strogo župnog

SVETIŠTE U KARLOVCU

pastoralnog centra. Gradnju su pomagale i druge župe karlovačkog dekanata, te je nova crkva postala zajednička stvar sviju, i preko »Župnog lista« svi su mogli pratiti sve što se zbiva. Čim je bila dovršena, crkva je postala privlačno duhovno središte mnogih Karlovčana. Osobito na blagdan sv. Josipa dolaze u velikom broju, a naročito se ističu mladi.

Karlovac je na hodočasničkom putu sa sjevera prema jugu na Trsat, i s juga na sjever prema Mariji Bistrici. Isprva su župnici svoje vjernike poveli onamo onako usput, ali je sv. Josip u Karlovcu s vremenom postao i pravi hodočasnički cilj. Samo prošle godine hodočastilo je u Karlovac 35 župa.

Iz tog svetišta ponikla je i zamisao o osnivanju Bratovštine sv. Josipa za dobru smrt. Bratovština danas broji preko deset tisuća članova. Smrt je presudan trenutak svakog čovjeka, a sv. Josip, kao Isusov poočim, rado zagovara sve one koji mu se utječu. Već petu godinu izdaje se i »Glasnik sv. Josipa«, a izlazi četiri puta godišnje.

Mnogi lijepi duhovni plodovi naveli su neke svećenike na misao da bi ta crkva mogla biti proglašena i Nacionalnim svetištem sv. Josipa. Molbu su podastrli Biskupskoj konferenciji, i ona ju je pozitivno riješila na svom zasjedanju 30. travnja 1987. u Zagrebu. Na svom slijedećem zasjedanju u Splitu 14. listopada 1987. odobrili su i statut svetišta kako to propisuje crkveni zakonik. Iz »Glasnika sv. Josipa« br. 1/1988. saznajemo: »Na svetkovinu sv. Josipa 19. ožujka 1988. izvršit će se proglašenje crkve sv. Josipa Hrvatskim nacionalnim svetištem sv. Josipa, te će se svečano izreći potvrda izbora sv. Josipa za zaštitnika Domovine.«

Vjerni u nasljedovanju sv. Josipa, možemo ići sigurno u budućnost!

TINO

VELIKA ZIDNA PLOHA IZA OLTARA JOŠ ČEKA STRUČNO UMJETNIČKO RJEŠENJE, A OVO JE PRIVREMENI KIP SV. JOSIPA S MALIM ISUSOM (Gore)

OVA TRI ZVONA PODIGNUTA SU NA NOVI TORANJ DA SVOJIM ZVUKOM PODSJETE VJERNIKE, I SVE LJUDE DOBRE VOLJE, DA NAS BOG POZIVA K SEBI KAO NAŠ OTAC (Gore)

PROSTOR OKO SVETIŠTA RADO KORISTE I DOMAĆI VJERNICI ZA PRIGODNE PROCESIJE (Dolje)

Borba za spasenje duše

Svima koji se bave knjigom poznat je književnik Reinhold Schneider, koji je rođen u njemačkom gradu Baden-Badenu 13. svibnja 1903. godine. Njegovi roditelji bijahu bogati. Držali su znamenit hotel. Reinhold će jednom napisati, da nije imao obiteljske topline ni kućnog odgoja, jer sva vrata bijahu otvorena, sobe nisu imale zidova. Stranci su dolazili i odlazili, novac ostavljali, a roditelji su bili samo time zaokupljeni. Njegov otac bijaše protestant, a majka katolkinja. Vjenčani su u kat. crkvi. Prihvatili obveze da djecu odgoje u svetoj vjeri katoličkoj. Ali u praksi bijaše drukčije. Vjera kod djece neizgrađena, krepostan život bez temelja, bez primjera. Nigdje oslonca u životu, nigdje pomoći. Misli se roje, mladić traži izlaz i piše: »Nisam znao zašto živim i zašto činim ono, što činim«. Nije znao da je svrha života ljubiti Boga i Bogu služiti za spasenje duše. Sve više su ga obuzimale duševne muke, nemir se naselio u njegovu patničku, mladenačku dušu. Nije znao svrhe života. . . Napast na samoubojstvo bijaše zaokupljala sve više i više njegov uznemireni duh. Jedne večeri odlučuje se na taj grozan korak. Ipak, sine mu u duši misao o duhovnom životu, o besmrtnosti i vječnosti, i ne skonča si život. Nemiran u duhu, dao se na putovanje te stiže u Portugal i Španjolsku.

Uđe u palaču španjolskih kraljeva, zvanu Escorial, koja je više naličila na samostan nego na kraljevski dvor. Promatrao je sobu kralja Filipa II u kojoj je kralj umro. Zadivila ga je poniznost kralja Filipa II njegov smisao služenja drugima u zaboravu na sebe, njegova podložnost Bogu i vjeri katoličkoj i spremnost na žrtvu. To bijaše heroizam, oprečan ovom svijetu, heroizam trpljenja. Napast nije popuštala i mladić još nije želio biti kršćanin – čovjek koji s Kristom nosi križ. Ipak će Krist s križem osvojiti njegov nemirni duh, koji bijaše bez oslonca u mladosti. Jedne božićne večeri mladić otvara Sveto pismo. Čitajući nekoliko poglavlja, dolazi do svjetlosti, do Istine. Polako je uviđao, da se Biblija ne čita kao zabavna knjiga, nego sve to treba proživljavati kao i duhovne vježbe sv. Ignacija. To nije obična knjiga, nego svjedočanstvo života, Krist nije ništa napisao niti je odredio da se nešto napiše. On je tražio život. Krist je živa Riječ koja se u nama »utjelovljuje«.

»Jednog dana godine 1937. ili 1938. prvi put nakon 20. godina otišao sam na Misu u grad Postdam, veli Reinhold. Vraćao sam se u svoju domovinu, u Katoličku Crkvu, kao onaj, koji bijaše zaboravio majčin jezik. . .«

Kad jedna duša nastoji prihvatiti Božje svjetlo, Bog mu sve više pruža svoju pomoć, da je osvoji. Počeo je mladić svaki dan ići u crkvu i svake nedjelje na Misu. Postupno je uviđao da nema kršćanstva izvan Katoličke Crkve. Isus obećaje dati vječni život u svojoj Crkvi. Snaga njegova Tijela i njegove Krvi spašava sve, koji mu se predaju. Težak mu bijaše odlučni korak, ali napokon, jedne večeri pokuca na vrata poznatog samostana u Wiesenaum-u blizu Freiburga. Pozvao je redovnika, u koga imađoše pouzdanja, i zamoli ga da mu pomogne kako bi se iskreno i potpuno ispovjedio nakon dugog lutanja i neodlučnosti. Uvjerio se u to: Kad nevjerna lutalačka duša napokon pristane da se vrati u Očevu kuću, dobri Pastir ne tjera je mučno pred sobom, ne udara je štapom, nego je uzima na ramena i nosi u ovčinjak, među vjerne ovce, i raduje se s prijateljima, što nađe izgubljenu i zalutalu ovcu, što nađe izgubljenog sina (Sv. Luka 15,6).

IZ NOĆI PREMA ZORI

Reinhold Schneider napokon se vraća katoličkoj istini. Ne traži uspavljujući mir, nego mač vatrenog apostola. Tako rade svi obraćenici, koji su se napatili, dok se ne vrate Kristu nakon mučnih lutanja. Piše knjige, piše članke i pjesme da izrazi svoju sreću što nađe mir uz Krista, u Kristovoj Crkvi, i pozivlje sve da ga slijede. Napisao je u tom smislu više od 120 književnih djela s više od 10 tisuća stranica da pomogne drugima, kako bi našli Krista kao što ga je našao on.

Molitva ga je stalno jačala na putu prema vječnosti. Ostao je vjeran Kristu, nakon što ga je mučno našao. Pobožno je umro na Uskrs godine 1958. u bolnici grada Freiburga. Neka nas njegov život, njegovo obraćenje i snaga njegove molitve potiču, jačaju i ohrabruju u našem putovanju kroz noći ovog mučnog života prema zori vječnog svjetla. Nastojimo živjeti u prisutnosti Božjoj, u ljubavi (Ef 1,4), jer »BOG JE LJUBAV« (1 Iv 4,16). To daje duši božanski mir (Vidi Hebr 4,3). Predajmo se Srcu Isusovu na zemlji, kako bismo s tim Srcem bili vječno nakon smrti.

Srećko BOŠNJAK

Što činiš za spas bližnjega?

Valjda svaki dan moliš barem »OČENAŠ?« Tada govoriš: »Dođi Kraljevstvo Tvoje!« Misliš li na to što govoriš?

Drugi vatikanski sabor jasno je rekao da svaki katolik mora biti apostol, misionar, širitelj Kraljevstva Božjega. Jesi li dosad učinio štogod u tom smislu?

Kristova Majka Marija rekla je djeci u Fatimi da svaki dan mnoge duše padaju u pakao, jer ne žive kako Bog od njih traži. Žive u grijesima, ne brinu se za svoje spasenje, ne obraćaju se.

U švicarskom katoličkom tjedniku »Schweizerische Katholische Wochenzeitung« od 4. rujna 1987. naišao sam na primjer, kako neki obraćeni austrijski socijalist prigovara vjernicima da su oni krivi što je on tako kasno upoznao Boga, Kristovu vjeru, kršćanstvo. U svom pismu, nakon obraćenja, piše on u jednim bečkim novinama između ostaloga i ovo: »Ja sam Krista susreo tek kad sam imao 28 godina. Vidim da su moje prijašnje godine u pravom smislu izgubljene. Međutim, da li sam ja sâm tome kriv? Nikad me nitko nije zainteresirao za kršćanstvo, za Krista, za vjeru... Imam prijatelja i poznanika koji prakticiraju kršćanstvo, ali nitko od njih nije mi nikad progovorio ni riječi o svojoj vjeri. Morate znati da sam ja bio pustolov, slobodoumnik, podrugljivac. Bio sam jedan od onih tisuća i milijuna mladih ljudi koji o kršćanstvu nemaju nikakvog pojma, ili imaju sasvim krive pojmove. Znate li zašto sam morao tako dugo čekati da otkrijem istinu o Bogu, o Kristu, o kršćanstvu, o katoličkoj vjeri? Zato što su mnogi vjernici ravnodušni, lijeni. Ne brinu se za duše svojih bližnjih...!«

Taj slučaj austrijskog socijaliste neka bude poticaj za ispit svih onih koji ne prakticiraju ljubav prema bližnjemu, onu ljubav koju Isus traži od svakog vjernika. Samo ustima izgovarati prošnju iz Očenaša: »Dođi Kraljevstvo Tvoje«, neće nikoga spasiti.

S čim ćemo se pojaviti pred Bogom nakon smrti? Bog će nas suditi po našoj ljubavi prema bližnjemu! Tko pomogne bližnjemu da se spasi, osigurava svoje spasenje! Tako je govorio i sv. Augustin nakon obraćenja.

Sveto pismo sve nas poziva da širimo Božje Kraljevstvo! »Neka vaša svjetlost tako svijetli pred ljudima, da ljudi vide vaša dobra djela, pa da slave Oca nebeskoga!« Svi moramo nastojati da budemo svjetlo svijeta, sô zemlje. Svi bez iznimke!

Naši vjernici-laici ne bi smjeli govoriti da je širenje Kraljevstva Božjega posao svećenika i biskupa. To nam je svima dužnost. Našoj katoličkoj mladeži neka bude stalno na pameti geslo: »Moja mladost neka bude svjetlost!« Svjetlost, a ne tama, jer tame je i previše na svijetu...

Srećko BOŠNJAK

Obitelj plodna duhovnim zvanjima

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Neke obitelji Gospodin dariva osobitim milostima. Lijepo je kad obitelj uočava i prepoznaje djelovanje Božje milosti. Nitko se neće usuditi osporiti da je dobri Bog na osobit način svratio svoj pogled ljubavi na obitelj Filipa Tikvića, koji sa svojom ženom Anom, oženjenim sinom i jednom kćeri živi u Privlaci kod Vinkovaca, dok mu se pet kćeri posvetilo Bogu u redovničkom zvanju. Filip i njegova žena su iskreno zahvalni Bogu za taj veliki dar. Iznosim taj slučaj pred čitatelje »Glasnika« sa željom da roditelji, kojima je teško kad im djeca izraze želju da pođu u sjemenište ili samostan, shvate da je svećenički ili redovnički poziv veliki Božji dar i roditeljima i da im djeca nisu »ukradena«, već da ona predstavljaju Božji blagoslov za njih i cijelu obitelj.

VELIKODUŠNO DARIVANJE

Filip Tikvić, zvani »Piljo«, rođen je u Donjoj Skakavi (župa Ulice) kod Brčkog 13. kolovoza 1919. u obitelji s jedanaestero djece. Rano je ostao bez oca, majka je othranila i odgojila djecu. F. Tikić se oženio, nekoliko godina živio s prvom ženom i s njom dobio dvoje djece. Jedna kći iz tog braka je u franjevačkom samostanu i nosi ime s. Laurencija.

Prva žena umrla mu je već 1943. godine, a sa sadašnjom svojom ženom Anom (iz iste župe, Ulice) vjenčao se Filip 1949. godine. Poštujući Božji zakon koji traži od supružnika da velikodušno daruju život, jer su ga i sami primili kao dar, te slijedeći primjer svojih roditelja, Filip i Ana učiniše plodnim svoj brak: rodilo im se osmero djece, a nijedno dijete nije neželjeno došlo na svijet. Djecu, iako brojnu, dobro su odgojili uzdajući se u Providnost. Žrtvovati se za djecu – za njih je bila svetinja. Nijedna žrtva nije im bila preteška. Nisu gledali na sebe nego su uvijek mislili na svoju djecu, pravo ih savjetovali, upućivali u život. Svojim primjerom proživljavane vjere poticali su djecu da slijede Krista.

PLODOVI RODITELJSKOG ODGOJA

Ima dobrih roditelja koji su velikodušni u darivanju života, a kojima ne bi bilo baš svejedno kad bi imali gotovo isključivo žensku ili pak samo mušku djecu. Filip je s prvom ženom imao dvije kćeri, a s drugom jednog sina i sedam kćeri. »Nisam bio pogođen time što su mi gotovo sva djeca ženska. Bogu je sve to dobro. U nebu nema razlike između muških i ženskih. Duša je jednaka, a odgovornost u odgoju ista prema muškoj i prema ženskoj djeci...« iznosi u svojoj jednostavnosti djed Piljo. Zato ga je Gospodin i nagradio. Pet kćeri posvetilo se Bogu u redovničkom zvanju: tri su u zajednici Školskih sestara sv. Franje, a dvije pripadaju družbi Klanjateljica Predragocjene Krvi.

Želio sam otkriti tajnu njegova odgoja, jer se pet kćeri odlučilo za samostan. Djed Piljo ne pripisuje sebi zasluge: »Bogu zahvaljujem što su tolike kćeri u samostanu. Jest da je meni glavna briga bila vjerski odgoj djece. Napravio sam djeci kalendar u koji su upisivali koliko je tko krunica izmolio, koliko puta bio na misi, pričesti, osobito na Prve petke se pazilo, koliko žrtvica, posta... Župna crkva je bila daleko, šest kilometara, što ništa nije smetalo. To je bilo natjecanje među djecom, sve bez ikakve prisile. Govorio sam im o svecima, tumačio vjerske istine. Nisam ih nikad slao u crkvu nego sam ih pozivao: 'Pođite i vi za mnom! Idemo!' U obitelji se molilo, i to smatram bitnim. Bez toga ne bi nikako išlo. Sve je dar Božji...«

U svojoj skromnosti djed Piljo priznaje da je u njegovu odgoju bilo i propusta. On je od Boga puno primio, naučio je o vjeri više nego mnogi drugi, ali »što više znaš, više si odgovoran«, obrazlaže nam on.

Djed Piljo se ne tuži na kakve životne udarce: redovita patnja, koja je sastavni dio ljudskog života na zemlji, a koju kršćanin može lako osmisliti i preobraziti, pratila ga je trajno. O njoj ne želi ni govoriti, jer je smatra sastavnim dijelom života. Nema smisla tužiti se na patnju, kad je po Kristovoj patnji svaka patnja posvećena.

Još mu je jedna kći bila u samostanu, a djedu Pilji je najteže bilo, priznaje, kad je ona napustila samostan. Koliko god mu je to bilo teško, nije htio na nju utjecati da preko volje ostane u samostanu. Tek je reagirao kad je ta kći kasnije, na nagovor svoga muža, htjela učiniti pobačaj. Uspio je spriječiti taj čin: »Sve se može ispraviti, ali uz žrtvu, znaj!« rekao joj je.

Kada pojedine kćeri iz samostana dođu malo kući svojim roditeljima, Filip im otvoreno govori: »Ako dođete u napast da napustite taj put, ja vas kao otac primam, ali bih vas htio upozoriti na vrijeme da znate kakvog Zaručnika ostavljate, a koga uzimate. To se usporediti ne može. A bez križa nema ničega. Isus nas uči da onaj koji više voli oca i majku, ženu i djecu, nego Njega, nije Njega dostojan...«

Promatrajući situaciju u kojoj Crkva danas živi, djed Piljo je uspoređuje s pustinjom kroz koju su četrdeset godina prolazili Izraelci da bi došli u Obećanu zemlju. »Mi smo u mnogo većoj pustinji: zlo se zaleglo, i nikako da izađeš... Šteta što je tako slab odaziv u crkvu, kao da smo svega prezasićeni...« Ipak, djed Piljo nikoga ne osuđuje. Vrlo mi se svidjela njegova izjava: »U svakom čovjeku ima bar zrnce dobrote.«

Svima preporučuje veliko strahopoštovanje prema Bogu, upoznavanje s Božjim zakonom. Inače se ne može ni voljeti Boga. Potrebno je puno uložiti, moliti, čitati, raditi, savladavati se da bi se bez većih oštećenja moglo hodati ovom »pustinjom«.

FILIP SA ŽENOM ANOM I SVOJIM KĆERKAMA OD KOJIH JE PET REDOVNICA

(Nastavak sa str. 79)

svom tijelu. Nije naodmet promatrati njegove tjelesne boli, osobito one s križnog puta, jer tako lakše doživimo ozbiljnost naših tjelesnih grijeha.

CILJ JE SVAKE POKORE SUOBLIČENJE S KRISTOM

Crkva svakom odraslom vjerniku ostavlja na volju u čemu će se svladavati osim u onom što je svima propisano. Svatko bi se morao svladavati u onome što mu najviše godi, a to svatko sam za sebe najbolje zna. Ipak svaki tjelesni post i tjelesno odricanje mora imati duhovnu dimenziju. Tjelesna mrtvljenja bez ispravnog duhovnog stava mogu nam čak naškoditi kao što su naškodila farizejima koje Isus zbog toga ozbiljno kori uspoređujući ih s obijeljenim grobovima. U tome nam svima dovikuje da je izvor svake zloće u našem srcu i njemu treba nametnuti »duhovni post i nemrs«. U sebi moramo stvarati raspoloženje poniznosti, pomirljivosti, opraštanja, podnošenja – ljubavi. Zato i obraćenje uvijek znači promjenu srca nabolje, usklađenje našeg srca s najboljim Srcem koje je čista Ljubav, sa Srcem Isusovim. Kako se to čini, najbolje nas poučava Marija. Ona je sve događaje iz Isusova života pohranjivala u svome srcu i o njima razmišljala da bi se sa svojim i Božjim Sinom što potpunije uskladila. Prema istom cilju i nas mora voditi naša korizma: ne samo do kakvog-takvog obraćenja nego do što savršenijeg suobličenja.

Valentin MIKLOBUŠEC

Ipak je progovorio

Piše: Dragan ČUTURIĆ

Žalostan je bio njegov razgovor, bile su to isprekidane riječi. Čovjek je to u godinama. Dolazi uvijek u crkvu. Nikad ne kupuje katoličke novine. Čitati ne zna, ali je nalazio i našao godinama, premda je »nepismen«, i stanove, i bauštele, i banke, i dućane, i posao na »crno« subotom.

Ostario je u tom traženju tramvaja, robnih kuća, raskrižja, socijalnih radnika.

Nikad nikom nije vjerovao. Možda je to iz djetinjstva ponio. Možda i zato što su mu drugi »pogrešno stvari čitali«.

Svake sam ga nedjelje sreo i pružio ruku, nekoliko riječi porazgovarao, ali nisam poznavao niti upoznao do prije nekoliko nedjelja.

Kad bih mu pružio cigaretu, odgovorio bi mi ironično, a gornja bi mu usnica posebno uz smiješak podrhtavala, da on to »ne umije«. Onda bih ga samo pogledao. Da čovjek »ne umije čitati«, to razumijem, ali da »ne umije pušiti« bio sam iznenađen.

Tako je to bilo s čovjekom kojeg sam malo poznavao, ali mi je bio simpatičan. Kao dobar vjernik u crkvi je svake nedjelje. Nosio je on u sebi ono što tisuće naših radnika – samaca godinama nosi: ljubav prema djeci i ženi, koji su daleko, tamo u Bosni, u brdima, u prijateljskoj sredini; tamo gdje su kuće i njegovih kumova krštenih i krizmenih, tamo gdje se ljudi još uvijek nađu zajedno, pa se onda popije i kava i po koja rakijica. Tu se i seoski problemi rješavaju. Svako svakom pomaže. Nitko se nikog ne plaši. Kuća se ne zaključava, a seoski psi navečer najavljuju dolazak prijatelja »na igru prstena«.

On je odrastao u toj sredini. Otac je, pokoj mu duši, molio svaku večer krunicu i »općenitu molitvu«, s »priporukama«, da nas Gospodin čuva »od vuka i hajduka«, »od kuge, glada i rata«, »od poplave, od svakog zla«.

I danas se on toga sjeti, pa se i on moli. Moli on za šestero djece, za ženu, koju bi doveo ovamo u ova »stranstva«, ali ima još sitne djece pa ne može. Teško mu je bez žene i djece.

Sin ga je prije vojske posjetio. Odrastao momak, crven u licu, zdrav, dobro ishranjen. Mogao bi s njim »brdo odvaliti«, rekli bi u Bosni. Bio je ponosan na sina. Najstariji je, pa je to sreća za oca. Nije ga previše hvalio, usput bi samo spomenuo: »dobro je, neka je ovdje, neka 'dijete' sve vidi; neka prođe svijeta, kada to mi nismo mogli u njegovim godinama.«

Bili su to kratki razgovori, a onda molitva u prvoj klupi u crkvi. Ruke su raširene; pet Očenaša je molitva sviju, i pismenih i nepismenih, za »pet Isusovih rana.«

»Čovjek koji nije govorio« želi sada sa mnom razgovarati. Čovjek koji nije volio društvo, sjedi u našem društvu nekoliko sati. Sluša i pokušava misliti. Misli on o prošlim godinama, jer je kao mladić došao u ove krajeve. Svi su mu u selu govorili: čuvaj se ljudi, čuvaj se svećenika po tim stranim zemljama. Ti si nepismen, pa posebno moraš biti oprezan.

Shvatio je on to ozbiljno, pa nije nikome vjerovao. Tako godinama. Djeca su rasla bez njega, a ženi je redovito slao novce i odreske čuvao za »Lohnsteuer« – porez na plaću. Pokušao je u selu nešto biti, jer godinama zarađuje u Njemačkoj. Žena je kupila »sebi« stan u većem gradu. Ima i papagaja, koji više ne spominje njegovo ime. Sve je »njegova« žena nabavila. Djeca su rasla i bez oca i bez majke. Znao je on to, svi su znali, svi su o tome pričali, tračali, prepričavali...

– Zato sam bio takav zadnjih godina. Vi to ne znate. Svaki naš čovjek ima svoju sudbinu, svoje križeve. Svaki od nas nosi u sebi ono što drugi ne vide i ne osjećaju, pa se ne možemo razumjeti. Kada srce boli, sve boli. Nas sve boli srce, pa nas sve boli... Starim, snaga prolazi, godine odlaze, a ljubavi nema. Sve sam ovo čuvao u sebi, sâm sam se borio sa sobom, sa svojom obitelji, sâm sam bio uvijek. Kada bi mi netko od naših pokucao na vrata, nisam otvarao. Govorili bi, i

Mato, moj kolega i komšija, to je govorio: »Pusti ga, nepismen je, on ne zna ništa!« Moja sobica u prizemlju puna je vlage i memle, takva je i moja duša. Memla i vlaga, kao i moja sobica. Nikada nisam ni s kim razgovarao. Pokušao sam mnoge stvari, ja, mali čovjek. Želio sam to raditi kao što svi »veliki« rade. Bio sam sâm, sada moram biti s ovom zajednicom. Moram jednom progovoriti...

I to pred svećenikom, u našoj župskoj zajednici. Nakon mnogo godina šutnje, nakon mnogo godina zabijanja u sebe, konačno je spoznao gdje može i smije govoriti i olakšati dušu.

Svećenik je našim ljudima most do Božjega Srca. A njima i treba najviše Srca.

(Priča preuzeta iz zbirke: Dragan ČUTURIĆ, ZA JOŠ JEDNU LJUBAV, str. 19)

(Nastavak sa str. 85)

Mariju »obnoviteljica praroditeljske milosti i životvorka njihova potomstva«.

– Benedikt XV veli u dokumentu »Inter sodalicia« da se »s pravom može reći kako je s Kristom otkupila ljudski rod«.

– Pio XI u jednoj javnoj molitvi naziva Mariju »supatnica i suotkupiteljica« moleći joj se: »Sačuvaj u nama, molimo, i umnoži iz dana u dan predragocjene plodove otkupljenja i svoje supatnje!«

– Pio XII u okružnici »Mistično Tijelo« naučava da je Marija, sjedinjena sa Sinom, njega prikazala vječnom Ocu »kao nova Eva za svu djecu Adamovu«. U okružnici »Kraljici nebeskoj« kaže da je Marija »pridružena Kristu u sticanju spasenja«, ali je Krist »počelo tog spasenja«.

– »Lumen gentium« sabire mnoge glasove teologa kad govori o Mariji pod križem gdje je »žestoko s Jedincem svojim supatila i njegovoj se žrtvi majčinskom dušom pridružila s ljubavlju pristajući na uništenje Žrtve od sebe rođene.« (LG 58). Tako je »na posve osobit način sudjelovanja u Spasiteljevu djelu obnove vrhunaravnog života. Zbog toga je »naša Majka u redu milosti«. (LG 61) Nije izrečen izraz »Suotkupiteljica«, ali je raščlanjeno rečeno ono što taj izraz u sebi sadržava.

želim istaknuti da je Kristova žrtva »počelo spasenja« i za samu Mariju jer je, kao Bezgrešna, unaprijed savršeno otkupljena »po predviđenim zaslugama Kristovim«. No Krist je htio i nju uključiti u svoju pobjedu nad grijehom, da i ona bude zaslužiteljica milosti i Majka spasenja. Razlog je tome u dalekoj prošlosti: Kako je praroditeljski grijeh pao na sve ljude krivnjom starog Adama i Eve, tako nek i novi život ponovo započne zadovoljštinom i zaslugom novog Adama i nove Eve. Što je Eva pokvarila, to je Marija popravila.

VELIKODUŠNA DRUŽICA OTKUPITELJA

Ostavio sam za konac ovaj krasan izraz iz LG 61, s nakanom da istaknem velikodušnost Marijina Srca u preteškoj ulozi Suotkupiteljice, velikodušnost i prema Bogu i prema nama kad je žrtvovala svoje najveće blago za spasenje svijeta. Isus je njoj bio sve na svijetu, jedino blago, predragi Sinak, i Božji i njezin. Njoj, udovici Josipovoj, osta on Jedinac, a ipak, i njega žrtvuje u tako teškoj muci samo da ga daruje nama kao Spasitelja, kao nevinog Jaganjca. Šimunovo proroštvo s »mačem boli« do dna srca je probode u trenutku kad je vojnikovo koplje probadalo tjelesno srce njezina Sina.

Marijina velikodušnost išla je od početka i ustrajala je do kraja. Njezin »Neka mi bude po riječi tvojoj!« nije klonuo pred križem, nije ustuknuo pred žrtvom, nije ničim opozvan ni kad je bilo najteže. Vjerna Bogu do kraja rodila nas je za Boga. Nek i nama isprosi milost ustrajnosti u teškim, mučnim, golgotskim časovima našeg života da nas ništa ne mogne otkinuti od Krista i od volje Božje.« ... ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje...« (Rim 8, 38)

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Kineski katolici

Evo kako je Crkvi mnogo stalo do Kine: od 1981. godine svake nas godine (osim 1985) posebnom molitvenom nakanom poziva da kroz određeni mjesec pod posebnim vidom molimo za tu najveću zemlju svijeta. Tako smo molili npr. za mladež u Kini (1984), za obitelj (1983), za zajedništvo kineske Crkve sa sveopćom Crkvom (1986). Prošle smo godine u studenom molili za sve kršćane u Kini, a sada za sve katolike, i to da »vjerno svjedoče i navješćuju Krista svojoj subraći«.

Podsjetimo se ukratko nedavne povijesti da s više razumijevanja molimo za taj narod koji sačinjava gotovo četvrtinu čovječanstva. Nakon rata protjerani su iz Kine svi strani misionari. Osnovana je Nacionalna crkva, odvojena od vrhovne uprave, od Rima (1951-53). U vrijeme kulturne revolucije, kroz 10 godina, progonjene su sve vjere, crkve zatvorene ili služe u druge svrhe, svećenici i biskupi su po zatvorima ili na prisilnom radu – Izvana nestao svaki oblik religioznog života (1966-76).

Od godine 1978. Crkva dobiva sve veću slobodu. 1979. država priznaje 5 vjerskih zajednica (budizam, taoizam, islam, protestantske Crkve i Katoličku Crkvu. Ali je Crkva još uvijek u teškim okolnostima.

Teško je znati broj katolika u Kini. Godine 1949. bilo ih je oko 3 i po milijuna, 146 biskupa (od toga 60 Kineza), 5800 svećenika (2700 Kinezi), 7806 redovnika i redovnica (pola Kinezi). Koliko je sada, nemoguće je saznati, svakako broj opet raste.

Do 1950. Crkva je imala preko 10.000 crkava i kapela. Na tisuće ih je vraćeno, ali mnoge su ruševne. Svećenici su stari (od 1957. zaređen je samo jedan). Zvanja su brojna, pa su ponovo otvorena sjemeništa pretijesna. Npr.: prošle godine, nakon svečanog sprovoda zaslužne redovnice (vodio pomoćni biskup Šangaja) došlo je biskupu 12 djevojaka i 6 mladića: žele u redovnički stalež!

Crkva je držala preko 130 bolnica, 600 staračkih domova, 225 viših škola, 3 sveučilišta. Sada nema ništa od toga.

Najteži problem jest podijeljenost Crkve. Nacionalna, priznata od države, ima kakvu-takvu slobodu; »rimska«, vjerna Papi, ne smije postojati. I jedni i drugi to bolno osjećaju. Svim drugim religijama je dopuštena veza s inozemstvom, jedino Katoličkoj Crkvi nije. Osjeća se kao odsječena od velikog stabla, od sveopće Crkve.

Do te izolacije došlo je 1957-58. godine. Protjerani su strani biskupi. Kineski biskupi, mnogi dobronamjerno – ne videći drugog izlaza, želeći spasiti Crkvu – zaređuju nove biskupe, bez odobrenja Rima. Mnogi odijeljeni biskupi teško podnose tu odijeljenost i nadaju se uspostavi jedinstva s Rimom.

Povod ovoj molitvenoj nakani jest Nacionalni simpozij o evangelizaciji, koji se – u veljači, dok je ovaj broj Glasnika već u tisku – održava u Tajwanu, u slobodnoj Kini. Biskupi Tajwana su izradili poseban program. Pozivlju na molitvu, posebno Mariji, na čitanje Biblije (»Što više budemo čitali Sv. pismo, to više će Duh nadahnuti naš život i ohrabriti našu revnost za naviještanje Evanđelja«).

Molimo da ta patnička Crkva slobodno i uspješno širi Evanđelje i da smije uspostaviti jedinstvo sa sveopćom Crkvom.

Mato RUSAN

Još jedna žrtva

Sunderbanske džungle uvijek su bile, pa i sada su pune opasnosti za ljude koji im se približe ili u njih zalaze. U prvom redu na njih tu vreba poznati bengalski tigar. O takvim tragedijama već je nekoliko puta pisao otac Gabrić. I u ovom članku piše nam o jednom takvom slučaju.

U maloj kolibi sjedila je mlada udovica Šubašini. Od jučer je ona udovica. Sjedila je uz mrtvo tijelo svoga muža Birena. Donijeli su ga iz džungle, gdje ga je tigar ubio. Sjedi nepomična kao kip, a u krilu joj je jedinica kćerka Maja-Milica.

Velika je tu bijeda, posla u selu nema. U džungli su lovili ribu petorica braće i rođaka iz sela Malog Molakhalia. Iako je u džungli mnogo opasnosti i svake godine ljudi stradavaju, ipak ljudi odlaze u džunglu da nešto zarade i tako prehrane svoje obitelji.

Nesreća se dogodila kad su skupljali ribu u kanalu džungle. Kanal su mrežom zatvorili za vrijeme oseke. Mrežu su prekrili blatom, i kad je voda za vrijeme plime bila visoka, mrežu su podigli. Kad se opet za vrijeme oseke voda spusti – a ovdje je razlika između plime i oseke oko 6 metara – riba ostane ispod mreže u mulju. Tad su je počeli rukama skupljati. Odjednom iz grmlja uz kanal golemi tigar kao mačka zaskoči i baci se na najbližeg Birena, uhvati ga za vrat i stade ga vući kroz blato uz nasip kanala. Siromašni ribari imali su uza se jedino oružje – štapove. Njima su počeli udarati tigra. Sukumar se baci na brata Birena, obavio se oko njega i počeo ga vući, no tigar se okrene i šapama ga teško rani na vratu. Sve je naokolo bilo krvavo. Njihov bratić Šubol u očaju uhvati tigra za zadnje noge i poče ga vući svim silama, dok su druga dva rođaka udarali štapovima po tigru. Jedan udarac pogodio je tigra ravno po očima. Tigar od boli ljutito zareža, ispusti žrtvu, skoči na nasip i nestane u gustoj džungli.

Borba je svršena, tigar se povukao, no Biren je bio mrtav, glava mu je bila posve smrskana. A Sukumar je bio napola mrtav, vrat mu je bio šapama tigra rastrgan. Tri rođaka su bili okrvavljeni i izvan sebe od tuge i boli. Ipak ne gube glavu ni vrijeme. Bar Sukumara treba spasiti. Mrtvog Birena opraše, Sukumarove rane povezaše koliko su znali i mogli. Položiše ih na malu ribarsku lađicu. Oni su novoobraćenici, neki još katekumeni. S grmova u džungli natrgali su nešto grančica i cvijeća, te stavili to na Birenove grudi kao zadnji pozdrav sunderbanskih džungla. U tihoj molitvi uputili su se prema najbližoj bolnici u selu Gosabi.

Čitavo je selo u tuzi. Biren nije prva, a nažalost ni zadnja žrtva. Šubol mi reče da je kroz ovih 30 godina, otkako su se oni doselili u ove krajeve, preko stotinu ljudi stradalo od tigrova u ovim džunglama. No ovi siromašni ribari nemaju zemlje, pa im je ribolov jedina zarada.

Nakon ove tragedije rekoše mi da planiraju novi, sigurniji put za zaradu. Kupovat će po ribnjacima sitnu ribu i preprodavati je po selima. No potreban im je kapital od oko 250 dolara. Golema je to svota za njih, pa vam preporučujem da se pomolite za njih da bi im se želja srca ispunila. Posebno se sjetite u molitvama udovice Šubašini i male Maje-Milice, a i ovih ostalih udovica sela Malog Molakhalia.

Ganula me ljubav tih siromašnih ribara. Siromah siromaha, gladan gladnoga razumije. Skupili su koliko su mogli za teško ranjenog Sukumara i svakog drugog dana netko ide u daleku Gosabu da ga pohodi i dvori. Svaka im čast!

Lijepo je dijeliti radost s radosnima, a još je ljepše, upravo rajski lijepo, dijeliti bol s bolnima i žalost sa žalosnima.

Puno, puno iskrenih pozdrava i blagoslova od svih nas!

O. Ante GABRIĆ

NAŠ VRIJEDNI RIBAR STJEPAN SVOJIM RIBARENJEM UZDRŽAVA SVOJU OBITELJ

Emica je teško oboljela

Naša zambijska misionarka Emica Verlić je oboljela. Veoma teško se kreće zbog jakih bolova u kičmi. O tom svom stanju pisala nam je u nekoliko navrata. Ovdje donosimo glavne dijelove tih pisama želeći time potaknuti prijatelje misija da Gospodinu preporuče ovu našu misionarku u svojim molitvama.

U pismu od 1. listopada prošle godine Emica piše:

Već dugo se nisam javila. Bolesna sam već preko dva mjeseca. Liječnici su mi konačno 28. rujna ustanovili pravu dijagnozu. Od srpnja sam im govorila i pokazivala gdje me boli, a naš je doktor liječio mišiće i živce, no nakon svega toga nije mi bilo bolje, dapače bilo mi je gore. Uzeli su mi snimke pluća. One su pokazale upalu pluća na obje strane. U sedam dana primila sam 46 injekcija i četiri litre infuzije. Nakon toga morala sam u Lusaku na pregled nekom zambijskom liječniku profesoru. On mi reče da su pluća u redu, također i srce. Kazala sam mu da imam jake bolove otraga, donji dio rebara i cijela dijafragma. On mi reče da uzimam tablete protiv bolova. I prizna mi da ne zna što bi to bilo.

Početkom rujna opet su se pojavile jake boli. Naš liječnik reče mi da je opet upala pluća. Ponovo sam primila injekcije. Kad su se pluća oporavila, pošla sam u grad Kabwe na rentgen. Tu je liječnik tražio ne samo snimke pluća nego i snimke lumbalne kralježnice. U Lusaki na ortopediji liječnik Englez je ustanovio dijagnozu: kosti kralježnice su posve mekane i tri kralješka su kolabirala zbog pomanjkanja minerala. Treba mi kalcija, fosfora, magnezija i vitamina D. U povrću ima dosta fosfora, ali kalcija i vitamina D nemamo.

Liječnik mi je savjetovao da jedem pileće kosti i pijem riblje ulje. Za piliće mi nije problem: moji dragi bolesnici žrtvuju svoje piliće za svoju »Maju«, ali ribljeg ulja tu nema, a ono sadrži D vitamin. No i s glodanjem kosti slabo ću proći, jer mi za to trebaju zubi.

Eto to mi prouzrokuje bolove. Svaka kretnja izaziva mi jake bolove i znojenje. Tako znojnu uhvatio me propuh i otud je došlo do upale pluća.

Eto, dragi prijatelji, treći dio života započeo je u patnji. Hvala Bogu! Što On daje, sve je dobro!

A u pismu od 29. listopada piše :

Naša misionarka Barica Raus, Slovenka, poslala mi je iz misijske bolnice u kojoj radi, ortopedski pojas. To mi pomaže da mogu bar nešto uz pomoć štapa hodati i sjediti. A naš župnik prvi mi je iz njihove klinike donio nešto kalcija i vitamina D. Otac Luka Lučić dobio je od jednog američkog liječnika bocu tableta kalcija sa vitaminom D. Barica Raus poslala mi je nešto tableta protiv bolova. Otac Luka telefonirao je u Njemačku časnim sestrama da pošalju lijekove. A susjeda mi dođe da mi pomogne okupati se. Sretna sam ako mi dođe jednom tjedno. Sama se ne mogu okupati. No zato se svaki dan kupam u vlastitom znoju.

U pismu od 7. prosinca piše kako ona gleda na tu svoju bolest:

Ja se ne plašim čuti istinu o tome od čega bolujem i primam to kao dar Gospodina Boga. Bolujem li od sarkoma ili od karcinoma, to bih ipak htjela znati. Ali kad o tome pitam liječnika, on mi ne daje odgovora. U tom, naime, slučaju željela bih se vratiti u domovinu. U domovini bi mi taj križ bio lakši nego u tuđini. Ali ako Bog želi da mi bude teži, neka se vrši Njegova sveta volja.

Velika mi je utjeha otac Luka Lučić. On me često posjeti i uvijek mi kupi što trebam. I svaki puta ima u mojoj maloj kućnoj kapelici svetu misu na moju nakanu. Ja se ne molim za svoje zdravlje, nego samo da mi Gospodin dade snage i ustrajnosti do kraja.

Sve prijatelje misija skreno u Isusu i Mariji pozdravljam i preporučujem se u njihove molitve!

Emica VERLIĆ

EMICA, DOK JE BILA ZDRAVA, UZGAJALA JE U SVOM VRTU I PAPRIKU

Monika se vratila u Zambiju

Nakon jednogodišnjeg odmora i duhovnog osvježenja Monika Okrugić se vratila u zambijske misije. Odanle nam se javila pismom 5. studenog prošle godine.

Napokon sam se prošlog rujna vratila u Zambiju da tu nastavim svoje misijsko djelovanje. U Zambiji me je dočekalo žarko sunce ne baš prijateljski. Sad sam još bliže ekvatoru. Tu je temperatura za 6 stupnjeva viša nego što je u Mansi. To moje novo mjesto djelovanja nalazi se oko 250 km udaljeno od Manse, a nalazi se u džungli. Klima je toliko nepodnošljiva da sam se razboljela. Oko 12 dana mučila me mučnina u želucu. Izgubila sam apetit, a ono što sam pojela nisam mogla zadržati u želucu. Noću je temperatura bila oko 28 stupnjeva, a preko dana penjala se između 39 i 41 stupnja. Sad je opet sve u redu. Apetit mi se vratio, samo da je hrane! Počela je padati kiša pa se i temperatura odmah spustila. Odmah se osjećam mnogo bolje.

Ovdje se nalazi misijska bolnica sa 169 kreveta, a mjesto se zove Kašikiši. U toj bolnici rade tri liječnika. Uz bolnicu nalazi se škola za medicinske sestre, a traje dvije godine. U njoj se školuju domaće djevojke za medicinske sestre.

Ja, međutim, neću biti zaposlena u spomenutoj bolnici, nego ću se baviti sličnim poslom kakvim sam se bavila i u Mansi. Poučavat ću djevojke i žene u raznim poslovima, i to ne samo u mjestu Kašikiši, gdje se nalazi sjedište župe, nego i po okolnim selima.

Već sam ovdje doživjela svoje prve zgode i nezgode. Naime, u subotu, 31. listopada, spremale su se učenice spomenute medicinske škole na izlet sa svojom nastavnicom. No ona je iznenada oboljela pa nije mogla poći. Stoga je zamolila mene da ih ja povezem. Ja sam joj odgovorila da ću radije povesti na izlet te učenice negoli da kod kuće ležim bolesna. Tad mi je ta nastavnica rekla da se usput zaustavimo kod leprozarija i da tu pohodimo tamošnje gubavce i zanimamo se da li je tamo sve u redu.

MONIKA OKRUGIĆ SA SVOJIM MALIM PRIJATELJIMA

Liječnik Nizozemac vozio je jednu skupinu učenica, a ja drugu. Kad smo se približili spomenutom leprozariju i stigli do mjesta gdje treba skrenuti prema njemu, ja kažem djevojkama da tu nema pravog puta do leprozarija pa stoga nećemo moći autom doći do njega. I okrenula sam auto da se vratimo na cestu. No bilo je prekasno. Tek što sam to rekla, auto je zaglibio u pijesak, budući da je sve to tlo pjeskovito. Učenice su se dale revno na posao da auto oslobode od pijeska. Ja pokušam krenuti autom, ali tek što sam malo krenula, već je auto ponovo zaglibio u pijesak. Tek nakon nekih pola sata uspjele smo se nekako izvući iz tog pijeska. Odustale smo da posjetimo gubavce, već smo krenule na planirani izlet. Na izletu su se učenice okupale u rijeci, dok sam se ja ljubomorno držala hlada.

Na povratku kući napokon smo se navratile do gubavaca. Tamo smo našle sve čisto i uredno. Bolesnici su nam se hvalili da im je dobro, da imaju dobru hranu i potrebne lijekove. Samo su se tužili da im rijetko tko dolazi u pohode. Rekla sam im da je tome razlog to što je do njih teško doći, budući da nema pravog puta, a tlo je pjeskovito, pa se ne može do njih autom.

Učenice su gubavcima otpjevale nekoliko pjesama da ih malo zabave i razvesele. Nakon toga smo krenule kući, kamo smo sretno stigle.

To su eto moji prvi doživljaji na toj novoj misijskoj postaji i u sjeni misijske bolnice.

Moja nova adresa: Monika Okrugić, Kashikishi Hospital
P. O. Box 740015 Nchelenge
Zambia – C. Africa

Monika OKRUGIĆ

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(15)**

PROGANJANJE SVEĆENIKA U SENDAIU

(Nastavak)

Ponedjeljak, 26. travnja 1638. Važni dogovori u Sogun palači u Edo (Tokyo). Na uzvišenom počasnom mjestu sjedi Iemitsu, treći Togukava, diktator. Malen i zdepast, mekoputnih crta lica, ali odlučan da moć ovoga doma brani od svake opasnosti. Svojim zakonodavstvom stvorio je najprepredeniji totalitarni sustav u svjetskoj povijesti: bilo time što je carskom domu u Kyoto propisao pravilnik, bilo što je sa starim moćnim lenskim knezovima postupao kao s lutkama ili ih kao šahovske figure premještao po crnim i bijelim poljima zemljovida neprestano podržavajući političku ravnotežu. On je određivao broj i veličinu rezidencija, duljinu i visinu mostova, tonažu brodova, duljinu i broj mačeva, dane i sate kad pojedini knezovi moraju dolaziti u Edo, a kad su bili odsutni, zadržavao je njihove žene u glavnom gradu kao taoce, a straže na brdskim prijelazima strogo su pazile da ne bi koja od njih preobučena umakla u zavičaj. Cio je sustav bio dobro smišljen i sređen. U njem kao da nije bilo ni praznine ni pukotina, i da je sastavljen za stoljeća. Danas je bilo na dnevnom redu pitanje kršćana.

Sa strane su u dvorani sjedili ministarski savjetnici tzv. »roju«: Abe Toushima-nokami, Abe Bungo-no-kami, Matsudaira Izu-no-kami, Doi bi-no-kami, Hotta Koga-no-kami, Sakai Samuki-no-kami i Ji Kamon. Matsudava je bio pobjednik kod Shimabara, kojemu je uspjelo skršiti seljački ustanak. Ali to nije bilo dosta. Trebalo je odrediti smjernice za budućnost. A za to su tražili pravoga čovjeka i našli ga u Inoue Chikugo-no-kamo, koji je sad ušao u dvoranu.

Skorojević i otpadnik. Tim je riječima Inoue dovoljno prikazan. Iz nižeg se je viteškog staleža uspeo u službu tokugova i zato je vjeran vlastima. Vršio je službu o-metsuke, višega nadzornika, te je osim ostaloga nadzirao i političko i ideološko držanje kako feudalnih knezova, tako i običnog puka. Bio je podređen vladi i nije bio odgovoran nikome osim šogunu. Suvremenim jezikom rečeno: bio je šef tajne državne policije. Kao otpadnik od kršćanstva bio je najzgodniji da sastavi najuspješniju metodu za suzbijanje kršćanstva. Već ga je za šimabarskog ustanka vlada poslala tamo kao promatrača. Trebalo je da na izvoru prouči ideološke razloge i da sastavi nacrt za obranu od »kršćanskog krivovjerja«. Prema tome je on bio kao neki japanski »veliki inkvizitor«.

Prema uobičajenom ceremonijalu Inoue je iznio svoj izvještaj. Najprije se osvrnuo na ustanak, pa onda nadovezao svoju politiku. Carstvo potpuno zatvoriti prema katoličkim zemljama. Protestantskim Nizozemcima dopustiti samo ograničenu trgovinu. U zemlji će budistički bonci sustavno poučavati narod, a svaki građanin mora pripadati jednom budističkom hramu; zatim treba sustavno tragati za sakrivenim kršćanima i misionarima. Treba strogo nadzirati otpale kršćane i njihove potomke do u sedmo koljeno. Treba uvesti međusobni nadzor pukupo tzv. petorkama (gonin-gumi), kojima je stroga dužnost da prijave, a ako zataje, solidarno će biti kažnjeni.

Ne zna se što je on o svemu tome govorio već na toj sjednici. Ali je brzo nakon toga imenovan »kirishitan-bugyo«, pa je kao »nadzornik kršćana« ili »veliki inkvizitor« upravljao organizacijom za suzbijanje kršćanstva u cijeloj zemlji. Njegove ćemo metode još potanje opisati.

U mjesecu rujnu iste godine pozvani su na sjednicu k ministarskom savjetniku Doi Oi-no-kami svi knezovi nazočni u Edo ili njihovi otpravnici poslova. Tu im je Inaue razložio svoju politiku prema kršćanima i dao upute kako da je provode. Tad je vlada za cijelu zemlju službeno odredila novčane nagrade za one koji prijave kršćane. Te nagrade već su se dijelile u nekim pokrajinama. Dne 20. listopada je svim feudalnim knezovima izdana zapovijed za provođenje, što im je na novom sastanku 1. studenog još jednom strogo naređeno. O tom sastanku zapisano je u vladinim analima:

»9. mjeseca 20. dana (1. studenog): Kršćanstvo je već u prošlim godinama više puta zabranjeno, ali još nije sasvim iskorijenjeno. Dapače su prije malo vremena vođe iz Amakusa propovijedali to krivovjerje i zasnovali ustanak. Odsad treba ovu zabranu napokon strogo izvršavati u svim pokrajinama. Svakome tko prijavi kojeg kršćanina, treba oprostiti

svaku kaznu i nagraditi ga. Određene su ove nagrade: za jednog prijavljenog svećenika 200 srebrnika, za jednog brata pomoćnika 100 srebrnika, za jednog kršćanina 50 ili 30 srebrnika. Ova je zapovijed poslana svim Daimyo u glavnom gradu i u svim pokrajinama, kao i svim katamota (tj. direktnim tokugava-vazalima).«

Sama je vlada u Edou prva počela tražiti kršćane. Vlastodršci su se iznenadili koliko su kršćana našli oko zidina šogunove palače. Da zastraše cijelu zemlju, strašno su ih kaznili. Pred ulazom u grad 23 kršćanina su naglavce obješena s glavom uronjenom u more, Raspeto je šest njihovih stanodavaca. 14 žena i djece je izgubilo glavu. Mnogi su živi spaljeni ili su ih volovi raščetvorili. Nastala je opća panika. Ljudi su se gurali u hramove po amajlije i potvrde.

Poslije toga je 4. siječnja 1639. u svim pokrajinama objavljena nova zapovijed:

»Danas su ministarski savjetnici poslali svim knezovima ovu zapovijed: U zadnje vrijeme u glavnom gradu su pronađeni mnogi kršćani. Treba ih uporno tražiti i u svim pokrajinama zemlje.«

Knez Sendaia Date Tadamune baš je tada bio u Edo. On je znao da se u njegovoj pokrajini krije više misionara, a to su bili još jedini svećenici u Japanu. Njih je trebalo najprije udariti. Zato je još u prosincu po tekliču poslao u svoju pokrajinu:

»Nalog Njegove Visosti (Date Tadamune). Ovdje u Edo su skupine od 50 do 60 kršćana spaljene na lomačama ili su ih volovi rastrgali. Osim toga su postavljene nagradne ploče s 30 obana (zlatnika) i ljudima je naređeno da prijave kršćane. Osim toga, vele da će se u pokrajine poslati nadzornici koji će knezovima narediti da izvrše naredbu u svojim pokrajinama. Zato pazite da se dosadašnje ploče o zabrani uklone i postave nove ploče sa zabranom kršćanstva. Ako kršćani ostave svoju vjeru, onda je sve u redu. Ako ne otpadnu, treba s njima postupati po toj odredbi. Tko o tom želi znati još mišljenje Njegove Visosti, neka bez straha zapita. Tako GLASE NAREDBE! – Trećeg mjeseca mraza (8. 12. 1638.)

Najodaniji Katkura Kopiro
Oeda Letsuima«

Sendai je uzbunjen. Bit će da su poslije stigle točnije upute iz Eda. Dne 18. siječnja osvanula je naredba kojom se uz nagradu, koju je odredila vlada, daje još posebna nagrada u zlatnicima, znak kako su ozbiljno shvatili stvar.

Oglas! Za prijavu jednog svećenika 10 zlatnika; za jednog brata pomoćnika 5 zlatnika; za jednog kršćanina tri zlatnika. Za svaku će se takvu prijavu prijavitelju, pa bio on i kršćanin, oprostiti kazne.

15. godina Kanei, 15. zadnjeg mjeseca
Tsuda Sukon – Moniva Suo

Za okružje Sendai, Shira-hazama, Mizusava.

No nisu se zadovoljili samo tom objavom. Među vitezovima je već 1633. izvršena sistematska istraga. A sad su ispitani svi žitelji, pa i bezemljaši, kao i robovi i robinje. Sastavljali su se opširni popisi i za svaku je osobu trebalo točno napisati koje je vjere. Ako bi samo jedan zatajio, cijelo bi selo odgovaralo. Robovima je obećana sloboda i zemlja, ako prijave kojeg kršćanina.

Namjesnici su ipak bili sigurni da će i najtočnijem popisu izmaknuti baš oni koji nemaju stalnog boravišta, kao što su skitnice, prosjaci, slijepci i – misionari. Zato su dodali još jednu odredbu, koju smo već našli u Nagasakiju. Svaki čovjek, pa i skitnica i prosjak, morao je na odijelu nositi amajliju od papira, koje su baš zato davali hramovi, šintokovčezi i pustinjaci.

Odredba o traženju kršćana. – 1) Činovnici i okružni službenici moraju nakon zajedničkog savjetovanja izvršiti istraživanja. – 2) U svim selima treba sastaviti popis svih ljudi počevši od glavara pa sve do seljaka bezemljaša, romine (bivše vitezove), muževe, žene i djecu. Ako se što zataji, glavar će odgovarati za prekršaj, a cijelo selo će platiti globu. Tu će globu dobiti prijavitelj. Ako je rob, dobit će od vlasti posjed i bit će slobodan. – 3) U svim selima ljudi moraju od hramova dobiti papirne amajlije i svake godine moraju biti upisani u popis. Tko na nedopušten način dijeli te amajlije, taj će bonc, šinto-svećenik ili yamabushi odgovarati za prekršaj.

16. godine Kanei, 5. dan drugog mjeseca (9. 3. 1639.)

Lako je razumjeti da je i japanskim svećenicima postalo nemoguće da nastave apostolsko djelovanje. Kako su svi morali nositi papirne amajlije, to ni otac Kasui nije više mogao javno izlaziti kao prije, a ako se je skrivao, nije nikad znao, kad će ga izdajica prijaviti.

(Nastavlja se)

Razgovarati treba iskreno

Priredio: Vitai VIDER

Nakon nekoliko mjeseci zajedničkog hodanja, ili možda tek nakon godinu dana, djevojka i mladić osjete da će moći biti zajedno. U protivnom se razilaze tražeći novog partnera. Nastave li zajedno, čeka ih opsežan posao koji moraju obaviti uz mnogo iskrena razgovora o svemu što se odnosi na njih i njhovu predviđenu budućnost.

Nikome nije lako razgovarati, ponajprije, o svom unutarnjem svijetu, iako takav razgovor otkriva čovjeka onakvog kakav je u sebi.

Takav je razgovor težak zbog različitosti značajeva, odgoja i navika, a osobito zbog razlike u muškom i ženskom doživljavanju. Iskren, otvoren i dugotrajan razgovor o svemu spada u bit pripreme za brak koji predstavlja zajednicu svjetova ili čak galaksija. Iz opisa mladih saznat ćemo kako to ponekad teče.

ISKREN RAZGOVOR, ZLATAN KLJUČ

»Nakon godinu dana kako smo započeli svoje prijateljstvo, došlo je iznenada među nama do krize, do nekog otrežnjenja« pripovijeda djevojka. Oboje smo osjetili da nam je potrebno što više razgovarati. Počeli smo zajednički provoditi popodnevno vrijeme. Zajedno smo bili čak i onda kad netko od nas nije bio raspoložen. Ponekad smo vrijeme proveli u šetnji i razgovoru, a gdjekad smo radili svatko svoje: jedan je čitao, drugi je studirao. No, koliko se sjećam, nitko od nas nikad nije povisio glas. Naučili smo sve stvari raščišćavati u mirnom razgovoru.«

Na temelju svoga iskustva, jedan par tvrdi ovako:

»U međusobnom upoznavanju, dopunjavanju i skladnom životu budućeg bračnog para razgovor je ključ za sve. Već imamo jasno iskustvo što to znači ako se tjedan dana ne vidimo i ne razgovaramo. Brzo se otuđimo jedno od drugoga. Razgovor nipošto ne znači nekakvo mudrovanje o svijetu, nego je dovoljno jednostavno pričati o događajima dana. Time ću svome mladiću približiti svoje doživljaje« veli djevojka.

»Nakon toga možemo nastaviti razgovor o našem nutarnjem svijetu i osjećajima koji se u nama uzajamno bude, ali i o osjećajima prema svijetu. Godina dana, i više, treba da se naučimo govoriti o svojoj unutarnjosti, o svojim poteškoćama i tjeskobama. Ni nama nije to polazilo brže za rukom. Veoma polako otvarali smo se jedno drugome. Uvidjeli smo da je jako važno raščlanjivati mišljenja o onim stvarima u kojima se ne slažemo.«

Druga djevojka piše:

»Jedna od prvih spoznaja, do koje smo došli na zajedničkom putu, bila je ta da moramo priopćiti jedno drugome ono što se kome sviđa. Kad god nismo tako postupili nakupljalo se u nama nepovjerenje i prvom bi zgodom 'puklo'. Posvađali bismo se. Kad smo ustanovili zbog čega je došlo do svađe, vidjeli smo da je razlog neki 'nepodmireni račun', pomanjkanje otvorenog razgovora u onom trenutku kad je došlo do nesporazuma.«

Djevojka koja je nakon izvjesnog prekida nastavila hodati s istim mladićem, svoj slučaj ovako opisuje:

»Kad smo se prvi put zavoljeli, meni je bilo strašno. Znali smo razgovarati samo o

svakidašnjim stvarima. O osobnim stvarima razgovora nije bilo. A kad smo započeli razgovor o nečem osobnom, što je bilo veoma rijetko, uvijek sam ja morala započinjati, ili bismo šutjeli. To me je stvarno jako smetalo. Pitala sam se da li je takav svaki muškarac?

Budući da nismo znali izaći iz sebe, počeli smo se otuđivati, dok se napokon nismo i razišli. Nakon nekog vremena obnovili smo zajedništvo. Sada se oboje nastojimo približiti onom idealu o kojem sam barem ja sanjala.

Uvijek kad izađemo iz sebe, ili se na neki način nadiđemo, osjećamo da smo bliži i da se više volimo.

Redovito se, dakle, započne s nekom zaljubljenošću zbog koje se ni nas dvoje nismo usudili odmah pričati o svojim 'grijesima' ili istinama koje mogu boljeti. No još uvijek ne razumijem zašto mi mladić ne kaže odmah sve što mu na meni smeta. On progovori samo nakon duljeg vremena i razmišljanja. Sve više otkrivam da je moja predodžba o njemu bila previše subjektivna, idealizirana. Osim toga, naš je način izražavanja tako ograničen da mnoge stvari moramo ponoviti dva ili više puta prije negoli ih onaj drugi shvati. Tako nam ideal uvijek ostaje cilj prema kojem se moramo stalno usmjeravati. Do kraja, valjda, ionako nećemo doći. No nutarnji sklad sigurno će ovisiti o prevaljenom putu prema tome cilju.«

Molitva

Vodi me, Gospodine,
da ne zalutam
na stazama svojih htijenja.
Krijepi me, Gospodine,
Kad mi se patnje učine
većima nego jesu.
Obuzdaj moje želje,
Gospodine,
da pod njihovim teretom
ne posrnem.
Budi uza me, Gospodine,
kad moja zahtjevnost
nabuja poput kvasca.
Neka me uvijek
Tvoja ruka drži,
a Tvoja ljubav
neka mi postavi međe.
Ublaži žestinu
mojega srca,
da se ne rasplamsa
poput zatornoga ognja.
Milost mi iskaži,
da se u meni zatalasa
blagotvorno klasje
bremenito zlatnim zrnjem,
koje ću sijati
pustopoljanama,
na kojima caruje glad.

ETA

DUHOVNE VJEŽBE U ZAGREBU

U sjemeništu »Augustin Bea« (Fratrovac 38, Zagreb) održat će se u prvoj polovici građanske 1988. godine tri tečaja duhovnih vježbi za odrasle vjernike: jedan tečaj u korizmi, a dva tečaja u Marijinu mjesecu svibnju:

- 4. do 6. ožujka;
- 13. do 15. svibnja;
- 27. do 29. svibnja.

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak navečer u 17 sati, a završavaju u nedjelju poslije podne u 16 sati. Doprinos za sudjelovanje u duhovnim vježbama iznosi po osobi 15.000 dinara za cijeli tečaj. Za sudjelovanje je potrebno prethodno se prijaviti na adresu: o. Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB, ili na telefon (041) 222-363.

DUHOVNE VJEŽBE U OSIJEKU

OŽUJAK:
24. – 27. Četiri popodneva za vjernike (16-20 s)

TRAVANJ:
8. – 10. Tri dana za vjernike: od petka u 16 s do nedjelje navečer.

SVIBANJ:
30. IV. – 3. V. Seminar za evangelizaciju Crkve
27. – 29. Tri dana za vjernike: od petka u 16 s. do nedjelje navečer.

Informacije i prijave na adresu: ISUSOVCI, Beogradska 27 – 54000 OSIJEK Tel. (054) 26-381.

KNJIGE

Nedavno je u izdanju Vrhbosanske visoke teološke škole u Sarajevu izišla iz tiska knjižica »Molite Gospodara žetve«, koju je pripremio Vrhbosanski dijecezanski centar za zvanja. Sadržaj knjižice su razmišljanja i molitveni tekstovi za adoracije pred izloženim Presvetim za svećenička i redovnička zvanja.

Mnogi svećenici bi rado organizirali molitve i adoracije za duhovna zvanja, a zbog preopterećenosti nisu u mogućnosti pripremiti se za takve adoracije, pa će im ova knjižica biti dragocjena pomoć.

Tekstovi su prevedeni s talijanskog (izdanje časopisa za zvanja »Rogate ergo«), a u uvodu je prijevod predavanja o. Charlesa André Bernarda, profesora na Papinskom sveučilištu »Gregoriana« u Rimu, o važnosti i aktualnim problemima molitve za duhovna zvanja. Slijedi 11 nakana s razmišljanjima, molitvama, vapajima, pjesmama za 11 adoracija. Kao dodatak na kraju knjižice otisnute su neke molitve za duhovna zvanja i euharistijske pjesme koje se mogu lijepo uklopiti u adoraciju.

Cijena knjižice je 3.000 dinara, a ima 138 stranica.

Naručuje se na adresi: Ivo Balukčić, Svetozara Markovića 5, 71000 SARAJEVO, ili: Djela za zvanja, Kaptol 31, 41000 ZAGREB.

»I VIDJEH U NOĆNIM VIĐENJIMA«, napisala Marija Valtorta. O Antikristu prije, oko i poslije njega. Narudžbe: ŽUPNI URED JELSA na o. Hvaru – 58465 JELSA. Telefon: (058) 76-251.

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti slijedeće:

IZMEĐU ŽELJA I STVARNOSTI, napisala Christa Meves. O životnim stramputicama i iluzijama. Omot u boji. Cijena 2000 d.

MLADIĆU, djevojko, pažnja, pažnja!, napisao dr. Srećko Bošnjak. Poticaj i ohrabrenje mladima. Omot u boji. Cijena 1000 d.

ŽIVOT I MOLITVA VERONIKE – GUBAVE DJEVOJKE, napisao Jean-Pierre Duboid-Dumée. Istinito životno svjedočenje. Omot u boji. Cijena 1000 d.

MALI VODIČ ZA PSIHOTERAPEUTE, napisala Christa Meves. Osnovna pravila za susret s onima koji traže savjet i pomoć. Omot u boji plastificiran. Cijena: 2000 d.

MEĐU LJUDIMA, napisao Anton Trstenjak. Iz psihologije međuljudskih odnosa. Omot u boji plastificiran. Cijena 3000 d.

DR. IVAN MERZ. Prošireno Kniewaldovo izdanje. Cijena 5000 d. Uskoro izlazi iz tiska.

IZ NOVE POVIJESTI DALMACIJE 1882-1941, dvije knjižice (1986. i 1987.), napisao dr. Šimun Jurišić. – Narudžbe: Dr. Šimun JURIŠIĆ, Kružićeva 4/II – 58000 SPLIT. Cijena pojedine knjižice 1000 d.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i sv. Nikoli Taveliću za posebnu milost ozdravljenja. – Jelica Mandić, Široko Polje

... i sv. Josipu za uslišanje. – Olga Hršak, Petrovsko

... sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molbi. – G. I., Orahovica

... i Gospi od brze pomoći što mi je ozdravila dijete od alergije. – Majka iz Slavonije

... Gospi od brze pomoći i svima svetima na uslišanoj molitvi i na uspjehu. – Zahvalni čitatelji, Belišće

... sv. Valentinu, bl. Rupertu Mayeru i svetim zaštitnicima što mi je unuk u teškoj nesreći ostao živ. – Čitateljica iz Orehovice

... Presv. Trojstvu i cijelom Dvoru nebeskom za sve primljene milosti. – NJ. K., Gareśnica

... i svima svetima za sretan porod i zdravo dijete. – Zahvalna majka, Vođinci

... i m. Klaudiji za jednu posebnu milost učinjenu mladima. – S. Anastazija, Zagreb

... i sv. Obitelji što sam u prometnoj nesreći ostao živ i zdrav. – Gabrijel Škrlec, Drenovec

... i m. Klaudiji za veliku milost na putu i za uslišanje dviju molbi. – Ines T., Zagreb

... Majci Božjoj Gorskoj, sv. Judi Tadeju i svima svetima za mnoge milosti primljene u čitavom životu, a napose za zdravlje mojih u kući. – Vlatka Janeš, Gerovo

... Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za primljenu milost. – NN. Varaždin

... i Gospi od brze pomoći za uslišanu molitvu. – Zahvalna vjernica, Zagreb

... i m. Klaudiji na temeljitom obraćenju Kristu. – V. B., Zagreb

... i sv. Leopoldu za sve milosti a napose što je sin dobio zaposlenje. – M. Kranjčec, Zagreb

... i m. Klaudiji za jednu posebnu milost. – Grupa sestara, Varaždin

... i svojim zaštitnicima na mnogim primljenim milostima. – Zahvalna majka, Split

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima za sretnu operaciju i za mnoge druge milosti. – Anka Mihelčić, Slobodnica

... za uspješnu operaciju sina, uz preporuku za svoju obitelj. – Magdalena Dodić, Vareš

... sv. Leopoldu i sv. Judi Tadeju za sve dobivene milosti i za sve uslišane molitve a napose za zdravlje. – Katarina Zorica Škorić, Rijeka

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za ozdravljenje. – Eva Matanović, Bošnjaci

... Duhu svetomu, Gospi od brze pomoći i svetim zaštitnicima za primljene milosti. – Marija, čitateljica

... i sv. Leopoldu za ozdravljenje od teške bolesti. – Marija B., Haganj

... za uslišane molitve. – Majka iz Črnkovaca

... i sv. Josipu za primljene milosti. – N. N.

... Presv. Trojstvu, Kraljici neba i zemlje i svetim zaštitnicima za uspješno liječenje. – Vinko Dodig Nikole, Gabela-Polje

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za ozdravljenje i za uslišane molitve. – L. K., Bočkinci

... na mnogim primljenim milostima. – Terezija Degmečić, D. Andrijevci

... i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. – L. Franjica

... i m. Klaudiji za sretnu operaciju. – Stjepan Benić, Jakšić

... za sretnu operaciju. – Jakov Jagarinec, Reka

... i Mariji Pomoćnici što mi je suprug ostao živ i pokretan iza teškog srčanog udara. – Supruga Janica, Farkašić

... Ranama Isusovim i Gospi Trsatskoj za ozdravljenje unuka od meningitisa. – Baka i prabaka

... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu na svim primljenim milostima. – Anka Matošić, Staro Topolje

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

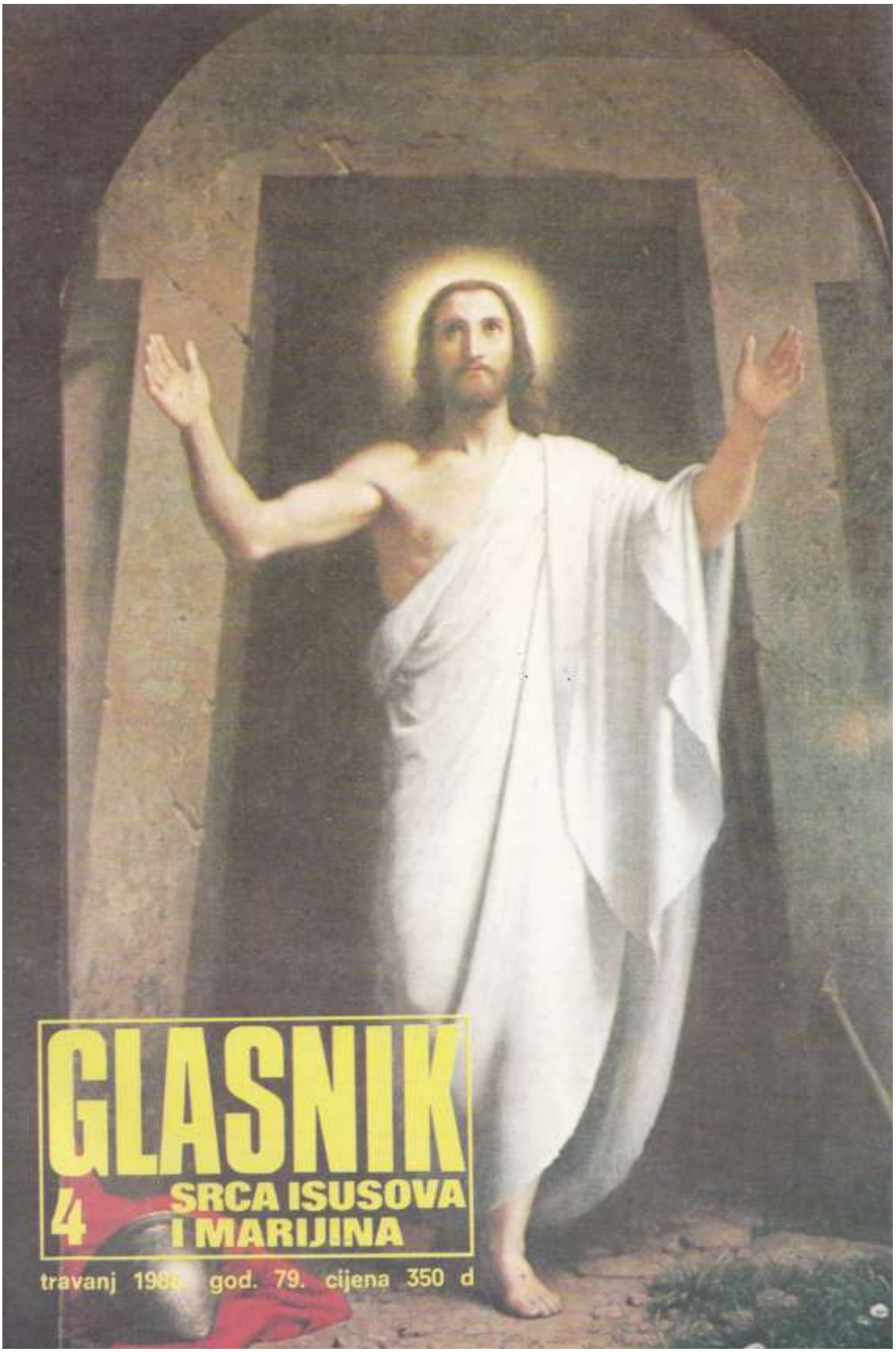

GLASNIK

4 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

travanj 198[illegible] god. 79. cijena 350 d

USKRSNUĆE
(Naslikao: DORPH)

CVIJETAK NA LIVADI
RAĐA SE I ŽIVI
DARIVAN
SUNĆEVIM SVJETLOM
(M. SPAHIJA)

Molitva za slobodu

Hvala ti, Gospodine, što sam slobodan.

Ti si bio uhvaćen i sad si slobodan,
slobodan sam i ja s Tobom,
slobodan od straha i tjeskobe.
Ti si me stvorio kao slobodna čovjeka
i odredio me za slobodu djece Božje.
Nisam više svoj rob i nisam čuvar svoje tamnice.
Mogu imati pouzdanja u se, ne moram sebe mrziti.
Nije mi potrebno da se bojim sebe,
jer sam slobodan zahvaljujući Tebi.

Bio si uhvaćen i sad si slobodan.
Ti i mene stvaraš za novoga čovjeka.
Nisam više što sam prije bio.
Nisam više što o sebi znadem,
nego što si Ti od mene napravio.
Ti ne tražiš uspjeha.
Ti me ne osuđuješ ni kad zatajim.
Ja sam tvoj.

I ja sam bio uhvaćen i sad sam slobodan.
Kršten sam u Tvoje ime.
Jesam i ostajem Tvoje dijete,
po Tvom Duhu nanovo sam stvoren.
Ne pitam više zaslužujem li život, jer živim po Tebi.
Hvala ti, Gospodine, sada i uvijeke.

(Jörg ZINK, KAKO DANAS MOLITI, str. 155)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izači će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Razmatrajući otajstvo uskrsnuća, Karl Rahner veli: »Radosna vijest o Isusovu uskrsnuću najljudskija je vijest kršćanstva, i zato ju je najteže shvatiti!« A sv. Pavao, pošto je tom preradosnom viješću napunio sav svijet, ovako zaključuje: »Da Krist nije uskrsnuo, uzaludno bi bilo naše vjerovanje!«

Uskrsnuće je vijest koja se čovjeka najdublje tiče, neočekivani obrat svih njegovih zagrobnih zamišljaja. Bez uskrsnuća naša bi vjera bila bez sadržaja, život bez nade, početak i svršetak bez smisla. Uskrs je u punom i pravom smislu riječi blagdan vjere, nade – i pobjede smisla nad besmislom. To je nešto čemu se čovjek ne nada po sebi i iz sebe, to je pobjeda – u Bogu. Pred tim otajstvom svaki ideološki materijalizam ostaje bez snage, a svaki potrošački materijalizam bez računa. Isusovo uskrsnuće zaprepastilo je njegove neprijatelje tada, a zaprepašćuje ih i kroz svu povijest. Zato im kao jedino oružje ostaje lukavstvo i nasilje. Strašljive svjedoke uskrsnuća nastoje ušutkati mitom (Mt 28, 11-15), a neustrašive prijetnjama, tamnicama i šibanjem (Dj ap 5).

Toj istini želi biti svjedok i uskrsni broj Glasnika, da se utvrdi i vaša vjera, oživi nada, rasplamsa radost. Kad se oslobodimo tjelesnih spona, moći ćemo radosno uskliknuti: »Hvala Ti, Gospodine, što sam slobodan!« Međutim, mi to možemo već i sada klicati, jer je u nas posijano sjeme Njegove ljubavi, te hranjeni Evanđeljem i Euharistijom možemo svjedočiti da je bolji svijet moguć.

Krist je umro za naše uskrsnuće, i tko prihvati njegov dar čitav će uskrsnuti, kao što je i Gospa već čitava u punini te radosti. Zadivljeni tim darom, moramo reći najposteniju riječ: »Bože, hvala Ti!« To moramo reći osobito na koncu svake Mise kad čujemo da je naše poslanje nositi mir, a mi ga prihvaćamo i govorimo: »Bogu hvala!« Sve što ćete naći na stranicama ovog Glasnika neka vas podupre u vjeri i okrijepi u nadi za SRETAN USKRS!

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

GOD. 79. TRAVANJ 1988. BR. 4

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 112
ZLATNI PIR, V. Posavec 113
TVOJE OČI, IVNA 113
ZNAČENJE POSLJEDNJE VEČERE, I. Csuzdi 114
MOLITVA GOSPODARU ŽETVE, F. Višnjić 115
DA MLADI POMAŽU IZGRADNJU CIVILIZACIJE, P. Galauner 116
ČITAV ĆU USKRSNUTI!, R. Grgec 118
KRIST JE UMRO ZA NAŠE USKRSNUĆE, R. Brajčić 119
USKRSNA GOSPA, A. Weissgerber 120
SVAKA NEDJELJA JE USKRS, M. Steiner 122
BOŽE, HVALA TI!, IVNA 123
DUHOVNA ZVANJA, ODAZVANIK 124
PETAR BARBARIĆ, ŠTOVATELJ SV. JOSIPA, V. Pribanić 128
UVIJEK ZRAČI VEDRINOM, S. Kuzmić 130
ZA JOŠ JEDNU LJUBAV, D. Čuturić 132
BOLESNI I OSTARJELI MISIONARI, M. Rusan 134
RIJEKA GANGES, A. Gabrić .. 135
MOLITVA IM JE USLIŠANA, S. Mužić 136
NAŠI MISIONARSKI SUSRETI, A. Perić i D. Bilić 137
75 GODINA KRŠĆANSTVA U MALEMBI, S. Novotny 138
PETAR KASUI, H. Cieslik 139
ODNOS PREMA RODITELJIMA, V. Vider 140

Hvala na pismu

KAO VRABAC

Čistoća i raskoš proljetnog jutra nagovješta mi skori dolazak Uskrsa. Srce mi se napunja zahvalnošću Bogu za svaki dan koji mi daje, ali mi se istodobno u svaku poru bića uvlači nostalgija za domovinom, za rodnim gradom, za roditeljima i prijateljima.

Mislim da mi je o. Gabrić tek sad potpuno blizak. Sad ga bolje shvaćam i divim se njegovu boravku daleko od svoga naroda – kroz tolika desetljeća. Pamtim njegov čaroban bijeli lik i razgovor s njim kao i potanje dopisivanje. To su mi sada najsvjetliji trenuci Božjeg prijateljstva i jednostavnosti. Ni sada nisam bez njegovih pisama. Javila sam mu se i odavde, iz druge zemlje, ali mi se čini da je dopisivanje postalo još ljepše i spontanije. U posljednjem pismu što sam mu ga pisala poslala sam mu i sav svoj džeparac, svoju korizmenu uštedu. Silno se veselim što ovdje, na kraju Evrope, svojim radom pomažem nekome tko je po Božjoj Providnosti negdje u Bengaliji, u djelokrugu Božjeg milosrđa koje se očituje misionarskim radom o. Gabrića.

Na mom stolu uvijek je Biblija, kip Gospe Fatimske i maturalna fotografija Izidora Bistrovića koju sam dala uokviriti. Silno sam ponosna na ovog »malog isusovca«. Svaki moj izlazak i povratak u sobu susret je s njegovim lijepim, nestašnim i čistim pogledom. I svima kažem da je to moj brat.

Upravo gledam njegovu fotografiju, prelistavam Bibliju. Moja nostalgija prerasta u pravu bol. Ulazi kolegica s pismom u ruci. Na licu joj zapazih zbunjenost i neku zagonetku. Pruža mi pismo i govori: »Pogledaj što si dobila. Kakve divne marke! Hoćeš li mi ih pokloniti za moju zbirku? I – koga ti imaš u Indiji? Nikada mi nisi pričala da i tamo nekoga imaš!«

Skočih sa stolice, uzeh pismo, otvorih ga i... Počeh grliti i ljubiti prijateljicu.

Evo, o. Gabrić mi zahvaljuje za dar i piše da je mojim džeparcem sagradio kolibu od bambusa za jednu obitelj! Smijem se. U očima su mi suze zahvalnosti Bogu, suze radosti zbog kolibe, a kolegica, potpuno zbunjena, pita me zašto joj nisam rekla da sam mu slala novac, jer bi i ona dala svoj prilog. Sva oduševljena poklanjam joj marke i isti dan šaljemo o. Gabriću zajedničko pismo, ali sada i s prilogom moje prijateljice.

Navečer, zavaljene u mekane naslonjače dnevnog boravka, odmaramo se od dnevnog rada. Oprale smo na stotine tanjura i ostalog suđa. Pranje suđa valjda je najmaštovitiji posao što ga Englezi mogu ponuditi stranim studentima. Gledamo večernje vijesti na televizoru koji bismo hrvatski mogli nazvati i dalekozornik. Slušamo obavijest: »Upozoravamo sve građane Velike Britanije da od sutra zbog štrajka poštanskih radnika, neće moći ni slati ni dobivati nikakve poštanske pošiljke«.

Kolegica i ja gledamo se bez riječi. Od zabrinutosti se ne možemo više dovoljno sabrati i pažljivo slušati, ali saznajemo da nitko ne može predvidjeti dokle će štrajk potrajati. Mi smo, dakle, potpuno odsječeni od svojih, prepušteni na milost i nemilost – sudbini.

U Engleskoj su već dani ranog proljeća mnogo duži nego kod nas. Izgleda mi kao da su s noći skinuti neki tajanstveni zastori i ja gledam tu novootkrivenu ljepotu. Taj ugođaj ne mogu propustiti. Umjesto da gledam engleski dalekozornik promatram sumrake koji dugo traju i cijeli ovaj romantični i idilični krajolik oblače u prekrasnu raskoš boja, svjetla i sjena.

Šetam se, upijam svaki prizor koji mi se otkriva pred očima, slušam vrapce, a dušu mi obuzima milina:

»Što se bojite, malovjerni!... Vi ste vredniji od mnogo vrabaca!« Upravo tako se i ja osjećam: kao mali, neugledni vrabac kojega nitko ne opaža, nitko se za njega ne brine, ali za kojeg Otac Nebeski zna da postoji. A ja sam tom Ocu vrednija negoli mnoštvo vrabaca. Ovdje, u stranoj zemlji, među tuđim ljudima, daleko od ikoga tko bi mi po srodnosti bio blizak i drag, znam da mogu slobodno letjeti, kao mali vrabac, veseliti se i uživati u svakom ponuđenom zrnu ljubavi koje mi se ponudi na putu. Znam da uvijek mogu sletjeti na široki dlan velikodušne i dobrostive ruke svoga Nebeskog Oca, koji se poslužio i mojom ljubavi da napravi bambusovu kolibu za moju daleku, nepoznatu braću u Indiji.

MARIJANA

Zlatni pir

Na blagdan Svete Obitelji, u župnoj crkvi sv. Lovre u Petrinji, proslavili su svoj zlatni pir Đuka i Marija Blagaić iz Nove Drenčine. Točno na isti datum, prije 50 godina, slavili su svoje vjenčanje. Nakon pola stoljeća opet su zajednički bili pred oltarom da prime Božji blagoslov i naš iskreni hvala u krugu župne zajednice te brojne rodbine i prijatelja. Dirljivo je bilo slušati pozdrav malog unuka Tončeka koji je i ukratko iznio životni put svoga djeda i svoje bake.

Đuka je i crkveni vijećnik. Redovito čitaju Glasnik Srca Isusova i Marijina. Iskrenim čestitkama mnogobrojnoj rodbini pridružila se i cijela župa.

Valent POSAVEC

ŽUPNIK VALENTIN POSAVEC ČESTITA SLAVLJENICIMA ĐUKI I MARIJI BLAGAIĆ

Tvoje oči

Najviše volim Tvoje oči, Bože,
vjerne, tople, široke, duboke i pune.
Pune daljine u kojoj čuvaš mjesto
– i za mene.

Volim u Tvojim očima pričati
– Tebi o sebi.

U njima si me upisao u knjigu svojih.
U njima si me davno predvidio za sebe.
U njima sam odavno ostavila sebe
– i prihvatila Tebe.
U njima sam oduvijek željela imati
– tisuću ruku,
kako bih Te mogla više grliti
– i Tvoje suze skupljati.

U njima mi uvijek gradiš puteve osmijeha,
ljubiš me poljupcima križa,
obećaješ mi da će propupati
– kamenje u meni.

U njima gledam naše zvijezde,
uvlačim se u kapi kiše,
ogromnim gutljajima ispijam horizont,
vjetru prkosim i Tebi u susret trčim.
U njima imam Tebe, i to mi je dovoljno,
to je sve što mi treba,
– i ništa više.

Najviše volim Tvoje oči, Bože,
vjerne, tople...
Tvoje oči moj su svod,
Nebo u mojoj sobi.

IVNA

Značenje Posljednje večere

Što se dogodilo na Posljednjoj večeri i kakvo je njezino značenje? Odgovor na ta pitanja uvodi nas u tajnu Isusove ljubavi koja se na otajstven način nastavlja za nas do danas.

NEOBIČNE POJEDINOSTI UOBIČAJENOG OBREDA

Isus je sa svojim učenicima, kao jedna obitelj, sjeo za stol. Točnije rečeno, po ondašnjim običajima prilegao je na naslonjač za blagovanje, jer se blagovalo ležeći. Kod ove gozbe Isus je bio kućedomaćin. To je bila njegova Posljednja večera. Znao je da je došao »njegov čas« kad će svoj život položiti kao otkupninu za mnoge, za sve. Valja podsjetiti na običaj Izraelaca da pashalnu večeru i druge gozbe započinju molitvom blagoslova. Prema običaju Isus je uzeo kruh u svoje ruke, blagoslovio Boga, i kruh davao svojim učenicima. On sam, kao što čitamo, nije jeo od tog kruha, već ga je davao svojim učenicima uz riječi: »Ovo je tijelo moje koje je za vas. Ovo činite na moju uspomenu!« (1 Kor 11, 24) Možda su učenici s čuđenjem primili kruh iz Isusovih ruku, ali je pitanje koliko su razumjeli što bi to trebalo značiti. Zatim je počela večera. Isus im je pripovijedao o Očevoj volji, o ljubavi kojom ih ljubi i o tome kako se oni trebaju međusobno ljubiti.

Prije nego što je večera završila, opet se dogodilo nešto neočekivano. Isus uze kalež pun vina, blagoslovi Boga i dade učenicima da piju. Sam nije pio, a njima je rekao: »Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.« (Lk 22,20)

Ubrzo nakon toga rekao im je da će se rastati od njih, da mora umrijeti, ali će se uskoro opet vidjeti – u novom životu: »Zaista, kažem vam, sigurno više neću piti od trsova roda do onoga dana kad ću ga piti novog u kraljevstvu Božjem.« (Mk 14,25)

To bi bio kratak opis Posljednje večere, i onoga što se naizvan događalo.

UNUTARNJI SMISAO VANJSKIH ČINA

Sada razmišljamo o smislu svega što se dogodilo. Činjenica je da je Isus bio poslan izraelskom narodu i da je On taj narod smatrao predstavnikom čitavog čovječanstva. Taj ga je narod napustio ne shvaćajući njegove riječi i čine. Uz njega je ostala još samo mala šačica vjernih učenika, ali i oni će ga uskoro napustiti. Jedan od njih čak će ga i izdati. Znajući sve to, i da ga čeka smrt, Isus je iskoristio tu posljednju gozbu svoga života s voljenim učenicima. Još jednom im je htio protumačiti svoje poslanje i svoju smrt. »Posljednja večera Isusova bila je vrhunac njegove ljubavi i učinkovit znak Božjeg praštanja i oslobođenja od grijeha i obred sklapanja Novog saveza po kojem Bog zasniva novi odnos prema ljudima i na sasvim nov način i definitivno prihvaća ih u svoje zajedništvo, u svoj život. Nije stoga bez razloga što je Isus tu svoju posljednju gozbu i vremenski i teološki uokvirio u pashalnu večeru.«

Darove kruha i vina povezao je sa svojom smrću. Kruh je njegovo tijelo koje se lomi za sve ljude, a vino je njegova krv koja se prolijeva za sve. To je, da tako kažem, paralela žrtvenog karaktera između starozavjetnih žrtava i Isusove smrti. Kažimo i to

da se smrt za druge obnavlja u Euharistiji kao spomen-činu Isusove muke, smrti i uskrsnuća. Zbog toga je Euharistija ne samo prošli događaj, nego sadašnja i buduća zbilja, trajna hvala i zahvala.

VRHUNAC LJUBAVI

Posljednja Isusova večera, kao vrhunac ljubavi, pokazuje se već u njegovu životu, kad je bio gost kod Zakeja. Čitavoj kući donio je spasenje, jer je došao upravo zato da potraži i spasi što je izgubljeno. (Usp. Lk 19,1-10) Zato su i apostoli, ti obični ljudi koji su sjedili s njim za istim stolom, postali dionici ne samo hrane već i njegova života. Posljednja večera postaje nova Pasha u Kristu, novi spomen-čin spasiteljskog Kristovog djela otkupljenja za nas. I mi po Pričesti postajemo ne samo dionici njega kao kruha, već i sveukupnog njegova života.

U Isusu se ostvario prijelaz od starozavjetnih kultnih žrtava u osobnu žrtvu njegova života. Dionici te žrtve postajemo i mi kada tu žrtvu, kao spomen-čin produžujemo i obnavljamo lomljenjem Kruha života u Misi. Nalazimo ovdje davanje, dijeljenje kruha i vina također drugima. Oznaka je to u prvom redu Isusova davanja za sve, a ujedno i naše samopredanje, dijeljenje bližnjima kada primamo Euharistiju u svetoj pričesti. Isus kao žrtveno janje, koje nam se daje za hranu i piće u Novom savezu, pokazao je jasno što znači biti poslušan Očevoj volji – ići do kraja, do vrhunca u ljubavi, dati se potpuno, umrijeti – da bi drugi imali život. (Usp. Iv 13,34)

Illés CSUZDI

Molitva Gospodaru žetve

Gospodine Isuse,
nekoć si skupio svoje prve učenike
da ih učiniš ribarima ljudi;
učini da i danas odjekne tvoj blagi poziv:
»Dođi, idi za mnom!«
Podaj mladima milost
da se spremno odazovu Tvome pozivu.

Okrijepi naše biskupe, svećenike, redovnike
i sve Tebi posvećene osobe
u njihovim teškim apostolskim pothvatima.
Podaj ustrajnost pripravnicima za apostolsko zvanje
da provode uzoran život posvećen Tvojoj službi.
Probudi, Gospodine, u našim zajednicama
misionarski, apostolski žar,
pošalji radnike u svoju žetvu,
ne dopusti da ljudi propadaju
zbog pomanjkanja duhovnih pastira,
revnih misionara i osoba odanih samo Evanđelju.

Marijo, Majko Crkve, uzore odazvanih,
pomozi nam da na poziv spremno odgovorimo – DA –
Gospodinu koji nas zove da surađujemo s njim
na spasavanju svijeta. Amen!

(Molitva Ivana Pavla II, 10. svibnja 1987.
Preveo: Felix VIŠNJIĆ)

SVAKO DUHOVNO ZVANJE OSOBNI JE ISUSOV POZIV

Da mladi hranjeni Evanđeljem i Euharistijom, pomažu izgradnju civilizacije ljubavi

Napredak na području tehnike uvelike je promijenio život ljudi, ali ga je u isto vrijeme i veoma ugrozio. Tehnička civilizacija ne vodi puno računa o čovjeku, a često uništava u njemu i ono najljepše i najplemenitije. Mjesto oslobođenja i sreće o kojoj su svi sanjali, donijela im je sveopće opterećenje i uzajamno otuđenje. Unijela je u čovjekov život stalnu napetost i užurbanost. Ljudi su postali sve manje sretni u sebi i sve nesposobniji da usreće druge. Tehnika ih naprosto pretvara u strojeve, podvrgava ih ritmu proizvodnje. Svi mogući tehnički proizvodi dovode čovjeka u opasnost da izgubi vezu sa svojim milosnim podrijetlom i nadnaravnim smislom. Ugrožavaju sav njegov hod prema sretnijoj budućnosti.

NOVA VIZIJA ŽIVOTA – CIVILIZACIJA LJUBAVI

Usprkos tehničkom robovanju sa svim posljedicama koje iz toga slijede, javlja se jedna nova potreba i vizija života. Papa Pavao VI označio je tu viziju kao civilizaciju ljubavi.

U vremenu Ivana Pavla II ta se vizija sve određenije ocrtava. Ta bi civilizacija imala osloboditi čovjeka od robovanja tehnici i vratiti ga Bogu i njemu samome. Ta civilizacija uči ga otkrivati praizvor istinskih vrednota, a to je Kristova ljubav i Evanđelje, i nalaziti Boga kao vrhovnog Gospodara i Oca.

Isto tako ta nas civilizacija uči poštivati čovjeka i njegovu veličinu utemeljenu na Bogu od kojega mu dolaze neka neotuđiva prava kojih se sam ne može i ne smije odreći jer bi tada prestao biti kruna svega stvorenja. Civilizacija ljubavi naprosto znači opredjeljenje za život a ne za smrt, za dobro nasuprot zlu, za ljubav nasuprot mržnji. Jednom riječju – to je povratak dobroti, srcu Božjem i ljudskom. Ići za dobrotom srca znači svom povijesnom hodu dati punu vrijednost.

MLADI SU GRADITELJI NOVE CIVILIZACIJE

Papa Ivan Pavao II svjestan je težine ovog povijesnog trenutka. Rijetko koji čovjek današnjice vidi i osjeća kao on sve opasnosti kroz koje čovječanstvo prolazi i prema kojima još ide. Unatoč svemu on ulijeva nade u budućnost. Posljednje godine ovog stoljeća on doživljava kao vrijeme Gospodinova dolaska i upravo u nekom adventskom raspoloženju, traženju, čežnji i molitvi usmjerava nas prema novom tisućljeću kršćanske poviješti. U tom tisućljeću, naglašava on, kršćanstvo mora izgraditi civilizaciju ljubavi.

Travanjska nakana AM usmjeruje našu pozornost na graditelje te civilizacije. Ukazuje nam da će se mladi osposobiti za stvaranje te civilizacije Evanđeljem i Euharistijom. Evanđelje i Euharistija, govori Sv. Otac, preobrazit će mlade.

Sjedinjeni s molitvama Sv. Oca, moramo zazivati milost i snagu Duha Svetoga na mlade da se što više osposobe za ulogu na koju ih Bog poziva. Nema, naime, sumnje da Bog poziva ljude budućih vremena na veću ljubav negoli je ova u kojoj mi živimo.

OBEĆANJE PO NADAHNUĆU DUHA SVETOGA

U travnju 1971. godine, u katedrali u Chartresu, dvije tisuće dječaka i djevojčica iz takozvanog euharistijskog pokreta mladih slavilo je završetak svog euharistijskog kongresa. Za vrijeme Mise nekoliko je dječaka i djevojčica u ime svih svojih vršnjaka pristupilo k oltaru da izreknu svoja obećanja. Učinili su to jednostavnim riječima punim vjere i oduševljenja. Jedan je dječak pristupio mikrofonu i ovako rekao: »Obećajem pred Bogom i pred svojim prijateljima da neću dopustiti da prašina padne na moje Evanđelje.«

Divne riječi iz kojih se naslućuje nadahnuće Duha Svetoga.

EVANĐELJE – TO JE ŽIVA OSOBA

Jedan mladi čovjek doživio je najsretniji trenutak svoga života kad se u Nazaretu susreo s Isusom, Bogočovjekom koji je Riječ i Kruh života. U onom razdoblju života kada mladi instinktivno traže osobu, junaka s kojim bi se poistovjetili, Krist im se predstavlja kao istinit čovjek, mlad i sretan, ali i Bog, jedini jasan i nesumnjiv odgovor na vječna pitanja i probleme. Evanđelje je izvanredno otkriće za mlade, posebno ako su kroz svoju zajednicu pripremljeni i poučeni da to nije susret s jednom knjigom, nego sa živom osobom koja progovara i otkriva se kao prijatelj prijatelju, kao suputnik putniku, kao jedini Spasitelj u svijetu koji ne nuđa spasenje nego nesmiljenu borbu jačih protiv slabijih. Evanđelje – to je ona divna Osoba koja može ispuniti ljudski život, to je sam Krist. Evanđelje moramo čitati da ga upoznamo, a srce moramo otvarati da ga susretnemo.

S EUHARISTIJOM U SRCU

»Obećajem da ću se pokloniti svojoj braći kao što je to Krist učinio na posljednjoj večeri kada se u kruhu predao apostolima. To je ljubav!

Tako je uskliknula jedna djevojčica na završetku nacionalnog kongresa »Grupe 14« u Asizu 1980. »Grupa 14« također je ogranak Apostolata molitve.

Divni Krist iz Evanđelja pojavljuje se u sakramentima, učinkovitim znakovima kao veličanstvenim izražajima svoje ljubavi. Bog koji je umro za čovjeka postaje Kruh života za čovjeka. Svaki puta kada kršćanin slavi Euharistiju on postaje dionik Kristove ljubavi, iskustveno ulazi u otajstvo ljubavi. To je ono iskustvo koje je potreslo sv. Ivana kad je pod križem gledao kako kaplju zadnje kapi krvi iz Božjega Srca koje je bilo probodeno kopljem.

Euharistija je za mladoga čovjeka najdjelotvornija škola ljubavi koja je spremna na svaku žrtvu, koja je otvorena za svakoga, koja je spremna »dati svoj život za braću«. (Iv 15,13) Mladi kršćanin ne može se zadovoljiti time da samo slavi Euharistiju, nego će nastojati da živi euharistijski u svakom trenutku svoga života slijedeći pouku apostola Petra i Pavla prvim kršćanima. (Usp. 1 Pt 2, 4-9 i Rim 12, 1-2)

Poznati francuski pisac Georges Bernanos je pisao: »Ako se temperatura ljubavi spusti kod mladih, brzo će cijelo čovječanstvo cvokotati zubima od studeni.« Stoga nas Sv. Otac svo poziva da se zajedno s njim molimo kako bi snaga Evanđelja i Euharistije podigla temperaturu ljubavi u srcima mladih, te da se oni djelotvornije uključe u izgradnju »civilizacije ljubavi.«

Nakana naših biskupa:

DA KRŠĆANSKA MLADEŽ BUDE UVIJEK OTVORENA EVANĐEOSKIM NADAHNUĆIMA

Srce mladog čovjeka slično je neispisanoj knjizi. Mnoga pera raznih boja i raznolikih usmjerenja nastoje ispuniti te stranice u svoju korist. I naša je kršćanska mladež izložena tim raznolikim i često puta proturječnim piscima.

Biskupi nas pozivaju da se molimo za tu našu mladež, koja je i naša budućnost, da bude otvorena Evanđelju. Ta nas nakana također obvezuje da Evanđelje mladima otkrivamo, da ih usmjerujemo prema Kristovoj riječi i prema Kristu kao osobi koja nam se u Evanđelju objavljuje i po Evanđelju nas nadahnjuje.

Danas je nezamislivo da svaka kuća i svaki kršćanin ne bi imao svoju knjigu Evanđelja, a mlade treba uvoditi i u sadržaj cijele Biblije. Iz nje treba crpsti uvijek nova nadahnuća za svakodnevni život koji treba oblikovati prema tim nadahnućima i primjeru Isusa i drugih svetih likova. Uz istinsko svjedočanstvo životom nadamo se da će i naša molitva biti djelotvorna.

Petar GALAUNER

Čitav ću uskrsnuti!

Piše: prof. Radovan GRGEC

Smrti ne možemo izbjeći. Ona nas sve izjednačuje, poravnava i smiruje u zajedničkoj sudbini. Pa ipak se mi ljudi s tim udesom ne možemo pomiriti. Zar smo se rodili da umremo i da nestanemo bez traga?

Nedavno sam razgovarao sa starim znancem, a onda mi rekoše da je dan-dva nakon toga umro. Pitao sam se: »Je li to moguće? Je li doista umro, je li potpuno umro?«

Rimski pjesnik Horacije pjevao je: »Non omnis moriar (Neću čitav umrijeti)«. Mislio je time na svoja djela koja će ga nadživjeti. I oni koji vjeruju i oni koji ne vjeruju u osobnu besmrtnost nadaju se da će nakon smrti iza njih ostati njihovo djelo, njihova uspomena, njihovi potomci, oni koji su njih i koje su oni ljubili. Mi katolici, pak, vjerujemo u besmrtnost duše, u uskrsnuće tijela i u život vječni.

Vjerujemo u Kristovo Uskrsnuće, koje je zalog našeg osobnog uskrsnuća. Danas, kada neki »napredni« mislioci, kao npr. Thomas Sheehan, tvrde da je prazan Kristov grob kršćanske legende zapravo grob Kristove povijesne egzistencije, mi vjerujemo u Uskrsnuće, znajući da je ono ne samo doživljaj vjere, nego i događaj povijesti.

Vjerujemo da ćemo i mi, na koji god način i na kojem god mjestu umrli, uskrsnuti čitavi, tj. u punini svoje osobnosti i u cjelini svojega psiho-fizičkog jedinstva. Horacije je rekao: »Neću čitav umrijeti!«, a mi, vjerujući, kažemo: »Čitav ću uskrsnuti!«

Katkada neki suprotstavljaju vjerovanje u osobno uskrsnuće vjerovanju u besmrtnost duše jer se, kako kažu, prvo temelji na Svetom pismu, a drugo da je ušlo u kršćanstvo pod utjecajem grčke filozofije. Bilo kako bilo, vjera u uskrsnuće nije u suprotnosti s vjerom u besmrtnost duše. I jedno i drugo vjerovanje zasniva se na Svetom pismu i na usmenoj predaji.

Doduše, neće svi uskrsnuti na puninu života, nego sebi na propast, jer Bog nije samo Ljubav i Milosrđe, nego i Pravda i Istina. Stoga nas Gospodin upozorava da se ne bojimo onoga koji ubija tijelo, nego onoga koji dušu i tijelo može baciti u pakao (usp. Mt 10, 28). O besmrtnosti duše govori se i u Novom i u Starom zavjetu, a isto tako i o uskrsnuću.

Kada dah života, tj. duša, napusti tijelo, prestaje ovozemaljski život, ali se cjelina i jedinstvo ljudske osobe ponovno uspostavlja zahvaljujući Božjoj svemogućnosti i Kristovoj pobjedi nad smrću. Svako ljudsko biće, stvoreno na sliku i priliku Božju, čezne za besmrtnošću, uskrsnućem i vječnošću. Ta čežnja nije uzaludna, nije »pucanj u prazno«. Bez besmrtnosti i uskrsnuća vječnost ipak ne bi čovjeku nešto značila, Objava bi ostala nedorečena a Bog apstrakcija.

Međutim, Bog se utjelovio i postao čovjekom u Isusu Kristu, koji i nama, kao desnom razbojniku, može reći: »Još danas bit ćeš sa mnom u raju« (Lk 23, 43). Čim napustimo zemaljski život, za nas počinje novi život.

Kršćanin, prolazeći kroz svakojake nevolje, noseći svoj svagdanji križ i umirući, zna da sve to nije uzalud, bez smisla i bez razloga. Svijest da će čitav uskrsnuti i da će kao osoba vječno živjeti treba da prožme njegovo ponašanje na ovoj zemlji i obasja njegov životni put svjetlom neuništive nade.

Krist je umro za naše uskrsnuće

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Sv. Atanazije (296-373) je bio biskup u egipatskom gradu Aleksandriji. Cijeli svoj život proveo je u borbi protiv Arija koji je nijekao Kristovo božanstvo. Zbog svog zalaganja za pravovjerje proživio je u izgnanstvu više od 17 godina. Bio je izvrstan govornik i sjajan pisac. U svom govoru o Utjelovljenju Riječi Božje (druge božanske osobe) uvjerava nas da smo postigli uskrsnuće zato jer se je Božja Riječ utjelovila.

On piše: »Riječ Božja, netjelesna, nepokvarljiva i besmrtna dođe među nas. Sigurno ni prije nije bila daleko od nas, jer onaj koji ispunja sve stvari na svakom mjestu ništa ne ostavlja bez svoje prisutnosti. Ta ona je uvijek, kao druga božanska osoba, sa svojim Ocem, a on je posvuda. Ipak nam je svojim silaskom u tijelo došla očitovati svoju ljubav spram naše ljudske naravi...«

Ona ima sućuti prema našem rodu, ima smilovanja za našu slabost, potresa je naš pad i ne može trpjeti da smrt gospoduje nad nama. Da zapriječi propast svoga stvora, i da djelo Očeva stvaranja ne bude beskorisno, sâma uze tijelo, a to tijelo nije različito od našega. Nije se zadovoljila da uzme bilo kakvo vidljivo tijelo nego je uzela baš naše tijelo. To tijelo satkala je sebi u Djevičinu krilu za hram svoje prisutnosti i prisvojila ga sebi kao sredstvo po kojem će nam se objaviti. Uzela je, dakle, iz naše sredine tijelo slično našem tijelu. I jer smo svi podvrgnuti raspadljivosti i smrti, predala je, u svojoj ljubavi prema ljudima, svoje tijelo smrti prikazavši ga Ocu. Tako je od časa, kada u njemu svi umrijesmo (usp. Rim 6,8), prestao zakon po kojem smo bili zauvijek raspadljivi. Taj je zakon vječne raspadljivosti izgubio moć u Kristovoj smrti i više se na nas, koji smo slični Gospodinu, ne može primijeniti. Riječ Božja, dakle, uvodi ljude opet u neraspadljivost i zove ih iz smrti u život. Milošću uskrsnuća svojim je tijelom uništila smrt kao slamu na vatri... Uzela je smrtno tijelo da ono, sjedinjeno s njom koja je iznad svega, može umrijeti za sve, a da ujedno, zbog bivstvovanja u Riječi, bude neraspadljivo kako bi milošću uskrsnuća u svima spriječila raspadanje.

Tako je, kao posve čista žrtva, izručila svoje tijelo, sjedinjeno sa sobom, smrti i odagnala smrt od svih sebi sličnih, prikazavši se za njih. Božja Riječ, koja je iznad svega, s tim je razlogom žrtvovala hram svoga tijela i svoje udove za život svih. Svojom smrću platila je dug smrti. Neraspadljivi Sin Božji, povezan svojom sličnošću sa svim ljudima, može ih potpunim pravom zaogrnuti neraspadljivošću (besmrtnošću) i obećati im uskrsnuće. Tako nad ljudima više ne gospoduje raspadljivost smrti poradi Riječi koja prebiva među njima, u tijelu sličnu njihovom.

Uskrsna Gospa

Piše: Antun WEISSGERBER

Kristov uskrs vrhunac je Božje objave, glavni događaj u povijesti spasenja, najjači pečat svih čudesnih Božjih djela. Na tom kamenu temeljcu počiva naša vjera u Krista – Poslanika i Spasitelja, Sina Božjega i Pobjednika smrti. Iz tog događaja izvire i naša nada u buduće naše uskrsnuće od mrtvih. Bez Kristova uskrsnuća bilo bi »isprazno naše propovijedanje, isprazna i vaša vjera« (1. Kor. 15,14)

EVANĐELJA ŠUTE

No kako je uskrsno jutro obasjalo Majku Kristovu? – O tome šute evanđelisti, šute i svjedoci koji vidješe Uskrsloga. Znači li njihova šutnja da se Isus nije Majci ukazao, kako neki misle. Takvo bi zaključivanje bilo krivo, jer u evanđeljima nije zapisano sve što je Isus činio i učio. Sve nije zapisano ni u Ivanovu evanđelju iako je Ivan Mariju izbližega najbolje poznavao. Njegovo evanđelje završava dodatkom: »A ima i mnogo drugoga što učini Isus, i kad bi se sve redom popisalo, mislim da ne bi ni u cijeli svijet stale knjige koje bi se napisale.« (Iv. 1, 25)

Ivan nije zapisao ni Marijin odlazak s ovog svijeta ni njeno uznesenje na nebo. Nigdje u Bibliji nije taj slavni Marijin završetak opisan a ipak Crkva, od ranih dana, vjeruje u njeno slavno uznesenje dušom i tijelom na nebo. To je Crkva sigurno zaključivala iz ostalih stranica objave o Mariji. No, mogla je imati i neku usmenu predaju o slavnom završetku Marijinu.

Poznati su nam svjedoci uskrsnog događaja koji iz vlastitog ili tuđega iskustva govore o Isusovim ukazanjima kroz 40 dana pružajući im »mnoge dokaze da je živ«. (Dj. 1,3) Ivan ih sažima na početku 1. poslanice uključujući i sebe: »...što smo čuli, što smo svojim očima vidjeli, što ruke naše opipaše o Riječi života... to navješćujemo i vama...« (I. 1-3) Pavao ih nabraja poimence, a opisuje i zajedničko ukazanje »braći kojih bijaše više od pet stotina, od kojih većina još i danas živi«. Kao zadnje navodi svoj susret s Uskrslim pred Damaskom: »Naposljetku se ukazao i meni kao nedonošćetu.« (I. Kor. 15,8) No, da li se ukazao Majci koja je s Njime najviše prepatila pod križem?

ZAŠTO ŠUTNJA O UKAZANJU MAJCI?

Nekim se razlozima možemo i sami domisliti jer su prilično razumljivi u prvoj evangelizaciji apostola. Nitko od njih nije bio svjedok tome događaju, a oni nastupaju kao svjedoci vlastitog iskustva. Pavao ne nabraja ukazanja ženama koje opisuju evanđelisti. Ta ukazanja nisu ni apostole uvjerila na uskrsno jutro, pa kako bi uvjerila one iz poganstva. Ako su htjeli potkrijepiti vjeru prvih slušatelja, morali su nastupiti svjedočenjem muškaraca, napose svojim susretima s uskrslim Kristom. U tom ozračju ni ukazanje Majci ne bi početnike vjere uvjerilo.

Ipak, nešto rekoše evanđelisti neizravno o držanju Majke Isusove na uskrsno jutro. Nabrajajući žene koje pođoše na grob da pomažu Isusovo mrtvo tijelo, jer kod ukopa nije bilo vremena za uobičajeno pomazanje, ne spominju Majku Isusovu premda bijaše prisutna kod njegova ukopa. Važno je da nije pošla do Sinova groba jer taj »propust« pokazuje kako ona čvrsto vjeruje da će uskrsnuti »treći dan«. Drugi zaboraviše od puste žalosti na to Isusovo tri puta izrečeno proroštvo. Ona koja nije klonula u vjeri, unatoč najtežoj žalosti, nije pošla do groba Mrtvoga jer je očekivala Živoga.

ZAŠTO SE MAJCI TREBAO UKAZATI?

Ima ih koji misle kako upravo Marijina čvrsta vjera da će Sin uskrsnuti postaje razlog da se njoj nije ukazao jer joj vjeru nije trebalo utvrđivati. A ostalima se ukazao jer im je klonula vjera... Slabi su to razlozi jer ne vode računa o cjelovitoj ulozi Marijinoj u djelu spasenja ni o budućoj ulozi izravnih svjedoka za vjeru buduće Crkve.

Tako bi se možda moglo zaključivati kad bi Marija bila posve privatna osoba koja je posve dozrela u vjeri. No, Marija je utkana u otajstvo

Kristovo, posve je uključena u njegovu pashalnu tajnu. Zar bi onda bila uključena samo u njegovu muku, a ne i u slavu Uskrsloga?

Mnogi su učitelji i sveci Crkve bili uvjereni u Kristovo ukazanje Majci na uskrsno jutro tako da je sv. Ignacije, u knjižici Duh. vježbi, napisao »kako se to pobožno vjeruje« (ut pie creditur). Navodi redoslijed uskrsnih ukazanja: najprije onima koji su bili pod križem vjerni, posebno žalosni zbog njega. Zar da mimoiđe najžalosniju i najvjerniju pod križem?

Naveo bih i jedan psihološki razlog koji ima svoju dokaznu težinu. U srce žalosne Gospe slilo se more boli i tuge jer je iskustveno gledala gorku patnju i smrt Sina. Tako razboljenoj duši može vratiti radost uskrsnuća samo iskustveno gledanje Uskrsloga u slavi pobjednog života. Znao je to Isus koji duboko pozna ljudska srca. Zato se k njoj prvoj požurio da bi radosno gledala Uskrsloga kao što je bolno gledala Raspetoga.

Marija je uključena i u otajstvo Crkve kao njen početak i uzorni lik. Pa kad Crkva živi od početka iz pashalne tajne i susreta s Uskrslim kao na krilima svog propovijedanja, zar da njezin uzor i početak bude bez iskustvenoga susreta s uskrslim Sinom – Pobjednikom smrti? Dakle, nije uvjerenje u Kristovo uskrsno ukazanje Majci pobožna slutnja, nego slijedi iz cjelovita Marijina položaja i uloge u najužoj vezi s Kristom i Crkvom.

MARIJINO USKRSNO JUTRO

Dok su druge žene s velikom ljubavlju, a s malom vjerom, pošle do groba da pomažu Isusovo tijelo, Marija je puna vjere čekala u svojoj sobici sama, uronjena sva u tajnovit boravak Isusov među dušama u Šeolu. Petar u svojoj poslanici kaže da je Isusova duša, od tijela odijeljena, pošla u to nepoznato carstvo mrtvih: »duhom otiđe propovijedati dušama koje su boravile u tamnici.« (I Pt. 3,19) Kristovo spasenje jednako je potrebno dušama mrtvih kao i dušama živih. Očekivahu ga ondje starozavjetni patrijarsi i proroci sa svim pravednicima svijeta da ih konačno obasja Kristova milost koja će im na dan Isusova uzašašća omogućiti gledanje Boga...

I Marija je mistično sa Sinom jer i ona je suotkupiteljica tih duša. Tu su i njeni roditelji, i zaručnik Josip, i praotac David, i sve duše počev od prvog Adama i Eve. S njima je sada duša Isusova koja ih želi uvesti u rajsku radost, kao što je uvela i desnog razbojnika jučer govoreći: »Još danas bit ćeš sa mnom u raju.« (Lk 23,43)

(Nastavak na str. 129)

Svaka nedjelja je Uskrs

Piše: Marijan STEINER

»Vazmeno otajstvo Crkva svetkuje svakog osmog dana, koji se s pravom naziva danom Gospodnjim ili nedjeljom; ona prema apostolskoj predaji potječe od samog Kristova uskrsnuća. Tog su se dana vjernici dužni sastati zajedno, da slušaju Božju riječ i da, sudjelujući u Euharistiji, obave spomen-čin muke, uskrsnuća i proslave Gospodina Isusa te da zahvaljuju Bogu koji ih 'uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu' (1 Pt 1,3). Stoga je nedjelja prvotni blagdan koji se ima predlagati i uporno preporučivati vjerničkoj pobožnosti, da bude i dan radosti i počinka od posla...« (Konstitucija o liturgiji, 106)

DAN KRISTOVA USKRSNUĆA

Svaka je nedjelja dan proslave Kristova uskrsnuća. Ipak, jedanput u godini uskrsnuće slavimo i posebno svečano. Datum te najveće kršćanske svetkovine povezan je sa židovskim blagdanom Pashe. Isus je, naime, umro i uskrsnuo baš tih dana židovskog slavlja. Pasha se slavila četrnaestog dana mjeseca nisana, koji je trajao po prilici od polovice našeg ožujka do polovice travnja.

Azijski kršćani imali su u početku Uskrs istog dana kad i Židovi Pashu (tj. 14. nisana), bez obzira koji je bio dan u tjednu. Rimska je Crkva, prema evanđeljima, utvrdila svetkovinu Uskrsa u nedjelju, a ona u Aleksandriji je tražila da se najveći kršćanski blagdan slavi isto tako u nedjelju ali tek nakon prvog proljetnog uštapa (punog mjeseca). Ta je ideja aleksandrijske Crkve pobijedila, i zato se datum Uskrsa pomiče od 22. ožujka do 25. travnja. To vrijedi i za istočne Crkve, samo što neke od njih upotrebljavaju stari tzv. julijanski kalendar koji ne uzima u obzir potrebne vremenske ispravke i to je razlog zbog kojeg katolici i pravoslavni rijetko slave Uskrs iste nedjelje.

Drugi vatikanski sabor je pristao da se u dogovoru s drugim kršćanima odredi jedna stalna nedjelja za svetkovanje Kristova uskrsnuća kako bi sve kršćanske zajednice slavile svoj glavni blagdan zajedno. Međutim, još nije postignut dogovor s istočnim Crkvama.

DAN GOSPODNJI

U starim kršćanskim spisima nedjelja se često naziva »dan Gospodnji«. Nedjelja se od početka slavila kao spomen Gospodinova uskrsnuća, najvećeg događaja u povijesti spasenja. Vrhunac nedjeljnog slavlja upravo je sv. Misa kao spomen-čin Gospodinove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća. Na taj način proslavljamo Isusov prijelaz-pashu iz ovozemaljskog života preko smrti u Očevu slavu.

Nedjeljno bogoslužje sastoji se od tri bitna elementa »koji su ga tvorili već u apostolsko doba: sastanak, kateheza i Euharistija. Eto tropleta koji taj naš dan čini danom Gospodnjim!« (M. Kirigin).

Je li nedjelja prvi ili posljednji dan u tjednu?

U novozavjetnim knjigama spominje se da je Isus uskrsnuo »prvoga dana u tjednu« (Usp. Iv 20, 1.19; Dj 20,7; 1 Kor 16,2). Nedjelja bi, dakle, bila početak tjedna koji je obilježen središnjim događajem Gospodinova života. No u kršćanskoj tradiciji nedjelju se smatra i posljednjim danom u tjednu, označavajući dovršenje vremena. U slavljenju Euharistije osobito je naglašen taj eshatološki vidik nedjelje. Mnogi kršćanski pisci iz prvih stoljeća pišu da će se Kristov ponovni dolazak na koncu povijesti zbiti upravo u nedjelju. Bit će to svršetak vremena i početak vječnosti. Euharistija je već predznak vječnog zajedništva s Gospodinom i braćom, te predokus gozbe u kraljevstvu nebeskom. Prvi kršćani živo su iščekivali ponovni Kristov dolazak molitvom »Maranathà« – Dođi, Gospodine Isuse!

DAN EUHARISTIJSKOG ZAJEDNIŠTVA

U starokršćanskom spisu »Nauk dvanaestorice apostola« s kraja 1. stoljeća čitamo: »Kad se u dan Gospodnji saberete, lomite kruh i iskazujete hvale, pošto ste priznali svoje grijehe da bi vaša žrtva bila čista. Onaj koji je u neslozi sa svojim bližnjim nek se ne pridružuje vašoj zajednici prije nego se pomiri, da bi vaša žrtva bila bez ljage.« Prvi kršćani jednostavno nisu mogli živjeti bez nedjeljnog »lomljenja kruha«, tj. bez Euharistije. Susret s Kristom i braćom bio je za njih središnji događaj čitavog tjedna.

Mnogi današnji kršćani možda doživljavaju nedjeljno euharistijsko slavlje prije svega kao crkvenu zapovijed. Za one koji taj dan slave zahvaljujući Gospodinu za dobročinstva u proteklom tjednu i moleći blagoslov za budućnost nedjeljna sv. Misa je dragi i priželjkivani susret s Kristom, te s braćom i sestrama. Nedjeljna Euharistija treba biti u prvom redu potreba i želja vjerničke duše, a tek onda dužnost.

DAN RADOSTI I POČINKA

Svojim uskrsnućem Krist nam je donio mir i radost. Upravo nédjeljom trebamo najdublje živjeti te Gospodinove darove. »Kršćanin koji se toga dana žalosti, griješi«, piše jedan stari kršćanski pisac. Najznakovitiji usklik nedjeljnog bogoslužja jest »aleluja«, usklik radosti i hvale Bogu za sve što nam je učinio.

U prva tri stoljeća kršćani nisu naglašavali potrebu nedjeljnog počinka, nego samo zajedničko euharistijsko slavlje. Počinak ni danas nije prvotna svrha, već nužni uvjet da lakše i dublje ostvarimo susret s Kristom i bližnjima.

Međutim, ne izgledaju li današnje nedjelje kod kršćana više kao dani zabave, izleta i sporta, nego dani proslave Gospodinova uskrsnuća? »Nedjeljni počinak znači: sudjelovati u odmoru i slavi Uskrsloga. To je anticipiranje (paradoks) vječnog života, vječnog odmora koji će biti nagrada našem radu i našoj muci. Tjedan sa svojim radom i tjeskobama simbol je nestalnosti, nedjelja je simbol nepromjenljivoga i vječnoga. Nedjelja nam treba pomoći da se odvojimo od grijeha, od svijeta, od stvari, da ne postanemo roboti. Nedjeljno euharistijsko slavlje stavlja rad pod blagoslov Kristova Križa, oplođuje ga i dosiže vječnost...« (V. Devetak)

Tko tako pokuša doživjeti nedjelju, na dobrom je putu da na istinski način slavi Gospodina!

Bože, hvala Ti!

Biserno podnožje jutra...
Žmirkanje ranog proljeća...
Osmijeh lišća u krošnji...
Prozirna vjenčanica dana...
Pitoma ravnica...
Pepeljasta rebra litica...
Trka valova...
Galeb nad morem mira...
Nebo golo do sunca...
Meko, plišano veče...
Plameni pohodi jeseni...
Skitnica vjetar...
Prehlađen zimski oblak...
Pospane zvijezde...
Ćudljivi blijedi mjesec...
Sve govori da Ti jesi!

Bože, hvala Ti
što si neopisivo prisutan.
Bože, hvala Ti
što si u svemu lijep.
Bože, hvala Ti što jesi.
Bože, hvala!
Bože...

IVNA

Duhovna zvanja

Za ljude koji svoj život, snagu i vrijeme stavljaju neopozivo u službu Crkve da bi ona ostvarila svoje spasenjsko poslanje u svijetu, velimo da imaju duhovno zvanje. Cilj im je, naime, posve duhovne naravi. To je onaj isti cilj radi kojega se Bog utjelovio: da spasi ljude i uspostavi Kraljevstvo Božje.

Materijalna i druga vremenita dobra nisu iz tog zvanja isključena, ali služe samo kao sredstvo za postizanje duhovnog cilja. Takvo potpuno i cjelovito opredjeljenje nazivamo zvanje, a to nije isto što i zanimanje. Zanimanje nam otkriva čime se neki čovjek privremeno ili trajno bavi radi osiguranja materijalnog opstanka. Takvi poslovi ne mijenjaju njegovo temeljno životno opredjeljenje. Svećenik npr. može koješta naučiti i time se baviti od svoje volje, ali uvijek ostaje svećenik. Isto tako i oženjen čovjek može se koječim baviti, ali uvijek ostaje muž, otac – bračni čovjek. To je njegovo naravno zvanje.

DUHOVNO ZVANJE VRHUNARAVNI JE DAR

Naravni je poziv sviju, bilo muških bilo ženskih, koji proizlazi iz same naravi, bračni život koji znači također očinstvo odnosno materinstvo.

Duhovni poziv ili zvanje imaju samo oni koji osjete poticaj da se radi Kraljevstva Božjega odreknu braka i prigrle duhovno zvanje kao svoje trajno stanje. To je Božji dar! Bogu se, naime, nitko ne može nametnuti iako mu se može velikodušno ponuditi. Isto tako Gospodin nikoga ne prisiljava, premda ozbiljno opominje da se ne odbacuje njegov dar uz koji su vezana vremenita i vječna dobra onoga kojemu svoj dar nuđa, kao i onih kojima je po zvanju poslan. Duhovno zvanje, kao dar, ne daje se radi osobnog zadovoljstva i sreće, nego uvijek ima socijalnu dimenziju: daje se radi drugog, kao što se i Krist utjelovio »radi nas i radi našega spasenja«.

Duhovno zvanje raspoznaje se po znakovima koji život neke osobe usmjeravaju u službu Crkve i bližnjih – radi svjedočenja za Kraljevstvo Božje. Duhovno zvanje zavisi, dakle, s jedne strane o Božjem poticaju, a s druge strane o čovjekovom slobodnom i velikodušnom prihvaćanju. To nije obična naravna potreba ili nagnuće, nego pravi i izvanredni vrhunaravni dar. Povlastica je to koju daje samo Ljubav, pa se i obveze koje iz te povlastice proizlaze ispunjavaju samo ljubavlju.

BOG ZOVE – TREBA GA ČUTI

Božji poziv odjekuje u nutrini čovjeka. Pobuđuje u njemu zanimanje za posebnu službu Bogu u braći ljudima i za vlastito posvećenje radi Kraljevstva Božjega – i potiče ga da se tome zvanju preda. Iz duhovnog zvanja posve je isključena sebičnost.

Svako je duhovno zvanje zasebno i osobno. Da bismo taj unutarnji poticaj razabrali, moramo se zaštititi od vremenite žurbe koja znači rastresenost, od buke koja znači površnost, od nervozne zauzetosti kao da sve ovisi samo o nama, i imati ono osnovno raspoloženje – živjeti za Boga.
približiti da nas buka ne ometa. A ako smo u kući, moramo ostvariti takvo ozračje da se i mi i naš sugovornik osjećamo posve slobodni i povjerljivi, bez opasnosti da će nas zasmetati nezvani stranac. Tako je i kod slušanja Božjega glasa. Zatvaranje očiju i ušiju od izazova svijeta nužni je preduvjet da bi mladi kandidati u sjemeništima i novicijatima mogli povjerljivo razgovarati s Bogom o sebi i o svojem zvanju. Zato sjemeništa i novicijati koji ne stvaraju takvog ozračja, ne daju ni željenih rezultata. To ozračje mira, rada i molitve, koje mora stvoriti kuća i kućni red za sve svoje stanovnike, mora ostvariti i svaki pojedinac za sebe u svome srcu – molitvom i samodisciplinom.

SAMUEL I PAVAO – POZVANI SU IZNENADA

Zanimljiva su dva primjera o Božjem pozivu koje donosi Biblija. Jedan je od njih Samuel. Njega je njegova majka-nerotkinja isprosila molitvama i suzama pa nije ni smatrala da pripada njoj nego samo Bogu. Zato ga je još kao dječaka povjerila na odgoj svećeniku Heliju koji je živio uz hram. Jednom je mali Samuel noću čuo kako ga netko zove. Mislio je da ga zove Helije pa je odmah potrčao k njemu. Starac je mislio da je dječak nešto sanjao pa ga je poslao na spavanje. No kad je to pozivanje opet čuo,

pa se i treći put ponovilo, Helije mu je savjetovao: »Ako opet čuješ glas, a ti reci: 'Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!'«

I zaista, Gospodin je opet zvao dječaka. Objavio mu je da će kazna stići Helija i njegove sinove zbog njihova nevaljala života, a njega, Samuela, da poziva za duhovnog i političkog vođu Izabranog naroda i za suca u Izraelu koji će početi oslobađati narod. (Usp. 1 Sam, 3-4)

Drugi je slučaj sa Savlom iz Tarza u Ciliciji. Završio je visoke farizejske škole u Jeruzalemu i bio ljuti protivnik Crkve u samim njezinim počecima. On je krenuo u Damask s ovlaštenjem da tamo pohvata kršćane i svezane ih dovede pred sud u Jeruzalem. Trebali su biti kažnjeni zbog imena u kojem se nadahu spasenju, a to je ime Isusovo. Savao je bio žestok progonitelj, a Isus mu se objavio na putu i zaslijepio ga svojim svjetlom. Savao ulazi u Damask kao slijepac, a vraća se kao »posuda izabrana«. Postao je sasvim novi čovjek tako da je i ime promijenio u Pavao. Postao je najveći apostol svih vremena, orijaš kršćanstva.

Druge apostole Isus je pozvao na drugi način, ali svakoga iz njegove sasvim određene životne situacije. Četvoricu je zatekao pri ispiranju i krpanju mreža jer su bili ribari, jednog je zatekao pod smokvom, Mateja je pozvao s carinarnice, itd.

ZVANJE SE RAZABIRE PO ZNAKOVIMA

Bog uvijek poziva pojedine ljude u svoju službu, osobito mlade koji još traže svoj cilj. Sv. Ivan don Bosco je govorio da ih poziva čak u obilnom broju ali se svi ne odazivaju. Svaki pozvani osjeti taj poziv na sebi svojstveni način. Mi ni za koga ne možemo unaprijed sa sigurnošću ustvrditi da ima ili da nema Božji poziv. Samo tamo vidimo da ga nema gdje su jasne i neuklonive zapreke za njegovo ostvarenje. Konačan sud o zvanju donosi Crkva po svojim službenicima koji pozvanike vode i odgajaju. Ta je služba veoma odgovorna i teška. Dobro je može obavljati samo čovjek koji je prethodno sam naučio osluškivati poticaje Duha Svetoga i odlikuje se velikim iskustvom. Bog jedini zna koliko je bilo promašenih dopuštenja svećeničkom ređenju ili redovničkim zavjetima na štetu takvih pojedinaca i na opću sablazan. Isus bi i tu rekao da su sablazni neminovne, ali jao onima po kojima dođu. Odluka o prihvaćanju ili odbijanju zvanja spada na osobnu slobodu pozvanog. Uostalom, poglavari nisu obdareni nepogrešivošću, a lakoumni pojedinci mogu i hiniti zvanje. Mogu oni prevariti poglavare, ali ne mogu prevariti Krista Gospodina.

Na temelju krivog tumačenja pozvanikova vladanja mogu poglavari donijeti o nekome i negativan sud i onemogućiti mu ostvarenje zvanja. Dakako da takve odluke ne donose na brzinu, a moraju ih uvijek donositi u najboljoj namjeri, iako objektivno mogu biti krive.

ODAZIV JE NAJPOUZDANIJI ZNAK POZIVA

Ako je teško unaprijed reći da li netko ima ili nema duhovno zvanje, nije ipak teško uočiti da li netko živi i radi kako zvanje od njega traži, ili ide za drugačijim ciljevima. Možda netko izvana i radi u skladu sa zvanjem, ali ne osjeća pri tom radost nego samo muku. To je znak da nema zvanja ili mu se odupire jer želi ostvariti neke svoje ciljeve.

Ostvarenje duhovnog zvanja nije unaprijed nikome zajamčeno. Ono je kao i posijano sjeme. Može pasti na tvrdo i suho tlo duše koja nema smisla za molitvu i žrtvu pa će ga pozobati drugi interesi. Može pasti u trnje raznih strasti i one ga uguše. Klije, raste, zrije i plod donosi samo ono koje je palo u brazdu velikodušnosti i koje je zalijevano ljubavlju i vjernošću. Živjeti u skladu sa zvanjem i radovati se njegovu ostvarenju, prihvaćati sve žrtve koje ono traži radije negoli ga se odreći, najsigurniji je znak pravog zvanja.

ZVANJE JE LAKO IZGUBITI

Poznata je zgoda iz Evanđelja kada je Isus pozvao nekog mladića da bude savršen, a on se nije mogao odazvati jer bijaše veoma bogat. Isus je tada uzdahnuo i rekao da će bogataši teško ući u nebo. Židovi koji su siromaštvo smatrali prokletstvom bili su iznenađeni, a učenici su upitali Gospodina što će onda biti s njima koji su ipak siromašni, ali bi htjeli, čini se, postati bogati? Isus im je odgovorio: »Bogu je sve moguće!« Doista, on može prosvijetliti srce da siromaštvo ne gleda kao prokletstvo nego kao blaženstvo, jer siroma-

(Nastavak na str. 129)

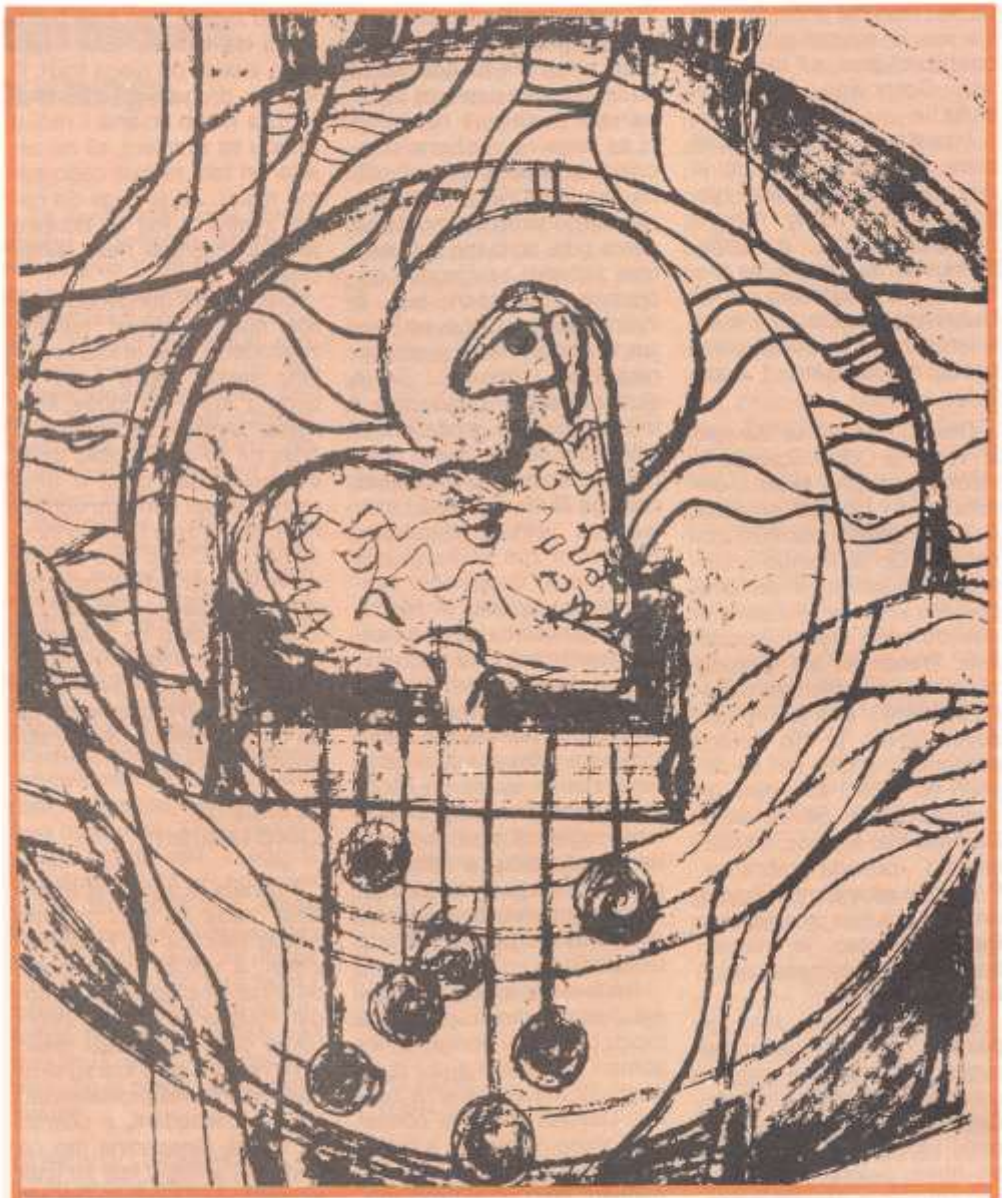

»Velika su i divna tvoja djela, Gospodaru, Bože, Svemogući!
Pravedni su i ispravni tvoji putovi, Kralju naroda!
Tko da te, Gospodaru, ne poštuje i tvoje ime ne slavi?
Ti si, naime, jedini svet;
da, svi će narodi doći i pokloniti se pred tobom,
jer si pokazao svoja pravedna djela.«

(Janjetova pobjedničke pjesma, Otkr 15, 3-4)

Mir, radost i nada plodovi su vjere
u Kristovo i u naše uskrsnuće.
Svim prijateljima, pretplatnicima, i suradnicima
želimo **SRETAN USKRS!**

Uredništvo i uprava Glasnika

Petar Barbarić, štovatelj sv. Josipa

Prije 91 godinu (15. IV. 1897) umro je u Travničkom sjemeništu Petar Barbarić, sjemeništarac na glasu svetosti. Pokosila ga je sušica, za ono vrijeme još neizlječiva bolest.

Petar je žarko štovao sv. Josipa. Toliko je zavolio Poglavara sv. Obitelji, da je bio s njim trajno u duhovnom zajedništvu. U svakoj životnoj potrebi: tjelesnoj, školskoj ili duhovnoj, Petar se potpuno zaufano utjecao sv. Josipu, i njegovim zagovorom zadobio brojne milosti. Sve je to Petar pomno bilježio u jednu bilježnicu koju je nazvao »josipovka«. Takav topli odnos mogao se razviti samo pod djelovanjem Duha Svetoga.

Josip nije bio samo Petrov zagovornik kojemu se moli, nego i uzor koji je nasljedovao. Osobito je nasljedovao savjesnost u radu kojom se odlikovao nazaretski radnik. Ta je savjesnost učinila Petra prvim đakom u razredu iako nije bio najdarovitiji. Kako je po Josipovu uzoru sveto živio i radio, tako je po njegovom zagovoru i sveto umro. Zadnja riječ bila mu je: »Isuse!« Zadnji pogled počivao mu je na liku drage Gospe. Prava josipovska smrt. Kod Petra se pokazalo da je sv. Josip zaštitnik dobre smrti.

Premda se danas ne zna gdje su Petrovi posmrtni ostaci, na njegov zagovor neprestano se zbivaju neobična uslišanja koja donosi »Bilten Petra Barbarića«. U ožujku prošle godine dala mi je gospođa Zlatka Šmit iz Dubrovnika zahvalnicu Petru Barbariću, jer je po njegovu zagovoru ozdravila od sljepoće. U siječnju ove godine, profesorica V. J. iz Zagreba zahvalila se Petru za ozdravljenje od tromboze. Studenti mu se često zahvaljuju za sretno položene ispite, a o. Ante Gabrić duguje mu svoje duhovno zvanje.

Spomenuti »Bilten Petra Barbarića« izlazi dva puta godišnje, a može ga se naručiti na adresu: Vladimir Pribanić, Fratrovac 38, 41000 Zagreb, telefon: (041) 222-363. Na istoj adresi dobiju se Petrove sličice, molitve za njegovu što skoriju beatifikaciju i sve drugo što je s tim u vezi.

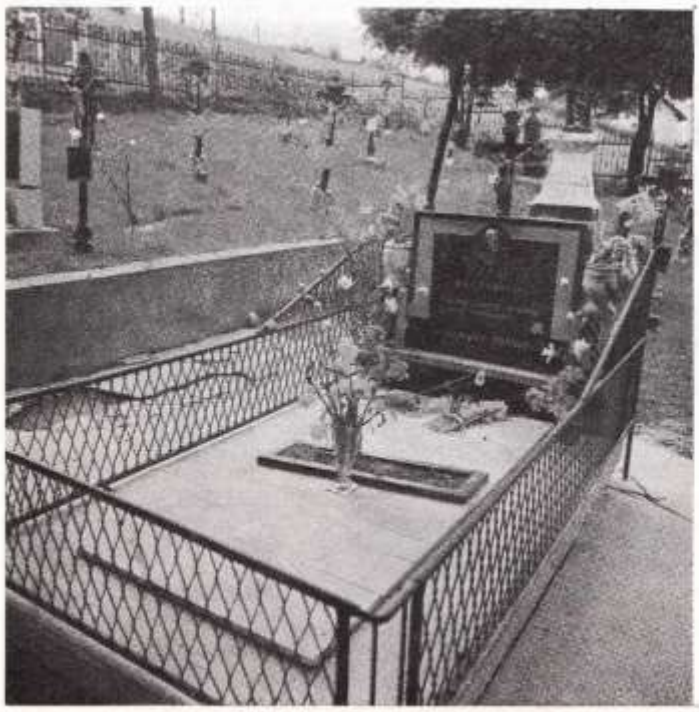

»JA SAM USKRSNUĆE I ŽIVOT!«

ISUS KRIST (Iv 11,25)

PRVOTNI GROB SLUGE BOŽJEGA PETRA BARBARIĆA NA BOJNI U TRAVNIKU.
Rođen u Klobuku (Hercegovina) 1874., umro je u Travniku 1897. na glasu svetosti kao uzoran mladić i sjemeništarac. Narod ga štuje osobito u Travniku. Vodi se crkveni postupak za njegovo proglašenje blaženim. O njemu piše list »Bilten Petra Barbarića«.

(Nastavak sa str. 121)

Prošla je sumorna subota. Svanjivalo je praskozorje »trećega dana«. Marija radosna čeka vjerujući praocima i Sinu. Kad se pred njom pojavio, slavan i pobjedonosan, Majka opet cijelim srcem pjeva svoj uskrsni Magnifikat, ako ne glasom, a ono srcem. Tko da taj prizor opiše, a da ga ne pokvari previše ljudskim rječnikom.

Nije to morao biti dugi susret, dugi razgovor. Pogledi su govorili više nego riječi. Srca su osjećala više nego usne mogu kazati. Sin joj kazuje nešto slično onome što naša uskrsna pjesma veli: »Nek mine, Majko, s lica tvog ta tuga golema...«

U Kani joj Isus reče: »Još nije došao moj Čas!« Sad može reći: »Prošao je moj Čas, najteži i najbolniji.« I Gospa može slično reći. Pod križem je bila Majka stradanja, a sad počinje biti svemu svijetu Majka nadanja.

Mogli bismo nastaviti s nagađanjem: Je li Isus Majci najavio njezin ulazak u svoju slavu, njeno buduće uznesenje? Je li zamolio Majku da još ostane na zemlji s Crkvom koja treba Majku milosti, prisutnu u svom povijesnom nastupu i prvom hodu? Je li Gospi donio koju poruku s onoga svijeta...? Ili je pustio da Marija otkriva veo tajne sama u snazi Duha Svetoga koji naskoro ima sići na Crkvu i na nju. Ništa ne možemo pouzdano zaključiti jer se slabo razumijemo u nebesku taktiku s najizabranijom od svih izabranih.

S uskrsnim jutrom počinje povijest slavne Marije obasjane slavom Sina. Još je ta slava tada skrivena Crkvi, pogotovo širem svijetu. Kasnije će postupno vjernici spoznati slavnu Mariju koja se penje u nebeske visine da tijelom i dušom bude zauvijek s uskrslim Sinom. Doći će vrijeme da kroz otajstva slavne krunice pozdravljamo Onu koja posve pripada nebu zagovarajući nas vjernike na zemlji. U toj vjeri Crkva će joj pjevati uskrsnu himnu: »Kraljice neba, raduj se!« S njom se i mi radujemo moleći da i mi prispijemo u nebesko slavlje.

No, da bismo prispjeli do tog sretnog cilja, treba poći putem kojim je Marija išla. To je onaj put dosljedne vjere kojim je ona ustrajala sve do Golgote, vjerna Kristu do kraja, trpeći s njime do žrtve koja Majku boli udruži s Čovjekom boli. I nama Bog priprema blažen svršetak ako se u našem vjerničkom životu ispuni što piše sv. Pavao: »ako zbilja trpimo s Njime da budemo i proslavljeni s Njime.« (Rm 8,17) Uskrsna Gospa nek nam pomogne da stignemo do Kristova kraljevanja u nebeskom Kraljevstvu!

(Nastavak sa str. 125)

šan čovjek je otvoreniji za uzvišenije ideale. Bogataš se teško oslobađa svoje zarobljenosti bogatstvom koje mu na neki način stvara osjećaj raja, iako je to zabluda, i to opasna zabluda.

Ipak, siromaštvo Kristovih svjedoka može biti i velika kušnja za one koji nisu spremni slijediti Krista siromašnog. Njih može na put izvesti samo Božja milost, jer inače će prigrliti zvanje ali ga neće ostvariti nego mogu čak biti na sablazan. Pošli su za siromašnim Kristom, a za sobom vuku blago kao svjetski trgovci a ne Božji službenici.

ZA ZVANJE TREBA MOLITI

Ponekad se čuje izjava: »Kad bih se i stoput rodio, svaki put bih bio svećenik!« To očituje zadovoljstvo zvanjem, ali može i zbuniti. Može nekome zvučati kao da smo sami gospodari svoga zvanja, a to nije točno. Pravilnije bi bilo reći: »Kad bih se i opet rodio, i kad bi me Bog opet zvao, ja bih se odazvao!«

Istaknuli smo da je zvanje dar, milost koju dobivamo za druge. Ako je to dar i milost, onda za duhovno zvanje moramo u prvom redu biti zahvalni i vjerni. Zahvalnost koja se potvrđuje vjernošću, najbolji je put do ostvarenja zvanja. A budući da se milost nikada ne dobiva bez molitve, Gospodin nas sam opominje: »Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu!« Zvanja su dakle također plod naših molitava.

ODAZVANIK

Uvijek zrači vedrinom

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Napretkom znanosti i tehnike te porastom potrošnih dobara pokušava se barem ublažiti, ako već ne sasvim ukloniti, svaka oskudica i bijeda. Potrošačka propaganda i protuvjerski pokreti zavode osobito mlade zavaravajući ih da će im život biti samo onda lijep ako budu znali uživati u materijalnim dobrima. Došlo je do prave podmukle borbe. Ako netko vidi da njegov susjed više uživa, sve će uložiti da se s njim bar izjednači ako ga već ne može prestići. Zato se grade velike kuće u kojoj nema djece, kupuju se luksuzni automobili, odlazi se na skupe odmore, grade se grobnice kao da čovjeka u njima ne čeka rasulo. Na odlazak sa zemlje uopće se ne misli. Bolest i patnja smatrane su za najveće tragedije, opraštanje uvreda tumači se kao slabost, a nošenje križa kao ludost. Ipak ima i takvih ljudi koji su taj mrak u svom životu nadvladali svjetlom Evanđelja. Takva je i Janja Perković koju sam posjetio u Otoku kod Vinkovaca.

SUSRET S JANJOM GOVORI O ŽIVOTU U VJERI

Čim sam prestupio prag Janjine kuće, uvjerio sam se da sam o njoj ispravno obaviješten. Predstavivši joj se kao svećenik, pogledavši molitvenike, duhovne knjige i slike, promatrajući njezino vedro i nasmijano lice, uvjerio sam se da su istinite njezine riječi da je nitko i ništa ne može toliko usrećiti kao posjet svećenika. Lako sam u njoj zapazio prisutnost Božju.

Janja Perković je rođena u Stajnici kod Brinja u Lici 1911.godine. Osim nje, njezini su roditelji imali još desetero djece, sinova i kćeri. Majka joj je doživjela duboku starost. Umrla je u 98. godini života ostavivši za sobom ne samo svoje sinove i kćeri nego i preko sedamdesetero unučadi i praunučadi.

Janja se prisjeća svog djetinjstva: »Vjera je bila najvažnija u našem obiteljskom životu. Ni jedan dan nije prošao bez zajedničke molitve, ni jedna nedjelja bez svete Mise. Često sam molila: 'Ne daj mi, Bože, da dušu izgubim i s pameti istupim!' Samo, nažalost, sada... Opustjela je Stajnica koja je nekoć vrvjela od pobožnosti, crkva je uvijek bila puna, svečane procesije... Danas ih bude svega nekoliko u crkvi. Nema ni djece. Neke godine samo se jedno dijete upisalo u školu. Zaista žalosno...«

PRIJETILI SU JOJ DA ĆE JE STRIJELJATI

Prije nije bilo mogućnosti za školovanje kao danas. Janja je završila samo dva razreda i to samo zahvaljujući dobrom župniku Nikici Matasiću i roditeljima. No, bila je silno nadarena pa se i danas znade u šali narugati s matutantima: »Ja imam samo dva razreda škole, a, gledajte, pišem bolje od vas.« Osobito zanimanje pokazivala je za vjeronauk, pa je kasnije i predavala vjeronauk u školi dvaput tjedno. Nakon 1945. to više nije bilo moguće pa su djeca dolazila k njoj u kuću na vjersku pouku. I to je bilo opasno. Prijetili su joj da će je strijeljati. »Ja hladna kao drvo. Ništa se nisam plašila.« Svjesna je bila da ne čini ništa loše. Jedna žena ju je savjetovala: »Janjo draga, imaš djecu, čuvaj se! Ja ih nemam, ja ću ih dalje učiti.« Osobito rado je pripremala djecu za Prvu Pričest.

NAPAD NA NJEZINU NEVINOST

Kao djevojčica Janja je provela pet godina u jednoj zagrebačkoj obitelji koja je bila povezana s njezinim roditeljima. Pospremala je prostorije i obavljala razne kućne poslove. Otac te obitelji od početka joj je bio sumnjiv. Već od njezine desete godine počeo joj je prilaziti sa svojim prljavim namjerama. Uvijek se branila uz pomoć Božju. Kad je jedna djevojka iz te zgrade nekoliko dana prije mature počinila samoubojstvo, Janja se još više zabrinula. Htjela je otići, a oni su je zadržavali. Smogla je hrabrosti i rekla gospodi: »Stid me je, ali vam to moram reći: on me napastuje. Ja se bojim.«

Janjinim roditeljima nije bilo pravo što se vratila kući. Morala je i ocu priznati pravi razlog: »Zar bi ti htio da sam ja ostala u Zagrebu i postala pokvarenica?«

TEŠKOĆE U BRAKU

Janja se nije kanila udavati. Pristala je tek pod pritiskom svojih roditelja, a na svoju štetu. Dobila je muža alkoholičara, velikog psovača koji je »skidao« sve svetinje s neba. Bio je bezosjećajan i kao muž i kao otac. Za ženu i djecu uopće nije mario, a rodili su desetero djece. Petero ih je umrlo još u ranom djetinjstvu. Janja je ipak uspjela nagovoriti svoga muža da se bar jednom godišnje ispovijedi, ako već ništa drugo ne prihvaća. I posljednjih godina života puno je psovao. Ponekad ju je i tukao. Umro je 1985. Ipak, izmolila mu je veliku milost da se i pred smrt ispovijedio i pričestio. To je, bez sumnje, postigla svojom strpljivošću i molitvom.

PREDANJE BOGU I U BOLESTI

Nakon spomenute operacije nije smjela više rađati, a ipak je sretno rodila još jedno dijete. Godinu dana nije smjela raditi teške poslove niti jesti tešku hranu, ali je ona već nakon petnaest dana i kopala i radila druge teške poslove, jer je na to bila prisiljena.

Liječnici se čude kako je Janja još uvijek na životu. Punih dvanaest godina leži u krevetu potpuno nepokretna. Samo je ponekad iznesu van i postave je na kolica. Ona i to izbjegava jer ne želi biti nikome na teret, i kći Katica je badava uvjerava da joj to nije teret. Kad pripovijeda o svom patničkom životu, znade uzdahnuti: »To nitko ne bi mogao podnijeti bez Boga. Bilo je užasno teških trenutaka. Jednom sam mogla sa svojom Katicom, koja se za mene brine, i poginuti. Našle smo se pred dubokom provalijom. Preporučila sam se Isusu, Mariji i Josipu...« Poslije su mi rekli: »Samo vas je Bog spasio!«

NE BOJI SE NI SMRTI, A POTEŠKOĆA IMA STALNO

Sasvim mirno pripovijeda: »Cijeli život bila sam u opasnosti. Pucalo se oko mene, fijukalo... Ja sam uvijek bila sigurna. Ništa me ni »grecnulo« nije. Ni smrti se ne bojim.«

Bez obzira na sve spomenuto Janja se nikad ne tuži. Uvijek je vedra i vesela. Dopodne obično moli, popodne čita duhovne knjige. Na dan izmoli i po sedam krunica, a ni jedan joj dan ne prođe a da ne izmoli nešto za svećenike, časne sestre, misionare, za svećenička i redovnička zvanja.

Kći Katica, koja je dvori, ima i svojih obiteljskih problema. Njezin je muž također bio pijanac. Rastali su se. Kad pred Janjom dođe do prepirke ona pomisli da je ona uzrok svađe, pa poželi umrijeti. Katica je jedva uvjeri da ona njoj nije teška, već da su drugi problemi u pitanju.

Ponekad joj prigovaraju: »Stalno se Bogu moliš, a Bog ništa. On te ne čuje.« Na to ona njima odgovara: »Čekajte malo! To su iskušenja. Treba ustrajati. Treba biti strpljiv. Ja sam cijeli život prolazila razna iskušenja i Bogu sam zahvalna što mogu trpjeti.«

Kad joj je isusovac o. Ipša jednom rekao da moli za zdravlje, ona je odgovorila: »A, ne! Nikada! Samo za strpljivost.« I na izazove drugih ona samo šuti i strpljivo čeka svoj konac: »Strpljen – spašen! Samo se u Boga uzdam. I Katicu smiruje kad plane. Bog će sve ispraviti. Ni prema kome nemam nikakve mržnje. Svima opraštam. Šutjeti mogu dokle god treba. I svima želim reći: Molitva i trpljenje – jedini je spas!«

SVEĆENIK ČESTO POHODI KUĆU JANJE PERKOVIĆ DA JOJ DONESE UTJEHU VJERE

Za još jednu ljubav

Piše: Dragan ČUTURIĆ

– Sinko, izdale su snage. Ubila me motika i žega i tuđe nadnice. Ostarjelo se u sirotinji, ali nismo nikada kukali. Imali smo onoliko koliko je šaka naše hercegovačke zemlje dala. Evo krenula sam i ja u Njemačku da djecu tražim. Znam za onu dvojicu starijih. Ponekad se jave, nešto i donesu kad dođu na odmor, ali onaj najmlađi, on je moj jad i moja briga. Niti se javlja niti čujem mjesecima za njega, a dvoje njegove male djece kod mene. Čujem da se rastavio od žene i da je ona u ludnici. Bože, sačuvaj! Što se to sve kod vas događa? Bolje je da moje oči ne vide, dosta mi je kada gledam ona dva unučića. To su anđeli Božji, a roditelji tako po tome inozemstvu... – reče glasno, navlačeći crnu maramu na čelo.

Baba Šima je ostala mlada udovica s mnogo djece. Bogat je to i plodan kraj Hercegovine, ali što je ona imala od toga kada iza pokojnog muža nije ostalo ništa osim stare kamene kuće i nekoliko batrljaka loze? Imala je svega četrdeset i šest godina kada joj je muž umro. Ni grobnicu nije tada imala za pokojnika.

Djeca su rasla i razišla se; neki su otišli u Zagreb, a neki u Njemačku. Jednog dana, kada je navršio osamnaest godina, otisnu se i Jure za svojom braćom u Njemačku. Tada je sve išlo na rad u Njemačku. Kasnije su se djeca ženila u Njemačkoj i ljeti dolazila s nevjestama. Bilo joj je drago što su uzimali svoje iz Hercegovine, jer se mogla s njima sporazumjeti, a i običaje su poznavale. Znale su što su »kolinca« i što je »raštika«.

Najstariji sin živi u Zagrebu. On se nije oženio iz svoga kraja, nego je uzeo raspuštenicu. Tko zna tko je i odakle je? Jednostavno su se na poslu upoznali. Ona nije podnosila babu Šimu smetalo, pa je jednom sa sinom o tome razgovarala. Teško joj je jer joj sin tu kuću gradi i misli se jedanput vratiti i »dućan« otvoriti, a njegova je žena ne voli...

Najmlađi njezin sin Jure, njezin je najveći problem. Prije nekoliko godina donese Jure u selo dvoje djece i reče majci: – Stara, za sada mi moraš pripaziti na ovo dvoje, jer sam se od Ilinke rastavio, a djecu je htjela socijalna služba uzeti, pa sam ih, eto, donio tebi. Brinut ću se ja za njih i svakog ti mjeseca slati maraka da možeš ti i djeca dobro živjeti. Znam, ti voliš djecu, jer i nas danas voliš iako smo opaki, pa ćeš i ove voljeti i čuvati.

Nije ni prenoćio u selu, niti je majku i djecu poljubio, nego je odmah sjeo u auto i otišao ne rekavši ni zbogom. Majka je dugo gledala za njim. Sjela na kamen pred kućom i gorko zaplakala. Proklela je i Njemačku, i svoj život, i kamen koji ne može progovoriti nego samo pucketa na ovoj vrućini i govori o djeci koja su postala bez duše i osjećaja. Tako nije bilo prije. Oh, da je bar stari živ! Ne bi Jure radio što hoće. Tada se zagledala u svoje ruke, popucale i pune žuljeva od tuđih nadnica, i pomislila: »I za ovo ću dvoje ovim rukama zaraditi kruha, pa će taj kruh biti blagoslovljen...«

Jednog dana dođe nevjesta iz Zagreba, sama. Nije je ni pozdravila. Otvorila je prozore u svojoj kući da se prozrači. Uključila je radio i kroz cijeli zaselak čula se neka divlja glazba. Tada je izišla iz kuće i počela navlačiti drač na bunar koji je bio u dvorištu. Starica je izišla na dvorište. Gledala je i nije mogla vjerovati da je to moguće, ali »gospođa« se nije ni okrenula, nego je vukla na bunar sve što je imala pri ruci, da ga što bolje zatvori.

– Što to radiš, kukavna bila? – upita je baba Šima. – Pa znaš da nemam čatrnje, a zajednički bunar u selu je daleko. Stara sam i nemoćna. Ova djeca trebaju bar svježe vode – nadoda gotovo kroz plač.

– Što je mene briga za tebe i tvoju kopilad? Bunar sam ja kopala i platila. To je moja voda i moje dvorište i moja kuća. Tvoj sin je običan nitkov. Da nije mene bilo, ne bi ni ovdje ni u Zagrebu imao ništa. Sve je moje i ovdje i gore. To zapamti, stara... Dosta je bilo milosti. Meni i mojoj djeci trebat će voda kada se pod stare dane vratimo ovamo u mirovinu...

Gleda je baba Šima, a dva unučića njezina sina Jure ne

mogu razumjeti, jer su još mali, što to znače voda i bunar u Hercegovini. Starica je nepomična. Da nije stara i bolesna išla bi ona, kao što je to godinama radila, na zajedničku »česmu« i zajednički bunar. Sada, kada ima bunar u dvorištu ne smije piti vodu koju je Gospod dao i u ovom kamenu! I kamen bi proplakao, kamoli neće srce majke udovice, majke na kamenu. Starica je povela unuke u kamenu kuću, naložila vatru i zamijesila pogaču koju će unuci sa slašću pojesti. Mislila je na najstarijeg sina. Nije mogla vjerovati da se tako nešto može dogoditi jer joj je rekao, kada mu je dala ono malo od svoje sirotinje da tu sagradi kuću, da će i bunar iskopati pa neka ne mora pod stare dane ići na vodu. Gledala je prema velikoj kući svoga sina koja stoji prazna, a ona se ovako pati. Vidjela je na prozoru nevjestu koja je završila posao i sada puši jednu cigaretu za drugom. Sjetila se kada je tu bila samo ledina, na kojoj su se njezina djeca bezbrižno igrala, a ona im uvijek »ispod sača« pekla vruću pogaču i kozjim ih mlijekom hranila. Nije bilo ni bunara. Kako je rado njezin Šime išao na vodu i bio sav sretan što je majci mogao dati prvi gutljaj vode na ovim hercegovačkim žegama. I danas gleda njegove crne i bistre oči koje su bile nekada tako sretne i zadovoljne. Nije se imalo. Davalo se onoliko koliko se moglo. Gradilo se jednostavno, uz Božji blagoslov i ljubav. Tako su se i djeca rađala. Nije baba Šima nikada doktora vidjela, a svu je djecu zdravu rodila. Nikada nije znala što je to novac, a uvijek ga je imala u svom rupcu. I mise je davala za pokojnog muža; razmotala bi rubac i »pratru« dala zadnju paru za još jednu misu... Što je ovo danas? Jesu li ljudi stvarno ljudi ili je sebičnost i gramzivost glavna oznaka ove generacije? – pitala se dok je dizala sače s pogače koja se pušila. Opet je odmahnula rukom kao što je to godinama činila i prošaputala: »Bog će se već za mene i dječicu pobrinuti.« U kući i vani bila je teška omorina, ali kiša nije već dugo pala...

– Bako, ti s nama! To ne mogu vjerovati. Sjećaš li se kada smo se ono vidjeli kod tebe prije nekoliko godina i kada si nas počastila crnim vinom? Što je tebe uputilo u ove krajeve? – Briga, sinko, briga za djecom koja su se izgubila. Briga i jad za ovim ovdje i onima kod kuće. Satrle patnje, pa se i ostarjelo prije vremena. Eto, bila sam u Münchenu. Našla sam Juru koji se godinu dana nije javio niti je djeci što poslao. Morala sam krenuti – govori isprekidano – nema se više što jesti. Da je jedno moje grlo i da sam mlađa, ali treba troje hraniti! Unuci pošli u školu. Treba ih obući, treba im bilježnica, a ja nemam ništa ni od koga. Nevolja me natjerala pa rekoh Ivanu, susjedu koji radi u Njemačkoj, da poveze i mene da nađem Juru, a valjda ću se negdje smjestiti. Našla sam Juru, ali bolje da ga nisam našla. Ne radi. Pije. Vucara se. Živi s nekom da te Bog sačuva. Žena mu u ludnici. Nikada je ne posjećuje. Bila sam i kod nje. Plakala je kao malo dijete kad me vidjela. Poljubila me kao najzdravija i pitala odmah za djecu. Njezinu bolesničku penziju prima Jure i troši, a ona da izludi dokraja. Nitko je ne može izvaditi iz one ludnice osim Jure, a on neće ni da čuje. Stalno govori da mu ne treba luda žena, ali, lopov, zna trošiti njezine marke, a djeci i materi – ništa. Bilo je žalosno. Najviše me potreslo kad mi Jurina žena reče: »Majko, izvedi me iz ovog pakla, pa ću te kod kuće služiti do groba i hraniti svoju djecu...« Ništa nisam mogla učiniti. Kukavna ja... Jure me odveo u drugi grad, drugom sinu, koji je bolestan i jadan. Stalno mu je u glavi samo marka i imanje. Stalno mu je malo. Nije mi ni pare dao niti je pitao imam li što za put. Djeca su mu lijepa, odrasla, dobro uče, ali isprepadana, valjda njegovom vikom i kukanjem. Blijeda su u licu kao da nikada ne vide sunca ni mjeseca. Najgore mi je kada on sjedne u jedan kraj pa se rukama podboči i čupa još ono malo kose što je ostalo, a žena mu u drugom kraju samo šuti. Bog ih oslobodio od tog prokletstva... Obećao je Jure opet doći pa me odvesti bolesnoj nevjesti da je još jednom vidim i osokolim, ali ovo je već četvrti dan kako se ne javlja. Moram ja nazad. Djeca su mi na brizi, moji dragi unuci. Baba će ih korom kruha hraniti...

Svi smo očekivali da će baba Šima zaplakati, ali ne zaplaka. Ona se uspravi, opet pogleda u ruke, protrlja ih nekoliko puta, zagleda se prema velikom križu koji je visio na zidu i ne reče više ništa...

Babu Šimu smo još vidjeli sutradan samu u jednoj tekstilnoj trgovini kako kupuje majice za unuke, kako razmotava rubac i broji pfeninge, za još jednu ljubav...

(Priča preuzeta iz zbirke: Dragan ČUTURIĆ, ZA JOŠ JEDNU LJUBAV str. 74)

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Bolesni i ostarjeli misionari

Slična molitvena tema se češće ponavlja. Npr. 1979. smo molili za misionare koji su se morali povući iz direktnog rada zbog zdravlja ili dobi. Znači da Crkva tu temu smatra važnom.

Evo duboko teoloških i utješnih misli o vrijednosti bolesti i starosti. Izrekao ih je papa Ivan Pavao II. u Zairu redovnicama: »Kako da zaboravim bolesne, slabe i ostarjele redovnice? Tijekom čitavog dana, često i noću kad ne mogu zaspati, one prikazuju Gospodinu šutljiv prinos svojih gotovo neprekinutih molitava i svoje fizičke i moralne patnje, svoj fiat (neka bude) božanskoj volji. Na taj način one su svećenički narod koji je Krist stekao krvlju svoga križa. One tako spašavaju svijet.« Divne riječi, utemeljene na dogmi: koji trpe, jesu svećenički narod, spašavaju svijet!

U svojim čestim govorima bolesnima i starima Papa im želi pomoći da »duhovnost starosti« proživljuju u evanđeoskoj punini i dubini. Spasonosna vrijednost bolesti i starosti vidi se u svjetlu vjere. Kao i sv. Pavao, možemo se radovati u patnjama, jer njima izgrađujemo Crkvu (Kol 1, 24).

Patnje dobivaju vrijednost, a mi snagu trpjeti, u jedinstvu s Kristom. U apostolskom pismu »Spasonosno trpljenje« veli Papa: »Krist želi biti združen sa svakim čovjekom, a na poseban način s onima koji trpe... Tko trpi u jedinstvu s Kristom... ne samo da prima snagu od Krista... nego on svojim patnjama 'nadopunjuje' što nedostaje patnjama Kristovim. U tom evanđeoskom okviru posebno je naglašena istina o stvaralačkom značenju patnje« (br. 24).

U Australiji ističe Papa, kako će snagu i hrabrost za trpljenje crpsti iz riječi Sv. Pisma: »Smatram da se patnje sadašnjega vremena ne mogu usporediti s budućom slavom« (R 8, 18).

Te nam misli pomažu da učimo ispravno stariti i plodno trpjeti te moliti za iznemogle misionare. Isto nam pružaju i sami misionari. Evo za to dijelova iz divnog pisma misionarke franjevke, sestre Marije d'Ameglio. Sa svoje 82 godine živi ona »u radosti starosti« zbog njezina dubokog i nadnaravnog bogatstva. Starost gleda »kao puninu života, a ne kao umornost i tjeskobu u očekivanju smrti... Naše smrtno tijelo slabi i opada... Ali besmrtna duša pojačava svoje disanje prodirući u svoj cilj: Boga.«

Što slijedi, zvuči kao pjesma: »Iz već sazrelog ploda života rađa se novo sjeme nadnaravnog života... To je radost, ali također i snaga. Prihvaćanje patnje i tjeskobe može služiti Mističnom Tijelu i može pomoći onom koji očajava te je na putu da podlegne u svojoj gorkoj samoći.« To znači proživljavati dogmu o općinstvu (zajedništvu) svetih! I evo dalje, što znači živjeti od vjere, kakvo shvaćanje i raspoloženje daje vjera: »Mi nosimo sa sobom i u sebi fizičke, intelektualne i osjećajne teškoće – kao talente koje nam je povjerio Gospodin da one donesu plod...«

Krist na križu kao da ne radi ništa. A upravo tada radi najviše: pruža zadovoljštinu, ispašta, spašava! Tako i bolesni, iznemogli, bilo misionari, bilo mi: što smo sličniji Kristu – u patnji koju prožima ljubav – to smo korisniji za svijet. Molimo da isluženi misionari žive u toj plodnoj svijesti.

Mato RUSAN

Rijeka Ganges

BRODIĆI NA GANGESU

Otac Ante Gabrić u svojim nam je člancima pripovijedao o najrazličitijim stvarima iz svog misionarskog života i djelovanja. Veoma često u tim člancima spominje i rijeku Ganges, u čijoj delti se nalazi njegova misija 24. parganas. Ovom zgodom donosimo njegov opis same rijeke Gangesa, da mognemo bolje upoznati i taj kraj i probleme koje ta rijeka sa sobom donosi.

Velika indijska rijeka Ganges prije nekih 200 godina ulijevala se u Bengalski zaljev na području današnjeg desetmilijunskog grada Kalkute, praveći veliku deltu s mnoštvom kanala. Tijekom vremena Ganges je ispunio nanosom mnoge svoje ogranke u starom ušću. Postepeno je sebi probijao novo korito i spojio se s rijekom Brahmaputrom. Obje te rijeke danas imaju zajedničko ušće u Bengalski zaljev u Bangladešu. I preostali kanali u starom ušću Gangesa sve više se pune muljem i pijeskom. Predviđaju da nakon 30 godina više neće moći u Kalkutu dolaziti veliki brodovi.

U Bengalskom zaljevu razlika između plime i oseke dosiže i do sedam metara. Zbog toga u delti Gangesa voda teče u dva smjera. Za vrijeme oseke slatka voda teče prema moru. A kad nastane plima, slana morska voda ulazi u kanale i teče u suprotnom smjeru. Takvim uzajamnim djelovanjem voda rijeke Gangesa – koja neprestano donosi i taloži mulj – pod utjecajem plime i oseke nastale su prostrane bengalske ravnice. Dva puta dnevno one se nalaze iznad površina mora, a dva puta ispod. Država je uz Gangesove kanale podigla nasipe. Na taj način bengalske su ravnice zaštićene od svakodnevnog plavljenja slanom morskom vodom, pa je na njima omogućen život. Dogodi li se da nasip popusti, pa morska voda prodre i poplavi zemlje, tada na tom području za dvije do tri godine nema ni sjetve i žetve. Te nasipe upropašćuju i rakovi koji u njima prave svoja skloništa.

Bengalija se nalazi u žarkom pojasu, gdje se izmjenjuju samo dva godišnja doba: kišno i sušno. Dnevna temperatura u hladu penje se i do 45 stupnjeva C. Za vrijeme kišnog doba goleme količine vodene pare dižu se iz Indijskog oceana i s toplim zrakom kreću prema sjeveru. Doprijevši do Himalaje, hlade se i spuste se niže, te krećući se prema jugu donese obilne kiše cijeloj Indiji. To su poznati monsunski vjetrovi. Ako zakasne ili ne donesu dovoljno kiše, u mnogim dijelovima Indije ljetina dolazi u pitanje. Tad se javlja glad.

Za vrijeme monsunskih vjetrova i kiša bengalske ravnice pretvaraju se u nepregledne močvare, koje su veoma prikladne za uzgoj riže. Svaki struk te biljke, kada iznikne, mora se presađivati da bi iz njega naraslo još desetak stabljika. U novije vrijeme siju se i hibridne vrste, jer daju obilatiji urod.

Nakon žetve, kad se riža oslobodi od stabljike, mora se dva puta kuhati, kako bi se svako zrno oslobodilo svoje ljuske.

Ne samo u Bengaliji, nego i u ostalim dijelovima Indije glavna hrana stanovništva jest riža, a jedu je samo zdravi. Bolesnicima je ne daju. Ako nekoga upitate: »Kako si?« pa vam odgovori: »Jeo sam rižu!« možete biti sigurni da je dobrog zdravlja, jer im to znači: »Dobro sam!«

Uz rižu se obavezno jede papreni »torkari« i zelje, a i riba, ako je ima. Jelo se servira na palminom lišću i jede se sjedeći na hasuri na zemlji. Hrana se prinosi ustima prstima desne ruke.

To je tek mali isječak iz života naših ljudi ovdje u Bengaliji. Svaki narod ima svoje običaje i misionar ih mora poštivati, ako se želi tim ljudima približiti i osvojiti za Boga njihove duše.

Sve prijatelje i dobročinitelje od srca pozdravlja

o. Ante GABRIĆ

Molitva im je uslišana

Ono što ne može čovjek steći svojim sposobnostima ni imutkom, može zadobiti od Boga kao nagradu za svoju čvrstu vjeru i svoje pouzdanje u Boga. O takva dva primjera piše nam sestra Silvina Mužić.

IZ JASLICA NESTAO MALI ISUS

Prije četiri godine u gradu Bombayu u crkvi sv. Petra, koja se nalazi blizu našeg samostana u tom gradu, iz jaslica je nestao kip malog Isusa. Župnik je vjernicima nakon propovijedi proglasio da je netko ukrao kip malog Isusa iz jaslica. Stoga je zamolio sve vjernike da pomognu pronaći onoga tko je to učinio. Iz nedjelje u nedjelju pitao je ljude jesu li ušli u trag kradljivcu. No sve je bilo uzalud. Nisu uspjele ni molbe da taj kip kradljivac vrati crkvi.

Na sam Badnjak eto u crkvu dođe neka gospođa noseći u naručju djetešce. S djetetom je donijela i toliko traženi kip malog Isusa. Ona je, naime, bila taj »kradljivac«. Sad je ispripovijedala župniku zašto je to učinila. Rekla je: »Ja nisam imala svog djeteta, pa sam rekla Majci: 'Ja ću uzeti tvoje dijete, pa ćeš vidjeti kako ćeš se osjećati bez svog djeteta!'« Gospa ju je dobro razumjela i uslišala je njezinu molbu: isprosila joj je od Boga sinčića. Sad ga je donijela u crkvu da primi sveto krštenje. I na sam Božić župnik ga je krstio.

Svi su vjernici bili duboko ganuti vjerom te gospođe i svi su htjeli vidjeti i nju i to njezino dijete. Mali Isus učinio je svima uistinu lijep i dirljiv Božić. Sad su se uz njegove jaslice s još većim pouzdanjem molili...

VJERA RUŠI ZAPREKE KASTA

Prije nekog vremena posjetila sam jednog našeg prijatelja, gospodina Sahu. Već dugo se nismo vidjeli. On ima brojnu obitelj – devetero djece.

Kad je deseto dijete bilo na putu, njegova žena se podvrgla operaciji da više ne rodi. No ta operacija ostavila je na njoj vidne tragove. Više nije bila zdrava. I u kuću je unijela razdor i svađu, što nije prestajalo nego je bivalo sve gore. Sam gospodin Sahu je veoma dobar čovjek i iskreno pobožan. No to ženino vladanje toliko je na njega djelovalo da je molio Boga da ga uzme sa svijeta.

On je po kasti brahman. A prije nekoliko godina njegov je sin oženio djevojku iz niže kaste. To je još više pogoršalo stanje u kući. O svemu tome pisao mi je više puta jadajući mi se. Ja sam nekoliko puta pohodila njega i njegovu obitelj i nastojala sam da dođe do sloge u obitelji, ali sve je bilo uzalud. Tako dosta dugo nisam više zalazila u tu obitelj. No prije kratkog vremena prolazila sam pokraj njihove kuće, pa sam pomislila da bi ipak bilo dobro da ih pohodim. Kad sam pozvonila na vratima, došao mi ih je otvoriti sam gospodin Sahu. No kad me je ugledao, brzo je nestao u kući, ali se brzo i vratio. U naručju je nosio svoje unuče. Pripovijedao mi je kako je napokon ponovo ušla sreća u njegovu obitelj. Molitve mu nisu bile uzaludne. Sad su svi sretni, i sloga vlada među njima. Dobra mu je sad žena, dobar mu je sin, dobra mu je snaha. I svi se iskreno vole. On sam pripovijeda: »Kad sam žalostan ili naiđem na kakvu poteškoću, ja uzmem ovo svoje unuče u naručaj, ono mi se nasmiješi, i tada nestaje moje tuge i suza. Otkad nam je Bog darovao ovo dijete, mir i radost ušli su u našu kuću!«

Mogu reći da me je to priznanje veoma obradovalo. Sada im ništa ne smeta što je otac tog djeteta iz najviše kaste, a majka iz niže kaste. Ljubav može svladati sve zapreke, pa i kastinske...

S. Silvina MUŽIĆ

ČETIRI »MLADE« MISIONARKE: s. NJEMICA, s. SILVINA, s. EMERIKA I s. IVANA

Naši misionarski susreti

VLČ. DOMINKO BILIĆ I ANTO PERIĆ PRED JOŠ NEDOVRŠENOM CRKVOM U MISIJI SOLWEZI

Iz zambijske misije Solwezi stiglo nam je pismo naših misionara vlč. Ante Perića i Dominika Bilića što su ga poslali 21. siječnja ove godine. U njemu pišu najprije o svome misijskom radu, a onda i o susretima s nekim drugim misionarima.

U našoj misiji Solwezi kiše su malo zaustavile napredovanje u gradnji crkvenih objekata. Međutim, to nam omogućuje da se više posvetimo duhovnoj izgradnji misije. To je mlada misija u srcu Afrike, u kojoj se često ore izvorne bosanske pjesme. Tek su joj tri godine i može se nazvati misijom katekumena. U samom misijskom sjedištu imamo preko stotinu katekumena, od kojih neki imaju već 60 ili 70 godina. Slične brojke katekumena imamo i u nekim područnim postajama. U nekim postajama uopće još nema krštenih, nego samo katekumena. Svi se marljivo spremaju za krštenje i revno mole. Posebno rado mole krunicu i litanije Blažene Djevice Marije. Većina onih koji imaju biti kršteni, bit će kršteni u ovogodišnjoj uskrsnoj noći.

Uza sav apostolski posao nađe se ipak i malo vremena za posjet pojedinim našim misionarima, što nam je potrebno i za izmjenu iskustava i za duhovnu okrepu. Nedavno smo vlč. Dominko Bilić i ja obradovali svojim posjetom Dragicu Pekić, našu laičku misionarku u misiji Kasempi, a onda smo zajedno produžili do vlč. Franje Markića, koji je nedavno premješten na misijsku postaju Kabompo. Tu misiju su osnovali i vodili kapucini iz Amerike. U toj župi u gradiću ima puno posla i obveza. Kapucini su je nedavno predali biskupu zbog pomanjkanja svećenika. Tu su osnovne i srednje škole, pa onda bolnica i razne druge organizacije, koje ispunjaju svećeniku cijeli dan.

Bio je to uistinu radostan susret, ispunjen pjesmom i korisnom razmjenom iskustava i mišljenja.

Ovaj puta želio bih vam predstaviti i dva »mladića« misionara, koji se brinu za izbjeglice iz Angole. Njih dvojica imaju zajedno 156 godina, a svaki od njih 78 godina. Otac Joseph Rickenbach, redovnik družbe Lazaret iz Švicarske, proveo je kao misionar 32 godine u Angoli i 9 godina s angolskim izbjeglicama u Zambiji.

Otac Martin, redovnik družbe Duha Svetoga, Nizozemac, proveo je u Angoli kao misionar 45 godina i tri godine s angolskim izbjeglicama u Zambiji. Brinu se za duhovni život preko 12 tisuća izbjeglica, a veoma se mnogo brinu i za to da ne usahnu tijela izbjeglica.

Ta dva »mladića« udaljeni su od naše misije 50 kilometara i prvi su naši susjedi. Često puta razveselimo ih našim posjetom, no zapravo oni nas razveseljuju i učvršćuju svojom dobi, ustrajnošću i marljivošću. Za ono što urade ova dva stara misionara, vjerujem da bi trebalo čitav tim mlađih svećenika. Bog ih blagoslovio!

Čitatelje Glasnika i prijatelje misija sve pozdravljaju i sve dobro žele u ovoj Marijanskoj godini

Anto PERIĆ
Dominko BILIĆ

75 godina kršćanstva u Malembi

U pismu, koje nam je stiglo krajem mjeseca studenog 1987., sestra Sofija Novotny piše nam o počecima kršćanstva u sjevernoj Katangi, pokrajini afričke države Zaira. Prošle, naime, godine navršilo se 75 godina od dolaska prvih misionara u taj kraj. U tom se kraju nalazi i misija Malemba, u kojoj je ta naša misionarka djelovala niz godina kao nastavnica u školi, a djelovala je i u neposrednoj evangelizaciji mladeži i ženskog svijeta.

Apostolski vikar sjeverne Katange želio je donijeti Radosnu vijest velikom i dobro organiziranom plemenu Baluba, koje živi oko jezera Kisale i uz obalu rijeke Lwalaba. Tako se zove niski tok rijeke Kongo, u današnjem Zairu. Nakon kratkog istraživanja izabrano je mjesto Malemba N'Kulu, koja se nalazi lijevo i desno na obali rijeke Lwalaba. Godine 1912. doplovio je u Malemba Nkulu otac Emil Uberal, član kongregacije Duha Svetoga. Oni su djelovali u pokrajini Munijema u sjevernoj Katangi. On se je predstavio tamošnjim ljudima kao »Muganga Zambi – Liječnik grijeha«. Počeo je skromno. Na obali je sagradio nekoliko kolibica i »kipandakori«, otvorenu baraku ili verandu za vjeronauk. Nekoliko mjeseci nakon svog dolaska, da se više približi ljudima u unutrašnjosti, gdje je bilo puno sela i ljudi, smjesti konačno dva kilometra dalje od obale novo prebivalište. Tu je podigao i crkvu i smjestio svoje župno sjedište.

Malemba je na glasu zbog komaraca zbog močvarnog tla. No to nije moglo zaustaviti prodiranje Božje riječi na to područje.

Početak djelovanja oca Emila nije bio ni po čemu sličan Petrovu ribolovu, koji je razderao njegove mreže. Baluba su se pokazali malo zatvoreni prema Kristovoj Radosnoj vijesti, suzdržani prema misionaru. Otac Emil ipak je uspio da okupi oko stotinu katekumena, koje je pripravljao za krštenje. No kad im je prije krštenja rekao da stupe naprijed koji od njih žele biti kršteni, 40 njih je učinilo korak naprijed. Između tih četrdesetorice on je izabrao one najrevnije da ih kao katehiste šalje u sela. Prva misijska postaja ostala je središte, crkva-majka drugih kršćanskih zajednica, koje su postepeno primale vjeru: Manono, sadašnje sjedište biskupije, Mulongo, Kabongo, koji je 300 km udaljen od Malembe, Petelu, Ngoy a Mpulu. Sve te kršćanske zajednice, koje su bile veoma revne, dolazile su za velike blagdane i za godišnju procesiju na Tijelovo u Malembu, da se obnove u vjeri, da prime svete sakramente i da budu poučeni od samog misionara. To su bila kao hodočašća. Crkva u Malembi bila je Božja kuća, a misijska postaja bila je njihov dom.

Misija bez misionarki ne može u potpunosti razviti svoje misionarsko djelovanje. Na misijsku postaju Malemba došle su 1924. godine sestre iz redovničke družbe Kćeri Križa. One su preuzele brigu za škole i za njegu bolesnika. Otvorile su dispanzer i internat za djevojke koje su se spremale za krštenje i za udaju. Godine 1946. dolazi u Malembu kao misionarka sestra Miriam Erega, koja je tu prošle (1987.) godine umrla. Ona je bila liječnica. Otvara bolnicu, zatim veliko rodilište, a po okolnim selima osniva dispanzere, a u blizini bolnice izgradila je leprozarij. Svojim ustrajnim radom kao liječnica ona poboljšava zdravstvene prilike u tom kraju. Tim svojim radom kroz 41 godinu sestra Miriam dala je Malembi novo lice.

Malemba je tijekom godina od dolaska misionara dala zairskoj Crkvi lijep broj svećenika.

Biskup Kabwe (grada u Zairu) htio je dati poseban sjaj ovom jubileju 75. godišnjice kršćanstva u Malembi i okolici. Tu je bio prisutan apostolski pronuncij iz Kinšase i tri biskupa. Za vrijeme svečanosti bila su zaređena dva svećenika i tri đakona iz Malembe. Tog dana sestra Marija Astrid Mutentu, koja pripada plemenu Baluba, prva članica nove redovničke družbe »Navjestiteljice Radosne vijesti«, položila je na svečanoj pontifikalnoj svetoj misi svoje prve zavjete. Na taj način je otvorila put da za njom pođu i ostale djevojke Luba, koje Bog zove u duhovni stalež.

Balube su zahvalni Bogu za milost što im je poslao misionare i misionarke, koji su im donijeli svjetlo vjere. Zahvalni su i svim dobročiniteljima koji su našim misionarkama svojim molitvama i darovima pomogli da što vjernije odgovore svom misionarskom pozivu.

S. Sofija NOVOTNY

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(16)**

PROGON SVEĆENIKA U SENDAIU

(Nastavak)

Uza svu strogost nisu pronašli misionare. Značajno je da su ih najprije pronašli u Edu. Mučenjem su kršćane prisilili da im dadu podatke o misionarima pod kojima se imenima kriju, gdje djeluju i gdje su njihova skloništa. Zapisnike o tim preslušavanjima nosili su tekliči u Sendai. Tamo su počeli grozničavo tražiti skrivene svećenike. Bila su to dva franjevca: Francisco de Barajas i Bernardo de San Jose, koji su imali japanska imena Magoemon i Ishizaemon, te tri isusovca, i to Petar Kasui, Martin Shikimi i Juan Batista Porro, koji je imao dva japanska imena: Hanemon i Judayu. Otac Kasui je uzeo staro obiteljsko ime Kibe. Svi su oni uhvaćeni između 1638. i 1640. godine. Još su sačuvani dokumenti u kojima se spominje uzbudljiva potjera za Porrom i Barajasom. Porro, komu su bile 63 godine, već je bio veoma oslabio od godina i mnogih odricanja i više nije mogao ni tjelesno ni duševno izdržati tu hajku. Zato odluči da se sam prijavi. On ode Ishimodu Daizenu, jednom od savjetnika sendaiskog kneza i gospodara dvorca u Mizusavi. Bit će da ga je ovaj već otprije poznavao. Svakako je Ishimoda blago postupao s bolesnim ocem i pobrinuo mu se za liječničku njegu. Onda ga je pod stražom poslao u Edo.

O dvojici japanskih svećenika nisu sačuvani točni podaci. Bit će da su i oni uhvaćeni u proljeće 1639. Isusovački povjesničar Bartoli napisao je ovo o Kasuiu:

»Napokon je izašao dekret da svatko mora nositi sliku svog idola i znak svoje sekte. Tad se više nije mogao slobodno kretati i javno se pokazivati, kako je dotad činio. Tako su ga uhode uočili te su ga napokon uhvatili oružnici i u lancima ga odveli u rezidenciju u Edo.«

Franjevac Bernardo de San Jose uhvaćen je u Yamagati, a Francisco de Barajas u Sendaiu. I njih su odveli u Edo, i tu 1640. godine obojica umrli na lomači pred gradskim vratima.

»Inkvizitor« Inone mogao je u statistici svoga djelovanja, koju je 1658. predao svom nasljedniku, sa zadovoljstvom napisati: »U Sendaiu su u godini tigra (1638.) uhvaćeni japanski oci Petar Kibe i Martin Ishizaemon i inozemni svećenici oci Francisco Magoemon i Juan Batista, svega četvorica... U Yamagati je prije 20 godina, u godini zeca (1639.) uhvaćen inozemni otac Berhardo Ishizaemon.«

MODERNE METODE U STAROM JAPANU

Inoue Chikugo-no-kami Masashige Seibei – to je puno ime čovjeka, koji je vodio parnicu proti uhvaćenim isusovcima i poslije imenovan upraviteljem progona kršćana. Bio je poslušno oruđe režima, a kao bivši kršćanin mentaliteta, koji obično obilježava otpadnike. On je i razvio onu rafiniranu psihološku metodu, koja ne zaostaje za tekovinama modernih diktatura. Bit će dobro da ukratko prikažemo tu metodu na temelju samih njegovih uputa skupljenih u Kirisuto-ki (zbirci dokumenata sastavljenoj za njegova nasljednika Hojo Ava-no-kami.

Svrha je bila, kao i danas u zemljama u kojima i u naše dane progone kršćane, ne stvarati mučenike, nego otpadnike. Oni će onda biti poslušno oruđe u rukama režima, kao na primjer otpali svećenici Ferreira i Araki, ili će barem svojim otpadom potkopati ugled kršćanske vjere. Inoue tvrdi: Dok su prije oce osuđivali na odsijecanje glave ili na lomaču, ipak je uvijek koji novi došao u Japan. Ali otkad ih dovode do otpada i prisiljavaju da prihvate koju japansku vjeru, otada je broj kršćana počeo opadati.

Metoda, kojom je Inoue postizavao takve rezultate, može se podijeliti na četiri stupnja. Kad bi uhvatili kojega kršćanina, podvrgli bi ga najprije unakrsnom ispitivanju, koje bi trajalo po nekoliko dana. Išlo se za tim da, ako je moguće, navedu tog čovjeka na otpad, ali i da doznaju što više imena njegovih znanaca i prijatelja, te da na temelju tih »prijava« uđu u trag drugim kršćanima. Budući da je takva »prijava« značila ujedno i otpad, mnogi su se pokušavali spasiti tako da kažu ime kojeg kršćanina, kojega su prije poznavali. Tad bi odmah poslali tekliča u tu pokrajinu da traže prijavljenu osobu.

»Prvog dana istrage, a tako još i daljnja dva do tri dana, treba samo primati izjave kršćana, pa im tek nakon toga iznositi protudokaze.«

(Nastavlja se)

Odnos prema roditeljima

Priredio: Vital VIDER

Mladić i djevojka koji se zavole dolaze iz obitelji koje su redovito veoma različite. Svaka obitelj ima drugačije običaje, unutarnji život i prošlost. Ta dva svijeta moraju se srasti i stopiti u jednu novu i skladnu cjelinu. Zato je potrebno da se osamostale. Gdjekad je upravo nužno da se i odsele od svojih roditelja da bi samostalno savili svoje gnijezdo, stvorili svoj novi dom.

Novi dom bit će sastav dvaju različitih svjetova, novi oblik dvaju prijašnjih, s njima srodan, a ipak od njih i različit. Ovdje na osobit način vrijedi riječ Sv. Pisma: »Zato će čovjek ostaviti svog oca i majku i prionuti uza svoju ženu, pa će njih dvoje biti samo jedno tijelo.« (Mk 10, 7)

NOVI DOM – NOVI SVIJET

Jedna djevojka priznaje:

»Nikada nisam ni slutila od kolike je važnosti način na koji primaju djevojku u kući njezina mladića. U mom slučaju brzo su se pojavile poteškoće, jer kao gradsko dijete nisam baš bila po volji mladićevoj majci. Prema meni je bila, doduše, veoma prijazna i susretljiva, ali sam osjećala da je to samo njezina uljudnost. I mladić i ja bili smo zbog toga žalosni, ali nisam znala što da radim. Prestala sam zalaziti u njihovu kuću jer sam osjećala da nisam poželjna. Ipak sam zaželjela da me njegova majka upozna i s druge strane. Obostranim nastojanjem odnosi su se polako sredili, i mogu reći da smo sada kao prijateljice. Ona mi koješta povjeri, a u mnogočemu me i savjetuje.

Ne mogu zamisliti kako bi se naš život razvijao da se nismo uskladile. Vjerojatno bih se tada otuđila i od svoga mladića. Znam da je i on mnogo trpio jer se našao između dvije vatre.«

Druga djevojka ovako opisuje svoj slučaj:

»U godinama razvoja sve sam svoje poteškoće i tajne povjeravala mami pa sam joj povjerila i svoje poznanstvo s mladićem. Otada je to moje povjerenje prema mami usahlo jer me nije mogla razumjeti pa mi je odmah u početku savjetovala, a i kasnije je to činila, da ne hodam s tim mladićem. Ipak sam se odlučila za njega, iako protiv volje svojih roditelja. Dugo je trebalo da se bar donekle pomire s mojom odlukom, iako se potpuno pomiriti neće valjda nikada. Vjerojatno i sukobi između njih i moga mladića vuku korijen iz tog njihovog neprihvaćanja. Možda i druge članove obitelji smeta stanoviti 'prodor' tuđeg čovjeka u našu sredinu, ali ja to ne osjećam.«

Mladić te djevojke govori ovako:

»Jedini značajan odjek u mojoj okolini došao je od moje mame. Ona je stvar primila sasvim prirodno i rekla da se ne namjerava uplitati u moje stvari. Toga se trajno drži i jako je obzirna prema nama.«

»Kod kuće dugo nisam otkrivao da imam djevojku. Mama je to po nečem ipak brzo ustanovila . Bojao sam se kako će to djelovati na nju jer je udovica, ali se ipak sve lijepo i brzo sredilo. Djevojka kroz dulje vrijeme nije dolazila u moju kuću. No, kad je jednom došla i osjetila da je kod moje kuće lijepo primljena, više nije imala poteškoća. Vidim da se sviđa i mojoj majci.«

Djevojka je to ovako doživljavala:

»U početku sam se bojala kako će se moji roditelji vladati kad saznaju da sam zaljubljena. Ipak, moj strah bio je suvišan. Kako kod kuće dugo nisam o tome pričala, bilo mi je drago što me o tome nisu ni zapitkivali. To što nisam imala poteškoća, svakako je zasluga i mog mladića koji je mojoj obitelji znao pristupiti na veoma nenametljiv način. Najviše vremena za navikavanje na novog člana trebalo je mome ocu. S vremenom ga je i on prihvatio i vodi o njemu računa.«

Zanimljiva je i ova priča jednog mladića:

»U svojoj kući prvi sam počeo 'razbijati led' jer sam najstariji sin. Roditelji nisu bili nimalo oduševljeni kada su čuli da imam djevojku. Imali su svakakvih prigovora: da smo premladi, da oboje još idemo u školu, da najprije završimo školu a tek onda mislimo na odemo 'predaleko'. Zbog tih sam primjedaba puno patio jer sam osjetio kako me roditelji zapravo ne razumiju. S vremenom su prihvatili moju djevojku i uvjerili se da ona 'ne grize'. Ipak, još uvijek moram slušati sijaset savjeta i primjedaba, ali me to više ne dira toliko kao nekada.

Imamo običaj da se djevojka na povratku iz škole navrati k meni. U kući su brzo započeli s primjedbama da iz takve ljubavi, kad djevojka zalazi u kuću mladića, ne proizlazi ništa dobra. Ta su spočitavanja postala sve češća, pa sam djevojci savjetovao da na neko vrijeme prestane dolaziti. Nakon tri tjedna roditelji su me sami počeli zapitkivati gdje mi je djevojka i zašto više ne dolazi. Kada sam im ispričao zašto je više nema, čudilo ih je što ja djevojci ispričam sve što u kući razgovaramo. Sada više nema poteškoća iako se ona opet navraća.«

Slijedeći je par s roditeljima posve zadovoljan.

»Zalazimo kao par u obje kuće. Više puta zajedno pođemo i na kakav izlet, nekoga posjetimo ili pomažemo u kućnim poslovima. Moramo priznati da su nas svi veoma lijepo prihvatili. Neke osobite povezanosti s roditeljima i ne tražimo. Vrijeme je da se osamostalimo!«

Gdjekad put do samostalnosti vodi preko mnogih poteškoća.

»Premda oboje potječemo iz vjerničkih obitelji, odgoj nam je bio posve različit. Osim što oboje vjerujemo, u svim drugim pogledima se razilazimo. Čini mi se da smo se jako teško uživljavali u svijet onog drugog. Sada se radujemo što smo bili sposobni da svaki prihvati dio navika od svakoga, i dio onih pogleda koji su nekako naravniji i uvjerljiviji, bez obzira što roditelji o tome misle.

Meni, kao djevojci, roditelji su usadili svoj odnos prema svijetu. Za mene osobno bilo bi jako dobro da sam nakon završene srednje škole mogla poći drugamo na stan. Tako bih bolje upoznala svoju pravu volju i svoja htijenja, kao i svoj pogled na svijet, pa bih tako postala sposobnija za razlučivanje onog što su roditelji u mene nekako silom utisnuli, a za mene i za mog mladića to nije prihvatljivo. Kad god sam im iznijela svoje mišljenje uvijek su mi ga opovrgli. Nikad nisam znala oko sebe stvoriti neki 'zaštitni oklop'. Zbog ovisnosti o njima uvijek sam mislila da se u svemu moram i slagati s njima, umjesto da sam se dogovorila sa svojim mladićem. Govorili su mi: 'Dok te mi hranimo, radit ćeš kako mi kažemo!' – a već sam bila pri kraju studija. Trebalo mi je puno vremena da se suprotstavim tom duševnom pritisku. Sada saslušam njihove savjete, ali učinim onako kako sama mislim da je pravo, ili kako odlučim zajedno sa svojim mladićem. Moji ga roditelji doduše vole, ali između njih i nas dvoje nikada nema onog srdačnog ozračja. Svi naši odnosi i razgovori uvijek ostaju na nekoj neosobnoj razini.«

DUHOVNE VJEŽBE U ZAGREBU

U sjemeništu »Augustin Bea« (Fratrovac 38) održat će se u Marijinu mjesecu svibnju 1988. godine dva natječaja duhovnih vježbi za odrasle, i to:

– 13. do 15. svibnja;
– 27. do 29. svibnja.

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak navečer u 17 sati, a završavaju u nedjelju poslije podne u 16 sati. Doprinos za sudjelovanje u duhovnim vježbama iznosi po osobi 15.000 dinara za cijeli tečaj. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: STJEPAN KUZMIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

KNJIGE

VJERA: SVJETLO ILI TAMA, napisao Vjeko-Božo Jarak. U ovoj knjizi kateheza za mlade pisac obrađuje vjeru po temama drevnih proroka do danas. Posebno govori o odnosu vjere prema razumu, slobodi, svijetu, kulturi i budućnosti svijeta. Knjiga je ilustrirana prilozima akademskog slikara Slavka Sohaja. Cijena 2.500 dinara. Narudžbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA bb – 88000 MOSTAR.

Na adresi HKD sv. ĆIRILA I METODA, Trg kralja Tomislava 21 možete naručiti slijedeće:

RADOSNA VIJEST, napisao dr. Ivan Pavić. Ovo je šesnaesto izdanje katekizma za 2. i 3. razred s posebnom pripravom za prvopričesnike. Cijena 2.500 d.

BIBLIJSKA POVIJEST SPASENJA, napisao dr. Ivan Pavić. Ovo je prvi dio u kome se obrađuje povijest Staroga zavjeta. Cijena 2.500 d.

Na adresi FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti slijedeće:

S ISUSOM NA GOLGOTU, zbirka križnih puteva od Juraja Gusića. Cijena 1.500 dinara.

Od istoga autora možete nabaviti i slijedeće knjige **MAJKA I ODGOJITELJICA,** cijena 1.500 d. – DJEVOJKA I LJUBAV, cijena 300 d. – **MLADIĆ I LJUBAV, cijena 400 d. – DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?,** cijena 2.000 d. – **MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?,** cijena 2.000 d.

Štovateljima Srca Isusova preporučujemo slijedeće knjige: **SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA** (Bernard Häring) 1.500 d. – **ISUS – OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI** (Mato Zovkić) 1.500 d. – **PUT LJUBAVI – ŽIVOT PO DUHU** (M. Giuliani) 1.500 d. – **SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT** (Preveo F. Mašić) 1.500 d. – **SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU** (Jean Ladame) 1.000 d.

Pretplatnici i povjerenici u domovini

Od srca zahvaljujemo svim povjerenicima i pojedinačnim pretplatnicima Glasnika koji su na vrijeme izvršili pretplatu. Osobito zahvaljujemo onima koji su čak i u ovim teškim prilikama našli nove pretplatnike.

Sada se posebno obraćamo onim povjerenicima (svećenicima) i pojedincima koji još nisu poslali pretplatu. Učinite to što prije, poštanskom uputnicom, ili ako je veća svota novca VRIJEDNOSNIM PISMOM koje dobijete na pošti. Tada se manje plaća taksa. Ako Glasnik držite na »slobodnoj prodaji«, šaljite novac nakon svaka tri mjeseca.

A što da kažemo onima koji su tako »zaboravljivi« da ni lanjski dug nisu namirili? Kad to postane nemarnost onda je to i nepravda jer zbog toga drugi stradavaju.

Katolički vjerski tisak održava se samo od pretplate. Zato savjesnim pretplatnicima još jednom hvala!

UPRAVA GLASNIKA

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... svima svetima i Ivanu Merzu na primljenim milostima. – Barbara Škudar

... i sv. Leopoldu za unukovo ozdravljenje. – Marija iz Benićanaca

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za zdravlje kao i za ostale primljene milosti. – Kata Šporčić

... sv. Antunu i sv. Leopoldu na uslišanoj molitvi i na uspjehu u školi. Zahvalna studentica iz Sarajeva

... Gospi Kondžilskoj i sv. Anti za svoju djecu i za svećenike, a napose što su mi pomogli u mojim nevoljama. – Jelka Nikolić, Borovica

... svima svetima i biskupu Langu za sve milosti primljene kroz 70 godina moga života. – M. R.

... Presvetom Trojstvu i čudotvornoj medaljici Majke Božje za poboljšanje zdravlja. – Magdalena Horvat, Kaniška Iva

... sv. Josipu i sv. Leopoldu na primljenim milostima. – K. M.

... sv. Anti i sv. Leopoldu na svim primljenim milostima, uz preporuku za neke posebne milosti. – V. K., Samobor

... sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za muževu sretnu operaciju. – Obitelj Klipa, Borovo

... i sv. Apoloniji za primljene milosti. – Žena iz Čazme

... i Kraljici Mira za ozdravljenje od neugodne bolesti. – Marga Stipić, Subotica

... i Gospi od brze pomoći za uslišane molitve. – K. V., Zagreb

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za uslišanu molitvu. – Čitateljica

... i sv. Leopoldu na uslišanoj molitvi za zdravlje moje sestre. – Čitateljica Glasnika, Gerovo

... sv. Ani i sv. Tereziji od maloga Isusa za primljene milosti, a napose za uspješan porod moje kćeri. – Mafalda Matić, Beograd

... i Gospi od zdravlja za zdravlje i ozdravljenje djece. – Viktorija Franjković, Vareš

... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu za pomoć u velikoj nevolji. – Kata M., Košutarica

... za sva duhovna i tjelesna dobra što smo ih primili kroz 50 godina sretnog braka. – Josip i Zorica Medven

... i Kraljici mira za mnoge primljene milosti, uz preporuku za moje tri kćeri i njihove obitelji. – Mila Drlje, Osijek

... i sv. Leopoldu za nevjestin sretan porod. – Mladenka Pantalan, Poljana

... sv. Josipu i sv. Antunu sretan porod jedne kćeri i za položen ispit druge kćeri. – Ankica, Bjelovar

... Presv. Trojstvu i svima svetima za sretnu operaciju moga sina. – Majka Katarina Tuco, Francuska

... za primljene milosti. – Marica Kovačević, Opatija

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima na uslišanoj molbi. – Zahvalna čitateljica, Belišće

... Gospi od brze pomoći i Anđelu Čuvaru za dvije uspjele operacije i za mnoge druge milosti. – P. A., Črnkovci

... Majci Božjoj Bistričkoj i svim ugodnicima Božjim na primljenim milostima, a napose za veliku sreću moga sina u prometnoj nesreći. – Ana Žakić, Giletinci

... Ranama Isusovim, Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za sinov oporavak iza prometne nesreće. – Obitelj Bošnjak, Harkanovci

... i sv. Josipu što mi je unuka položila ispit. – Katica Lj., Osijek

... Duhu Svetomu i svima svetima što moja kći, koja je nesposobna za posao, uspjela otići u penziju. – Zahvalna majka, Subotica

... i drugim Božjim ugodnicima za poboljšanje zdravlja. – Marica Jambo, Medven Draga

... sv. Obitelji, Gospi Kloštarskoj i svetim zaštitnicima za uspješan posao, kao i na svim primljenim milostima. – Baka iz Kobaša

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

5 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

svibanj 1988. god. 79. cijena 350 d

MAJKA BOŽJA BEOGRADSKA (u crkvi sv. Petra Apostola u Beogradu)

PROCVALE JUTROS
JABUKE U VRTU
U MENI PJEVA DJEČAK
(M. SPAHIJA)

Majci cijelog svijeta

Vidjela sam kako je Isusa u naručju obuhvatila
beskrajnim majčinstvom držeći u njemu
– cijeli svijet.
Božansko Dijete predano se oslonilo na Majku
izabranu od Oca,
predano – prepustivši joj cijeli svijet.
Svemirom lebdi u treperenju zvijezda,
u sjaju mjeseca – kruna kojom je ovjenčana.
Pred očima njezinim prostire se Zemlja...
Jednim jedinim pogledom cijelu je obuhvatila
u ljubavi, u brizi, boli i patnji.
U tom jednom pogledu svi smo okupljeni,
svi mi.
Da, mi, djeca njezina, stanovnici Zemlje.
Mi što bezglavo jurimo za znanošću,
za radom, za dobrima što ih Zemlja daje.
Mi što bismo htjeli obuhvatiti Svemir,
zaustaviti kiše i poplave, pobjeći od potresa
i mirno gledati Zemlju gdje tone.
Mi sitna djeca što bismo htjeli izliječiti rak,
gubu, prebite kosti i neizlječive bolesti
– umornih srdaca.
Mi koji sa zebnjom gledamo raskoš i sjaj
– bijedu i siromaštvo.
O beskrajne patnje! O more bola
što počiva pod pogledom Tvojim!
Daj da sve bude Tvoje kad se javiš
– u osmijehu zore, ovjenčana suncem.
Spasi nas!
Za ljubav Tvoje odane djece
kada Ti u sumrak donose cvijet
pred Tvoju sliku u svom skromnom domu.
A kad se počinju trusiti latice pred Tvojim likom,
sjeti se, to su rastrgana srca
što Te vječno mole za blagoslov sviju
i veliko oproštenje,
MAJKO CIJELOG SVIJETA!

Mira PREISLER

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izači će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Najljepši mjesec Najljepšoj! Marija je najljepša jer ona je najčistiji odsjaj Božje ljepote. Ona je »Začetnica boljega svijeta«, pa je i slavimo kao Majku Crkve i Majku svijeta.

Marijanska godina ide prema kraju, ali plodovi ljubavi moraju ostati. Završavaju polako i razmatranja A. Weissgerbera, ali ne nestaje Marijinih stranica. A. Katalinić nastavlja pisati Marijanski mozaik hrvatske povijesti. Ovaj puta izvještava nas o nepoznatom biseru sa obronaka Ivančice u Hrvatskom zagorju.

Marija nas uči slušati i izvršavati riječ Božju. Ona je putokaz života, uzor-štovateljica Srca Isusova, ideal mladih. Ona je bila sudionica svega Isusova života, pa sudjeluje i na svakoj sv. Misi. Zato nije ništa čudno da joj i pod Misom rado zapjevamo koju lijepu pjesmu. Da bismo neke od tih pjesama bolje naučili, pomoći će nam i jedna nova kazeta. O tome vidi na oglasnoj stranici!

U reportaži ćemo ukratko upoznati i Beogradsku Gospu – Bogorodicu, a njezin je lik već i na korici. Odazvanik nastavlja pisati o duhovnim zvanjima, a S. Kuzmić piše o teti Kati koja već veliki dio života služi svećenicima. Jedna zakasnjela priča potsjetit će nas na Uskrs, a pjesmica »Majčino krilo« na Međunarodni dan majki. U našoj javnosti taj je dan potisnut u korist Dana žena, jer se zaboravilo da je majčinstvo najljepši ukras žene.

Iz misija se javljaju: O. Gabrić, br. Ilija i s. Šurjan.

Mladima osobito preporučujemo »Hvala na pismu« i »Put prema braku«. Voljeli bismo da nam se što više javljaju sa svojim iskustvima, da tako zajedno napišemo jednu lijepu knjigu za one koji će sutra postavljati ista pitanja koja nas danas zaokupljaju. Mladi, uberite cvijet i stavite ga pred Gospin lik. Draga naša Majka sigurno će vam se odužiti!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. SVIBANJ 1988. BR. 5

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 148
MAJKA BOŽJA LOBORSKA – GORSKA, A. Katalinić 150
ZA SVE OSOBE KOJE – PO-PUT MARIJE – SLUŠAJU I IZVRŠAVAJU BOŽJU RIJEČ? P. Galauner 152
MARIJA – PUTOKAZ, R. Grgec 154
UZOR ŠTOVANJA SRCA ISUSOVA, R. Brajičić 155
GOSPA PRED MLADIMA, A. Weissgerber 156
SUDIONICI MISNOG SLAVLJA, M. Steiner 158
DUHOVNO ZVANJE, SLOBODA ZA VJERNOST, ODAZVANIK 160
BEOGRADSKA GOSPA – BOGORODICA, TINO 162
U MARIJINOJ GODINI, M. Škvorc 165
KADA ĆE DOĆI MIR?, F. Višnjić 165
USPON PREMA VJEČNOM, M. Bilbija 165
U SLUŽBI SVEĆENIKA, S. Kuzmić 166
I TIJELO MOJE, D. Bartulović 167
ZVONKOVA BAKA JULKA, S. Džalto 168
MAJČINO KRILO, S. Džalto .. 169
ZVANJE I POSLANJE LAIKA, M. Rusan 170
POHODILA NAS JE MAJKA TEREZIJA, A. Gabrić 171
BLAGOSLOVLJENA JE CRKVA U KALIGALINGI, I. Dilber .. 172
PRED GOSPINOM SPILJOM, M. Šurjan 174
PETAR KASUI, H. Cieslik 175
TJELESNA PRIVLAČIVOST V. Vider 176

Hvala na pismu

MOJ MUŽ NIJE BIO ZADOVOLJAN

Hvala vam za tako lijepo uređivan obiteljski list. Rado ga primam i čitam. Željela bih u rubrici »Hvala na pismu« iznijeti svoje svjedočanstvo.

U zadnje vrijeme svuda se piše i govori da Evropa izumire. Roditelji se sve više boje imati brojniju djecu. I nama, tobožnjim vjernicima, dosta je bilo kakva isprika pa se zadovoljimo s jednim ili dvoje. Priznajem da sam i ja imala takvo krivo shvaćanje. Iznosim svoje iskustvo pred čitaoce Glasnika. Sada sam i sama uvjerena da se ne smije sve gledati ovozemaljskim očima.

Potječem iz brojne obitelji. Bilo nas je devetero djece, a život nije bio nipošto lak. Zbog toga sam se i sama plašila imati više djece, iako ih puno volim.

Dublji vjerski odgoj nisam primila. Udala sam se za momka iz istog sela. Prije smo se dobro upoznali i uistinu zavoljeli. On je želio da što prije dobijemo dijete, ali ja sam mislila drugačije. Meni se nije žurilo. Kad sam rodila, bio je to sinčić. Porod je bio težak. Primila sam 12 injekcija. Drugo dijete bilo je žensko. Porod još teži. Primila sam 14 injekcija. Tada sam razmišljala: »Imamo dvoje djece, stariji je sinčić, mlađa je kći, sve kako mnogi upravo žele. To je idealno – i sada gotovo!« Međutim, moj muž s tim nije bio nipošto zadovoljan. On je htio barem četvero ili petero djece. Ipak je potpuno poštivao moju slobodu tim više što sam i ovo dvoje teško donijela na svijet. No on silno voli djecu. Skuplja ih oko sebe iz cijelog susjedstva. I djeca njega vole iako je strog. Osobito prekorava ako netko prosto govori ili psuje. On voli sve ljude. Svoj prilog daje i za misije, za gladne u svijetu, već prema tome kako čita u našem vjerskom tisku. Budući da je tako dobar smilio mi se, i jednog dana sam mu rekla: »Stari, odlučila sam ti roditi još jedno dijete, ako Bog da, pa makar i sama umrla!« Koliko sam ga tom viješću obradovala jedino Bog znade. Kako je on imao više pouzdanja u dragoga Boga, reče mi: »Stara, ne boj se, to je i Božja volja a ne samo moja i tvoja. A što god se radi na slavu Božju, mora dobro završiti!«

Često mi je »prorokovao« da će moj slijedeći porod biti veoma lak, i stvarno je tako bilo. Trudničkih bolova nisam skoro ni osjetila. A poslije poroda on mi reče: »Jelde da su ti moji nebeski prijatelji pomogli?«

On se obično moli Srcu Isusovu, Gospi, sv. Leopoldu, sv. Antunu i drugim svecima.

Naš mali Antun za godinu i pol dobro je porastao. Sada nam je najteže gledati suze u njegovim i tatinim očima kada se rastaju, jer tata radi u Austriji. Dolazi nam tek jednom ili dva puta na mjesec. Stariji braco i seka idu već u školu.

Eto, dragi čitatelji Glasnika, možemo slobodno vjerovati da će biti sve najbolje ako se pouzdajemo u dragoga Boga, i ako u braku vlada iskrena ljubav i razumijevanje. Zahvalna sam dragom Bogu za ovih šesnaest godina moga braka. Nekih težih problema nismo imali. Zbogom!

Jela S. MATANOVIĆ

Nema sumnje da je u iskustvu naše čitateljice najdragocjenije pouzdanje u Božju Providnost koje je imao njezin suprug, a od njega poprimila ga je i ona. Ipak upravo tu treba reći riječ nadopune. Ne dožive, naime, svi sretan završetak. Bude gdjekad i pravih tragedija. I tada treba sačuvati i uvećati pouzdanje u Božju Providnost premda se rezultati kose s našim očekivanjima. Zašto, uza sve pouzdanje, dođe i do rezultata koji nas bolno pogađaju, ostaje znano samo toj Providnosti. Mi vjerujemo da ni tada nije ništa konačno izgubljeno. Mi smo razborito htjeli dobro, ostalo smo prepustili Bogu. On je kadar i iz najveće tragedije učiniti najveću sreću, iako ne onako kako mi hoćemo i zamišljamo.

Pouzdanje u Božju Providnost isključuje i svaku lakoumnost! Naši pothvati moraju biti ljudski, razboriti i kršćanski časni – bez grijeha. Tada imamo pravo očekivati da će Bog usmjeriti na naše dobro i ono što nas zadesi kao zlo – u vremenu. Kršćanin ne može svoj život gledati bez perspektive vječnosti, bez vjere u pobjedu dobrote. Zato i može uvijek pouzdano reći: »Dobri Bog će providjeti!«

UREDNIK

ŠTO ĆEŠ ODGOVORITI?

Ona se zove Dijana. Za svakog, osim za samu sebe ima onih najljepših osamnaest godina. Da samu sebe utješi na zidu svoje sobe ispisala je »JA SAM BOG!«

Veli da joj život nalikuje na skupocjeni automobil bez volana, da glavu nosi čas u torbi, a čas je opet brižljivo gurne u pijesak iako sama nema pojma zašto tako čini. Sva očajna luta u vremenu i prostoru psujući redom sve oko sebe. U nutrini je muče pitanja: Zašto je, usprkos tolikim ljudima oko sebe, tako osamljena na svijetu? Zašto uopće živi? Zašto se morala roditi? Zašto će umrijeti? Kome sve to treba? Koji je cilj i smisao svega toga?

Dosada je ne samo nagriza nego upravo proždire. Htjela bi dohvatiti makar najmanju zvijezdu s neba, a da je dohvati ne bi znala što da s njome uradi. Piše pisma raznim idolima mladih, zuri u zvijezde i sastavlja horoskope. Spas očekuje od nečeg boljeg jer joj je već dosta mlaćenja prazne slame. Čula je da postoji i pravi Bog. Stalno planira da pođe u potragu za njim, ali nikako da se otisne od obale površnosti.

Ako ti nekada kad si u crkvi priđe takva izgubljena osoba pa te zbunjeno i neočekivano saleti pitanje: »Gdje mogu pronaći Boga?« što ćeš joj odgovoriti?

Mladoj osobi koja bi me saletjela takvim pitanjem u crkvi, ili bilo gdje drugdje, odgovorio bih ovako: »Boga ćeš naći u sebi ako sebe prestaneš gledati kao 'boga'!«

Fetišiziranje mladosti, ljepote, snage, spretnosti i lukavosti koje se tako uporno provodi na ekranima i estradama, učinilo je mlade ljude »bogovima« koji se klanjaju sami sebi, a jedni u drugima ne vide ništa više osim potrošne robe za jednokratnu uporabu. Kako je to velika i teška zabluda vidi se po potrošnji droge, po bijegu od dužnosti, po uključivanju u razne nastrane pokrete kao što su pankerizam, darkerizam, panseksualizam i svi slični – izmi. Svi ti – izmi vode u nihilizam, u nepoštivanje ljudi oko sebe i u uništavanje samoga sebe. Vidi se to po sve učestalijim samoubojstvima mladih razočaranih vlastitim životom.

Nema sumnje da dio odgovornosti za takvo stanje među mladima pada i na odrasle. Svijet straha, koji su odrasli stvorili, lažni ideali koje propovijedaju, idoli sebičnosti kojima se klanjaju – sve to pokazuje veliku zaslijepljenost odraslih koji su ipak vođe mladih. A kad slijepci slijepe vode – svi završavaju u ponoru!

Nije takvo stanje nastalo preko noći. Dezorijentiranost već dugo traje. Mnogi su u njoj već i ostarjeli, mnogi će tek ostariti a da pravi cilj i željenu zrelost neće sresti.

Ima slučajeva kada mladi zastrane bez obzira na sva dobra nastojanja svojih roditelja i ostalih zrelih ljudi s kojima žive, ali to se ipak rjeđe događa. Gdje su, naime, stariji istinsko svijetlo, mladi ne lutaju po mraku.

Međutim, na pravi put neće nas izvesti ni bacanje krivnje na odrasle, ni prebacivanje odgovornosti isključivo na mlade, nego samo čvrsta volja jednih i drugih da se iskreno zalažu za spoznaju istine i za ostvarivanje pravih vrednota. To moraju činiti roditelji i djeca, učitelji i učenici, umjetnici i njihovi štovaoci, upravitelji i njihovi podložnici, političari i narod – svi!

Nije lako razbiti ni jedno carstvo, pa tako ni carstvo potrošačkog fetiša, fetiša samodopadnosti i samodostatnosti. Ali mladi ne smiju gubiti nade. Svjetlo je jače od mraka i pobjeda je na strani istine. Nema druge mudrosti nego zlo spriječiti, rane liječiti, oko dobra se truditi – to uporno! Tko pozna bolji put za izlaz iz mraka koji nas prekriva dužan ga je objaviti svemu svijetu – u ime čovjekoljublja!

UREDNIK

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Majka Božja Loborska - Gorska, u Hrvatskom zagorju

Piše: Ante KATALINIĆ

Nevjerojatno, ali točno. Moramo se vratiti 900 godina unatrag, moramo zakoračiti u vrijeme kralja Zvonimira ili Stjepana II Trpimirovića da naidemo na temelje štovanja Majke Božje Loborske, štovanje koje su joj na tom mjestu iskazivali njeni vjerni prastari Hrvati.

DRAGULJ NA OBRONCIMA IVANČICE

U srcu Hrvatskog zagorja, na južnim obroncima planine Ivančice, prostire se mjesto i župa Lobor. Stara utvrda Lobor spominje se već u spisima 13. stoljeća, danas ruševina, budi veliko zanimanje. Ali ono što nas ovdje najviše zanima to je nešto najdragocjenije što postoji u loborskom kraju. To je svetište Majke Božje Gorske ili Loborske.

Ako to svetište promatramo sa stanovišta povijesti hrvatskog naroda, moramo za nj reći da je pravi dragulj. Isto moramo reći ako ga pogledamo sa stanovišta povijesti Crkve u Hrvata. Pogotovo ćemo ga nazvati draguljem ako ga promotrimo pod vidom hrvatskog marijanskog štovanja. Tu se Gospa štuje već punih 900 godina!

Od loborske župne crkve do svetišta Majke Božje Loborske, stiže se nekoliko kilometara dugim, vrlo strmim i uskim putem koji prolazi kroz pravi gorski klanac, tjesnac, mjestimice ispod velike, okomte klisure. Samo svetište nalazi se na maloj, prozračnoj visoravni. Odatle se pruža pogled prema jednom visokom ogranku Ivančice gdje se naziru ruševine starog utvrđenog grada Oštrca. Svuda unaokolo su guste crnogorične šume.

TRAG I SVJEDOK DAVNE PROŠLOSTI

Svetište Gospe Loborske (Gorske) nije neka šumska kapelica, nego vrlo lijepa, od kamena zidana i popločena crkva. Ima na sebi tragove gotskog stila. Podignuta je tijekom 14. stoljeća. O tome nam govore i freske koje potječu iz istog stoljeća. Međutim, vrlo stara usmena predaja, koja živi u narodu onog kraja, govori nam da je ta crkva bila podignuta od građevnog materijala starije crkve i samostana koji su postojali na tom istom mjestu, a koji su bili porušeni. Dugo se toj narodnoj predaji nije davalo važnosti dok je nisu potvrdile očite činjenice, barem što se tiče nekadašnje crkve.

Godine 1946. pronađen je u zidu jedne kuće, u neposrednoj blizini Gospina svetišta, ulomak kamene grede iz pregrade koja se nekad nalazila u crkvi između lađe i svetišta. Taj ulomak, kamena greda, ima gornji rub urešen nizom karakterističnih starohrvatskih kuka, uz donji rub joj teče pleter, a sredinu grede ispunja natpis. Činjenica da je na ovom ulomku pleter dvoprutast, a ne troprutast, i da se na njegovim savijucima nalaze kugličasta izbočenja, takozvana »oka«, nužno upućuje da tu gredu smjestimo u 11. stoljeće, među tipične pregrade iz starohrvatskih crkvi. Taj se ulomak čuva u Konzervatorskom zavodu u Zagrebu.

Drugi ulomak još je uzidan u kući nedaleko svetišta i prekriven je žbukom. Treći ulomak nalazi se u samom svetištu uzidan ispod propovjedaonice, a pleterni ukras jako se ističe.

Iz tih ulomaka posve je sigurno da je na tom mjestu postojala jedna crkva (po svoj prilici i samostan) već u 11. stoljeću, a kasnije, u 14. stoljeću, na tom istom mjestu podignuta je današnja crkva Majke Božje Gorske. Izvrstan poznavalac ove teme, prof. Tihomil Stahuljak, piše:

»Formalne značajke za sada poznatih kamenih fragmenata govore za vremenski razmak od 1070. do 1090. godine kao najvjerojatnije doba njihovog postanka i upućuju na Dalmatinsku Hrvatsku kao svoje umjetničko ishodište. Historijske okolnosti druge polovice 11. stoljeća u ovim krajevima, govore u prilog ovakvom datiranju. Važnost ovih nalaza za povijest umjetnosti kod Hrvata je očigledna. No od gotovo još većeg značenja postaju oni za kulturnu i političku povijest Hrvata, ako tim nalazima pro-diremo u do sada naučno tamno razdoblje u ovim krajevima prije osnutka zagrebačke biskupije 1094. i stojimo na tragu političkih i kulturnih veza južnih i sjevernih hrvatskih krajeva u periodu unutrašnje regeneracije srednjovjekovne hrvatske države u drugoj polovici 11. stoljeća.«

Tumačenje prof. Stahuljaka podržava i poznati stručnjak prof. Ljubo Karaman.

DA LI SU JE GRADILI HRVATI?

Tu prvu crkvu, vjerojatno sa samostanom, sagradili su u 11. stoljeću najvjerojatnije benediktinci. Kome je ta prva crkva bila posvećena? O tome nije ostalo ništa zapisano, ali odgovor može biti samo jedan: Blaženoj Djevici Mariji. To zaključujemo iz činjenice što je nova crkva na istom mjestu posvećena Majci Božjoj, i što se ime nekog drugog sveca nigdje nikako ne spominje, pa ne dolazi uopće u obzir.

Na hrvatskom sjeveru bila bi do danas najstarija, poznata Marijina crkva ona što je stajala na mjestu sadašnje zagrebačke katedrale. Međutim, ona se nalazila u naselju u kojem su tada, po svoj prilici, obitavali Latini (Vlaška ulica) pa su je možda oni i sagradili. Stoga bi bilo uputno ispitati nije li možda baš Gospina crkva kod Lobora najstarija Marijina crkva koju su u sjevernoj Hrvatskoj sagradili Hrvati? Podignuta je samo stotinjak godina poslije Gospine crkve koju je u Solinu sagradila kraljica Jelena.

O velikoj starosti i starohrvatskom podrijetlu loborskog svetišta najbolje nam govore pleterni ukrasi, gotovo jedini barem u onakvoj jasnoći i obilju, pronađeni na hrvatskom sjeveru između Save i Drave.

PLETER IZ SV. MARIJE LOBORSKE – GORSKE U HRVATSKOM ZAGORJU. POTJEČE IZ 11. STOLJEĆA I SVJEDOČI O DUHOVNOM JEDINSTVU SJEVERNE I JUŽNE HRVATSKE U ONO VRIJEME

SVJEDOČANSTVO LEPOGLAVSKOG PAVLINA

Čudotvorni kip Majke Božje Loborske djelo je kasne gotike iz 15. stoljeća. Lepoglavski pavlin Hilarion Gasparotti izdao je davno, u 18. stoljeću, djelo »Czvet Sveteh«. U uvodu drugog sveska tog djela, koje je izašlo u Grazu god. 1752, opisuje mnoga čudesa, milosti, koje je Majka Božja Loborska udijelila svojim štovateljima. Opisuje i razne vrste pobožnosti kojima je narod štovao Gospu. Spominje kako su mnogi na krvavim koljenima uzlazili

(Nastavak na str. 159)

Za sve osobe koje - poput Marije - slušaju i izvršavaju riječ Božju

Marijanska godina ide prema vrhuncu. Svi to osjećamo i želimo se približiti Mariji da se s njom uputimo prema velikom jubileju dvijetisućite godine Isusova rođenja. Plodovi iskrenog štovanja naše Nebeske Majke sve više dolaze do izražaja. Hodočašća i marijanski susreti uvelike pomažu da dublje uđemo u smisao Marijanske godine.

MARIJANSKI SUSRETI

Među mnogim marijanskim susretima u zagrebačkoj katedrali, u tom svetištu Majke Božje na nebo uznesene, sigurno treba posebno istaći onaj s početka ožujka, kad se preko 260 svećenika okupilo oko svoga natpastira, kardinala Kuharića i njegovih pomoćnih biskupa. Bio je to uzbudljiv trenutak. Marija je sigurno u svakom od tih osobitih Isusovih suradnika prepoznala ljubljenog učenika Ivana, a svećenici su nanovo doživjeli njezinu prisutnost u svom svećeničkom životu i pastoralnom radu.

Bilo je i drugih korisnih i dragih marijanskih susreta u katedrali. Časne sestre su se susrele s Djevicom Marijom, majkom svoga djevičanskog života i služenja Crkvi. Njihov je susret vremenski bio na prvom mjestu, kako i dolikuje! Zatim su bili župski suradnici, djeca, mladež i drugi. Slični programi organiziraju se i po drugim katedralama domovinske Crkve. Uvjereni smo da će upravo za narednih ljetnih mjeseci doći do velikih hodočašća Božjega naroda u marijanska svetišta. To će biti istinski susreti s Marijom u Marijanskoj godini.

Mi Mariju trebamo i kao majku i kao učiteljicu, i kao vjernu zagovornicu na našem životnom putu! Ona pak želi dublje ući u naš život, i u naše srce, da bude stvarno i djelotvorno prisutna u našim mukama i našim stremljenjima.

MARIJINI MJESECI

Osim marijanskih prošteništa postoji i marijansko vrijeme koje je duboko uvriježeno u našu hrvatsku marijansku pobožnost. To je mjesec svibanj i mjesec listopad kad se mi svaki dan okupljamo oko Marije. Šteta je što smo donekle zaboravili važnost tih hodočasničkih susreta po našim župskim i samostanskim crkvama. »Smjernice i prijedlozi za Marijinu godinu« u br. 64. upućuju nas na to kako da se obnovimo u slavljenju »Marijinih mjeseci«. U svakom slučaju to su dani kada se s većom pobožnošću okupljamo oko Marije, da većom otvorenošću srca primamo nauk njezine škole.

MARIJA – SLUŠATELJICA BOŽJE RIJEČI

Nakana AM za ovaj mjesec kao da nam želi otkriti ono bitno u otajstvu Marijina života. Ono što bismo upravo u ovoj Marijinoj godini od nje najviše morali naučiti to je slušanje Božje riječi i njeno ostvarivanje u svakodnevnom životu. To nije nešto usputno nego program života za čitav Marijin mjesec svibanj. Kakve bi divne molitve morale prožimati naše srce kroz to vrijeme!

A za koga ćemo se zapravo moliti? Za cijeli Božji narod, za sve ljude i za nas same. Svi smo pozvani da slušamo Božju riječ i da je izvršavamo. Time ulazimo u bit Marijina misterija. Slušanje i ostvarivanje Božje poruke bitna je crta njezine duhovnosti. Mariju moramo nasljedovati u osluškivanju Duha Svetoga koji nam govori riječima Pisma, i u spremnosti da svoj život oblikujemo prema poruci Božje riječi. Na taj način zadobit ćemo trajne plodove Marijanske godine, i s Marijom se uputiti u taj veliki Advent koji nas vodi prema

dvijetisućitom jubileju Isusova rođenja.

HODOČASNICI VJERE

Ivan Pavao II u encikliki »Otkupiteljeva Majka« ima izvanredno lijepih misli o Mariji kao hodočasnici vjere. Ona je prva među njegovim učenicima koja sluša i koja izvršava riječ Boga koji je postao čovjekom. Dakako da njezino prvenstvo nije samo vremensko nego i u smislu dosljednosti i potpunosti. Ona je nedostižni uzor i nepogrešivi putokaz na našem hodočasničkom putu vjere.

Od Nazareta do Betlehema, od Galileje do Jeruzalema, od Kane Galilejske do križa na Kalvariji – i do objavljenja Duha na pedeseti dan po uskrsnuću, kroz prošlost i sadašnjost, u svoj cjelokupnoj povijesti Crkve, Marija je prva i uzor.

Sv. Otac gleda Mariju kao Majku vjere. Njegove nadahnute riječi isprepletene koncilskim izričajima izvrsno će nas voditi u molitvi kroz ovaj mjesec.

SUSRET U NAZARETU

U Navještenju se Marija potpuno povjerila Bogu. Tako je očitovala »poslušnost vjere« prema Onomu koji joj se izravno obratio po svom glasniku. Prikazala mu je savršenu žrtvu svoga uma i volje. Odgovorila je svim svojim ljudskim i ženskim »ja«, i u tom je odgovoru vjere bila sadržana savršena suradnja s »predusretnom i popratnom milošću Božjom«, i savršena otvorenost kojom se stavlja na raspolaganje Duhu Svetom. Marija je izgovorila svoj »neka bude« – u vjeri. Tako je prije začela u srcu nego u tijelu, u skladu s riječima Sina: »Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio... Evo dolazim... vršiti, Bože, volju Tvoju!« (Heb. 10, 5-7)

Elizabeta s pravom slavi Mariju: »Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!« (Usp. RM 13, DV 5, LG 56)

Marija je prva među onima kojima je Otac htio objaviti Sina. (Mt 11,27) Ona zna da je onaj koga je začela – Sveti, Sin Božji. Ali to znanje nije stečeno ljudskim naporom nego je uliveno po vjeri i u vjeri. Ona je dakle blažena jer je povjerovala i svaki dan iznova vjeruje, bez obzira na iskušenja i protivštine. (Usp. RM 17, LG 58)

ZAJEDNO U ŽRTVI

Blaženstvo i blagoslov vjere – blažena ti što povjerova! – postižu puninu svoga značenja u trenucima kad Marija stoji pod križem svoga Sina, kad iz ljubavi pristaje da prinese Žrtvu koju je sama začela i rodila. Po vjeri ona je sjedinjena s Kristom sve do križa, ne samo vremenski nego i sadržajno. Ona sudjeluje u njegovoj otkupiteljskoj smrti, ulazi u samu srž otkupljenja. Tako se djelotvornost njezinog blaženstva vjere proširuje i dobiva nove perspektive. Tu se Marija očituje u svoj svojoj punini. Puna milosti trajno je prisutna u Kristovu otajstvu. Ona je napredovala na putu vjere i u isto vrijeme, na diskretan ali izravan i djelotvoran način, uprisutnjavala je ljudima Kristovo otajstvo. To nastavlja činiti i danas. Po Kristovu otajstvu iz kojeg je nedjeljiva ona je prisutna među ljudima. (Usp. RM 18-19, DV 5, LG 56)

Svibanj u Marijinoj godini označen je osluškivanjem Božje riječi poput Marije. Tu riječ želimo provesti u život kao Marija. To je naš napor i naše nastojanje da cjelokupni naš život bude u Kristovu otajstvu plodan poput Marijina života! To je naša zajednička molitva, molitva svih članova Apostolata Molitve!

Nakana naših biskupa:

DA NAŠ NAROD – POPUT MARIJE – SLUŠA BIBLIJU I RAZMIŠLJA O BOŽJOJ PORUCI

Susretao sam od vremena do vremena jednu djevojku kad je posjećivala svoga brata sjemeništarca. Ona je stanovala u studentskom domu. Jednog je dana u domu bila kontrola. Brzo iza toga ta je djevojka dobila otkaz, iako je bila vrijedna, uredna i veoma zauzeta za svoj studij.

Razlog otkaza? Među drugim knjigama na polici imala je najnovije izdanje Biblije. Prema »logici« sedamdesetih godina u studentski dom ne spada ni takva knjiga ni osoba koja je drži na tako istaknutom mjestu. A sve ostalo... To nikoga ne smeta...

Pod tim vidom nakana naših biskupa dobiva životno značenje. Usrdno se molimo da Biblija, i ona ilustrirana, dođe što ranije u ruke naše djece i mladeži. Da dobije časno mjesto ne samo na polici nego još više u srcu! Da upravo ta knjiga nad knjigama bude često u njihovim rukama onako kao što je bila u rukama Marijinim. Da poput Marije svi znamo slušati i razmišljati što nam Bog poručuje.

Petar GALAUNER

Marija - putokaz

Piše: prof. Radovan GRGEC

U Marijinoj godini, koja je započela prošle godine na Duhove a završava ove godine na Veliku Gospu, često o Mariji govorimo i pišemo. O Mariji nikad dosta! Dočekali smo i čas da se, nakon Lacordairea, Carréa, Calveza i tolikih slavnih propovjednika, u pariškoj crkvi Notre-Dame kao propovjednik korizmenih konferencija pojavi i jedna laikinja, koja je govorila o Mariji kao majci milosrđa.

Prošle sam godine svoje svibanjsko razmišljanje završio starim geslom: »Po Mariji k Isusu!«. Neki se pobojaše da bi te riječi u nečijim ušima mogle zazvučati »nebiblijski« i »neekumenski«. Zaista, razni izrazi mogu se shvatiti na razne načine ovisno o kontekstu u kojem su izrečeni i o namjeri onoga koji ih tumači. I Marijino »posredništvo« neki osporavaju, suprotstavljajući taj izraz Pavlovim riječima o Kristu kao jedinom posredniku, premda se tu radi o milosrdnom majčinskom posredništvu, koje prihvaćaju i razni suvremeni teolozi.

Kad kažemo da po Mariji i s Marijom idemo k Isusu, želimo time reći da nam Marija svojim primjerom i majčinskom zauzetošću najbolje pokazuje kojim ćemo putem doći k Isusu i izvršiti volju Božju. Ona nam govori: »Što god vam rekne, učinite!« (Iv 2,5). Te riječi sa svadbe u Kani Galilejskoj uzeo je ove godine Ivan Pavao II. kao moto za Svjetski dan mladih.

Slušajući Marijin glas, slušamo Isusa i vršimo volju Božju, puni pouzdanja u Providnost. Isto tako možemo reći da vršeći volju Božju postajemo sličniji i bliži Mariji, koja je uvijek bila »poslušna Duhu«, pa je opravdano zovemo »svetištem Duha Svetoga«. Dobro je da se svega toga prisjetimo u Marijinoj godini i u ovom Marijinu mjesecu, u kojemu slavimo i svetkovinu Duhova.

Pobožnost prema Gospi, kao i Papina enciklika »Otkupiteljeva Majka«, povezana je sa Svetim pismom i s kršćanskom Predajom. Iako neki teolozi i protestanti prigovaraju katoličkoj Crkvi da je ta pobožnost u suprotnosti sa suvremenom ekleziologijom, kristologijom i liturgijom, mogli smo se osvjedočiti kako taj prigovor ne stoji i po naklonosti na koju je Papina enciklika naišla u istočnim Crkvama.

Marija se javlja pred našim očima kao put i putokaz, kao Učiteljica i Odgojiteljica, koja nas, kako kaže Papa, predvodi na putu vjere pokazujući nam smjer kretanja prema cilju života. Ona je Majka »čije je srce prepuno osjećajne i nježne ljubavi prema nama«. Slušajući njezin glas i idući njezinim putem, možemo biti sigurni da ćemo doći do cilja, kako god nepremostive izgledale zapreke.

Svjesni smo činjenice da je taj put »po Mariji i s Marijom k Isusu« u našim vremenima neobično strm i težak. No, isto smo tako svjesni činjenice da, slušajući Marijine riječi »Što god vam rekne, učinite!«, idemo pravim putem do cilja.

Uzor štovatelja Srca Isusova

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Jean Guitton (Žan Giton) je prvi svjetovni vjernik, (laik) koji je bio na Drugom vatikanskom saboru, iako samo kao promatrač. On u svojim pisanim djelima donosi »suvremenu obranu vjere«. Mislilac je naše ljudske egzistencije i kao takav na pravi način smješta Djevičin lik u povijest spasenja u kojoj se ispunja Očeva vječna odluka. Trijezno, ali i toplo, opisuje Navještenje, slično kao i sv. Bernardo, koji je napisao da je u času anđeoskog navještenja i nebo i zemlja čekala na Marijin odgovor. Guitton nam Navještenje ovako predstavlja:

Anđeo bi mogao govoriti o milosrđu, ali je ipak radije govorio o moći, taj anđeo Božje jakosti – Gabrijel, jer se je u Djevičinu rađanju imala očitovati stvoriteljska Božja moć koja se igra prirodnim zakonima, što ih je Stvoritelj usadio u stvorene stvari.

Iza Gabrijelova govora nasta šutnja. Nitko tu šutnju ne spominje, ali pretpostavljamo da je tako moralo biti.

Nije potrebno reći da ta šutnja nije potrajala dugo. Da li dugo ili kratko, bar na čas je morala potrajati. To je čas podrhtavanja. Čas u kojem je sve stavljeno u pitanje. Čas u kojem se prebiru snage. Ni na Zemlji ni na Nebu nije bilo sličnog časa. To nije čas sumnje, nečkanja, nego čas izbora i slobode. Čas koji prethodi onome – DA!

Čak i Presveto Trojstvo pažljivo čeka kako će njihovo djelo, od vječnosti zamišljeno, biti prihvaćeno. Taj je čas ključ pokretnoga zdanja vremena. Sve ovisi o tom času. Božanska obećanja ovise o njemu. I oslobođenje naroda i otkupljenje ljudi. Milijarde ljudskih opstojnosti su zainteresirane za ono što će se zbiti u jednom neprimjetnom času. Otac će pokazati snagu novim stvaranjem. Sin će se roditi u vremenu nalik na svoje rođenje u vječnosti. Duh Sveti će oploditi, oviti ljubavlju i dovršiti Očevo djelo u prisutnosti Sina.

Otac, Sin i Duh različito će djelovati u jedinstvu djelatnog čina. Još tren i taj će se čin zbiti, i zbit će se zauvijek. Potrebna je još samo riječ, ali ta riječ nije izgovorena. Potrebna je zapovijed, ali ta još nije izdana. Potreban je pokret ljubavi, ali ta ljubav još miruje spremna da prokljuca. Eto, takvo je stanje u sferi božanskog.

U sferi ljudskog, Marija je sama. Nitko ne zna što se u njoj zbiva. Bistra je, svjesna je, sve više razmišlja svjesna da je u razgovoru s anđelom sve razbistreno.

Što će reći? Hoće li pristati?

Bez sumnje, Presveto Trojstvo poštiva njezin pristanak. Svemogući sve može osim slomiti nečiju slobodu.

Marija predosjeća ono što je glavno u onome što će izgovoriti. Kao zaručnica zna da ponuda ima dva vida. Jedan je vid radosti, uživanja, slave, a drugi je vid nesagledive patnje, otkupljenja, naknade za sve. Prihvatiti ponudu, velika je čast, ali i odgovornost. To je slava s teretom nepremostivih poteškoća. Osjeća da je izabrana od onoga koji će postati njezin Sin. U tom se razlikuje od svih majki.

Vrijeme ističe. Reći – DA – značilo bi pomanjkanje finoće, značilo bi da se smatra ravnopravnim sudionikom u ovoj stvari, kao da sa strane Božje nije još sve pripravljeno za utjelovljenje.

Reći će samo: »Neka mi bude, neka se to sa mnom zbude.« Kao da je htjela reći da je svu svoju slobodu stavila u ruke Božje Providnosti, danas u radosti, sutra u trpljenju. »Neka mi bude« – to je Marijina riječ prihvaćanja. Ta je riječ iznad radosti i patnje. Neka se sa mnom zbude, neka mi bude!

I u isti čas to se zbi. To je ona znala. Anđeo se udaljuje. Sve je opet postalo kao i prije. Polja. Nebo sa nekoliko svojih svijetlih oblaka. Obiteljsko čavrljanje. I bez sumnje Josip koji je prošao mimo i pogledao Djevicu.

NEKA MI BUDE – znači stavljanje svega u Srce Kristovo!

Gospa pred mladima

Piše: Antun WEISSGERBER

Svibanj, mjesec pomlađene i rascvale prirode, ušao je u štovanje Marije dosta kasno u obliku svibanjskih pobožnosti. Poticaj nije došao od ritma liturgijske godine, nego od simbolizma prirode. Proljeće predstavlja ljudsku mladost pa želi častiti najljepši cvijet zemlje – Sionsku kćer koja procvate pred Bogom te urodi dragocjenim plodom Boga utjelovljenoga. Crkva je prihvatila težnju kršćanske mladeži da u Mariji nađe zaštitnicu svoje mladosti u čistoći srca i u svom rastu za Boga. I ovo razmatranje želi gledati na Mariju kao uzor i zaštitnicu omladine.

UZOR NEVINE MLADOSTI

I Marija bijaše mlada. Svoje djevojaštvo proživjela je vanrednim rastom za Boga – u vjeri i ljubavi. Duša joj je sjala bezgrešnom nevinošću i cvala zanosnom ljubavlju prema svemu što dolazi od Boga, napose ljubavlju prema Mesiji koji ima naskoro doći kao Slava Izraelova. Mariju nisu ugrožavale proljetne oluje buntovnog tijela jer je u njoj, kao novoj Evi, započeo neokaljan život nezatrovan ujedom zmije zavodnice.

Ni sablazni pokvarenog društva nisu ugrožavale njenu nevinost jer je živjela među malenima i siromašnima koji su poštenim brakom služili Gospodinu živeći po njegovu zakonu. Ako je i čula za kakvu preljubnicu, religiozno društvo oko nje posve je osuđivalo takvo bludničko lutanje. Marijina mladost nije morala biti obrambena u zaštiti osobne čistoće. Ona je uzvišeno rasla prema visinama djevičanstva, visoko iznad prosječnog shvaćanja starozavjetnog Izraela. Prije braka s Josipom sva se posvetila Bogu kao zaručnica Jahvina, kako to pokazuje razgovor s Gabrijelom u navještenju. (Lk 1, 34)

Mlada Gospa proživjela je i mladenačku zaljubljenost prema Josipu, ali na tako idealnoj visini da Josipa osvaja za djevičanstvo, a njihov brak da bude samo društvena zaštita za potpunu posvetu Bogu i njegovim planovima. To je uzor najvišeg dometa koji spaja božansku i ljudsku ljubav koja će po Božjem planu postati obiteljskim gnijezdom Sina Božjega kad se među nama utjelovi kao Emanuel – s nama Bog.

I mlada Gospa je znala za oluje mladosti zbog visokog poziva Bogorodice. Tjeskoba Josipova kad nađe svoju zaručnicu trudnom bila je i Marijina duboka tjeskoba sve dok nije samo nebo otkrilo Josipovo veliko otajstvo: »Što je od nje začeto, od Duha je Svetoga.« (Mt 1,20)

Rođenje Isusovo u Betlehemu nije bilo bez tjeskobe zbog neugodnog putovanja trudne majke i još neugodnijeg poroda usred krajnjeg siromaštva staje. Anđeoska objava usred svete noći i pohod pastira pretvorio je tu tjeskobu u obasjanu radost i olakšao njihovo siromaštvo skromnim darovima.

No u tu radost uskoro je ušla tužna žica Šimunova proroštva o »znaku protivljenja« i »maču boli«, koja unese u srce Majke dugoročnu tjeskobu o budućem stradanju najdražeg Sina. Nije dugo čekala na strah i bijeg pred Herodovim mačem koji je zaprijetio životu Djeteta. Bijeg u Egipat pokazao je Mariji da je Krist ušao u svijet koji ga ugrožava. Ni povratak nije bio bez strepnje pred Agresilajem, okrutnim sinom okrutnog Heroda... Napokon se sv. Obitelj smirila u tihom Nazaretu gdje je Majka mogla u miru odgajati Dijete.

Mlada Djevica bila je kroz vjekove Crkve štovani uzor neokaljane mladosti, nasljedovan od djevičanskih staleža Crkve. Njena čista mladost je svojim sjajem posvećivala i majčinsko dostojanstvo i čistoću braka. Od 16. v. opažamo kako je rašireno štovanje Bezgrešne počelo oko Marije skupljati mlade svece koji od njena zagovora sijaju nevinošću. Marijine kongregacije i druge bratovštine odgajale su marijanskom pobožnošću naraštaje čistih srdaca u svim staležima Crkve. Po tom valu nasljedovanja Marije izliječena je kršćanska Evropa od razvratnih niskoća iz dana renesanse.

No nadošli su novi valovi zla iz racionalizma koji je nijekao Božju objavu, iz naturalizma koji je vukao čovjeka u prirodu i tijelo, iz ateizma koji je prezreo svaku religiju i ljudsko usmjerenje prema vječnom životu besmrtne duše. Na ćudorednom području pojavio se liberalizam koji je ljudsku slobodu toliko naglasio da je zanijekao podložnost zakonu savjesti i Božjeg suda nad savješću. Sveučilišna mladež gubila je u tim ideologijama vjeru u čistoću, a kasnije se zavodničko zlo proširilo na mase. Za takve koji upadoše u ponore nevjere Marijin lik nije više bio ni privlačan ni pristupačan jer je ona koračala putem objavljene vjere i ljubavi najčišćeg srca.

DANAŠNJA KRIZA MLADIH

Današnje stanje mladih u Evropi i psiholozi i sociolozi opisuju kao široko raširenu zbunjenost i nesigurnost. Mnoge zavodničke propagande vuku mladež svojim obećanjima u društvene i političke borbe želeći da mladenački zanos iskoristite za svoje ideološke ciljeve ili za političku prevlast. Izjalovila su se mnoga obećanja o sjajnoj budućnosti tehničke civilizacije i današnja omladina je postala razočarana i zbunjena. Ne vjeruje više nametljivim ideologijama te se vlastitim »iskustvima« želi probiti do neke bajoslovne sreće. U tom traženju upada u zamke podzemlja: u pijanstvo, drogu, prostituciju, kriminal.

Mladi žele pobjeći od tehničko-potrošačke civilizacije u nomadizam, u lutanje. Nestalni su, svašta pokušavaju, mnogi padaju u očaj i počine samoubojstvo. Najviše je takvih među sinovima bogataša koji su svoju djecu pokušali usrećiti obiljem stvari, a ne odgojem u ljudskoj savjesti. Za SAD statistike pokazuju da 87% kriminalaca potječe iz obitelji rastavljenih roditelja. Odgojeni bez ljubavi i ćudoredne stege bacaju se u lažnu slobodu koja ne gradi ni čovjeka ni budući svijet, već ih ruši. Učinio ih je surovima ovaj surovi svijet tehnike bez etike, svijet novca koji prodaje savjet, svijet robota bez duše i srca.

U velegradovima se čovjek kao pojedinac osjeća najviše osamljen i sebi prepušten, a tad je u pogibelji da padne u tzv. podzemlje ološa te se izgubi i tijelom i dušom. To stanje G. Angelini naziva »strukturalna nesigurnost omladinske subkulture«. O. Dravet D. I, koji se bavi rekristijanizacijom te zapuštene omladine u Francuskoj, podijelio je svoju skupinu mladih na tri duševna stanja:

RANJENICI DUŠE, napose u čuvstvenom životu, koji su izranjeni i od roditelja i od škola i od poslovnih ustanova. Ne znaju se uključiti u normalno društvo jer su u sebe posve nesigurni pošto doživješe bezbrojna razočarenja...

TRAŽITELJI SMISLA o zadnjoj svrsi života, patnje, smrti, svega društvenog naprezanja koje neprestano vodi iz krize u krizu. Ako ustraju u traženju, takvi su tragaoci

(Nastavak na str. 164)

»NA PUTU ŽIVOTA KRIŽ ČEKA NAS LJUT, DAJ MAJKO, NAM KAŽI TI U NEBO PUT!«

Sudionici misnog slavlja

Piše: Marijan STEINER

»Iz liturgije , a osobito iz Euharistije kao s izvora, izlijeva se na nas milost i s najvećim se uspjehom postiže ono posvećenje ljudi i proslava Boga u Kristu, prema čemu se, kao prema svojoj svrsi, stječu sva druga djela Crkve.« (SC 10)

PRESVETO TROJSTVO

Euharistija je sakrament Božje ljubavi prema ljudima. U misi se nastavlja djelo spasenja što ga je nebeski Otac izveo Kristovom smrću na križu i uskrsnućem po Duhu Svetom. Euharistijskim slavljem ulazimo u osobit, otajstven odnos s Bogom: po jednom posredniku između Boga i ljudi, Kristu, zajednica vjernika koju okuplja Duh Sveti dolazi pred Oca nebeskog. Tako u svetoj misi djeluju sve tri osobe presvetog Trojstva.

KRISTOVA ULOGA

Prekrasan je tekst iz saborske Uredbe o svetoj liturgiji koji govori o raznolikoj prisutnosti u bogoslužju: »Krist je u svojoj Crkvi uvijek prisutan, a osobito u liturgijskim činima. Prisutan je u misnoj žrtvi ali i u osobi službenika – jer se 'svećeničkom službom sada prinosi onaj isti koji je onda na križu prikazao sebe' – tako i ponajvećma pod euharistijskim prilikama. Prisutan je svojom moći u sakramentima pa, kad netko krsti, sam Krist krsti. Prisutan je u svojoj riječi jer doista on sam govori kad se u Crkvi čita Sveto pismo. 'Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima' (Mt 18,20).« (SC 7) Na prvom mjestu je Kristova prisutnost u svetoj misi i pod euharistijskim prilikama kruha i vina.

LITURGIJSKA ZAJEDNICA

Krist je glava vjerničke zajednice, a vjernici su njegovo otajstveno tijelo. Svi krštenici sačinjavaju »izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod određen za Božju svojinu.« (1 Pt 2,9) Osim ovog općeg svećeništva vjernika na osnovi krštenja, u Crkvi postoji i ministerijalno svećeništvo službenika koji su primili sveti red. O ta dva tipa svećeništva saborska Uredba o Crkvi kaže: »Opće svećeništvo vjernika i ministerijalno ili hierarhijsko svećeništvo, premda se između sebe razlikuju bitno a ne samo po stupnju, ipak su u međusobnom odnosu; jer jedno i drugo imaju na svoj poseban način udio u Kristovom svećeništvu. Ministerijalni svećenik, Svetom vlašću koju ima, odgaja svećenički narod i upravlja njime, izvršuje euharistijsku žrtvu u Kristovoj osobi i prinosi je Bogu u ime cijelog naroda; vjernici pak, snagom svoga kraljevskog svećeništva, sudjeluju u prinošenju euharistije i vrše ga u primanju sakramenata, u molitvi, svjedočanstvom svetog života, samozatajom i djelotvornom ljubavi. (LG 10)

Okupljena zajednica vrijedna je dakle svakog poštovanja, a misa je čin vjernikā koje predvodi zaređeni službenik – biskup ili svećenik.

PREDSJEDATELJ ZAJEDNICE

Krist je glava liturgijskog skupa. Njegova je prisutnost stvarna, ali nevidljiva. Vidljiva glava je biskup, odnosno svećenik. »Po svom ređenju primio je osobno vlast da zamjenjuje Krista, da govori i čini u njegovo ime, da uzme njegova usta i njegove ruke, da uzmogne ponovno činiti i reći što je Krist činio i rekao na Posljednjoj večeri, da bi mogao posve vjerno ponoviti: 'Ovo je tijelo moje'«. (A. M. Rouget)

Služba predsjedatelja liturgijske zajednice povjerena je prvenstveno biskupima koji posjeduju puninu svećeništva. »Svakim zakonitim euharistijskim slavljem ravna biskup, bilo sam, bilo preko svojih pomoćnika, prezbitera.« (Rimski misal, 59)

OSTALI SLUŽBENICI

Prvi suradnik svećenika kod oltara je đakon. On navješćuje evanđelje, a može i propovijedati. Predvodi molitvu vjernika i pomaže pričešćivati vjernike.

Čitač i akolit su službenici koje Crkva izabire između vjernika i posebno blagoslivlja. Kod svete mise čitač navješćuje Božju riječ (osim Evanđelja), a akolit pomaže svećeniku i đakonu kod olta-

ra. Pripravlja oltar i liturgijske predmete te prema potrebi može biti i djelitelj pričesti (ako je mnogo vjernika).

Psalmist čita ili pjeva psalam ili neku drugu biblijsku pjesmu između čitanja. Najprikladniji je dijaloški način izvođenja psalma: psalmist sam pjeva kitice, a vjernici nakon svake kitice ponavljaju jedan stih.

Ministranti povezuju svećenika s prisutnim pukom. Oni vrše službu križonoše, svjećonoše, kadioničara i nose potrebne predmete. Ako nema đakona ministrant može svečano nositi evanđelistar u ulaznom ophodu.

Pjevački zbor sudjeluje u svetoj misi pravilnim pjevanjem misnih dijelova koji su mu namijenjeni i promiče sudjelovanje vjernikā u pjevanju.

Spomenimo i tumača koji vjernicima daje razjašnjenja i upute prigodom euharistijskog slavlja. On tu službu vrši s nekog prikladnog mjesta (po mogućnosti ne s ambona s kojeg se navješćuje riječ Božja).

Za misno slavlje predviđene su i osobe koje »dočekuju vjernike na vratima crkve i raspoređuju ih na zgodno mjesto, te prave red kod ophoda«. (Rimski misal, 68) Spomenimo na kraju i skupljače milostinje.

Vjernička zajednica koja slavi misu je organizirani skup u kojem svatko vrši svoju službu. »Osim predsjedatelja i puka, i drugi službenici obavljaju svoje uloge. Ta različitost zajednicu pretvara u organsko tijelo, očituje Kristovo mistično tijelo, a liturgijsko slavlje postaje zajednički čin u kojem 'svatko vrši svoju službu u harmoniji božanski organiziranoga svetog čina'«. (V. Devetak)

SUDIONICI MISNOG SLAVLJA: SVEĆENICI, ĐAKONI, ČITAČI, PJEVAČI, MINISTRANTI... SVI SU U SLUŽBI VJERNIKA S KOJIMA TVORE JEDAN BOŽJI NAROD

(Nastavak sa str. 151)

strmim brdskim putem do Marijina svetišta, da zadobiju od nje pomoć u životnim nevoljama.

Više Gospinih čudesa i uslišanja naslikano je na zidovima trijemova oko crkve i opisano u župskoj spomenici, a također i u jednoj veoma maloj knjižici. Tu je knjižicu, bez oznake mjesta i godine, napisao i dao tiskati loborski župnik Josip Kotarski, oko godine 1900.

Od mnogih zapisanih uslišanja zadobivenih kod Majke Božje Loborske spomenut ćemo samo jedno koje odiše osobitom jednostavnošću, živom vjerom i pouzdanjem, toplinom i humanošću. Iznosimo ga onako kako je zapisano u župskoj spomenici:

»I. Gjuranec iz Remetinca (kod Novog Marofa), godne 1808. po lažnim svjedocima nevin je osuđen na višegodišnju tamnicu. Žena i djeca neprestano naricali za hraniteljem svojim. Povede majka dječicu k prozoru i reče: 'Eno, djeco, na onu tamo stranu nalazi se čudotvorna Majka Božja Gorska, koja je već mnogoj sirotici rane srca izliječila i suze s lica otrla. Molite joj se, da vam dobrog i nedužnog oca vrati. Toga dana predvečer dođe neki čovjek pod taj isti prozor i reče: 'Nadam se, da ću učiniti kraj suzama vašim. Prijavit ću se sudu, jer ja sam krivac, a ne suprug odnosno otac vaš!' To se i dogodi, i otac pušten bje na slobodu. Došav ovamo, da se zahvali Majci Božjoj Gorskoj, i stupiv na propovjedaonicu, poče glasno: »Rastrgala si lance moje, tebi ću, o Marijo, darovati darove svoje«.

Duhovno zvanje, sloboda za vjernost

Teško je nekome sa sigurnošću reći da ima pravo duhovno zvanje te da ide za njegovim ostvarenjem. Poznavao sam više klerika i redovničkih pripravnika koji su se kolebali između prihvaćanja i odbijanja zvanja, jer nisu bili posve sigurni. Čak su osjećali stanovitu odbojnost. Razlozi su ponekad sasvim određeni, a gdjekad zamagljeni i posve nedohvatljivi. Kod nekih su ti razlozi čisto unutarnje prirode, a kod drugih su posve izvanjski. Evanđelje nam govori o mladiću koji je odbio Isusov poziv iz čisto izvanjskih razloga. Bio je bogat.

NEMA SIGURNOSTI, ALI TREBA IMATI POVJERENJA

U sjemeništu sam imao dobrog i uzornog kolegu s kojim sam kasnije pošao i u bogosloviju. Bio je on doista uzoran i savjestan, da ne reknem gotovo »škrupulant«. Sve je shvaćao ozbiljno. Prije primanja takozvanih nižih redova reče mi, u povjerenju, da se koleba u zvanju. Nije se osjećao siguran da će biti dobar i iskren svećenik, a kako je bio »presavjestan«, nije mogao ni zamisliti da bi bio dvoličan. Sve mi je to povjerio kroz suze. Dugo se mučio da donese konačnu odluku. Ja sam mu, prema svom tadašnjem malenom iskustvu, govorio da je to njegovo kolebanje samo znak ozbiljnog shvaćanja i traženja istine o sebi, a ne znak da nema zvanja. Preporučio sam mu da se i dalje priprema, a drugo neka prepusti Bogu koji zna koga je zvao pa će mu i pomoći da zvanje upozna i ostvari. Ipak je taj mladić jednog dana napustio bogosloviju, ali... Vratio se, postao je dobar svećenik i umro na glasu kao uzoran službenik Crkve.

Svećeničko i redovničko zvanje vazda se prihvaća i ostvaruje više u povjerenju i predanju iz kojeg se rađa određena unutarnja sigurnost, negoli na temelju neke egzaktne jasnoće i dokazanosti.

ISUS JE PRIVLAČAN U SVOJIMA

Kad se mlada osoba otvara životu ide za onim što joj je privlačno. Svakoga privlači ono za što je »rođen«. Za Boga smo rođeni svi i on je po sebi privlačan svima, osim ako netko pruži krivu sliku o njemu. Uzvišeni duhovni svijet otvara se pred djetetom već po svjedočanstvu njegovih roditelja, osobito majke koja je odgojiteljica života. Ako roditelji svome djetetu daju Boga kao biće dostojno ljubavi, dijete će ga zavoljeti i predati mu se prije negoli je shvatilo što to zapravo znači. Ono na primjeru svojih roditelja vidi da je dobro Bogu se predati. Prikažu li djetetu Boga kao strašilo, dijete će ga se bojati. Prikažu li ga kao mučitelja, dijete će ga zamrziti. Ako ga psuju, i dijete će osjećati prema njemu odbojnost ili nezainteresiranost. O slici koju roditelji o Bogu pružaju najčešće ovisi cijeli daljnji djetetov svijet vjere.

Ako je neki član uže obitelji u duhovnom staležu te je stoga u obitelji voljen i o njemu se govori s najvećim poštovanjem, dijete će poželjeti da bude to isto. Tko je sve utjecao na dijete da spozna i zavoli duhovno zvanje? Tko mu je sve pomogao da ga ostvari? To su tajne koje ćemo tek u Bogu otkriti i cijelu vječnost zahvaljivati.

Svojim ponašanjem i pobožnošću, na buđenje i razvoj zvanja u ranoj dobi, utjecat će primjer sjemeništarca iz župe, redovničke pripravnice, mladi svećenik i drugi. Svakako je nezamjenjiva uloga samog župnika kao propovjednika, vjeroučitelja, odgojitelja ministranata, voditelja svega pastoralnog i liturgijskog života. Život i rad duhovnih osoba najodređeniji je način buđenja i spoznaje novih duhovnih zvanja. Danas se na to svuda dovoljno ne pazi, ali je veoma važan svećenikov stil života kako privatno, gdje ga susrećemo samo pojedinci, tako i u javnosti gdje se susreće sa svima. Točno je da habit ne čini redovnika, ali redovnik neće nikada živjeti tako da mu ne bi pristajao habit. Skrovit život duhovnih osoba mora postati ideal i za javnost. Tako zva-

nje postaje vidljivo i prepoznatljivo, uvjerljivo i privlačno.

Veoma je važno kako ljudi doživljavaju svećenika s obzirom na njegov način života. Jedan je dječačić rekao da želi biti svećenik jer će onda imati auto... Očito je da djeca sve zapažaju. Ponekad ne znaju što je to duhovno zvanje, ali znaju ljude koji imaju duhovno zvanje pa zvanje poistovjećuju s ljudima. Zato se znaju ovako izražavati: Ja ću biti don Marko, drugi opet ja ću biti vlč. Ivo, pater Zvonko, fra Jure... Jedan je mali rekao: »Ja ću biti biskup!« Sve se to odnosi na sasvim određene svećenike koji su kod ljudi uživali dobar glas, o njima se i po obiteljima govorilo s ljubavlju i poštovanjem, pa su ih i djeca tako zavoljela.

MISTERIJ LJUBAVI I MISTERIJ IZDAJE

Duhovno zvanje temelji se na činu uzajamne ljubavi između Isusa Krista Bogočovjeka i njegova pozvanika. Krist je sav darivanje i potpun uzvrat može biti samo isto takvo darivanje. U tome je Krist uvijek prvi. On se očituje privlačnim te daje milost htijenja i snagu vršenja. Zato se mi ne možemo nikad smatrati njegovim ravnopravnim partnerima. Krist uvijek daje više da bismo još više poželjeli. To je svojstvo prave ljubavi koja se davanjem samo množi. Krist je ljubav koja davanjem same sebe povećava glad za sobom, a ta glad nije izraz nesreće zbog neposjedovanja nego sreće zbog mogućnosti primanja sve do potpunog uzajamnog predanja u ljubavi, do predanja u kojem Neizmjerni prima majušnost svoga stvora-pozvanika te ga do te mjere čini odsjajem vlastite dobrote, ljubavi i nježnosti da drugi suputnici u takvom odzvaniku prepoznaju Božjeg čovjeka. Odgovoriti na Kristov poziv stvarno, a ne samo prividno, znači ući u misterij Kristove ljubavi od koje nas onda ništa ne može rastaviti pa ni smrt ni život, kako kaže sveti Pavao, jer ljubav nikad ne prestaje.

Iako je duhovno zvanje izvanredan Božji dar ono ne dokida našu slobodu. Ono je uvijek ponuda, a nikad prisila. Mladiću kojega je zvao, Isus je rekao: »Ako hoćeš...« a ne »moraš!« To ipak ne znači da su jednake posljedice prihvaćanja ili neprihvaćanja, odazivanja ili oglušivanja. Isus je gospodar i on daje svakome njegovo životno mjesto, određuje mu put kojim će najsigurnije postići cilj svoga života. Ako netko Isusov poziv ne prihvaća, ne znači da ga Isus odbacuje, nego znači nešto drugo. Ukoliko je razlog odbacivanja poziva vlastita sebičnost, ili neko dobro do kojega je čovjeku više stalo negoli do Isusa, onda je to znak da mi Isusa odbacujemo a ne on nas. To je znak da mi odbacujemo njegovu ljubav, a od čega onda još možemo živjeti?

Čovjek se pita: »Kako je moguće Isusa odbiti?« Jedini odgovor moramo potražiti u našoj slobodi i nepotpunom poznavanju stvari. Slobodom ulazimo u misterij Isusove ljubavi i tako je sve bolje spoznajemo. Slobodom se od ljubavi i odvraćamo te je onda sve manje spoznajemo dok Isusa ne izdamo. Zato možemo govoriti o misteriju ljubavi i misteriju izdaje. Judin primjer najbolje svjedoči kamo vodi sebičnost. Bio je pozvan kao i drugi apostoli, ali nije bio prisiljen. Bilo mu je ponuđeno Kraljevstvo ljubavi, a on se odlučio za kraljevstvo sebičnog profita uz cijenu izdaje same Ljubavi.«

RJEŠENJE JE U POVRATKU PRVOTNOJ LJUBAVI

Događa se da i odazvanici sustanu, zataje, zastrane i padnu. Taj pad može biti velika osobna katastrofa i javna sablazan. Čovjek dok živi uvijek je ugrožen. Zato sv. Pavao opominje: »Tko misli da stoji neka gleda da ne padne!« Pod utjecajem slabosti i napasti možemo svoj pristanak uvijek opozvati na svoju štetu, a pod djelovanjem milosti možemo ga opet obnoviti na svoju korist. Zato nas Isus sam opominje po svom apostolu Ivanu koji piše u ime Isusovo: »Sjeti se odakle si pao, obrati se i opet počni činiti prvotna djela. Ako se ne obratiš, doći ću i ukloniti tvoj svijećnjak s njegova položaja!« (Otk 2,5) Zbog vlastite slabosti svatko je u opasnosti, a zbog milosti svatko mora imati nade.

Sjećam se svećenika koji je odstupio, ali se kasnije obratio i vratio. On je s Davidom stalno ponavljao: »Grijeh je moj vazda preda mnom!« Nas je studente zato ustrajno poticao da čuvamo sveto zvanje, govorio nam je to iskreno i s velikim ganućem. Gospodin zna iz kakve smo građe i da njegov dar nosimo u krhkim posudama. Zato nam i pritječe u pomoć, iscjeljuje naše rane, a naše ponizne molitve nagrađuje darom ustrajnosti do konačne pobjede.

ODAZVANIK

BEOGRADSKA GOSPA -

BEOGRAD, MAKEDONSKA 23, ISUSOVAČKA KUĆA. SAGRAĐENA JE 1845, KUPLJENA 1930, NEDAVNO OBNOVLJENA. CRKVA JE U DVORIŠTU

U Beogradu, na istočnoj obali ušća Save u Dunav, ima danas 6 rimokatoličkih župa. Najzapadnija od njih je Župa sv. Petra apostola u Makedonskoj ulici br. 23. Ustanovljena je 1932. godine, a vode je isusovci. Ta je crkva u duhovnom smislu nasljednica velike isusovačke crkve sagrađene 1732. na Dorćolu, posvećene Mariji Pomoćnici. Uz tu crkvu imali su isusovci i gimnaziju, nasljednicu one prve koju su osnovali također isusovci još u »tursko vrijeme« daleke 1613. godine.

Turci su osvojili Beograd godine 1521. Nakratko su se iz njega morali povući tek 1717. Kada su se nakon 22 godine vraćali, iz grada se povukao ostatak kršćanske vojske, mnoštvo pravoslavaca i gotovo svi katolici. S katolicima su otišli i isusovci. Od 6 katoličkih crkvi i 5 samostana samo oko Kalemegdana nije ostao ni kamen na kamenu. Godine 1887. pronađen je samo kamen temeljac Gospine crkve na Dorćolu. Zemlja ga je sačuvala punih 155 godina.

Pri povlačenju iz Beograda isusovci su odnijeli i dragu Gospinu sliku iz svoje nove crkve. Smjestiše je najprije u hodnik župnog stana u Petrovaradinu, a kasnije je prenesena u prošteništa Snježne Gospe na Tekijama, gdje je vazda bila štovana kao Beogradska Gospa.

Godine 1929. isusovci ponovo dolaze u Beograd – četvrti put u svojoj povijesti – i dobivaju župu. Odmah su nastojali da im se vrati Beogradska Gospa. To im je uspjelo 1934, te je slika od tada stalno izložena u njihovoj crkvi na trajno štovanje. Ta je slika zapravo jedna od najuspjelijih kopija Cranachove slike Marije Pomoćnice u Passauu u Bavarskoj, čudotvorne i veoma čašćene. Kopiju su beogradskim isusovcima poklonili članovi Marijanske kongregacije iz Passaua godine 1718. Blagdan Beogradske Gospe slavi se 19. listopada,

NADBISKUP Dr FRANC PERKO SA SKUPINOM MLADIH KOJI SU IMALI DUHOVNU OBNOVU KOD ISUSOVACA

GOSPA - BOGORODICA

a svakog 19. dana u mjesecu posebni je spomen. U Marijinoj godini koja je sada pri kraju organizirana su Beogradskoj Gospi dva hodočašća. Više se nije moglo jer su se izvodili veliki radovi na obnovi kuće. Ta dva hodočašća pokazala su da narod voli svoju Gospu. Oba puta pokorničku službu i sv. Misu predvodio je osobno beogradski nadbiskup, a pomagali su i svećenici iz drugih župa. Tako Gospa Beogradska trajno vrši svoju misionarsku službu. Kao Majka svih vjernika okuplja i k Isusu vodi svu svoju djecu. Pred njom se rado i mnogo mole i pravoslavci nazivajući je Bogorodicom Beogradskom.

Prvi isusovac za kojega se pouzdano zna da je bio u Beogradu bio je o. Bartol Kašić, Hrvat iz Paga. Njemu bi Beograd morao podići spomenik veći od Meštrovićevog »Pobjednika« na Kalemegdanu. Zahvaljujući baš tome gramatičaru, piscu, prevodiocu Biblije i Obrednika, grad na ušću Save u Dunav dobio je prvu gimnaziju u svojoj povijesti, malo sunce u vremenima velikog mraka. Kašić je u Beogradu boravio 1612/13. i opet 1619. Dolazio je kao papinski izaslanik i misionar među tamošnjim katolicima, uglavnom bosanskim i dubrovačkim trgovcima. Ondje je napisao i svoje nabožno djelo »Perivoj od Djevstva« i potaknuo osnivanje gimnazije. Kad mu već grad ne diže zaslužen spomenik, pravo je da se imenom »Bartol Kašić« nazove barem novouređena vjeronaučna dvorana u isusovačkoj kući uz Beogradsku Gospu.

BEOGRADSKA GOSPA – BOGORODICA BEOGRADSKA, KOPIJA CRANACHOVE SLIKE MARIJE POMOĆNICE IZ PASSAUA U BAVARSKOJ

Do crkve sv. Petra lako je doći sa svih strana jer se nalazi gotovo u središtu grada. Zato dolaze vjernici čak sa zapadne obale Save, Novog Beograda i Zemuna, iako to već spada u Đakovačku biskupiju, kao i oni sa sjeverne strane koja spada u Zrenjaninsku biskupiju. Marija je Majka svih mjesnih Crkava i cijele Kristove Crkve.

TINO

ZA VRIJEME HODOČAŠĆA GOSPI BEOGRADSKOJ NADBISKUP JE PREDVODIO MISNO SLAVLJE I DIJELIO PRIČEST

(Nastavak sa str. 157)

otvoreni da prihvate Krista kao jedino rješenje teške zagonetke čovjeka i svijeta. Ako ne uspiju naći to rješenje, padaju u još dublji besmisao.

PODUZETNI da rade za obnovu boljega svijeta u kojem će biti više čovječnosti i pravde, a neće novac i stvari gospodovati nad čovjekom. Boljeg svijeta nema bez boljeg čovjeka. Zato su pripravni da sebe izgrade u bolje ljude.

Sve tri skupine obuzima »glad za apsolutnim« koji daje konačan smisao ljudskim nemirima i naporima. S njima treba dugo i strpljivo raditi. Ali kad u Evanđelju nađu odgovore vjere, predaju im se kao velikoj novosti koja im daje novi smisao života, a s njim i snagu svjedočenja. Mnogo je mladih lutalica, a malo takvih skupina obnove po reevangelizaciji, jer je malo duhovnih vođa koji bi se njima bavili. (Usp. Vie consacrèe, 1987, 354-355)

ZAŠTITNICA OMLADINE

U ovoj širokoj i teškoj krizi omladine, kad je vjera ugrožena ateizmom, čistoća liberalnim hedonizmom, a pravda tolikim društvenim nepravdama, stradava čovjek u svom temelju. Otkriće Krista koji nas svojom mukom spašava jer na križu pobjeđuje naš grijeh, Krista koji svojim uskrsnućem pobjeđuje našu smrt a svojim slavnim uzašašćem otkriva nam kuću Očevu i vječni život s Bogom, dovodi mlade obraćenike do uvijek novog i oživljujućeg Evanđelja. Moraju se probijati kroz teške magle da bi stigli do Svjetla što rasvjetljuje svakog čovjeka. Taj napor ih dovodi do pobjede slobode djece Božje koja nadvladava nesigurnost, besmislenost i očaj.

Marija je upravo na tom putu vodilja do Krista koji nije jedan od mnogih, nego jedini put do Boga. Marija je u ovoj stoljetnoj krizi vjere objavila svoje lice upravo preko najmlađih: u Lurdu po Bernardici, a u Fatimi po pastirićima Irijske doline. Htjela je pomoći cijeloj Crkvi u borbi sa Zmajem naših dana, ali napose mladima koji lakše nasjedaju zamkama zloga, nego što nalaze svoga Spasitelja. Stariji su krivi za ruševine koje na njih svališe tvorci nečovječnog društva i hedonistički kvaritelji omladine. Sad se teško probijaju do Kristova svjetla, ali im treba – osim ljudskih duhovnih pomagača – i zagovor Majke Kristove. Po njoj je svijet dobio Krista, po njoj i dalje dobivaju djeca Crkve život Kristov. Ona im želi svojim primjerom pokazati kako se baš u mladosti treba sav predati Spasitelju.

Mladost je krasno proljeće života kad je sve suncem vjere obasjano, ali je to i dramatična dob života kad u jezgri srca dozrijeva osobno opredjeljenje za sve vrednote ili nevrijednosti, za ideale ili idole, za široke ceste lažne slobode koje vode u propast, ili za strmu stazu i uska vrata koja vode u život. (Mt 7, 13-14)

Zbunjena mladost često je prisiljena, u traženju smisla, da odgodi tu važnu odluku i to temeljno opredjeljenje. Svi im moramo pomagati da upoznaju na svom životnom putu Gospu i Krista koji je Put do istinitog života.

Dokumenti o Mariji su primjenjivi na raznolika područja života i pastve, ali ne nalazim primjene na krizu mladosti. Kao da taj vreli problem traži još proučavanja, istraživanja, probijanja do srca omladine pa još nije dozrio za čvrste stavove dokumenata. Zato sadašnji Papa na svim putovanjima po svijetu govori s mladima i raspravlja s njima kako bi im pomogao doći do pravoga čovještva i do istinskog usmjerenja prema Kristu. Vodi ga u tom njegova misao izražena u Poruci mladima za Godinu mladih: »Ako je čovjek temeljni i ujedno svakodnevni put Crkve, onda se dobro razumije zašto Crkva pripisuje osobitu važnost dobi mladosti kao ključnoj dobi života svakoga čovjeka.« (31. III. 1985.) Crkva želi pomoći ugroženoj mladosti kako bi našla Krista. Želi pomoći i nebeska Gospa, vječno mlada, da nađu put do vječne mladosti u Bogu.

U Marijinoj godini

Marijo, Ti si nas k sebi sve pozvala,
ali nas, čini se, nisi sve dozvala.
Htjela si da si nešto reknemo
i povjerenje srca steknemo.

U Tvom je nacrtu godina ova
morala plamsati prepuna snova.

Rekla si preko Svetoga Oca
ko preko jasnoga vidioca:
– da se u ropstvo pakla ne damo,
– da se u ljubavi sretni gledamo,
– da si u ljubavi život predamo.

Ti si nam spremila iznenađenje
za ovo stoljetno »crkveno bdijenje«:
Samo je trebalo doći i stati,
dušom Ti prići i viknuti: Mati!
Samo je trebalo u Tvojoj kući
kleknuti pred Tobom i zloću svući,
i moliti, voljeti, s nadom zazivati,
i sve Ti otkriti, ništa ne skrivati!
Ti si to očekivala, držeći Sina,
Najljepši poklon s Božjih visina.

Nije još prekasno, zar ne, o Sveta?
Nije još umrla sva nada svijeta!
Još nas očekuješ bezgrešno lijepa,
moleć da duša ne ostane slijepa.
Zvoniš dobrotom, pozivaš sjajem,
milošću tješiš i mamiš nas rajem!

Ljubav će razbiti u srcu kamen,
u nama užgati milosni plamen.
Tvoje će nam Srce besmrtno sjati,
Tvoja će nam godina radosti dati!

Evo nas, Predobra! Sina nam daruj,
s Njime u savjesti dovijeka caruj!

Mijo ŠKVORC

Kada će doći mir?

Ako je drugi za tebe najprije brat,
ako je srdžba za tebe slabost
a ne znak tvoje snage i moći,
ako radije podneseš uvredu i štetu
nego da je sam učiniš,
ako pristaneš da budeš uz siromahe
i na strani potlačenih
ne smatrajući se zbog toga herojem,
ako držiš da je ljubav jedina snaga
koja pobjeđuje i osvaja,
ako vjeruješ da je mir moguć
te iz svoga srca ukloniš nemir,
tada će doći mir!

PIERRE GUILBERT
Preveo: Felix VIŠNJIĆ

Uspon prema Vječnom

Vrijeme teče, teče, ne zastaje...
Osjećam svaku minutu kako me gazi,
a negdje tamo, na nekoj dalekoj stazi
tragovi naši ostaše neizbrisani.

Vrijeme teče bezgranično, vječno,
a mi smo samo puki prolaznici,
minuta u vječnosti, kap u oceanu,
bića što po ljestvici se penju
prema Svjetlosti, prema gledanju Vječnog.

Mirjana BILBIJA

U službi svećenika

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Mnogi župnici nailaze u svom životnom poslanju na velike probleme. Jedan od takvih problema je pomanjkanje suradnje u vremenitim poslovima. Sami moraju voditi domaćinstvo: kuhati, čistiti, prati, u vrtu raditi pa i oko životinja se brinuti. Sami moraju biti zvonari, sakristijani... Nerijetko zbog toga strada njihov prvotni posao koji proizlazi iz svećeničkog poziva i župničkog poslanja. Dok su mlađi još se nekako snalaze, ali kad zađu u godine bude im uistinu teško. Svaka im čast za ono što izdrže i podnesu, a to obično znaju samo oni i Bog. Najteže je svakako po selima koja su razorena »bijelom kugom«, alkoholom ili iseljavanjem. Rijetko gdje će župljani sami brinuti za potrebe svoga svećenika – a baš to bi trebalo. Redovno mora on sam naći osobu koja će mu pomoći, a takvih nema napretek. Mogli bismo gotovo reći da treba imati zvanje za »župsku pomoćnicu«. Jedan takav primjer našli smo u teti Kati Parađ, župskoj pomoćnici u župi Lipovljani.

ŽIVOT ŽRTVE, ZVANJE SLUŽENJA

Kata Parađ je rođena 1919. u Magić Malom kod Nove Kapele. Ima jednog brata. Njezin muž Franjo, s kojim se vjenčala 1937, nestao je u drugom svjetskom ratu. Od vjenčanja pa sve do 1957. godine živjela je u Zagrađu, župa Bučje, zajedno s dvije kćeri. Bilo joj je veoma teško, a otac ju je tješio: »Dijete moje, Bog dragi nikog nije ostavio pa neće ni tebe.« U tim teškim godinama puno joj je pomogao tadašnji župnik u Bučju, vlč. Dumić, a kasnije vlč. Došlin. Glavna joj je briga bila postaviti na noge svoje kćeri, a to nije lako bez oca u kući. Obje kćeri, kad su porasle, osjetile su poziv na redovnički život. Starija je otišla u samostan 1954. Sada je, pod redovničkim imenom s. Antonina, poglavarica u Strmcu kod Samobora gdje sestre Karmelićanke Božanskog Srca imaju kuću. Spada u župu Sv. Nedjelja.

Mlađa je stupila u isti red dvije godine kasnije. Njezino je redovničko ime s. Klara. Sada radi kao katehistica u župi Prišlin gdje ta redovnička družba također ima kuću, u Poređu br. 20. S. Klara često pobolijeva. Dosad je već pet puta operirana. Od mame je naučila trpjeti i Bogu prikazivati žrtve.

»Kad su kćeri odlazile u samostan, bila sam veoma uzbuđena. Osjećala sam se presretnom što mi je dragi Bog uslišao molitvu. Nisam znala kako izreći Bogu zahvalu...«

Katina svekrva u Zagrađu imala je razne ljudske slabosti i mane. Svi koji su Katu poznavali čudili su se kako uopće može izdržati s takvom ženom. Strpljiva, kakva je uvijek bila, Kata se nije na nju tužila. Budući da su joj obje kćeri stupile u red sestara karmelićanki, otišla je i Kata u njihov samostan u Hrvatskom Leskovcu, gdje je

TETA KATA IMALA JE SREĆU DA PONESE DAR Sv. OCU. TO JOJ JE NAJDRAŽA FOTOGRAFIJA

radila kao kuharica. Znala je jako dobro kuhati. Sestre su je pod svaku cijenu željele zadržati te su je molile i nagovarale da kod njih ostane. A Kata je samo ponavljala: »Ne mogu ostati. Osjećam da je moje zvanje služiti svećeniku, jer toliki svećenici nemaju domaćice. Samo čekam hoće li koji svećenik naići...«

OSTVARENJE KATINE ŽELJE

Godine 1963. župnik iz Kutine, prečasni Orlović, zanimao se u Zagrebu gdje bi našao čestitu domaćicu. O. Glavaš, DI, upozorio ga je na Katu u Hrvatskom Leskovcu. Ona je to jedva dočekala i preuzela župsko domaćinstvo u Kutini i služila prečasnom Orloviću sve do njegove smrti godine 1971. Kapelan prečasnom Orloviću bio je vlč. Ignacije Fostač. Kad je on nakon smrti prečasnog Orlovića 1971. dobio župu Lipovljani teta Kata je pošla s njim i od tada mu kuha i vodi brigu za kuću i crkvu u Lipovljanima.

Kata cijeli život pobolijeva, a sada je već i starost muči. Blizu je sedamdeseta. Osobito ima problema s kičmom i desnom nogom. Jedva se kreće. Nedavno je bila u bolnici ali joj se ne može puno pomoći. Kad pripovijeda o svojim bolestima ona kao da govori o nekoj drugoj osobi. Nikad ne dobijete dojam da se tuži na svoje nevolje.

VOLI SVEĆENIKE I ZA NJIH SE ŽRTVUJE

Kata kao da je očekivala moje pitanje pa mi sama reče na koju nakanu prikazuje svoje boli:

»Uvijek imam što prikazivati dragom Bogu, a imam i za koga. Imam za što i zahvaljivati. Sada posebno molim i prikazujem svoje žrtve za Orehovicu Međimursku i za njihova župnika...«

Župnik Ignacije Fostač s njom je jako zadovoljan. Veli da mu puno pomogne, mada je već i stara i bolesna, a i ona daje župniku lijepo priznanje: »Ni rođeni sin ne bi bolje sa mnom postupao. Priušti mi i odmor. Rado daje i časnim sestrama. Iz takve je obitelji!«

Kad bi teta Kata imala samo kuhinju na brizi – za ženu njezinih godina, pa još i bolesnu, bilo bi dosta, čak i previše. A ona ima brigu za cijelu kuću i za crkvu. Posla uvijek napretek, a ona je uza sve to duhovita. Tako na primjer pripovijeda:

»Toliko je toga, da nekad ne znam ni odakle početi. Kad idem pospremati crkvu, hodam i razgovaram s Isusom. Jednom sam crkvu tako očistila da je bila divota! Želim izaći, uzmem ključ, kad mi dođe slabo. Padnem, tresnem... Isuse, ne daj me! Isuse, hvala ti! Zar mi je to hvala, Isuse, što sam Ti tako lijepo uredila kuću? Onda se sama sebi smijem... I tako to ide već tridesetak godina.«

Teta Kata puno čita katolički tisak, osobito Glasnik Srca Isusova i Marijina. Najdraža joj je rubrika o misijama i misionarima, pa obično krene od zadnje stranice prema prvoj, ali ga pročita čitavog.

Župnik kaže da ona ima i ministrante na brizi i da ih je dobro »zriktala«. Kata svima preporučuje molitvu, napose molitvu Srcu Isusovu za obraćenje grešnika, a ponajviše za zalutale svećenike da im Gospodin pomogne da se vrate na pravi put...

Zvonkova baka Julka

Piše: Stjepan DŽALTO

Moja baka Julka, majka moga oca, u jedno vrijeme zastrani. Postade, vele, čudna starica. Mnogi su u selu govorili da ju je pamet napustila nakon one nesreće na cesti kad pogibe njezin sin, a moj otac, zajedno s mojom sekom u dobi od tri godine. Meni su tada bile tek četiri godine pa se i oca i seke malo sjećam, i ne bih mogao tvrditi da je moja baka i prije te nesreće bila čudna. Kasnije sam je takvu upamtio, a sjećam je se dobro.

Bila je visoka, uspravna i koštunjava. Na ukočenoj glavi nosila je crnu maramu. Ispod nje virilo je mršavo i naborano lice starice sitnih smeđih očiju iz kojih su sijevale iskre kao iz kremena. Bila je uvijek zaogrnuta otrcanim crnim kaputom muškog kroja ispod kojeg je visjela haljina crna kao ugljen, s prugama crvenim kao krv. Na nogama je imala neke cipeletine dva do tri broja veće negoli bi joj pristajale. Iz njih su se do koljena dizale crne čarape na nogama mršavim kao u rode.

»Eno, rode, lude babe« vikala bi djeca za njom kad je išla na groblje. A išla je svake nedjelje i to baš u vrijeme kad je sav ostali svijet iz sela polazio u crkvu. Svojim upadnim odijevanjem privlačila je pozornost svijeta, a babi Maruški i Jeluški bila je upravo odvratna. One bi, došavši u crkvu, i dalje razgovarale kako se Julki ni Bog ne može smilovati jer se odmetnula od njega. To bi joj nerijetko sasule i u lice pa nek si misli što hoće.

»Da nije luda i budalasta, ne bi se tako odijevala ni očima sijevala kao vještica, i to u dane kad je jednom nogom već u grobu«, mislile su i mlađe snaše u selu.

Otkad dobro pamtim, moja se baka i u kući čudno ponašala. Najčešće je šutjela, samo bi gunđala kad smo mi s materom molili, a nedjeljom, kad je majka polazila u crkvu, otvoreno ju je grdila. Da je mogla ni na Božić ni na Uskrs ne bi joj dala ići u crkvu, a moja mati bijaše veoma pobožna. Kad su joj otac i kći poginuli u saobraćaju na cesti, obukla je crninu i više je nije skidala. Iz očiju joj je zračilo povjerenje, a osobito je štovala Bogorodicu koju je često nazivala Bogomajkom. Njoj se često obraćala s krunicom u ruci koja kao da joj je urasla među prste. Nikad je nije ispuštala osim kad bi kruh mijesila ili kravu muzla. Tada bi je stavila oko vrata te bi sjala kao niska crnih dragulja. A kad god je mati išla u crkvu baka ju je zajedljivo s nekim rugalačkim prizvukom pitala:

– Što ideš tamo? Samo trošiš vrijeme uzalud! Išla sam i ja, pa što sam dobila?

A kada ni to nije pomoglo počela se raznim blatom nabacivati na moju majku:

– Ideš tamo samo radi popa! – Tako je i okolo napadala mater, a župnika nije više voljela ni usput sresti. Radije bi skrenula na njivu kao da traži izgubljenu iglu. Kad se u kući zapodjenula riječ o Bogu i o vjeri, ona bi najradije izišla ili bi sve to iskrenula u ruglo. Ukratko, moja se baka Julka posve odmetnula od Boga, od vjere, od crkve i svega što bi je na to podsjećalo.

Na samo uskrsno jutro 1970. godine, upravo na petu godinu od one saobraćajne nesreće, a u mojoj desetoj, zatekoh baku da se moli pred Gospinom slikom u maminoj sobi. Sklopljenih ruku, izgledala je kao kip. Istrčah i stadoh dozivati mater da joj saopćim što sam vidio. Majka je to slušala s nevjericom, ali se je nekako i uvjerila, jer toga jutra baka ju nije grdila kad je išla u crkvu noseći u košarici kolače i mirisavu kobasicu na posvećenje. Kako do Mise nije bilo daleko, stade čak opominjati mater da ne zakasni u crkvu, jer danas je Uskrs. Riječ »crkva« izgovorila je nekako meko, šuštavo, kao paunovim perom, a prije je ta riječ iz njezinih usta zvučala hrapavo, i crkvu je nazivala čak i vražjom kućom, Bože mi prosti!

Kod ručka je baka priznala da od danas opet moli, a za večerom je rekla da bi sutra i ona rado u crkvu ali se nakon svega stidi ljudi. A to bi zapravo samo uvod, njezino kazivanje o tome kako se obratila, i to iznenada.

Najprije zamoli mater da joj oprosti sve uvrede, mene privinu k sebi i pomilova me po kosi, a onda stane kazivati:

»Djeco moja, oprostite mi! Načelo me je ludu ovo bezbožno vrijeme. Svud se već odavno tvrdi da nema Boga, pa sam i ja povjerovala. Da ga ima, mislila sam, ne bi smio dopustiti da mi pogine sin i unučica, a ni krivi ni dužni. Smutila me ta nesreća u duši pa sam povjerovala da sina i unučicu nikad više neću vidjeti, osim onog humka na groblju gdje su ih zakopali. Tako me je to pogodilo da sam zamrzila Boga i Bogorodicu okrivljujući ih za sve zlo što se dešava. Tu sam nevjeru nosila u duši do ove blažene uskrsne noći. Ali sada je tome kraj. Moj stradali sin i unučica vratiše mi vjeru. Ma kako je bilo ne znam ni sama. Sve kao da sanjam, a ne sanjam. Otvorenim očima gledam. Njih dvoje prilaze mome krevetu. Sin sav ushićen. Sunce mu u očima, a u naručju nosi svoju kćerkicu, anđela moga koga spusti meni u krevet. Sjedi on uz moje uzglavlje, a moj mi anđeo zlatnim ručicama miluje naborano lice. U očima ima zjenice kao zvijezde. Prave zvijezde s plavog neba. Krila joj kao u anđela, bijela kao u labuda. Milujući mi lice doziva me, ni slavuj ne bi tako:

'Bako, ej moja bako! Otvori oči, probudi se. Želim ti nešto reći!'

'Kaži, anđeliću moj. Reci baki koja je tužna ostala bez tebe.'

'Bako, najprije ćemo izmoliti Očenaš kako si me učila držeći me na krilu'. Tako reče i poče moliti. A riječi izgovara meko, slatko, anđeoski čisto. Ne mogoh odoljeti. Počela sam i ja moliti. Bilo mi je kao da se prisjećam zaboravljenog. Kad smo izmolile ona mi reče:

'Ne ljuti se, bako, na dragoga Boga. Nije on ništa kriv. On nas je primio k sebi kao najbolji Otac. Jesmo li molili Oče naš? Nemoj se više ljutiti nego moli. Puno moli. Moli s mojom mamom, moli s mojim bracom. Moli da svi dođete ovamo gdje smo tata i ja. Idi opet u crkvu kako si i nekad išla...'

Ja nisam mogla suzdržati suze. Zalile mi oči, a kad sam ih obrisala, moga anđela i sina više nema. Kao da sam se probudila od sna. Sama sebi ne vjerujem da sam to samo sanjala. Nešto tako lijepo i utješno ne može se sanjati.«

Dok je baka tako govorila, mami suze zališe oči. I zagrliše se njih dvije tako te im se i suze na licu stopiše u jedan potok radosti.

Svanulo je drugo uskrsno jutro, a Maruška i Jeluška sve nešto došaptavaju jedna drugoj u crkvi. Vide Julku na ispovijedi pa ne vjeruju svojim očima. Pomalo im je i krivo jer sad više neće moći o njoj raspredati kako je duša vragu zapisala, kako na groblju obavlja svoje »crne mise«, kako je mršava i koštunjava jer se noću dimi na samom paklenom dimu, i sve ono što im je njihova mašta dočaravala kao Julkinu tajnu.

Kad smo se svi troje, mati, baka i ja vraćali iz crkve, bio je lijep sunčan dan. Taj drugi dan Uskrsa nama je bio kao prvi.

Eto, župniče, to je moja priča koju sam ti već odavno htio ispričati, a ti je zapiši ili ne zapiši, kako te volja, reče mi na kraju moj mladi župljanin Zvonko, a ja si mislim:

»Pa ako je i samo priča, ima u njoj srca, pouke i poruke, pa je zapisah«.

Majčino krilo

Majčino krilo
uvijek je bilo
– mjesto ljubavi,
i pričâ o davnim vremenima,
i dalekim plemenima.

Rađaju se i divne bajke
– u krilu majke.
I život se oplodio,
i rodio
u majčinu krilu.

Kakvu sve još silu
– u majčinu krilu
nećeš otkriti,
ne da se ni promotriti.
Ne možeš nikad naslutiti
kamo će te život
s majčina krila
– uputiti!

Stjepan DŽALTO

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Zvanje i poslanje laika

Ovaj mjesec na Papin poticaj molimo da se što više širi shvaćanje da laici (»svjetovnjaci«) imaju u Crkvi važno zvanje i poslanje. Dapače, prema koncilskom Dekretu o apostolatu laika imaju »sasvim nuždan udio u poslanju Crkve«. I to do te mjere da – prema nauci istog Koncila – »u mnogim krajevima Crkva bi bez rada laika jedva mogla biti prisutna i djelovati« (AA 1).

O toj temi raspravljala je sinoda biskupa kroz čitav listopad prošle godine. Mnogo se, i prije i poslije sinode, pisalo o ulozi laika u širenju kraljevstva Božjega. Poneki su to i pročitali. Ali, kao obično, treba mnogo ponavljanja i truda da vjerske stvarnosti prodru u život.

Poslanje Crkve je – po Isusovim riječima – »navijestiti Evanđelje svakom stvoru«. To jest: sav svijet prožeti duhom Evanđelja, uprisutniti Krista i njegov duh u pojedince i zajednice, u sve narode i u ljudsku povijest. To je jedini način da čovječanstvo bude sretno, jer – riječ je Gospodnja – »nema drugog imena pod nebom, u kojem bismo se mogli spasiti« (Dj 4,12).

Teško prodire u svijest ljudi istina da »nitko ne može postaviti drugog temelja« ljudskoj sreći osim Isusa Krista (1 K 3,11).

Isto tako teško se probija poimanje da unositi Krista u svijet, ljudima pomagati da budu ovdje dionici božanskoga života (2 P 1,4), a u vječnosti dionici božanske sreće – nije posao samo vodstva Crkve, nego zadatak svih članova Crkve. »Na sve laike pada slavno breme da rade kako bi božanska odluka spasenja sve više i više došla do svih ljudi svih vremena i u sve zemlje« (LG 33 i posve slično AA 3).

Nije samo privatno mišljenje, nego je nauka Crkve – utemeljena na objavi i dogmi, a opširno razrađena na Koncilu: – svi kršćani, već snagom krštenja i potvrde, imaju i moć i dužnost pridonositi spasenju svijeta. Dapače: »Laici su pozvani da sve svoje sile upotrijebe za porast Crkve i njezino trajno napredovanje u svetosti« (LG 33). Na razne načine, tumači Koncil na više mjesta: u obitelji, u školi, u župi, u udruženjima...

Nemoguće!? – pomislit će neki. A ipak je moguće barem i ne samo ovo – a što nije najmanje: širiti dobro, unositi Krista svojim osobnim, što svetijim životom. »Laici su od Boga pozvani da, ražareni kršćanskim duhom, vrše svoj apostolat u svijetu poput kvasca« (AA 2); da »prožeti Kristovim duhom poput kvasca iznutra oživljuju vremenite poslove« (AG 15).

Istinski kršćanski život »počelo je i uvjet svakog apostolata laika« (AA 16). Ono što reče Papa 1979. godine redovnicima u Irskoj, vrijedi za sve: »Prvo polje vašeg apostolata je vaš osobni život. Prva vaša apostolska dužnost jest vaše vlastito posvećenje.« Svojim vjerničkim životom najviše pridonosimo rastu kraljevstva Božjega i spasenju svijeta – izvod je iz dogme o općinstvu svetih.

Još jedna važna napomena. Koncil veli: »Mladi moraju biti prvi i izravni apostoli mladih« (AA 12). Preporučujemo i mladima i svima časopis »MI – list mladih«. To je vrijedan mjesečnik koji izdaju upravo mladi, a koji donosi u zgodnom ruhu autentično kršćanstvo. I taj je časopis primjer kako mladi vrše svoje apostolsko poslanje; i nadahnuće svima da kao laici osvajajući svijet za Krista vode ga k sreći. A to je i smisao ove molitvene nakane.

Mato RUSAN

Pohodila nas je Majka Terezija

OTAC ANTE POZDRAVLJA U CRKVI MAJKU TEREZIJU

U svom članku što nam ga je poslao otac Gabrić iz Maria Pollia u siječnju ove godine, a koji je stigao do nas tek početkom ožujka, opisuje on pohod Majke Terezije vjernicima njegove župe, kao i dar što ga je ona donijela za jednu od njegovih sela.

Ni stotinu kraljeva i careva ne bi bilo tako srdačno dočekano. Pred ambulantnim kolima, u kojima je iz Kalkute došla Majka Terezija, nalazi se otvoreni kamion pun naših vjernika iz sela Bamonpukura. To je naše prvo katoličko selo na putu iz Kalkute u Maria Polli.

Tu su vijenci, pjesme, bubnjanje, pa od radosti čak i ples! Iako je Majka Terezija donekle iznenada najavljena, vijest se brzo pronijela. Naroda se toliko skupilo da smo jedva mogli s glavnog puta doći do crkve. Svatko hoće Majku Tereziju okititi vijencem i dotaknuti se njezinih nogu, poljubiti njezinu krunicu, primiti njezin blagoslov. Svatko – bez razlike vjere i kaste: hindu i muslimani, a da o našim vjernicima i ne govorim.

Ovo je Marijina godina, pa nam je Majka Terezija donijela krasnu sliku Gospe Fatimske, a za selo Bamonpukur, iz kojeg su je vjernici dopratili do nas, daruje lijepi kip Lurdske Gospe. U selu su podigli Lurdsku spilju, i evo im majčinskog dara!

Crkva je puna puncata. Pozdravio sam Majku Tereziju u ime sviju, osobito u ime tisuća i tisuća bolesnika, koje njezine sestre njeguju kroz punih deset godina, otkako je Maria Polli – Marijino selo početo. A nije to malen broj bolesnika – skoro nevjerojatno – i preko sto tisuća godišnje. One su anđeli milosrđa u ovim udaljenim predjelima delte rijeke Gangesa.

(Nastavak na str. 172)

MAJKA TEREZIJA GOVORI VJERNICIMA U CRKVI U MARIA POLLIU

MAJKA TEREZIJA POHODILA JE I MALU POSTOLARSKU RADIONICU U MARIA POLLIU

(Nastavak sa str. 171)

Poslije toga govorila je Majka Terezija uistinu kao majka. Svaka njezina riječ, onaj njezin pogled, raširene ruke kao da hoće sve zagrliti, utješiti, k nebu dignuti! To se lako ne zaboravlja...

Moleći krunicu, iz crkve odosmo do naše Lurdske spilje, gdje će Majka Terezija izručiti kip za selo Bamonpukur. Glavari sela, majke Marijine družbe i, dakako, dječica, razdragani su od veselja. Donijeli su toliko vijenaca da bi njima i deset kipova mogli okititi. Pola su namijenili Gospi, a pola Majci Tereziji, onako od srca. I siguran sam da se draga Gospa nije ljutila što kite i Majku Tereziju. Jer i ona Nju toliko štuje i posvuda slavi Njezino bezgrješno Srce.

Zanimljivo je da je Majka Terezija sva svoja razna odlikovanja i medalje odmah stavila oko vrata Gospina kipa.

Na kamionu već je napravljeno prijestolje za Gospin kip, i ode ona u triumfu u selo Bamonpukur.

Majka Terezija ostala je s nama do poslije podne. Pravo bi bilo da se ona malo i odmori – njoj je 77 godina – i da si nešto malo pregrize, ma daj ti to ljudima rastumači! Svatko joj želi nasamo reći nekoliko riječi: svoje probleme i probleme svojih obitelji. I čudo Božje: za svakoga ona ima vremena, njezin smiješak kao da je neiscrpiv.

I tu u Maria Polliu imamo »Šišu Bhavan« – Obdanište za one najmanje, najzapuštenije. Susret s njima, zagrljaji, poljupci – to je nešto što čovjek mora vidjeti i doživjeti i od tog divnog primjera sam živjeti i drugima darivati život.

Pred polazak pohodila je Majka Terezija i našu malu tkalačku, šivaću, drvodjeljsku i, dakako, postolarsku radionicu, jer je to odjel na kojem su se počeli zapošljavati mladići, koje je ona kao malu djecu dobila s ulica. Sad već odrasli, bili su bez posla. Ta njezina djeca napravila su joj i nove sandale. No reče mi sestra Agneza: Neće ih ona tako lako nositi. Veli da su joj ove stare, 50 puta već pokrpane, uz noge zarasle, pa da će još barem deset godina trajati – do njezine 87 godine – a poslije toga bit će još samo 13 godina do stote...

Živjele sandale drage Majke Terezije! Živjela draga Majka Terezija! Živjeli i mi svi u starim i novim sandalama ili opancima, ali uvijek u radu za Isusa i duše!

O. Ante GABRIĆ

Blagoslovljena je crkva u Kaligalingi

Nova crkva u predgrađu grada Lusake zvanom Kaligalinga otvorena je i blagoslovljena još 6. prosinca prošle godine. Međutim, o tom događaju poslao nam je izvještaj časni brat Ilija Dilber tek sredinom mjeseca veljače, pa ga nismo mogli prije objaviti.

Na Blagovijest, 25. ožujka prošle godine počeli smo kopati temelje za crkvu u predgrađu grada Lusake zvanom Kaligalinga. Kad su tog dana neka moja subraća isusovci gledali plan buduće crkve, a isto tako i vjernici Kaligalinge, upitali su me hoćemo li uspjeti sagraditi tu crkvu do iduće godine. Ja sam im odgovorio da se nadam da će vjernici Kaligalinge već iste godine slaviti blagdan Isusova rođenja u novoj crkvi. S Božjom pomoću mi smo uspjeli dovršiti tu crkvu i kuću za katehistu već krajem mjeseca studenog. Za taj uspjeh treba zahvaliti zalaganju mojih majstora zidara i radnika i svim našim dobročiniteljima koji su nam omogućili svojim darovima da tu crkvu privedemo kraju. Tko se bavi gradnjama, poznato mu je da je svaka gradnja redovito popraćena brigama, naporima i zalivena obilnim znojem. A jedna skupina vjernika Kaligalinge zalila je tu gradnju i svojom krvlju. Dok su, naime, jedne noći čuvali na gradilištu građevni materijal, došla je u pljačku manja skupina lopova. Nisu ni slutili da tu bdije poveća skupina vjernika i čuva materijal. Cigle su letjele na obje strane. I u toj borbi bilo je iz-

NOVA CRKVA U LUSAČKOM PREDGRADU KALIGALINGA

bijeno nekoliko zuba i okrvavljena glava. Lopovi su napokon pobjegli, ali bez plijena...

Mala zanimljivost. Vjernici Kaligalinge sagradili su od sirove cigle malu crkvicu prije nekih 40 godina i pokrili su je starim limom. No tijekom vremena crkvica je postala pretijesna da primi sve vjernike koji su dolazili na nedjeljnju svetu misu. K tome je bila veoma trošna. I evo što se dogodilo s njom malo prije otvorenja nove crkve. U subotu uoči blagoslova te nove crkve zapuhao je jak vjetar i sa stare crkvice odnio limeni krov i srušio prednji zid. Vjernici su zahvaljivali Bogu što se to nije dogodilo prije, nego sada kad su već dobili novu crkvu.

Blagoslov i otvorenje te nove crkve bili su u nedjelju, 6. prosinca prošle godine. Tu svečanost vodio je naš lusački nadbiskup Adrijan Mugandu. Uz njega je bilo i 11 svećenika, među njima i otac Luka Lučić i slovenski misionar otac Janez Mujdrica. Crkva je bila puna vjernika.

Budući da je već počelo kišno doba, bojali smo se da će nam kiša omesti tu svečanost. Prije toga kiša je cijelu noć padala, no prestala je oko 7 sati ujutro i opet je nastavila padati tek kasno poslije podne. A to nam je upravo odgovaralo. Hvala Bogu i na tom daru!

Svečanost je počela u devet sati prije podne, a završila tek u jedan sat poslije podne. Kaligalinga još nije samostalna župa, nego se za nju brinu dva poljska svećenika, misionara, koji upravljaju susjednu župu. Oni su organizirali raspored blagoslova i otvorenja nove crkve. Mogu reći da je organizacija bila uistinu savršena. Pjevači iz Kaligalinge i iz župe Mtendere pjevali su naizmjence uz pratnju bubnjeva.

Za vrijeme prikazanja i donošenja darova nadbiskup je sjeo pred oltar i tad se razvila duga povorka vjernika koji su donosili svoje darove. Sam nadbiskup je primao te darove. Najviše je bilo sirotinjskih, »udovičinih« darova. Ja sam se ugodno iznenadio kad su k meni pristupili članovi crkvenog odbora i predali mi dva veoma vrijedna i lijepa dara. To mi je veoma draga uspomena.

Za vrijeme molitve vjernika mnogo se molilo za sve dobročinitelje misija, osobito za sve one koji su nam pomogli svojim darovima izgraditi ovu crkvu.

Na kraju je nadbiskup pozvao mene k sebi pred oltar pa se toplo zahvalio u svoje ime i u ime vjernika Kaligalinge ne samo meni nego i svim dobročiniteljima na njihovoj pomoći pri gradnji te crkve. No pohvalio je i vjernike Kaligalinge zbog njihove suradnje. Nije zaboravio odati priznanje i mojim radnicima.

Kako sam već prije pisao, crkva je posvećena svetom Franji Ksaveru, zaštitniku svih katoličkih misija. Domaći slikar naslikao je na zidu iza oltara veliku svečevu sliku. Slika je duga osam metara, a visoka dva metra i 20 centimetara.

U crkvu smo smjestili i dvije ispovjedaonice. Sama crkva duga je 33 metra i široka 20 metara. To je dosad najveća crkva koju smo mi ovdje podigli i poklonili zambijskoj Crkvi.

Dragi dobročinitelji, i ja vam od srca zahvaljujem još jednom na vašoj suradnji. Bez vaše pomoći i podrške ne bismo mogli učiniti sve ono što smo učinili, a na vas se oslanjamo i ubuduće. Neka vam svima Gospodin sve to obilno naplati svojim blagoslovom!

Ilija DILBER

BRAT ILIJA RADO POHAĐA OBITELJI SVOJIH RADNIKA. TI NJEGOVI POHODI UVIJEK IH VEOMA VESELE

Pred Gospinom spiljom

Naša misionarka u Kamerunu sestra Miriam Šurjan prošle je godine pošla na svoje godišnje duhovne vježbe u benediktinski samostan u gradu Yaounde. No ne opisuje nam kako su prošle te duhovne vježbe, nego nam piše o onome što je vidjela u tom gradu: veliku pobožnost tamošnjih vjernika prema Gospi. Opisuje kako su dolazili pred Gospinu spilju i pojedinačno i u skupinama i tamo obavljali svoje pobožnosti.

Prošle godine pošle smo obaviti svoje godišnje duhovne vježbe u glavni grad Kameruna Yaounde u benediktinski samostan. Taj samostan podignut je na jednom od 36 brežuljaka, na kojima se rasprostirao taj grad, koji broji preko 800 tisuća stanovnika. Brdo na kojem je podignut taj samostan diže se do 920 metara i zove se Mont Febe. Yaounde je udaljen od N'Gaoundere oko 925 km prema jugu. S brda na kojem se nalazi samostan veoma se lijepo vidi jedan dio grada. Taj samostan je osnovan 1964. godine kad su ovamo stigla četiri oca benediktinca pod vodstvom Dom Otmara Bauera. Stigli su iz samostana Engelberga u Švicarskoj. A opatiju Engelberg osnovao je samostan u St. Gallenu, a taj samostan osnovao je jedan od učenika svetog Kolumbana.

Nešto niže od samostana nalazi se sasvim svojevrsna Lurdska spilja. To je prirodna spilja koja naliči golemoj jabuci, široka je oko 10 metara, a visoka oko 5 metara, a nalazi se na bočnoj strani brda, i kao da malo visi iznad zemlje. Tu je gradonačelnik dao podići oltar i u nišu spilje mali Gospin kip. Taj načelnik se zvao Andre Fouda, a tu spilju dao je urediti 1961. godine. Ispod Gospina kipa postavljena je spomen-ploča na kojoj su urezane ove riječi: »MARIJO, KRALJICE APOSTOLA, ZAŠTITNICE UJEDINJENOG KAMERUNA, MOLI ZA NAS!« I dodan je datum: »Yaounde, 8. 12. 1961.«

I zanimljivo je da je ta spilja uvijek posjećena. Dolaze tu i pojedinci i skupine. Za vrijeme tih svojih duhovnih vježbi provela sam više sati pred pećinom, odnosno pred Gospom.

GOSPA S MALIM ISUSOM U CRNAČKOM STILU

Promatrala sam kako tu ljudi mole. Neka žena se prostrla po stepenicama oltara i moli, moli. Cipele je ostavila sa strane, a ona ne diže pogled, na nikoga se ne osvrće, samo gleda u svoj molitvenik i u Gospin kip. Sa strane neki muškarac i njegova žena naglas mole krunicu i između pojedinih desetki pjevaju. Malo kasnije dolazi neki drugi čovjek, skida obuću i moli. Dolazi skupina od tridesetak djećaka i mladića, i oni mole krunicu i pjevaju. Tako im je preporučio njihov pokojni misionar, servit Majke Božje.

Ljudi se mijenjaju. Svaki od njih dolazi sa svojom boli, svojim brigama, i moli. Bila sam sretna što sam mogla sjediniti svoje molitve s molitvama tolikih molitelja. Radovala sam se što se srce Afrike diže prema Gospi. A Gospa će sigurnim korakom povesti Afriku k svome Sinu...

S. Miriam ŠURJAN

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK (17)

MODERNE METODE U STAROM JAPANU

(Nastavak)

Kad su prije pitali kršćane jesu li kršćani, oni su to odmah priznali. No sada su to tajili koliko su mogli.

»Na istrazi treba svakoga ispitati u kojoj je pokrajini rođen, u kojim je mjestima dulje živio. Treba paziti da li je to pokrajina u koju misionari nisu dolazili ili u kojoj su propovijedali kršćanstvo.«

»Ako je prijavljen otac obitelji, a žena, djeca, braća i sestre nisu, ne treba ih odavde pozivati na odgovornost. Ipak treba istražiti nisu li i oni kršćani.«

»Ako zločinac, pa bilo što skrivio, oda kojega kršćanina, oprašta mu se smrtna kazna, a tog kršćanina treba tražiti.«

Do danas je sačuvano mnogo zapisnika o takvim prijavama s nalogom za hvatanje, koji je poslan u pokrajinu. I prijava Toemona iz Mivake, gdje je Petar Kasui boravio, bila je možda načinjena na parnici Hanza buroa u Edou.

Ako je zatvorenik načinio prijavu i odrekao se vjere, obično je pušten na slobodu. Ali ako je ostao čvrst u vjeri, slijedio je drugi postupak: pravo »pranje mozga«. Započelo je raspravljanje, koje je trajalo oko dva do tri tjedna. Tu se je nastojalo žrtvi dokazati kako je kršćanstvo »krivovjerje«, pa ga stoga treba odbaciti. Izgleda da su taj tako mučan posao poduzimali samo u slučajevima kad se radilo o posebnim važnim osobama, kao što su svećenici, redovnička braća, pomoćnici ili katehisti. Dokaze za pobijanje kršćanstva pružao je sam Inoue prema konfucijskom uzoru. Spomenimo samo neke od njih. Tako je jedan od prigovora glasio: Osobni Bog je besmisao, jer se zlo i nesavršenost u svijetu protive Božjoj mudrosti i dobroti, a progon kršćana i poraz kršćanskih četa kod Shumabara dokazuju da Bog nije svemoćan. Misionari su samo zakukuljeni uhode, itd.

Međutim, i sam Inoue priznaje u svojim bilješkama da s takvim raspravljanjem nije mnogo postigao. Štoviše, on opominje svoje ljude da bi ih kršćanska nauka mogla osvojiti. On piše: »Ne valja neoprezno iznositi dokaze i upuštati se u rasprave, dok najprije sve opširno ne saslušaš. Kršćani tada završavaju sve neplodnom prepirkom. Kad počnu raspravljati o prekogrobnom životu, dolazi do beznadnih prepirki, jer nijedna strana nema nikakvih dokaza, pa ako se slušateljima učini da sudac nema pravo, te ako steknu uvjerenje da u kršćanstvu ima ipak nešto razumno, može iz toga nastati veliko zlo. Kršćansko krivovjerje propovijeda samo laži i zavodi ljude. Ako se, dakle, sa svom oštroumnošću prisutni ne uvjere da je kršćanstvo nešto pogubno, moglo bi se dogoditi da do kraja istražnog postupka slušatelji steknu uvjerenje da je kršćanstvo nešto veliko i lijepo.«

»Misionari uče kršćane da će, premda sudac može biti mudar i razborit, dok ih bude ispitivao, oni od Boga dobiti poseban dar govora kojim će svladati suca. Stoga se kršćani prema tome na sudu i ravnaju.«

Na trećem mjestu bilo je mučenje. Ako pomoću spomenutog načina ne bi ništa postigli, onda bi pribjegli sili. No i tu su upotrebljavali suprotne metode. Nakon strašnog mučenja na tako zvanom drvenom konju obično bi odjednom mučitelji počeli sa žrtvom blago postupati. Mučenome bi odjednom ponudili duhana ili nešto slično. Oni su, dakle, već onda dobro poznavali psihološke učinke takvih metoda. Pa ako bi zatvorenik zbog velikih muka odjednom izjavio da je spreman potpisati već unaprijed pripravljenu izjavu odreknuća od kršćanstva, odmah bi obustavili mučenje.

Zanimljivo je da se sadržaj tih priznanja bitno ne razlikuje od današnjih zloglasnih samooptužbi izdaje naroda.

Zadnjih godina nisu misionare ubijali, nego su ih vezali na drvene konje i mučili ih po više dana ne bi li se možda dogodilo kakvo čudo. No nije se dogodilo ni najmanje čudo. I sami svećenici su na drvenom konju zazivali Budu, pa su poslije imali ženu i djecu i opširno napisali planove inozemstva sa širenjem kršćanstva u Japanu. Mnogo je takvih opisa napisano svake godine. Osim toga su Juan Martin Ichizdemon i Josip Sanemon potpisali da za drugi život nije zapreka ubijati gospodare ili roditelje, i to su potvrdili svojim žigom i predali. Oni su tvrdili da misionari grade brodove i šalju ih svuda. Ako im sila u kojoj zemlji nije porasla, onda izaberu jedan dio te zemlje.

(Nastavlja se)

Tjelesna privlačivost

Priredio: Vital VIDER

Privlačnost između mladića i djevojke posve je razumljiva. Muško i žensko dva su pola jedne cjeline. Zato mladić treba djevojku a djevojka mladića da bi udvoje ostvarili cjelovit život. Tu želju za stapanjem u jedno ne izražava samo čovjekov unutrašnji život nego i njegovo tijelo. Velika je umjetnost tražiti i naći ravnovjesje između tih sila.

Tjelesna privlačnost proizlazi iz nagona i lako se probudi, ali duhovno zbližavanje je umjetnost koju treba dugo učiti. Tijelo bez duhovnog ravnovjesja brzo podlegne. Stoga se razumni mladići i djevojke, koji hodaju zajedno, nipošto ne izlažu opasnosti da dođe do začeća djeteta sve dok ne sklope brak. Dijete je posve nova i jako zahtjevna zadaća koja traži skladan bračni par. Zato mladi moraju tu skladnost postići dobrim dijelom već prije braka, a kad su u braku moraju u njoj i dalje samo rasti. Dajmo riječ parovima!

SPOLNOST – POZIV NA POTPUNOST

Prvi par pripovijeda:

»Na šetnji gradskim parkom – bilo je to prvih tjedana naše zaljubljenosti – otkrili smo svoj zajednički veliki ideal: potpuno tjelesno predanje tek u braku. Tada nam je to izgledalo djetinje lagano: oboje ćemo se zalagati za taj ideal, i prema tome, stvar je riješena!

U proljeće smo oboje osjetili da će nam za ostvarenje tog našeg zajedničkog ideala trebati mnogo žrtava i da ćemo morati uvijek ponovo provjeravati svoju odluku. Što smo se više duhovno zbližili, što smo više i tjelesno bili zajedno to više nas je ideal nosio. Pri tome smo mnogo razgovarali i, dakako, molili da bismo ga ostvarili. No nikada nismo dijelili uloge 'napadača' i 'tvrđave'. Zar da oboje budemo istovremeno napadač i tvrđava? Uz takvu raspodjelu uloga sigurno ne bismo uspjeli u onom što smo odlučili. To je bila naša zajednička odluka a ne samo jednoga ili drugoga. Tako smo često hodali jedno pored drugoga ruku uronjenih u džepove, ili smo se držali za ruke, te smo si samo krišom utisnutim poljupcima iskazali nježnost. U svemu tome otkrivali smo čudesne zakone odazivanja ljudskog tijela i duha. Ipak smo uvijek nastojali ostati gospodari tih pokreta jer smo željeli sačuvati slobodu. Bili smo svjesni nedozrelosti naše ljubavi premda smo oboje već bili zaposleni i u dvadesetipetoj godini života. Bojali smo se posljedicâ dubokog posizanja u taj tajnoviti svijet.

Pored toga novo biće – dijete – tada ne bismo mogli primiti. Što smo dulje hodali, to više je rasla želja za potpunim predanjem. Jačalo nas je i iskustvo nadvladanih kriza. Do vjenčanja nam je ostalo još samo malo vremena. S veseljem gledamo na taj naš cilj. Pomalo nas opija misao da ćemo se doskora bez straha i izlaganja opasnostima jedno drugome posve darovati.«

U svoje i u mladićevo ime, jedna djevojka veli ovako:

»U našem dosadašnjem upoznavanju otkrili smo veliko značenje prave tjelesne blizine. Čini nam se čudesno lijepim spoznavanje našega tijela i otvoreno izjašnjavanje o tome koji je pravi odnos prema tijelu. Upravo na tom području otkrivamo između sebe velike razlike što znači da muškarac sve to drugačije doživljava negoli žena. Meni su obično dovoljne sitne nježnosti, zagrljaj i poljubac, a mladić želi nešto više. Kojiput nastala je teškoća upravo zbog te različitosti. Ustanovili smo da je jako važno da svaka tjelesna blizina znači i duhovnu i duševnu povezanost. Meni to izgleda veoma važno. O svim tim stvarima mnogo smo razgovarali, a nadam se da ćemo još razgovarati. Ustanovila sam da on poslije nekih nježnosti puno lakše razgovara i više se otvori. No osobito nas veseli što znamo sačuvati ravnotežu između mojih i njegovih želja, te ideala koji smo izabrali a to je da potpuno darivanje sačuvamo za brak. To je kojiput jako teško jer nas oboje podiđe

želja za potpunim predanjem. Puno smo razgovarali o smislu i vrijednosti takve uzdržljivosti pa ćemo i u buduće o tome razgovarati, osobito kada nam u nekim trenucima smisao svladavanja izblijedi.«

Mladić koji prije nije imao vjerske pouke pripovijeda o svojem postupnom prihvaćanju uzvišenijeg ideala u odnosu prema tijelu i spolnosti:

»U početku našeg zajedničkog hodanja imali smo vrlo različite poglede na tjelesnu blizinu i spolne odnose. Dok je djevojka bila, zbog strogog kršćanskog odgoja, previše suzdržljiva, ja na tom području nisam osjećao nikakvih 'predrasuda' i ograničenja osim što sam imao loše iskustvo iz spolnih odnosa s prijašnjom djevojkom pa stoga i neku nesigurnost. Jako sam želio tjelesnu blizinu, ali sam uzimao u obzir i želje svoje djevojke. Ona se nastojala ravnati prema svojoj savjesti. Ipak se djelomično oslobađala spona prestrogog odgoja pa mi je donekle išla ususret. Kada je izjavila da ne želi imati spolnih odnosa prije vjenčanja bio sam najprije prenerażen. Kasnije sam shvatio da to ne smije od nje ni zahtijevati. Laganim upoznavanjem kršćanske vjere – prije sam bio ateista – pomalo sam otkrivao i upoznavao ozbiljan i odgovoran kršćanski odnos prema spolnosti. Sada se slažemo u tome da nam ipak treba neka tjelesna blizina. Ona nam koristi ukoliko je prati i duhovna zbliženost. Na potpuno bračno predanje kušamo se pripremati staloženošću kod tjelesne blizine i razgovorima o našim najdubljim osjećajima koje nije lako izražavati riječima.«

Dopunjavanje tjelesne i duhovne blizine i uspostavljanje prave ravnoteže između ta dva svijeta – duše i tijela – lijepo opisuje slijedeći par:

»Brzo nakon što smo se upoznali, išli smo na ples. Odjednom je mladić rekao: 'Ne mogu više'!« i zagrlio me. Uzdrhtala sam. Za mene je to bilo nešto posve novo. Isto je tako za mene bilo nešto novo i to što smo izišli iz dvorane držeći se za ruke. Brzo smo se oprostili. Bila sam radosna, jer je ostalo samo na stisku ruke. Brzo smo se oprostili. Za prvi poljubac nismo još bili zreli...

Slijedećih tjedana i mjeseci ustanovili smo da nam, osim određene tjelesne blizine, nekih dodira, zagrljaja i nježnih poljubaca, još mnogo više treba duhovne povezanosti. Stoga smo sate i sate razgovarali...

Jedne subote uvečer mladić me prihvatio za ramena, pogledao mi ravno u oči i krajnje ozbiljnim glasom, u kojem kao da je bio sav on i svi minuli sati i dani koje smo zajedno proboravili, on mi je rekao: 'Volim te!' To me jako dirnulo. Činilo mi se, kao da se pred nama otvara vječnost u svoj svojoj ljepoti. Onda smo shvatili da je pred nama sav teret odluke i sva odgovornost... Tako se naše prijateljstvo nastavljalo, a s njime i naša duševna, duhovna i tjelesna blizina. Njegova ruka, kojom me je milovao, pričala mi je o njegovoj odanosti prema meni. No ponovno smo svakim danom nekako osjećali da tjelesna blizina mora dozrijevati uporedo s duhovnom, i da tjelesna blizina ne smije duhovnu pretjecati...

16. HRVATSKO BOLESNIČKO HODOČAŠĆE U LURD 1988.

Samostan dominikanaca (O. Ivica Tomljenović), Kontaktova 1, ZAGREB, vodi hodočašće autobusom – UZ PRATNJU LIJEČNIKA – u **PADOVU** i **LURD** od 19. do 26. VI. (lipnja) 1988. Mogu se pridružiti i zdravi hodočasnici.

Obavijesti i prijave: »DALMACIJATURIST«, Zrinjevac 16 – 41000 ZAGREB, tel. (041) 427-611, 427-612, 427-911.

KAZETA

POSLUŠAJTE SVI SADA – kazeta s deset pjesama u čast Mariji. Izvodi akademski zbor »PALMA«, Zagreb, Bazilika Srca Isusova. Cijena 3.400 d. – Narudžbe: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp. 699.

KNJIGE

OTKUPLJENICI LJUBAVI, napisao Josip Lončar. – Ovo je treća zbirka pjesama duhovnih i sadržaja od svećenika pisca. Cijena 2.500 din. Narudžbe: JOSIP LONČAR, Trg bratstva i jedinstva 12 – 41330 NOVSKA, ili kod KRŠĆANSKE SADAŠNJOSTI u Zagrebu, Marulićev trg 14 – pp. 434.

ŠTO JE KRŠĆANSTVO, napisao Luka Vuco. Kratki pregled biblijske poruke za odrasle – pomoć u pastoralnom navještaju vjere odraslima. 62 str., cijena 2000 d. – Tko naruči više komada, dobiva popust. Narudžbe: ŽUPNI URED 58216 KAŠTEL NOVI.

SVI ME VOLE SAMO TATA NE, napisao Đuro Zrakić – XVI. izdanje! – Najčitaniji roman među mladima. O sudbini djece kojima su roditelji rastavljeni. Cijena 1500 d. – Narudžbe: MARIJA, Trg G. Bulata 3 – 58000 SPLIT.

Na adresi: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 – 41001 ZAGREB, pp. 434, možete naručiti slijedeće:

VELIKE RELIGIJE SVIJETA. Enciklopedijski priručnik. Suizdanje s GHZ. Kolor. Cijena 45.000 din.

ŽIVJETI JE RADOST, napisao Phil Bosmans. Ponovljena naklada. Cijena 4.000 din.

OČE BUDI VOLJA TVOJA. Molitvenik s velikim slovima. Cijena 8.000 din.

NAŠE DIJETE: NJEGOVE ĐAČKE GODINE. Pisma roditelja. Cijena 5.000 din.

SJEME JE RIJEČ BOŽJA, napisao Bonaventura Duda. Razmišljanja uz misna čitanja B. Cijena 8.000 din.

ĆIRIL I METOD. Strip s komentarom. Tvrdi uvez. Cijena 27.000 din.

BISKUPSKI CEREMONIJAL. Službena liturgijska knjiga. Cijena 14.000 din.

BLAGOSLOVI. Službena liturgijska knjiga. Cijena 18.000 din.

MUNDI MELIORIS ORIGO. Zbornik: Marija i Hrvati u barokno doba. Cijena 24.000 din.

DNEVNIK I. Maksimilijan Vrhovec. Latinski izvornik i hrvatski prijevod. Tvrdi uvez. Cijena 28.000 din.

MARIJA MAJKA CRKVE I MAJKA NAŠA, napisao dr. Tomislav Ivančić. Mjesto i uloga Blažene Djevice Marije u kršćanskoj objavi, u Crkvi i u vjerničkom životu. – Cijena 800 din.

ŠTO TVRDI MODERNA ZNANOST O POČETKU ŽIVOTA, prevela Željka Živković. – Cijena 800 din. – Za svaku od ove divije knjižice popust od 10% kod narudžbe od 10 i više primjeraka. – Narudžbe: OBITELJSKI CENTAR – Kumičićeva 17 – 55000 Slavonski Brod II. – Telefon: (055) 235-658.

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp. 62 možete naručiti slijedeće:

SLUGA BOŽJI DR IVAN MERZ, napisao dr. Dragutin Kniewald. Autor je pripremio ovo novo proširenо izdanje, ali nije doživio njegovo tiskanje. Cjelokupni rad i put što ga je na duhovnoj osnovi zacrtao svojim vlastitim životom Ivan Merz prethodi II. Vat. saboru i Biskupskoj sinodi o laicima. Ovaj izvanredni katolik ponos je domaćoj Crkvi i uzor katoličkim laicima. Knjiga ima 315 str. – Cijena 5.000 din.

SVJEDOČANSTVA O POMIRENJU S BOGOM, napisao Michel Dangoisse. Dragocjena iskustva mnogih pokornika tijekom crkvene povijesti. Posebno će dobro doći propovjednicima i katehetama. Omot u boji, cijena 2.000 din.

PISMENA SAŽALNICA (PREKLOPNICA) može se naručiti na adresi: ŽUPNI URED 54520 PODRAVSKA SLATINA.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

.. za sve primljene milosti kroz mojih 75 godina života i za zdravlje moje četvero djece i njihovih obitelji. – Wolf Jakica

.. Krunjenom Isusu i svima svetima što su mi spasili sina od teške bolesti. – Majka iz Slavonije

.. i m. Klaudiji za stalno namještenje moje kćeri. – Majka B. M., Trnje

... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima na uslišanoj molbi. – Zahvalna čitateljica, Belišće

... Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za zdravlje moje kćeri, kao i za uspjeh u školi moga sina. – Baka Drina Veršić, Rijeka

... i Gospi od brze pomoći na uspješno položenim ispitima i na svim primljenim milostima. – M. Marijanović, Slavonija

... Sv. Obitelji, Gospi od brze pomoći i sv. Antunu na svim milostima što sam ih s djecom primila u životu, a napose što su mi unuk i snaha sretno prošli u prometnoj nesreći. – Mama i baka, Sunja

... i m. Klaudiji za veliku pomoć i rješenje teškoća u bolesti moje majke. – S. Klaudija Đuran, Zenica

... Presv. Trojstvu i Gospi Žalosnoj što sam u velikoj opasnosti ostao na životu. – Guštek Prugovečki, Sevećina

... i m. Klaudiji za uspjelu operaciju. – S. B., Varaždin

... i svima svetima za mnoge darove i milosti što sam ih sa svojom obitelji u životu primila. – Čitateljica, Podr. Sesvete

... Kraljici Mira i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. – Darinka Crnković, Delnice

... Presv. Trojstvu i Gospi Žalosnoj na milosti ozdravljenja. – Ljubica Žegor, Bedenica

... sv. Josipu i sv. Antunu za ozdravljenje od teške bolesti. – K. N., Ludbreg

... i svima svetima na svim primljenim milostima, a napose što mi je sin ostao živ u prometnoj nesreći. – Zahvalna majka, Virje

... i sv. Franji Saleškom uz preporuku za uspjeh u školi svoga unuka. – Deda i baka Mišir, Zagreb

... za primljene milosti. – Mara Rajić

... i Gospi od brze pomoći za sretan ishod operacije svom prijatelju. Ujedno zahvaljujem svima koji su se za njega molili i postili. – Prijatelj Mijo B.

... i m. Klaudiji što je jedna teška bolesnica primila sv. sakramente. – Prijateljica iz Zagreba

... sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetim zaštitnicima na mnogim milostima, a napose što smo u zadnje vrijeme oslobođeni od krive osude. – Francika, Tršće

... i m. Klaudiji što sam našla ključeve od stana, a to mi je velika pomoć, jer sam u poodmakloj dobi i teško bolesna. – Š. R., Zagreb

... na svim primljenim milostima. – Obitelj Vučko, Pitomača

... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. – K. B., Retkovci

... i m. Klaudiji što je dječak kojega je udario auto nakon duljega vremena progovorio, a sada je posve dobro. – D. P., Varaždin

... sv. Leopoldu, sv. Leonardu i svima svetim za sretan porod kćerke. – Baka iz Gorićanaca

... i Gospi od brze pomoći na svim milostima koje sam primila po njezinu zagovoru. – Terezija, Zadar

... i m. Klaudiji za pomoć. – I. S., Zagreb

... Duhu svetome, sv. Obitelji i sv. Leopoldu na primljenim milostima i za sretno položen diplomski ispit unuke. – Baka, Donji Miholjac

... i m. Klaudiji za primljenu milost. – Marija Ružić, Pula

... i Gospi od brze pomoći za uslišane molitve. – Vjernica, Slavonski Brod

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

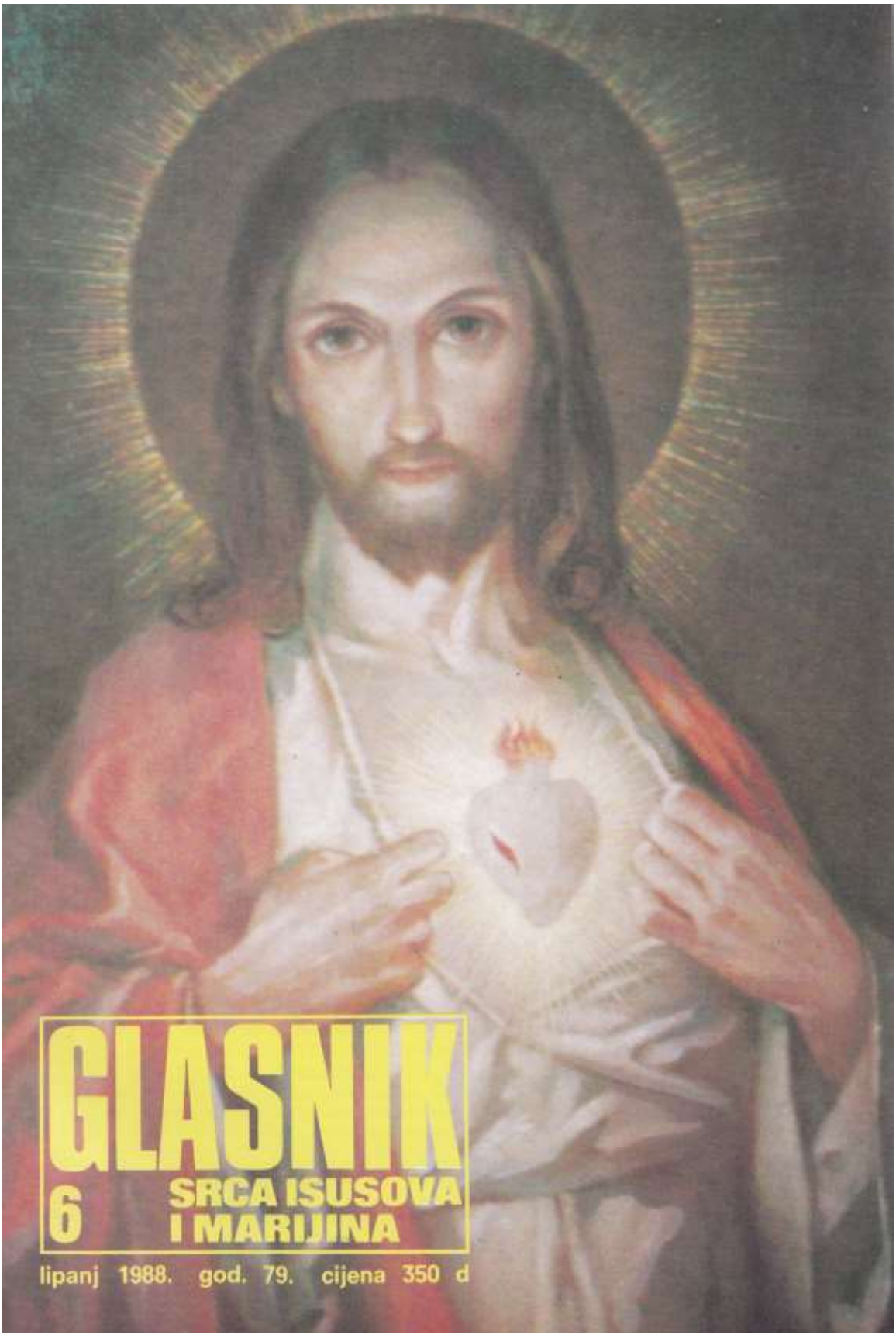

GLASNIK

6 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

lipanj 1988. god. 79. cijena 350 d

SRCE ISUSOVO
(Naslikao: FEUERSTEIN)

MAKOVI
NEUMITNA ČEŽNJA
SVEUDILJ SAG SVOJ TKA
(M. SPAHIJA)

Teško mi je, Gospodine!

Teško mi je, Gospodine,
kad prelistavam novine i u crnim slovima
još crnje otkrivam vijesti:
Majka je napustila sina, sin je ubio oca;
negdje je nađena žrtva u krvi, bez svijesti;
negdje atomskom bombom u potaji prijete;
negdje je obilo kasu s odraslima i dijete.

Teško mi je, Gospodine,
kada prelistavam novine i doznam
što se u svijetu i snuje i radi:
Negdje bezdušno idu preko nedužnih k cilju,
negdje umiru i djeca i ljudi od bolesti i gladi
dok drugi još uvijek žive raskošno u izobilju.

Teško mi je, Gospodine,
kada prelistavam novine i vidim
da poslovi nisu ni pošteni ni čisti,
dok jedni kukaju da nam se stara ognjišta gase,
nerođenu djecu pod srcem majke ubijaju specijalisti.
I crne slutnje i brige svakog se dana množe,
a ljudska mudrost sve manje pomoći može.

Teško mi je, Gospodine,
kada prelistavam novine i vidim
da je dobrote i ljubavi iskrene sve manje.
Ali ne znam zašto sa strepnjom ljudi se čude?
Pred tobom su zatvorili vrata svojih srdaca,
pa kako onda drukčije da bude!

Ante JAKŠIĆ

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izači će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

»Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo!

Nije to, braćo moja, samo prošlost. To je i sadašnjost. To će biti Božji poziv nama kroz svu vječnost – da se divimo njegovoj neizrecivoj ljubavi u kojoj smo i mi postigli sreću. Doista, Bog nam je u Kristu rekao sve, jer nam je samog sebe objavio i dao kao Ljubav! Zato se mi više ne smijemo pitati je li nešto grijeh ili nije grijeh, nego je li ono što želimo uzvraćanje ljubavi ili uskraćivanje ljubavi. Bog će nas po tome suditi.

Isusov primjer potiče nas da uklanjamo iz svijeta svaku potlačenost, a u prvom redu da sami nikoga ne tlačimo. Budemo li tako činili, i naše će srce probosti mač boli, ali ćemo postići i vijenac slave koji daje samo Gospodin – pravedan sudac.

Čitajući o Mariji među Hrvatima, nemojmo misliti da je taj mozaik već završen. Nipošto! I mi ga danas gradimo ili razaramo, pa će povijest – i Bog – i o nama reći nepogrešiv sud. Budimo graditelji!

Pod konac ovog mjeseca bit će mnogi mladi đakoni zaređeni za svećenike. I oni su svoju službu oltaru počeli davno kao mali ministranti, a sada ćemo se mi radovati s njima na njihovim mladim misama. Molimo za njih da bismo mogli onda moliti s njima. U ovom Glasniku imate tumačenje uvodnih obreda u sv. Misu, a slijedeći put nastavit će se s tumačenjem dalje.

Reportaža, više slikom nego riječju, vodi nas u Bosansku Posavinu. Bosna ima najviše crkvi posvećenih Srcu Isusovu, zahvaljujući u prvom redu nadbiskupu Stadleru koji je bio veliki štovatelj Božanskog Srca. Priča je potresna ali stvarna. Roditelji male Anđele sigurno nisu imali zajedničkog pogleda na život, ili su im se pogledi razišli, a onda nužno slijedi tragedija.

Ne zaboravimo: Sa zemljom nas vežu mnoge stvari, ali s nebom samo ljubav!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. LIPANJ 1988. BR. 6

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 184
MAJKA BOŽJA ČUČERSKA, A. Katalinić 186
ZA SVE LJUDE KOJI SE, SJEDINJENI S KRISTOVIM SRCEM, TRUDE DA OSLOBODE POTLAČENE, P. Galauner ... 188
ČETVRTI SVIJET, R. Grgec .. 190
BOG NAM JE U KRISTU SVE REKAO, R. Brajičić 191
DVA SRCA ZA NAS PROBODENA, A. Weissgerber 192
UVODNI OBREDI, M. Steiner . 194
POSVETA OBITELJI SRCU ISUSOVU, kard. Dannels 195
OD MINISTRANTA DO MISNIKA, ODAZVANIK 196
O SRCE, BOGA – KRISTA!, B. Kruz 197
NOVO SELO – ŽUPA SRCA ISUSOVA, TINO 198
KATOLIK ŽIVOTOM I DJELOM, Petrova kći Marica 201
UVIJEK SPREMAN POĆI, S. Kuzmić 202
KOME POKLANJATE DIJETE?, D. Čuturić 204
BAZIČNE ZAJEDNICE, M. Rusan 206
STARKELJA ROBIN, A. Gabrić 207
VIJEST IZ PARAGVAJA, V. Gruber 208
VIJESTI IZ MISIJE MDABULO, A. Iličić i N. Sarić 209
POTHVATI BRATA ILIJE, I. Dilber 210
PETAR KASUI, H. Cieslik 211
ZAJEDNIČKI POGLED NA ŽIVOT, V. Vider 212

Hvala na pismu

JEST GRIJEH! NIJE GRIJEH!

Poštovani »Glasniče«!

Pismo djevojke S. S. (Glasnik 11/1987. str. 364) ohrabrilo me da vam se i ja javim. Moje je duhovno stanje slično njezinome. Do sada sam išla na ispovijed, obavljala prve petke i rado se pričešćivala, a sada se najednom sve okrenulo protiv mene. Jednostavno sam se izgubila. Imala sam dečka (bolje reći prijatelja), i veoma dobro smo se slagali. Ipak je među nama došlo do nesuglasica i konačno do razlaza. Unatoč tome ostali smo dobri prijatelji. I on i ja idemo u crkvu i mogu vam reći da ne poznajem dečka koji bi bio tako obazriv i realan kao što je on. Jednostavno je dobar. Kao i S. S. i ja sam si postavila pitanje da li je grijeh »ljubiti se«? Meni se nameće odgovor da jest grijeh, a mome mladiću – da nije grijeh. Mjesecima smo raspravljali o toj temi. Napokon smo išli na ispovijed, ali nismo riješili tu dilemu. Njemu je svećenik rekao da to nije grijeh, a meni je rekao da to jest grijeh. Meni je dodao da to ipak nije i neće biti grijeh, barem ne veliki, ako se kanimo uzeti. Međutim, nakon toga smo došli do »pozitivnog« zaključka da »ljubiti se« nije grijeh ako se dvoje mladih iskreno vole.

Kao što sam već navela, među nama je došlo do razlaza. Tome je više pridonijela naša sredina negoli mi sami. Međutim, moja ljubav prema njemu ne jenjava nego sve više raste. Nakon razlaza ja sam bila slomljena (fizički i psihički) što se i danas primjećuje. Toliko puta poželjela sam da umrem i da odem »gore«. Nadam se da mi, kad jednom odem »gore«, neće više nitko nanositi bol, a ni ja neću nikoga ranjavati. Sve mi je krenulo nizbrdo i bojim se da je moj život promašena »investicija«. Stalno me prati misao na moju veliku, izgubljenu ljubav.

Hvala vam što ste mi pružili šansu da vam ovo ispričam, da vam iznesem onaj dio moga života koji igra tako veliku ulogu, a ja zapravo ne znam kako dalje.

RAZOČARANA

Dok bude mladih bit će i pitanjâ o poljupcu jer on je signal tajnovitog svijeta ljubavi koja je poziv i zadatak zrela čovjeka. Mladost je vrijeme buđenja, cvata i rasta. To je proljeće života u kojem se još ne beru zreli plodovi. Na njih treba još dugo čekati. Ali kao što se po cvijetu pozna kakav će na kojem stablu biti plod, tako da se jabuke ne očekuju na glogu, tako se i po izrazima mladenačkih simpatija daje naslutiti da li će se one razviti u slatki plod života ili će ostati trpke bobe od kojih trnu zubi. Za prave plodove osim vremena cvjetanja i rasta treba i vrijeme sazrijevanja. Tako je i u ljudskoj ljubavi. Osim buđenja i upoznavanja ljubavi mora postojati i vrijeme sazrijevanja ljubavi. Zrela ljubav, ona prava i usrećujuća, to je davanje samog sebe za ostvarenje drugoga, a ne otimanje drugoga za utaženje neutaživе vlastite strasti.

Da li je, dakle, poljubac grijeh ili nije grijeh? Ovisi o tome kakav zakon razvoja u sebi nosi. Ako nosi zakon gloga, razvit će se u trpke bobe od kojih trnu zubi. Ako pak nosi zakon slatke jabuke, razvit će se u taj slatki plod uz uvjet da ga ne uberemo prerano. Poljubac je, dakle, ono što sami u njega stavljamo!

Da je poljubac nešto beznačajno i indiferentno, ne bi se o njemu uvijek iznova postavljalo pitanje. On svakako očituje neko htijenje i neke sklonosti prema osobi kojoj se (poljubac) daje, bio on dulji ili kraći, a pogotovo ako je to izraz u kojem se osobe na neki način iscrpljuju – dakle intenzivan poljubac.

Ako poljubac znači htijenje sreće, napretka i svakog dobra voljenoj osobi, ako znači poštovanje i spremnost na uslugu, redovno će biti kratak – i neće biti grijeh.

Izražava li poljubac želju za posjedovanjem druge osobe, te se očituje kroz neko upijanje voljene osobe u svrhu vlastitog uživanja, čak ne niti jasne sreće nego nekog mutnog i pomamnog užitka kojega nikad nije dosta, onda će poljubac biti dug, dubok, nervozan, nezasitan, čin u kojem voljena osoba nestaje i ostajemo samo JA. Takav je poljubac znak požude i grijeh.

Govorimo, dakako, o mladima prije braka pa dodajmo još i ovo: Mladi nekako instinktivno slute da se nalaze na opasnom području i jedino čega se boje to je strah da ne budu odbijeni. Zato postupaju lukavo u nadi da će slijedećeg puta moći poći i korak dalje. To je zapravo taktika u igri osvajanja u kojoj mladić ide izravno, a djevojka je spremna i predati se – da ga osvoji.

Valja znati da poljubac drugačije doživljava mladić, a drugačije djevojka. Ostanu li u toj igri osvajanja i nadmudrivanja a da ona ne doživi bitnu preobrazbu u predanje za usrećenje drugoga, oboje će izgubiti bitku, nitko neće pripasti nikome, nitko neće imati nikoga, ali je djevojčin poraz u tome tragičniji. To je igra u kojoj se nije stiglo do cilja, do bračnog zajedništva, a snage je ponestalo. Tada djevojka mladića naziva varalicom i grubijanom, a on nju bezvrijednom i glupom, a između grubijana i lude, priznat ćete, ne može biti ni ljubavi, ni budućnosti, ni sreće.

Razumiješ li sada zašto mladenačka zaljubljivanja i poljupci nisu šala, zašto poljupci mogu biti grijeh? Ljubav nije isto što i ljubakanje! Razumiješ li sada zašto upravo poslije vrućeg poljupca može zapeći savjest?

Prava ljubav je veličanstvena igra za veličanstveni cilj, to je poziv i zadatak za koji moraš dozreti – ili sve gubiš! Ako se to dogodi, tek tada se potpiši – Razočarana.

UREDNIK

Proslava svetkovine Srca Isusova u bazilici u Zagrebu

Devetodnevna priprava na svetkovinu Srca Isusova u Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu počinje na prvi petak, 3. lipnja. Toga dana i dalje kroz devetnicu je svake večeri sv. Misa u 19 sati. Nakon Mise je pobožnost blagoslova s Presvetim.

Četvrtak, 9. lipnja – nakon večernje sv. Mise je pobožnost sv. ure.

Petak, 10. lipnja – SVETKOVINA SRCA ISUSOVA

Svakog sata od 6 – 12 služi se sv. Misa, a poslije podne samo u 17 i 19 sati. Misu u 19 sati, zajedno s ostalim svećenicima, služi uzoriti gospodin kardinal Dr. Franjo Kuharić. On i propovijeda.

U 10 i 12 sati prikazivat će se hodočasnicima igrani film iz života Gospodinova, a nakon filma je kratko predavanje o pobožnosti Srcu Isusovu.

Prije večernje Mise obavlja se pobožnost svečanog euharistijskog blagoslova.

Subota, 11. lipnja – blagdan Srca Marijina

Pod večernjom sv. Misom bit će posveta Srcu Marijinu.

Nedjelja, 12. lipnja – NEDJELJNA PROSLAVA SRCA ISUSOVA

Štovatelji Srca Isusova koji nisu mogli doći na samu svetkovinu, osobito oni izvan Zagreba, imat će prilike obaviti svoje pobožnosti u nedjelju, 12. lipnja. Sveta Misa je svaki sat od 6 – 12, poslije podne u 17, te navečer u 19 i 20,30 sati.

Obiteljska Misa i blagoslov djece bit će u 9 sati, a pjevana je u 11 sati.

U 12 sati je kratak film i predavanje o pobožnosti Srcu Isusovu.

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Majka Božja Čučerska

Piše: Ante KATALINIĆ

Na južnim obroncima Medvednice ili Zagrebačke gore, desetak kilometara istočno od Zagreba, nalazi se staro naselje Čučerje.

Kuće su razasute po pitomim obrađenim brežuljcima ili dolinama, a vrhovi Medvednice iznad sela obrasli su šumama. Ono čime se Čučerje najviše ponosi i po čemu je najviše poznato jest prastaro svetište Majke Božje Čučerske. Nalazi se na maloj ravni u prodolini s desne strane potoka Čučerja čija voda brzo i u žuboru teče niz strminu.

Za crkvu, koja je prilično velika, obično se kaže da je sagrađena na živoj vodi, a svoju Gospu narod još i danas zove »Majka Božja na jezeru«. Da je sagrađena na živoj vodi vidi se već pred ulazom u crkvu: na popločanom tlu ili na travnjaku uvijek se može naći poneka lokvica. A kako je došlo do naziva »Majka Božja na jezeru«? Prema prastarom pripovijedanju nekoć je tu bilo jezerce, ribnjak, i jednog dana se Gospa ukazala na vodi. Kad je ukazanje završilo, jezero je nestalo, voda je istekla u potok. Onda su, baš na tom mjestu, Gospi u čast sagradili crkvu. Tako su stari pripovijedali. Na bivše jezero podsjećao je bunar uz sjeveroistočnu stranu crkve, koji je u novije vrijeme zatrpan.

Kada je tu podignuta prva crkva, teško je reći. Ipak nam povijest o Čučerju i njegovoj crkvi pruža neke pouzdane podatke.

Sigurno je da je Čučerje staro barem 800 godina. Naime, godine 1201. hrvatsko-ugarski kralj Emerik potvrđuje zagrebačkom biskupu njegove posjede među kojima se spominje i Zyseria, današnje Čučerje. Sigurno je da selo nije podignuto baš 1201, a to znači da je postojalo ne samo u 13, nego i u 12. stoljeću. U 13. stoljeću, osim godine 1201, Čučerje se spominje još nekoliko puta kao Suseria, Chucheria. Crkva »Blažene Djevice od Čučerja« prvi put se spominje tek 1334. u poznatom popisu zagrebačkih župa. Da je crkva postojala mnogo prije, o tome nema nikakve sumnje. Kada je točno podignuta prva crkva, nije nam poznato. Ako je selo postojalo u 12. stoljeću, sigurno je imalo nekakvu kapelicu. Čvrsta predaja kaže da se tu oduvijek štovala Majka Božja. Zbog svega toga možemo skupa s povjesničarom Ivanom Tkalčićem reći da se Gospa u Čučerju štuje već od 12. stoljeća, tj. već osam stotina godina.

Starost današnje crkve teško je odrediti, ali znamo da je oko godine 1728, za vrijeme zagrebačkog biskupa Branjuga, bila temeljito obnovljena. Prvobitna, vjerojatno gotička građevina, tada je barokizirana. Uz glavno pročelje jednobrodne crkve diže se snažan zvonik. Među lijepim starim baroknim drvenim inventarom, kojim je crkva ukrašena oko polovice 18. stoljeća, ističe se raspelo i propovjedaonica bogato urešena figurama. Iz tog razdoblja ostala su još četiri oltara.

Crkva je posvećena Pohođenju Marijinu. Sadašnji čudotvorni Gospin kip, prilično velik, potječe iz 16. stoljeća. Nekada se nalazio na starom baroknom pokrajnom oltaru sv. Marije, a danas je na glavnom oltaru. Kad je godine 1768. ustanovljena bratovština Gospe Karmelske, stavljen je na kip škapular kao znak bratovštine. Inače, glavni oltar potječe iz novijeg vremena. Prekrasni stari barokni glavni oltar uništen je u potresima 1880. i 1905. Osobito je stradao 1905. godine kad su bila dva potresa i kad se na oltar srušio strop.

Čučerje je od najstarijih vremena bilo glasovito hodočasničko mjesto. Majci Božjoj Čučerskoj dolazili su prošteniari iz bliže i dalje okolice. Posebno su zabilježena hodočašća iz Zagreba i iz svih okolnih naselja i župa: (iz) Remeta, Kašine, Moravča, Resnika, Granešine, Markuševca. Dolazila su hodočašća također iz Hrv. zagorja i Posavine. Manje grupe i pojedinci dolazili su iz još udaljenijih krajeva – od Jastrebarskog, Vukovine itd.

U 18. stoljeću mnogi su dolazili u Čučerje da zatraže

zdravlje, da se pomole i izvrše svoje zavjete, ali i da se upišu u »bratovštinu škapularsku«. Tako, u jednom popisu iz godine 1796, vidimo ubilježena imena škapularske »braće i sestara« iz Stenjevca, Stupnika, Granešine, Vrapča, Sv. Tri Kralja, Sv. Klare, Ščitarjeva, Velike Gorice, Vukovine, te iz zagrebačkih župa sv. Marka i sv. Ivana.

Zagrebački vjernici našega vremena, osobito Marijini štovatelji, vrlo dobro poznaju Majku Božju Čučersku i njezino svetište. Svake godine u srpnju, kad zavjetno zagrebačko hodočašće ide u Mariju Bistricu, po starom običaju svrati se i u čučersko Gospino svetište. Tamo hodočasnici redovito, i to u 10 sati, slušaju sv. misu koju predvodi zagrebački nadbiskup kardinal. Malo se odmore pa krenu dalje u Bistricu.

Važnija proštenja Majci Božjoj Čučerskoj održavaju se u nedjelju poslije blagdana Gospe Karmelske, na Veliku i Malu Gospu, ali glavno i najvažnije proštenje slavi se na Ime Marijino što se redovito prenese na nedjelju poslije Male Gospe. Mnogi hodočasnici kad obave pobožnosti u crkvi Majke Božje Čučerske posjete i kapelicu Majke Božje Snježne smještene u brdovitom predjelu čučerske župe. Posebno ih obraduje kad po natpisu vide da idu »ulicom Marije Snježne«.

O povijesti svetišta Majke Božje Čučerske i o milostima koje je tu Gospa dijelila sigurno bismo mnogo toga znali reći da 1737. nije iznenada buknuo u župnom dvoru požar i progutao mnoge stare knjige i spise. Iz kasnijih župnih knjiga saznajemo za više čudesnih ozdravljenja i uslišanja koja je M. B. Čučerska udijelila svojim štovateljima. Tako je ostalo zabilježeno da je Josip Jakopović, vrtlar iz Zagreba, 14. rujna 1834. javno u Čučerju na proštenju izjavio i ispričao okupljenom narodu kako je više godina bolovao na očima, bezuspješno se liječio, a na zagovor M. B. Čučerske potpuno ozdravio. Dobro je da ovdje spomenemo jedan zanimljiv slučaj. Dugogodišnji čučerski župnik i dekan, veleč. J. P, rodom iz jastrebarskog kraja, pripovijeda kako ga je po završetku drugog svjetskog rata pozvao tadašnji zagrebački nadbiskup Alojzije (poslije kardinal) i predložio mu da bude župnik u Čučerju. Mladi svećenik je sve razložio svojoj majci i zapitao da li bi ga tamo pratila jer nema nikoga drugoga tko bi mu vodio kućanstvo. »O, moj sinko, vrlo rado; pa ti i ne znaš da smo ja i ti već bili kod Majke Božje Čučerske.« »Kada, kako?« zapita začuđeno sin. »Ja sam išla iz našeg kraja Majci Božjoj u Čučerje na zavjet kad sam tebe nosila pod srcem.« Sin je ostao iznenađen. I otišli su u Čučerje. Majka mu je dugo godina pomagala.

Jedne nedjelje počela je pučka sv. misa. Sin na oltaru, a majka, kao obično, u klupi pred oltarom. Molio je narod čin pokajanja. Najednom je majci pozlilo. Sin svećenik brzo joj je podijelio svete sakramente. I majka je umrla. Sve se zbilo pred kipom Majke Božje Čučerske. Sin je nastavio sv. misu. Život i smrt u majčinskom okrilju Gospe Čučerske.

Koliko je tamošnji narod zavolio svoju Zaštitnicu i Zagovornicu neka nam rekne ova pjesmica zapisana davno, prije dvjesto godina. Da bismo osjetili svu dražest odanosti, privrženosti, pouzdanja i ljubavi onih pobožnih vjernika minulih stoljeća prema svojoj nebeskoj Majci, donosimo dvije kitice te pjesmice u njihovom izvornom starom pravopisu:

MAJCZI BOSZIOJ
OD CHUCHERIE

O Chucherie dolicza,
kak jako srechna szi,
Da Maria Devicza
milosche tu deli,
Vrachis betesznike,
Pomazes bolnike,
Zakrivas gresznike.

O vnogi bi vre zdavna
bili izginuli,
Da bi sze k Tebe szimo
ne utekali;
U szemu si pomagala,
Protivnike obladala,
Miloszhu dobila.

DANAŠNJA ŽUPNA CRKVA MAJKE BOŽJE ČUČERSKE JE SAGRAĐENA U DAVNOJ PROŠLOSTI. MNOGO PUTA JE DOGRAĐIVANA, RUŠENA OD POTRESA I OPET OBNAVLJANA. MASIVAN TORANJ SLUŽI I KAO POTPORANJ

Za sve ljude koji se, sjedinjeni s Kristovim Srcem, trude da oslobode potlačene

Tijekom lipnja potlačeni su u središtu naših molitava. Potlačenih je mnogo na našoj planeti, a tlačenje se vrši na razne načine. Potlačivan je uvijek mali čovjek, siromah, koji se ne može uspješno braniti. Oštećen je u svojim osnovnim pravima i ponižen u svom ljudskom dostojanstvu. Nakana AM usmjerena je na oslobođenja takvih potlačenih.

Nije u pitanju samo materijalna i vanjska sloboda. Čovjeku je potrebna i duhovna i nutarnja sloboda, a iznad svega potrebno mu je oslobođenja od zla grijeha koji čovjeka iznutra zarobljuje onesposobljavajući ga za zdrave međuljudske odnose, i za civilizaciju ljubavi za kojom svi toliko čeznemo.

Nosioci cjelovitog čovjekovog oslobođenja mogu biti samo oni koji su sjedinjeni s Kristom, s njegovom otkupiteljskom ljubavlju, s njegovim Srcem, znakom i izvorom one ljubavi koja preobražava svijet.

DVA JUBILEJA

Prije 60 godina papa Pio XI izdao je encikliku »Miserentissimus Dominus« (Premilosrdni Gospodin) koja govori o pobožnosti prema Presv. Srcu Isusovu. Nada i sigurnost čovječanstva temelji se na prisutnosti Kristove ljubavi. Papa u toj enciklici ističe misao da nas pravednost i ljubav potiču na davanje zadovoljštine za grijehe svijeta. Pravda nas potiče da prihvatimo ispaštanje za uvrede koje smo nanijeli Bogu svojim grijesima. A ljubav traži da sudjelujemo u Kristovim patnjama. Enciklika je svjedok vjere u Božju pomoć u posebno teškim trenucima povijesti.

Ove godine navršava se 20 godina od drugog zasjedanja latinskoameričkih biskupa u Medellinu u Columbiji. To je zasjedanje ušlo u povijest Crkve. Latinskoamerička Crkva je na jedan dublji način shvatila svoju odgovornost pred siromasima, pred milijunima siromaha koji se nalaze u njezinu krilu, te je načinila značajan izbor, opredijelila se za siromahe. Taj je duh snažno djelovao na cijelu Crkvu. Crkva je danas u svojoj cjelini svjesnija nego ikada prije da je poslana u prvom redu siromasima. Siromasi su zapravo njezina prva briga i najveća ljubav i to ne samo na papiru i u dobrim željama, nego u stvarnosti i na djelu.

Dva velika nosioca tog opredjeljenja na svjetskoj razini iznikla su upravo iz naše domaće Crkve: Majka Terezija i o. Gabrić. I upravo oni su svima nama trajan poticaj i nadahnuće za sve djelotvornije karitativno djelovanje i unutar naše Crkve.

KRISTOVO SRCE – ZAJEDNIČKO UPORIŠTE

I potlačeni, i oni koji rade s njima i za njih za njihovo cjelovito oslobođenje, imaju jedno zajedničko uporište. To je Kristovo Srce. Iz njega zrači ljubav. Ono je izvor utjehe i

snage. Ono ublažuje muku čovjeka i onda kad se nalazi u bezizlaznim situacijama. Takvih je situacija mnogo, sve više.

»Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako.« (Mt 11, 28-30)

A već i prije objavio je Isus svima koji imaju uši da čuju: »Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje.« (Lk 4, 18-19)

ŠIROKA POTREBA MOLITVE

Molimo, dakle, da siromasi otkriju istinu o Isusu, da oni iskuse kako je on doista siromašan i ponizan kao i oni, ali da se u njemu krije ljubav koja i najteže muke i tjeskobe pretvara u dobro i ugrađuje u Božje kraljevstvo.

Molimo za Crkvu koja ima poslanje da nastavi Kristovo djelo, da ona uvijek bude ponizna i siromašna kao Isus, da bude uvijek bliska siromasima i djelotvorna među njima osobito u njihovim nastojanjima i borbama da se izgradi pravedniji i miroljubiviji svijet koji će biti dostojan sinova i kćeri Božjih.

Molimo, nadalje, da aktivni članovi Crkve – u prvom redu njezini službenici koji su na poseban način i posvećeni – naviještaju Radosnu vijest siromasima, da zaista rade na oslobađanju utamničenih, da pomažu kako bi »ideološki slijepci« progledali i objavili kraj svakom tlačenju.

Molimo za one koji donose siromasima utjehu i »blaženstvo« siromaštva u Kristu. Neka nađu u Kristu snagu i vjeru da u svim teškim trenucima ostanu u njegovoj ljubavi svjesni da vrijednost čovjeka nije u tome koliko posjeduje, niti je ovisna o vanjskoj slobodi.

Molimo za sve one koji vrše svoju pastoralnu službu među siromasima, da ih trajno ohrabruju i da im pomažu da organiziraju svoje energije u zajedničkoj solidarnosti, da mogu dati sve djelotvorniji kršćanski odgovor na stvarne nepravde i nasilja što opterećuju njihov život.

PORUKE SV. OCA

Potlačeni su stalno u žarištu pažnje i zanimanja Sv. Oca. On diže svoj glas za njih i ukazuje na njihovu prisutnost. On poziva Crkvu na djelovanje, potiče na nove inicijative, ali uvijek u vidu cjelokupnog oslobođenja čovjeka, jer – »Ne živi čovjek samo o kruhu«.

U srpnju 1986. Ivan Pavao II bio je u Medellinu. Upravo iz toga grada šalje on novu poruku: »U dostojanstvu Sina Božjega Isusa nalaze se ukorijenjena prava svakog čovjeka. Njih štiti sam Bog. Zato Crkva, vjerna svom poslanju koje je primila, osjeća dužnost solidarnosti, pravde i ljubavi prema svima, posebno prema siromašnima. Djelovanje Crkve u korist najsiromašnijih jest činjenica koja je uvijek nadahnjivala život kršćanskih zajednica. Ova prvenstvena ljubav treba da trajno ostane oznaka i najvažnija zadaća Crkve.«

Nakana naših biskupa:

DA GOSPODIN OBDARI CRKVU DOBRIM SVEĆENICIMA I MISIONARIMA

U mjesecu lipnju zaređuju biskupi po našim katedralama nove svećenike. Molitva i žrtva Božjeg naroda prati te mladiće prema oltaru. Svi mi znamo da budućnost Crkve ovisi o dobrim svećenicima, a dobar svećenik postaje se, u skladu sa svom pripravom, tek poslije ređenja. Zato naša molitva na poseban način prati upravo mlade pripravnike, novozaređene, da ostvare svoje posvećenje u pravom Kristovom duhu. Moli da budu vjerni i revni Kristovi suradnici u naviještanju Božje riječi, u dijeljenju sakramenata i izgrađivanju žive Božje Crkve u srcima ljudi u ovom započetom 14. stoljeću naše kršćanske povijesti. Molimo da u ovom našem narodu podržavaju volju za život, ljubav prema djeci i nadu u osobnu i zajedničku budućnost. (Usp. Korizmeno-uskrsnu poslanicu zagrebačkog nadbiskupa kard. Kuharića, 1988. br. IV.)

Krist treba i očekuje suradnike i u misijskim krajevima. Gospodine, zapali u srcima naših mladića i djevojaka plamen misionarskog zvanja!

Našim biskupima, provincijalima i provincijalkama udijeli široko i velikodušno srce da se znaju odreći i onih koji su im najpotrebniji, jer su drugdje možda još potrebniji! Bog se ne da nadvisiti u velikodušnosti! Tko samo daje, još više će primiti!

Petar GALAUNER

Četvrti svijet

Piše: prof. Radovan GRGEC

Obično se ljudi klanjaju i dive onima koji nešto imaju, znaju i znače, onima koji su u društvu postigli nekakav uspjeh i utjecaj. Kršćanska bi, pak, srca morala kucati prvenstveno za one koji su siromašni, nemoćni i neugledni. Pravi ljudi i sveci znali su kome naročito valja posvetiti pažnju i ljubav.

Sv. Ivan Bosco, čiju 100. obljetnicu smrti slavimo ove godine, posvetio je svoje velike duhovne i tjelesne sposobnosti zapuštenim i napuštenim dječacima. Iz njegova velikog srca, koje je bilo široko »poput pijeska na obali morskoj«, proizašla je snažna redovnička obitelj. Salezijanci i danas djeluju diljem svijeta i u Hrvatskoj. Poželimo im hrabrost da kao i njihov utemeljitelj djeluju, žive i umiru siromašni i »siromašni u duhu«, u duhu evanđeoskog kršćanstva.

Sveci poput Don Bosca, Franje Asiškog ili Alojzija Gonzage, žrtvujući se i umirući za najzabačenije i najbjednije, bili su ogledalo ljubavi kojom gori Srce Sina Božjega prema nemoćnima i bespomoćnima. Više smo puta u lipnju, mjesecu Srca Isusova, pisali o srcu kao simbolu ljubavi prema najbližima ili prema najbjednijima. U tom se smislu, naime, očituje najkonkretnije i najdjelotvornije prava ljubav.

Bijede i nevolje u svijetu ima sve više, a srca, tj. milosrđa, hrabrosti i pravde, sve manje. O svemu tome govori najnovija (sedma) enciklika Ivana Pavla II (Skrb za društvena pitanja). Među siromašne svrstava Papa ne samo one koje je društvena nepravda i neravnomjerna raspodjela dobara lišila nekih osnovnih sredstava života i razvoja u tzv. prvom svijetu razvijenih ili u »trećem svijetu« nerazvijenih, nego i one koji su u »drugom svijetu« pogođeni posebnim oblikom siromaštva, odnosno lišeni osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao što je npr. pravo na vjersku slobodu.

Postoji, međutim, i tzv. »četvrti svijet«, a to su oni najsiromašniji koji sami ili sa svojim obiteljima trpe razne oblike oskudice i gladi makar živjeli u krilu civilizacije blagostanja. Dokle god bude takvih među nama i oko nas, sve će naše uznosite propovijedi, deklamacije i deklaracije o pravdi, slobodi i napretku zvučati smiješno i neuvjerljivo.

Svijet je pun raznih političkih, socijalnih i ekonomskih »apartheida«, diskriminacija i nepravdi. Na rubu, izvan ili na dnu društva nalaze se toliki predstavnici »četvrtog svijeta« koji poput Lazara iz Evanđelja vape za mrvicama što padaju sa stola bogataša. Nedavno je umro Josip Wresinski, veliki apostol »četvrtog svijeta«, koji nam je ostavio potresno svjedočanstvo o životu tih izopćenika iz društva.

Osvrnimo se oko sebe! Možda i u našoj neposrednoj blizini, u našim kućama i na našim stubištima ima onih koji pripadaju »četvrtom svijetu« a naše ih oči još nisu zamijetile. Progledajmo! Ako kao kršćani moramo biti prema nekome uviđavni ili solidarni, onda to nisu u prvom redu oni koji nešto imaju, znaju i znače u društvu, nego oni koji tom društvu blagostanja, korupcije i protekcije svojim siromaštvom i neugledношću smetaju. I ne zaboravimo: Srce Sina Božjega kuca prvenstveno za takve! Za koga kuca naše srce?

Bog nam je u Kristu sve rekao

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Sv. Ivan od Križa rodio se u Španjolskoj godine 1542. Pošto je kod isusovaca završio školu, stupio je u karmelićanski red koji je imao samostan u istom mjestu gdje se Ivan školovao. Godine 1567. upoznao se s Terezijom Avilskom koja ga je pridobila za reformu karmela. U tom reformiranom duhu otvorio je Ivan i novicijat za mladiće koji žele stupiti u karmelski red. Obnovu karmelskog reda neki su krivo shvatili pa je Ivan zbog toga mnogo trpio. Patnje su samo pročistile njegovu patničku dušu. Napokon je bila uspostavljena i provincija u tom obnovljenom duhu, ali je Ivan bio riješen svih odgovornosti te je umro u jednom andaluzijskom samostanu godine 1591. Napisao je više djela s područja mistike, a ovdje donosimo samo izvadak iz njegove knjige pod naslovom »Uspon na brdo Karmel«.

Glavni razlog zašto je u Starom zavjetu bilo dopušteno postavljati Bogu pitanja, i zašto je bilo nužno da proroci i svećenici traže od Boga viđenja i objave, bila je još nedovoljno utvrđena vjera. Još nije bio uspostavljen evanđeoski zakon, pa je bilo potrebno da se kod Boga raspituju o važnim stvarima. On bi im odgovarao čas riječima čas viđenjima, onda opet slikama i predodžbama, ili nekim drugim načinom sporazumijevanja. Ono pak što je odgovarao, kazivao i otkrivao, bila su otajstva naše svete vjere ili nešto s njom usko povezano.

Ali, kad je u ovoj eri proglašen evanđeoski zakon i kad je vjera u Krista jednom utvrđena, više nije potrebno da ga onako ispitujemo niti da nam on odgovara kao nekad. Dajući nam, naime, svojega Sina koji je njegova jedincata i savršena riječ kroz koju se Vječni potpuno izrekao, nema više ništa što bi nam još morao reći ili objaviti. Vječna Riječ, utjelovljeni Bog, istinski je temelj na kojem sv. Pavao dokazuje Hebrejima da više nemaju pravo primjenjivati starozavjetni Mojsijev način ophođenja s Bogom te ih potiče da se ubuduće k Bogu upravljaju samo po Kristu i u Kristu. Izričito im veli:

»Mnogo puta i na mnogo načina Bog nekoć govoraše po prorocima; na koncu, u ove dane, progovorio nam je u Sinu.« (Hebr. 1, 1-2)

Tim riječima apostol uči da je Bog po svojoj riječi rekao tako mnogo i toliko toga da više nemamo što poželjeti. Sve što je ranije govorio po prorocima to nam je savršeno izrekao u njemu dajući nam ga svega i dajući se posve u njemu.

Tko god bi htio Boga još nešto povrh toga ispitivati, tražiti od njega neka viđenja i objave, zapravo bi Bogu nanosio nepravdu jer bi mimoilazio Krista u kojem je punina objave. Taj bi tražio čatrnju pokraj vode žive, a to nije pravo. Takvome bi Bog mogao odgovoriti:

»Od onog dana kada sam na brdu Tabor rekao nad njim zajedno sa svojim i njegovim Duhom: 'Ovo je Sin moj u njemu mi sva milina; njega slušajte!' Odustah od svakog drugog načina pouke i odgovaranja na vaša pitanja. Njega gledajte i slušajte, u njemu sam vam rekao sve!« Sve dakle imate u njegovu Srcu koje je Ljubav!

(Usporedi: Simposion, VII, 179)

OVAJ CRTEŽ RASPETOG ISUSA NAPRAVIO JE PEROM SAM SV. IVAN OD KRIŽA

Dva srca za nas probodena

Piše: Antun WEISSGERBER

Pobožnost Srcu Isusovu i Marijinu, kojoj je ovaj Glasnik u našem narodu glasonoša, spaja već u svom biblijskom izvoru oba Srca u djelu našeg spasenja. I u otajstvu utjelovljenja i u otajstvu otkupljenja nerastavljivo su povezani Isus i Marija ne samo događajem nego srcem koje prihvaća i osmišljava veliki događaj za preporod svijeta. Danas imamo i liturgijskim slavljem spojeno štovanje Srca Isusova i Marijina u mjesecu lipnju. Štovatelji obaju Srdaca već ih odavno spajaju, jer je Novi savez započeo savezom Srca Isusova i Marijina. Promotrimo ga najprije na izvoru objave!

BIBLIJSKA VEZA DVAJU SRDACA

Poučenim vjernicima poznato je kako biblijska objava proročki i evanđeoski spaja Isusa i Mariju. Već u Protoevanđelju neodjeljiva je Žena i njezin Porod u »neprijateljstvu« sa sotonom koje će u budućnosti sam Bog zametnuti da Ženin Porod satre zmiji glavu. Izaija proročki spaja Djevicu s Emanuelom koji će biti znak doma Davidova. Miheja spaja Onu »koja ima roditi« Kneza mira s Onim čiji je »iskon od davnina, od vjekovite vječnosti«. No nigdje nije otkupiteljski spoj dvaju Srdaca toliko proročki naznačen kao u Šimunovu »Znaku protivljenja« koga će pratiti »mač boli« da probode dušu Majčinu.

Sam Isus je i u navještenju Kane i u događaju Golgote neodvojivo povezao »Ženu« i »moj Čas« u djelu spasenja. Na Veliki petak sasvim je spojeno probadanje Srca Isusova kopljem vojnika i Srca Marijina mačem boli. U tom času novi Adam s novom Evom stiče Crkvu »Boga koju steče krvlju svojom«, a oporukom umirući Krist proglašava svoju Majku našom milosnom Majkom« »Ženo, evo ti sina!« – a Ivanu: »Evo ti Majke!«

Na Drugom vatikanskom saboru Crkva opisuje taj Čas kao Marijino »sjedinjenje sa Sinom sve do križa«, gdje je žalosna Gospa »patila sa svojim Jedincem i njegovoj se žrtvi materinskom dušom pridružila pristajući na uništenje žrtve od sebe rođene«. (LG 58)

Suotkupiteljica je posve sjedinjena s Otkupiteljem u žrtvi iz koje proteče novi život milosti svim ljidima.

VEZA DVAJU SRDACA U NAUCI I ŽIVOTU CRKVE

Crkva je brzo uočila i proslavila početnu vezu Marije s Kristom po tajni utjelovljenja. Skupa se naviješta i proslavlja Bogočovjek i Bogorodica na efeškom i kalcedonskom saboru. Ulaze u liturgiju božićnoga doba kao slavni porod Kristov na Božić i kao proslava Bogorodice na božićnu osminu.

Veza Krista i Marije u tajni otkupljenja mnogo kasnije izbija na površinu teološkog proučavanja i liturgijskog slavlja. Teologija otaca o probodenom Boku teče neovisno o Mariji. Tek u srednjem vijeku procvala je teologija Suotkupiteljice koja skupa s Otkupiteljem prinosi žrtvu križa, supati za naše spasenje, zaslužuje život milosti i tako postaje Majka nova da mu bude »pomoćnica«. Tako je i Marija u času otkupljenja Kristu pomoćnica, izvedena iz probodenoga Boka tj. Srca Kristova (Herman iz Tournaia).

Ivan Geometra, Grk iz 10. vijeka, opisuje kako se Marija na Golgoti udružila s Kristom »te trpjela s Njime... posve uronjena s Njime u supatnju«. Zahvaljuje Kristu što je svoju Majku uključio u »svoje velike boli i za nas«. Stoga Marija može »djelovati nama na spasenje... zbog spomena na boli za nas podnesenih«.

Arnold iz Chartresa ukazuje na dvije volje koje su prinosile istu žrtvu, »Ona u krvi svoga srca, a On u krvi svoga tijela«, a zajednički im je učinak spasenje svijeta.

Rikard od sv. Lovre ističe Marijino »supodnošenje« i »supatnju« u stjecanju otkupljenja »rađanjem čitavoga svijeta«.

Redaju se i drugi teolozi na obradi istog otajstva u kojem je Marija Kristova prva suradnica u zadovoljštini za naše grijehe i za naše pomirenje s

Bogom. Plod ovog teološkog proučavanja ušao je u 14. vijeku i u liturgiju kao blagdan Sedam žalosti naše Gospe odmah nakon blagdana Uzvišenja sv. križa.

Nakon toga je nadošla velika kriza srednjovjekovnog društva u doba papinog zatočeništva u Avignonu, renesanse i reformacije, a posljedica je bila zastoj mariologije i pad vjerskog života.

Kad je tridentska reforma opet pridigla Crkvu, pojavio se i novi procvat mariologije. Trebalo je plugom vjere dublje zaorati u tlo objave sve do one dubine iz koje kreće cijelo djelo spasenja. Inicijativa dolazi od samog Spasitelja koji objavljuje sv. Mariji Margareti Alacoque svoje Srce kao izvor ljudskoga spasenja, a njegovu ljubav toliki kršćani zanemaruju, zaboravljaju i vrijeđaju:

»Gle, ovo Srce, koje je ljude toliko ljubilo, a od njih prima toliku nezahvalnost...«

Isus traži posvetu i zadovoljštinu svom Srcu, traži blagdan svog Srca nakon osmine Tijelova, nudi pobožnost devet prvih petaka da bi vjernici osvojili i osigurali svoje spasenje... Objave u Paray-le-Monialu posebno revno prihvaća sv. Ivan Eudes, revni obnovitelj sjemeništa i pučkih misija u Normandiji, te spaja u svojoj svećeničkoj »Kongregaciji Isusa i Marije« štovanje Srca Isusova i Marijina, kome je postao »auctor et doctor et apostolus«, kako veli Pio X. Druga je rijeka te duhovnosti potekla preko bl. Colobièra u isusovačkom apostolatu. Ovaj topli val ljubavi morao se mučno probijati kroz hladni racionalizam i ledeni jansenizam, da bi »teologija srca« nadopunila »teologiju razuma«.

SAVEZ DVAJU SRDACA NA VRHU UČITELJSTVA

Godine 1786. sastala se u Pistoji pokrajinska »sinoda« jansenista, galikanaca i jozefinista. Između ostalih zabluda protiv papine vlasti i protiv sakramentalne spravnosti vjere, ta je »sinoda« odbacila pobožnost Srcu Isusovu kao »nove i opasne zablude«. Pio VI ustao je i osudio mnoge zaključke te krivovjerne »sinode« i obranom pobožnosti Srca Isusova »kakva je od Apostolske stolice odobrena«, jer se u njoj ne štuje dio tijela odijeljen od Božanstva, nego sjedinjen s osobom Riječi. (DS – 662-2663)

Puna potvrda za pobožnost Srcu Isusovu nadošla je u okružnici »Annum sacrum« kojom Leon XIII poziva sav katolički svijet da se pridruži posveti koju je 1900. godine kanio obaviti. U toj okružnici tumači glavni smisao te pobožnosti jer je »u Srcu Isusovu simbol i izrazita slika beskrajne ljubavi Isusa Krista, koja i nas potiče da uzvratimo ljubav«. (DS 3353)

(Nastavak na str. 200)

Uvodni obredi

Piše: Marijan STEINER

Sveta Misa sastoji se od dva glavna dijela: službe riječi i euharistijske službe. Ti su dijelovi međusobno tako povezani da tvore jedinstveni bogoštovni čin. Omeđeni su uvodnim i završnim obredima. Ovaj put govorit ćemo podrobnije o uvodnim obredima.

ULAZNA PROCESIJA

Euharistijsko slavlje započinje ulaznom procesijom koja označuje usmjerenost zajednice prema Bogu. Bilo bi dobro kad bi svi okupljeni vjernici nedjeljom ušli u crkvu u svečanoj povorci. No ako to nije moguće, ulaznu procesiju sačinjava barem svećenik sa službenicima (đakon, akolit, čitač, ministranti). Kad oni krenu u crkvu započne pjevanje ulazne pjesme. Njome se potiče jedinstvo okupljenih kao i življe sudjelovanje u obredu.

Na čelu povorke može ministrant nositi kadionik koji se dimi. Njime će se okaditi oltar, evanđelistar, prineseni darovi i vjernici. Prikladno je da iza kadionika jedan ministrant nosi križ, a druga dvojica svijeće uz njega. Time se naznačuje da je Misa posadašnjenje jedinstvene Kristove žrtve na križu. Njih slijedi đakon ili čitač koji može nositi evanđelistar, da se tako istakne važnost Božje riječi koja okuplja vjernike. Na kraju ulazne procesije ide misnik koji je znak prisutnog Krista. Ako je zgodno svećenik može škropiti puk blagoslovljenom vodom, čime podsjeća vjernike na primljeno krštenje, po kojem su oprani od grijeha i pritjelovljeni Kristu.

POZDRAV OLTARU

Došavši do oltara, misnik i poslužnici pozdrave oltar dubokim naklonom ili poklekom ako je na njemu svetohranište s Presvetim Sakramentom. Svećenik zatim poljubi oltar, a može ga i okaditi, što je znak čašćenja. Pozdrav oltaru vrlo je znakovit: to je čin klanjanja Kristu, jer je oltar znak Krista – svećenika i žrtve.

Nakon toga svećenik se zajedno s cijelom zajednicom znamenuje znakom križa. Time se priziva presveto Trojstvo u čije smo ime kršteni, a križ nas podsjeća da smo po krštenju ucijepljeni u Kristovu smrt i uskrsnuće.Potom misnik pozdravlja svetopisamskim pozdravom okupljeni narod. Najčešće je to pozdrav »Gospodin s vama«. Tako je već u starom zavjetu Boaz, praotac Davidov i Kristov, pozdravio žeteoce (Rut 2, 4). Slično je pozdravio i anđeo Gideona: »Gospodin s tobom, hrabri junače!« (Suci 6, 12) Prigodom navještenja došao je anđeo Gabrijel Mariji i rekao: »Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom!« (Lk 1, 28) Ovim se pozdravom u Misi označuje Gospodinova prisutnost: On je među okupljenima u njegovo ime.

POKAJNIČKI ČIN

Poslije pozdrava svećenik ili drugi prikladan službenik kratko uvodi vjernike u Misu dana i poziva ih na pokajnički čin. Svrha je tog čina da u vjernicima pobudi svijest grešnosti i potrebu Božjeg milosrđa. Iako nakon Kristova uskrsnuća već živimo u novoj stvarnosti, još uvijek smo na putu prema vječnoj domovini i moramo se stalno obnavljati, čistiti i obraćati. U šutnji svaki vjernik ispituje savjest, priznaje svoje grijehe i moli oproštenje od Boga. Slijedi opća i zajednička ispovijed grijeha i pokajanje. Za svoje grijehe optužujemo se ne samo pred dobrim Bogom, nego i pred zajednicom Crkve. Naši grijesi imaju naime i društvenu dimenziju, pa njima nanosimo zlo braći i sestrama. Svećenik zaključuje pokornički čin odrješenjem da tako dostojno slavimo sveta otajstva. To odrješenje, međutim, nema sakramentalnu snagu, pa je teške grijehe uvijek potrebno ispovijediti u sakramentu svete ispovijedi.

GOSPODINE, SMILUJ SE

Ova je molitva ostatak negdašnje molitve zagovora za razne potrebe Crkve. Njom izražavamo svoju bijedu i pouzdanje u Božje milosrđe. Na više mjesta u Evanđelju opisano je kako su bijednici vapili Isusu da ih ozdravi. Slično i mi molimo Krista da nam se smiluje i da nas oslobodi od naših grijeha. »Budući da je to pjesma kojom vjernici zazivaju Gospodina, mole njegovo milosrđe, obično je izvode svi, tako što u njoj

sudjeluje narod s jedne strane, a s druge strane pjevački zbor ili pjevač. (Opća uredba, 30)

SLAVA

»Slava je vrlo drevna pjesma kojom Crkva sabrana u Duhu Svetom slavi Boga Oca i Jaganjca te mu se moli.« (Opća uredba, 31) U početku se ovaj himan pjevao samo kod biskupske Mise. Podrijetlo »Slave«je pjesma hvale što su je pjevali anđeli prigodom Isusova rođenja (Lk 2, 14). S vremenom je Crkva dala tom himnu obilježje molitve Presvetom Trojstvu. Čovjek je jednostavno pozvan da slavi Boga životom i molitvom. Na osobit način daje Bogu čast i slavu upravo svetom Misom, u kojoj pjevamo ovaj veličanstveni himan.

ZBORNA MOLITVA

Nakon »Slave« misnik poziva narod na zbornu molitvu. »Svi zajedno sa svećenikom šute neko vrijeme, da postanu svjesni kako stoje pred Bogom i da u sebi pobude svoje želje.« (Opća uredba, 32) Predvoditelj tom molitvom sabire (odatle naziv zborna) sve molitve i nakane okupljenih vjernika i stavlja ih pred Boga. Zborna molitva je lišena svakog individualizma i emotivnosti. Skladno spaja molitvu hvale, poklona i prošnje, koju svećenik predočuje Svevišnjem u ime svih prisutnih. Najčešće je upravljena Ocu nebeskom po Kristu u Duhu Svetom.

Sve su zborne molitve sastavljene od tri dijela. Prvi dio je narativni: iznosi neko Božje svojstvo ili spominje otajstvo koje se toga dana slavi. Drugi dio izriče i obrazlaže predmet molbe. U trećem dijelu ističe se da je naša molba upravljena Ocu po jedinom posredniku Isusu Kristu u Duhu Svetom. Na koncu svi jednodušno uskliknu »amen«, dajući svoj pristanak na ono što je izrečeno. Riječ »amen« upravo i znači: da, tako je, pristajem uz to. Možemo reći da je svaki »amen« u Misi najvažniji usklik puka u bogoslužju.

Posveta obitelji Srcu Isusovu

Gospodine Isuse, iz ljubavi prema nama nisi oklijevao dajući svoj život za nas i za sve ljude. Iz Tvoga Srca probodena na križu potekla je krv i voda. Pogledaj svoju obitelj koja se okupila pred Tobom! Ti si je spasio vodom krštenja, hranio si je svojim tijelom i svojom krvlju u Euharistiji, u misnoj žrtvi.

Tvome Božanskom Srcu posvećujemo se svi mi – roditelji i djeca. Mi smo Tvoji danas i uvijek! Izgradi našu ljubav, oplemeni je i učini jačom od smrti. Da, jačom od smrti! Učini od nas obitelj u kojoj se svi ljube, obitelj ujedinjenu i složnu. Daj da u njoj obiluje velikodušnost i da bude otvorena za druge, za one koji trpe u svom obiteljskom životu. Posveti našu obitelj u klanjanju i zahvalnosti, u opraštanju i miru!

Privuci k svome Srcu cjelokupno čovječanstvo da svi budemo kao jedna obitelj potpomognuta snagom Duha Svetoga, po ljubavi Tvoga Srca, na slavu Boga Oca. Amen!

Kardinal DANNELS

Od ministranta do misnika

Svaki svećenik mogao bi ispričati povijest svoga zvanja. Mnoge bi naoko bile slične, ali u svakoj bismo zapazili onaj osobni dio po kojem se i razlikuje čovjek od čovjeka. Kad Krist nekoga zove, onda mu se približi u svoj njegovoj stvarnosti: Petru kao ribaru, Mateju kao cariniku, Savlu kao progonitelju... Evo jednog primjera iz naših dana.

DJETINJSTVO UZ OLTAR I SVEĆENIKA

Ja sam osjećao Božji poziv od svojih najranijih dana. Zarana sam postao ministrant – službenik oltara – i u tom sam ustrajao do kraja. Stalno sam bio uz Crkvu i u crkvi, uz svećenike i dobre vjernike. Na Misi sam čitao one dijelove koje je tada bilo dozvoljeno laiku čitati pred vjernicima. Sudjelovao sam u svim obredima, pobožnostima, devetnicama i trodnevnicama, adoracijama, procesijama, hodočašćima Majci Božjoj. Znao sam dobro službu akolita. Poznavao sam obrede dijeljenja pojedinih sakramenata kao i vođenje sprovoda. Sprovodi su bili osobito bolni trenuci, a išao sam na svaki sprovod s vojnim kapelnikom. Još i danas pamtim melodiju vojne trube na pozdrav mrtvom drugu. Subotom sam pratio svećenika i u zatvor jer je tamo imao Misu za zatvorenike.

Rastao sam pod nadzorom svećenika. Kod njega sam naučio svirati harmonij i pisati pisaćim strojem. Bio bih znao obaviti i sve upise u matične knjige, ali mi to u ono doba nije bilo dopušteno. Mogao sam se služiti svećenikovom veoma bogatom bibliotekom te sam iz nje mnogo i naučio. U sjemenište nisam išao odmah nakon završene osnovne škole nego tek nakon završena tri razreda realne gimnazije. Tada sam na državnoj gimnaziji položio dopunske ispite za prelaz u klasičnu gimnaziju i otišao u sjemenište.

OTAC I MAJKA U MOME ŽIVOTU

Moj otac nije bio praktičan vjernik. Iako se držao podaleko od crkve bio je veoma dobar i pomagao ljudima.

Majka je bila sasvim drugačija: veoma pobožna, iskrena i praktična vjernica. Kako je bila rođena u inozemstvu, primila je ondje i odgoj od časnih sestara a naučila je i strani jezik. Ona je svakodnevno išla na sv. Misu i često se pričešćivala. Djecu je strogo odgajala, a mene posebno. Činilo mi se da je prema meni imala poseban odnos. Bio sam veoma živ i nestašan. Kad su iz gimnazije stigle protiv mene pritužbe, dobio sam ozbiljnih batina. Prije smrti je tražila od mene oproštenje, a ja sam joj zapravo zahvaljivao što nije dala da se raspustim. Tada mi je povjerila i to da sam trebao biti likvidiran prije rođenja. Kućni joj je liječnik rekao da je velika opasnost za njezin život ako me dalje nosi i tražio je pobačaj. Majka nije to htjela ni čuti. Sklanjala se od liječnika samo da je ne vidi i ne zahtijeva pobačaj. Ipak sam sretno došao na svijet, a poslije mene mama je rodila još jedno dijete, moga brata. Možda se baš zbog tih opasnosti u njoj stvorio poseban odnos prema meni, jer je već tada puno molila za mene.

Iako je vidjela da sam pobožan dječak i da se stalno nalazim blizu svećenika nikad me nije nagovarala da pođem u sjemenište. Sigurno je bila sretna što me nije ubila. Prema liječniku ja sam ipak legalno rođen.

SVIJET POBOŽNIH ŽENA – TAJNA MOLITVE

Neka mi se nitko ne smije ako kažem da su na moje zvanje mnogo utjecale pobožne starije ženice koje su stalno »lizale oltare«. Gledao sam te utjelovljene dobrote kako dugo i pobožno kleče pred likom Majke Božje ili pred Srcem Isusovim i pred sv. Antunom. Često sam čuo njihove duboke uzdahe i gledao obilne suze. Ja sam u svojoj djetinjoj glavi pomišljao da su sve to negdašnje »Magdalene« koje sada oplakuju svoju grešnu prošlost, a nije bilo tako. Nisu to bile samo neke priproste žene i udovice. Bilo je među njima i nekoliko školovanih osoba pa i učiteljica. Neke od njih ostale su neudate, jer po nekom pravilu učiteljice se u ono vrijeme ne bi ni udavale.

Kada sam postao svećenik imao sam mogućnost da te duše i ispovijedam. Tada

sam ih bolje i upoznao. Jednu je muž cijeli život varao i omalovažavao.U ratu je skoro i stradao sa suložnicom. Tek se pod stare dane napokon smirio. Kad sam ih posjetio, njegova me žena dočekala s riječima: »Eto, velečasni, donio mi je samo ostatke života. Sve ostalo rasuo je, sav svoj život, počev od mladosti!« Ja sam joj izrazio svoje divljenje nad vjernošću kojom je sa svoje strane čuvala svetost braka. Te su mi žene i danas na pameti kad god u svojoj svećeničkoj službi sretnem slične primjere. Nama je obično nepoznata tajna njihovih molitava.

ODLAZAK U NOVI ŽIVOT, U SJEMENIŠTE

Došlo je vrijeme odlaska u sjemenište. Sve te dobre gospođe ispratile su me toplim riječima. Vjerujem da su se i dalje za mene molile, a jedna od njih za moju Mladu Misu ispjevala mi je prigodnu pjesmu. Rastanak je bio bolan, ali je trebalo ostaviti sve i poći za Isusom koji zove.

U novoj sredini trebalo se ne samo snaći nego se i naviknuti na nov način života. Bilo je i suza, osobito pri lijeganju, ali je trebalo izdržati. Osim svagdanje Mise i krunice bilo je i drugih pobožnosti. One su uz školu i učenje zauzimale glavno mjesto. Bilo je i zabave i priredaba, šale, igara, šetnji i izleta. S nama je uvijek bio jedan nadglednik, odgojitelj koji se brinuo za disciplinu, učenje i lijepo ponašanje. Osim njega, na raspolaganju nam je stalno bio duhovnik za ispovijed, duhovne razgovore, savjete i upute. Držao nam je duhovne vježbe, povremeno obnove i razna predavanja iz kršćanskog života. Sve je to bilo prilagođeno našoj dobi i cilju radi kojega smo došli u sjemenište. S vremenom sam se toliko srastao s drugovima da mi je bilo teže ostavljati njih negoli roditeljski dom. Voljeli smo se i slagali kao prijatelji i braća, kao kandidati svetog svećeništva.

KLERIČKO ODUŠEVLJENJE I SLUTNJA ZLATNOG ZALAZA

Nikada neću zaboraviti kakvo je oduševljenje vladalo među nama kada smo po posebnom obredu primali kleričko odijelo. Bili smo ponosni i veoma rado smo sudjelovali kao klerici na nedjeljnjoj svečanoj Misi u katedrali. Imali smo dobar četveroglasnj zbor koji je izvodio najrazličitije pjesme.

Ondašnji sjemenišni odgoj dobro nas je pripremio za život te nisam imao nikakvih problema osim usamljenosti i udaljenosti od kolega. No baš to nas je navelo da se više dopisujemo i češće posjećujemo. Danas su naši redovi već prorijeđeni, ali se još uvijek sastajemo da se provesel imo i pomolimo za preminule drugove. Rado dođu čak i oni koji su odabrali drugačiji životni poziv. Svi smo ostali prijatelji, a uz rijetke iznimke i dobri vjernici.

Rat i poslijeratni doživljaji učinili su svoje. Pamtim i hapšenja, ali i to je prošlost. Sada mogu mirno gledati unatrag s uvjerenjem da je Bog pratio moj život makar se išlo i kroz trnje. On je sam tako htio pa je dao snage i da se izdrži. To je bio i njegov put. Tako je trebalo biti, rekao je Isus u Emausu.

ODAZVANIK

O Srce, Boga - Krista!

Svaku večer
ja sam s Tobom,
Srce moga Boga-Krista;
svaku večer u mom oku
suzom radost, nada blista.

Ti me vazda k sebi zoveš,
jer si tu da snagu dijeliš,
da mi rane vidaš, cijeliš.

Kada pred Tvoj prijesto
dođem,
puna nade tiho kleknem,
primajući Tvoje tijelo,
iz dna duše vazda reknem:

»Hvala, Bože, vječna hvala
što mi daješ samog sebe;
daj da i ja ljubim, tješim,
blažim boli poput Tebe!«

Božena KRUZ

SVI POGLEDI U CRKVI SUSREĆU SE S POGLEDOM SRCA ISUSOVA U APSIDI SVETIŠTA (gore). GROBLJA SU U BOSNI VEOMA VAŽNA NE SAMO ZA UKOP PREMINULIH, NEGO I ZA OKUPLJANJE ŽIVIH VJERNIKA. JEDNOSTAVNA KAPELA, A POD NJOM KRIPTA ZA UKOP PREMINULIH SVEĆENIKA (desno). GROB NIJE POSLJEDNJE POČIVALIŠTE. SVI SMO POZVANI NA USKRSNUĆE. NA TO NAS PODSJEĆA I RELJEF USKRSNUĆA U GROBNOJ KAPELI (dolje)

NOVO SELO -

Mostovi spajaju obale i povezuju ljude. Preko njih brzo se prijeđe s jedne strane na drugu. Mostom preko Save u Slavonskom Brodu prijeđe se u Bosnu, a za desetak minuta vožnje stiže se do Novog Sela u dolini Ukrine. Krenuo sam u pohode toj župi. Prohladno je i kišno travanjsko jutro. U ravnici koja obiluje svime samo oskudijeva zdravom pitkom vodom, život kao da je zamro. Susreće se malo ljudi i vozila.

Župa u Novom Selu (nekada Otočak) osnovana je 1911. godine. Da bi se došlo do župne crkve Srca Isusova treba sići s glavne ceste, ali asfalt vodi i dalje. Za kratko će se među novim kućama u ravnici pokazati bijeli toranj. Već na prvi pogled ocijenit ćete da je crkva građena početkom stoljeća. Skromna je ali skladna. Nedavno je iznutra i izvana obnovljena. Djeluje uredno i svježe kao što i dolikuje kući Božjoj. Pred nekoliko godina na mjesto starog oltara bez umjetničke vrijednosti

ŽUPA SRCA ISUSOVA

postavljen je novi brončani kip Srca Isusova. Izradio ga je zagrebački akademski kipar Ante Starčević. Isus raširenih ruku i otvorena srca sve poziva k sebi.

Župa broji oko 3500 katolika. Dobri su to i marljivi ljudi, ali ih više mami sirenski zov bogatstva negoli Isusov poziv na duhovne, vječne vrednote. Vidi se to i po tome što se u posljednjih dvadesetak godina natalitet gotovo prepolovio pa je i vjen-

čanja upola manje. Dvoje djece je svima ideal, iako je to varljiva sreća. Nove velike zidanice mogle bi primiti daleko više djece nego nekadašnje blatare, ali se mladi brakovi povode za novom modom. Nisu se oni odmetnuli od vjere nego se njome i ponose, ali su preumorni od zemaljskih briga. Baš zato trebali bi poslušati Isusov poziv: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti!«

TINO

ŽUPNA CRKVA U NOVOM SELU NIJE VELIKA, ALI JI SKLADNA I UREDNA (gore).
U ZASEOKU ZBORIŠTE DOSELJENI HERCEGOVCI PODI GOŠE JEDNOSTAVNU KAPELICU POSVEĆENU SRCU MA RIJINU. DANAS JE SVAKAKO PRETIJESNA (lijevo).
U APSIDI KAPELE KOJA NEMA NIKAKVOG NAMJEŠTAJA STOJI JEDNOSTAVNA SLIKA SRCA MARIJINA (dolje)

(Nastavak sa str. 193)

Pio XII napisao je snažnu okružnicu o istoj pobožnosti pod naslovom »Haurietis aquas« (Crpsti ćete vodu iz izvora spasenja). U njoj razlikuje dva razloga zašto Crkva štuje Presveto Srce: – kao organ tijela, najplemenitiji dio ljudske naravi sjedinjene osobno s osobom Riječi: – i kao simbol beskrajne ljubavi Božje koja nam se objavila u Kristu. (DS 3922)

U istoj okružnici papa spaja štovanje Srca Marijina sa Srcem Isusovim, jer su oba srca »nedjeljivo povezana« u djelu otkupljenja koje je »mukama Kristovim te ljubavlju i bolima njegove Majke« pribavilo ljudima vječni život. Papa potiče kršćanski puk da spaja obje pobožnosti te dužnom štovanju Srca Isusova pridruži izraze pobožnosti »i Srcu preljubezne nebeske Majke«. (DB 3926)

Na Pia XII su snažno djelovale i objave Srca Marijina u Fatimi. Tamo Gospa poziva na posvetu njezinu Srcu i davanje zadovoljštine potičući na pobožnost pet prvih subota kao nadopunu devet prvih petaka provedenih u štovanju Srca Isusova.

Poziv Gospe u Fatimi na posvetu i zadovoljštinu njezinu Srcu dobio je jasne oblike tek 10. prosinca 1925, kad se Luciji kao redovnici u Pontevedro ukazao Isus s Marijom koja se pokazala sa Srcem ovijenim trnjem tražeći moljenje krunice, razmatranje o otajstvima, pričest i ispovijed s nakanom zadovoljštine za uvrede nanesene Srcu Marijinu. Marija je tada obećala vršiteljima pobožnosti pet prvih subota »svoju prisutnost u času smrti i sve milosti potrebne za spasenje«. Isus je u još jednoj objavi Luciji (30. svibnja 1930) protumačio koje su to pogrde protiv njegove Majke: niječu njezino Bezgrešno začeće, njeno djevičanstvo, bogomajčinstvo, protive se Mariji kao našoj Majci, djecu zavode protiv Marije i pogrđuju njene slike... U našem narodu trebalo bi naglasiti zadovoljštinu za uvrede prostačkih psovača koji često vrijeđaju Marijinu čast.

Jednom je Lucija u dubokoj molitvi zapitala Isusa za Rusiju: Zašto ne obrati Rusiju bez papinske posvete koju treba da prati posveta svih biskupa? – Dobila je Isusov odgovor: »Jer hoću da čitava moja Crkva prizna tu posvetu kao pobjedu Bezgrešnog Srca Marijina, da se tako proširi štovanje njezina Srca... uz pobožnost mome Srcu. (Usporedi Y. Ivonides: Fatima – Da ili Ne? 215-218. s)

Odaziv na Gospin poziv mučno se probijao kroz svijet. Prvi se posveti Srcu Marijinu odazvao portugalski episkopat godine 1942. Njoj se radioporukom pridružio papa Pio XII posvetom ne samo Crkve nego cijelog svijeta koji je tada bio zahvaćen užasnim požarom mržnje drugog svjetskog rata. Posebno je posvetio i one koji Mariju krišom moraju častiti skrivajući njenu časnu ikonu za bolje dane. Mislio je time na Rusiju pogođenu Staljinovim teškim progonom vjere.

Papa je godine 1954. okružnicom »Ad caeli Reginam« obnovio posvetu svijeta Srcu Marijinu te pozvao biskupe da takvu posvetu izvrše u svojim biskupijama. Nažalost, mnogi se nisu odazvali. Neki zbog nepoznavanja fatimske objave, neki zbog političkog ili prekritičkoga straha, a neki od nemara. Već prije toga, na blagdan sv. Ćirila i Metoda (7. srpnja 1952), papa je na poseban način posvetio »sve narode Rusije« Marijinu Srcu. Nazvaše Pia XII »fatimskim papom« što je on na mnogo načina potvrdio.

Ivan XXIII za svoga kratkog vladanja nije imao vremena za Fatimu jer ga je posve zauzelo sazivanje Drugog vatikanskog sabora. No pred smrt je oporučno ostavio svoj prsni križ Gospi u Fatimi. Pavao VI sam je pohodio Fatimu i ostavio Gospi zlatnu ružu. U pismu »Signum magnum« podsjetio je na posvetu Pia XII godine 1942. koju je i on obnovio 1964, te potakao na štovanje i nasljedovanje po posveti Srcu Marijinu:

»Potičemo svu djecu Crkve da svi osobno obnove tu posvetu Bezgrešnom Srcu Marije, Majci Crkve, te da posvetu ostvare štovanjem i životom koji se mora uskladiti s voljom Božjom i nasljedovanjem nebeske Kraljice.«

Što je današnji papa izrekao i učinio za fatimsku poruku, posvetu i štovanje Srca Marijina, bliže je i poznatije našim čitateljima pa neću ovdje iznositi jer bi za to trebao poseban članak.

Pape se slažu s Gospom. Razglašuju i provode poruke i zahtjeve Srca Marijina. Žele da Gospa svete krunice uđe u svaku kršćansku kuću. Veliko nam je blago ponuđeno, ali od mnogih neshvaćeno i neprihvaćeno. Mnogi žele iz Fatime senzaciju povijesnog preokreta nabolje, ali bez osobnog obraćenja. No uzaludno je htjeti bolji svijet bez boljh ljudi koji prihvaćaju cjelovit program Kristova spasenja.

Katolik životom i djelom

Bilo je to na blagdan sv. Martina, zaštitnika naše župe u Virju, 11. studenoga 1987. Toga dana prestalo je kucati srce Petra Marčinko, našeg japeka – kako smo ga od milja zvali. Doživio je 85 godina života. Od godine 1926. bio je pretplatnik Glasnika i ostao mu je vjeran do kraja. Iz Glasnika je učio kršćanski živjeti, a nadasve štovati Presveto Srce Isusovo i Bezgrešno Srce Marijino. Kao dvadesettrogodišnji mladić poseže za vjerskim tiskom koji nastoji svojim čitateljima dati i vjerski odgoj a ne samo znanje. Takav će mladić dobro pripaziti kakva će biti njegova životna odabranica. Petar u tom nije pogriješio. Sa svojom odabranicom živio je do svoje smrti, a njihova će ljubav ostati vječna u Bogu. Rodili su i kršćanski odgojili četvero djece, a godine 1941. obitelj su svečano posvetili Srcu Isusovu koje ih je stalno pratilo svojim blagoslovom. Lani (1987.), 10. siječnja, slavili su 61. godinu svoga bračnog života i točno tog dana vjenčao se jedan njihov unuk. Time su u svoju veliku obitelj primili nevjestu – kao pedesetog člana. Nije starom čovjeku lako pamtiti imena, ali naš japek pamtio je imena svih jedanaest unukâ i dvadeset praunukâ. Da je još malo poživio dodao bi još tri imena.

ZA SVOG ZEMALJSKOG ŽIVOTA PETAR MARČINKO ČESTO SE MOLIO PRED OVOM KOMPOZICIJOM SLIKA SA SRCEM ISUSOVIM U SREDINI. NAPRAVIO IH JE U OBLIKU ŠTITA DA POKAŽE GDJE JE NAŠA SIGURNA ZAŠTITA: ISUS, GOSPA I SVECI. NADAMO SE DA ĆE SE TOGA SJEĆATI I NJEGOVI POTOMCI I UVIJEK SE VRAĆATI SVOJIM IZVORIMA VJERE I KORIJENIMA DOSTOJANSTVA

Petar Marčinko s pravom se ponosio da je njegova obitelj u Virju najbrojnija. Znao je da se to, uza sve poteškoće, može postići samo čvrstom vjerom u Boga. Nekoliko dana pred smrt poticao je svoje: »Uvijek se molite Bogu!« Njega su, zbog njegove pobožnosti, neki podrugljivo nazivali »katolički muž«. To ga nije ljutilo jer biti uistinu katolički muž može služiti samo na čast, a lakoumnicima za rug.

Riječi našeg japeka, nama su putokaz u život. Obavio je Veliku devetnicu spasa u čast Srcu Isusovu, te ga Isus nije iznevjerio. Prije smrti je primio svete sakramente i sjedinjen s Isusom prešao iz ovog života u vječnu radost odakle će nas pratiti svojom molitvom, a mi mu moramo za sve biti trajno zahvalni.

Petrova kći MARICA

Uvijek spreman poći

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Samo su dva razloga zašto se ljudi boje smrti: ako žive u stanju teškog grijeha i ako su odviše navezani na osobe i materijalna dobra pa im je teško sve to ostaviti. Pravi vjernik, ako mu se i dogodi da teško sagriješi, potrudit će se da se što prije pomiri s Bogom u sv. ispovijedi kako bi uvijek bio spreman za susret s Vječnim Sucem. On će nastojati da sav svoj život i sve oko sebe promatra u svjetlu vječnosti, da se ne da ni od koga i ničim zarobiti.

Takav je vjernik i Adam Babunić koji može iskreno reći da nikada u životu nije teškim grijehom uvrijedio dobrog Boga. On s velikom radošću u srcu iščekuje smrt koja će ga osloboditi svih spona i priljubiti ga Isusu Kristu kojemu čitav život vjerno služi.

HODOČASNIK

Adam Babunić rodio se 1905. u Privlaci kod Vinkovaca od pobožnih roditelja. Od svoje 14. godine redovito je ministrirao, a sjeća se još uvijek molitava koje je kao ministrant molio prije i poslije Mise. Obiteljska molitva nije se nikad zanemarivala. Na veće blagdane u obitelji se zajedno molila krunica. Imali su veliki posjed a usred posjeda raspelo pa su sve poslove obavljali »pod okom Gospodnjim«. To je raspelo, nažalost, za vrijeme rata srušeno.

U vrtu svoje kuće rado je boravio pred kapelicom Lurdske Gospe, oko koje je bio stol i klupe. Možda je već tada u njegovu srcu nikla želja za hodočašćima u Gospina svetišta.

Svi ga znaju kao velikog hodočasnika. Uvijek je on vodio hodočašća u Gospina svetišta Ilaču i Aljmaš.

Ima i pjesničkog talenta, a i dobar je pjevač pa se na tim hodočašćima uvijek orila pjesma. Imao je on zbog toga i poteškoća, ali ga to nije zaustavljalo u njegovim naumima.

U neposrednoj blizini Privlake nalazi se lijepa kapelica Fatimske Gospe kamo se iz župe hodočasti na dane ukazanja Gospe u Fatimi, tj. svakog trinaestog u mjesecu od svibnja do listopada. Nezamisliva bi bila ta hodočašća i te procesije bez njega. Tom prigodom, na Misi u toj kapelici, redovito se pričesti stotinu do stotinu pedeset vjernika.

S Marijom, rođenom Matić (r. 1914.), također iz Privlake, Adam se vjenčao 1931. g. Drago mu je što je u njoj našao dobru vjernicu premda se ona ispričava da ona nije kao on. U braku su zadovoljni. Rodilo im se četvero djece no dvoje je, nažalost, umrlo dok su još bili sasvim mali. Priznaje da im je bilo i teško, ali je lijepo Adamovo priznanje: »Teško bi bilo i meni bez nje i njoj bez mene.« Kad ih je zadesilo neko zlo obično je govorio: »Dobro si učinio, Bože!« Nikada ni u čemu nije Bogu prigovarao. I druge je znao tješiti: »Bit će dobro! Budite samo strpljivi!«

Kad su se spremala neka hodočašća obično je pozivao i svoju ženu: »Daj, pođi i ti, idemo zajedno, izdržat ćeš!« Tako su oni često išli zajednički na hodočašća, a ta su im hodočašća slika, simbol, životnog hodočašća prema vječnoj domovini.

BEZ STRAHA PRED SMRĆU

Ni bolest ga nije štedjela. Imao je čir na želucu. Bio je i šlagiran. Nikad se nije tužio na bolest. Poput Joba znao je govoriti: »Bog dao, Bog uzeo!« U teškoj ekonomskoj krizi skupljao je namirnice i vozio ih isusovcima u Osijek. I sam je dosta davao, a njemu kako bude. Ipak, najviše zadivljuje njegova potpuna smirenost kad razmišlja o smrti: »Bože moj, kako sam sretan što nikada u životu nisam opsovao! Kako sam sretan što te nikada teško nisam uvrijedio! Kako sam sretan što mogu sa sv. Pavlom reći: 'Dobar sam boj vojevao, trku završio, vjeru sačuvao...'! Primi me, Gospodine, u svoje Kraljevstvo!«

Kad je gradio kapelicu na čast sv. Antunu, puno su ga napadali. Nekima je to smetalo. Prijetili su mu čak da će ga ubiti. A on je na to mirno reagirao: »Ja sam pripravan i umrijeti. Ostajem vječno u prijateljstvu s Bogom.«

U razgovoru s njim osjećam da to nisu prazne riječi. On je to izgovarao ne samo ustima nego čitavim svojim bićem, dubokim uvjerenjem svoga bića! To je jedino ispravan stav vjernika prema smrti!

ŠTOVATELJ SV. LEOPOLDA MANDIĆA

Roditelji su mu puno govorili o sluzi Božjem Leopoldu Mandiću, što se duboko usjeklo u njegovu djetinju dušu pa priznaje: »Uvijek sam se preporučivao sv. Leopoldu Mandiću!« I nitko sretniji od njega kad je Leopold Mandić bio proglašen blaženim, a kasnije i svetim. U tim prigodama sastavio je i pjesme njemu na čast koje su bile objavljene u biltenu »Prijatelj ljudi«. Dva puta je na osobit način osjetio čudesan milosni zahvat po zagovoru sv. Leopolda Mandića. Kad je njegov zet gradio kuću, zasuo je šestoricu radnika (među njima je bio i Adam) krov nove zgrade. Nikom se ništa nije dogodilo. Adam je imao uza se moći sv. Leopolda.

Javile su se tegobe s okom. Prognoza: neizlječivo, sumnja u rak. Tri godine gotovo ništa nije vidio. Nakon proglašenja blaženim Leopolda Mandića Adam je počeo devetnicu njemu u čast i na blagdan Lurdske Gospe skine ruke s očiju i vidi. Nitko nije mogao vjerovati. I danas jako dobro vidi. Išao je na hodočašće u Rim, Asiz i Padovu gdje se na grobu sv. Leopolda zahvalio Svecu za tu milost. Evo i zahvale na kraju njegove pjesme u čast Svecu:

»Još mi jedna molba k Tebi leti:
Daj mi sreće sretno i umrijeti!
Na čas smrti stoj mi kraj kreveta,
Da dušmanin duši mi ne smeta!
I povedi dušu moju gore
Bogu dragom u nebeske dvore,
Da u društvu svetih i svetica
Nagledam Božjega se lica!«

NEPRESTANO MOLI

U razgovoru s Adamom Babunićem ne možeš se oteti dojmu da je to čovjek uronjen u Boga, pa mu se i sam rad, sve što preko dana čini, pretvara u molitvu. Još kao dijete učlanio se u Bratovštinu Srca Isusova. Sa svojom obitelji posvetio se Srcu Isusovu i Marijinu o čemu svjedoče velike slike Srca Isusova i Marijina na zidu, a u Apostolat molitve upisan je još 1940. godine. Ipak, da neprestano moli najbolje izražava njegova jednostavna pjesma:

»Čim ti se probudim,
reći se usudim:

HVALJEN ISUS BUDI!
Oblačit se stanem,
pobožno uzda'nem:...
Kad operem oči,
reknem iz sve moći:...
Kad pojdem na poslove,
reknem riječi ove:...
U poslu kad radim,
reknem da s' osladim:...
Kad svršim poslove,
reknem riječi ove:...
Kad u crkvu idem,
reknem kad unidem:...
I kad mi je teško,
ja uzda'nem često:...
Sastanem se s kime,
Božje slavim ime:...
I kad pođem umirati,
onda želim zvati:
HVALJEN ISUS BUDI!«

I najviše se smiri kad moli tu molitvu. Uvjeren je da to ne može sam po sebi već da je to milost. I tako cijeloga vijeka. A svima želi reći da svoju vjeru radosno i na ispravan način žive.

Kome poklanjate dijete?

Piše: Dragan ČUTURIĆ

S petnaest godina dolazi »ocu i majci«. Bez njih je živjela, prve korake u životu napravila, osnovnu školu završila. S bakom se dobrom Bogu molila i vjeronauk naučila. Roditelje nije poznavala. Pisma im pisala, svojim lijepim, dragim, malim slovima, njihova mala Anđela. Dobro dijete i dobra baka u Hrvatskom zagorju, a u svijetu skupljači deviza, rekli bi oni koji znaju šta je DM. Naučili smo šta znači marka, »najljepši poklon« na koncu mjeseca...

Djeca će dobiti nekoliko maraka, starci roditelji moraju također nešto dobiti, ali preko banke. Potvrda za porez važnija je nego ti starci koji su već davno u grobu »ali ih Bog još drži«. Oh, taj Bog, ta molitva Bogu koji traži ljubav, koji traži pravdu, koji traži istinu, koji se nije plašio pred toliko neprijatelja reći da postoje razbojnici koji ne ulaze na vrata, nego traže zaobilazan, lažan, sakriven put, lopovski se uvlače među ovce, a onda ih trgaju, zaboravljaju i kolju... O Bogu ova »naša« obitelj nije godinama htjela čuti. Šta je on kada ne donosi marke, kada ne nalazi posao, kada ne izdaje stanove, kada mi ne prevodi, kada mi djecu ne uči materinji jezik, kada ga toliki koji su se »snašli« ne trebaju?!

Ni oni ga nisu trebali. Oni su trebali onoga »boga« koji im je stan iznajmio i koji ih smatra »gušterima«, a ne ljudima. Taj »bog« ih već godinama »drži« u starom dotrajalom stanu, a oni za nekoliko maraka mogu prespavati da bi se sutra našli ponovno u topionici željeza ili u tvornici u kojoj se proizvode cipele. To je »sila« kada onaj koji namješta radnike tu u ovom kotlu zazvoni na vrata. To je onaj koji ima »svu svetu vlast« na ovoj zemlji. Molim vas, ne pišite o nekom nepoznatom Bogu. Ovo je »bog«, jer on otvara sva vrata svih bolesnika, svih beskućnika, svih lutalica, svih propalica, jer je i sam propalica, a onda mu svi, ama baš svi koji se tog dana nađu u svom vlažnom »stanu«, bez stanarskih prava, bez ljudske otvorenosti, s neljudskom podmuklošću, s ponosom otvaraju i kažu: »Izvolite, gospodine Berg, ja sam Vas tako nestrpljivo očekivala. Bolesna sam, sami vidite, ali Vi ste onaj koji zna da ja volim svoje poduzeće više nego starca kod kuće. Nisam otišla nikamo, čekala sam Vas...« – samo što nije rekla »mog dobrog i dragog boga«. Rekla bi to, ali se bojala. Riječ Bog se ne izgovara. Radije reci sve drugo, ali u pravo vrijeme, i za istinu nemoj zvati pravog Boga, kada ima toliko »bogova« koji su jad i bijeda kao i svi oni koji se boje reći da su Božji...

Podstanari su ti »naši«. Ima mnogo »naših« koji kao podstanari žive na rubu grada, uz staro gradsko groblje, na povijesnom groblju, (rekli bi oni koji se u ovom gradu bave pisanjem i poviješću), jer je ova kapelica iz srednjeg vijeka. U tu kapelicu na starom groblju do danas, koliko je poznato, nije ni jedan »gastarbajter« bio položen. Jasno, oni još nisu ušli u povijest ovoga grada. Nisu ušli ni u gradsku kroniku. Šta će oni tu. Najvažnije je da stanuju u potkrovljima i u podrumima. Svoje markice za odvoz smeća koje njihovi zemljaci odvoze, na vrijeme plaćaju, a i vatrogasci su tu. Dobrovoljno društvo. Postoji tu i župnik ili, bolje reći, župnici. Svi su oni sretni kada im »gastarbajter« pokloni svoje dijete. Sve ima svoj profit, svoju malu »ljudsku« bijedu. Svi vole bijedu. I »naš« taxi vozač i naša kuharica u modernom hotelu, i naš župnik koji kaže: »To sam ja, to smo mi.« Svi smo mi neki »mi«. Veliki ili mali sebičnjaci jer svoje sinove i kćeri predajemo vukovima. Jesu li sinovi odrasli, jesu li kćeri sazrele? Sve to predajemo, poklanjamo, sve vrijedno, jer »živimo od milosti...«

Jedna mala »curica« došla je tati i mami...

U Njemačku je došla...

Osnovnu školu je završila...

Tu je...

Nije među nama... Došla je kao pravi »turist«, a što bi drugo mogla i biti? Turist u

zemlji bez sunca da traži svoje »drago sunce...« To je velika ironija života i svih nadanja koja se završe u uredima.

– Mi smo se zaručili – reče u uredu za strance. – Šta Vas briga za mojih šesnaest godina? Pita li se zaista nekoga koliko ima godina? Ili je kod vas drugačije? Imam šesnaest godina, ali se želim udati. Što me briga za sve drugo. Niste me pitali kako sam ja živjela dok je moj otac ovdje vaše marke zarađivao, a majka mi nekoliko tih papira slala u domovinu, u naše selo. Poštar me uvijek budio. S njim sam svako jutro popričala. On je mlad i zgodan, nije ni pravi poštar, ali dođe uvijek, bilo pismo ili ne bilo. On me je jedini posjećivao i kada nije bio u službi. Svi vi imate svoje zakone i svoja prava. Moji ih roditelji imaju već godinama. Rodili su me i ostavili, a vi drugi imate papire, pa onda kažete: »Anđela, ti nemaš ovdje nikakvih prava. Tvoji roditelji imaju još sve jer imaju posao, ali ti, tko si ti?«! U ovom gradu ti si našla našeg momka, ti mala, nedorasla, bez godina za zrelo razmišljanje, želiš nam ovdje napraviti posao, a mi imamo i previše posla, mi »službenici« birokracije. Dolaziš s osnovnom školom i nas učiš svim zakonima, svim pravima, svim iznimkama...« Rekoše to Anđeli na općini, a ona osta nijema, bez riječi, bez prigovora, jer ovi imaju i škole, i iskustvo, i saniranje grada, i proslave, i odlikovanja i proljetne svečanosti, i blagoslov crkava, i kazalište u Mannheimu, i autobuse koji voze po narudžbi. Sve oni imaju, a ona samo osnovnu školu...

Ali ne samo to. Tu je momak. Mlad je još, blizu trideset. – Ali tko je prije šesnaest godina pitao moju mamu, koja je mene rodila u našem selu, kada će doći. To mi je ma-.na pričala: nitko je nije pitao. Važno je bilo da je došla nakon godinu dana. Opet je mogla mokre čarape razvlačiti i raditi na akord. A moj je tata mogao do jutra piti i pijan na posao dolaziti, i opet je išlo, sve je išlo. Zašto sada kod vas ne ide? Imam momka. Želim ostati ovdje, baš ovdje da vidim svoje djetinjstvo u umiranju svojih jadnih roditelja, jer su jad i bijeda godinama u meni sazrijevali. Želim početi, ali ne više raditi... Ne, ja neću nikada u Njemačkoj raditi. Ja se samo želim udati. Udati se za sina »gazde« kod kojeg moji roditelji stanuju već šesnaest godina...

– Moja je mama to dijete njegovala, a mene je u Hrvatskoj zaboravila. Tu je njemu tepala, a meni je marke slala, malo tih »vrijednih« papira za starije, ali ne za mene. Znala sam da je tu njihov sin. Zato sam godinama mislila (»godinama«, smiješno, ali to su godine) da se za tog »malog« (kada sam se ja rodila, bio je to mali gazdin sin) želim udati i nikada više raditi.

Prva generacija »gastarbajtera« bila je naivna, površna, bez osnovne škole. Svatko ih je vukao na svoju stranu i želio im nametnuti sve što mu se sviđalo. Ja dolazim sa šesnaest godina i osnovnom školom i sve to poklanjam sinu gazde kod kojega moji roditelji stanuju. Sve mu poklanjam, osim svoga srca i svoje duše, a kako ćemo kasnije bez toga, nek misli i on i moji roditelji...

Bilo je to od Anđele »pošteno i iskreno«, ali, na žalost, godinama bez blagoslova onih koji jedini znaju pravi blagoslov podijeliti...

– Grüss Gott, Herr Pfarrer...

– Ja, znam. Vaš otac je nazvao. Vi ste iz obitelji Berg. Anđela se smješkala. I njezina je mama zvala. Treba ih vjenčati, i to u crkvi, pred zajednicom, pred ljudima koji svoje vjenčanje već godinama žive...

Otac je zvao, gospodin Berg...

Majka je zvala, gospođa Ilijić...

Oni dolaze...

Brzo se snalaze...

Kratak razgovor. Opet papiri, ali ne za Finanzamt, niti za Krankenkasse, već papiri za Ausländeramt. Svi su papiri tu, osim najvažnijeg. Anđela nije punoljetna. To joj ne može dati ni tata, ni mama, ni gospodin Berg niti njegov sin, koji »voli ovu malu pitomu«, ali »izobraženu i iskusnu« curicu iz zemlje gdje su došli oni koji su znali djecu rađati, ali nisu znali što je to poklon. Jer ovdje se ništa ne poklanja, ništa i nikada. Ipak oni poklanjaju najdraže, svoje maloljetno dijete, svoju Anđelu. Oni daju sve za manju stanarinu, za sigurnost, za boravak, za prestiž, za našu jadnu bijedu...

(Priča preuzeta iz zbirke: ZA JOŠ JEDNU LJUBAV, str. 49)

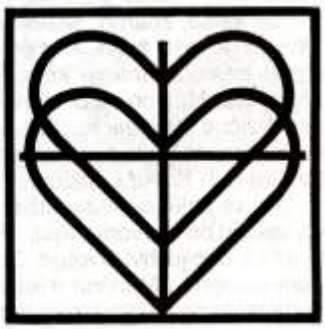

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Bazične zajednice

Krist živi u svojoj Crkvi, tj. u njezinim članovima. Po Crkvi, preko ljudi, kroz svu povijest, on nastavlja djelo spasavanja svijeta. Danas Krist posebno djeluje i po takozvanim bazičnim zajednicama – za koje, na poziv Pape, ovaj mjesec posebno molimo.

Crkva se, znamo, sastoji od biskupija, biskupije od više župa. A u pojedinim župama mogu postojati manje kršćanske skupine ili zajednice. Molimo da bi te male skupine, zvane bazične zajednice, rasle u vlastitom posvećenju i da budu misionarske, tj. da oko sebe šire duh Krista i njegova Evanđelja.

Takve zajednice, zaslužne za obnovu vjere, djeluju po čitavom svijetu. Nastale su u želji da se dublje živi životom Crkve, npr. prigodom slavljenja Marijina mjeseca, u traženju i rješavanju svagdanjih problema...

Posebno je značajan njihov utjecaj na život Crkve i preobrazbu svijeta u Latinskoj Americi. Tamo zbog velikih prostranstava i nedostatka svećenika u mnogim krajevima nema trajno svećenika. Svećenik dođe u takve sredine ponekad tek nakon više sedmica, pa opet ode dalje propovijedati i dijeliti sakramente. A te zajednice, prožete vjerom, jesu žive i životvorne stanice u Tijelu Kristovu (Crkvi), one utvrđuju i šire kršćanstvo.

Njima je lani u travnju Sv. Otac u Santiagu u Čileu govorio o naravi tih zajednica i duhu koji ih mora prožimati i usmjerivati. One moraju, ističe Ivan Pavao II., same usvajati evanđeoski duh i širiti Evanđelje.

Crkva ne smanjuje svoje vjekovno zalaganje za »vanjske« misije. Međutim, svaka je župa, u današnje raskršćanjeno vrijeme posebno, misijska župa. Zato i svaki kršćanin ima, također danas posebno,misiju, odnosno poslanje. Krist ljude svakog naraštaja poučava i prosvjetljuje, za svakoga se brine, hrabri i oprašta. Duh Sveti i danas vodi Crkvu, ljude posvećuje i vodi spasenju. A sve to Bog djeluje po ljudima, po članovima Crkve, konkretno i preko svakoga krštenika. Bazične zajednice, jače zahvaćene duhom evanđelja, Duhom Svetim, žele biti sredstvo tog Božjeg djelovanja, preobrazbe društva, očovječenja, posvećenja i spasenja svijeta.

Ukratko: te bazične zajednice trude se da jače proživljuju i šire vjeru. Preko njih Crkva prodire u svijet; odnosno, oni su Crkva koja zahvaća i prožima svijet. Djeluju na okolinu »poput kvasca« (govoreći o apostolskom djelovanju laika koncilski dokumenti najmanje triput upotrebljavaju taj izraz »poput kvasca«). To jest: nenametljivo, ali snažno i djelotvorno nastoje da u Kristovu duhu rade i žive; u duhu vjere gledaju na ljude, događaje i sva zbivanja i pomažu drugima da tako gledaju i žive.

Prošli smo mjesec na Papin poziv molili da svi vjernici shvate kako u Crkvi imaju važnu ulogu i poslanje. Ovaj mjesec to konkretiziramo – moleći da bazične zajednice uvijek i svagdje svojim životom i apostolskim zalaganjem izvršuju Papinu poruku (u Santiagu): »Surađujte u izgradnji pravednijeg i bratskijeg svijeta.« Molimo također da budu povezane s hijerarhijom (upravom Crkve), da ne budu u sebe zatvorene, da razvijaju zajedništvo vjernih.

Mato RUSAN

Starkelja Robin

Već nam je nekoliko puta otac Gabrić u svojim člancima, poslanim za Glasnikovu misijsku rubriku, predstavio i ocrtao likove raznih staraca. Kod svakoga od njih nastojao je naglasiti jednu ili drugu karakterističnu crtu, i to uvijek onu po kojoj budi u srcu čitatelja simpatiju prema onome o kojem taj čas govori. To isto nastoji učiniti i u ovom članku u kojem govori o starcu Robinu.

Susreli smo se na rijeci Gangesu. Viđali smo se i prije, ali eto, takav ti je danas svijet: svaki ide svojim putem, svi smo mi nekako »prezaposleni«, pa smo se tek pozdravljali; no Gangesi naših života, mrmori životnih valova Robina lađara i mene, svećenika Isusova, kao da se nisu slijevali u pjesmu zahvalnicu Njegove dobrote i ljubavi. Prezaposleni svojim brigama, preopterećeni svojim životnim valovima. A ipak je čovjeku sigurnije i lakše zajedno veslati morem života. »Kad se bratska srca slože, i olovo plivat može!« veli naša narodna poslovica. A i On je to već rekao: »Gdje su dvojica ili trojica u moje ime zajedno, Ja sam među njima!«

To sam mnogo puta u životu osjetio, no za ovog vrućeg podneva kao da je Isus sjedio na maloj lađici uz Robina i mene. Starkelja Robin, duša je od čovjeka. Ova lađica mu je sve i sva, i njemu i njegovoj obitelji. Ne zarađuje se svaki dan, ali Providnost ga nikad nije zapustila; dobra srca su mu uvijek pritekla u pomoć da je dječici mogao dati šačicu riže. Ima ih još četvero, a dvoje je On volio pa ih je uzeo k sebi u nebo. Djeca već sada poodrasla, rade i pomažu roditeljima. Na radost su im i na ponos.

Ma, kako je lijepo bilo slušati izljev roditeljske duše i srca! Slušati uz udarce vesala, slušati uz mrmor gangeških valova. Za mene nešto opojno, rajski divno! Živi roman nepatvorene sreće i radosti. Kako i romani i novele i najvećih pisaca i književnika izgledaju prazni i umjetni pred bogatstvom ovih siromašnih i neukih, no Božjim duhom nadahnutih srdaca i duša!

Podne je. Izmolili smo zajedno Pozdrav Gospin. Priprava je za Njegov dolazak. Sjetili smo se tolikih duša koje još za Njega ne znaju. Sjetili smo se i tolikih dragih prijatelja i dobročinitelja po cijelom svijetu – vas, koji se u svojim molitvama sjećate mog dragog Robina i tolikih dragih Robina, i pružate nam za njih toliku velikodušnu pomoć.

Danas nam misli posebno lete u Australiju. Lađica puna robe što su je skupili i poslali vjernici jedne naše hrvatske župe u Australiji. No to nije njihov prvi, a sigurno ni zadnji dar. Bog plati na nebeskih vratih i njima i svim drugim dragim dobročiniteljima za sve darove i za svu pomoć! Jednom riječju: Hvala vam za vašu ljubav! S rijeke Gangesa pozdravljaju vas sve od svega srca starkelja Robin i 72-godišnji »starkelja«.

O. Ante GABRIĆ

STARAC BINORAĐ IZ SELA RADHANAGARA

Vijest iz Paragvaja

Mnogi su ljudi u filmu »Misija« mogli vidjeti bar blijedu sliku u steći predodžbu što i kako su nekoć radili isusovački misionari među južnoameričkim Indijancima. Za njih su osnivali velika naselja zvana »redukcije«. Glavnina tih redukcija nalazila se na teritoriju današnje države Paragvaja. No kad su isusovački misionari bili protjerani od tadašnjih španjolskih vlasti, brzo su propale sve te redukcije, a Indijanci su se povukli u prašume. Od svega je do naših dana ostalo tek nešto ruševina na mjestima nekadašnjih redukcija, ali i iz tih ostataka može se prilično upoznati kako je izgledala organizacija tih naselja.

Nakon nekoliko stoljeća vratili šu se isusovački misionari u Paragvaj i ponovo se posvetili Indijancima. Jedan od tih misionara je i naš otac Vendelin Gruber. On nam se već prije jedan ili dva puta javio, a sad nam je poslao ponovo nekoliko redaka o sebi i o svome radu među Gvarani Indijancima. Kod njih je uspio osnovati župu i sagraditi lijepu veliku i modernu crkvu duboko u prašumi. Evo što on piše!

Uspio sam ostvariti svoj životni ideal da postanem misionar među zapuštenima. Prije deset godina stigao sam u Paragvaj, gdje ima mnogo krajeva bez svećenika. Otišao sam među Gvarani Indijance u prašumu kako su se povukli u želji da mogu nastaviti živjeti po svojim poganskim običajima.

U velikoj prašumi uspjelo mi je organizirati župu sa desetak filijala, od kojih nema niti jedne koja ne bi imala svoju kapelu. Tu je započeo pravi kršćanski život među tim zapuštenim narodom.

Središte te župe nalazi se u Pano Tuyâ. Tu sam uspio sagraditi novu veliku i modernu crkvu. Blagoslovio ju je biskup Maričević. Taj biskup potječe od hrvatske obitelji. Njegovi pređi došli su ovamo u Paragvaj iz Splita. On govori dosta slabo hrvatski. Kad je vidio tu moju novu župnu crkvu, bio je veoma zadovoljan.

Ja sam inače čovjek slomljena zdravlja. Liječnici mi kažu da protiv staračke slabosti nema lijeka. Dobio sam pomoćnika iz Brazila. Ja bih želio umrijeti ovdje u prašumi.

Čitam Glasnik, pa sam na taj način povezan s vama. Uvjeren sam da i vi mene ne zaboravljate.

Sve vas srdačno pozdravlja

O. Vendelin GRUBER

O. GRUBER JE SAGRADIO NOVU CRKVU U MODERNOM STILU. NJOME SE PONOSI NAROD I BISKUP, A SVAKAKO I GRADITELJ

BISKUP IZ CONCEPCIONA P. MARIČEVIĆ BLAGOSLIVLJE NOVU CRKVU. ON JE PORIJEKLOM HRVAT IZ SPLITA. O. GRUBER JE NA NJEGOVOJ DESNOJ STRANI

Od sveg srca hvala i od Boga placa svim darovateljima koji su poslali svoj prilog za udovicu pokojnog Birena kojeg je ubio tigar u džungli. Nisu zaboravili ni Birenove suseljane iz Malog Molakhalija. Svojim darovima nastoje tim siromašnim ljudima pomoći da mognu provesti u život ono o čemu su govorili misionaru, a o čemu je on pisao u članku »Još jedna žrtva« u ožujskom broju Glasnika.

Vijest iz misije Mdabulo

Već smo jednom zgodom objavili pismo našeg misionara vlč. Andrije Ilićića pod naslovom »Misija na 2.000 metara visine«. Sad se on ponovo javlja iz te misije koja se zove Mdabulo, a nalazi se u afričkoj državi Tanzaniji. Na toj misiji osim njega djeluje i vlč. Nikola Sarić. U ovom pismu opisuje ukratko što i kako rade. No neka nam sam misionar pripovijeda.

Mi smo ovdje svi u dobrom zdravlju i vedrom raspoloženju, a posla nam ne manjka.

U mjesecu listopadu prošle godine bio je ovdje u našoj župi otac biskup pet dana. Blagoslovio je dvije crkve u dvije filijale. Svaka od tih crkava duga je 20 metara i široka 10 metara. Tom zgodom podijelio je i svetu krizmu.

U mjesecu studenom pohodili su nas otac nadbiskup Pavlišić i neki misnici. Lijepo je kad su braća na okupu na čelu s dragim nadbiskupom. Tom zgodom su naši vjernici napunili našu prostranu crkvu, kako bi se susreli s našim nadbiskupom i svećenicima.

Prosinac nam je protekao u seminarima s raznim skupinama katekumena, a i blagoslivljali smo obitelji u dva sela u blizini misijske postaje. Doduše, bilo je naporno, ali ujedno i te kako ugodno i radosno u tom našem svećeničkom poslu. A Božić je bio uistinu prekrasan dan pa smo mogli s mirom i radošću slaviti svete mise uz mnoštvo vjernika, katekumena i pogana.

Za Staru godinu došao nam je u pohode don Drago Bevanda sa skupinom mladića i djevojaka i s nekoliko profesora, pa smo imali seminar za mladež uz božićnu priredbu i pjevanje i sviranje uz električne gitare i razne druge instrumente. Tako smo u prostranom dvorištu pred crkvom ispratili Staru godinu i dočekali Novu godinu. Na Novu godinu ujutro bila je sveta misa koju je služio vlč. Bevanda, a nas dvojica smo s njim koncelebrirali. On je i propovijedao. Poslije ručka naši su se gosti autobusom vratili u svoju misiju Iringu. A mi smo u Mdabulou ostali obogaćeni i zadovoljni, i to ne samo naši mladi, nego i ostali naši mještani. A nadamo se da su bili zadovoljni i naši gosti.

Ovih nedjelja (pismo je pisano 22. 1. 1988.) imamo uvođenje novih katekumena, koji su već prošli seminar od tjedan dana. A u korizmi će nam dolaziti svakog petka, subote i nedjelje katekumeni koji će biti kršteni na Uskrs.

Pohađamo i pojedine škole, a na našem terenu imamo ih »samo« 18. Katehisti su vrijedni i bez njih ne bismo mogli mnogo učiniti, ali ipak je razlika kad sam misionar dođe u školu među učitelje i djecu.

Uza sve spomenute pastoralne dužnosti nas dvojica brinemo se i za sve materijalne stvari u samom centru. Gdje nismo prisutni, šepa. No sve to s radošću činimo.

Kiše su ove godine okasnile, ali, hvala dragom Bogu, vrijeme se popravlja. Na svim našim visoravnima »nafaka« ili ljetina odlično napreduje. No u nizinama bit će gladi. Mi smo odmah uveli molbenice za blagoslovljenu kišu, a i ovdašnji biskup pozvao je sve svećenike i vjernike da mole za kišu. Tako žedna afrička zemlja prijeti glađu. A cijene svemu i ovdje skaču.

Preporučujemo u molitve čitateljima Glasnika sve nas i našu misiju, jer su nam molitve veoma potrebne kao što je afričkoj žednoj zemlji potrebna blagoslovljena kiša. Mi i te kako toplo i žarko preporučujemo Bogu u svojim molitvama sve prijatelje misija u dragoj domovini, kao i one rasijane širom svijeta.

Sve vas srdačno pozdravljamo misionarskim pozdravom odani u Kristu

don Andrija ILIČIĆ
don Nikola SARIĆ

NOVA GRUPA KATEKUMENA SA SVOJIM KATEHISTIMA, POREDANI PRED ŽUPNOM CRKVOM, NA BOŽIĆ 1987.

Pothvati brata Ilije

U svom okružnom pismu prijateljima i suradnicima od 20. veljače 1988. brat Ilija Dilber izvješćuje što radi nakon što je završio crkvu u lusačkom predgrađu Kaligalinga. I mi smo se poslužili glavnim dijelom tog njegova pisma u ovom članku.

Evo nekoliko vijesti o našem djelovanju ovdje u Zambiji! Nakon blagoslova crkve u Kaligalingi početkom prosinca prošle godine, već u siječnju ove godine moja je građevinska ekipa bila zaposlena na tri manja objekta u gradu Lusaki. Izvršili smo popravke na jednoj crkvi, zatim smo sagradili jednu kapelicu i jednu kućicu za domaće časne sestre.

Koncem siječnja pošli smo u misiju Chikuni, koja se nalazi u biskupiji Monze. Tu smo najprije popravili jednu crkvu, a nakon toga počeli smo graditi tri obiteljske kuće za profesore i učitelje ove misije.

Misiju Chikuni osnovali su isusovci prije 83 godine. Iako se središte te misije nalazi u šumovitom kraju, ipak danas to mjesto izgleda kao mali gradić. Tu se nalaze tri velike crkve, zatim učiteljska škola s 380 polaznika, pa gimnazija s oko tisuću učenika, te osnovna i domaćinska škola i bolnica sa 120 kreveta.

Uz isusovce tu djeluju i tri druge redovničke družbe: Braća Srca Isusova, koji poučavaju na učiteljskoj školi, te dvije ženske redovničke zajednice čije članice poučavaju u gimnaziji ili rade u bolnici.

U Chikuniu nalazi se i više centara za duhovnu i tehničku izobrazbu tamošnjeg stanovništva.

Misija Chikuni nalazi se na području plemena Tonga. Zanimljivo je po čemu se veoma lako mogu prepoznati članovi tog plemena nalazili se oni ma bilo gdje u Zambiji. Odraslima redovito nedostaju tri do pet prednjih zubi na gornjoj vilici. Zašto to? Zato što kod tradicionalnih inicijacija mladima u njihovoj 14. ili 15. godini iščupaju te zube. To je znak da su ti mladi postali zreli i time ujedno punopravni s ostalim odraslima, a ujedno im je to i kao neki znak ljepote.

U misijskim školama u Chikuniu isusovci su odgojili mnoge crkvene, političke i druge kulturne djelatnike današnje Zambije. Danas u toj misiji djeluje 15 isusovaca. To je zajednica u kojoj zajedno djeluju i oni crna lica, kao i oni sa tamnim i bijelim licem: Zambijci, Europljani, Amerikanci i Indijci.

Na kraju ovog prikaza našeg rada želim vam, dragi dobročinitelji, dati kratak izvještaj u što sam utrošio vaše darove. Glavnina je otišla, što je i razumljivo, za gradnju nove crkve u Kaligalingi. A kako sam vam već javio, uz tu crkvu podigli smo i kuću za tamošnjeg katehistu i njegovu obitelj. Za odgoj domaćih svećenika, redovnika i redovnica dao sam 75.000 kvača. Za hranu gladnoj djeci izdao sam 14.500 kvača. Sa 12.550 kvača pomogao sam siromašnim obiteljima. A za hendikepiranu djecu izdao sam 8.600 kvača. Da dobijete jasniju sliku o tim izdacima, napominjem da osam kvača vrijede kao jedan USA dolar.

Svima od srca hvala i od Boga plaća!
Pozdravlja vas odani i zahvalni u Isusu

Br. Ilija DILBER

BRAT ILIJA U POHODU OBITELJI JEDNOG SVOG RADNIKA. UVIJEK SE IMA ŠTO OBJASNITI I U NEČEM POUČITI

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(18)**

MODERNE METODE U STAROM JAPANU

(Nastavak)

Svrha mučenja nije dakle da zatvorenike ubiju nego da ih navedu na otpad ili ih natjeraju na priznanje. Kao mučilo je zgodan drveni konj. Ali ako mučenje vrši neiskusan nadglednik pa, ne videći uspjeha, pojača mučenje, mučenik će lako umrijeti. Ili će se tako razboljeti da ga više neće moći mučiti. Svakako treba tako mučiti da ljudi ne umru. I kad se mučenje strogo vrši, njim se često ne postiže nikakvo priznanje. A ako je bilo blago, pogotovo nije bilo priznanja. Treba dakle dobro paziti i na mentalitet svakoga čovjeka i prema tome postupati. Treba li nekoga dulje mučiti, za to je drveni konj vrlo zgodan. Ako li je to mučenje preokrutno, dogodi se da mučenik iznemogne i više ne može podnijeti muka. Štetno je za istragu, ako kršćani o sucu ili kom činbvniku misle da je blag i popustljiv. Ali je još štetnije, ako se s njima postupa previše okrutno. Treba se uvijek dobro uživjeti u shvaćanje kršćana. Ako to mučenje ne bi uspjelo, Inoue je imao još jedno tzv. tsurushi, koje je gotovo uvijek uspjelo.

Tadašnji je isusovački poglavar Christovao Ferreira 1633. postupio i otpao od vjere, dok su ga tako mučili. Otada su tsurushi smatrali najboljim načinom da i same svećenike primoraju da se odreknu vjere.

Tsurushi znači »vješanje«, dok je ana-tsurushi nešto jasnije i znači u jamu obješen. Nad pokrivenom jamom za gnoj načinjena su vješala. Na njima je za noge obješen osuđenik, ili više njih, tako da mu je glava u jami. Tijelo mu stegnu konopcima od slame da usporе krvotok i spriječe preranu smrt. Zato mu pokatkad daju i malo hrane. Samo su mu ruke slobodne kako bi, kad god bude htio, mogao dati znak, da je spreman otpasti od vjere. Ako bi to učinio, izvukli bi ga iz jame i poklonili mu život.

Bilo je kršćana, koji su do devet dana postojano trpjeli, dok ih napokon smrt nije oslobodila. Ali je jasno da od takova mučenja brzo oslabi djelatnost uma i tada je isključena svaka moralna odgovornost.

Zato su tada češće i svećenici u jami otpali i »zazivali Budu«. Ako bi to poslije opozvali, vlasti ne bi priznale to opozivanje, nego bi ih i dalje smatrali otpadnicima, kako na pr. nizozemski očevici izvješćuju za P. Chiara i njegove drugove.

ZADNJI ČIN DRAME

Bio je mjesec svibanj ili lipanj 1639. kad je započeo zadnji čin tragedije. Samo je Bogu poznata povezanost zadnjih zbivanja iza kulisa i pred njima. Danas možemo stvoriti još samo slabu sliku na temelju Inouevih zbijenih zapisa.

PRVI ČIN: proces u državnom sudu. Četiri puta su tri oca dovedena pred vrhovni sud (hejo-josho); toliko im je značio taj proces. I pobrinuli su se da udare najtežim oružjem.

Svezani i okruženi stražom tri su isusovca čučala usred velike dvorane i bili spremni na najgore. U to se otvore vrata i jedan čovjek uđe u dvoranu – oklijevajući i nešto zbunjen. Svezani su optuženici protrnuli i upravili pogled u njega. Ne, nisu se varali: Ferreira, otpadnik.

To nisu očekivali. Ferreira, kome je tada bilo 59 godina, došao je u Japan kao mlad skolastik, izvrsno je završio studije i govorio je japanski bolje od sviju ostalih. Dugo je radio kao misionar i bio je sjajan propovjednik. Kad su 1614. započela progonstva, potajno je ostao u misiji Kyoto i kao poglavar okružja nadzirao je misiju u srednjem i sjevernom Japanu, a umre li provincijal, on je trebao preuzeti dužnost poglavara cijele japanske misije. On je rasporedio misionare i poslao na sjever oce Porro, Shikimia i Kasuia, sve ih je osobno poznavao, hrabrio ih da odvažno podnose progonstvo i opominjao da ostanu vjerni i postojani do zadnjega daha. I sam je često pohodio mučenike prije smrti i tješio ih, bio je očevidac njihove junačke žrtve i o tome slao opširnije izvještaje u Rim. Njegovo je ono divno pismo o mučeništvu blaženoga oca de Angelis i njegovih pedeset drugova u Edu (1623.) i dirljivi izvještaj o patnjama blaženog Antonija Ishida u sumpornim vrelima u Unzenu i njegovo mučeništvo u Nagasakiju (1632.). Tko bi tada bio i pomislio da će pisac toga izvještaja već za godinu dana biti otpadnik.

(Nastavlja se)

Zajednički pogled na život

Priredio: Vital VIDER

Mladi par koji ide prema braku, otkriva veliku potrebu za zajedničkom osnovom, za zajedničkim pogledom na sva značajnija pitanja života, svijeta, vjere. Svaka različitost, a pogotovo suprotnost, može biti velika prepreka za bračni sklad. Nesklad među roditeljima posebno se očituje u odgoju djece. Bit je odgoja upravo u tome da roditelji skladnim životom svojoj djeci ucijepe ljestvicu vrednota i svoj odnos prema njima. O tim sudbonosnim pitanjima mladi se ovako izražavaju:

SKLAD U SHVAĆANJU ŽIVOTA

Djevojka priča:

»Mislim da nas je povezalo i zajedničko traženje Boga. Moj mladić je bio vjernik uglavnom iz običaja, zbog svojih domaćih, dok sam ja u pubertetu vjeru gotovo izgubila premda sam neprestano 'nešto' tražila. Nisam znala naći prijelaz od vjere djeteta na vjeru odraslog čovjeka. Jako sam željela sresti ljude koji bi mi pomagali svojim životom i iskustvom. Mama mi je kod kuće bila lijep primjer vjernice, ali mi ipak to nije bilo dosta. Vjeru sam htjela vidjeti i doživjeti kod ljudi svoje dobi. Puno lakše mi je bilo kada smo ja i mladić zajednički tražili budućnost. U početku nam je to bilo teško. Razgovarali smo samo o stvarima koje nas u Crkvi smetaju. Onda smo pokušali zajednički moliti. Čini mi se da smo se stidjeli govoriti o vjerskim stvarima jer su to najdublje stvari u čovjeku. Pokušali smo moliti molitvenim obrascima pa smo se nekako navikli jedno na drugo. Kasnije je bilo sve lakše. Sada češće molimo zajedno i osjećamo da nas to usrećuje i povezuje i međusobno i s Bogom.

Jedan mladić izjavljuje slijedeće:

»Kada smo se upoznali, nisam bio vjernik. Poštivao sam djevojčino uvjerenje o kojem mi doduše nije puno pričala niti ga je meni nametala. Stoga sam ja počeo sokoliti, neka mi više govori o tim stvarima. Kušala mi je približiti srž vjere, bez onih stvari koje spadaju na puste vjerske navike bez osobnog sadržaja. Rekla mi je da moli kako bi sreo Boga. Nakon dvije i pol godine bio sam spreman za krštenje. Čitavo je vrijeme stajala uza me, ali mi ipak nije nikada ništa nametala. Uz moju pripremu na krst i njezina je vjera ojačala. Naša se vjera razlikuje ne toliko zbog muškog ili ženskog načina vjerovanja nego više zbog različitog puta prema vjerskim stvarima. U bitnim se stvarima slažemo. Ona veli da je moj odnos prema vjerskim stvarima češće prisniji od njezinog. Ponešto teže prihvaćam vanjske oblike izražavanja vjere, na primjer svečanosti i hodočašća.«

Drugi mladić veli:

»Nas dvoje doživljavamo svoju vjeru na različite načine: razgovorom, čitanjem Sv. pisma, zajedničkim molitvama, duhovnim vježbama. U stvarima koje obavljamo, bilo svaki za sebe bilo zajednički, kušamo naći trećega – Krista.

Sjećam se naše prve molitve. Na šetnji šumom mnogo smo razgovarali o nama dvoma. Otkrivali smo naša očekivanja, nacrte i spoznaje. Za nas je to bio pravi 'sunčani dan'. Tako smo i poslije danima razgovarali mada smo bili istog mišljenja. Dok smo sjedili na nekom trupcu izrazili smo svoje misli Bogu. Ta nas je molitva na osobit način povezala. Nastojimo zajednički moliti i onda kad među nama nije sve u redu, kada smo možda slabo raspoloženi. Mnogo snage dobijemo ako svoje poteškoće povjerimo Velikom Prijatelju. Povremeno razmišljamo na temelju Sv. pisma i ono što doživimo kušamo sprovesti u život. To svakako nije lagan posao, ali mislimo da je to za nas od odlučujuće važnosti.

Djevojka jednog mladića piše:

»Naše zajedničke Mise su nešto posebno. Tada smo si jako blizu. Imamo naviku da si kod 'davanja mira' pružimo ruku premda drugi to možda ne učine. To nas opet na poseban način sjedini. Tà to je znak opraštanja i ljubavi te želje da bi u nama bio onaj nutarnji mir srca kojeg jako trebamo. Osim Mise i molitve uvijek nas poveže križ koji načinimo jedno drugome na čelu kada se rastajemo. Taj znak prati nas i onda kada odemo svaki za svojim poslom. Ulijeva nam nadu i veselje te budi spoznaju da je za velike stvari potreban napor. Povezuje nas i onda kad se zbog bilo čega ne možemo susresti. Obično se dogovorimo za sat kada ćemo biti na istoj ‚valnoj dužini'. Tada smo zajedno usprkos tjelesne udaljenosti.«

Slijedeći par tvrdi:

»Osjećamo veliku odgovornost pred tim kako ćemo svojoj djeci prenijeti zajedničko vjerovanje, iako će svatko od nas učiniti to na svoj način. Oboje potječemo iz obitelji u kojima roditelji nisu bili vjerski usklađeni. To nam je obama jako smetalo i stajalo nas je mnogo truda u stjecanju, najprije osobne a onda i zajedničke vjere. Stvarno bi bilo loše da se ne slažemo u tako duboko ljudskoj stvari kao što je vjera, u odnosu prema najvećim vrednotama života i vječnosti.«

Božji mudrac

Piše: IVNA

– Mama, da li je mjesec semafor za avione?

– Molim te, prestani postavljati glupa pitanja, jer ću inače dobiti tešku upalu osmijeha.

– Mama, kad ćeš ti jednom početi sa mnom ozbiljno razgovarati?

– Kad budem imala vremena!

– Onda mi rodi brata da mogu s njim razgovarati!

– Prestani!

– Ako mi nećeš roditi brata, onda mi barem kupi kornjaču!

– Kornjaču?! Ne dolazi u obzir. Kako ti je samo kornjača pala na pamet?

– To ti neću reći.

– Ponašaš se kao pravi, tvrdoglavi magarac!

– A kako je tebi sada pao na pamet magarac? A ja nisam magarac nego kristovac!

– Kakav ti je to sad opet štos, mudrače mali?

– Nije to nikakav štos. Prije, dok si još sa mnom htjela razgovarati, stalno si mi govorila da pripadam Kristu.

– Ah, da. I zato kristovac? Oh, Bože, što li ću ja još čuti od tog zločka?

– Nisam ja zločko!

– Nego?

– Pogodi!

– Da nisi možda mamin dobrotan? Mudrac?

– DA, JA SAM BOŽJI MUDRAC!

Uredništvo i uprava Glasnika Srca Isusova i Marijina stoje vam na uslugu da si nabavite knjige o Srcu Isusovu. Narudžbu šaljite na adresu Glasnika!

SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT (Zgb. 1976)

Mnogima se nameće pitanje: Ima li pobožnost Srcu Isusovu smisla – danas? Na to pitanje daje odgovor 11 kardinala, 9 biskupa i nekoliko svećenika stručnjaka, na Međunarodnom svećeničkom kongresu u Paray-le-Monialu i u Parizu. Papa Pavao VI progovorio je iz Rima. Referati s tog kongresa skupljeni su u knjigu, a predgovor hrvatskom izdanju napisao je kardinal Franjo Šeper. Cijena 2500 dinara.

SRCE ISUSOVO – SPASENJE SVIJETA (Zgb. 1984)

Otac B. Häring, kod nas poznat po svom golemom djelu Kristov zakon, napisao je 30 razmatranja o Srcu Isusovu. U tom poslu došlo je do izražaja njegova teološka stručnost, psihološka zrelost, crkvena vjernost i ljudska toplina. Svoja razmatranja temelji na svetopisamskim tekstovima, liturgiji i smjernicama nekolicine papa, osobito na enciklici HAURIETIS AQUAS, u kojoj Pio XII pobožnost Srcu Isusovu naziva »sintezom cijelog otajstva našeg Otkupljenja«. Cijena 1800 dinara.

PUT LJUBAVI ... ŽIVOT PO DUHU (Zgb. 1987)

Knjigu je napisao otac M. Giuliani. Ima tri dijela. U prvom dijelu donosi 10 poticajnih razmatranja kao pripravu na blagdan Božanske Ljubavi. Veoma prikladno za propovijedi i duhovno štivo. U drugom dijelu ima za svaki dan kroz lipanj kratko razmišljanje. Sva razmišljanja prvog i drugog dijela temelje se na biblijskim tekstovima. U trećem dijelu donosi 11 poticajnih razmatranja o Duhu Svetom. Tumači tko je Duh Sveti i kako on po sakramentima oplođuje duhovni život kršćanina. Cijena 1800 dinara.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU (Zgb. 1975)

Pobožnost Srcu Isusovu stara je koliko i Crkva proizašla iz Kristova probodenog boka. Otac J. Ladame, pisac ove knjige, nastoji tu pobožnost »posadašnjiti«, jasno odgovarajući što nam Srce Isusovo daje i što od nas traži. Nemoj misliti da već znaš odgovor. Ljubav je uvijek tajna od koje se živi, ali se za nju i umire. Cijena 1500 dinara.

ISUS – OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI (Zgb. 1986)

Dr. Mato Zovkić, profesor biblijskih znanosti, razlaže 12 motiva iz života i otajstva Isusa Krista, pokazujući kako nam se Bog objavio u osobi Isusa iz Nazareta – kao Ljubav. Svaka tema opskrbljena je svetopisamskim tekstovima. Knjiga se čita s velikom lakoćom, ali s još većom duhovnom korišću. Cijena 1800 dinara.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... za uslišanu molitvu. – Mira Franković, Gromiljak
... i sv. Antunu za poboljšanje zdravlja. – Dragica Pavličević, Kelemen
... Presv. Trojstvu, sv. Antunu i m. Klaudiji za pomoć u velikim potrebama – Štovateljica N. N.
... i Majci Božjoj Bistričkoj na primljenim milostima, a napose za strpljivost u životnim poteškoćama. – Jana Plodinec, Kanada
... i svima svetima za sretno rođenje i krštenje svoga sina. – Zahvalna majka, Vođinci

... i m. Klaudiji što se počela graditi crkva u Kučanu i što mi m. Klaudija više puta pomogne pronaći izgubljenu stvar. – A. G., – Varaždin
... i sv. Josipu što sam ozdravila od probadanja po cijelom tijelu. – D. R., Donji Vidovec
... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu za ozdravljenje unuke. – Zahvalna baka M. L., Sikirevci

... i svima svetima što sam dobila milost i pomoć u mojoj boli. – Čitateljica Š. J., Bački Monoštor
... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu za mnoge primljene milosti. – Roza Mitrović, Ciglena
... i Gospi od brze pomoći na svim primljenim milostima. – Majka iz Legrada
... sv. Josipu i sv. Antunu uz preporuku za sretnu operaciju. – Draga Mazal, Lukovo

... sv. Judi Tadeju, sv. Josipu i sv. Leopoldu za poboljšanje zdravlja. – Vladka Janeš, Gerovo
... i svima svetima za primljene milosti. – Iva Mandarić, Cista Velika
... sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Franji na primljenoj milosti. – Ljubica
... i Majci Božjoj Bistričkoj za unukovo zaposlenje. – Zahvalna baka iz Siska
... i sv. Leopoldu za sretan porod, zdravo dijete i mnoge druge milosti. – Nives Aleksić, Šibenik
... sv. Maloj Tereziji, sv. Antunu i svima svetima za mnoge milosti što su ih moja djeca primila u svome životu. – Lj. P., Vinogradci
... sv. Antunu i svima svetima na primljenim darovima i uslišanim molitvama. – Ivan Marković, Novo Mesto
... Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima za sretnu operaciju i za mnoge druge milosti. – Anka Mihelčić, Slobodnica
... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Leopoldu i sv. Anti za primljene milosti. – Majka iz Bosanskog Šamca
... i svima svetima za primljene milosti. – Čitateljica iz Vukmanića
... sv. Anti, sv. Alojziju i sv. Leopoldu što mi je sin sretno položio ispit. – Majka Monika, Varaždin
... i sv. Leopoldu na primljenim milostima. – Ljuba Milardović, Split
... za primljenu milost. – S. A., Primošten
... i sv. Anti na primljenim milostima. – N. N., Postira

... i svima svetima za pomoć u teškoći. – Stevo T., Garešnica
... i Majci Božjoj Bistričkoj za pomoć u svim životnim poteškoćama i na primljenim milostima. – P. J., Kanada
... Gospi od brze pomoći i sv. Judi Tadeju za uspješnu operaciju. – Tadej Jurišić, Jaruga
... i Gospi od brze pomoći za bakino ozdravljenje. – Kata Brendić

... i sv. Anti za sve primljene milosti. – Zahvalna Ličanka, Vancouver
... na uslišanoj molbi za unukov sretan ispit, uz preporuku za zdravlje. – Ana Bočkaj, Kutjevo
... Gospi Lurdskoj i sv. Josipu što mi je brat na vrijeme primio svete Sakramente. – S. Marica, Murska Sobota

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

7-8 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

srpanj 1988. god. 79. cijena 350 d

MAJKA BOŽJA BISTRIČKA – KRALJICA HRVATA (Slavi se 13. VII.)

DANI ŽURE
RADOST
PROLASKA GOSPODNJEG
(M. SPAHIJA)

Majka Crkve

U prvim vremenima Crkve više je naglašavano božansko materinstvo Marije: Marija Bogorodica. U posljednjim vremenima naglasak je stavljen na Crkvu i Marija se štuje kao Majka Crkve. Pri svršetku Drugog vatikanskog sabora (21. studenoga 1964.) Papa Pavao VI naglašava da se Crkva ne iscrpljuje u svojoj hijerarhijskoj strukturi, u liturgiji, sakramentima i u svom pravnom uređenju. Njezina intimna bit, prvi izvor njezine posvećujuće učinkovitosti je u mističnom sjedinjenju s Kristom, u sjedinjenju koje mi ne možemo odvojiti od One koja je Majka utjelovljene Riječi i koju je Isus Krist htio tako tijesno povezati sa sobom u našem spasenju. Zato kao krunu Sabor proglašava Mariju »majkom Crkve«, majkom svega Božjega naroda, vjernika i pastira, koji je nazivaju majkom ljubaznom i želi da s tim preslatkim imenom unaprijed Djevica bude još više čašćena i zazivana od svega kršćanskog naroda.

Ovaj naslov poznat je vjernicima već od prvih vremena. Temelji se na božanskom materinstvu, na Marijinoj aktivnoj prisutnosti s Kristom u djelu spasenja što je temeljni odnos Marije s Crkvom. Budući da je Majka Krista, koji je od prvog trenutka svoga ujelovljenja u krilu djevičanskom Glava i svojega mističnog Tijela, to jest Crkve, Marija je i Majka Crkve. »Marija, kao Majka Krista, Majka je vjernika i pastira, Majka Crkve,« veli Pavao VI (Celestin TOMIĆ, MARIJA MAJKA, str. 117)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d. a izaći će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Pred vama je, dragi prijatelji, ljetni dvobroj (7-8) Glasnika, ali uvećan za osam stranica. Da li je ovako uvećan skuplji? Za nas da, za vas ne! Želimo na taj način izraziti priznanje našim savjesnim pretplatnicima, ali i upozoriti one nesavjesne na njihovu nesolidarnost – i to posljednji put! Svima naime koji godišnju pretplatu (3850 dinara) ne pošalju do konca lipnja, obračunat će se Glasnik 500 dinara po komadu, odnosno 5500 dinara godišnje. Na to smo prisiljeni zbog posljednje devalvacije dinara koja je iscrpla sve rezerve koje su stvorili savjesni pretplatnici. Iako nikoga zbog duga ne kanimo tjerati na sud, ne znači da će itko nemaran izbjeći sudu vlastite savjesti. Volio bih da ovo upozorenje ne moram pisati nego da vas, kao obično, upozorim na važnije članke, ali moram i ovo prihvatiti u duhu onog što narod kaže: »Na ljutu ranu ljut lijek!«

U ovom dvobroju naći ćete rastumačene nakane AM (opću i misijsku!) za srpanj i kolovoz, kao i razmišljanja za prvi petak. Marijina godina ide svome kraju. Za Veliku Gospu očekujemo vas u svim Gospinim svetištima širom domovine, a osobito u Hrvatskom nacionalnom svetištu Majke Božje na Mariji Bistrici. Marijino uznesenje vrhunac je njezine slave, ali i najsvjetlija poruka vjere nama: Marijin put vodi u nebo! Tko vjerno poput Marije služi Isusu, Isus će ga proslaviti svojom slavom.

Pučke misije u Županji i posjet Pakracu vode vas na teren naše domovinske Crkve, a sve drugo štivo vodi vas na teren vaše duše, ne bi li ona sazrijevala pod zrakama milosti kao što žito sazrijeva pod zrakama sunca: ono da bude kruh gladnim ustima, a mi da budemo kruh gladnim srcima, počev od svojih najbližih.

Slijedeći Glasnik očekujte uskoro po Velikoj Gospi, a dotle zbogom i sretno vam toplo ljeto!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

SRPANJ 1988.
GOD. 79. KOLOVOZ 1988. BR. 7-8

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 220
BOG JE POHODIO ŽUPANJU, S. Kuzmić 222
DA KRŠĆANI PRIME USELJENIKE KAO BRAĆU I SESTRE, P. Galauner 224
PRED POLAZAK U PROGONSTVO, R. Brajičić 226
KRŠĆANIN NUŽNO SVIJETLI, R. Brajičić 227
ZALAGANJE NOVINARA ZA VJERU, PRAVDU I MIR, P. Galauner 228
SLUŽBA RIJEČI, M. Steiner 231
PJESME, D. Bartulović 231
VJERNOST, R. Grgec 232
OBRAĆENJE ALFONZA RATISBONNA, J. Antolović 233
GOSPA OD POJIŠANA, U SPLITU, A. Katalinić 234
MARIJA DOZRIJEVA ZA NEBO, A. Weissgerber 236
PREPOROD ŽUPE PAKRAC, TINO .. 238
PLODNI POTICAJI, I. B. 240
VELIKANA VJERE IMA I DANAS, B. V., župnik 241
PAPINA PORUKA ZA DAN MASS-MEDIA 242
POSLJEDNJA STRANA DNEVNIKA, MAR-CELINA 244
KAKO JE LIJEP ČIST NARAŠTAJ, S. Kuzmić 246
PORATNI NIKODEM, A. Vidovečki 248
DIJALOG S NEKRŠĆANIMA, M. Rusan 250
ŽENE I ŠIRENJE EVANĐELJA, M. Rusan 251
KAKO BENGALCI GRADE KUĆE, A. Gabrić 252
BOLESNU EMICU POHODILA KOBRA, EMICA 253
GODIŠNJI SUSRET NAŠIH MISIONARA U ZAMBIJI, I. Dilber 254
PETAR KASUI, H. Cieslik 255
NERAZORIVO ZAJEDNIŠTVO, V. Vider 256

Hvala na pismu

OSJEĆAM SE...

Poštovani uredniče!

Javljam vam se prvi put iako redovito čitam vaš Glasnik: Želio bih vam reći nekoliko riječi o svom nesretnom životu.

Imam 18 godina. Živim u obitelji s ocem, majkom i starijim bratom. Već od malena moj život s njima je težak. Uvijek me tuku, napadaju i vrijeđaju. Ne znam što je tome razlog. Od prirode sam jako osjetljiv i nježan. Nemam ni rođaka ni prijatelja koji bi mi pomogli. Osjećam se odbačenim i napuštenim na ovome svijetu. To traje već 18 godina. Nema dana kad ne zaplačem. Tuku me bez razloga čime god stignu. Najteže mi je kad majka baca kamenje na mene i viče mi: »Da Bog da poginuo!«

Brat se prepustio alkoholu, nigdje ne radi, ne ide ni u školu. Zbog ovako neuredno-

ga života izgubio sam zdravlje, obolio sam na živce, trpim od glavobolje i povraća mi se. Trošim lijekove, ali ne pomažu. Vjerujem u Boga i ufam se u njegovu milost. U crkvu idem tajno jer mi to kod kuće brane. Kad bi saznali da sam bio u crkvi bilo bi za mene veoma zlo. U mome mjestu ima jako malo katolika, a i ti koji jesu odali su se samo zemaljskim užicima. Ovako dalje ne mogu, a ne znam što da činim. Znam da moram živjeti, ali savjetujte mi – kako! Unaprijed vam puno hvala!

DADO

Svaka riječ utjehe koju bih ti mogao reći, preslaba je. Svaki savjet koji bih ti mogao dati, nedostatan je. Tvoje se stanje neće promijeniti sve dotle dok se ne promijeni okolina u kojoj si prisiljen živjeti. Jedva da si, zbog slaba zdravlja, kadar biti samostalan.

Kada je nevin čovjek izložen nepravdi i progonu, a nemoćan je da se uspješno brani, kada nepravda i progon dolaze od onih koji bi po naravi ili po svojoj službi nejaka morali štititi a ne zlostavljati, tada je to »u nebo vapajući grijeh«, to jest – Bog sam o takvima vodi računa. On obično neće promijeniti uobičajeno stanje, ali ništa prepaćeno neće kod njega ostati nenaplaćeno, niti će ikoja nepravda ostati nekažnjena. Ta Božja pravda, a ne neka ljudska, daje patniku snage da podnese više nego što bi mogao svojim ljudskim mogućnostima i već je to nasilniku opomena da se zla okani a nepravde popravi.

Vjera u Božju pravdu i naplatu ne znači da ne trebamo potražiti i ljudsku pomoć. Zato se i ti raspitaj kod poštenih ljudi svoga mjesta gdje bi u, slučaju potrebe, mogao zatražiti i pravnu zaštitu. Društvo je po svojim ustanovama također dužno štititi nejake i ugrožene. To što si bolestan nikome ne daje pravo da te zlostavlja, a od roditelja traži i više nego kad su djeca zdrava. Ti pokušavaj svoj život tako provoditi da roditeljima budeš što manje na teret. Poduzmi sve što je pošteno, a misliš da bi ti moglo pomoći. Nadasve ustraj u vjeri da Bog i za tebe zna, te da će on jednom biti i pravedan sudac i potpuna nagrada.

Često se u životu desi da ne možemo izbjeći sve nepravde pa onda i ne napredujemo kako bismo htjeli i mogli, a to nas jako boli. Isus obećava stostruku nagradu onima koji su tako trpjeli, a da sami nisu drugima nanosili boli. M. Maliński o tome ovako razmišlja: »Ne zadržavaj se kod svog neuspjeha, kod nepravdi koje doživljavaš, jer ćeš začas nanizati lanac takvih tužnih časova svoga života. Počet ćeš se jadati kako si nesretan i bijedan, a svaki novi neuspjeh u tom će te samo utvrđivati. Zato svrati pogled na bližnjega. Brzo ćeš se uvjeriti da nisi sam koji trpiš. Uvidjet ćeš da je svima teško a ne samo tebi!«

UREDNIK

SVEKRVA UČI DJECU PSOVATI

Uredniče, od srca vas pozdravljam u nadi da ćete mi pomoći. Ne znam odakle bih počela i što sve da napišem da biste me bolje shvatili i potpunije mi odgovorili.

Mlada sam žena, nedavno sam se udala. Živim s mužem kod svekra i svekrve. Često slušam kako ta moja svekrva uči djecu iz susjedstva psovati. Uči ih izgovarati prostote. Ona se protivi tome da mala djeca uče moliti, jer to, tobože, neće zapamtiti. Psovku će, veli, bolje zapamtiti i po njoj će prije naučiti govoriti. Jednom sam pokušala s njom o tome razgovarati pa sam je upitala:

»Zašto, 'mama', učiš djecu psovati i svakakve prostote izgovarati? Meni se ne sviđa da tako mala djeca, jedva imaju dvije godine, već govore takve prostote!«

»Misliš li ti, snajo, da ja tvome djetetu kad ga rodiš, neću smjeti tako nešto reći?

Znam da ga ti nećeš učiti psovati. Neće ni otac, ni djed. Pa tko će onda, ako ne ja? Što ću drugo raditi?«

Slušajući te riječi, suze su me oblile. Pokušavala sam razgovarati o tome i s mužem, ali je on istog mišljenja kao i njegova mama. On veli da to ništa ne smeta, jer kad dijete odraste, prestat će psovati. Mene to duboko pogađa i pitam se:

»Kakav li će odgoj imati moja djeca uz takvog oca i uz takvu baku? Obično se veli da je dijete onakvo kako ga majka odgoji. Mogu li ja biti kriva za loš odgoj svoga djeteta, ako otac i baka drugačije misle i rade od mene?«

Ja sam bila sedmo dijete u svojoj obitelji, a moj je muž jedinac. Jedna mi je sestra umrla, a dvije su redovnice. I braća su mi već oženjena. Svi koji su u braku složno žive i imaju djecu. Divota ih je bilo gledati kad su bili sasvim maleni. Već tada znali su se prekrižiti, moliti neke molitvice i pjevati pjesmice. Bilo je to djetinje, ali nevino! A zar moja djeca neće tako ni smjeti ni moći?

Dok ovo pišem, stalno plačem. Ne želim ni u čemu pretjerivati. Ne moraju djeca od dvije godine puno znati. Ali, žalosno je da s četiri godine još ne znaju ni znak križa na sebe staviti, niti jednu molitvicu. To ne mogu dopustiti. Razočarala bih time i svoje roditelje kad bi vidjeli da im sva unučad lijepo napreduju samo moja djeca zaostaju u svemu osim u zlu. Recite mi nešto što da učinim. Unaprijed zahvaljujem za savjet.

MARIJANA

U »prizemnom« ljudskom životu caruju poroci i bujaju mane za koje čovjek i ne sluti da postoje. Gdjekad se to pripisuje ljudskoj gluposti i tuposti, gdjekad sirovosti i surovosti, ali najčešće je to ipak znak pokvarenosti. Kako nekome može pasti na pamet to što govori tvoja svekrva, ako nije u sebi pokvarena? Kad to izbije na javu, kad se pokaže pravo lice, onda se vidi kolika smo bijeda. Premalo je tvojoj svekrvi reći: luda baba, jer ludost nekako uključuje i neuračunljivost, ali tvoja svekrva to radi svjesno. Ona zaboravlja što narod kaže: »Tko s vragom tikve sadi, vrag mu ih o glavu razbija!« Neće ni ona proći nekažnjena. Isus je rekao da je bolje s mlinskim kamenom o vratu potonuti u dubinu mora, negoli sablazniti ikoje dijete.

Osim što je grijeh, psovka je i znak teške nekulture, ošugalog duha. Psovka je smrad koji najviše zagađuje naš duhovni okoliš, otrov koji zaudara do neba jer izbija iz samog pakla.

Možeš li ipak utjecati na svoju svekrvu? Nabavi joj knjižicu (na našoj adresi) PSOVKOM OKALJANA GRUDA. Cijena je 250 dinara i dodaj za poštarinu. Čitaj tu knjižicu svakako i sa svojim mužem da se barem on opameti pa ćete udvoje lakše voditi borbu s lakoumnom ženom koja misli da je beznačajno trovati dijete psovkom. Budi prema svekrvi u svemu korektna, ali kad je psovka u pitanju, usprotivi joj se odvažno. Ne može pokvarenost dobiti »građansko pravo«. Tomu se treba suprotstaviti? Moli za svekrvu da je Bog obrati i imaj povjerenja da ćeš svoju djecu ipak pravo odgojiti.

UREDNIK

Bog je pohodio Županju

Korizma je najprikladnije vrijeme za misije. Tada, kroz osam ili više dana razmišljanja i molitve, produbimo vezu s Bogom i osmislimo svoj život. Uz redovite misijske propovijedi bude obično poseban program za djecu osnovne škole, za mladež, za bračne parove, i za stariji svijet. Prikazuju se filmovi iz Isusova života, osobito oni o njegovoj muci koji služe kao priprava za svetu ispovijed. U subotu navečer prikazuje se film »Fatima – nada svijeta«.

Takve misije održane su i u župi Sv. Ivana u Županji. Smatramo da će biti dobro zapisati koju riječ o županjskim misijama.

VAŽNOST PRIPRAVE

Misije ne mogu uspjeti bez dobre priprave svećenika i župljana. Na Josipovo 1987. vlč. Ivan Varošić je najavio program proslave Josipove godine: svakog 19. u mjesecu dolazit će u župu po jedan svećenik, imenom Josip, propovijedati o sv. Josipu i poticati vjernike na molitvu sv. Josipu za naš narod. Najavio je i glavni događaj vezan uz godinu sv. Josipa – velike misije! Započet će uoči Josipova 1988. i trajati do Cvjetnice navečer. Tako je ujedno tekla i proslava jubilarne godine sv. Josipa.

Godina 1987/88. je ujedno Marijina godina za cijelu Crkvu pa je župnik pripremao svoje župljane na misije preporučujući također molitvu Majci Božjoj koju naš narod časti osobitom ljubavlju već stoljećima. Početak je toga čašćenja bio u Solinu gdje je pobožna kraljica Jelena sagradila prvu crkvicu posvećenu Gospi, a kralj Zvonimir je dao uklesati njezin lik u kamen, u Biskupiji kod Knina. Taj lik danas štujemo pod nazivom Gospe od velikog zavjeta. Nakon tako lijepe jednogodišnje priprave misije su u župi mogle započeti prema planu pod zaštitom sv. Josipa i Gospe od velikog zavjeta. Vodili su ih isusovci o. Jure Bosančić i o. Stjepan Kuzmić, a u programu za djecu uključili su se isusovački novaci Stipo Balatinac i Marinko Mlakić.

MISIJE SU POČELE

Nije nikakvo čudo što je već prve večeri, 18. ožujka, nakon duge i dobre priprave crkva bila ispunjena do zadnjeg mjesta. Svečana povorka pripremala se u župnom dvoru. U određenom trenutku krenuše: župnik, misionari, ministranti... Muževi nose veliki misijski križ na kojem je već ugravirana godina 1988. Mladi radnici u radničkim odijelima nose kip sv. Josipa. Žene – majke nose lik Gospe od velikog zavjeta. Dječaci i djevojčice, koji se ove godine spremaju na krizmu, nose u rukama zapaljene baklje. Dok se procesija kretala crkvom prema oltaru sav je narod oduševljeno pjevao

MISIJSKI KRIŽ NA KOJEM JE UREZANA G. 1988. NOSE MUŽEVI

pjesmu »Misija svetih nam dođoše dani«. Osobito je snažno odjekivao pripjev: »Misije zovu, sestro i brate, Isus i Marija čekaju na te«. Ta je pjesma odjekivala crkvom svaki dan tijekom misija i mnoge potaknula da se odazovu Božjem pozivu.

Došavši pred oltar jedan radnik je pozdravio sv. Josipa, žena-majka pozdravila je Gospu od velikog zavjeta, a

LIK GOSPE VELIKOG ZAVJETA NOSE ŽENE I MAJKE

crkveni odbornik je pozdravio misijski križ. Tada je župnik, uz nekoliko riječi, predao svu duhovnu vlast u svojoj župi misionarima. Predao im je i simbole te vlasti: štolu, ključić svetohraništa i križ. Nakon toga jedan misionar je pozdravio sve prisutne održavši kratki uvodni govor, a onda je započela Misa za vrijeme koje je bila i prva misijska propovijed. Sutradan, na blagdan sv. Josipa, na svim se Misama propovijedalo o sv. Josipu kao uzoru vjere i zaštitniku obitelji, Crkve i našeg naroda. Kao osobitost ističem posebnu Misu, za muževe, kojoj je prisustvovalo 150 muževa, jer je sv. Josip osobiti zaštitnik očeva i radnika.

ISPOVIJEDANJE, EUHARISTIJA, DUHOVNA ZVANJA

Običaj je da se prvih dana ne ispovijeda jer je potrebno nekoliko dana da se vjernici raspolože za temeljitu i iskrenu svetu ispovijed, osobito oni koji već dugo nisu pristupali svetim sakramentima. Zato je ispovijedanje počelo tek u srijedu. Najprije su se ispovijedala djeca, a onda stariji. Navečer je bila posebna priprava za ispovijed uz film o muci Isusovoj. Sutradan se pristupilo svetoj ispovijedi. U četvrtak desetak svećenika ispovijedalo je gotovo čitav dan. Ipak se nisu svi dospjeli ispovijediti. Zato se ispovijedanje nastavilo i idućih dana, do kraja misija. Ispovijedilo se oko 2000 vjernika.

Misionari su pozdravili župnikov prijedlog da se četvrtak, dan Euharistije i svećeništva, u misijama proslavi i kao dan duhovnih zvanja. Pozvani su bili svi svećenici i časne sestre koji potječu iz te župe. Svi nisu mogli doći – odazvalo se nekoliko svećenika i časnih sestara te dva sjemeništarca.

Svi su oni došli u procesiji iz župnog stana u crkvu, a prije Mise župnik ih je pozdravio. U ime svih duhovnih osoba iz župe poticajnu riječ mještanima uputio je vlč. Zvonimir Baotić koji živi i radi u Sarajevu kao upravitelj misijske centrale i urednik »Radosne vijesti«. Naglasio je potrebu novih misijskih zvanja.

NEZABORAVAN OPROŠTAJ

U subotu navečer pretposljednji je dan misija. Župu je pohodio đakovački biskup mons. Ćiril Kos. Predvodio je koncelebraciju i održao lijepu propovijed. Njega je posebno obradovao susret s crkvenim odbornicima i članovima župskog pastoralnog vijeća na večeri poslije Mise.

Posljednjeg dana misija bila je Cvjetnica. Trebalo je zahvaliti Bogu za primljene milosti. U misije su bili uključeni svi staleži pa i oni koji zbog bolesti nisu mogli doći. U subotu je bila Misa za bolesnike. One, koji nisu mogli doći, posjetili su misionari po kućama i donijeli im utjehu vjere u svetim sakramentima.

I najmanja djeca, na grudima svojih majki, u subotu poslijepodne primila su Isusov blagoslov. Zato se te večeri iz svih srdaca Bogu zaorila pjesma zahvalnica što je svojom milošću pohodio svoj narod.

Večernja Misa s posljednjom misijskom propovijedi započela je redovito u šest sati. Poslije Mise bila je svečana procesija s Presvetim oltarskim sakramentom, likom Gospe od velikog zavjeta, misijskim križem i likom svetog Josipa.

Budućnost će pokazati kakvi su ustvari plodovi ovih misija. Izrazi zahvalnosti misionarima govore da je, zahvaljujući župnikovom nastojanju i temeljitoj jednogodišnjoj pripravi i molitvama, Bog svoju milost u obilju dijelio i da su ljudi tu milost rado primali.

Misionarima je bilo utješno čuti riječ zahvale jednog intelektualca koji je, između ostalog rekao: »Mogu vam reći da se bar deset teških grešnika obratilo.« Jedan drugi intelektualac ih je ohrabrio rekavši: »Vi imate danas veliku šansu! Vi svećenici! Crkva! Drugima ljudi više ne vjeruju. Toliko puta su prevareni. Držite tu liniju...« Jedan mladić, na pitanje kako je doživio misije, jednostavno je odgovorio: »Tu nema ocjene!«

Stjepan KUZMIĆ

ŽUPNA CRKVA SV. IVANA KRSTITELJA – GLAVOSIJEK, SAGRAĐENA 1803.

Da kršćani prime useljenike kao braću i sestre

Računa se da danas u svijetu ima oko 50 milijuna ljudi koji žive izvan svoje domovine. Većina su to oni koji traže bolje uvjete života, ali ima i oko 20 milijuna takvih koji su morali pobjeći iz svoje zemlje progonjeni zbog vjerskih, političkih ili ideoloških razlika i isključivosti vlastodržaca. Ima i takvih koji su morali napustiti svoj kraj zbog prirodnih katastrofa kao što su suše, potresi i slično. Iseljenici, izbjeglice i prognanici su kao široka rijeka koja se i dalje na sve strane širi. Svi su oni istrgnuti iz svojih prirodnih sredina, nose u sebi tugu i čeznuće za vlastitom domovinom, a često su pogođeni ponižavajućim okolnostima. Pavao VI nazvao je to »pojavom stoljeća«.

PROBLEMI SELILACA DANAS

Svi su narodi u povijesti poznali prisutnost stranaca u svojoj zemlji. Povijest čovječanstva obilježena je progonima, preseljavanjem, iseljavanjem i useljavanjem. I sam Isus već kao dijete morao je s Marijom i Josipom bježati pred Herodom u Egipat da spasi život. Poznate su seobe naroda, ratovi i odvođenje u ropstvo. To je crna mrlja na ljudskoj prošlosti, ali danas je ta slika selilaca poprimila uznemirujuće razmjere jer znači i opću nesigurnost. Problem siromaha u potrazi za srećom veoma je star. Siromasi su uvijek bili, i jesu prvi na udaru u slučaju kakve široke krize. Zbog kriza dolazi do otpuštanja radnika što unosi veliku nesigurnost i nemir u njihov život. Takva nesigurnost pogodila je i naše sunarodnjake u zapadnim zemljama. U posljednje vrijeme u zemljama zapadne Evrope osjeća se, kod domaćih žitelja, sve veće neraspoloženje prema stranim radnicima.

TEŽAK POLOŽAJ IZBJEGLICA

Još teži položaj od privredne emigracije imaju izbjeglice iz vlastite domovine. Gotovo je nemoguće vjerovati da se u ovoj drugoj polovini našega stoljeća zbivaju masovna ubijanja, genocidi i prisilna iseljavanja. Logori za okupljanje izbjeglica pokazuju svu bijedu i tragiku masovnog bježanja iz vlastite domovine, a milijuni bježe kako bi spasili goli život. Neki su se tim bijegom izložili izravnoj opasnosti za život. Sjetimo se samo bježanja preko berlinskog zida, bježanja iz Vijetnama i Kampučije. Na oceanu su mnogi postali žrtve gusara i hrana morskih pasa, a neki su dospjeli u još beznadnije ropstvo negoli je bilo ono iz kojega su bježali.

Ni onima koji su se bijegom dokopali željenog cilja nije uvijek zasjalo sunce sreće. Ako nisu naišli na prijateljski prijem i razumijevanje u novoj sredini, snašla su ih različita razočaranja. Čekanja po logorima, koja su trajala i po pet godina, bila su iznad svega ubitačna osobito za djecu koja se nisu mogla školovati i za mladež koja je rasla bez perspektive. Doseljenicima ne odgovara uvijek ni hrana ni klima u kraju u koji su dospjeli.

RASTU POTEŠKOĆE U PRIHVAĆANJU IZBJEGLICA

Mnoštvo izbjeglica danomice raste. Sve noviji i noviji valovi kreću iz jugoistočne Azije, sa Srednjeg istoka, iz Irana, Indije, Afganistana, iz raznih krajeva Afrike, a ni bježanje iz zemalja istočne Evrope još nije zaustavljeno. Mnoge zemlje koje su bile spremne primiti izbjeglice (a 85 ih je potpisalo Konvenciju o prihvaćanju izbjeglica) zbog sve većeg priliva stranaca na svojoj teritoriji postale su zabrinute i pokazuju sve manje spremnost za prijem. Pakistan, koji je i sam siromašan, ima nekoliko milijuna Afganistanaca. Iran, koji je u ratu s Irakom, također ima nekoliko milijuna Afganistanaca. Sve je to nastalo zbog upada Sovjeta u tu srednjoazijsku zemlju, i to u drugoj polovini 20. stoljeća i uz osudu čitavog svijeta. Bio je to potez koji je i Sovjetima donio ne-

procjenjivu štetu. Uzalud je izgubljeno oko 15000 mladih.

Međunarodne ustanove za brigu o izbjeglicama do sada su velikodušno pomagale, ali su i one ostale bez potrebnih sredstava. Politički, pravni, ekonomski, zdravstveni, obrazovni i vjerski problemi u zemljama useljavanja sve se više zaoštravaju. Potrebe pribjega nemaju granica, njihov broj raste, a domaće se stanovništvo osjeća ugroženo.

BRIGE SV. OCA

Sv. Otac je zaplakao kad je susreo izbjeglice u logorima u Tajlandu. On je i ranije mnogo puta dizao glas u njihov prilog. Njegovi pozivi i smjernice sve od početka njegova pontifikata veoma su odlučni i jasni: »Crkva ima pravo i dužnost da posreduje za obespravljene, ako želi ostati vjerna svome poslanju. Rad sa seliocima nije djelo samo nekih misionara koji su dobili to poslanje svake mjesne Crkve koja se mora brinuti za emigrante i biti spremna da ih primi i da im pođe u susret. Svagdje gdje čovjek trpi, Crkva mora biti tamo, na njegovoj strani.« Sve su to Papine riječi.

PROBLEM BUDUĆNOSTI

Problemi izbjeglica ni u budućnosti neće biti lakši, niti će ih se moći izbjeći. Svaka zemlja i svaka mjesna Crkva morat će voditi računa o činjenici preseljavanja, iseljavanja, bježanja i proganjanja. Kada današnja djeca dospiju do zrelosti, naći će se u društvu raznolikih kultura sa svim posljedicama koje iz toga proizlaze. Nešto slično Crkva je doživjela i preživjela na Mediteranu u vrijeme seobe naroda. Mnogi doseljeni narodi duguju svoju vjeru upravo starosjediocima, a izvan Evrope mnogi starosjedioci zahvaljuju svoju katoličku vjeru upravo doseljenicima iz Evrope. Današnje miješanje s mnogim izbjeglicama koji su u vihoru života izgubili ravnotežu duha i plemenitosti srca posebno je teško. Surovo progonjeni i sami postaju surovi progonitelji. Ljudi pripadaju kojekakvim agresivnim sektama, postaju žrtve brutalnog materijalizma, ideološke isključivosti itd. Sve to stavlja vjernike pred zahtjeve kojih u prošlosti nije bilo. Novi zahtjevi traže sasvim nova iskustva.

POZIV NA MOLITVU

Iz svega što smo rekli vidi se da je naša molitva ovog mjeseca mnogostruko usmjerena, ali ćemo u prvom redu moliti da svaka mjesna Crkva otvori svoje srce i prihvati braću i sestre koji u njezinu krilu traže pomoć i zaštitu. To je zadatak i svakog vjernika i pojedinca. Solidarnost sa svima koji trpe je opipljiv znak našeg stvarnog prihvaćanja i razumijevanja Evanđelja. Molimo se da Duh Sveti u ovom našem vremenu za tu bolnu »pojavu stoljeća« pokrene nove ljude i nove pothvate koji će ublažiti tu muku svijeta. Takva solidarnost s patnicima veoma je uvjerljiv način širenja Radosne vijesti. Jedan je kmerski izbjeglica napisao: »Čitao sam u Bibliji: 'Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!' Mi smo sreli kršćane koji su nam pritekli u pomoć. Sada želimo upoznati religiju koja tako uči i tako se proživljava!«

Bilo bi veoma utješno da nema i drugačijih iskustava!

Nakana naših biskupa:

DA SVE PUTNIKE I TURISTE SUSREĆEMO S KRŠĆANSKOM LJUBAVLJU

»Reci mi kako primaš stranca, pa ću ti reći jesi li pravi kršćanin«, rekao je francuski kardinal Etchegaray. Gostoljubivost je mjera ljubavi i svjedočanstvo života. Danas, doduše, lunja svijetom i veliki broj bogatuna i gotovana, danguba i skitnica, ali je najviše ljudi koji dolaze na odmor u želji da upoznaju druge krajeve i ljude. I naša je zemlja dragi cilj mnogih turista i hodočasnika. Svi oni ostaju ushićeni ljepotom naše zemlje, prijaznošću i srdačnošću naših ljudi. Ipak nije sve tako sjajno. Oni koji naiđu na prijem kod kojeg se više gleda na strančev novčanik negoli na njegovu osobu, ostaju razočarani. Osim pohlepe kojoj čovjek lako podlegne i stranci su tome krivi. Oni misle da se može kupiti sve pa i nedopustivi užici. Razbacuju se novcem i nerijetko potcjenjuju domaće ljude misleći da su domaći sluge strancima. Te obostrane pogreške dovode do mnogih promašaja. Turisti, a i domaći ljudi koji ih primaju, moraju voditi računa o tome kakvu sliku pružaju o sebi. No mi sada mislimo u prvom redu o sebi, da mi ne zatajimo. Mi se vladajmo tako da o sebi pružimo dobro svjedočanstvo, da strancima pokažemo naše prirodne i kulturne vrednote. Vladajmo se tako da nas strani turisti cijene i poštuju, a ne da nas preziru. Zato ih susrećimo s kršćanskom ljubavlju i s poštivanjem svoga i njihovog dostojanstva.

Petar GALAUNER

Pred progonstvo

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Sv. Ivan Krizostom (Zlatousti) rodio se u Antiohiji oko 344. godine. Godine 386. bio je zaređen za svećenika u svom rodnom gradu. Isticao se kao izvanredan govornik i propovjednik. Godine 398. bio je izabran za patrijarha u Carigradu. Kao duhovni pastir želio je iskorijeniti zle običaje koji su se uvukli u carigradsku Crkvu i oživjeti vjeru povjerenoga mu naroda. U njegovim propovijedima odzvanjala je cijela Biblija, osobito poslanice sv. Pavla i Evanđelje. Propovijedi su mu bile revolucionarne. Bičevao je raskoš carskog dvora, a to ga je dvaput odvelo u progonstvo. U progonstvu i umire, sav iscrpljen, na obalama Crnog mora. Pred polazak u prvo progonstvo govorio je svome narodu, misleći na neraspoloženje carskog dvora prema njemu:

»More se ustalasalo. Čuje se olujna grmljavina, ali se ne bojimo da ćemo se potopiti. Mi stojimo čvrsto na pećini. Neka se pjeni more, pećinu neće oboriti. Nek se valovi dižu, ne mogu progutati Kristove lađice. Čega da se bojimo, recite mi. Smrti? 'Meni je život Krist, a smrt dobitak'. (Fil 1,21) Progonstva? 'Gospodnja je zemlja i sve što je na njoj.' (Ps 24,1) Zapljene imanja? 'Ništa nismo donijeli na ovaj svijet i ništa ne možemo iz njega odnijeti.' (Tim, 6,7)

Rugam se svemu onome čime me svijet plaši. Što se njegovih dobara tiče, ja mu se smijem. Ne bojim se siromaštva, ne želim bogatstvo. Ne bojim se smrti. Ne tražim da živim, ako to nije za vaš duhovni napredak. Radi toga vam i govorim o ovom, što se sada zbiva, potičući vas na ljubav i pouzdanje.

Nitko nas neće rastaviti. Ono što je Bog sjedinio, čovjek ne može razjediniti. Za muža i ženu je kazano: 'Čovjek će ostaviti oca i majku te će prionuti uz ženu svoju, pa će oboje biti samo jedno tijelo... Što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja.' (Mt 19, 5,6) Ako ne možeš raskinuti ženidbeni vez, još manje ćeš moći razoriti Crkvu! Ne čuješ li Gospodinovu riječ: 'Gdje su dvojica ili trojica sabrana radi mene, tu sam ja među njima?' (Mt 18,20) A zar tamo gdje je mnogobrojan narod ujedinjen vezom ljubavi, da ne bude Gospodina? On mi je dao jamstvo! Zar se pouzdajem u svoje snage? Držim u ruci njegovo pismo. Na nj se oslanjam. U njemu je moja sigurnost. On je moja mirna luka. Neka se sav svijet digne da me zaplaši, ja držim ovo pismo i ja ga uvijek iznova čitam. Ono je moj bedem. Ono je moje osiguranje. A što to piše? 'Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta!' (Mat 28,20)

Krist je sa mnom, koga da se bojim? Neka me prekriju morski valovi, srdžba velikaša i moćnika. Sve to nije teže od paučine. Kad me ljubav prema vama ne bi sprečavala, ne bih se krzmao ići u progonstvo već danas, jer bez prestanka govorim: 'Gospodine, budi volja tvoja.' (Mt 6,10) Ne volja ovog ili onog čovjeka nego tvoja. Eto kule koja me zaštićuje. Eto nepokolebljive pećine. Eto neslomivog štapa o koji se oslanjam. Neka bude volja Božja! Ako on hoće da ostanem ovdje, neka mu bude hvala. Koje god mjesto izabere za me, neka bude blagoslovljen!

Mi smo jedno tijelo. Udovi ne hodaju bez glave ni glava bez udova. Udaljenost nas može rastaviti, ali nas ljubav spaja vezom jačom od smrti. Kad moje tijelo umre, moja će duša živjeti i sjećat će se svoga naroda!«

Takav je čovjek koji se izgradio po uzoru na Kristovo srce.

Kršćanin - svjetlo

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Sv. Ivan Zlatousti već nam je poznat. Bio je carigradski patrijarh i u svojim je propovijedima žestoko šibao raskoš carskog dvora. Ali on se nije okomio samo na one gore, nego je neštedimice ustao i protiv kršćana koji to nisu. Sve je poduzimao da ih potakne na zauzetiji vjerski život, a osobito na apostolsko djelovanje.

»Nema ništa hladnije«, govorio je, »od kršćanina koji ne radi na spasavanju drugih. Od tog posla ne može te ispričati siromaštvo. Ona udovica koja je u hramsku blagajnu ubacila i dva posljednja novčića, dići će se protiv tebe. I Petar koji je priznao: 'Zlata i srebra nemam', dići će se protiv tebe. Isto tako i Pavao koji je često oskudijevao u onome što je najnužnije za život. Za svoj nerad oko spasavanja bližnjega ne možeš se pozivati ni na svoje nisko podrijetlo, jer i apostoli su bili niska podrijetla, mali ljudi. Niti neznanje te neće ispričati, jer i oni su bili nepismeni. Da si rob, i to čak bjegunac od svoga gospodara, i tada bi mogao učiniti nešto što ovisi o tebi. Sjeti se Onezima. On je bio takav, a gledaj na što je bio pozvan: da surađuje s apostolom Pavlom. Ne pozivaj se na bolježljivost, jer i Timoteja su nagrizale razne bolesti. Sjeti se kako ga Pavao bodri: 'Zbog slabosti želuca i učestalih bolesti, uzimaj malo vina!« (1 Tim 5, 23) Nije važno u kakvom je stanju onaj koji želi napraviti ono što može.

Ne vidiš li kako su snažna, lijepa, vitka, skladna i veličanstvena mnoga stabla – a jalova! Pođe li nam za rukom da dobijemo u posjed neki vrt, više volimo u njemu vidjeti neugledna stabla naranača i maslina puna plodova, negoli ona ponosita a jalova stabla. Tim jalovim stablima slični su oni koji gledaju samo svoj vlastiti interes. Ali oni ne vrijede ni toliko koliko takva stabla, jer od takvih stabala prave se barem kuće, a jalovi kršćani nisu ni za što drugo nego da budu odbačeni.

»Lude« su djevice bile čiste, umilne i čedne, ali nikome od koristi, pa su bile odbačene. Takvi su i oni koji ne nahrane Krista u gladnome. Pripazi: Na posljednjem sudu nije ukoren nitko radi »privatnih« grijeha: nečistoće, zaklinjanja i ostalih, nego je ukor uslijedio samo za one koji nisu nikome bili od koristi za spasenje.

»Je li kršćanin onaj koji je beskoristan za druge«, pitam ja. Ako se kvasac pomiješa s tijestom a tijesto ne uskisne, da li je to doista bio kvasac? Ako miomiris ne miriši ugodno kad mu se približiš, zar ćeš ga nazvati miomirisom?

Ne reci da je nemoguće zalutale dovesti natrag. Ako si uistinu kršćanin, onda je baš ta nemogućnost nemoguća! Ako je istina da u naravi ima proturječnosti, onda je pogotovo istina ovo što kažemo, jer proistječe iz kršćanine »naravi«. Ako kažeš da kršćanin ne može biti koristan, sramotiš Boga i činiš ga lašcem. Lakše je, naime, da svjetlo bude tama negoli da kršćanin ne svijetli. Stoga ne govori da je nemoguće tamo gdje je baš ono protivno moguće. Ne sramoti Boga! Ne sramoti Krista koji je svjetlo svijeta!«

Živjeti treba kako Krist traži. On kori one koji samo govore a ne čine. M. Maliński o tome razvija ove misli: »Usta su nam uvijek puna savjeta, recepata, pouka, opomena. Točno znamo, kako ljudi trebali živjeti, kako bi trebali raditi naši prijatelji, naši kolege, naši susjedi. Znamo što bi trebali izbjegavati, što zadržati, što izmijeniti u svom životu. A zašto naš vlastiti život nije sređen, zašto u našem vlastitom životu ide sve naopako?« Dobro je da si to pitanje češće postavimo!

Zalaganje novinara za vjeru, pravdu i mir

Novine, radio i televizija imaju velik utjecaj u svijetu. Ta sredstva masovnog priopćivanja mogu ljude zbližiti ili razdijeliti; mogu čovjeka učiniti više ili manje čovjekom, mogu razbuktati rat ili ga ugasiti. Sve ovisi o tome s kojim ciljem se ta sredstva koriste, jer se prema tome cilju odabiru vijesti i prilagođavaju komentari. Putem tih sredstava stvara se i usmjeruje javno mnijenje, a ono ima velikog odjeka i u životu Crkve.

Danas je veoma teško biti nepristran novinar. Sva su sredstva u rukama financijskih, političkih i ideoloških moćnika, a ima i zemalja gdje su ona »državni monopol« pa su novinari uvjetovani u svom radu, osobito kad o poslu ovisi i njihov kruh. Zbog svega toga se danas i govori o »filtriranim vijestima« i »orijentiranim komentarima«.

Sva su ta sredstva isto tako kadra mnogo pridonijeti uspostavljanju mira, pravde, vjere i povjerenja među ljudima, odnosno izgradnji boljeg svijeta. To bi zapravo i bila njihova najplemenitija uloga i u tom smislu zauzima se i Crkva. Ona bi htjela da pomoću tih sredstava novinari budu graditelji a ne rušitelji boljeg svijeta.

CRKVA I NOVA DOSTIGNUĆA TEHNIKE KOMUNICIRANJA

Crkva je svjesna velike novinarske moći pa na nov način razmišlja o njoj. O tome se raspravljalo na Drugom vatikanskom saboru, a u Vatikanu je uspostavljen i stalan savjet stručnjaka koji prate razvoj i utjecaj novinarstva u svijetu, nastoje Crkvu učiniti osjetljivijom za to pitanje i pomoći joj da i ona dade svoj prilog kako bi se ta sredstva stavila u pozitivnu službu čovječanstvu. Kao službenica i vjesnica istine oslobodiljice, Crkva smatra da je hitno potrebno osposobiti svećenike, redovnike i laike za upotrebu sredstava masovnog priopćivanja u apostolske svrhe. (Inter mirifica, 15) Ona ujedno poziva »sve ljude dobre volje, a u prvom redu one koji upravljaju tim sredstvima, da ih nastoje usmjeriti jedino na dobrobit ljudskog društva čija sudbina sve više ovisi upravo o pravilnoj upotrebi tih sredstava.« (Inter mirifica, 24)

Pavao VI u svojoj apostolskoj pobudnici »Evangelii nuntiandi« naglašava da Crkva mora iskoristiti priliku »za naviještanje Evanđelja s krovova« (Lk 12, 31), zahvaljujući upravo tim novim tehničkim mogućnostima.

»U službi Evanđelja, ta su sredstva kadra gotovo u beskraj protegnuti područje na kojem se može čuti Božja riječ, te tako omogućiti da Radosna vijest dopre do milijuna osoba. Crkva bi se osjećala kriva pred Gospodinom kad se ne bi služila tim moćnim sredstvima koja ljudski um svakodnevice još više usavršuje.« (Evang. nunt. 45) Zahvaljujući upravo tim sredstvima više od jedne milijarde ljudi moglo je na televiziji pratiti sprovod pape Pavla VI koji je u pokoncilsko vrijeme često bio osporavan u previranjima koja su nastala. Jednostavni sprovodni obredi na Trgu sv. Petra bili su trijumfalan svršetak njegova pontifikata koji se ostvarivao baš u to prijelomno vrijeme.

BORBA ZA MIR I PRAVEDNOST

Nastojanja Ivana Pavla II idu sasvim konkretno, a to nam pokazuje i nakana apostolata molitve za kolovoz. On ih nastoji staviti u službu vjere promicanjem pravde i mira u svijetu. To je naglasio već prigodom Svjetskog dana sredstava društvenog priopćivanja 31. svibnja 1987.

Novinari i svi oni kojima su ta sredstva dostupna mogu puno pridonijeti uspostavi pravde i mira u svijetu. Ravnoteža straha među silama u svijetu mora dobiti nov i vjerodostojniji temelj, a to je međusobno odricanje od sile i uspostavljanje povjerenja. Taj cilj nije zadatak samo političara nego i svih drugih utjecajnih ljudi, dapače svih građana. To će biti moguće tek onda kad on postane prisutan u svijesti i savjesti svih ljudi kao pojedinac i kao nacija. Novinari mogu pridonijeti da društvo počne disati tim duhom i rađati graditelje povjerenja a ne straha. Ako je svakodnevno čitanje novina, slušanje radija i gledanje televizije upijanje misli mira, odgajanje savjesti za pravdu, srca za suživot, cijelog čovjeka za ljubav, onda ta sredstva vrše izvanrednu odgojnu i čovjekoljubivu ulogu. To bi im trebala biti i uloga.

DOBRA INFORMACIJA POKREĆE SAVJESTI

U listopadu 1984. za manje od 48 sati jedna britanska televizija potresla je svijet. Prikazane su slike o strahotama gladi u Etiopiji. Ugroženi su milijuni ljudskih života. Svaki dan umire oko tisuću djece... Neposredno nakon toga pokrenule su se mnoge sile na raznim stranama svijeta. Otvorile su se rezerve jer su se otvorila srca. Počela je stizati hrana i ekipe liječnika dobrovoljaca. Spašeni su milijuni života. Nikada nijedna vijest nije uspostavila toliku solidarnost s ljudima u patnji. Stvoreno je javno mišljenje njima u prilog iako u toj zemlji vladaju strukture koje su djelomično i krive za takvo stanje.

Sličnih primjera ima mnogo. Svojim skromnim mogućnostima to čini i Glasnik Srca Isusova. Zahvaljujući njegovom pisanju naši su ljudi puno pomogli u misijskom radu naših misionara u Indiji i Africi. Što tek mogu učiniti snažne novinske agencije i savjesni novinari?! Nešto o tome govori nam promjena režima na Filipinima koja je prošla bez krvi, postupno ublažavanje rasne diskriminacije u Južnoj Africi, obustavljanje progona Crkve u Burundiju itd. Tu smijemo uključiti i »perestrojku« i »glasnost« koje bude nadu u odleđivanje tvrdih stavova prema Crkvi i ljudskim pravima u zemljama istočnog bloka.

Raskrinkavanje zabluda nije lak posao i uvijek nailazi na otpor moćnika, ali bez slamanja monopola na informaciju, bez uklanjanja istine po kroju samo jedne strane, nema napretka mira, a u tom poslu sredstva masovnog priopćivanja kojima se služe novinari nemaju zamjene.

ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST I MOLITVA

Da bi sredstva masovnog priopćivanja došla u službu vjere, pravde, mira i ljubavi, nisu odgovorni samo novinari. Svaki korisnik tih sredstava može utjecati na stvaranje i izbor programa, barem tamo gdje ta sredstva nisu u rukama nesavjesnih moćnika. Na koji način treba potaknuti promjenu nabolje ovisi o situaciji. Zato ćemo ovaj mjesec na Papin poticaj usrdno moliti da Duh Sveti pokrene srca i savjesti novinara kako bi postali osjetljiviji za osnovna ljudska prava i za trajne vrednote te da i sami smognu snage oduprijeti se nepravednim, sebičnim, pristranim i nesavjesnim zahtjevima svojih poslodavaca.

Nakana naših biskupa:

DA NAŠ KATOLIČKI TISAK HRABRO NAVIJEŠTA RIJEČ CRKVE

U Papinoj nakani osvrnuli smo se na ulogu novina i novinara u društvu općenito. Sve bi to vodilo k ozdravljenju društva, poštivanju ljudskog bića u pojedincu i u narodnim skupinama, suradnji i suživotu umjesto zatvaranju i suprotstavljanju. Svega toga ne može biti ako se ne poštuje vjera i osvjedočenje pojedinaca i nacija, dostojanstvo čovjeka kao djeteta Božjega makar on to dostojanstvo dovoljno i ne poznavao. Te su vrednote utemeljene dublje negoli to misle ideolozi koji žele čovjeka sazdati na pješčanim nanosima pomodarstva. Samo slobodan čovjek, priznat i poštivan u dostojanstvu svoga identiteta, sposoban je za suživot s drugima od sebe različitima. Crkva to trajno propovijeda i uporno naučava, a katolički novinari morali bi to hrabro naviještati. Poslušnost nauci Crkve nije nipošto poniženje za katoličkog novinara nego jamstvo da neće zalutati. On i u Crkvi nema samo mjesto slušatelja i izvršioca nego može i sam pokretati pitanja kojima tromi ljudski elemenat ne da naprijed, a Duh Sveti ih potiče. Hrabro navješćujući riječ Crkve oni na izrazit način vrše svoje apostolsko poslanje u svijetu. Molimo i na tu nakanu naših biskupa!

Petar GALAUNER

Služba riječi

Piše: Marijan STEINER

»Misa je sastavljena kao elipsa koja ima dva žarišta. Jedno žarište je Božja riječ u Svetom pismu, pa prvi dio Mise nazivamo služba riječi. Drugo žarište je presveti Sakrament, te govorimo o euharistijskoj službi. U oba žarišta prisutan je Krist, naravno, na različite načine. Njegova nazočnost u riječi je pripravni stupanj za višu prisutnost u Sakramentu koji se ostvaruje u pretvorbi.« (J. A. Jungmann)

Služba riječi je prvi dio svete Mise koji sadrži biblijska čitanja, pjesme između čitanja, homiliju (propovijed), ispovijest vjere i molitvu vjernika.

BIBLIJSKA ČITANJA

Liturgija riječi je prvi dio Mise, ali ne obnavlja se samo u Misi. Postoji i kod slavlja drugih sakramenata ili kao samostalni bogoslužni čin. Već iz toga vidi se da Crkva pridaje veliku važnost čitanju Svetog pisma u bogoslužju. Vjernici su pozvani da i u privatnom čitanju i razmišljanju nad Biblijom produbljuju poznavanje Božje riječi koja je hrana našim dušama. Sv. Augustin je ovako opisao bogatstvo i ljepotu Božje riječi: »Divne li dubine u Tvojim riječima, Bože moj! Njihova je površina, evo, pred nama i veseli nas kao djecu. Ali divna je njihova dubina. Strah me je gledati u nju, strah od poštovanja i drhtaja od ljubavi.«

U misnom slavlju čitaju se odlomci iz Biblije Starog i Novog zavjeta. Na taj se način očituje jedinstvo povijesti spasenja koja dosiže vrhunac u Kristu. Svetopisamska čitanja vjernici slušaju sjedeći, no kod naviještanja Evanđelja svi stoje iz poštovanja prema Kristu Gospodinu koji govori svojoj zajednici. Knjizi Evanđelja iskazuje se počast također kađenjem, zapaljenim svijećama i poljupcem. Nakon proglasa svi kliču: »Slava tebi, Kriste!«

Crkva želi da se vjernicima pruži »obilatiji stol Božje riječi«. Stoga postoje tri niza nedjeljnih čitanja (A, B, C), a u obične dane »kroz godinu« dva niza prvih čitanja (parna i neparna godina).

Naviještanje Božje riječi u liturgiji mora biti jasno, razgovijetno i svečano jer u tim riječima sam Bog progovara okupljenoj zajednici. Kad se na takav način razmišlja, veoma žalosno izgleda kad mnogi vjernici zakašnjavaju na Misu kao da im nije stalo da čuju Božju riječ!

PSALAM I ALELUJA

Nakon prvog čitanja slijedi psalam. Po svojoj naravi on zahtijeva pjevanje, no može se i čitati. To je odgovor zajednice Bogu njegovom vlastitom riječju jer i psalam je Božja riječ. On spada u najstarije liturgijske pjesme. Najbolje je da se izvodi tako da psalmist pjeva psalam, a puk ponavlja najvažniji stih nakon svake kitice.

SLUŽBA RIJEČI UKLJUČUJE I PROPOVIJED. TOPLU I ZANOSNU, KAKO TO UČINI POMOĆNI BISKUP ZAGREBAČKI, MIJO ŠKVORC

Aleluja se pjeva uvijek, osim u korizmi. To je usklik radosti i hvale koji bismo mogli prevesti izrazom »hvalite Gospoda!« Ako se aleluja ne pjeva, može se ispustiti.

Osim psalma i aleluja pjevaju se na određene blagdane i tzv. posljednice. Te su pjesme nastale u srednjem vijeku. U njima dolazi do izražaja živa vjera puka. Na dan Vazma (Uskrs) obvezatno se izvodi posljednica »Svetoj žrtvi uskrsnici«, a na Duhove »Dođi, Duše presveti«.

PROPOVIJED

Propovijed je sastavni dio službe riječi. Njome se »tumače otajstva vjere i pravila kršćanskog života«. Od svećenika se traži da tu službu obavlja zauzeto i ozbiljno kako bi vjernike uveo u dublje shvaćanje biblijskih čitanja, odnosno drugih liturgijskih tekstova. »Neka se služba propovijedanja obavlja vjerno i pravilno. Propovijed neka poglavito crpe iz vrela Svetog pisma jer navješćuje čudesna djela Božja u povijesti spasenja ili u Kristovu otajstvu koje je uvijek u nama prisutno i djeluje, osobito u liturgijskim slavljima.« (Konstitucija o liturgiji, 35) Propovijed je obvezatna svake nedjelje i zapovjedanog blagdana, a preporučuje se i u drugim zgodama.

ISPOVIJEST VJERE

Nedjeljom i svetkovinama, nakon propovijedi, svi ispovijedaju svoju vjeru recitirajući obrazac apostolskog ili nicejsko-carigradskog vjerovanja. Apostolsko vjerovanje sadrži bitne članke naše svete kršćanske vjere koju smo primili od apostola. Nicejsko-carigradsko vjerovanje oblikovali su crkveni oci na slavnim koncilima u prvim stoljećima Crkve: u Niceji godine 325, odnosno u Carigradu godine 381. Na taj način okupljena zajednica izriče svoju vjeru i pristanak uz Božju poruku proglašenu u biblijskim čitanjima i u propovijedi. Ispovijest vjere izgovara se na najsvečaniji liturgijski način – stojeći.

MOLITVA VJERNIKA

To je molitva u kojoj se uz sudjelovanje naroda moli »za svetu Crkvu, za one koji imaju vlast i upravljaju narodima, za one koje tište različite potrebe, te za sve ljude i za spasenje svega svijeta.« (Konstitucija o liturgiji, 53) Takvu je molitvu preporučivao već sv. Pavao (usp. 1 Tim 2, 1-2) i ona se obavljala u kršćanskim zajednicama kod euharistijskog slavlja. S vremenom se u rimskoj liturgiji posve izgubila (izuzetak je bila sveopća molitva u bogoslužju Velikog petka). Ova je molitva opet uvedena u Misu poslije Drugog vatikanskog sabora. U njoj vjernička zajednica moli za potrebe cijele Crkve i čovječanstva.

Postoje tiskani obrasci molitve vjernika, no za pojedina slavlja dobro je istaknuti prigodne prošnje. One se ponekad mogu prepustiti i slobodnom nadahnuću pojedinih članova okupljene zajednice, ako se Misa slavi u manjim skupinama. Vjernička molitva mora prvenstveno izražavati potrebe cijele zajednice, a ne osobne probleme i brige. Prošnje iznosi đakon ili neki svjetovnjak, a molitvu uvijek započinje i zaključuje svećenik koji predvodi bogoslužje. Time završava služba riječi.

Plamen

U jezgri žiča mog
živi se upalio plam.
Nije to strasti plam
što bezumljem gori,
ni ljubavi plam
što neotkrivene
otkriva dubine,
već plam upaljen za Te,
da me vine
k Tebi u visine!

Ti si...

Ti si sa mnom,
u meni,
da bi se osvjedočio
o svijetu ovozemaljskom,
i da bih ja svjedočila
o Tebi koji prebivaš
u svijetu božanskom.

Ti si...

Zovem Te imenom Ljubavi,
jer što znam,
nijednom Te drugom riječju
izreći ne mogu.
U njoj Ti se dajem
i po njoj koračam k Tebi
svome Bogu.

Danica BARTULOVIĆ

Vjernost

Piše prof. Radovan GRGEC

Marija je ostala vjerna svojoj prvoj i najvećoj ljubavi do kraja, tj. do uznesenja na nebo. Toj ljubavi valja reći ime: Bog. Čuvajući riječ Božju u srcu i uvijek poslušna Duhu, u skromnosti i vjernosti, izgarala je i izgorjela najveća među ženama. Dan njezine smrti, Velika Gospa, u ovom kolovozu predstavlja svršetak Marijine godine, koja treba da svima nama bude poticaj na vjernost Isusu i Mariji.

O vjernosti Isusu i Mariji govore njezina svetišta i prošteništa diljem domovine, a naročito Bistrica, središte »romara Hrvata«. Od prošle godine, po odredbi naših biskupa, slavimo blagdan Majke Božje Bističke 13. srpnja. Zaista možemo reći da u bističkom prošteništu kuca srce vjerne Hrvatske.

Katkada nas rezultati raznih intelektualnih aktivnosti i napredak tehničkog razvoja civilizacije oduševljavaju tako da zaboravljamo na vrijednosti koje nisu toliko uočljive. Divimo se intelektualcima i visokokvalificiranim stručnjacima sa zvučnim titulama, dok pokraj nas, gotovo neprimjećeni, prolaze mali ljudi koji savjesno i vjerno vrše svoje svagdanje dužnosti. Očarani dometima i sposobnostima uma kao i onim što svijet cijeni i reklamira, pomalo otupljujemo za vrednote srca, kao što su ljubav, milosrđe, požrtvovnost, hrabrost, gostoljubivost i vjernost.

U civilizaciji, u kojoj se inteligencija ponekad poistovjećuje sa sposobnošću snalaženja (na račun drugoga), srce, odnosno ono što ta riječ simbolizira u našoj sredini, potiskuje se u »drugi plan«. Smetnuli smo s uma da je upravo »inteligencija srca« jedina prava inteligencija a vjernost srca najveća hrabrost i danas najpotrebnija krepost. Nedavno sam čuo kako nekog bogoslova, prije ređenja, pitaju znanci: »Za koju krepost najviše moliš Boga?« Odgovorio je: »Za vjernost.«

Vjernost zauzima posebno mjesto među vrednotama srca, i ta nam krepost danas najviše nedostaje. Kršenje zadane riječi, »mijenjanje zastava«, napuštanje bračnog druga ili svećeničkog zvanja redovita je pojava. Suvremeni »snalažljivci« opravdavaju takve postupke raznim sofizmima i »dužnošću« da čovjek bude vjeran samom sebi, a ne nekome.

Svecima i pravim ljudima, tijekom povijesti, bila je nepoznata i strana takva logika. Resila ih je vrlina vjernosti kao dragulj u teškoj kruni koju su pronijeli kroz život i njegove teškoće.

Marija, Djevica i Majka, i u tom nam je put i putokaz. Ove godine, na blagdan Gospe Lurdske, Ivan Pavao II. rekao je sudionicima skupa prijatelja fokolarina; »Marija ide pred nama i vodi nas na našem hodočašću prema nebeskoj domovini, pokazujući nam put...«

Budimo sigurni da će, ako budemo vjerni, Marija i nama pomoći na putu prema Sinu i da će nam vratiti vjernost za vjernost kako to samo ona zna i može!

Obraćenje Alfonza Ratisbonna

Među mnogobrojnim rimskim crkvama i bazilikama nalazi se i bazilika S. Andrea delle Fratte, nedaleko od glasovitog Španjolskog trga, na kojem dominira kip Bezgrešnog Začeća. U toj bazilici nalazi se jedna kapela Majke Božje, a jedan natpis na francuskom jeziku podsjeća što se ondje jednom zbilo. Natpis glasi:

»20. siječnja 1842. Alphonse Ratisbonne došao je ovamo kao otvrdnuli Židov. Ukazala mu se sveta Djevica, koju je vidio. Pao je na tlo Židov, a podigao se kršćanin. Stranče, ponesi sa sobom tu dragocjenu uspomenu Božjeg milosrđa i moći Presvete Djevice.«

Obraćenik Ratisbonne sam ovako opisuje taj milosni čas:

»Dok sam šetao po crkvi, najedanput osjetih nešto kao da me zahvatila nekakva uzbuđenost. Pred sobom vidjeh neki veo. Sva mi crkva izgledaše mračna, osim jedne kapele, u koju kao da se bijaše slila sva svjetlost. Podigao sam oči prema kapeli što blještaše od svjetla te vidjeh gdje na oltaru stoji živa, velika, veličanstvena, milosrdna, presveta Djevica, nalik na onu kako je prikazana na čudotvornoj medalji.

Rukom mi je dala znak da kleknem.

Neka sila kojoj se ne mogoh oduprijeti, vukla me k sebi i kao da mi je govorila: 'Dosta je tako! Tako sam ja to shvatio. I u taj čas padoh na koljena na mjestu gdje sam se nalazio. Više puta nastojao sam podići oči prema Presvetoj Djevici, no poštovanje i sjaj učiniše te ih ponikoh, ali to nije priječilo očevidnost viđenja. Gledao sam u njezine ruke te uočih izraz praštanja i milosrđa.

U prisutnosti svete Djevice, iako mi nije rekla ni riječi, shvatio sam strahotu stanja u kojem sam se nalazio, rugobu grijeha, ljepotu katoličke vjere, jednom riječju: shvatio sam sve. O, čudesna silo Marijine prisutnosti!«

I tako molitve dobrih i njezino milosrđe trijumfirahu nad tvrdokornošću Alfonza Ratisbonna.

On sam je kasnije to ovako posvjedočio:

»U prisutnosti svete Djevice, premda nije rekla nijedne riječi, shvatio sam sve... U času čuda pao je povoj s mojih očiju, i to ne samo jedan već mnoštvo povoja koji me obavijahu, a padahu postupno i brzo kao što nestaje snijeg, blato i led pod žarkim suncem.«

Ukazavši se Ratisbonnu i obrativši ga u tren oka, sveta Djevica je na najrječitiji način potvrdila svoju uzvišenu ulogu u djelu spasenja.

Majka Božja i majka čovječanstva rodila je u život milostitog sina tvrdokornog izraelskog naroda. Sudjelovala je u njegovu spasenju te ga privela k Bogu. Zbog takve njezine uloge već sv. Augustin Gospu naziva »Putem koji je Gospodin pripravio da po njemu dođe k nama.«

Upućujući dušu prema Istini, Gospa je Ratisbonna dovela k Bogu. I nije se zaustavila samo na tome već je i dalje pratila svog novoobraćenika utječući također i na njegovu duhovnu preobrazbu u smislu očišćenja njegova osjećajnog života. Da Gospa upravo tako postupa, priznao je nekoć i sv. Alfonz kad je rekao:

»Na taj način sam Božju ljubav pretpostavio svakoj drugoj ljubavi pa čak i ljubavi svoje zaručnice koju sam gledao u novom svjetlu. Promatrao sam je kao objekt što ga Bog drži u rukama, kao dragocjeni dar koji se cijeni još više i to više zbog osobe koja ga je darovala.«

Marija – uzrok naše radosti – proizvela je u Alfonzovoj duši radost koja je plod milosti otkupljenja.

Zbog svih tih darova i milosti, koje je po zagovoru nebeske Majke primio, Alfonz Ratisbonne je mogao reći kao i Jan Sobieski g. 1683. nakon pobjede nad Turcima kod Beča:

»Veni, vidi et Virgo vicit!« – »Dođoh, vidjeh i Gospa pobijedi!« Mogao je u duši zapjevati:

»Veliča duša moja svetu Djevicu i kliče duh moj u Mariji pomoćnici, koja me privede k spasenju.«

Josip ANTOLOVIĆ

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Gospa od Pojišana, u Splitu

Piše: Ante KATALINIĆ

U prvoj polovici 11. stoljeća, u doba hrvatskih kraljeva, splitskom Crkvom upravljao je nadbiskup imenom Pavao. On je oko god. 1020, malo izvan grada, u predjelu Poljud, sagradio crkvu u čast Bl. Djevice Marije. Crkvu je obdario mnogim zemljištima od kojih se jedno zove »terra de Panisano«, istočno od grada. Sigurno znamo da se radi o današnjem Pojišanu. Već su, dakle, prvi počeci povijesti crkvenog zemljišta Panisano, Pojišan, vezani uz ime našeg čovjeka, nadbiskupa Pavla. U njegovoj rodbini susrećemo hrvatska imena: Črnoje, Dobronja. Kada je na tom zemljištu sagrađena Gospina crkva, nije nam točno poznato. Povijesni izvori govore da već godine 1260. tu postoji crkvica sv. Marije »de Panisano«, tj. Gospe od Pojišana. Po svoj prilici su benediktinci, kojima je pripadao Poljud, na svom posjedu (Panisano) Pojišan, podigli kapelicu Gospi u čast. U svakom slučaju, na Pojišanu se Gospa štuje već preko 700 godina.

Godine 1606. i 1607. harala je u Splitu kuga. Pokosila je četiri tisuće stanovnika tako da je na životu ostala samo jedna tisuća. Tada je umrla i Jelena, kći splitskog kneza i kapetana Martina Bondumerija. Kćer je dao pokopati u crkvici Gospe od Pojišana, pa je tom prilikom Gospino svetište dao povećati, proširiti i obnoviti. O tome nam govori latinski natpis na kamenoj ploči koja se nalazi u crkvi desno od ulaznih vratiju. Taj natpis u hrvatskom prijevodu glasi: »Martin Bondumerij, knez i kapetan splitski, pobrinuo se da se ovaj hram od temelja proširi na čast i slavu Bl. Djevice Marije, 1607.« Ispod te ploče stajao je natpis da je proširenu crkvu posvetio na čast Uznesenja Marijina splitski nadbiskup Sforza Ponzoni i to druge nedjelje lipnja godine 1618.

Crkva Gospe od Pojišana, kakva je danas, gradila se od godine 1761. do 1772, a zvonik je dovršen tek 1794. Novi prekrasni mramorni glavni oltar, postavljen je također 1794. Milostinja za gradnju crkve, zvonika i oltara skuplja se po Splitu i okolici, po Braču i Zagori, jer je štovanje Gospe od Pojišana bilo veoma rašireno. Za skupljanje milostinje najviše su bili zaslužni članovi bratovštine Gospe Karmelske.

Sigurno je da već godine 1470. postoji bratovština s naslovom Gospe od Pojišana. Član te bratovštine bio je i Marko Marulić. Od konca 17. stoljeća članovi bratovštine bili su pretežno Hrvati iz Bosne koji su bježali pred Turcima pa su se naselili u Splitu. Pravni gospodar Gospina svetišta bio je splitski Kaptol, ali je bratovština često svojatala prava nad crkvom. Godine 1605. bratovština Gospe od Pojišana promijenila je ime pa se nazvala bratovštinom Gospe od Karmela. Na početku prošlog stoljeća bratovština je za neko vrijeme bila ukinuta, ali je poslije ponovno uspostavljena. Stoljećima se za svetište brinuo jedan od kanonika prvostolnog Kaptola, a za bogoslužje u svetištu bio je zadužen poseban svećenik kojeg su zvali Ermita, pustinjak, jer je Pojišan, za ona vremena, bio daleko od grada. Ermita je obično bio Poljičanin, a službu Božju je obavljao na starohrvatskom jeziku iz glagoljskih misala. Od godine 1908. svetištem upravljaju oci kapucini koji su uz crkvu podigli svoj samostan.

Slika Gospe od Pojišana, koja se nalazi na glavnom oltaru i stoljećima se štuje kao čudotvorna, prikazuje nam presvetu Bogorodicu s oznakama bizantske umjetnosti tipa Gospe Hraniteljice (Galaktotrophusa). Potječe iz 15. stoljeća i veoma je lijepa. Prema pobožnom pripovijedanju sliku je našao neki

Poljičanin na morskoj obali blizu današnjeg svetišta.

U svetištu Gospe od Pojišana glavne svečanosti održavaju se na dan Velike Gospe i Gospe Karmelske.

Sve do svršetka drugog svjetskog rata proslava na dan Velike Gospe bila je veličanstvena. Evo kako nam to slavlje opisuje Pero Marčić, isusovac, koji je u svojim mladim danima mnogo puta sudjelovao u toj proslavi:

– Na dan Velike Gospe, oko pet sati ujutro, uputila bi se iz crkve Gospe od Pojišana mala, tiha procesija otaca kapucina i nešto naroda prema katedrali sv. Duje, prateći Gospinu sliku koju su nosile djevojke u bjelini. Kad bi oko 6 sati stigli u katedralu, u sredini crkve već je bio pripravljen lijep oltarić na koji su odložili Gospinu sliku. Tada bi, svojoj nebeskoj Majci, počeo dolaziti narod iz čitavog Splita. Molilo se i pjevalo Gospine pjesme od jutra do večeri, i klečeći se obilazilo oko oltarića s Gospinom slikom. U 10 sati biskup bi imao svečanu pontifikalnu Misu i održao propovijed. Poslije Mise zamolio bi narod da ponovno dođe podvečer na svečani ispraćaj Gospine čudotvorne slike natrag na Pojišan. Odazvao bi se doista čitav Split. Bile su zastupljene sve župe, svi muški i ženski samostani, sva crkvena društva sa svojim službenim crkvenim zastavama. Procesija bi se uputila iz katedrale prema crkvi sv. Dominika, onda do nekadašnje biskupove palače i župne crkve sv. Petra (u ratu je srušena), odatle uzbrdo prema crkvi i samostanu sv. Klare, pa u crkvu otaca kapucina. Natrag na Pojišan sliku su nosila četiri mladića, a sa strane su stupale dvije djevojke s cvijećem u rukama. Svi su bili u narodnim nošnjama. Procesiju je redovito predvodio biskup, a pratili su ga kanonici i svećenici. U procesiji je svirala glazba. Prozori na kućama uz koje je prolazila procesija bili su okićeni cvijećem i hrvatskim zastavama. Zvona crkve sv. Duje, sv. Petra, sv. Klare i na Pojišanu, svečano su zvonila. Procesija je prolazila kroz gusti špalir naroda. To veliko Gospino slavlje bilo je prožeto dubokom pobožnošću i sabranošću. Svi su bili svjesni da je to blagdan Velike Gospe, da je među njima slika Gospe od Pojišana koju su njihovi preci stoljećima štovali s najvećom ljubavlju i pouzdanjem.

SLIKA GOSPE OD POJIŠANA, GOSPA HRANITELJICA, IZ XV. STOLJEĆA

Kad bi procesija stigla na Pojišan, narod bi se zaustavio pred crkvom, na otvorenom, gdje je za tu prigodu bio postavljen oltar i propovjedaonica.

Sliku su položili na oltar. Svećenik, svake godine drugi, održao je propovijed. Poslije propovijedi slijedilo je pjevanje Gospinih litanija, a potom blagoslov s Presvetim. Na koncu biskup bi svečano zapjevao »Tebe Boga hvalimo«, a sve bi mnoštvo oduševljeno prihvatilo. Oko devet sati navečer sve bi se završilo i narod bi se razišao pjevajući Gospine pjesme.

Poslije drugog svjetskog rata procesija se morala izostaviti.

I danas se glavna Gospina slavlja na Pojišanu održavaju na dan Velike Gospe i na dan Gospe Karmelske. Na dan Velike Gospe na Pojišan uglavnom idu samo Splićani, a na dan Gospe Karmelske pridružuju se Kaštelani i Poljičani. Uoči obiju svečanosti obavlja se devetnica na čast Gospi. Danas je ulogu glavne svečanosti preuzeo blagdan Gospe Karmelske, jer na Veliku Gospu narod ide u Sinj.

Veoma zanimljivu atrakciju za hodočasnike svetišta Gospe od Pojišana predstavljaju zavjetni darovi, osobito oni koje su crkvi poklonili pomorci. Na ogradi orgulja vise mali brodovi, vrlo fino izrađeni i do u detalje slični velikim brodovima koji su Gospinim zagovorom bili spašeni u olujama na moru. Na zidu crkve vise

(Nastavak na str. 245)

Marija dozrijeva za nebo

Piše: Antun WEISSGERBER

Nakon velikog događaja Duhova, u kome Marija vrši prvi put ulogu Majke Crkve, njezin put vjere prelazi u završno dozrijevanje za nebo. Za nju je taj važni završetak toliko nutarnji da je ostao sakriven okolini vjernika te nijedan biblijski izvještaj o tom ne govori. Tek je u velikom znamenu Otkrivenja simbolički naznačen iza uzašašća njena Sina: »a Žena pobježe u pustinju gdje joj je Bog pripravio sklonište da se onđje hrani 1260 dana.« (12,6) Pustinja označuje visoku kontemplaciju Marijine duše u kojoj ona dozrijeva za nebesku slavu. No mi možemo samo nagađati što se zbivalo u njenoj duši i kako je Duh Sveti ukrašavao svoj najljepši zemaljski hram u kom je boravio nebeski Kralj.

No Marija nije bila u prvoj Crkvi posve zatvorena u svoju visoku kontemplaciju, nego je u njoj bila životno prisutna kao »Majka Gospodinova« pružajući na više načina svoju posebnu suradnju.

SVJEDOKINJA OTAJSTVA KRISTOVA

Mariju Isus nije pozvao da bude njegova svjedokinja propovijedanjem po svijetu kao što su to činili apostoli. Ipak je ona »iznimna svjedokinja Kristova otajstva« (RM 26), »posebna svjedokinja Isusova djetinjstva i njegova skrivenog života u Nazaretu jer 'pohranjivaše sve te događaje u sebi i prebiraše ih u svom srcu' (Lk 2,19,51).« Svi su svjedoci Isusova djetinjstva pomrli. Možda je bio živio još koji od betlehemskih pastira, ali nitko osim Marije nije bio prisutan svim onim događajima o kojima razmatramo u pet desetki radosne krunice, a zapisao ih je Luka u svom evanđelju. Samo ih je Marija mogla prenijeti Crkvi jer samo ona je svima bila prisutna i pamtila sve te događaje oživljavajući ih u sebi čestim razmišljanjem. Divan je papin zaključak: »Crkva je, dakle, od prvog trenutka gledala Mariju kroz Isusa, kao što je i Isusa gledala kroz Mariju.« (RM 26)

Bibličari se zanimaju kome je prvome Marija otkrila tajne Isusova djetinjstva: Da li pobožnim ženama jer su one posebno znatiželjnije za sve što spada u djetinjstvo? Da li najprije Ivanu, svom čuvaru i duhovnom sinu? Da li Jakovu mlađem, svom rođaku i prvom biskupu jeruzalemske crkve? Da li Petru kao apostolskom poglavici? Luka nam kaže od koga je primio predaju o Isusovu djetinjstvu, ali nas upozorava da je Marija prvi izvor te predaje kada dvaput ističe kako je sve te događaje brižno u svom srcu čuvala i o njima razmišljala. Doista, nije važno pitanje kada i kome je prvome otkrila događaje djetinjstva, nego je važno da ih je predala apostolskoj Crkvi neka ona raznese po svijetu radost Kristova utjelovljenja po kome »sam Bog dođe da nas spasi.« (z 34,4) Tako je Marija kao prva novozavjetna vjernica prethodila vjeri Crkve predajući joj otajstvo utjelovljenja koje se u njoj dogodilo.

SURADNICA CRKVE LJUBAVI

Djela apostolska nas izvješćuju o zajedništvu ljubavi prvih kršćana koje se očitovalo prodavanjem dobara i darivanjem utrška Crkvi da bi to »dijelili svakome prema njegovoj potrebi.« (3,45) Održavali su gozbe ljubavi (agape) po kućama. Prva im je briga bila opskrba udovica i sirota. Kad je nastalo trvenje i mrmljanje između Helenista i Židova oko udovica, postaviše apostoli sedam đakona da poslužuju kod stolova. (Dj 6, 1-6)

Kako li se Marija ponašala na tim sastancima? Lako si možemo predstaviti da je brižna mati, koja se negda u Kani zauzela za siromašne svatove da dobiju vina, i sada vodila brigu za one zapuštene i zapostavljene siromahe. Ta i ona je tada već bila sirota udovica, ali su je svi štovali kao majku Isusovu. Imala je dobrostivo srce da bude Maj-

ka udovicâ i sirotâ kad bi ih našla zapuštene i gurnute u kut. Kako dugo je to trajalo ne možemo reći jer ne znamo dan kad je zašla u nebo na svadbu Jaganjčevu.

PRIČESNICA EUHARISTIJE

Prva zajednica bila je vrlo složena jer su bili »postojani u apostolskoj nauci, zajedničkom životu, lomljenju kruha i u molitvama.« (Dj 3,42) Središnja snaga njihove ljubavi izvirala je iz Euharistije koju prvi kršćani nazivahu »lomljenje kruha«. Kad je taj sveti čas došao, i Marija se pričešćivala iz ruke Ivanove tijelom i krvlju svoga Sina skrivenim pod prilikama kruha i vina. Tko da dostojno opiše što se tada zbivalo u njenoj duši? Kakvog li sjedinjenja Majke sa Sinom kroz koprenu »tajne vjere«?

Euharistija je produženje utjelovljenja koje se u njoj dogodilo. Ona jedina može reći da blaguje Tijelo od svog tijela, i Krv od svoje krvi. Spominje se svih onih događaja kad je Božjeg i svog Sina nosila, rodila, hranila, čuvala, odgajala, u hramu prikazala i izgubljenog tražila. Sad su te divne uspomene postale pjesma njezina majčinskog srca.

Euharistija je nastavak golgotske žrtve kojoj je ona pod križem prisustvovala. Sjeća se tih prebolnih časova kad je mač boli probadao njenu dušu. Sad je sretna jer te boli rodiše novi život otkupljenicima Kristove žrtve. Zbog njih je postala »Majka naša u redu milosti.« (LG 56)

Euharistija je prisutnost uskrsloga Krista koji nas hrani sobom kao zalog našeg uskrsnuća: »Tko jede moje tijelo i pije moju krv ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.« (Iv 6,54) Dok prima svoga uskrsloga Sina, Gospa se raduje neizrecivom radošću jer se bliži dan kad će opet vidjeti Sina i Boga svoga svojim uskrslim očima.

ZAGLEDANA U VJEČNOST

Francuski laik-teolog Jean Guitton poziva nas pri kraju svoje knjižice »Djevica Marija« da promatramo Gospu kako dozrijeva za nebo nutarnjim dozrijevanjem u ognju Duha Svetoga koji u njoj dovršava svoje remek-djelo. Duh joj vodi dušu u najviše visine Gore Gospodnje da shvati i obuhvati cijelo djelo spasenja po Kristu, da shvati i svoje poslanje u tom divnom djelu. Gospa uranja u cjelovit smisao objave u koju je njena suradnja utkana po Božjoj zamisli kao najbliža suradnja s Kristom.

Amadej Lozanski piše o tim zadnjim danima Marijina boravka na Zemlji da je bila »prenošena od Duha Gospodnjega iz kreposti u krepost, iz jasnoće u jasnoću.« (7. hom.) Marija nalazi »ključ razumijevanja« – veli Guitton koji se sastoji u ovome: »Najuzvišenije razjašnjava najniže, najtajnovitije razjašnjava najobičnije.« Na početku puta njene vjere mnogo je toga bilo obavijeno neprozirnom tajnom. No sada u završecima ona shvaća smisao zagonetnih početaka. U Mariji je ostvaren ne samo idealan

(Nastavak na str. 245)

PREPOROD

ŽUPNA CRKVA UZNESENJA BL. DJ. MARIJE SAGRAĐENA 1736. POD NJOM JE PROSTRANA KRIPTA JOŠ NEISTRAŽENA (Gore)

DJEVOJKE U NARODNIM NOŠNJAMA POZDRAVLJAJU STARU I NEMOĆNU BRAĆU (Dolje)

Podno sjeverozapadnog Psunja, na rječici Pakri, spominje se godine 1237. trgovište Pakrac, a to znači da je mjesto moralo postojati i dosta ranije. Godine 1241. pustoše ga Tatari, ali su se ti divlji Azijati brzo povukli kao što su brzo i došli. Nakon njihova odlaska trgovište se oporavlja, podižu se obrambeni zidovi s kulama, cvate obrt i trgovina. Tu se osniva čak i kovnica novca koja je 1260. prenesena u Zagreb. U 13. st. u Pakracu su vitezovi templari, a njih kasnije zamijeniše ivanovci Vranskog priorata. Oni nestaju u vihoru borbi s Turcima.

Nema sumnje da je Pakrac zarana imao i župu, iako se ona izrijekom spominje tek 1402. Cijeli je, naime, taj kraj u predtursko vrijeme bio gusto naseljen isključivo Hrvatima katolicima. Prava katastrofa nastupa tek 1543. kada Turci osvojiše i zapadnu Slavoniju te ostaju u njoj oko 150 godina. Tada hrvatski živalj biva strašno proriješen ratovima, progonima, gonjenjem u ropstvo, bježanjem i prelaskom na islam. Turska vlast na ispražnjene prostore dogoni svoje lojalne podanike s južnijeg Balkana, pravoslavne Vlahe i Rašane, a ti dogoni iz sebičnih pobuda nastavljaju proganiti katolički starosjedilački živalj.

Nakon izgona Turaka iz Slavonije muslimani se povlače u Bosnu, a bečke vlasti na njihova mjesta dovode Nijemce, Mađare, Čehe i čak Talijane. Hrvata je došlo nešto iz Bosne, sa Pounja, iz Like i Goranske Hrvatske. Samo četiri godine po izgonu Turaka, 1695, obnavlja se katolička župa, a tek 1780. osniva se u Pakracu i pravoslavna eparhija za cijelu Slavoniju. Za miran i plodonosan sužitak takvog nacionalnog mozaika potrebno je mnogo mudrosti, snošljivosti, poštenja i uzajamnog poštivanja, a toga nije uvijek bilo dovoljno, pa ni u novija vremena. U prošlom ratu bilo je mnogo stradanja, a zbrisano je i jedno cijelo katoličko selo tako da mu se danas više ni ime ne spominje. Ne želimo nikome biti suci. Vjerujemo da su duše pravednika u Božjoj ruci bez obzira kojemu narodu pripadali.

ŽUPE PAKRAC

Pakrac pripada bjelovarskoj zajednici općina, a u toj zajednici već niz godina daleko više je mrtvih nego rođenih. To je bolna rana i pakračke župe. Staračkih je domaćinstava sve više jer mladi u svom kraju nisu mogli dobiti posao pa odoše, iako se istodobno za neke usluge, kao u bolnici, dovodi radnu snagu iz velike udaljenosti. Nade u preporod ipak ima, a temelji se na vjersko-moralnoj obnovi župe. Mladi naraštaj kojemu strah i besperpektivnost nisu ucijepljeni samom pripadnošću Crkvi i svome narodu, sve više nalazi svoj identitet u vjeri i kulturi svojih otaca, a vjera ih uči poštivati svakoga čovjeka jer svi smo Kristu dragi i Marija je svima majka, a nadasve ih uči poštivati nerođen život pod srcem majke. Svi ti mladi u Pakracu, kao i drugdje gdje hrvatski narod izumire, morali bi više upoznati svoje dostojanstvo jer samo tada znat će ga i čuvati i oploditi novim životom i novim stvaralaštvom. Mladi vjernici Pakraca su to počeli. Zato se u sve većem broju skupljaju na Euharistiju, na molitvu, na djela ljubavi. Jedno takvo djelo ljubavi je i »socijalni dan« župe. Ove godine bio je upriličen na blagdan Presvetog Trojstva. Mogli bismo ga nazvati i danom utjehe za stare jer vide da mladi na njih ipak misle, kao što i stari misle na svoje mlade u svojim patnjama i molitvama. Mladi i zdravi doveli su u crkvu preko stotinu starih i nemoćnih da prime utjehu vjere, okrijepe se Euharistijom, ojačaju sv. pomazanjem i ogriju ljubavlju mladih. Još pred nekoliko godina bilo je to nezamislivo, a sada je to stvarnost: sv. pomazanje nije znak smrti nego znak vjere. Svem tom preporodu koji nastaje polako ali pouzdano, temelj je najprije vjera mladog župnika vlč. Marijana Franjčića, karitativno djelovanje dviju zajednica časnih sestara: sv. Križa i Kraljice svijeta. Ove potonje i osnovao je Pakračanin o. Ivan Jäger. A onda, dakako, milost na župu izazivaju i molitve znanih i neznanih prijatelja kao i prijašnjeg župnika koji svoje dane provodi u svećeničkom domu u Zagrebu.

TINO

POSLIJE MISE MLADI SU DONIJELI (Gore) KOLAČE I SOKOVE I DIJELE IH (Dolje) SVOJIM BAKAMA I DJEDOVIMA U ZNAK ZAJEDNIŠTVA U LJUBAVI

DO NEDAVNO NEZAMISLIVO, A DANAS MLADI RADO, PONOSNO I ZANOSNO SVIRAJU I PJEVAJU U CRKVI KOJA JE NJIHOV DOM DRUŽENJA S BOGOM I BRAĆOM (Dolje)

Plodni poticaji

Danas je neobično lijep dan. Lijepo je gledati lišće koje, obasjano suncem, treperi isprano obilnim i čestim kišama. Prolazim drvoredom starih kestena i lipa, tim najljepšim ukrasom dragog mi grada. Prekrasne krošnje! Pogledam gore i vidim – isprepletene grane stvaraju u sredini tako veleban svod, da mu nije ravan ni svod najljepše crkve. Svakog proljeća i ljeta na sve strane buja ljepota. Sve je to za nas stvorila Tvoja ljubav, Gospodine!

EMISIJA »CIK-CAK«

Ne znam zašto sam se sjetio prošlonedjeljne emisije sarajevskog radija »Cik-Cak«. Između ostalih izvrsnih priloga bio je i ovaj: »Mnogo smo uspjeli ovog proljeća. Opet su nam zelene grane, a uspješno smo i ptice na njih smjestili...« itd. Od srca smo se smijali njihovim duhovitim smicalicama. A danas me, evo, te smicalice podsjetiše na jednu ozbiljnu temu. Ne možemo zazelenjeti grane i postavljati ptice na drveće, ali možemo puno više. Stvoritelj je čovjeku dao sustvoriteljsku ulogu u stvaranju života svoje djece, a doslovno svima nama dužnost da toj djeci pomognemo da odrastu u ozračju ljubavi i da tu, među nama, nađu svoje mjesto.

Teška su vremena. Skupoća velika, a cijene i dalje rastu. U toj trci s dužnostima, vremenom i cijenama i mladi su često zamoreni, iscrpljeni. A tek stariji? Uvijek puni briga, posla i problema velikih i malih. Što nam pored svega toga može svima – mladima i starima – vratiti raspoloženje i radost dana? To može nekad biti i nešto sasvim neznatno, ali mora biti učinjeno s ljubavlju.

LJUBAV SE NIJE ZAMORILA

Bogu hvala, ljubav se nije zamorila ni u našem gradu. Počeli smo malo misliti jedni na druge. Oživio je Karitas. Raduje nas činjenica da studenti stignu otići do bolesnih i starih osoba te im učiniti neku uslugu bez obzira što su već ispiti u jeku.

U razgovoru o tome kome bi bila najpotrebnija pomoć, složili smo se da možda najveći teret neimaštine muči obitelji s više djece, gdje samo otac radi. Treba podmiriti stanarinu, grijanje, struju, vjerojatno i televiziju, a obuća, odjeća, školske knjige? Najskuplja je svakako hrana. Odlučili smo pronaći jednu takvu obitelj tu, u našem gradu. Naš mladi kapelan brzo je imao odgovor. Kod blagoslova kuća naišao je na obitelj Ilije T. koji ima sedmero djece, a radi sam. Jedna plaća zidarskog radnika za devetero-članu obitelj.

Razgovor sa zaista poštovanja vrijednom majkom tekao je spontano. Rekla je da ona neće odbiti ako joj netko želi pomoći već da će to primiti sa zahvalnošću, iako se oni još ne muče suviše. To je simpatična žena, lijepa za svoje godine, ljubeznog smiješka. Ima pravi narodni bosanski izraz: srdačan kad daje i kad prima.

Ona i muž rođeni su u okolici grada. Najstarija kći im je već studentica, a najmanja, sedmo dijete, ima tek osam mjeseci.

Muž joj je dobar i vrijedan. Radi u građevinskom poduzeću, a osim toga mnogo radi u svoje slobodno vrijeme«. Ona, Mira, sama šije sve za svoju djecu i za sebe. Kad je potrebno pronađe vremena da i drugima sašije, da zaradi, da se lakše mjesec preživi. Primila je naš dar, jer će se lako naći za što će ga potrošiti.

IMA I POTREBNIJIH

Ponovno viđenje dogovoreno je za Uskrs. Osvanuo je lijep i sunčan blagdan Isusova uskrsnuća. Veliko mnoštvo vjernika i vozila ispunilo je dvorište katedrale. Svečana sveta Misa, koju je služio otac Biskup, završila se. Sada jedni drugima čestitaju: ljube se i rukuju bučno i radosno.

U tome mnoštvu stajala je i obitelj Ilije T. Uz Miru bio je i suprug, snažan, uredan i nasmijan, sa tri kćeri. Najstarija, studentica, i dvije djevojčice, uredne i lijepe kao proljetno cvijeće. Ostala će djeca ići na sv. Misu poslijepodne. Oni su sada zaduženi za najmanju sestricu. Nakon srdačnog upoznavanja otac obitelji zahvalio je na kršćanskoj ljubavi, pomoći i pažnji. Ali – rekao je – on bi više volio da pronađemo višečlanu obitelj koja je ugroženija od njegove, možda pritisnuta bolešću ili nemogućnošću da si sami pomognu. On misli da bi bilo nepravedno da njegova obitelj i dalje bude tako pomagana, jer oni žive još pristojno. Tru-

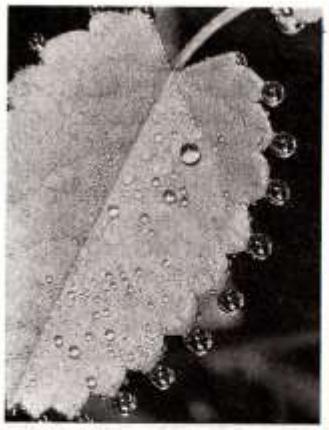

de se, rade, ne daju se, a Bog dragi im pomaže. Njegov blagoslov ih prati: djeca su zdrava, poslušna i vrijedni đaci, a tek ona najmanja, kako je slatka. »Ni za šta je ne bih mijenjao« rekao je.

Kolika je radost slušati kad otac obitelji govori s toliko pouzdanja u Bogu, s toliko optimizma i ljubavi za svoju djecu. Njegov poziv na kavu ispunjao nas je zadovoljstvom.

Da, svakako treba otići i ponovo sresti te vrijedne roditelje i vidjeti svu tu djecu, lijepu kao cvijeće!

I. B.

Velikana vjere ima i danas

Kata je bila ženica malena tijela, ali je pamtimo kao ženu velika duha. Rodila se još u prošlom stoljeću, 23. 10. 1899. u Sladojevcima. Odrasla je u strogo kršćanskoj kući i bila je prava kršćanka. Kršćansko shvaćanje života prenijela je i u svoju novoosnovanu obitelj u Crnac kad se udala za vrijednog mladića Ivana Sudarića, tadašnjeg željezničkog radnika. U duhu praktične vjernice, u kojem je sama bila od djetinjstva odgajana, odgajala je i svoje šestero djece. Najstarija kći Sabina umrla je kao djevojka od 16 godina. Ostalih petero je živo i pošteni su ljudi!

Želimo i moramo istaknuti u kojoj školi je Kata najviše učila životnu mudrost: u školi ljubavi Presvetog Srca Isusova i Bezgrešnog Srca Marijina. U toj školi Kata je produbila svoju vjeru i oplemenila ljubav. Kao njezin dugogodišnji župnik pratio sam je na tom putu te pouzdano znam da je redovito i vjerno obavljala pobožnost prvih petaka bez obzira na vrijeme, poslove ili neke zapreke. Četiri posljednje godine njezina života donosio sam joj svete sakramente u kuću, jer nipošto nije htjela prekidati dragu i spasonosnu pobožnost, a u crkvu nije više mogla doći. Tu pobožnost obavljala je i prije moje četrdesetgodišnje župničke službe. Uistinu, bila je to duga vjernost te se nadamo da ju je Božansko Srce i u vječnosti obilno nagradilo.

Kata je bila i velika štovateljica Bl. Dj. Marije. Navest ću samo podatak da je tri puta pješke hodočastila u Hrvatsko narodno svetište Majke Božje, u Mariju Bistricu, koja je od nas udaljena preko 250 kilometara. Nije išla na put ni s debelim novčanikom ni s torbom hrane, nego je hodočastila o malo suhog kruha i vodi. Više puta išla je i vlakom, ali ona to nije smatrala nečim osobitim jer to može svatko. Puno puta pješke je hodočastila, zajedno s djecom, i u naše slavonsko prošteniste Majke Božje, u Vićin. Bila je uistinu velika hodočasnica Marijina štovateljica.

U susretu s tom duhovnom veličinom mi mještani najviše smo se divili njezinom osobnom duhovnom životu i snazi kojom je svoju obitelj uspješno usmjeravala tim istim putem.

Prosjak ili putnik namjernik nije s njezinih vrata nikad bio odbijen. Dobio je što je molio, a Kata je uvijek davala velikodušno »u ime Božje«, kako je govorila. Njezina je kuća zračila Kristovom ljubavlju. Nije se čulo da se bilo s kime prepirala, a tuđe je pogreške uvijek najradije ispričavala po onoj Isusovoj: »Ne sudite, da ne budete sami osuđeni!«

Kata je umrla, usnula za ovaj svijet snom pravednika. Do groba juje ispratilo veliko mnoštvo vjernika iz župe, bliže i dalje okolice, jer je ta dična starica i uzorna kršćanka bila nadaleko poznata. Obistinila se ona: »Bog svojih ne zaboravlja!«

B. V. župnik

Papina poruka za dan mass-media

Draga braćo i sestre prijatelji s područja informacija i komunikacija!

Bude li se jednog dana uistinu moglo reći da komunikacija znači isto što i bratstvo te da označava ljudsku solidarnost, neće li to biti najljepše postignuće masmedija? Stoga vas za XXII. svjetski dan sredstava društvenog priopćivanja želim pozvati na razmišljanje o toj temi.

Kad govorim o bratstvu, onda mislim na puni smisao te riječi. Krist je naime »prvorođenac među mnogom braćom« (Rim 8,29) i on nam daje da u svakoj ljudskoj osobi, bilo prijatelju bilo neprijatelju, otkrijemo brata ili sestru. Budući da nije došao »zato da osudi svijet, nego da se svijet spasi po njemu« (Iv 3,17), Krist zove sve ljude na jedinstvo. Ali Duh ljubavi, kojega je darovao svijetu, rakođer je Duh jedinstva. Sveti nam Pavao opisuje istoga Duha koji međusobno usklađuje različite darove i djeluje u udovima istoga tijela: »Različiti su dari... a isti Bog koji čini sve u svima« (1 Kor 12,4-6).

Ako odmah govorim o duhovnom temelju bratstva i solidarnosti, činim to stoga što taj kršćanski smisao nije nipošto tuđ izvornom ljudskom značenju tih izraza. Crkva ne promatra bratstvo i solidarnost kao isključivo svoje vrednote. Naprotiv, mislimo uvijek na to kako je Isus pohvalio milosrdnog Samaritanca jer je ovaj u zlostavljenom čovjeku upoznao brata bolje nego svećenik i levit (usp. Lk 10,29-37). A Pavao apostol zahtijeva od nas da ne prezremo darova drugih, nego da se radujemo nad djelom Duha u svakom od naše braće (usp. 1 Kor 12,14-30).

Bratstvo i solidarnost od temeljnog su značenja i hitno potreni te bi danas morali karakterizirati narode i kulture. Nije li radosno otkrivanje sretnih odnosa među narodima i kulturama najljepši blagdan što ga masmediji u svojim najuspješnijim prikazima mogu pružiti tim vrednotama u najboljem smislu?

Masmediji se danas razvijaju vrtoglavom brzinom i veze koje uspostavljaju među narodima i kulturama njihov su najdragocjeniji prilog. No znam da ste i vi, sami komunikatori, svjesni i naopakih učinaka u koje se mogu izroditi odnosi među narodima i kulturama. Samodopadnost i prezir ili odbijanje onih koji su drugačiji mogu zaoštriti napetost ili podjele. Rađajući nasilje, takvi stavovi kvare i razaraju pravu komunikaciju i onemogućuju sve bratske odnose.

Da bi došlo do pravog bratstva i solidarnosti, a posebno da bi se dublje posvijestila njihova kršćanska dimenzija moraju se priznati elementarne vrednote u kojima su bratstvo i solidarnost utemeljeni. Dopustite da ovdje podsjetim na neke od tih vrednota: poštovanje prema drugomu, smisao za dijalog, pravda, zdrava etika osobnog i zajedničkog života, sloboda i jednakost, mir u jedinstvu, promicanje dostojanstva ljudske osobe, sposobnost za suradnju i dijeljenje dobara. Bratstvo i solidarnost nadilaze svaki kastinski duh, svako mišljenje u okvirima korporacija, svaki nacionalizam i rasizam, prevladava konačno i svaku zloupotrebu moći, svaki individualni i kultirni ili religiozni fanatizam.

Zadaća je djelatnika u masovnoj komunikaciji da tehnike i sredstva, koja im stoje na raspolaganju, upotrebljavaju tako da uvijek očuvaju jasnu svijest o tim prvotnim vrednotama. Predlažem ovdje samo nekoliko konkretnih primjera:

– novinske agencije i cjelokupni tisak pokazuju svoje poštovanje prema drugima tako da pružaju potpunu i uravnoteženu informaciju;

– širenje riječi putem radija postiže još bolje svoj cilj ako uistinu svima nudi mogućnost izmjene informacija;

– mediji koji iznose mišljenja pojedinih skupina pridonose promicanju pravednosti, ako nastoje da se čuju i oni koji inače ne bi došli na red;

– televizijski programi obrađuju skoro sve vidove života, njihove mreže omogućuju bezbrojne međusobne veze; ako se promatra njihov utjecaj, onda iz toga proizlazi još veća etička odgovornost zaduženih da ljudima i zajednicama ponude slike koje do-

puštaju međusobno prožimanje kulture, u toleranciji, bez nasilja i u službi jedinstva;

– mogućnosti osobne komunikacije preko telefona, njezino proširenje teksta kao i sve veće širenje preko satelita stavlja na srce brigu za jednakost osoba, da pristup tim medijima bude olakšan što je moguće većem broju ljudi, kako bi se dopustio pravi dijalog;

– informatika uključuje sve više gospodarskih i kulturnih djelatnosti, a banke podataka ujedinjuju dosada nepredočivu množinu različitih informacija. Poznato je da njihova upotreba omogućuje sve oblike pritisaka ili primjene nasilja na privatni ili društveni život. Stoga mudra upotreba tih medija postaje stvarna pretpostavka mira;

– kod pripreme izvještaja, koji prate različite audiovizualne priloge, treba poštivati savjesti bezbrojnih gledalaca;

– reklamne emisije probuđuju ili pojačavaju želje a stvaraju i potrebe. Oni što ih naručuju ili oblikuju moraju misliti i na mnoge neprivilegirane ljude kojima su nedostiživa dobra što se hvale i preporučuju;

Bilo kako intervenirali, komunikatori moraju poštivati kodeks časti tako da nastoje posredovati istinu o čovjeku i da pridonesu novom svjetskom poretku informacije i komunikacije.

U sve gušćoj i aktivnijoj mreži društvene komunikacije u cijelom svijetu Crkva želi samo kao »stručnjak za čovječnost« neprestano podsjećati na vrednote koje čovjeka čine velikim. Naravno, ona njeguje i uvjerenje da se te vrednote ne mogu usvojiti i konkretno provesti, ako se zaboravi čovjekov duhovni život. Za kršćanina je Božja objava u Kristu prosvjetljenje o samom čovjeku a vjera u poruku spasenja je najjači motiv za služenje čovjeku. Darovi Duha Svetoga potiču na to služenje u bratskoj solidarnosti.

Možda se netko pita, ne gajimo li preveliko povjerenje kad otvaramo ovakve perspektive? Dopuštaju li nam tendencije, što se mogu ustanoviti na području masovne komunikacije, takve nade?

Svima, koji su zbog rizika novih komunikacionih tehnika postali nesigurni, odgovaram: Ne bojte se! Daleko od toga da ne želimo vidjeti stvarnost u kojoj živimo. Moramo je samo dublje promatrati. Raspoznajemo li u svjetlu vjere stvarne znakove vremena? Crkva u svojoj brizi za čovjeka pozna duboku čežnju ljudskoga roda za bratstvom i solidarnošću – čežnju koja se često niječe i iskrivljuje, ali koja ostaje nerazoriva, jer ju je sam Bog položio u ljudsko srce, Bog koji je u čovjeku stvorio potrebu za komunikacijom i dao mu sposobnosti da je razvije diljem svijeta.

Na pragu trećeg tisućljeća podsjeća Crkva čovjeka na to da bratstvo i solidarnost nisu samo uvjeti da čovjek preživi; oni su mnogo više karakteristike njegova poziva, a društvena mu komunikacija dopuštala da taj poziv slobodno ostvari.

Dopustite mj da vam svima kažem, posebno u ovoj Marijinoj godini: »Ne bojte se!« Nije li i sama Marija bila prestrašena zbog navještenja koje je bilo tek znak ponude spasenja za cijelo čovječanstvo. Elizabeta će to potvrditi: »Blažena ti što povjerova« (Lk 1,45). Snagom svoje vjere prihvaća Djevica Marija Božji plan i ulazi u otajstvo trojstvene komunikacije. Time što postaje Majkom Kristovom uspostavlja novo bratstvo u povijesti.

Blaženi oni koji vjeruju, koje vjera oslobađa straha, otvara za nadu i tjera ih na izgradnju svijeta u kojem će u bratstvu i solidarnosti biti prostora i za komunikaciju radosti.

Nadahnut tom dubokom radošću zbog darova komunikacije, koje smo primili za izgradnju svih, zazivam u duhu bratstva na svakoga od vas blagoslov Svevišnjega.

U Vatikanu, 24. siječnja 1988, na blagdan sv. Franje Saleškoga.

IVAN PAVAO II

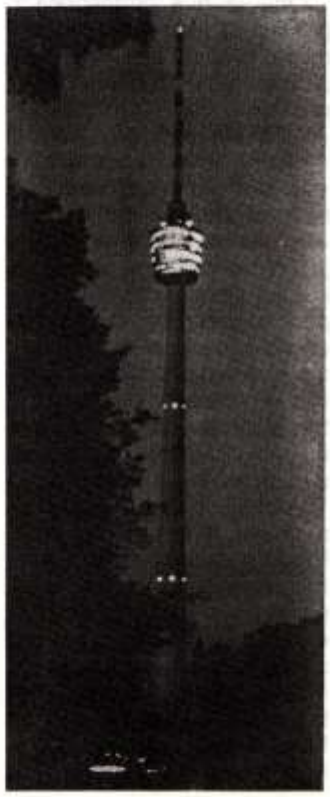

Posljednja strana dnevnika

»Svaka je molitva jedan blagoslov mirne i zahvalne večeri ali ipak ispunjen laganim osjećajem boli«, prepisala je Milanova mama u svoj dnevnik misli iz jedne knjige.

Ona je bila profesorica i predavala je u školi jednog našeg grada. Njen muž, kad je bio raspoložen za blago peckanje, volio ju je nazivati »Naša tiha molitva«.

Milana je odgajala u tom stilu duboke majčinske pobožnosti i ljubavi. On je redovito išao na sakramente. Bio je prožet običnim, tihim, iskrenim vjerskim životom. No prva godina njegovog studija donijela mu je veliko iskušenje i bogato saznanje, a urodila je i pobjedom majčine žrtve. Milan se, naime, zaljubio u Branku. Maštao je kako će s njom sklopiti sretan brak.

Jedne subote ugledao ju je s nekim momkom na trgu. Približio joj se, a ona je mirno, samosvjesno a da ni okom nije trepnula htjela proći pokraj Milana. Užasnut, stao je pred nju: »Tako, Branka...!?« Ona samo odbrusi: »Da. Tako, Milane! Meni ne treba muškarac koji sklapa ruke!«

Drugog dana sav slomljen pisao je kući pismo i to za vrijeme predavanja jer nije mogao čekati. Predbacio je majci što ga je odgojila »kao popa«.

Te je večeri vidio Branku gdje sama sjedi u parku. Približio joj se i bez ikakvog uvoda promrsio:

»Branka, vrati se! Više neću sklapati ruke, tebi za volju!« Ona, i ne pogledavši ga, oštro dobaci:

»Kad zbog jedne djevojke ostavljaš Boga, kako ne bi onda u braku ostavio mene zbog druge. Htjela sam samo iskušati tvoj karakter! Adio!«

I prije nego što je udahnuo Branka nestade u magli. Borio se u sebi. Zbog religije. Zbog roditelja. Zbog Branke. Zbog sebe. Pismo, koje je u svom jadu napisao nije poslao majci. Kolege ga nisu više vidjele u crkvi. Tjedan dana nije dolazio na predavanja. U njemu se zametnula teška borba.

Nakon dva mjeseca ušao je u crkvu. Najednom postade mu to smiješno i zapita se zašto je zapravo tu. Bilo ga je ipak stid izići prije završetka Mise. Od pričesne klupe uši mu je proparao iskreni i odlučni »Amen« Branke i njenog šetača kad su primali Otajstvo.

Majka je kod kuće bila zabrinuta što sin ne piše. Ipak, jedne srijede stiglo je pismo puno ruganja, predbacivanja, optužbi. Dobra majka znala je odgovor. Pisala mu je:

»Pišeš da ti je dosta svega, da ne znaš i ne želiš više moliti i da jednostavno nećeš moliti. Dušo, sve ono što se dogodilo neshvaćeno, nepravedno, znaj sve to uzeti, podići da bi došlo do Boga. To bi se moglo nazvati molitva.«

Razniježio se:

»Zar zaista to, majko...?« pitao je gledajući u daljinu, u očekivanju smiješka koji bi mu još jednom potvrdio što je napisala njena topla ruka.

»Hoću li ikad naći ženu koja će mojoj djeci biti takva majka? Zašto mi Branka to učinila? Bože, pa ona se sasvim ispravno ponijela, samo sam ja trebao ostati dosljedan u svome uvjerenju unatoč poniženju koje mi je nanijela. Tada ne bi drugi bio sretan s njom nego...«

Iz razmišljanja ga je trgnulo kućno zvono. Brzojav. – »Dođi, mama mrtva« tata –

Problijedio je. Sav se trzao. Odjurio je na prvi autobus. Majku je pregazio auto dok je prelazila cestu noseći na pošti paket za svoga sina.

»Zašto baš sada?« ponavljao je kao lud iz dana u dan. Odgovor je našao pregledavajući majčine uspomene. U svoj dnevnik, dva dana prije nesreće, ubilježila je:

»Pisala sam Milanu. On je moj najdraži i jedini dječak kojega si mi, Bože, darovao. Njega razdiru vihori. Prihvati ga za ruku sada, Bože. Smiri ga. Daj da Te opet nađe. Pa ako je za to potreban još jednom moj život – evo ga!!! Plod molitve je dobrota! Amen!«

I Milan ispuni posljednji prazan list dnevnika predrage majke:

»Sada znam zašto si ti, mama, bila ispunjena dobrotom koju sam gazio koračajući putem života. Tebe više nema ovdje. Zemlja je ostala beskrajno zemaljska. Smijem li se zakleti na tvoju položenu žrtvu da ćeš me u vječnosti zagrliti?«

MAR – CELINA

(Nastavak sa str. 235)

slike koje prikazuju borbu tadašnjih velikih brodova sa morskim valovima. Na slikama se vidi i pomoć koju im je pružila Gospa od Pojišana. Naznačena su imena brodova, njihovi vlasnici i opasnosti iz kojih su bili izbavljeni. Svetište Gospe od Pojišana oduvijek je bilo svetište pomoraca i putnika. Na to nas podsjeća i činjenica što se ondje još i danas slavi blagdan sv. Nikole, zaštitnika putnika i mornara. U stara vremena dok su oko svetišta bila samo polja mornari su sa svojih brodova mogli lijepo vidjeti i pozdraviti Gospinu crkvu.

Osobiti štovatelj Gospe od Pojišana bio je isusovac o. Ardelio Della Bella (1655--1737), veoma poznat pučki misionar, propovjednik, profesor i jezikoslovac. Umro je u Splitu na glasu svetosti. Prema njegovoj izričitoj želji bio je pokopan u pojišanskoj crkvi. Kad bi se o. Della Bella nakon misija odmarao u Splitu, svaki bi dan posjećivao svetište Gospe od Pojišana i molio bi se pred Gospinom slikom. Često je tu služio sv. Misu i propovijedao. Gospa ga je znala nagraditi različitim uslišanjima. Jednom mu je, u teškoj nesreći dok je boravio u Kotoru, sačuvala život. Drugom zgodom, dok se nalazio u Splitu, pojavila se u gradu kuga. Otac Ardelije pozvao je građane da se uteknu zaštiti Gospe od Pojišana. Jednom svom prijatelju rekao je da će Gospa poštedjeti grad od pošasti, i tako se zbilo.

Svetište Gospe od Pojišana bilo je u prastarim vremenima glavno splitsko Gospino svetište. U novije vrijeme vraća se pomalo svojoj staroj slavi.

(Nastavak sa str. 237)

početak Crkve, nego »sam uzor ljudskog života« (234.s.), ukoliko je utopljen u grubu ljudsku povijest, ali usmjeren k blistavoj natpovijesti iznad zemaljske smrtnosti i grešnosti. On je kao jesenski plod koji je izrastao iz proljetnog cvijeta da se vrati u svoje sjeme. Tako i Gospa proživljava, u jeseni svog života, cvjetno proljeće svog početka kad se sva predala Bogu kao zaručnica Jahvina, a zatim, pozvana za Bogorodicu, kao sluškinja Gospodnja. Ali ona je Majka Velikoga Kralja koji već vlada na svom prijestolju »s desne Očeve« pa će i nju naskoro pozvati k sebi za Kraljicu neba.

Tako se Marijin pogled vjere okreće k prošlosti da shvati svoju budućnost u vječnosti. Da li već zna ili sluti da će biti tijelom i dušom uznesena u nebesku slavu? Ako joj to Isus nije unaprijed navijestio, mogla bi zaključiti iz dosadašnjih postupaka Božjih s njom, iz dosadašnjih izabranja i milosnih povlastica, iz dosadašnje veze s Kristom i vjernosti njemu, da na nju spada i savršen završetak – savršeno otkupljenje. Onu koju Bog po Gabrijelu nazva »Najljubljenija« (Keharitomene), imala bi pravo zaključiti »najslavniju« u vječnoj završnici. Njezin zastor vjere sve se više stanjuje, a nebeska zbilja približuje. U svojoj završnici na putu vjere ona postaje »slika ne samo raja zemaljskoga, nego i konačnog raja nebeskoga« – zaključuje Guitton. (s. 243) Već sluša iz daljine anđeosku glazbu i poziv božanskog Zaručnika: »Dođi, dođi sa Libana! Dođi, bit ćeš krunjena!« (Usp. Pj. nad pj. 4,8)

MARIJA – UZOR NAŠEG SAZRIJEVANJA

Marija je uzor kako da i mi dozrijemo za nebo. Ona je cijeloj Crkvi, pa i pojedincima, »slika i početak Crkve kakva treba da bude u budućem vijeku dovršena... kao znak sigurne nade i utjehe svijetli hodočasničkom narodu Božjemu.« (LG 68) Da li će Bog nekoga presaditi u nebo kao djetinji pupoljak ili kao mladenački cvijet, ili će ga pozvati u jesenje dane života, to o nama ne ovisi. Ali, ako nam je dao stare dane, pružio nam je priliku da i mi – poput Gospe – dozrijevamo za nebesku slavu iznutra, prema savjetu sv. Pavla: »Ako se i raspada naš vanjski čovjek, ipak se naš nutarnji čovjek obnavlja iz dana u dan. Doista, naša nam sadašnja, ali kratkotrajna i mala nevolja, donosi izvanrednu veliku i vječnu slavu: nama koji ne smjeramo na vidljivo, nego na nevidljivo, jer je vidljivo prolazno, a nevidljivo vječno.« (2. Kor 4, 16-18)

Ta nutrina duše pozvane na besmrtnu slavu nevidljivo je blago koje nosimo s ovog svijeta u vječnost. Da li je sve grešno na njoj oprano iskrenim kajanjem, da li je sve pravedno posvećeno dobrom nakanom, da li nam je život ispunjen dobrim djelima? Sv. Petar nam poručuje kako ćemo dozreti za nebo: »Stoga, braćo, više nastojte da po dobrim djelima učvrstite svoj poziv i izbor!« (2. Pt 1,10) A najveće od svih dobrih djela jest ustrajnost do kraja uz Gospodina vršeći njegove zapovijedi te ispunjajući svoj poziv na Zemlji tako da gledamo u nebo.

Kako je lijep čist naraštaj!

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Danas je teško vjerovati da je moguće živjeti u savršenoj čistoći duše, bez grijeha bludnosti. To nikada nije bilo lako, ali se u ranija vremena barem u javnosti nije pokazivalo ono što pojedinci u sebi nose pa se moglo barem pomišljati da ljudi jako cijene krepost spolnog uzdržavanja. Današnjem preslobodnom vladanju želi se čak dati neki pozitivan smisao, kao da je to put i način sazrijevanja za život pa se i u javnom životu susreću prizori koji se nekada spadali samo u skrovitost. A ipak, čistog je naraštaja bilo uvijek! Ima ga i danas!

Biti invalid a zračiti istinskom radošću na kojoj se može pozavidjeti, to može samo osoba čista i uredna života kojoj tjelesne patnje nisu ništa u usporedbi s radošću koju donosi mirna savjest.

DVOJE KASNIH ŽENIKA

Pavao i Ana Mihelčić žive danas u Zagrebu kao muž i žena, a u brak su kasno stupili. Ana je rođena 1917. u selu Bubnjarci, župa Žakanje, na Kupi, dok se Pavao rodio u Brodu na Kupi 1915. Iako rođeni na istoj rijeci, svatko od njih plovio je svojim pravcem dok im se život napokon nije slio u jedno korito.

Pavlovi roditelji nisu imali svoje kuće ni zemljišta jer je otac bio tvornički radnik pa bi stan dobili tamo gdje je on radio. Bio je to život stalne borbe za opstanak, velikog odricanja i strpljivosti. To se pokazalo i na velikoj strpljivosti Pavlovog brata Živka koji je umro 1983. godine nakon velikih patnji izazvanih sklerozom, trombozom i napokon gangrenom zbog koje su mu amputirane obje noge. Šest godina ispovijedao je u zagrebačkoj katedrali sjedeći u invalidskim kolicima. Sličnu će strpljivost pokazati i Pavao, samo na drugi način. Nije se ženio jer se velikom kršćanskom ljubavlju brinuo za bolesnu majku, a sumnjao je da će naći ženu koja bi bila spremna na toliku žrtvu. Radio je na željeznici u Zagrebu.

Ana se iz svog djetinjstva najviše sjeća kako su pješke išli preko Kupe u Metliku na Misu. U obitelji se živjelo iskrenim vjerničkim životom pa stoga ni siromaštvo nisu doživljavali tragično. Kao djevojka učlanila se u Djevojačko društvo Srca Isusova. Puno je čitala nabožne knjige, a osobito su je oduševljavali životopisi svetaca. Svece je zamišljala kao nebeska bića koja nemaju ništa sa zemljom. Oduševljavajući se njihovim primjerom često bi pri radu u polju klekla i molila. Otac ju je poslao u školu u Karlovac. Završivši malu maturu, morala se vratiti kući da pomaže mami u kućanstvu. Bila je najstarija od sestara. Roditelji su rodili osmero djece, ali je dvoje zarana umrlo.

Župnik je primjećivao da Ana ima izvanredne duhovne sklonosti pa ju je na Veliki petak 1940. pozvao k sebi i upitao bi li pošla u Karmel. Ona je to jedva dočekala. Upravo te godine zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac osnovao je samostan bosonogih karmelićanki u Brezovici kod Zagreba, s nakanom da se mole i žrtvuju za svećenička i redovnička zvanja njegove nadbiskupije i u hrvatskom narodu općenito. Ana je pošla na razgovor s poglavaricom samostana časnom majkom Reginom i bila je primljena. Još danas čuva pisma koja je primala od majke Regine. Na svoju veliku žalost nakon dvije godine u samostanu tako je oboljela da se nije mogla ni kretati. Budući da joj liječnici nisu mogli pomoći a još nije imala zavjete, morala se vratiti kući. Kasnije se uz pomoć nekih lijekova tako oporavila da je mogla raditi i najteže poslove u polju i kaže da joj u tome nitko nije bio ravan. Udavala se nije jer je željela cijeli život provesti u djevičanstvu. Godine 1948. se zaposlila u knjigovodstvu na željeznici u Karlovcu i taj posao je radila do zaslužene mirovine 1973. godine.

Pavao i Ana upoznali su se u vlaku, oboje u željezničkoj odori, te su izmijenili nekoliko

riječi. Pomalo se uspostavila veza, ali je Ana 1968. oboljela od zarazne žutice. Tada su oboje shvatili da će jedno drugom moći pomoći ako se vjenčaju. Ipak uz jedan uvjet: brak u potpunoj uzdržljivosti – kao brat i sestra. Vjenčao ih je iste godine tadašnji župnik župe sv. Blaža u Zagrebu, vlč. Vladimir Stanković.

LJUBAV U PRAKSI

Uzoran je to brak! Ana se ne može nahvaliti Pavla i njegove brige za nju koja je već petnaestak godina nepokretna zbog upale zglobova. Ni liječnici ne mogu otkriti uzrok te bolesti pa joj ne mogu pružiti ni uspješnu pomoć. Pavao pak hvali njezinu strpljivost u bolesti. Oboje se slažu da je to za njih velika milost. Ana kaže:

»On je meni desna ruka. Što bih ja bez njega? Čini mi se da nitko ne bi bio sa mnom strpljiviji od njega. U meni je dobio križ. Znam da sam mu velik križ, ali je to volja Božja!«

Pavao je presretan kad može poslužiti svoju ženu. Naučio je u životu kuhati i raditi sve kućne poslove pa se natječu u međusobnom pomaganju i ljubavi.

Gledajući iskustvo svoga čistog života iz kojeg i on i ona crpu ne samo snagu nego i pravu radost i vedrinu, žele jednostavno doviknuti svoj današnjoj mladeži: »Živite čisto, ne zaboravite vječna dobra, ne zatvorite se u ovaj svijet, molite sv. Josipa za čistoću srca i za sretnu smrt!« Iz dubine njezine duše vinuo se usklik: »O, kako je lijep čist naraštaj u sjaju svome! Sve se može podnijeti ako nas ne tereti ono zlo pokvarenosti!«

ISUSOVIM STOPAMA

Pavao i Ana svako jutro zajednički izmole jutarnju molitvu, a onda on krene u grad za poslom i u svakodnevnu kupnju. Dogodi se da ona za njegove odsutnosti padne. Tada joj ne preostaje drugo nego da čeka njegov povratak. Sreća je što se do sada ni kod jednog pada nije teže ozlijedila. Na pitanje kako je s bolovima, Ana odgovara:

»Sve me boli: bokovi, kukovi, bedra... Osobito je bolno noću, a bojim se okretati da ne smetam Pavlu. Neka barem on spava, neka se odmori. Jadikovati je suvišno, ali i on već zna kada su moje boli nesnosne. To je kad sjedim u krevetu i sva se tresem. Kad bi barem jednu minutu prestale boli, znala bih kako je to kad ne boli! Bilo je slučajeva da sam i zastenjala: 'Bože moj, Bože moj, što sam to doživjela!' Tada je i mužu teško. Velika je milost što oboje imamo vjeru. Mene je od mladosti vukla želja da molim i trpim za svećenike i za obraćenje grešnika. Šteta je svake duše koja ode krivim putem.«

Slušajući svoju ženu, Pavao nadodaje: »Samo kad bi bar tako ostalo, ali znam da će se stanje još pogoršati. No, mi se ne plašimo. Ni bol ne dođe sva odjednom nego dan po dan, pa se mogne podnijeti, a dosta je svakome danu njegova tereta!« Osim u molitvi, oni nalaze snagu i u čitanju knjižice Nasljeduj Krista. Mnoge rečenice znaju već napamet. Ne osjećaju se nipošto beskorisnima, i ističu da se nemaju na što tužiti:

»Skromni smo. Nemamo velikog bogatstva i ne težimo za njim, ali smo presretni. Idemo Isusovim stopama. On nas je uzeo na svoja ramena. Idući s njim, spašavamo duše. Bila bi šteta da ne iskoristimo taj život. Sve boli prikazujemo za Papu, za biskupe, svećenike, redovnike, redovnice, misionare i za nova duhovna zvanja. Svaki naš prilog izgleda malen, ali kad se ujedine svi patnici i svoje trpljenje prikažu Bogu, onda je to velika blagodat za Crkvu i za duše!«

Oboje imaju smisla i za zdravu šalu. Kad se Pavao vrati iz grada, najčešće nađe Anu u molitvi, a onda joj rekne: »Ne možeš stalno moliti. Sada moramo malo popričati. Moraš se držati dnevnoga reda!« Pri ulasku u kuću običava reći: »Hvaljen Isus i Marija! Ja sam tu!« Jednom kad je ona ležala na podu, nasmijala se i iz dubine odgovorila: »I ja sam tu!« Povezavši se u posljednjih šest godina više s isusovcima na Fratrovcu, sretni su što za Božić i za Uskrs mogu imati Misu pod svojim krovom jer Ana ne može više nikamo izlaziti. Tu Misu smatraju najvećom milošću.

Poratni Nikodem

Piše: Aco VIDOVEČKI

Poratni dani, godine neimaštine. Rat, razaranje, krvarenje, mržnja i osveta ništa drugo i ne ostavljaju nego duhovnu bijedu i materijalnu sirotinju. Svatko se snalazio kako je znao i mogao, samo da preživi. Dugo smo morali hraniti one koji su bili »u većoj potrebi«, tako da je ponestajalo i onima koji su imali bilo kakve zalihe. Za te »potrebnije« uzimalo se i vino, pa ga nisam više mogao dobiti ni kod braće župnika koji su inače posjedovali vinograde. Eto, zbog te kapljice bio sam prisiljen poći svom župljaninu koji je preuzeo brigu za seosku krčmu. Bio je to svakako nov i neobičan korak. Krčmar me uljudno primio, ali nije dopustio da dulje ostanem u većoj prostoriji u koju se svatko navraćao. Izašli smo u predvorje i dogovorili smo smo se za ono poradi čega sam došao, a onda me poveo u manju pokrajnu prostoriju za »bolje goste«. – Uđite, bit će mi drago da kušate i našu bolju kapljicu.

Dobio sam dojam kao da želi o nečemu barem razgovarati kad već ne dolazi u crkvu pa sam pristao. Tada je, naime, oprez bio »majka mudrosti«.

U sobici su već sjedila dva njegova povjerljva gosta. Veoma su se iznenadili kad su ugledali mene na vratima. Župnik ipak nije obična krčmarska mušterija. Pozdravismo se i ja sjedoh do njih. Razgovor se nametnuo sam od sebe: o novim vremenima, o poratnim neprilikama, o teretima i nametima, o suši koja tare seoska polja i sjenokoše, o nestašici ovoga i onoga – uglavnom svega jer nije bilo ničega, o potrebama ljudi, o njihovim stradanjima, jadanjima i nadanjima. Tražili smo odgovor, ali tko će nam ga dati? Sva naša pitanja završavala su uzdahom: »Pa, valjda će dati Bog da jednog dana bude opet bolje.«

Taman smo se nekako iscrpili u tom prvom razgovoru, kad zacvile vrata sobice. Sva četvorica okrenusmo glave da vidimo tko to dolazi. Ušao je mladi učitelj s dvojicom svojih prijatelja. Ugledavši svećenika u društvu u kojem ga nije očekivao načas se zaustavi. Njegovi se pratioci snađoše brže nego on pa ga ponukaše:

– Ajde, ajde! Ne boj se. To je naš velečasni.

Prišao je, i nakon dosta nervoznog pozdravljanja i predstavljanja nastavio:

– Kako to da vi, kao takav, ulazite ovamo? Pa vama je to zabranjeno! Vaše je moliti, postiti i u crkvi klečati! Ovo se valjda i vi želite prilagoditi novoj slobodi, ili je to jamačno neka nova propaganda kad stara više ne pali.

Govorio je s visoka, s prizvukom prezira. Prisutni su čekali što ću mu odgovoriti. Njegovo nisu mogli odobriti, ali im nije išlo u račun ni da me brane. Tada se, naime, na koješta pazilo, a sve se pamtilo. Ja se pak otvoreno nasmijah i postavih protupitanje:

– Od koga ste, prijatelju, to čuli? Tko vas je tako »stručno« uputio u ulogu svećenika? Svuda se govori da smo napokon svi jednaki, da smo prispjeli u »prosvijećeno doba« kada istina o životu mora imati glavnu riječ, a vas je netko »napumpao« zabludom i prožeo netrpeljivošću. Vama je, čini se, Crkva postala »dežurni krivac« za sve i neprijatelj, a to je laž.

– Da, da! Danas se napokon zna što je Crkva dala čovječanstvu. Na sunce su izašla sva zla što ih je počinila: križarski ratovi, inkvizicija, proganjanje naprednih umova, zaglupljivanje neukih... to je istina o Crkvi! A rat koji je tek završio: papa, biskupi i svećenici blagoslivljali su oružje narodnog neprijatelja da njime ubijaju borce za slobodu ovog naroda i zemlje! Ako su svećenici prijatelji naroda, što nisu uzeli puške i stali u prve redove? Tada bismo vam vjerovali da Krist nije izmišljotina, da vi u svojim prodikama ne prepričavate legende za djecu i stare babe, nego nešto drugo. Ali ovako...?

Uvjeren da me je sasjekao u korijenu, i to pred društvom koje još nije raskrstilo sa starim »zabludama«, dohvatio je čašu i skrnuo okrepu za konačan udarac ako bih se ja još makar i riječju usprotivio. Blijedo mu se lice zacrvenjelo. Zagrijao ga je više vulkan

mržnje iz duše negoli vino iz čaše. Društvance je gledalo u čaše i vrtjelo ih u rukama bojeći se bure, jer ovakav napad treba jednakom mjerom i odbiti. Znaju oni što su usijane glave, i da je šutnja najbolji odgovor na mitingovsku galamu, ali ja mu nešto ipak htjedoh reći. Bar toliko da ne bude uvjeren u svoju pobjedu. Netko mi je pod stolom stao na prste lijeve noge da me upozori kako je najbolje šutjeti, ali je meni bilo pomalo i žao mlaca. Nakostriješen, ratoboran, a ne mora biti zle duše. Netko mu je prodao rog za svijeću, pa sada bode umjesto da svijetli. Sada nema druge nego da mu se ti rogovi izbiju, ali ne smije biti ranjen. Ranjeni jarac lako pobijesni. Treba ga samo prizemiti da ne gleda »odozgora« iz jastrebovske perspektive, nego da se nađemo na ljudskoj razini. Zato počeh od onog njegovog osnovnog prigovora i pitanja:

»Što je Crkva dala čovječanstvu?« Sve drugo znaju i drugi da je propaganda laž, a ovo možda ipak ne znaju, pa nek čuju i oni i on.

– Vi ste, prijatelju, novi učitelj u selu. Mi smo se već susretali, zar ne? Na ulici, u pošti, u trgovini – sjećate li se?

– Sjećam se, pa što?

– Ne zamjerite, ne želim vas nipošto ponižavati pred ovim društvom, ali vam nešto moram reći. Vi ste potreban našoj djeci da ih učite pristojnom ponašanju i da im prenosite osnovno znanje. Za taj rad država će vas plaćati iz poreza koji ubire od sviju nas. Kad su to čuli ostali, svi su kimnuli glavama u znak potvrđivanja.

– A sjećate li se, da sam ja vas svaki put pozdravio kad smo se susreli, a vi meni nikad niste odzdravili? Nemojte misliti da ovi ljudi to nisu zapazili. Naš vam seljak znade i šešir navući na oči da bolje vidi. To vam je naš čovjek naučio u školi života. Neki su mi prišli krišom i pitali me da nitko ne čuje: »Zakaj pozdravljate toga zeleniša? Vidite da vam nikad ne otpovrne!«

– A vi ste im sigurno rekli: »Pustite umišljenu budalu«!

– Varate se prijatelju. Svi mi koji smo od starine ovdje, a tako je svuda po našim selima, učenici smo Kristovi, u školi Crkve. A ona nas uči da se sa svakim čovjekom kulturno ophodimo, osobito sa strancem. Uči nas da uvrede opraštamo i bližnjega ljubimo. Vi ste novi učitelj i ljudi vas poštuju, ali samo zato što je ovdje prije vas bila učiteljica – Crkva. To je ona ista učiteljica i odgojiteljica koja je i u našem narodu podigla prve škole, izobrazila prve učitelje, napisala prve knjige, sačuvala narodni jezik i narodnu svijest. Njezina su djela i oni spomenici kojima se ponosimo. Osnovala je prvo sveučilište po kojemu nas cijela Evropa poznaje i priznaje kao kulturan narod. Zato vi s vašim prigovorima pucate u prazno. Ti su vaši ćorci samo za vas opasni, jer bi vam se mogli vratiti kao otrovni bumerang. Jesu li vam u školi ikada rekli tko je bio Bošković, Tkalčić, Sttrossmayer, Bulić, Dobrila, Pavlović... da samo neke nabrojim.

Tu je mladi učitelj, malo ohlađen, prekinuo bujicu moga nabrajanja koja ga je razotkrivala kao nedoškolovana poletarca.

– Može biti da mi na tečajevima nismo obradili sve teme, možda je Crkva u svojim redovima imala i pozitivnih ljudi, ali u cijelosti uzeta, ona je djelovala nazadno.

– Budite pametan, mladi čovječe. S takvim znanjem nećete ni daleko ni visoko. Čim se malo život sredi i ljudi potraže potpunu istinu, ostat ćete na plićaku. Što god ste do sada naučili, provjerite je li to istina. Mladi ste, imate kada, a imate i zašto. Ako stoji ono što vi tvrdite, stajat ćete i vi. Ako se sruši ono što vi tvrdite, past ćete i vi. Imate li vi uopće knjiga iz kojih biste popunili svoje znanje? Ako nemate, moje vam stoje na raspolaganje. Budimo prijatelji u istini i životu!

Ta ga je moja »prodika« pogodila u živac. Osjetio je da poznavanje istine nije ničiji monopol. Domislio se da je na kaju krajeva u pitanju on – kao čovjek. Priznao je da tog časa nije spreman za daljnji razgovor, ali je spreman doći da neke stvari mirno raščistimo, samo neka to bude uvečer, po mraku.

Shvatio sam da je on zapravo »Nikodem«, da mu je do istine, ali se plaši svojih. Kad je tako, pomislih, neka »Duh puše gdje hoće i kako hoće.«

Svu možebitnu žestinu i gorčinu isprasmo još jednom čašom na račun krčmara.

Kad smo se nekoliko godina kasnije susreli u jednom gradu, čvrsto mi je stisnuo ruku i s neskrivenim veseljem priznao:

– Bilo je kratko naše poznanstvo, ali vjerujte, korisno za mene. Otada poštujem svakog čovjeka!

Da, i on je postao drugi čovjek. Posijano sjeme prijateljstva je izniklo, naraslo i donijelo željeni rod.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE ZA SRPANJ

Dialog s nekršćanima

Dvije nam stvari želi istaknuti osobito ova molitvena nakana. Prva: mi katolici moramo voditi dijalog, biti povezani s ljudima drugih, nekršćanskih vjera.

I druga: te veze nisu dosta, treba širiti Evanđelje, poznavanje i prihvaćanje Krista.

Sv. Otac Ivan Pavao II veli da je taj dijalog »velika potreba našeg vremena« i da se svaki kršćanin mora za nj založiti. Ne znači to da svatko od nas mora s budistima, muslimanima, židovima i drugima raspravljati o vjeri. Nego: sve nas mora prožimati taj životni stav ljubavi i poštovanja prema drugima i zato želja da im pomognemo na putu prema potpunijoj istini.

Razni koncilski dokumenti opširno govore o obje na početku istaknute teme (dužnost dijaloga, ali i evangelizacije). Istaknimo samo neke misli.

Misijski dekret veli kako su svi vjernici dužni životom očitovati da su Kristovi. »Da bi oni to svjedočanstvo o Kristu mogli dati, neka se s poštivanjem i ljubavlju povezuju s tim ljudima«, tj. s nekršćanima. »Neka s radošću i poštovanjem otkrivaju klice Riječi u njihovim narodima i vjerskim predajama.« (AG 11).

Deklaracija o odnosu prema nekršćanima govori kako Crkva s »iskrenim poštovanjem promatra« ono što je dobro u hinduizmu, budizmu i drugim religijama. Nauke tih vjera »nerijetko odražavaju zraku one Istine što prosvjetljuje ljude«. I potiče kršćane »da razborito i s ljubavlju putem razgovora i suradnje sa sljedbenicima ostalih religija« šire dobro. (NA 2)

Slične misli ističe papa Pavao VI u enciklici o Crkvi: poniznost, poštivanje drugih, ljubav prema njima, spremnost uočiti što je dobro kod njih... I papa Ivan Pavao II u enciklici o Kristu (Otkupitelj čovjeka)potiče na prijateljske susrete, proučavanje njihova istinskog blaga, na zajedničku molitvu – jer ono dobro kod njih jesu »učinci Duha istine koji djeluje izvan Mističnog Tijela.«

Moramo se veoma ponositi tom vjerom koju širi i Koncil i naši pape! Kolika je razlika između tog duha ljubavi, poštivanja drugih i želje da im se pomogne na putu spasenja – i s druge strane magle i mržnje koju sije Vuk Drašković i njemu slični sijači koji u svojoj bolesnoj mašti izmišljaju zločinačku djelatnost Katoličke Crkve te šire laž, a sve to, tobože, u ime Krista!

Taj naš katolički stav – dijalog i suradnja u ljubavi prema drugima – nije dosta. Treba druge dovoditi Kristu. Jer on je jedini Spasitelj (Dj 4,12) i temelj sreće (1 K 3,11). Zato nas upravo ljubav prema Kristu i drugima potiče da im naviještamo Krista. Bez naše ljubavi prema nekršćanima, bez poštivanja njihovih pravih vrednota, naša vjera bila bi za njih neprihvatljiva, ako ne i odbojna. Normalan i pošten čovjek ne može druge prezirati, ako prožet Duhom Božjim mora druge voljeti i željeti im sreću i spasenje.

Zato Koncil traži uz dijalog i širenje Evanđelja: »Ta ljubav i dobrohotnost nipošto nas ne smiju učiniti ravnodušnima prema istini i dobru. Štoviše, samo ljubav potiče Kristove učenike da svim ljudima navješćuju spasonosnu istinu«. (GS 28) »Crkva bez prekida naviješta i dužna je naviještati Krista... u kome ljudi nalaze puninu istine, sreće i spasenja«. (NA 2)

O. Mato Rusan Dl.

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE ZA KOLOVOZ

Žene i širenje Evanđelja

Prinos žena u izgradnji Crkve je tolik da je bez njih teško zamislivo djelovanje Crkve i u povijesti i danas. Želimo, i po Papinoj preporuci ovaj mjesec molimo, da se taj doprinos žena u širenju Kristova kraljevstva sve više cijeni i raste. Na to nas potiče i Koncil: »Budući da u naše dane žene sve više i više aktivno sudjeluju u cjelokupnom društvenom životu, veoma je važno da se proširi njihovo sudjelovanje i na raznovrsnim područjima apostolata« (AA 9).

U naše vrijeme to je od posebne važnosti. Potrebe kraljevstva Božjega su velike, uloga žene još nije dovoljno priznata i prihvaćena, a mnoge su spremne i sposobne pomagati u obnavljanju svijeta.

Tako se 1983. godine tisuću i četiri stotine katoličkih žena iz Amerike nazvalo »Žene Crkve«. Dale su ovu izjavu: »Ujedinile smo se da preuzmemo autentično poslanje Krista koji dolazi da obnovi, a ne da uništi čovječanstvo.« Također prigodom posjeta pape Ivana Pavla II Švicarskoj pisalo mu je četiri tisuće žena da žele biti »uvijek sve više prisutne i vidljive u djelatnosti Crkve.«

U Starom zavjetu više žena ima važnu ulogu u obnovi naroda Božjega, npr. Judita, Estera... U Novom zavjetu su uz Isusa i žene koje se brinu za njega i njegovu pratnju. One su ostale uz Isusa i u njegovoj muci, dok su se muškarci razbježali. Tako i danas po našim crkvama vidimo uz Isusa najviše žena.

Marija je žena koja je u najuzvišenijem smislu primila i dala svijetu poruku spasenja i samoga Spasitelja. U enciklici »Otkupiteljeva Majka« Papa opširno govori o njezinoj ulozi u Crkvi. Kod dolaska Duha Svetoga prva Crkva je bila okupljena oko Marije i ona je kasnije bila prvi svjedok Kristov i uzor kršćanima u prihvaćanju Krista.

Kroz svu povijest Crkve žene imaju važno mjesto i ulogu u širenju evanđeoskog duha. Ističu se u dva, u nekom smislu oprečna, područja: kao majke i kao djevice. I majčinstvo i djevičanstvo, svako na svoj način, osposobljava žensko biće za duboko proživljavanje Evanđelja i za služenje bližnjemu u duhu Evanđelja.

Tako je sv. Monika izmolila obraćenje i svetost sv. Augustina. Majka sv. Blanka odgojila je sv. Ljudevita. A razne djevičanske duše pridonijele su samoj obnovi Crkve: sv. Terezija Avilska (obnovila karmelski red), sv. Katarina Sijenska (postigla da se Papa iz sužanjstva vrati u Rim). Neke su zaslužne za Crkvu kao redovnice, druge u svjetovnom staležu. Npr. Paulina Jaricot, kći bogatog tvorničara, začetnica je papinskog Društva za širenje vjere.

Danas je bez djelovanja časnih sestara gotovo nezamisliv život u župama, u karitativnom radu, u sjemeništima. Blizu milijun redovnica silan je kapital za Crkvu, rječita propovijed za svakog dobre volje. Npr. u Beogradu, gdje je tek nešto preko 1% katolika, ima (bez Zemuna) oko 160 časnih sestara i pripravnica. Sama njihova pojava u redovničkom odijelu u Beogradu, a tako i drugdje po Srbiji i Crnoj Gori, rječito govori o veličini i duhu Katoličke Crkve. Tamo su ih, naime, nakon rata dobrohotno primili kad su ih iz mnogih njihovih kuća po Hrvatskoj i Sloveniji istjerali. Mnogi su ih upoznali po bolnicama i drugdje, svi ih s poštovanjem susreću.

Danas je najpoznatija žena svijeta Majka Terezija. Ona i njezine sestre jesu najdjelotvornija propovijed o Božjoj ljubavi, o Kristu i Crkvi. Molimo da žene poput Marije služe Kristu i šire kristovo Evanđelje.

Mato RUSAN

HVALA O. JURJU GUSIĆU

O. Juraj Gusić dvadesetak se godina savjesno brinuo za misijske stranice u Glasniku. Surađivao je i inače kao pisac, lektor i korektor. Sada kad je iznemogao i obnevidio, želimo mu izraziti iskrenu zahvalnost za sav trud. On i dalje surađuje u istoj stvari, ali ne više tipkajući nego trpeći, ne čitajući nego moleći, pa i mi njega preporučujemo u molitve svih čitalaca Glasnika, prijatelja misija, misionara i misionarki. Oče Juraju, hvala!

UREDNIK

Kako Bengalci grade kuće

Bengalci imaju svoj stil i način gradnje svojih koliba. O tome nam pripovijeda otac Ante Gabrić u ovom članku.

Zanimljivo je kako ovdje u Bengaliji ljudi grade svoje kolibe. To ovisi o okolnostima u kojima ti ljudi žive. Od pečene opeke i drugog građevnog materijala redovito se grade velike ustanove i kuće bogatih ljudi. Međutim, to je nemoguće većini stanovnika Bengalije. Oni se moraju zadovoljiti kućicama podignutim od materijala koji im je pri ruci: od blata, bambusa i rižine slame. Doduše, ovdje ima ilovače za izradu opeka, ali nedostaju im drva koja su potrebna za pečenje tih opeka. Do drva je veoma teško doći, jer su prašume daleko od naselja, a k tome su i pune divljih zvijeri i zmija. A u močvarama nema potrebnih putova da se ta drva dovezu iz dalekih prašuma.

Drugi građevni materijal isto tako ne dolazi u obzir, jer siromašni radnici nemaju sredstava da ga nabave. Njihove su zarade veoma male, a mjesečno su zaposleni tek nekoliko dana. I ta njihova bijedna zarada potrebna im je za uzdržavanje obitelji. Stoga im, eto, ne preostaje ništa drugo nego da svoju kućicu izgrade od blata.

Takve kućice grade se ovako: najprije se podigne nasip na kojem će ta nova kućica stajati. Na taj se način osigurava da kućica za vrijeme monsunskih kiša ostane iznad razine vode. Nakon toga od istog materijala podižu se zidovi do 3 metra visine. Krovna konstrukcija izrađuje se od bambusovih štapova, a krov se pokrije rižinom slamom. Ta građevina obično ima oblik četvorine veličine 4 x 4 metra. Dobro izgrađena koliba može izdržati 30 do 40 godina. Slamu na krovu treba mijenjati svake dvije do tri godine.

Te kolibe obično imaju jednu ili dvije prostorije. Na njima je jedan prozorčić ili ga uopće nema. Vrata su otvorena ili malo pregrađena da ne može unutra ulaziti stoka. Siromašne obitelji prave samo s jedne strane kuće verandu, dok one bogatije prave je sa sve četiri strane.

Na verandi se odvija svakodnevni obiteljski život. Tu se loži vatra, tu se kuha, tu se provode dani, tu se i spava. Žene, međutim, spavaju u kući. Često puta pod istim krovom stanuju ljudi i domaće životinje.

U kućama nema nikakvog namještaja. I spava se, i jede se, i gosti se dočekuju na hasurama izrađenim od palminog lišća ili od trave.

Žene svaki dan čiste podove kuće i zidove iznutra i izvana. Čiste ih kravljom balegom pomiješanom s vodom i pijeskom. Ako se to ne učini svaki dan, onda iz zemljanih zidova i podova izbija sol.

Odjeća se u kući vješa na bambusove štapove.

Blato potrebno za izgradnju nasipa i za zidove kuće uzima se iz neposredne blizine »novogradnje«. Tako na tom mjestu nastaje dosta velika jama koju će prve monsunske kiše ispuniti vodom. To malo jezerce služi kasnije kao ribnjak. U toj vodi se ukućani kupaju i peru, a ako nema druge vode, onda se odatle uzima i voda za piće i za kuhanje.

Kao gorivo služi im balega pomiješana sa slamom i ljuskom od riže. To gorivo u komadima veličine šake nabacuju izvana na zidove kuća da se suši. To nazivaju »gute«. Osušene »gute« skidaju i sami troše ili, gdje je to moguće, prodaju.

Na selima nema struje. Za rasvjetu služe im lojanice ili petrolejke.

Nadam se da ste iz ovih nekoliko podataka mogli dobiti sliku o našim siromašnim ljudima po selima. Kao što od blata grade svoje kućice isto tako izgrađuju i seoske male kapelice u kojima se skupljaju na molitvu i u kojima misionar, kad pohodi pojedino selo, prikaže svetu misnu žrtvu.

Molite se da u što više tih skromnih koliba što prije dođe Kraljevstvo Božje.

O. Ante GABRIĆ

PRUĆE, SLAMA, PALMINO LIŠĆE, BLATO – TO JE OSNOVNI GRAĐEVINSKI MATERIJAL ZA GRADNJU »VILE«, A MAJSTOR MORA BITI SVAKI MUŠKARAC

Bolesnu Emicu pohodila kobra

U ožujskom Glasniku obavijestili smo naše čitaoce i prijatelje misija da je naša misionarka Emica Verlić teško bolesna. Ona nam sada piše neke pojedinosti o toj svojoj bolesti i o večernjem posjetu jedne neželjene gošće.

Ne znam da li ću moći pisati svim pojedincima, jer zbog bolesti kičme ne mogu dugo sjediti. U ljekarni u kojoj radim puno radno vrijeme ima mnogo administrativnog posla i moram sve obaviti. Doma ne mogu jer se moram odmarati. Kičma me jako boli. Kod posljednjeg rendgenskog pregleda ustanovljeno je da imam napuklu kičmu od šestog torakalnog kralješka do četvrtog lumbalnog zbog osteoporoze to jest zbog smanjenja gustoće koštanog tkiva. Kalcij je uspio zaustaviti daljnje prelome i smanjiti bolove. To vam je kao kad razbijenu porculansku posudu ponovo slijepimo. Možemo je upotrebljavati ali oprezno i ograničeno. Pravo veli sv. Pavao da dragocjeno blago (dušu!) nosimo u glinenim posudama. Bogu hvala! Sada sam opet toliko bolje da mogu raditi i da mogu sama sebi ono najnužnije napraviti. Tako nisam nikome na teret.

Jučer sam dobila pismo od vlč. Kanižaja koji je bio ovdje s nadbiskupom Pavlišićem. U pismu mi je poslao i izrezak iz riječkog lista Zvona gdje nadbiskup opisuje svoj put po Africi. S druge strane su slike starih i bolesnih, a mladi im pomažu i dvore ih. Tu piše: »Veliko je umijeće ljubiti druge i služiti im, ali još je veće umijeće dati se ljubiti, to jest dozvoliti drugima da vam pomažu. To mi dosta teško ide u glavu, ali vidim da se moram vježbati i u tom umijeću. Mislim da će teško ići.

U listopadu sam i te kako zvala u pomoć. Jedne večeri oko 7 sati moj radnik John me pred odlazak upitao da li da zatvori vrata. »Nemoj«, rekoh mu »ja ću kasnije sama zatvoriti!« Bilo je užasno vruće!

Oko osam i pol čujem kako nešto šuška po hodniku. Pomislila sam da su mace, kadli nešto padne i lupi. Izvučem se iz kreveta pa pomoću štapa pođem do hodnika. Vidim da obje mace nešto gledaju iza vrata. Tada ispod vrata opazih rep zmije. Protrnula sam od straha. Odvučem se natrag do prozora svoje sobe i stadoh dozivati susjede, ali me nisu čuli. Oni su subotari pa im Dan Gospodnji počinje sa zalazom sunca u petak. Zatvorili su se u kuću i mole. Vikala sam iz sveg grla ne bi li nekoga dozvala. Napokon istrči van dijete koje me čulo. Ono se odmah vrati i javi ocu da dadi grandi (baka, odnosi se na mene!) umire. Na tu vijest izađe susjed sa svojim bratom. Rekoh im da mi je zmija u kući. Oni su se počeli smijati misleći da sam bolesna pa u bunilu vidim zmiju. No, ipak dođoše s kolcima. Kad su vidjeli kolika je i kakva ta zmijurina iza vrata i sami su se prestrašili. Ja sam se sakrila u sobi, a oni su je umlatili. Onda me zovnuše: »Majo, ne boj se više. Dođi i vidi, ubili smo je!« Bila je kobra dugačka preko dva metra i debela kao ruka u zapešću.

Od tog događaja zatvaram vrata čim sunce zađe makar kakva bila vrućina jer takvih posjeta zaista ne želim.

Srdačan pozdrav svima!

EMICA

EMIĆINA KUCA U LITETI. NAKON POSJETA KOBRE VRATA SE DOBRO I NA VRIJEME ZATVARAJU

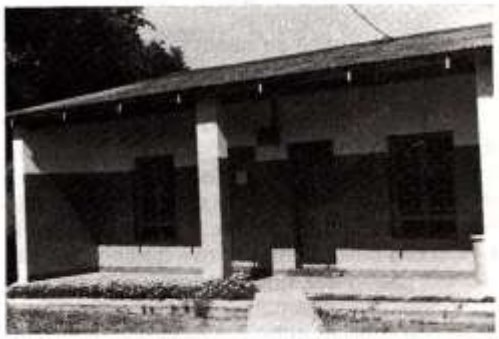

EMIĆINA APOTEKA U LITETI U KOJOJ ONA OPET RADI DOBAR DIO DANA DIJELEĆI LIJEKOVE I SAVJETE BOLESNICIMA

Godišnji susret naših misionara u Zambiji

Iz kratkog pisma brata Ilije Dilbera saznajemo vijest o sastanku naših zambijskih misionara kao i neke pojedinosti iz njihova života.

Hrvati misionari i misionarke u Zambiji imali su početkom travnja svoj godišnji susret. Od njih 15 odazvalo ih se desetak. Drugi su bili spriječeni svojim redovitim i neodgodivim dužnostima, a Boris i Ivica nisu mogli doći jer su upravo tih dana imali primopredaju župe. Susret se održao kod o. Luke Lučića u St. Dominic's Seminary gdje se i noćilo. Misionarke su se ipak sve našle na okupu. Susret je bio dobar i koristan. Razgovaralo se o životu i radu u pojedinim postajama, a raščlamba prijeđenog puta kao i poticaji za budućnost uvijek su korisni. Svakog dana u podne bila je Misa u sjemenišnoj crkvi. Izabran je i novi urednik Zambijskog bubnja. Sada je to o. Luka Lučić. Inače su svi naši misionari, koji rade po župama, sada već i upravitelji župa.

Pred povratak kući vlč. Franju Markića zadesila je neprilika. Pošao je u grad obaviti neke poslove i kupiti nešto za misiju. Taman kad je kupljene stvari smještao u automobil, neki mu je lopov ukrao putnu torbu sa svim dokumentima i novcem što ga je imao uza se. To za misionara nije beznačajna stvar. Ne samo što je oštećen, nego ima i puno brige dok nabavi nove dokumente.

Sestra Emica se nešto bolje osjeća i pomalo radi. Odlučila je da se još ne vraća u domovinu nego da ovdje radi još koju godinu.

Monika Okrugić je po povratku u misiju dobila novo polje rada. Sada je u »bushu«, daleko od grada, pa joj je i teže nego prije. Područje župe Kashikishi na kojem sada djeluje ima i neugodniju klimu. O Moniki ste pisali već u Glasniku za ožujak ove godine pa sada ne bih imao ništa novo dodati.

Sve vas od srca pozdravljam i preporučujem u molitve sebe i sve nas hrvatske misionare i misionarke.

Ilija DILBER

Misijska krunica

Štovanje Bl. Dj. Marije Kraljice apostola i Majke Crkve spada u osnovne pobožnosti svakog misionara i prijatelja misija, jer je Marija od svog pristanka na Božji poziv da bude Suspasiteljica ljudskog roda (Bilo je to njezinom riječju: »Neka mi bude!«), »bila povezana nerazrješivom vezom sa spasiteljskim djelom svoga Sina« (S. C. 103).

Zato svi širitelji Kristova Kraljevstva rado mole tako zvanu misijsku krunicu koju je veoma širio mons. Fulton Sheen, nacionalni ravnatelj Papinih misijskih djela u Sjedinjenim Američkim Državama. Svaka desetka misijske krunice drugačije je boje.

Zelena boja podsjeća nas na zelene prašume Afrike i na njezinu djecu, našu braću crnce. Zelena je boja također sveta boja muslimana, pa u toj desetici krunice posebno mislimo i na njih.

Žuta boja podsjeća nas na žutu rasu koja živi u Aziji.

Crvena boja podsjeća nas na crvenu rasu koja živi u Americi.

Plava boja vodi našu misao na bezbrojne stanovnike rasute po otocima Oceanije.

Bijela boja vodi našu misao u Evropu koja je već odavna postala prava misijska zemlja. Moleći misijsku krunicu u svome srcu grlimo sve narode!

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(19)**

ZADNJI ČIN DRAME

(Nastavak)

A on je bio prvi koji je 1633. u »jami« zatajio vjeru. Može se, doduše, sumnjati o moralnoj ubrojivosti kod takva »otpada«, ali Ferreira to nije nikada opozvao, nego je još više od dvadeset godina služio režimu kao uhoda. Njegov otpad nije bio samo udarac za redovničku subraću u Japanu, nego je i u Evropi izazvao opće iznenađenje. I odmah se je ponudilo trideset portugalskih isusovaca da dragovoljno odu u Japan i žrtvom svoga života okaju Ferreirin pad.

Toga su, dakle, čovjeka doveli da zadnje od svojih podređenih skloni na otpad. Zaista đavolska zamisao. Što su morali osjećati ta tri oca kada su se nakon šest godina nenadano susreli sa svojim negdašnjim poglavarom?!

Na sučev mig Ferreira je počeo govoriti. Skupio je svu snagu da svlada uzbuđenje. Nagovarao ih je i vikao: »Ta ne budite ludi, ne pristajte da vas muče! Samo jednu riječ i spasili ste život. To može biti samo izvana, samo za tren! Onda se možete u srcu pokajati, možete se ispovjediti! Ta ne budite tako nerazumni!«

Oci su šuteći slušali. Šezdesetgodišnji bolesni Porro nije više imao snage da išta rekne. Shikini je bio nesiguran, jer se na zapovijed poglavara 1620. nerado vratio iz Makaoa u Japan. Tada ustade p. Kasui. Govorio je najprije japanski, a onda portugalski i uvjerljivim riječima zaklinjao nesretnoga Ferreiru da se vrati. Neka se sjeti svoga krštenja, svoje svećeničke časti i svojih redovničkih zavjeta. Još nije prekasno! Tako je Kristov vitez stajao svezan pred najvišim sudom toga svijeta, ali Božja riječ nije bila svezana!

Ferreira je mrk sjedio na svom mjestu. Šuteći je slušao taj govor, hladan kao granitna hrid i nije se ni maknuo. Sudac mahne, preslušavanje je završeno. Ferreira je izišao iz dvorane, a da se nije ni osvrnuo. Proces je neuspio.

DRUGI ČIN: pred šogunom Iemitsu. On se zadivio kad je čuo kako je završila rasprava pred vrhovnim sudom. Kakvi su ljudi ti »bateri« koji su za njegov režim tako opasni. On će ih još jednom sam ispitati.

Kad je jednom šogun došao u rezidenciju Sakai Sanu-ki-no-kamija izveli su oce pred njega. Osim ministara i inkvizitora Inoue bili su nazočni i zen-meštar, čuveni borac Takuan, i šogunov učitelj mačevanja Yagiu Tajima-no-kami. Iemitsu se i sam upleo u raspravu i pitao oce o kršćanskoj nauci, i radu misionara, o njihovu odnosu prema inozemstvu i o njihovoj tobožnjoj nakani da osvoje zemlju. Nije zabilježeno koji je otac tada govorio, ali je vjerojatno da je to opet bio P. Kasui.

Iemitsu je sigurno vidio da neće ništa postići samim raspravljanjem i da tu nije dorasla ni mudrost budističkih i konfucijskih učenjaka. Zato je nakon nekoliko dana poslao svoga tajnika Nakane Iki-no-kami k Inoueu i naredio da on nastavi proces. Time je praktično kršćanstvo uzeto iz jurisdikcije vrhovnog suda i pravosuđa te potpuno predano inkviziciji. To je bio početak posebnog suđenja za kršćane i, praktično, osnivanje tzv. inkvizicionog ureda (shûmon-aratame-yaku) koji je do konca XVIII. stoljeća nadzirao potomke kršćana. Spisi inkvizicionog ureda izvješćuju kratko i suho:

»Za vladanja Taiyuina (Iemitsu), a pošto je skršen ustanak u Shimabaru, dovedeni su ovamo uhvaćeni oci Juan (Porro), Martino Ichizaemon (Shikimi) i Pedro (Kasui). Četiri puta su izvedeni pred vrhovni sud, ali je istraga ostala bez uspjeha. Kad je poslije toga šogun otišao na seosko imanje Ianuki-no-kamija, pozvao je preda se ta tri oca. Ispitivao ih je o njihovoj vjeri u nazočnosti Takuana, Yagui Tajima-no-kami i drugih. Poslije malo dana on je po svom glasniku Nakane Ikino-kami zapovjedio Chikuge-no-kamiju da spomenute oce ne stavlja pred vrhovni sud, nego da sam provede istragu.«

TREĆI ČIN: pranje mozga kod velikoga inkvizitora. Sad su nastali uzbudljivi i naporni dani kako za progonitelje tako i za njihove žrtve. Deset dana je Inoue pozivao oce i pokušavao da im »opere mozak«. Svaki put je iznosio svoje argumente, raspravljao, prijetio, laskao..., ali je svaki dan izvukao kraći kraj. Oci su bili postojani.

(nastavlja se)

Nerazorivo zajedništvo

Priredio: Vital VIDER

Kršćanska je vjerska istina da je brak sakrament. To znači da Krist na osobit način potvrđuje, posvećuje i produbljuje datost prirodnog braka, a to opet otvara sasvim nove vidove promatranja i uvid u stvarnost bračnog zajedništva.

Ponajprije, Krist osobno stoji između muža i žene, ili još potpunije rečeno, po sakramentu ženidbe on osobno ulazi u njihovo zajedništvo da bi za sve vrijeme braka ostao njihov najvjerniji prijatelj. On zna bolje negoli sami supruzi od kolikog je to dobra za brak. To je njegov način darivanja samog sebe za njihovo samoostvarenje, a taj program neopozivo je prihvaćen u krštenju. Zato se čovjek, koji je krstom ucijepljen u Krista, ne može vjenčati »izvan Gospodina«, to jest bez Krista kojega je primio u sakramentu, a da time ne bi teško pozlijedio zadanu vjernost upravo prema Kristu. »Što je Bog združio, čovjek neka ne rastavlja!« (Mk 10, 9)

Ta Isusova odlučna riječ govori o potrebi združivanja dvaju srdaca u Bogu Stvoritelju i Kristu Otkupitelju. Takav je brak onda nerazrješiv, nerazoriv i stalan kao što je stalna i trajna prava ljubav.

Takav pogled na brak za bračne je kandidate »otkriće« vlastitog dostojanstva i izričaj onih težnjâ koje su neizbrisivo upisane u narav ljudskog bića, iako najčešće ostaju neizrečene zbog sasvim drugačijih površnih i pomodarskih pogleda na brak i zbog neutješne prakse. Čujmo mlade što oni misle i govore.

OTKRIVANJE NESLUĆENIH DUBINA S MIRISOM SREĆE

Prvi par misli ovako:

»Kada smo hodali kao mladić i djevojka, razgovarali smo i razmišljali o raznim stvarima. Sve više smo osjećali i otkrivali da pripadamo jedno drugome. Željeli smo da jednog dana stupimo u zajednički život. Ipak, tada smo se još samo nadali da će to biti, ali smo bili svjesni da to još nije. Puno smo razmišljali o tom koraku. Za takvu odluku treba se pripremati. Osjećali smo veliku odgovornost jedno prema drugome, prema našim ukućanima i prema ljudima oko nas. Kao kršćani osjećali smo odgovornost i pred Bogom. Htjeli smo da taj korak bude čvrst i trajan a ne tek nekakav pokus.«

Drugi par veli:

»Na sastanku budućih bračnih parova razgovarali smo i o sakramentu ženidbe. Prije toga nismo razmišljali o braku kao sakramentu. Bio je on pred nama kao uobičajeni obred ali nismo puno razumjeli što on znači. Brak je za nas bio tajna koja na muža i ženu stavlja još veću odgovornost. Bojali smo se toga koraka jer se nismo osjećali dovoljno zreli. Znali smo samo da to mora biti neopoziva odluka. Onda je, kao milost, nadošla spoznaja da će vjenčanje biti sakrament po kojem će sam Krist na osobit način biti među nama.

Daleko od toga da bismo i ranije pomišljali samo na civilno vjenčanje. Kao kršćani slutili smo u vjenčanju »pred Bogom« neku posebnu dubinu. U životu smo od Boga primili previše darova a da bismo na to zaboravili. Prečesto smo osjetili da je On onaj koji nas je doveo u zajedništvo. Previše smo ga doživjeli u zajedničkim razgovorima i molitvi, čitanju Sv. Pisma i razmišljanju, a da bismo ga sad zaboravili. Koliko nas je puta sjedinio na zajedničkim

Misama!? Odviše duboko smo ga osjećali u prirodi i u ljudima oko sebe. Bili smo posve svjesni da bez njega ni nas ne bi bilo. Previše smo, dakle, od njega primili a da bismo ga mogli zaboraviti i ne primiti ga na poseban način u svoj budući brak!«

Slijedeći je par ovako iznio svoje razmišljanje:

»Svjesni smo da vjenčanje može biti jako doživljeno, a da to ipak još nije jamstvo da će i brak biti dobar. Svakim danom morat ćemo nanovo započinjati. Svaki dan donijet će nam nove mogućnosti za naše ponovno »vjenčanje«, za ispunjavanje onog što ćemo kod pravog vjenčanja jedno drugom obećati i na što ćemo se zakleti: da ćemo nastojati jedno drugo usrećiti i onda tu sreću isijavati oko sebe pomoću Onog koji će biti s nama... A kako bismo sve to mogli sami, bez Boga i njegove tajanstvene nazočnosti u našem braku?«

Evo još jedne spoznaje:

»Shvatili smo da ćemo biti kao dvije mladice nakalemljene na vinovu lozu kojom će teći sok koji će i nas dvoje hraniti. Kako smo nas dvoje različiti! U našoj različnosti povezivat će nas On koji je izvor svega što postoji – izvor ljubavi! Sve življe shvaćamo istinu: Što je više jedan od nas povezan s njime, to istinitiji je naš odnos, lakše prihvaćamo jedno drugoga i više se veselimo jedno drugome.

Ipak ima i razdoblja tame u koju padamo zbog svojih slabosti. Kad onda potražimo njega, Prijatelja svoga, brzo se pridignemo. Sve će to raditi na osobit način naš tajanstveni Prijatelj u sakramentu ženidbe.«

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Obiteljski centar FTI u Zagrebu i ove godine organizira OBITELJSKU LJETNU ŠKOLU. Okvirna tema: »Kršćanska i ljudska zrelost u obitelji«.

Glavna predavanja: Zrela osoba, Mit i stvarnost zrelosti, Zrela savjest, Odgoj za zrelost, zreli partnerski odnosi u braku, itd. – Obiteljska ljetna škola je susret roditelja, mladih i stručnjaka iz teologije, medicine i psihologije. – Za djecu je organizirano čuvanje i poseban program. Smještaj i opskrba u zgradi sjemeništa uz vrlo povoljne cijene.

Škola se održava u Zagrebu, u sjemeništu na Fratrovcu 38 od srijede 24. do nedjelje 28. kolovoza 1988. Prijave pošaljite što prije na adresu: o. Jure Bosančić, 41001 Zagreb, pp 699, Palmotićeva 33. ili na telefon broj (041) 433-362 i 433-229.

KNJIGE

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti slijedeće:

ISPOVIJEST MLADOG SVEĆENIKA, napisao J. L. Martin Descalzo. Jedan mladi svećenik iznosi u knjizi svoj put k svećeništvu, svoje mladenačke snove, svoja traženja, strepnje i nadanja te konačno predanje i sreću u svećeničkoj službi. Omot u boji. Cijena 2.500 din.

PUT U LURD, napisao Alexis Carrel. Odlomci iz dnevnika – meditacije. Poznati nobelovac donosi u ovoj knjizi svoje obraćenje koje će ga povesti putem osvjedočenog kršćanina i znanstvenika. Omot u boji. – Cijena 2.000 din.

TAKO SAM SUSREO BOGA, napisao Hellmut Laun. Nakon nevjere i agnosticizma Laun na izvanredan način doživljava susret s Bogom koji odsada ispunja čitav njegov život. – Omot u boji. Cijena 2.000 din.

MARIJA U ŽIVOTU BOLESNIKA, napisao P. E. Engel. Drugo izdanje. Ohrabrenje i snaga svima koji na poseban način trpe. Omot u boji. Cijena 2.000 din.

SLUGA BOŽJI Dr Ivan Merz, napisao dr. D. Kniewald. Drugo prošireno izdanje. Knjiga nas uvodi u izvanredno svjedočenje hrvatskog kršćanskog laika kao i u veliki duhovni pokret njegova vremena. Ne može se mimoići u traženju načina da se laici u našoj Crkvi više zauzmu za njezin istinski duhovni rast. – Cijena 5.000 din.

PUČKA MISA za bolesnike, audiokazeta. Dobro će doći svima onima koji su vezani uz kuću ili bolesničku postelju a željeli bi bar na taj način sudjelovati u misnom slavlju. – Cijena 3.000 din.

Na adresi: VERITAS, Miškinina 31 – 41000 ZAGREB, možete naručiti slijedeće:

MARIJA – MAJKA VJERE, napisao Celestin Tomić. Na oko dvjesta stranica pisac, poznati bibličar, na temelju biblijskih izvora opisuje BI. Djevicu Mariju, najprije kao židovsku vjernicu, a potom i kao prvu kršćanku. Pri tome citira i brojnu izvanbiblijsku literaturu. Cijena 5.000 din.

Na adresi: SAMOSTAN SV. KLARE, Končareva 29 – 58000 SPLIT možete nabaviti slijedeće:

PISMA I ZAPISI, napisao Charles de Foucauld. Dubokoumna razmatranja o istinama naše sv. vjere i otajstvima ljubavi, kao i životni put mučenika Karla, ubijena na tlu Sahare. Cijena 4.000 din.

AVE MARIA, napisala s. Marija od Presvetoga Srca. Spjevovi o Mariji. Cijena 2.500 din.

TORNJU BJELOKOSNI, napisala s. Marija od Presvetog Srca. Meditacije i recital o Mariji. Cijena 2.000 din.

MARIJA – MAJKA LJUBAVI, napisala s. Marija od Presvetog Srca. Teološko-mistične studije i meditacije o Mariji. Cijena 3.000 din.

Na adresi ŽUPSKI URED – 58465 JELSA – Tel. (058) 76-251 možete naručiti slijedeće:

SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, napisala Marija Valtorta. Ovo je svezak VI. dio 1. Treća godina javnog djelovanja (Dio drugi). Cijena 7.000 din.

ISUS ME JE UČINIO SVJEDOKOM, napisao Emilien Tardif. Pri naviještanju Kristove Radosne vijesti Gospodin je preko njega učinio mnoga čudesa. O tome sam govori u ovoj knjizi. – Cijena 4.500 din.

EUHARISTIJA NAŠE POSVEĆENJE, napisao Raniero Cantalamessa. Autor nas uvodi ne samo u to »da slavimo Euharistiju«, nego »da postanemo Euharistija«. – Cijena 4.000 din.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Duhu Svetome i Gospi Žalosnoj za brzo ozdravljenje i za sve primljene milosti. – Marija Mađarac, Bapska

... i sv. Josipu za udijeljene milosti. – Anđelka Crnčević, Metković

... i sv. Leopoldu na uslišanim molitvama. – Zora Starčević, Osijek

... Gospi od brze pomoći i m. Klaudiji za primljene milosti. – N. N., Varaždin

... na svim primljenim milostima, a napose što mi je kćerka sretno rodila zdrave blizance. – Zahvalna majka Ankica, Križevci

... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu za miran i sretan život u obitelji. – G. S., Delnice

... Gospi Bapskoj i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. – Slavica Štimac, Bapska

... Majci Božjoj Bistričkoj i cijelom nebeskom dvoru za uslišane molitve, a napose za zdravlje. – Đ. M., Ogulinac

... i Gospi Lurdskoj na uslišanoj molitvi. – Mladić iz Slavonije, Garešnica

... Presv. Trojstvu i svima svetima za veliku milost. Čitateljica iz Sunje

... i m. Klaudiji za primljene velike milosti za moga sina. – Jelka B., Zagreb

... i sv. Josipu na primljenim milostima. – Eva Gašparić, Lacići

... i Ivanu Merzu što sam bila uslišana u jednoj nevolji. – Ankica Pezić, Banja Luka

... i sv. Leopoldu za primljene milosti, uz preporuku za moju obitelj, a napose za sina da ne krene krivim putem. – Zahvalna majka iz Vrbovca

... za primljene milosti. – Marija Ćosić i sin Jozo, Zagreb

... Gospi od brze pomoći, svima svetima, a napose našim hrvatskim svecima i blaženicima za sve milosti u životu. – Kata Zvonarić, Jakšić

... i svim svecima za sve milosti, a napose za zdravlje djeteta i obitelji. – Zahvalna majka, Vođinci

... i sv. Leopoldu na primljenim milostima.

... i Kraljici Mira što sam iznenada te iznad svakog očekivanja uslišana u velikoj stvari nakon 4 godine teške kušnje. – Blaženka P., Zagreb

... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu za primljene milosti, a sv. Ani za sretan porod snahe. – Štefanija Bulović, Zagreb

... za sve primljene milosti. – N. N., Jastrebarsko

... sv. Josipu i sv. Ani za sretnu trudnoću, sretan porod i sve ostale milosti. – Lena Mutić, Vareš

... sv. Antunu i sv. Leopoldu na svim primljenim milostima u obitelji. – K. C., Goričan

... i svetim Arkanđelima na sretnoj operaciji od velikih opeklina jednog djeteta. – Baka iz Novske

... Gospi Žalosnoj i sv. Josipu na svim milostima, a napose što su našu obitelj sačuvali u teškim trenucima. – Zahvalna obitelj iz Međimurja

... i Majci Božjoj Bistričkoj što mi je kći dobila zdravo dijete nakon više godina u braku. – R. Z., Čakovec

... za milost ozdravljenja mog nećaka. – Teta iz D. Stubice

... Milosrdnom Isusu i Gospi od suza za primljene milosti. – M. Š., Pleternica

... Malom Isusu, sv. Antunu i sv. Leopoldu za ublažene boli i žalosti. – Zahvalna majka iz Podravskih Sesveta

... i Gospi od brze pomoći što nam je pomogla u velikoj potrebi. – Obitelj iz Šljivoševaca

... »Srcu Isusovu i Marijinu zahvaljujemo na radosti da se moj muž poslije sedam godina rastave i svakakvog progonstva javio pismom. I dalje se preporučujemo u njihove svete zagovore i u vaše molitve za potpuno obraćenje mog muža i za starijeg sina Pavla, koji će 24. travnja primiti sakramenat svete potvrde«. – Ana s djecom

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

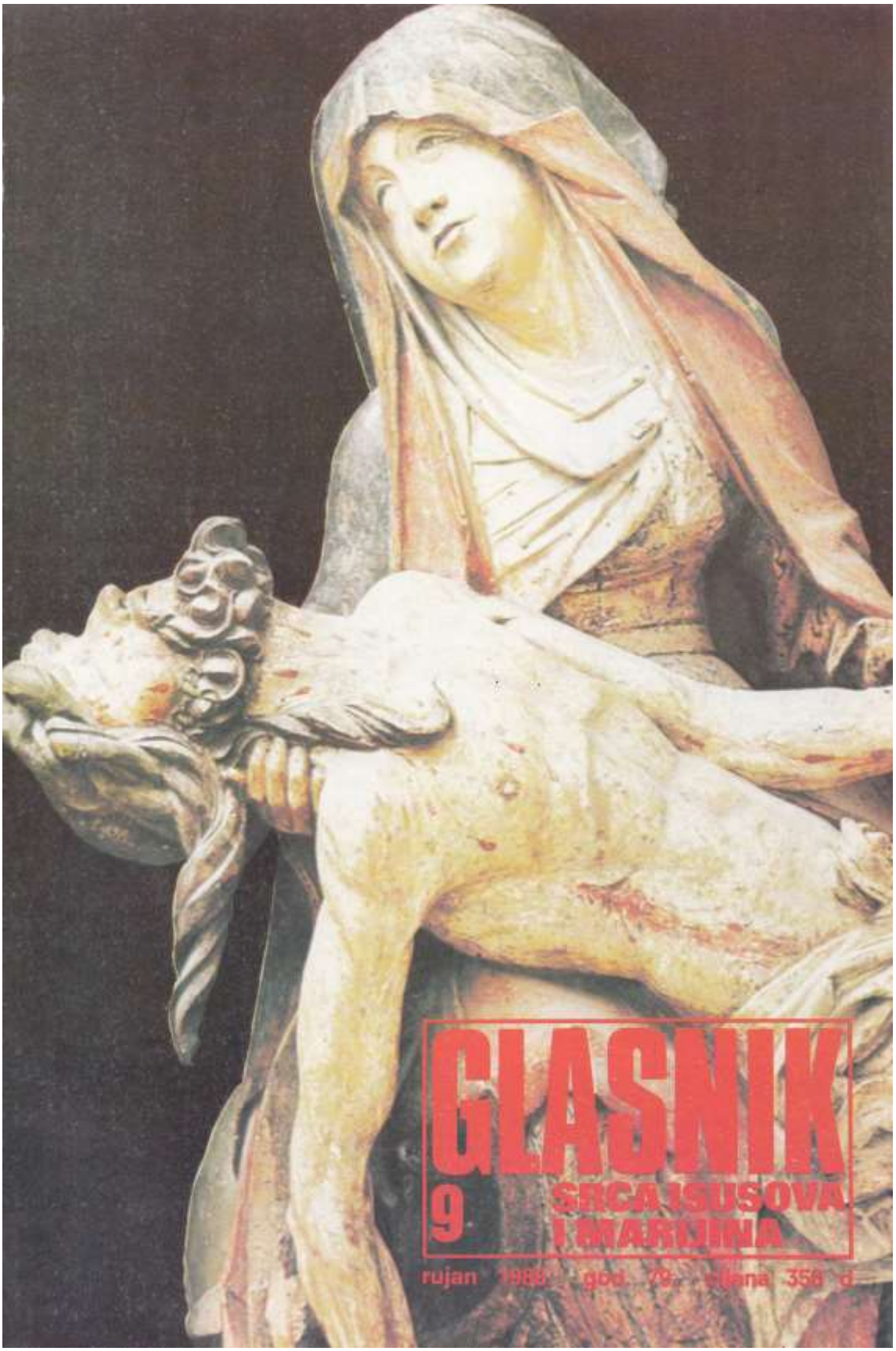

GLASNIK

9

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

rujan 1980. · god. 79. · cijena 350 d

GOSPA ŽALOSNA (Slavi se 15. rujna)

PRIBIJEN NA KRIŽ
VOŠTANICA JEDNA JEDINA
U NOĆ NJEŽNO SJA
(M. SPAHIJA)

Majka šutnje

Majko šutnje i poniznosti,
Ti živiš izgubljena
i nađena u moru bez dna
– u Otajstvu Gospodnjem.

Ti si raspoloživost i prihvatljivost,
Ti si plodnost i punina,
Ti si pažnja i skrb za braću...

Daj da shvatimo
da šutnja nije nehaj za ljude,
već vrelo snage i zračenja;
nije zatvaranje,
nego otvaranje srca, razvijanje krila;
i da uzmognemo rasipati bogatstva,
moramo ih prije zgrnuti.

Svijet se davi u moru rastresenosti,
a braću nije moguće ljubiti rastresenim srcem.

Učini da shvatimo
da je apostolat bez šutnje – otuđenje;
i da je šutnja bez apostolata – udobnost!

Ogrni nas plaštem šutnje,
udijeli nam snagu svoje vjere,
visinu svoje nade,
dubinu tvoje ljubavi,
o divna Majko šutnje!

Ignacio LARRAÑGA

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. – Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. – Uredničko vijeće: Josip Antolović, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner i Zvonko Vlah. – Tehnički urednik: Miro Jurić. – Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710, (433-362). – Tisak »Plamen«, Slavonski Brod. – Cijena pojedinog broja 350 d, a izači će 11 puta. – Godišnja pretplata 3850 d. – Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. – Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. – Poštarina plaćena u gotovom. Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

O novoj cijeni Glasnika pisao sam u uvodniku ljetošnjeg dvobroja, ali neki to nisu uočili, a neki pak misle da to ne treba uzeti ozbiljno. Zato tu obavijest sa svom ozbiljnošću ponavljamo i na vidljiv način ističemo. Nemojte je, više predvidjeti! Da nema te obavijesti, lakše bih pisao ovaj uvodnik. Međutim, i vama dragi čitaoci i prijatelji Glasnika, i meni, svaki se dan suočavati s neugodnostima u koje smo dovedeni bez naše krivnje. Ipak, ne gubimo nade! Dat će Bog, te ćemo nekako isplivati. Uostalom, nemamo ni pravo sumnjati da će Gospodin sve upraviti na naše dobro, makar nama to i ne bilo uočljivo. Zato i mi s Glasnikom idemo naprijed.

Ovaj broj obiluje raznovrsnošću štiva kao što jesen obiluje raznovrsnošću plodova. I kao što plodove treba sa zahvalnošću ubrati, tako i ovo štivo treba sa zahvalnošću čitati; sa zahvalnošću Bogu i svima onima kojima se on htio poslužiti da nam nešto priopći na naše dobro i duhovni napredak. Otvorimo svoje srce njegovu duhu i dahu. On želi da dišemo punim plućima života, i da nas posve prožme njegova snaga ljubavi. Tako obnovljeni obnavljat ćemo lice zemlje, svijetu oko sebe utiskivati biljeg Božjeg djela. Porazmislimo o tome na početku ove školske godine. Tko na vrijeme shvati tu lekciju života, stići će do cilja, makar ga Gospodin vodio i krivudavim stazama i uskim putevima. Svi oni pouzdano vode u nebo one koji ljube. Dapače, put patnje povlašteni je put spasenja, makar se nama činilo i suprotno. Ako vam Glasnik pomogne da to shvatite i prihvatite, on je ispunio svoj zadatak, a vi ćete se uvjeriti da zaista nije bio preskup.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. RUJAN 1988. BR. 9

SADRŽAJ

MUKA S RODITELJIMA 264

ZA NEZAPOSLENE, P. Galaviner 266

SVETIŠTE MAJKE BOŽJE REMETSKE, A. Katalinić 268

ANĐEOSKA ZAŠTITA, R. Grgec 270

MOLITVA JE DIZANJE SRCA K BOGU, R. Brajičić 271

KRALJICA NA NEBO UZNESENA, A. Weissgerber 272

PRIPRAVA DAROVA, M. Steiner 274

SRCE ISUSOVO U STUDENCIMA, V. Kozina 276

IZVOR ŽIVOTA, IVNA 278

MLADA MISA KAO POTICAJ, Odazvanik 280

ŽIVOT U DUHU, S. Kuzmić 282

ALKO-PRIJATELJ, IVNA 285

MISIJSKI POLET U LATINSKOJ AMERICI, M. Rusan 286

PISMO OCA GEROVCA 287

SVECI PARAGVAJA, P-H. Kolvenbach 288

KAMERUN ZOVE, M. Šurjan 290

PETAR KASUI, H. Cieslik 291

NOVO OGNJIŠTE, NOVI ODNOSI, V. Vider 292

NOVA CIJENA GLASNIKA JE 500 DINARA PO KOMADU! Cijena otisnuta na korici ne vrijedi od 1. srpnja 1988. Po novoj cijeni obračunavaju se i svi neplaćeni primjerci počevši od siječnja. Molimo sve, osobito povjerenike, da o tome vode računa. Nikakvih dugova nemaju oni koji su pretplatu poslali do konca lipnja. Godišnja pretplata po novoj cijeni je 5500 dinara, pa se i popust od 10% obračunava na temelju nove cijene onima koji primaju 10 komada ili više.

Hvala na pismu

MUKA S RODITELJIMA

Dragi uredniče!

Već je dosta vremena kako čitam vaš Glasnik. Posebno mi se sviđa rubrika »Hvala na pismu«. U njoj čitatelji mogu iznijeti svoj problem i čuti vaše mišljenje. Zato vam se i ja obraćam s problemom koji me muči, a o takvoj vrsti problema rijetko se gdje može nešto pročitati.

Meni je 27 godina, a sjećam se svega od svoga djetinjstva nadalje. Više od polovine svoga života provela sam u Austriji jer su mi roditelji tamo radili. Nikad nisam doživjela radost i sreću obiteljskog doma. Moji su se roditelji uvijek svađali, a bilo je među njima i veoma groznih scena. Otac je bio ne samo pijanac, nego i pravi tiranin. Kad je meni bilo 12 godina, majka je napustila i mene i moje troje starije braće jer više nije mogla podnositi grubosti svoga muža. Ja tada još nisam mogla sve shvatiti pa sam mislila da tako nekako i mora biti, da je takav život.

Kad je majka jednom otišla, otac nije više dopuštao da je vidimo. O njoj je govorio kao o najvećem neprijatelju. Za nas se brinuo kako je mogao i znao. Kad se najstariji brat zaposlio, pomagao je školovanje nas mlađih. Majku nismo smjeli ni pohađati niti joj pisati. Što je otac kazao, to je za nas bio zakon. Tako smo se i vladali – valjda iz straha. Nakon nekoliko godina majka je došla u grad u kojem smo živjeli i slučajno smo se sreli. Od tada smo ponovo održavali s njom vezu, iako se otac tome protivio. Kako smo već bili skoro odrasli počeli smo shvaćati da je on poremećena osoba. To nam je bivalo sve jasnije kad je i nas počeo kriviti da smo protiv njega, da mu činimo zlo. Tada nas je počeo i proklinjati na razne načine. Bili su to strašni trenuci. Od tog vremena počeli smo se udaljavati od njega i ostavili ga da stanuje sam. Napokon je i on shvatio da ima krivnje i s njegove strane, da je možda bolestan, pa se dao liječiti. Nije bilo osobite koristi od liječenja. Mi smo ga posjećivali, ali nitko nije mogao s njim stanovati, jer nitko nije mogao podnositi psihički pritisak koji je vršio na ljude oko sebe. Nije imao prijatelja, ni s kim se nije družio jer ni u koga nije imao povjerenja. Nama ga je bilo žao, ali mu nismo mogli pomoći. Onda se preselio u drugo mjesto gdje se govori našim jezikom, ali na starinski način. Tu je bio posve uključen u zajednicu, a stanovao je kod jednog svećenika. Doskora je počeo odbacivati svoju okolinu, a krivnju za svoje nevolje bacati na svoje najbliže pa i na tog svećenika. On svoju bolest nije shvaćao ozbiljno pa se nije ozbiljno ni liječio. Pitam se da li za takvu bolest uopće ima lijeka? Napokon je pobjegao iz tog mjesta i vratio se k nama. No, ni u starom gradu nije našao mira. On je upravo opsjednut mišlju da ga mi, njegova djeca, samo mučimo, a preko nas i naša mama. Tvrdi da za njega nitko nema razumijevanja. Na licu mu se vidi da uistinu pati. Kada sam ga nagovarala da pođe k liječniku, on je tvrdio da je zdrav, a zdravlje mu se samo pogoršava. Sada ima noću neka »viđenja«. Kaže da mu ljudi noću dolaze u sobu kroz prozor i da ga muče. Ja i moja braća gotovo smo očajni. Nitko ne može s njim stanovati, a on tvrdi da nam je to dužnost jer smo njegova djeca. Za bolje razumijevanje moga oca navodim još i ovo:

Rodio se kao neželjeno dijete već ostarjelih roditelja. Kad se rodio, a i kasnije, majka ga je stalno proklinjala. Život mu je bio surov, rastao je bez ljubavi pa ljubavi nije mogao ni drugima dati. Živjeti s njim, značilo je živjeti u surovosti, napetosti i nepovjerenju.

U svim tim poteškoćama ja nisam mogla misliti na sebe. Ni braća ni ja nismo mogli osnovati svoju obitelj. Samo jedan brat je oženjen, ali taj brak nije sretan. Žena mu predbacuje očeve slabosti i da ima već ostarjelu a neoženjenu braću.

Moram reći i to da nas je majka proklinjala, pa pomišljam da zbog toga nemamo sreće.

S raznim ljudima razgovarala sam o tom problemu, ali niko ne zna što da mi kaže. Tako moja mladost prolazi u tuzi. Možete li mi dati kakav savjet, ili barem utjehu?

Još jedno pitanje: Mogu li roditelji ukleti svoju djecu? Da li nas mogu zbog toga spopasti zli duhovi i mučiti nas? Kako se svega toga osloboditi? Očekujem vaš odgovor i želim vam svako dobro!

KARLA

Tvoje pismo, Karla, zaista je potresno, ali još je potresnija činjenica da bi takvo pismo mogli napisati i mnogi drugi mladi koji su imali jednako tegobnu mladost kao što je imaš ti. U tvom životu skupilo se mnogo toga što te tare, a najteže je to što su teškoće nadošle i nadolaze s one strane s koje si s pravom očekivala nešto sasvim drugo: toplo ozračje ljubavi, zaštitu i sigurnost roditelja, očev i majčin blagoslov. Dijete koje je svega toga lišeno nosi tešku ranu na duši. Takva rana godinama obično zacijeli, ali ožiljak trajno ostane.

Uza sve nedostatke svojih roditelja ti si ipak osjećala da oni ljube tebe i tvoju braću i brinu se za vas, ali je ta ljubav uvijek bila pomućena velikim ljudskim slabostima pa zbog toga i nedjelotvorna. Ožiljak na licu unakazuje čovjeka, a mnogo više ga unakazuje ožiljak na duši! Zato se nemoj čuditi što i tebe taj ožiljak stalno muči. Što bi tek bilo da kao dijete nisi doživljavala i onu ljubav koju su vam roditelji iskazivali? Tada bi na duši nosila ne samo ožiljak nego cijelu brazgotinu koja stalno krvari i truje sve oko sebe. A ne nosi li upravo tvoj otac takvu brazgotinu? Sama veliš da je bio neželjeno i neljubljeno dijete. Plemenito činiš kad ga zbog toga ispričavaš. Ispravno ga doživljavaš kao bolesnika koji se ne da liječiti, ili je već postao neizlječiv. Takvih bolesnika ima. Oni su na teret onima s kojima žive, ali su najteži sami sebi jer se nigdje ne osjećaju prihvaćeni, voljeni, korisni i poštivani, nego uvijek samo odbačeni, beskorisni i prazni. Oni sami zbog toga najviše trpe, a ne mogu si pomoći. To je brazgotina koja se usiječe u život svakog neljubljenog djeteta. Dobro je što si na primjeru svoga oca to sama uočila i naglasila. Možda će to otvoriti oči mladima koji se pripremaju na roditeljski poziv te će svoj život shvatiti kao poziv na ljubav, na darivanje samih sebe za ostvarenje svoje djece da i ona budu sposobna dalje ljubiti i usrećivati a ne ranjavati. Do začeća, naime, može doći bez ljubavi, ali se čovjeka stvoriti ne može bez ljubavi!

Znači li to da je svako neljubljeno dijete unaprijed osuđeno da i samo bude nesposobno za ljubav? Znači li to da je ono nužno u tom lancu nesretnika jedna karika koja dalje povlači samo nesreću?

To nipošto! Ljudi s manom na licu podvrgavaju se gdjekad i bolnoj operaciji samo da uljepšaju svoj izgled. Tako se treba brinuti i za svoj duhovni izgled, za svoj karakter. Nitko se nije savršen rodio i nitko nije imao idealne roditelje. Svi se moramo odgajati i preodgajati da kao ljudi budemo što savršeniji. I što su naše mane dublje to više moramo na sebi raditi. Svatko je uglavnom ono što sam od sebe stvori. Nedostaci su naša sjena, a njihovo uklanjanje ostaje trajni zadatak cijelog života. Najbolje je taj posao prihvatiti od mladosti jer tada možemo i najviše uspjeti. Mlado grbavo drvo lako se ispravi, ali kad ostari može samo puknuti.

Nevjestino spočitavanje slabosti tvoga oca i isticanje djeverova kao neženja otkriva samo njezinu prgavost. Tko god zlurado ističe tuđe pogreške, obično očituje svoje vlastite i u očima drugih ruši svoju cijenu. Eh, kad bi ona to kojom srećom uvidjela!

Roditeljsko proklinjanje djece nema nikakve izravne veze s nesrećom koja prati djecu, nego samo utoliko što takva djeca žive u teškoj duhovnoj traumi kad ih kune onaj koji bi ih trebao blagoslivljati. Zbog njihove klevete ne mogu djecu spopasti nikakvi zli duhovi, ali se u dušu može useliti strah koji ima teške posljedice, i stvara nesigurnost u životu. Kletva djece uvijek je jako sugestivna. Toga ćeš se osloboditi vjerom u Boga Oca koji nas ljubi i poslao je Sina svoga da nas spasi od Zloga koji djeluje i prekjo ljudskih slaboća. Često se preporuči Bogu, moli ga za svjetlo i snagu da ne kloneš u mukama koje te snalaze i da život kakav imaš podneseš trudeći se uvijek da ga učiniš boljim. S Bogom ćeš izdržati!

UREDNIK

Za sve ljude koji ne nalaze zaposlenje

»U znoju lica svoga jesti ćeš kruh svoj!« Tako stoji zapisano na prvim stranicama Sv. Pisma. Zakon rada star je koliko i čovjek. S tim zakonom čovjek se od svog početka otisnuo na put svoga stvaralaštva u vremenu, a ta nam rečenica ujedno naviješta da rad nije ugodan, pa će ga mnogi smatrati i prokletstvom. Ipak, on je samo put za stvaranje dostojnijih uvjeta ljudskog življenja.

RAD OSIGURAVA OPSTANAK

Čovjek se u znoju lica svoga bori za svoj opstanak, za svoju obitelj i budućnost. Naši su se pređi u radu mučili mnogo više negoli mi danas, iako i danas ima krajeva gdje se čovjek nije puno udaljio od onog primitivizma u kojem su živjeli i naši pređi. Na rukama su imali veće žuljeve i prolili su više znoja negoli mi, samo da bi iz zemlje izvukli ono što im je potrebno za život. Težina rada silila je čovjeka da pronalazi sredstva koja će mu rad olakšati i uspjeh pospješiti. To je početak stvaranja tehnike, iako su to bile tek primitivne alatke.

Napredak tehnike učinio je rad uistinu lakšim. Čovjek se oslobodio mnogih muka i ponadao sigurnijoj i udobnijoj budućnosti, ali mu tehnološki napredak nije donio samo olakšice nego i veću ugroženost života poremećajem prirodne ravnoteže. To je novo čovjekovo iskustvo i opasnost s kojom se suočava. Sam tehnološki napredak ne osigurava mu sredstva za život. Dapače, čovjek se i radi tehnološkog razvitka suočava s nezaposlenošću. Činjenica je da živeći kraj velikih tvornica i plantaža može umrijeti od gladi. To ne nosi sama tehnika kao takva, nego nepravilna raspodjela i rada i plodova.

NEZAPOSLENOST STVARA NESIGURNOST

Početkom srpnja u našim je dnevnim novinama na vidnome mjestu bio istaknut naslov: »2.500 nezaposlenih bez naknade«. Iza tog broja krije se još više ugroženih, a to su žene, djeca, starci i nemoćnici. A to nije jedini uznemirujući slučaj na ovim našim stranama. Istih dana govorio je izvjestitelj na televiziji o štrajkovima radnika u Borovu i Vartilenu. Spomenuo je da je (do tada!) došlo do 129 sličnih radničkih prosvjeda. Radnici izražavaju svoje nezadovoljstvo s postojećim prilikama te glasno i vidljivo traže od mjerodavnih pomoć i zaštitu osnovnih ljudskih prava: pravo na rad i za rad dostojnu nagradu.

Isti problem javlja se i u velikim svjetskim razmjerima. Samo u zemljama Evropske ekonomske zajednice bilo je prošle godine 13 milijuna nezaposlenih, a to su mahom bogate zemlje. Što bi se tek moglo reći o siromašnim zemljama? Očevi i majke, hranitelji obitelji, često su posve bespomoćni pred tom krutom stvarnošću, a mladi ljudi gube povjerenje u život i nadu u budućnost. Mnogi naslućuju još težu situaciju jer ne vide da bi ikako mogli doći do redovita zaposlenja i odgovarajuće socijalne zaštite.

Rješenje tog problema nije u promjeni sistema isplate. Jedna se mlada stručna radnica o tome ovako izjasnila s prizvukom beznađa: »Već godinama s okusom poniženja bezuspješno obijam pragove SIZ-ova za zapošljavanje. Voljela bih bilo kakvu plaću. Na žalost, plaću još nikada nisam primila ni mjesečnu ni tjednu!« Taj tragičan slučaj nije i jedini. Mladi ljudi s akademskom naobrazbom imaju pred sobom diplomu o uspješno završenom studiju i stečenoj visokoj kvalifikaciji, ali si time nisu osigurali budućnost kao što su se nadali. Sve vrijeme i trud studija uložen je uzalud. To je bolna spoznaja! Još teži je psihički udarac što ga dožive oni koji su imali posao, ali su ga »preko noći« izgubili zbog lo-

še uprave poduzećem, nesmiljene konkurencije, raznih podvala, makinacija, zbog takozvanog verbalnog delikta, osobnog životnog uvjerenja i slično.

POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Neizvjesnost zbog novonastalih prilika u svijetu rada stvara kod radnih ljudi veliko duševno opterećenje, a često dovodi i do teških razočaranja. Postoji opasnost da se pojedinac zbog toga zatvori u sebe, da postane cinik koji se ruga životu, da rješenje svojih problema potraži u prekomjernom alkoholu, drogi ili nekom drugom poroku koji ga samo još više uništava. Droga prodire sve više i među mlade, osobito među srednjoškolce. Sociolozi i pedagozi kažu da je to i zbog pomanjkanja nade u bolju budućnost, pa mlade obuzima i odvratnost pred životom. Tako veliki i teški problemi nužno imaju odjeka i na čudorednom planu, a osobito u obiteljskom životu. Mnogi mladi dođu u godine kad se stvara brak, ali se oni boje tog koraka zbog materijalne neopskrbljenosti. Zbog toga sklapaju samo privremene veze ili brak u kojem se ne planiraju i djeca. O pravoj i usrećujućoj ljubavi ne može tu biti govora.

Šira društvena zajednica koja ne vodi ozbiljnu brigu o naraštajima koji nadolaze i ne stvara im istinske mogućnosti za normalan život i rad, teško zanemaruje svoj osnovni cilj, a najveća odgovornost za takvo zlo pada na čelnike dotičnog društva. Ne radeći dovoljno za čovjeka, oni rade protiv njega. Mogu oni to prikriti i izbjeći ljudskome sudu, ali čovjeka ne štiti samo ljudski nego i Božji zakon. Čovjek ima pravo na život, a to uključno znači i na rad, na osnivanje obitelji, na ljubav. Društvena zajednica kojoj pripada mora ga u tome štititi i pomagati, a on će zajednici to uzvratiti poštenim i zauzetim radom opet na dobro sviju. Ta uzajamna odgovornost i pomaganje temelje se na naravi koju je sam Bog stvorio pa je i štiti.

Nezaposlenost pred kojom su mnogi pojedinci posve bespomoćni, dobila je »građansko pravo«. Smatra je se kao neizbježno zlo koje treba trpjeti, pa se čak širi i stil života koji takvima odgovara. Time su normalne vrednote okrenute naglavce, a zdravo čudoređe postaje nemoguće.

Iz te nepovoljne situacije za život čovjeka nameće se i Crkvi briga za nezaposlene iako sama nema mogućnosti da ih zaposli. Ona nastoji utjecati na ljudska srca i pameti da stvaraju takav sistem koji bi bio više za čovjeka i njegovo dostojanstvo. Tako je iznikla i ova papina molitvena nakana. Ono što treba najprije pokrenuti, to nisu novi industrijski strojevi, nego srca i pameti, svijest i savjest svih onih koji u tome imaju riječ i vlast.

Papa Ivan Pavao II izdao je do sada već dvije poslanice socijalnog sadržaja, a na svim svojim putovanjima susreće se i s radnicima i s poslodavcima. Svima tumači kršćanski smisao rada, uzajamna prava i dužnosti uz strogo poštivanje ljudskog dostojanstva. Bude li svijet poslušao Papin glas, naći će izlaz iz krize u koju je upao.

Nakana naših biskupa:

DA SVOJA DOBRA SPREMNO PODIJELIMO S DRUGIMA

Solidarnost, suosjećanje s onima koji su u nevolji, pružanje pomoći potrebnima, smisao za one koji su u bijedi, to su vrline koje se danas cijene ne samo unutar Crkve, nego su i izvan nje svjedočanstvo njezine evanđeoske autentičnosti. Crkva mora u tome biti sve otvorenija poticajima i zahtjevima Duha Svetoga bilo da se radi o našim ukućanima i braći po vjeri, bilo da je u pitanju čovjek izvan Crkve, u misijskim krajevima i slično.

Odgoj za to mora početi zarana u obitelji. Takav sam primjer doživio. Četvero divne dječice skupilo se s roditeljima oko stola. Najmanje dijete započelo je molitvu, kratku ali sadržajnu. Ganutljiva su kod toga bila sjećanja na djecu koja toga istog dana gladuju i njihovi im roditelji neće moći pružiti topao obrok. Djeca su odgajana u duhu Evanđelja. Nije bilo nijednog prigovora na jelo, nikakve izbirljivosti. Djeca su bila zadovoljna s onim što je stavljeno na stol. Danas ta obitelj sjedi za stolom siromaha negdje u Africi i s crnom braćom dijeli sve one kulturne vrednote i svoju izobrazbu koju su stekli u Europi. Dijeljenju svojih dobara moramo se svi priviknuti i ne smijemo u tom stati na pola puta. Zatvorenost je velika opasnost, pa se molimo da je ne bude ni u našem privatnom, ni u crkvenom životu, ni u društvenom životu.

Petar GALAUNER

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Svetište Majke Božje Remetske

Piše: Ante KATALINIĆ

Svetište Majke Božje Remetske, priraslo je srcu svakoga koji ga posjećuje, a glasovito je i čuveno zbog svoje stare i slavne prošlosti. Tamo se Gospa štuje već preko 700 godina!

Nekoć su tu Bogu služili pavlini, danas karmelićani.

Remetsku Gospinu crkvu i samostan utemeljili su u 13. stoljeću redovnici pavlini. Ipak, čini se, da je na tom mjestu i prije njihova dolaska postojala neka Gospina kapelica. Pavlini su u Hrvatsku došli iz Ugarske. Prvi pavlin koji je došao u naše krajeve s namjerom da k nama dovede svoje redovnike, zvao se Iskvirin. Prvi pavlinski samostan osnovao je u Dubici godine 1244. Samostan u Remetama osnovao je u drugoj polovici istog stoljeća. Neki drže da je to bilo god. 1272. Međutim, posve sigurno znamo da su remetski samostan i crkva podignuti prije god. 1288. Kako to znamo? Jer iz te godine postoji isprava kojom neki Miroslav Hrčukov u nazočnosti kaptolskih izaslanika i pavlinskih remetskih predstavnika dariva Gospinu samostanu u Remetama razna zemljišta.

Već odavna, prije tri stotine godina, pisalo se o Gospinoj crkvi u Remetama kao o starom i slavnom Marijinu svetištu. Isusovac Lovro Grizogon godine 1651. piše: »U ovoj kraljevini Hrvatskoj ... nalaze se mnoga svetišta posvećena časti Djevice, među kojima iznad ostalih slavom čudesa blista hram ... koji narod zove Sv. Marija u Remetama« (M. M., sv. II, pogl. VI, gl. 38). U istom 17. stoljeću o Gospi Remetskoj najviše piše Andrija Eggerer, pavlin, koji je to Gospino svetište savršeno dobro poznavao, jer je u remetskom samostanu duže vremena proboravio kao redovnik.U jednoj svojoj knjizi piše isključivo o M. B. Remetskoj, a u drugoj se na nju s poštovanjem i s ljubavlju osvrće. Prva knjiga nosi naslov »Pharmacopaea coelestis seu Maria Remetensis«, što bi na hrvatskom glasilo »Nebeska ljekarna ili Marija Remetska«. Knjiga je na latinskom tiskana u Grazu godine 1672. Naslovna slika knjige prikazuje Majku Božju Remetsku, njezinu crkvu i samostan. Na slici su također prikazani bolesnici i liječnici. Sasvim na vrhu lista piše: »Nema ništa boljega od lijeka Marijina, koja je ljudskom rodu porodila i Liječnika i Lijek«.

Na drugom listu spomenute knjige ispisan je čitav naslov djela: »Nebeska ljekarna ili Marija Remetska u kraljevini Slavoniji pod upravljanjem braće Reda svetoga Pavla, prvog pustinjaka, glasovita javnim štovanjem i čudesima, daje badava lijek svima koji ga traže: bolesnima, gluhima, hromima, a posebno siromašnima, i ovako ih k sebi zove: Dođite koji nemate srebra, požurite, kupite bez srebra i bez svake zamjene.«

Glavni sadržaj knjige »Nebeska ljekarna« jesu čudesa koja su se dogodila po zagovoru Gospe Remetske. Tih čudesa ispisano je 115, a mnoga od njih su prikazana na slikama.

Druga knjiga Andrije Eggerera u kojoj se govori o Gospi Remetskoj, nosi naslov »Anathema Marianum«, što znači: »Marijanski zavjetni dar«. Knjiga je također napisana na latinskom, tiskana je u Grazu god. 1673. U toj knjizi o Gospi Remetskoj govori se samo usput, ali ono što je rečeno, dragocjeno je. Govoreći o tome kako je Gospa za svoje prebivalište izabrala Remete, Andrija Eggerer piše onu glasovitu izreku: »Napokon, u katoličkoj i uistinu marijanskoj kraljevini Hrvatskoj smjestila je ... prijestolje svojih milosti u pavlinskoj pustinji koja se pučki zove Remete, a koje od Zagreba nisu udaljene više od jednog stadija.«

Kad govorimo o davnim tiskanim stvarima kojima se širila slava Majke Božje Remetske, moramo svakako spomenuti i jednu njezinu oveću tiskanu sliku koja je stara više od trista godina. Nekoliko primjeraka te slike, određene za zidni okvir, čuva

se i danas u remetskom samostanu. Uz lik Gospe Remetske čitamo riječi: »Advocata Croatiae fidelissima mater sanctissima Virgo Remetensis«. Na hrvatski prevedeno glasi: »Odvjetnica Hrvatske najvjernija, Majka najsvetija, Djevica Remetska«.

Povijest remetskog svetišta i samostana bila je vrlo burna. Triput su stradali od Turaka. Prvi put su Turci spalili samostan godine 1483. Drugi put, pod vodstvom Ferhatbega Sokolovića, porušili su i spalili samostan god. 1557. Pavlini su s narodom ponovo samostan podigli iz ruševina. Treću tursku navalu na Remete predvodio je zloglasni Hasan-paša Predojević. Ovo treće tursko haranje u Remetama bilo je najstrašnije. Spalili su crkvu i samostan, zarobili 12 pavlina, vukli ih za sobom, mučili i konačno objesili na jednoj lipi u Vugrovcu.

Remetska crkva je prilično velika, na njoj otkrivamo elemente gotike i baroka. Najvažnija točka crkve je veličanstveni mramorni ranobarokni glavni oltar, podignut god. 1707, a najveća dragocjenost i tog oltara i čitave crkve svakako je čudotvorni kip Majke Božje Remetske. Na velikoj drvenoj pozlaćenoj pali, među likovima četiriju svetica i fino izrezbarenim ukrasima, dominira kasnogotički kip Bl. Dj. Marije s malim Isusom u naručju. Cijeli Marijin lik djeluje majčinski toplo i nježno.

Čitava remetska crkva bila je u 18. stoljeću urešena fresko-slikama glasovitog pavlinskog slikara Rangera i njegove škole. Velik dio Rangerovih slika je sačuvan ili obnovljen. Na fresko-slikama pod korom, gdje su najbolje i sačuvane, današnji posjetioci crkve s najvećim užitkom i radoznalošću promatraju čudesa Gospe Remetske. Umjetnik je poslikavao pojedina čudesa prema izvještajima iz Eggerove knjige »Nebeska ljekarna«, a ispod svake ispisano je na latinskom jeziku što dotična slika predstavlja.

Vrlo snažno se doima slika koja nam prikazuje seljačku djevojku kako se moli pred Gospinim oltarom. Na oltaru leži djetešce. O čem se radi? Djevojka je služila u Medvedgradu, čuvala je dijete svog gospodara. Nesretnim slučajem dijete se zagušilo. Gospodar se zagrozio da će djevojku ubiti, ako mu ne vrati dijete živo i zdravo. Sirota djevojka je otišla pred kip Gospe Remetske, položila je dijete na njezin oltar. Tri dana se navraćala i molila. Treći dan je dijete bilo živo.

Kad govorimo o svetištu M. B. Remetske, ne možemo mimoići glasovitog i svetog zagrebačkog biskupa Martina Borkoviča. Još kao đak isusovačke zagrebačke gimnazije koja se nalazila uz crkvu sv. Katarine, rado je hodočastio Gospi u Remete. Promatrao je tamo pobožnost i skromnost remetskih pavlina i stupio u pavlinski red. Poslije je postao prior remetskog samostana, pa general pavlinskog reda i

(Nastavak na str. 283)

Anđeoska zaštita

Piše: prof. Radovan GRGEC

S mjesecom rujnom vratiše se školske radosti, ali i brige. Za djecu, ali i za roditelje. Gledajući malene kako, po završetku nastave, izlijeću iz školskog dvorišta na ulicu kojom jure automobili, strepim nad njima. Preporučujem ih pomoći Božje Providnosti i anđeoske zaštite. Naročito jednoga maloga plavog dečka, kojemu su, sudeći po njegovu jogunastu ponašanju, potrebna barem dva anđela čuvara.

Potkraj ovoga mjeseca slavimo blagdan svetih arhanđela Mihaela, Gabrijela i Rafaela, a odmah zatim i blagdan svetih anđela čuvara. Kršćansko štovanje anđela utemeljeno je na Svetom pismu i Predaji, na vjeri kršćanskog puka i na čuvanju crkvenog učiteljstva.

Razumijemo da se o anđelima govori drugačije danas nego u vrijeme našeg djetinjstva, ali se ne možemo pomiriti s tvrdnjom da su anđeli samo znakovi i simboli ili plod primitivne mašte (kao npr. vile, vještice, Djed Mraz, razna mitološka bića i sl.). Anđeli nisu samo znak Božje providnosti i prisutnosti. Oni nisu samo znak Božje zaštite i glas Božje poruke, nego i zaštitnici i glasnici, tj. stvarne osobe, stvorene po slici Božjoj i poslane od Boga kao pomoć, svjetlo i zaštita ljudima. Ta duhovna bića govore nam vrlo rječito o Božjoj Providnosti i brizi za ljudsku osobu.

Modernističkom shvaćanju nekih teologa o anđelima u poznatom Holandskom katekizmu usprotivila se svojim prigovorima i primjedbama posebna kardinalska komisija koju je 1967. imenovao Pavao VI. Takvom shvaćanju i tumačenju anđeoske naravi i značenja imao je hrabrosti suprotstaviti se i jedan katolički laik, švicarski pisac G. Huber, čiju je knjigu »moj će anđeo ići pred tobom« u mojem prijevodu 1967. izdalo HKD sv. Ćirila i Metoda – Društvo sv. Jeronima (Novi vidici, Zagreb 1976). Huberovo se mišljenje također zasniva na Svetom pismu i usmenoj predaji te na izjavama velikih papa našega vremena o anđelima.

Ne stidimo se, dakle, i ne ustručavajmo svaki dan izgovarati molitve anđelima čuvarima koje su nas naučili naši roditelji i katehete! Anđeo čuvar našega djetinjstva još je uvijek tu. On je, kako mu kazuje i samo ime, glasnik Božji i znak Božje skrbi za čovjeka, koji je kruna stvorenja. On i danas ima onu ulogu koja je namijenjena od postanka svijeta. Iako se u crkvenim redovima o anđelima (kao i o đavlima) govori sada drugačije nego nekada, mi i danas s crkvenim učiteljstvom vjerujemo da je postojanje anđela istina naše vjere a ne plod pučkog folklora ili pobožne fantastike.

Kao toliki vjernici i sveci, kao veliki pape našega vremena i kao naši roditelji utječemo se anđelima. Molimo za njihov zagovor kod Boga u našim duhovnim i tjelesnim potrebama te s njima zajedno hvalimo i slavimo Stvoritelja. Neka nam oni budu uzor i zaštita!

U Svetom pismu Starog zavjeta (Dn 10,13) spominju se anđeli i kao čuvari čitavog naroda. Molimo ih i za naš hrvatski narod! Molim im se i ja za Hrvatsku i za svoju obitelj. Naročito za onog malog plavog dečka.

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Ljeto je prošlo, ali se neki nisu vratili. Putovanje današnjim cestama veoma je nesigurno, osobito za djecu koja su krenula u školu. Preporučimo sebe i sve putnike svetim anđelima da nas čuvaju od svih stradanja duše i tijela, da se zdravi i radosni opet nađemo kod svojih najdražih. Molimo se najprije onako kako nam naše srce govori, a možemo se poslužiti i poznatom molitvicom:

ANĐELE MILI ČUVARU MOJ, DANAS I UVIJEK UZA ME STOJ! RUKU MI PRUŽI, VODI ME TI, TI ME OD ZALA OČUVAJ SVIH!

Molitva je dizanje srca k Bogu

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Francois Fénelon je rođen u Périgordu u Francuskoj 1651. godine. Bio je čovjek izvanredna značaja i veoma profinjene osjećajnosti. Klasičnu izobrazbu primio je kod isusovaca u Cahorsu. U Saint-Sulpice se odgojio za svećenika. God 1689. postao je učitelj burgonjskog vojvode, a zatim postaje nadbiskup u Cambraiu. Imao je on zavidnika koji su radili protiv njega. Pod njihovim utjecajem Rim ga je osudio. On je prihvatio osudu i dalje se bavio samo pastoralnim radom. Bio je veoma uspješan propovjednik. Umro je 1715.

U jednom spisu o molitvi piše: »Sav kršćanski život nije ništa drugo nego duga i neprekidna težnja našega srca za vječnom pravdom za kojom ovdje na zemlji uzdišemo. Ta žeđ za pravdom je molitva. Težite, dakle, bez prestanka za tom pravdom pa nećete prestati moliti. Nemojte misliti da treba izgovarati dugu listu riječi i ulagati veliki napor da se Bogu molite. Moliti se, to znači prositi da bude Njegova volja. Moliti, to znači imati koju dobru želju, dići svoje srce Bogu, uzdisati za obećanim dobrima, jadati se i kukati nad svojom bijedom i opasnošću koja nam prijeti, bojati se da mu se ne svidimo, truditi se da ne prekršimo Njegov zakon. Ta molitva ne iziskuje ni znanje, ni metodu, ni razmišljanje. Uopće ne mora biti stvar glave. Potrebna je samo mrvica vremena i dobar pokret našeg srca.

Moliti se može bez ikakve izrazite misli. Traži se samo časovito zalaženje u srce, a i u tom času možemo se nečim drugim izvana baviti. Božja je dobrohotnost prema našoj slabosti tako velika, da nam dopušta da taj čas podijelimo s njim i njegovim stvorovima. Dà, u taj čas bavite se svojim poslom. Dovoljno je da ga prikažete Bogu ili da ga upravite na njegovu slavu pa bile stvari s kojima se bavite ne znam kako obične.

To je ta neprekidna molitva, koju preporučuje sv. Pavao (1. Sol 5, 17). Mnogi misle da nisu za tu molitvu i da je ne mogu vršiti. Međutim, ona je vrlo lagana svakom tko zna da je čista nakana u poslu najbolja molitva. Ta se nakana često obnavlja sa željom da sve radimo po volji Božjoj i za Boga«.

Što ima nepraktična i nezgodna u tom gledanju na molitvu? Radi se o tome da se priviknemo sve u svom dnevnom životu raditi na svoje spasenje i za proslavu Božju...

Da li je to mnogo ako se od ljudi traži da od Boga mole ono što sami nemaju? Čovjek svojim silama ne može postići da nikada ne ispadne iz sustava ovisnosti o Bogu u kojem svaki čas osjeća svoju bijedu i neophodnost njegove pomoći? Duh koji oblikuje svece moli u njima neiskazivim uzdisajima (rim 8, 26). Zato i mi koji posjedujemo prvine Duha Svetoga uzdišemo za puninom toga Duha i uzdižući čekamo dovršenje svog božanskog posinjenja.

Činimo to sjedinjeni s presv. Srcem Isusovim, izvorom Božjega Duha.

Kraljica na nebo uznesena

Piše: Antun WEISSGERBER

Marijanska godina najavljena za svu Crkvu, službeno je završila proslavom Velike Gospe 15. kolovoza 1988. Promotrimo sada proslavljenje Marije – na nebo uznesene gdje počinje kraljevati uz svog Sina, Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima.

Liturgija spaja Uznesenu na nebo s Kraljicom Svemira tako da na osminu svetkovine Uznesenja dodaje blagdan Kraljice Svemira. I mi ćemo u ovom razmatranju povezati oba blagdana u jedan sadržaj vjere: Uznesenje je početak Marijina kraljevanja na nebu koje traje za sve vijeke s Kristom Kraljem vjekova kome je »dana sva vlast na Nebu i na Zemlji«.

GLASOVI OBJAVE

Prorok Miheja proriče porod Mesijin u Betlehemu Judinu kao dolazak »Kneza mira« koji će »rasprostrijeti svoju vlast sve do krajeva Zemlje«. Stoga je i »Ona koja ima roditi« toga Kneza već uključno najavljena kao majka sveopćega Kralja koja će uz njega kraljevati. (Mih 5, 3-5)

Gabrijelovo navještenje u Nazaretu javlja Mariji da će roditi Kralja kome će Bog dati »prijestolje oca njegova Davida i vladat će nad domom Jakovljevim dovijeka, i njegovu kraljevstvu neće biti kraja«. (Lk 1,32) Marija shvaća da će postati majka Mesije-Kralja, ali uključno čuje da će i ona s Njime biti čašćena kao Majka nebeskoga Kralja.

Na Zemlji Marija nije dočekala te slave jer se glavari židovskog naroda odrekoše svog Mesije. Ali je Krist svojim uzašašćem prenio Davidovo prijestolje na nebo, s desne Očeve, pa će i Marija tek po svom uznesenju biti uzdignuta u nebèsku slavu da ondje skupa sa Sinom kraljuje kao milosrdna Zagovornica i milosna Posrednica uz prijestolje svoga Sina.

GLASOVI PREDAJE

U 4. vijeku poslije Krista nastaje među kršćanima živo zanimanje za Marijin početak u Bezgrešnom začeću, i za njen svršetak u slavnom Uznesenju na nebo. Prvi tu vjeru očituju apokrifni pisci, ali s maštovitom obradom koja bi htjela nadoknaditi šutnju Biblije o tim otajstvima. Ti »romani« nemaju povijesne kritičnosti, ali se ipak zasnivaju na vjeri Crkve. Njihov scenarij djelo je umjetničke mašte a ne zajamčene predaje.

Teolozi i biskupi Crkve pošli su drugim putem tražeći objavljenu vjeru u predaji i Sv. Pismu koja uključno sadržava istinu o Marijinu početku i svršetku. Neki od njih misle da je apokrifno »Jakovljevo evanđelje« (150. g. po Kr.) povijesna predaja judeokršćana, ali većina njih odbacuje apokrifnu maštovitu obradu, a vjeru u Uznesenu na nebo i Kraljicu Svemira grade na objavljenim istinama iz Biblije. Najprije iz navještenja izvode zaključke o njoj kao Bogorodici, a kasnije iz čina suotkupljivanja kao o nebeskoj Slavljenici jer je ustrajala pod križem sjedinjena s Isusom«

Glasovi o Mariji kao Kraljici raniji su od glasova o Uznesenoj na nebo, ali se u 6. i 7. stoljeću povezuju. Sv. Efrem naziva Mariju »Majka Kraljeva«, nama je »Gospodarica, Kraljica i Gospođa«

Sv. Epifanije naziva Mariju »naša Gospodarica« i »naša Vladarica«. Ivan Solunski je naziva »velika Gospodarica čitavoga Svemira«.

Ildefonz je naziva »Gospodarica među službenicama i Kraljca među sestrama«

Kod kasnijih pisaca nalazimo umnoženo slavljenje Kraljice nebeske. U srednjem vijeku bujaju himni njoj u čast: »Zdravo, Kraljice« u 11. st., »Rajska Djevo, rajska slavo« u 12. st., »Kraljice neba, raduj se!« u 13. st.

Otačko tumačenje o Uznesenoj na nebo nastupa u 6.

st. kao zaključivanje iz objave o Bogorodici i neoskvrnjenoj Djevici. Duge su to homilije otaca u slavu Usnuća – Uznesenja, kako se počelo štovati u Palestini oko 400. godine.

Ne možemo ih ovdje navoditi zbog pomanjkanja prostora. Godine 600. car Maurikije propisuje svetkovinu Uznesenja za cijelo Istočno Carstvo, a onda se naglo širi i na zapad. Sredinom 7. st. u Rimu je uvedena kao svetkovina »Uznesenja«, a već g. 672. u Splitu sv. Ivan Ravenjanin posvećuje Dioklecijanov mauzolej za katedralu Splitske nadbiskupije u čast Uznesene na nebesa. U kasnijim stoljećima širi se po čitavom Zapadu, zahvaća naše krajeve pod nazivom »Velika Gospa«. Posvećene su joj katedrale u Dubrovniku 1012. i u Zagrebu 1227. (vidi o tom u Glasniku 1986.) Ta liturgijska slavljenja najbolja su potvrda predaje koja prihvaća štovanje Uznesene kao vjerski sadržaj objave. Navest ću samo jedan primjer stare liturgije iz Gotskog misala: »Djevica Bogorodica iz svijeta je otputovala Kristu, ona koja nije imala zarazu raspadljivosti nije podnijela raspadanje u grobu: slobodna od grijeha, slavna porodom, sigurna uznesenjem, uzvišena mirazom raja...« (7. st.)

GLASOVI UČITELJSTVA

Redovno učiteljstvo Crkve već je progovorilo u liturgiji. To slavljenje nikad nije naišlo na oporbu teologa, osim 2-3 iznimke, pa se nije pokazala potreba da svečano učiteljstvo ili općeg sabora ili pape brane Uznesenje Marijino od krivovjerja. Bio je to miran poklad vjere, vanredno drag kršćanskom narodu, obilno tumačen i dokazivan od velikih teologa, radosno slavljen u liturgiji Istoka i Zapada. Razlika je bila tek u tom što su na Istoku povezivali Usnuće s Uznesenjem misleći na prethodnu smrt iz koje je Gospa Kristovom snagom uskrišena i uznesena. Na Zapadu se smrt gotovo i ne spominje nego samo Uznesenje, a tako misle i neki teolozi na Istoku. Predaja o smrti ili nesmrti Marijinoj nesigurna je i raznolika. Teolozi se do danas razilaze u toj stvari kao »imoratalisti« i »moratalisti« pa o tome nije htio konačan stav zauzeti ni papa Pio XII u svom pravorijeku vjere.

Pio XII pristupio je svečanoj dogmatizaciji Uznesene na nebo 1. studenoga 1950. Imao je velike razloge. Usred stoljeća ateističke navale, usred materijalizma koji niječe sve duhovno, sve nadnaravno, sve čudesno, Papa je smatrao da će proglašenje vjerske istine o Marijinu uznesenju dušom i tijelom na nebo podići kršćane i okrijepiti ih u teškoj kušnji vjere pod udarom nevjere.

Prije svečanog proglašenja Pio XII je upravio upit na sve biskupe Istoka i Zapada te na teološka sveučilišta: »Da li je Uznesena na nebo objavljena istina koja spada u poklad vjere?« Prispjeli odgovori bili su gotovo jednodušni: 1159 za, 22 protiv, uz 6 nesigurnih odgovora. Papa se htio osloniti na vjeru Crkve kroz vjekove da bi proglasio novu dogmu o vrlo staroj istini. Učinio je to na svetkovinu Svih svetih s balkona bazilike sv. Petra pred mnoštvom iz svega svijeta koje je brojilo oko milijun ljudi. Baš sam se dan prije vratio iz vojske u Zagreb te

(Nastavak na str. 284)

Priprema darova

Piše: Marijan STEINER

»Na početku euharistijske službe donose se na oltar darovi koji će postati Tijelo i Krv Kristova... Hvalevrijedno je ako kruh i vino prinose vjernici tako da ih svećenik ili đakon na zgodnom mjestu prihvate i odlože na oltar uz određene riječi. Premda vjernici ne darivaju više kao nekoć, od svojega kruh i vino određeno za bogoslužje, ipak obred njihova donošenja zadržava snažno duhovno značenje. Primaju se također novac i drugi darovi što ih vjernici donose ili u crkvi skupe, u korist siromaha ili crkve te se postave na zgodno mjesto izvan euharistijskog stola.« (Opća uredba Rimskog misala, 49).

SMISAO PRINOŠENJA

U prvom dijelu Mise bio je u središtu bogoslužja ambon (štionik) s kojeg se navješćivala riječ Božja. Poslije toga zbivanje se prenosi na oltar (žrtvenik). Nazivamo ga i »stol Gospodnji«, jer ćemo s njega primiti duhovnu hranu. Misa je, naime žrtva i gozba.

Do Drugog vatikanskog sabora ovaj se dio bogoslužja nazivao »prikazanje«. Da se izbjegne netočno tumačenje tog izraza koji označuje prije svega žrtvovanje, odnosno prikazanje žrtve, sada se govori o »pripravi darova«. U ovom dijelu misnog slavlja ne radi se o žrtvi kruha i vina. Žrtva će biti prisutna tek nakon posvećenja (pretvorbe), kada će kruh i vino postati Kristovo žrtvovano Tijelo i Krv.

PROCESIJA S DAROVIMA

Vjernici donose u procesiji (ophodu) kruh i vino. U tim darovima donose zapravo sami sebe, svoje čovještvo, a Gospodin će im u Pričesti dati darove svoje božanstvenosti. Tako će se izvršiti otajstvena izmjena naših i Božjih darova.

U darovnim procesijama kod svečanih Misa vjernici mogu donositi i druge stvari koje se ne prinose za žrtvu, nego za potrebe crkve i siromaha. Tako se na vidljiv način izražava vjernička povezanost.

Skupljanje milostinje i drugih darova trebalo bi završiti do darovne molitve, a ne da se obavlja dalje za vrijeme euharistijske molitve. Stoga je poželjno da bude više skupljača darova među vjernicima.

Za vrijeme procesije može se pjevati pjesma koja odgovara ovom dijelu Mise. U pjevanju sudjeluju svi vjernici ili pjevački zbor ili sviraju orgulje same. Ponekad je zgodno cijeli obred izvesti u tišini, jer sveta šutnja pomaže sabranosti i pripravi za središnji dio slavlja. Uostalom, nakon obilnog stola Božje riječi, šutnja dobro dođe kao odah ili vrijeme za kratko razmišljanje o onom što se čulo u službi riječi.

MOLITVE BLAGOSLOVA

Nakon procesije svećenik prima u ruke patenu (pliticu) s beskvasnim kruhom a zatim kalež (čašu) s vinom te izgovara riječi eulogije (blagoslova). Ovdje je dobro upozoriti na razliku između tzv. »silaznog« i »uzlaznog« blagoslova. Kad svećenik u nekim prigodama blagoslivlja razne predmete, polja, kuće ili ljude, onda on moli da ih Bog blagoslovi, pa se to zove silazni blagoslov. U Misi je riječ o »uzlaznom« blagoslovu, jer okupljeni vjernici skupa sa

svećenikom hvale i blagoslivljaju Boga za sva stvorena dobra. Tom molitvom blagoslova sjećamo se ne samo Božje darežljivosti koju naznačuju kruh i vino, nego i čovječjeg rada. Kruh i vino plodovi su ljudskih ruku, pa u tim darovima prinosimo Bogu svoje muke i napore, čitav svoj život.

U starokršćanskom spisu »Nauk dvanaest apostola« sačuvana nam je lijepa molitva blagoslova nad kruhom: »Zahvaljujemo Ti, Oče naš, za život i spoznaju koju si dao da upoznamo po Isusu, sluzi tvome. Neka Ti je slava u vijeke. Kao što je ovaj kruh bio raspršen po brežuljcima te je sabran i postao jedan, tako neka se tvoja Crkva sabire s krajeva zemlje u jedno tvoje kraljevstvo; jer tvoja je slava i moć po Isusu Kristu u vijeke.«

ULIJEVANJE VODE U VINO

Koje je značenje ovog obreda? Miješanje vina s vodom bio je običaj u cijelom sredozemnom području, pa je to sigurno učinio i Isus na Posljednjoj večeri. Vino mediteranskih krajeva vrlo je jako, pa su ga ljudi nekad kao i danas pili pomiješano s vodom. Osim toga postojalo je mišljenje da je vino »nečista« tvar, pa ga je trebalo »očistiti« vodom, koju su smatrali »čistom«. U euharistijskom slavlju miješanje vode i vina ima i svoju simboliku. Ono označava sjedinjenje Kristove božanske i ljudske naravi, podsjećajući na otajstvo utjelovljenja. Svećenik pri tom tiho kaže: »Otajstvo ove vode i vina učinilo nas dionicima božanstva Isusa Krista koji se udostojao uzeti dijela u našem čovještvu.«

PRANJE RUKU

Pranje ruku u Misi ima praktično i duhovno značenje. Svećenik je, naime, prigodom donošenja darova primao razne stvari, pa je prikladno da nakon toga opere ruke. No taj čin ima i naglašeno duhovni smisao, jer misnik moli Boga da mu udijeli unutarnju čistoću srca da mogne dostojno započeti najsvetiji dio euharistijskog slavlja. Uostalom, obredna pranja koja su znak duhovnog čišćenja, poznaju gotovo sve religije. Svećenik tiho moli: »Operi me, Gospodine, od mog bezakonja i od grijeha me moga očisti.«

DAROVNA MOLITVA

Riječima »molite braćo i sestre« predvoditelj misnog slavlja još jednom poziva okupljenu zajednicu da se ozbiljno i s pažnjom uključi u sveti čin koji se približava svome vrhuncu.

Priprava darova završava darovnom molitvom. Navest ćemo neke od njih u kojima se ističe »čudesna razmjena« naših i Božjih darova:

»Gospodine, molimo te: ove darove na oltaru nek posveti onaj Duh koji je svojom silom ispunio krilo blažene Djevice Marije« (4. nedjelja došašća).

»Gospodine, Bože naš! Ti kruh i vino stvaraš za okrepu našim tijelima. Učini da nam postanu i otajstvom spasenja« (5. nedjelja kroz godine).

»Primi, Gospodine, ove prinose kojima se ostvaruje tajanstvena razmjena naših i tvojih darova. Mi Tebi donosimo ono što si nam dao a Ti nam u svom daru podaj sama sebe« (20. nedjelja kroz godinu).

Tvoja jeka

Ja sam
Tvoj udaljeni odsluh,
Tvoja jeka
koja se vraća svom izvoru.

Kamo si me uputio?

Kamo si me uputio?
Ko pticu me
u visine vineš,
ko kamen
u ponor me survaš.
Ti si jedino ishodište
u kom ptica i kamen
imaju svoj smisao.

Poželjeh osvijetliti

Poželjeh osvijetliti
staze svojih kretanja,
kao što sunce osvjetljava
dokle dopire.

U ime Tvoje

Gospode, u ime Tvoje
staviše mi lance i okove,
ustajalim
okružiše me dahom,
jer ne znaju
da bi se Ti
za svakog od nas
stoput raspeti dao
da sebe i nas
oslobodiš ropstva
i nadahneš dahom zore.

Danica BARTULOVIĆ

Srce Isusovo u Studencima

Studenci su župa u zapadnoj Hercegovini, nedaleko od Ljubuškog. Župa je osnovana 1908, a crkva je sagrađena 1938. U vrijeme gradnje crkve župa je imala oko 2400 duša, a tako je i danas. Prošli rat je odnio previše života, a poslije rata svijet se odseljavao u potrazi za boljim životom. Trebalo bi u državnoj upravi daleko više mudrosti da se omogući dostojan život na hercegovačkom kršu, ali te mudrosti nema. Kamena crkva pod brijegom posvećena je Srcu Isusovu. Župa je crkvi darovala 21 svećenika i lijep broj časnih sestara.

U SUSRET OSAMDESETOJ OBLJETNICI

Središnje obilježavanje proslave osamdesete obljetnice osnutka župe upriličeno je na sam blagdan Srca Isusova, 10. lipnja. Svrha joj je bila da se obnovi kršćanski život. Neposredna priprava trajala je tri dana. Svaka je obitelj pravovremeno dobila raspored duhovne obnove i plan završnog slavlja. Uz raspored su upućene i tople riječi poziva pojedinim uzrastima. Evo kraćih izvadaka:

»Dragi naši starci i bolesnici! Vas očekujemo u utorak. Mi vas trebamo. Vi ste veći dio povijesti ove župe kojom se ponosimo. Nemojte nas iznevjeriti! Vaš nas dolazak raduje i zahvaljujemo vam za sve molitve i žrtve koje prikazujete za nas, svoje duhovne pastire. Hvala vam što ćete doći, tim više što će vas to stajati i truda i žrtava!«

Starci i bolesnici nisu se iznevjerili. Kao što su uvijek bili vjerni Bogu, tako su ostali i dosljedni sebi. Došli su gotovo svi. Svojim molitvama, pjevanjem, zdravom staračkom vedrinom, kršćanskim poimanjem patnje i vjerom u prekogrobni život, stvorili su takvo duhovno raspoloženje da će svima ostati u dugom i lijepom sjećanju. Posebno je bilo milo promatrati ih kako mirno, dostojanstveno i pobožno primaju sakrament bolesničkog pomazanja. Svetu Misu i prigodnu propovijed imao je te večeri najstariji svećenik iz župe, fra Luka Sušac. Sebi, svojim vršnjacima i starijima od sebe uputio je riječ nade, ohrabrenja i osmišljenja staračkog života.

»Dragi roditelji! Vaš je dan u srijedu. Vi ste naša sadašnjost. Pokažite mlađima da sadašnjosti nema bez Krista kao ni budućnosti. Premda je vrijeme velikih poljskih radova, mi vas očekujemo. Vi znate da »čovjek ne živi samo od kruha nego i od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta!« Dođite, zasvjedočite da u Krista vjerujete!«

Tople riječi dvojice dušobrižnika nisu ostale »glas vapijućeg u pustinji«. U srijedu navečer crkva je bila dupkom puna. Misno slavlje predvodio je don Tomo Vukšić, tajnik mostarskog biskupa. U prigodnoj propovijedi protumačio je smisao, veličinu i odgovornost očinstva i majčinstva.

»Mladi! Svi vam govore da na vama leži budućnost, a to je istina. Pokažite da ne želite bilo kakvu budućnost, nego samo budućnost s Kristom koji vam jedini jamči da će vam s njim biti sretna. Dođite svi Srcu koje vas ljubi. U njemu ima mjesta za sve. Gradeći budućnost, pamtimo prošlost. Pamtimo tko smo, što smo i odakle smo!«

Mladi su osjetili da je to zov njihovih duhovnih pastira a ne najamnika, pa su se i odazvali. U četvrtak je crkva bila puna mladih kako se ne pamti. Došli su iz svih sela: Studenaca, Treseljevine, Stubice, Prćavca i Zvirovića. Stariji

CRKVA SRCA ISUSOVA U STUDENCIMA PRIVLAČI NAROD ŽUPE I OKOLICE

su se ponosili tom mladeži i isticali: 'Lipo li je vidjeti ovu našu mladost u crkvi!' Da bi to večernje bogoslužje bilo što pobožnije, svečanije, spasonosnije i Bogu ugodnije, pobrinuo se predvoditelj misnog slavlja don Ante Pavlović, duhovni pomoćnik u mostarskoj stolnici. Njegova poruka mladima može se ovako sažeti: Vjera i poštenje jedini su sigurni temelji na kojima se gradi budućnost s Kristom.

MNOSTVO NARODA SVRSTALO SE U OPHOD, A KOJI SU HTJELI OSTALI SU SA STRANE I TAKO ODALI POŠTOVANJE KRISTU I POSVJEDOČILI SVOJU VJERU

SAKRAMENTALNOST SLAVLJA

Tijekom tih večernjih priprava župljani su imali prigodu za dobru i temeljitu ispovijed. Na raspolaganju im je bio dovoljan broj svećenika, i oni su to dobro iskoristili. Sakramentu pomirenja pristupilo je preko 800 vjernika, a svetu Pričest primilo ih je preko 1500.

Na samu svetkovinu Srca Isusova (10. lipnja) svečano bogoslužje odvijalo se u tri dijela, a sve je opet bilo jedna skladna cjelina.

Na početku je bio prigodni recital. Izveli su ga mladi pod vodstvom don Ivana Kordića. Biskup je svakom učesniku dao krunicu. Nakon recitala domaći je župnik, don Srećko Majić, pozdravio biskupa monsinjora Pavla Žanića, braću svećenike, časne sestre i sav vjerni puk. Govor je bio malo dulji, ali potresna sadržaja. Svi smo brisali suze dok je iznosio mukotrpnu i mučeničku povijest toga patničkog naroda koji »za krst časni i slobodu zlatnu« nije žalio prinijeti nikakve žrtve. Taj je kraj često stradao. Samo u prošlom ratu život je izgubilo 248 žitelja, a to znači svaki osmi župljanin. Prevelik je to gubitak i preteška rana za razmjerno malu župu. Taj mučenički puk nadživio je sve nedaće jer je imao neslomivu volju da se održi, i jer je znao da su djeca najbolje jamstvo da im se rod neće zatrti. Dokaz jake vjere i neugasiva života pružili su i u 14 domaćih svećenika te 9 časnih sestara.

Poslije recitala i pozdrava uslijedila je Misa. Predvodio ju je biskup Pavao Žanić uz sudjelovanje 19 svećenika. Biskup je održao i prigodnu propovijed.

Za prikazanje mladež je donijela na oltar posebne darove i predala ih uz popratne riječi. Donijeli su kruh, vino, cvijeće, križ, svijeću, grumen zemlje...

Završni dio bogoslužja sastojao se od svečanog ophoda. Kip Srca Isusova nosili su mladići obučeni u narodne nošnje, a pratile su ih djevojke s cvijećem isto tako obučene u narodne nošnje. Za vrijeme ophoda pjevale su se litanije Srca Isusova.

Ovo izvješće ne bi bilo potpuno ako bih zaboravio spomenuti sudjelovanje užeg crkvenog zbora pod ravnanjem mladomisnika Željka Majića. Zbor, i sav narod Božji, svojim je zdušnim i gromoglasnim pjevanjem potaknuo svakog prisutnika da se djelotvorno uključi u to sveto bogoslužje.

DOGAĐAJ KOJI ĆE SE PAMTITI

Ono što je 10. lipnja 1988. na blagdan Srca Isusova doživjela župa Studenci, duboko se urezalo u srca i duše djece koju su majke donijele u naručju, pamtit će to mladež koja je izvodila recital, prinosila darove na oltar i srdačno pjevala, pamtit će muškarci i žene u naponu ljudske snage, kao i oni koji više ne mogu koraknuti bez pomoći štapa. Svjedoci su tome svećenici kojih je bilo trideset (biskupijski i redovnički!), tri časne sestre i preko tisuću vjernika.

Dok je sunce svojim žarkim zrakama obasjavalo brdo Šarampovo na kojem je najstarije svetište Srca Isusova u Hercegovini, a hladna Studenčica hitjela da se sjedini s Trebižatom, obogaćen doživljajem ja zavapih: »O Srce Isusovo, ugrij nas svojom ljubavlju!«

Vlatko KOZINA

Nagnuta u noć, u mjesec i zvijezde,
Rukama dobre volje
stavljam sebe pred Tebe i pred sebe.
Stojim uza Te,
govorim, dišem u Tvome imenu,
ulazim s nebom u Tvoje oči...
Moje srce počiva u Tebi,
želeći da i Ti nađeš počinak u njemu.
Dok Ti ovako govorim,
čini mi se da sjedim do Tvojih nogu
kao nekoć apostoli.
Gledam Te u oči
i sa svakom Tvojom riječju rastem...
Ali i Ti slušaš moje riječi – pažljivo,
najpažljivije kako samo Ti znaš.
Ne mogu Ti opisati koliko sam sretna
što Te poznajem
i što s Tobom stojim
iznad vlastitog života,
na krilima jačim od zla,
jer nas ne može pregaziti vrijeme.
Znam da si rasijan u dahu svih vjetrova,
da u prašini dušâ
uvijek iznova budiš klicu vječnosti
koja nadrasta trnje smrti.

Divno je to!
Divno je imati Tebe i biti Tvoj!

Hvala Ti
što uvijek iznova tražiš načina
da popuniš prazninu moje duše.
Hvala Ti
što za grivu hvataš svaku oluju zla
koja bi htjela da me propuše,
iskida i k'o otrcanu krpu baci.
Hvala Ti
za volju da iz temelja mijenjam
slaba svojstva svoje nutrine,
i tako uljepšam pjesmu života
koju si Ti u meni ispjevao.
Hvala Ti
za svaku tratinčicu nade
što proklije iz crne utrobe tuge.

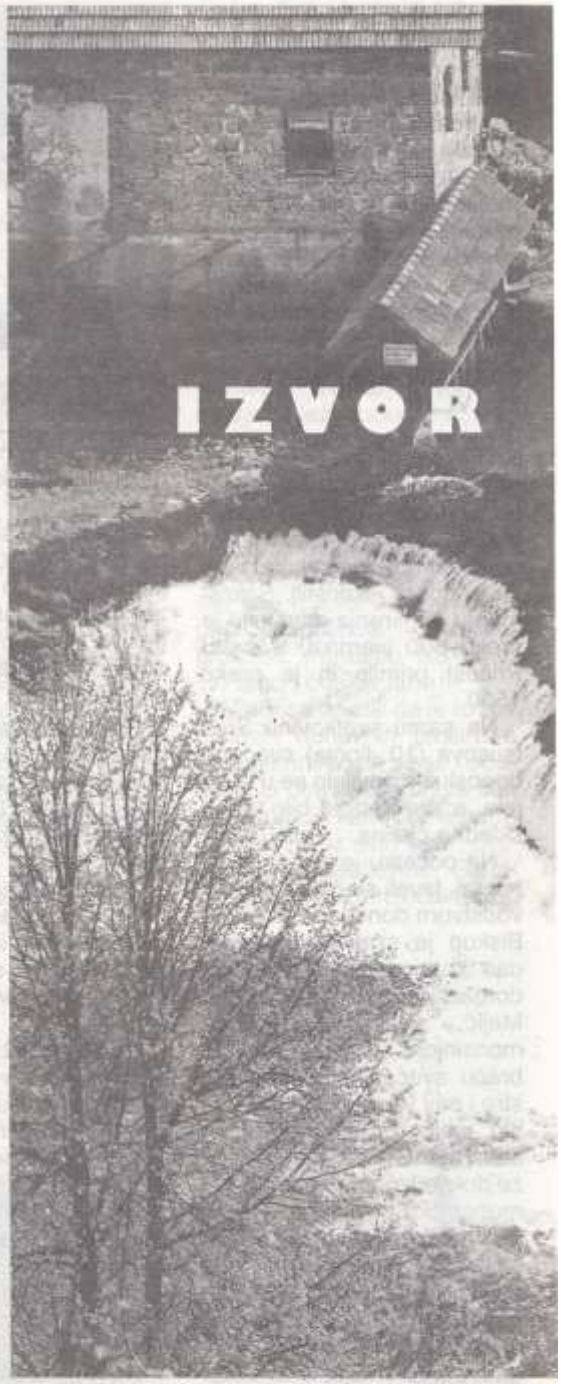

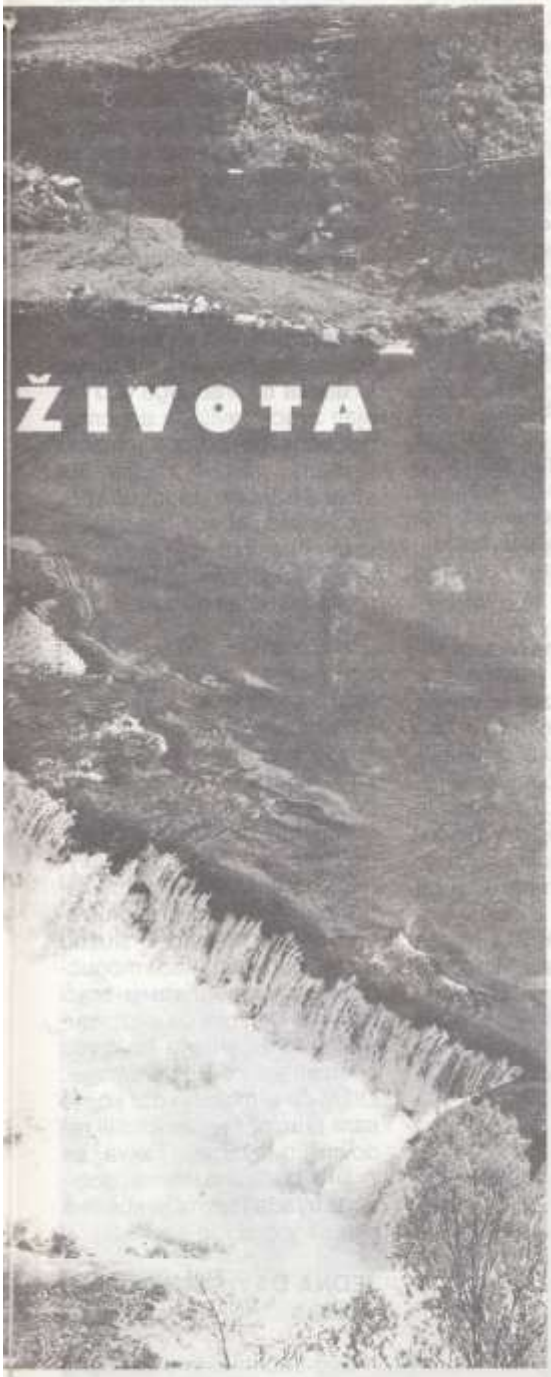

Molim Te
da Tvoje riječi u meni uvijek zvone
i da budu plamen koji mi obasjava put.
Daj mi snage da Te uvijek branim,
da s Tobom započnem
i zaokružim svaku misao,
prožmem svaki čas i rasvijetlim svaki dan
jer samo tada ću imati vremena i snage
da budem sretna.
Samo tada ću se moći
istinski spuštati u sebe,
u sebi boraviti
i nad sebe se dizati
i letjeti... letjeti...

Kamo letjeti?

K TEBI!!!

Želim k Tebi letjeti i kod Tebe boraviti,
jer ne želim mlada imati dušu jesenju,
mutnu i blatnjavu.
Ne želim
biti trula grana, na koju se crna vrana
– mlohavo spušta.
Ne želim
da mi u očima zjapi ponor besmisla.
Ne želim imati smežurano lice,
lice čovjeka koji budan sanja.
Hoću
da u meni uvijek plamsaju svijeće života!
Ti znaš sve što hoću:
da pojavom svojom i životom
unesem bar tračak radosti
u betonske pustinje ljudskih života,
u svijet hladnih elektronskih aparata,
u prolome očaja
iza teških prozorskih zavjesa...
Ma zašto ja sve ovo Tebi govorim,
kad Ti sve to znaš?
Sve, sve, sve znaš,
jer sve to u meni iz Tebe ključa
– IZVORE ŽIVOTA!

IVNA

Mlada Misa kao poticaj

Ovogodišnji mladomisnici već su na svojim službama i trajno se prisjećaju mladomisničkog slavlja. Takva se slavlja i inače dugo pamte.

MLADA MISA GANUTLJIV PRIZOR

Danas se Mlade Mise organiziraju kao velika slavlja u kojima obično sudjeluje cijela župa, a gdjekad i širi kraj. Gdje ima časnih sestara one organiziraju sve. Crkva se svečano ukrasi, zvona zvone, na pročelje se obično istakne neka sadržajna parola kao što su ove: »Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!« ili »Ti si svećenik dovijeka!« Izvode se prigodne recitacije i igrokazi. Svi bliži sudionici su nekako užurbani, a odvijanje slavlja teče prema običajima pojedinih krajeva, pa bi se i ovaj opis mogao upotpuniti mnogim pojedinostima.

Ganutljiv je ispraćaj mladomisnika već od kućnog praga gdje mu roditelji podijele svoj blagoslov. Odatle se povorka s mladomisnikom uputi prema župnoj crkvi gdje je bio kršten i primio druge sakramente. Putem se pjevaju i sviraju radosne crkvene pjesme. Pred vratima crkve pozdravi ga župnik i predstavnici župljana. Osobito su aktivni mladi jer mladomisnik njima pripada po svojoj životnoj dobi. Kad pristupa oltaru, orgulje zasviraju a zbor zapjeva himan: »Ti si svećenik dovijeka!« Mnoge oči orose se tada suzama radosnicama.

Pred oltarom mladomisnika dočekuju djevojke s cvijećem, i u lijepim recitacijama ističu uzvišenost njegovog poziva i svetost žrtve koju je došao prikazati Gospodinu. Na oltaru su uz mladomisnika njegove kolege svećenici i voditelj misnog slavlja. Sjećam se kako su nekada, osobito u Dalmaciji, svi napeto očekivali kada će mladomisnik zapjevati: »Slava vo višnjih Bogu!« Kad to odjekne, svi se razdragano pogledaju kao da žele reći: »Lipo piva!« Sa zvonika se oglase zvona koja također »slave«. Nije to obična zvonjava. Samo netko tko je vješt tome poslu, može uzeti batiće i njima udarati u zvona posebnim ritmom. To je onda prava svečanost. Ponegdje uz zvonjavu bude i pucanja iz mužara. Tako narod daje oduška svojoj radosti.

U propovijedi na Mladoj Misi propovjednik istakne pokoji ganutljiv prizor iz života mladomisnika i njegove obitelji, pogotovo ako iz obitelji ima još koje svećeničko ili redovničko zvanje. Posebno je ganutljiv prizor kada mladomisnik daje roditeljima Krista pod prilikama kruha. Oni su sina dali Kristu, a sada sinsvećenik daje Krista njima kao Kruh života. Mladomisnički blagoslov i dijeljenje spomen-sličica poslije Mise vanjski je znak onoga što će svi ponijeti u srcu.

SLAVLJE U OBITELJSKOM DOMU

Poslije svečane Euharistije u crkvi, nastavlja se slavlje kod obiteljskog stola. Na svečani ručak budu pozvani rođaci, prijatelji, suradnici i svi koji su svojim odgojnim i prosvjetnim radom pratili mladomisnika u njegovu razvoju do cilja. Ponegdje se skupi i cijelo selo tako da bude više stotina uzvanika. Svima njima mladomisnik od srca zahvali što su mu pomagali, i što su se sada odazvali na njegovo slavlje. Uz jelo i piće bude i obilje šale i pjesme, a sve se završi molitvom kao što je i počelo. U nekim krajevima kasnije se nastavi s narodnim veseljem, pa se zaigra i kolo.

Na dan Mlade Mise mladomisnik je u središtu pozornosti sviju, ali već sutradan započinje njegov redoviti život. U ušima će mu dugo odzvanjati zvuci slavlja, a uspomene obnavlja pomoću raznih filmskih i tonskih zapisa. Na stolu će trajno zadržati spomen-sličicu Mlade Mise sa životnim geslom koje si je odabrao. Blago svećeniku koji to geslo nikad ne zaboravi.

Svi mladomisnici s velikim uzbuđenjem očekuju prvi biskupov »dekret«. Obično je to kapelanska služba uz iskusnijeg svećenika, i od tada je sav njegov život usmjeren prema služenju Božjem narodu bilo po župničkom, odgojnom, znanstvenom, karitativnom, katehetskom, kancelarijskom ili nekom drugom radu. Svako mjesto i službu mora prihvatiti kao mogućnost služenja Kristu u braći ljudima. U svojoj će službi susretati mnoge ljude i u njima otkrivati velike Božje darove. Otkrit će u mladih i dar koji je sam primio, svećeničko ili redovničko zvanje. Takva se zvanja bude u dušama osobito uz mlada i revna svećenika ako se vidi da je sav Božji.

JEDNA DAVNA MLADA MISA

Evo sada nekih uspomena i na moju Mladu Misu. Bilo je to davno. Znatno se razliko-

vala od današnjih Mladih Misa u sporednome, a posve je istovjetna bila s njima u bitnome.

Moja Mlada Misa nadošla je upravo kad je buknuo drugi svjetski rat. Odjeci bombi i prasak pušaka, rika topova i zuj aviona, smrad baruta i ljudska krv, sve se to u mome sjećanju miješa sa zvucima harmonija i mirisom tamjana. Uz nekrvnu Kristovu žrtvu na oltaru prinošenu mojim rukama, obilno je tekla i krv nevinih ljudi. Samo Bog može suditi one sukobe i biti nagrada nevinima.

I moja je obitelj bila u velikoj opasnosti. Biskup mi je savjetovao da se sa svojim najbližima povučem u nedaleko svetište Majke Božje. Tamo bi valjda u tišini bilo i moje svećeničko ređenje. Međutim, tko da odoli želji roditelja da i drugi budu dionici tog radosnog čina, osobito oni koji su nas na bilo koji način zadužili. Odlučili smo se za katedralu, iako se širio glas da će katedrala biti »šprengovana« i bačena u zrak baš u vrijeme moga svećeničkog ređenja. Ja sam poranio i tiho, bez ikakve pratnje, pošao u katedralu. Okupilo se dosta svijeta. Bilo je organizirano i lijepo pjevanje za tu priliku kao i za Mladu Misu. Sudjelovali su predstavnici Katoličke akcije. Nije bilo nikakvih recitacija ni igrokaza. Za tako što nije bilo ni vremena ni odvažnosti u tim dramatičnim trenucima koji su se svaki čas mogli pretvoriti u pravu tragediju. Ipak, sve se završilo u najboljem redu, a ručak je bio u krugu malog broja uzvanika.

Nakon toga očekivao sam prvi biskupov »dekret«. Bio sam spreman na svaku službu i sanjao sam o svakom kraju, samo jedan sam isključio, a baš me taj kraj dopao. Pomirio sam se, i mogu reći da sam pošao na određenu mi župu kao da sam samo nju želio. Kako sam proveo vrijeme rata i zamršene poratne prilike, revoluciju u kojoj je ljudski život općenito, a svećenički pogotovo, bio veoma jeftin, toga neću nikad zaboraviti. Bog me je pomagao, čuvao me i sačuvao, a bilo je obilno straha a još više glada. Prikazujući Kristovu žrtvu na oltaru, ne gubim iz svijesti prinošenje i vlastitog svećeničkog života.

ODAZVANIK

Hvala!

Zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrešnom Srcu Marijinu te Sv. Obitelji koji su nam davali snage, te smo mogli ostati vjerni u pedeset godina svoga braka. Obljetnicu smo proslavili još 10. siječnja u našoj župnoj crkvi Kraljice sv. krunice u Kuševcu. Svetu Misu predvodio je naš župnik Stjepan Vukovac, a sudjelovala je cijela naša obitelj te naši vjenčani kumovi koji su nas pratili do oltara i 10. siječnja daleke 1938. godine.

Trebalo je u životu ići i teškim i trnovitim putem, ali nas je krijepila vjera pa smo ustrajali. Ja sam kao suprug i otac često morao izbivati od kuće, čak i na dulje vrijeme. Bilo je to u prošlom ratu. Kasnije sam, zbog zaposlenja, izbivao u inozemstvu. Mogu reći da sam se uvijek sretan vraćao svojoj obitelji koja me čekala kao svoga oca, hranitelja i branitelja. Imali smo petero djece. Jedna kći umrla nam je kad je bila u drugoj godini života, a jedna u svojoj 44. Hvala Bogu! On je dao, on smije i pozvati kad je njegova sveta volja. Sada imamo osmero unučadi i već dvoje praunučadi. Neka ih prati blagoslov Srca Isusova i Marijina!

Ja sam od svoje mladosti pretplatnik i širitelj Glasnika Srca Isusova i Marijina u svojoj župi pa dok se radujem da ćete ovo objaviti, za sve zahvaljujem Bogu i Majci Božjoj te im sebe, svoju suprugu i sve svoje najtoplije preporučujem.

Antun Pančić
sa suprugom Marijom

Život u Duhu

Piše: Stjepan KUZMIĆ

O pozivu u duhovni stalež danas se mnogo piše i govori. Nije lako prodrijeti u tajnu Božjeg poziva. Mnogi ne znaju što Bog od njih zapravo traži pa su zbog toga nemirni u duši. Nema sumnje da su mnogi i proigrali zvanje. Ima i takvih koji su u duši osjetili da ih Bog zove u duhovni stalež, ali su im se suprotstavile razne poteškoće koje nisu znali ili nisu mogli riješiti te su ostali u svijetu. Bog zove na svetost, a nju se može postići i u svijetu po istim zakonima kao i u samostanu, to jest poniznim služenjem iz ljubavi prema Isusu i braći u potrebi. Duše koje to prihvate ne daju se zarobiti ovozemaljskim brigama ni trkom za materijalnim blagostanjem, iako sve svoje snage ulažu u rad za poboljšanje svijeta.

USPOMENA NA MANDU VIDAKOVIĆ

Kao ministrant u rodnoj župi Luč u Baranji zapamtio sam župnikovu kućnu pomoćnicu Mandu Vidaković, koju smo zvali teta Manda. Bila je to jednostavna ali duboka vjernička duša koju su svi župljani poštivali jer je bila utjelovljena dobrota. Nisam je zaboravio do današnjega dana tim više što bi mi za Božić i za Uskrs obično poslala iskrenu čestitku. Nedavno sam je sreo u Slavonskom Brodu gdje proživljava svoje staračke dane. Odlučio sam da o njoj nešto napišem, jer bi njezin primjer mnogima mogao biti na ohrabrenje.

Manda je rođena 1913. godine u selu Zadubravlju, župa Trnjani kod Slavonskog Broda. Imala je i dvije starije sestre koje su veoma mlade umrle od sušice. Manda za svoje roditelje kaže da su bili osrednji vjernici, dok je nju uvijek nešto privlačilo u crkvu. Najsretnija je bila kad se u crkvi mogla moliti. Majka joj je bila vrijedna i požrtvovna žena. Znala je tkati kao i druge ugledne seljanke pa je svojom rukom napravila kćerima mnogo lijepog ruha, prekrasan slavonski ručni rad, neka djevojke budu lijepe kako se i pristoji. Budući da su joj dvije kćeri umrle, sve je to ruho ostalo Mandi. Ona, međutim, nije bila neka seoska ljepotica za kojom bi se momci puno okretali. Kao jednogodišnje dijete preboljela je dječju paralizu i jedna noga joj je ostala trajno slaba.

POČELO JE NA MISIJAMA

Manda je, nakon završetka osnovne škole, htjela stupiti u samostan, ali je bila odbijena zbog slaba zdravlja. Bilo joj je teško, ali su je časne sestre obodrile da i u svijetu treba dobrih ljudi i Manda je to uzela k srcu. Novi snažni poticaj da živi služeći iz ljubavi dobila je u misijama koje su se održavale u Trnjanima 1927. godine, a ona je tek napunila četrnaest. Tada je shvatila da je život kratak i prolazan i da životni put valja prevaliti očiju uprtih prema vječnosti. Na tim misijama stupila je u bratovštinu Majke Božje Škapularske, a kasnije i u treći red sv. Franje. Tako je živjela ostvarujući ideale redovništva. Majka ju je nagovarala da se uda, već i zbog lijepa i bogata ruha što ga je imala, ali Manda nije htjela ni čuti. Duhovni život bio joj je važniji od svega. Nije se brinula samo za sebe. Mnogo se brinula da se djeca njenog brata pouče i odgoje u vjeri. Znala je prema njima biti i veoma stroga, ali pravedna. Ljudi su joj u selu govorili da će joj se ta djeca, kad odrastu, osvetiti, ali do toga nije došlo. Naprotiv, svoju tetu Mandu svi neobično poštuju, a ostali su pošteni ljudi i praktični vjernici.

KOLEGICI U SLUŽBU

Kako Manda nije bila naročita zdravlja nije mogla raditi teške poljske poslove. Od djetinjstva je prijateljevala s kćerju svog seoskog učitelja, jer su bile i školske kolegice. Ta učiteljeva kći udala se za Mandinog bratića i kao učiteljica radila je u Slavonskom Brodu. Međutim, muž joj je poginuo u ratu, a ona ostala s troje djece. Pritisnuta potrebom, pozvala je svoju kolegicu Mandu iz Zadubravlja da joj vodi kućanstvo. Manda je to rado prihvatila, jer je u tome vidjela mogućnost za ostvarenje svoje želje: služiti potrebnima, iz ljubavi prema Isusu. Bila je sretna jer je imala dosta vremena i mira za sabranu molitvu. Kad kolegici više nije bila potrebna, otišla je na službu jednoj gospođi u Varaždin. I toga se vremena rado sjeća kao sa-

zrijevanja u duhovnom životu. Nakon Varaždina došla je u Luč odakle je i ja pamtim.

HODOČASNICA I MOLITELJICA

Manda je išla na razna hodočašća koja su joj pomogla da raste u vjeri. U Godini vjere bila je u Rimu (1967) kamo je došla ponovo 1970. za proglašenje sv. Nikole Tavelića. Bila je u Fatimi i u Lurdu, u Herceg Novom, rodnom mjestu sv. Leopolda Mandića, u Čenstohovi, na Mariji Bistrici (to se razumije!), na Trsatu i u Brezju. Ona je zbog toga zaista sretna, jer je putovala uvijek kao hodočasnica, a ne kao turistkinja. Osobito rado štuje Gospu Fatimsku i njoj na čast moli se svaki dan, osobito za hrvatski narod da sačuva vjeru, da se obnovi u poštenju, da ozdravi u obiteljskom životu gdje ga razaraju rastave, nevjernost, pobačaji, bijeg od žrtve i slični grijesi. Eto, sama nema svoje obitelji, ali je cijeli hrvatski narod postao njezina briga, njezina obitelj. Primjer Mande morao bi potaknuti i mnoge druge duše da se mole i žrtvuju za plodove Marijanske godine, da budu trajni i obilni.

NEMA RUŽA BEZ TRNJA

Tu staru izreku i Manda rado ponavlja. Od prve godine života pati, a nije izgubila vjeru. Zna da ništa ne dolazi bez Božjeg dopuštenja, pa da nije slučajno ni ono kad je u Luču, služeći u župnom dvoru, pala s ljestava idući na tavan, i slomila kuk. Od tog vremena njezine su patnje još veće, a osjeća svaku promjenu vremena. Patnja je za nju put posvećenja, zato je u svemu zahvalna Bogu.

U Slavonskom Brodu živi s još dvije starice u stanu koji je profesorica Slavica Sutarić dala u tu svrhu, a i ona tu živi: Slavica, Manda i Mandica. Mandica poslužuje tetu Slavu, a Manda se još bori da se sama posluži, premda bez štaka ne može nikamo. Kako teta Slava ne može ostati sama, Mandica i Manda se izmjenjuju kad idu u crkvu. Srećom im crkva nije daleko. Manda Vidaković ima bolesnu i kralježnicu, ali sve podnosi bez tužbe: »Nema ruža bez trnja, ni spasenja bez križa!«

Dodajmo još i to da Manda jako rado čita Glasnik, ali i druge vjerske listove. Žao joj je što naši vjernici više ne čitaju katolički tisak, jer bi se tako duhovno više obogaćivali i oplemenjivali, bili bi više ljudi i iskreniji vjernici. Njoj je žao što mnogi uopće ne znaju kada Radio-Vatikan ima program na hrvatskom jeziku. Ona bez velikog razloga ne bi tu emisiju nikad propustila.

(Nastavak sa str. 269)

konačno zagrebački biskup. Borković je svojim pastoralnim radom preporodio vjerski život zagrebačke biskupije. Mnogo se brinuo za Gospina svetišta, a prošteništa Majke Božje Bistričke jednostavno je iz potpunog mrtvila podigao na novi život. Mnogo se brinuo za remetsko Gospino svetište, i dok je tamo bio prior, a kao zagrebački biskup, da isprosi razne milosti od Boga, često je iz Zagreba vodio procesije Majci Božjoj Remetskoj, osobito na nakanu da Gospa sačuva Hrvatsku od protestantskog krivovjerja, a tu je milost i postigao.

Ostalo je zabilježeno da su mnogi zagrebački biskupi vodili procesije Gospi u Remete, osobito zato da isprosi mir. S tom nakanom vodio je pokorničku procesiju u Remete i nadbiskup Bauer, za vrijeme prvog svjetskog rata, a u procesiji je sudjelovalo pedesetak tisuća građana, čitavo sveučilište na čelu sa svojim rektorom, gradonačelnik, banski namjesnik itd. Također pokorničke procesije vodio je u Remete i pomoćni biskup dr Josip Lang, glasovit zbog svojeg svetog života. Za vrijeme drugog svjetskog rata predvodio je pokorničke procesije u Remete zagrebački nadbiskup dr Alojzije Stepinac, moleći od Gospe da nam daruje mir.

Ove godine, na Veliku Gospu, svečano je u Remetama proslavljena sedamstota obljetnica svetišta »najvjernije odvjetnice Hrvatske, Djevice Remetske«. Tom istom svečanošću zaključena je »Marijanska godina« za grad Zagreb. To veliko slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Kuharić.

(Nastavak sa str. 273)

sam imao priliku slušati na radiju svečano proglašenje. Slušao sam klečeći sa svojim školskim drugovima u Palmotićevoj 33. Nakon proglašenja prolomio se Trgom sv. Petra silan pljesak i klicanje mnoštva. Ostale su nam u ušima i u srcu riječi neprevarljivog pravorijeka Petrova nasljednika koji ima utvrđivati braću u vjeri: »Marija, neokaljana Božja Mati, uvijek Djevica, završivši tok zemaljskog života, uznesena je tijelom i dušom u nebesku slavu.« (DS 3903)

Papa je namjerno mimoišao pitanje Gospine smrti jer o tome nema jedinstvene predaje ni teološke nauke. Mogu dalje slobodno raspravljati »imoratalisti« i »moratalisti« jer je pitanje ostalo dogmatski neriješeno. Iz papinske bule »Magnificentissimus« razabiremo i glavne biblijsko-dogmatske razloge za Marijino uznesenje: čast Bogorodice čije je tijelo posvećeno začećem i porodom Bogočovjeka – Krista: čast Bezgrešne koja, oslobođena od iskonskoga grijeha praroditelja, nema u sebi uzroka smrti i raspadanja; čast neoskvrnjene Djevice-Majke koja posta hramom boravka utjelovljene Riječi i svetištem Duha Svetoga po kojem je začela Krista.

GLASOVI TEOLOGA

Osim ovih, od davnina isticanih razloga, teolozi dodaju još neke koje ne nalazimo u rečenoj buli. Njihovi razlozi neunošenjem u bulu nisu ni zanijekani ni obescijenjeni, nego samo prepušteni daljnjem raspravljanju.

– Suotkupiteljica pod križem skupa je s Kristom pobijedila moć grijeha i smrti. Zato je skupa s Uskrslim zaslužila i svoju uskrsnu slavu: »Trebalo je da ona, koja gledaše svog Sina pod križem i koja primi usred srca mač boli, promatra tog Sina kako sjedi s desne Očeve.« (Ivan Damaščanin)

– Nova Eva je prototip stare Eve. Prva je uzrokovala našu smrt, druga posta suuzrokom našeg života! No taj puni život trebala je najprije sama postići u punini Uznesene na nebo da bi ga mogla nama posredovati. Ovamo smjeraju riječi: »Po Evi smrt, po Mariji život.« (Jeronim)

– Marija je pralik Crkve. Ona svijetli Crkvi ne samo uzornom krepošću Majke i Djevice, nego i kao pralik Crkve u slavi. Svojim uznesenjem ona je postala »slika i početak Crkve kakva ima konačno biti proslavljena u budućnosti«. (LG 68) Stoga je neki stari pisci nazvaše »ikona eschatologica« te tako postade zemaljskoj Crkvi i hodočasničkom narodu Božjem »znak sigurne nade i utjehe, dok ne dođe dan Gospodnji«. (LG 68) Marija je »dovršeni plod otkupljenja« i »dovršeni lik sveopćeg otkupljenja«. (K. Rahner) Prvi razlozi, navedeni u buli »Munificentissimus« prosijavaju iz božanske osobe utjelovljene Riječi te obasjavaju Mariju sjajem Začetnika života.

Drugi razlozi, navedeni od teologa, proistječu iz djela spasenja kojemu služi Marija i pod križem zaslužujući, i na nebu posredujući život milosnog preporoda. Marija se »posve posvetila osobi i djelu svog Sina«. (LG 56) Stoga je i ona posve posvećena, otkupljena i proslavljena tijelom i dušom na nebu. I kao Majka Spasiteljica i kao velikodušna družica Otkupitelja zaslužila je da bude Kraljica neba s Kraljem svega stvorenja.

Ove razloge sabire Pio XII u okružnici »Ad caeli Reginam« kojom uspostavlja blagdan »Kraljice Svemira«. Navodi dva temeljna izvora Marijina kraljevskoga dostojanstva: kao Bogorodica rodila je velikoga Kralja-Mesiju, Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima. Kao Suotkupiteljica »imala je po Božjoj volji velikog udjela u djelu spasenja jer je kao »nova Eva bila združena s novim Adamom u činu otkupljenja«. (Ad c. Reg. III)

Uznesena na nebo jest i okrunjena od Sina-Kralja, kako je zazivamo u zadnje dvije desetke krunice. Nisu to zlatna žezla i krune koje stavljamo na Kristove i Gospine slike i kipove, nego je to stvarno dostojanstvo i kraljevanje nad stvorenjem. Zasad je ograničeno u vidljivom svijetu, a nakon općeg uskrsnuća i obnove svega Svemira u »novom nebu i novoj zemlji« bit će to slavno kraljevanje skupa sa svim otkupljenicima Božjim. Na to smo kraljevanje pozvani i mi, jer je sav Božji narod postao »kraljevsko svećenstvo«. (I. Pt 2,9; Izl 19,6)

No do nebeskoga kraljevanja ne dolazi se automatski nego surađujući s darovima milosti i supateći s Kristom na Zemlji, da bismo s njime bili i proslavljeni na nebu. Tim je putem i zemaljska Gospa hodila te dospjela do nebeskoga kraljevanja s proslavljenim Kraljem. Doista, potrebno nam je nebesko usmjerenje Velike Gospe da ne promašimo put i uska vrata koja nas vode u nebesko Kraljevstvo.

Alko - prijatelj

Piše: IVNA

– Prestani već jednom točiti! Popio si četiri čaše viskija. Što će ti još peta?! vikala je žena sva izvan sebe.

– Vidi, vidi. A što bi ti htjela da poslije četvrte odmah pijem šestu?! – još jače je vikao on.

Tako je to išlo do u kasnu noć.

– Kasniš na posao i opet si pijan. Sad ćeš mi opet reći da ti je sat zaspao – galamio je ujutro šef u poduzeću.

– Ajde ti, napuhanko, što šprehaš njemački i spikaš engleski, nemoj se na mene derati hrvatski. Nisam ti ja, bolan, gluh. Čujem ja dobro. Pijan sam. Pa šta?

Razišli su se uz sočne psovke.

Poslije večere on kod kuće »herojski« izjavljuje:

– Što se mene tiče, još mi samo treba onaj tekući dio večere, pa će biti dobro!

– Da, da. Tamo ćeš opet naći dinstanu »Kleopatru« i punjenog »Faraona«, papagajski je kriještala žena, a on je »svečano« zalupio vratima i »odlepršao« u mrak.

Tako to ide iz dana u dan i već godinama. Svađe, svađe, svađe. Svađa se sa ženom, svađa se sa susjedima, sa šefom na poslu... Ratnu sjekiru nije iskopao jedino protiv alkohola. On mu je najbolji prijatelj. Žena je zahvaljivala Bogu što nemaju djece koja bi sve to morala gledati i proživljavati.

– Ako ne prestaneš piti i ako se hitno ne ispovijediš, tebi će odzvoniti za vijeke vjekova – opominjala ga je žena za onih rijetkih trenutaka kad je bio trijezan.

– Ti to ozbiljno misliš? – postavljao bi joj protupitanje.

– Ne da mislim nego sam sigurna. Bojiš se smrti, a ponašaš se kao da ćeš vječno živjeti. Bezglavo jurcaš naokolo, a za samoga sebe ne mariš. Tebi se radi i o glavi i o duši! Ponašaš se kao profesionalna budala!

Nije mu trebalo dva puta spominjati smrt, jer je već i na prvi spomen bio bijel kao vapno. Ipak ga to ne bi dugo držalo. Brzo bi se opet vratio svom »normalnom« životu. Utapao bi se u alkoholu, lebdio bi u ustajalom kavanskom dimu i sam sa sobom plesao valcer praznih boca koje je nevjerojatnom vještinom okretao oko prsta da bi ih najzad fijuknuo u sanduk sa strane. Kad je bio dobro »nakićen« sam je sebe uvjeravao:

– Nisam rođen da budem trijezan – i kvit!

Od vremena do vremena posjećivala ga je tetica boljetica, ali bi je on uvijek brzo otpravio. Jednom je, međutim, ostala dulje nego se on nadao. Dapače, čvrsto ga je zagradila i nije mu dala iz kreveta. Misleći da je to zgodan trenutak da ga dovede k pameti, žena je svaki čas uz njegovu postelju ponavljala:

– Nije vrag tako crn kako izgleda, nego još crnji!

Vrag, smrt, Bog... sve mu se to nekako vrtjelo po glavi, a pred očima mu se dizala i spuštala cijela Kumova slama. Uhvatila ga je panika. Kad mu je liječnik rekao da se ne smije šaliti, vidio je da je ozbiljno.

– Kud ćeš sad, kume moj? Život je prohujao, a ti više ni makac. O ludo, o nulo jedna! Tek sad shvaćam da ništarije kao što sam ja ne idu u raj, ako ga ima.

Pomisao na »vječni roštilj« mučila ga je do suza, ali nije imao hrabrosti da ode i da se ispovijedi, da se rashladi vodom milosti.

Tako on, alko-prijatelj, još uvijek životari. Pridigne se ponekad i hoda pognute glave. Stid ga je samog sebe, boli ga promašen život, ali nema snage da se popravi. Zahrđalo i gotovo! Čim žena makne pete iz kuće, on brže bolje povuče gutljaj iz svoje omiljene boce, a onda ga podiđe neka radost umiješana s pelinom ukora pa sam sebi govori:

– Tisuću puta rekao sam da više nema bliskih susreta s bocom, a ono me vrag uvijek prevari. Ne smiješ više! Nije to pametno što radiš, je l' jasno! Jasno ko sunce! Evo, ovo je zadnji put i nikad više. Ovo je zadnje i to mi sigurno ne može naškoditi!

Tako se to ponavljalo bezbroj puta. »Pametniji« je uvijek popustio, i posljednji je gutljaj uvijek bio onaj slijedeći.

Njegov se život gasi. Uskoro će se skroz utrnuti. To zna i Bog koji sve to strpljivo podnosi u nadi da će ta šaka jada od čovjeka uskoro ipak izustiti posljednji put:

– Gospodine, slab sam. Oprosti mi. Pomozi mi!

A cijeli jedan život bit će spoznat kao promašaj koji ne može ništa drugo nego bolno zavapiti: – Isuse, smiluj se! –

MISIJE

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Misijski polet u Latinskoj Americi

Povod ovoj molitvenoj Papinoj nakani je skora 500. obljetnica otkako je 1492. otkrivena Amerika. Papa Ivan Pavao II, boraveći u Americi, najavio je 1984. u Dominikanskoj Republici početak posebne devetnice za tu proslavu. Otkrivanje novoga svijeta bio je, naime, ujedno i početak širenja Evanđelja u tim krajevima. Kad je prošle godine sv. Otac opet bio u Americi, tu svoju misao ovako je lijepo izrazio u Čileu. »Kad su 12. listopada 1492. španjolski pomorci ugledali 'krajeve zemlje' koju su upravo otkrili, motrili su pobjedu našega Boga: spasenje koje Otac, Sin i Duh Sveti nude svim ljudima i svim narodima u Isusu Kristu.«

Papa je posjetio Latinsku Ameriku i u svibnju ove godine. Boraveći u Urugvaju, on tada reče da su prvi vjerovjesnici osim širenja vjere »ujedno izveli golem posao društvenog i kulturnog unapređenja što je danas ponos i baština čitavog kontinenta i sastavni dio nacionalnog bića svih tih krajeva«. Proglasivši u Paragvaju svetima tri isusovca koji su među Indijancima Gvaranima osnovali znamenite Paragvajske redukcije i u njima završili svoj život kao mučenici, odao je također priznanje djelu vjere i civilizacije koje je uništila sebičnost i gramizljivost evropskih moćnika.

Amerika se priprema za tu značajnu obljetnicu, 500 godina evangelizacije. Ima razloga nade u bolju budućnost jer se vjera budi i duhovna su zvanja u porastu. Ali ima razloga i zabrinutosti: cijeli kontinent zahvatila je kriza vrednota pa se uvukao abortus i proširila pornografija, tare ih ekonomska kriza kao i razna nasilja. Molimo, na prijedlog sv. Oca, da ta slavlja u Latinskoj Americi probude što veći misijski polet. Važnost molitve na tu nakanu vidimo i iz ove činjenice: to je kontinent s najvećim brojem katolika, ali i kontinent mladosti. Više od 70% pučanstva mlađe je od 25 godina.

U ovo raskršćanjeno doba Papa često govori o ponovnoj evangelizaciji svih kršćanskih zemalja i cijeloga svijeta. Tako ove godine, po povratku iz Amerike, u generalnoj audijenciji 25. svibnja reče: »Jubilej 500. obljetnice od početka evangelizacije Latinske Amerike, koji je posve blizu, ističe – na kraju 20. stoljeća i poslije Drugog vatikanskog sabora – prvotnu zadaću: novu evangelizaciju. Moj najnoviji posjet odvijao se pod tim vidom i s tom svrhom.«

U čemu je ta nova evangelizacija, reče Papa dvije sedmice ranije u Urugvaju (9. 5. 1988): »Novo vrijeme evagelizacije počinje obraćenjem srca. Bog naviješta mir svojim prijateljima. Da bismo čuli taj navještaj mira, moramo biti njegovi prijatelji, moramo ponovo otkriti da je zvanje kršćanina poziv na svetost (LG 11). Taj neodložan poziv na svetost može se promatrati kao najznačajniji elemenat svega naučavanja koncila i, takoreći, kao njegova posljednja svrha.« Važno je Papinu riječ shvatiti: Svrha je koncila obnova u svetosti, a ne kako neki misle, samo u obnovi strukturâ i u razvodnjavanju vjere! Molimo s Papom da se obnovi i učvrsti vjera na tom »kontinentu nade«.

O. Mato RUSAN

Pismo o. Gerovca

Koncem travnja javio nam se naš misionar iz Zambije o. Ivica Gerovac. Glavni dio poduljeg pisma odnosi se na sastanak naših misionara i misionarki u Zambiji u pouskrsnom tjednu. Budući da nas je o sastanku već izvijestio brat Ilija (Glasnik VII-VIII/'88), donosimo ovdje samo izvadak iz pisma o. Gerovca

Oprostite što vam se dulje nisam javljao. Početkom prosinca ostao sam sam u velikoj i zahtjevnoj župi, a pred nama je bio ne samo Božić nego i Uskrs, dva središnja blagdana kada je u župi najviše posla. U toj mojoj službenoj župi ima još nekoliko »neslužbenih« župa, a svaka bi mogla biti samostalna sa svojim župnikom kad bi bilo više svećenika. No, ja sam sâm i radim koliko mogu.

U posljednje vrijeme imao sam uz ostalo 200 krštenja i 20 vjenčanja. Župa se duhovno obnavlja i duhovnim vježbama. Za Uskrs, i opet nedavno, duhovne je vježbe obavilo ukupno 70 muževa, preko stotinu katekumena te oko 70 mladića i toliko djevojaka. Svaka grupa radila je posebno. U tome mi pomaže o. Lovro Tomažin koji vodi dom duhovnih vježbi. Priznajem da me i to malo odvuklo od pisanja, ali znam da smo duhovno stalno povezani u svakodnevnom prikazivanju Božanskom Srcu Isusovu po Bezgrešnom Srcu Marijinu. To je naša nevidljiva ali stalna veza u radu za Kraljevstvo Božje.

Od novosti bih spomenuo najprije naš misijski sastanak u pouskrsnom tjednu, a onda nešto iz života šire Crkve i mojih prilika. Crkva u Zambiji priprema se za proslavu stote obljetnice dolaska prvih katoličkih misionara. Za tu obljetnicu očekujemo posjet sv. Oca. Već ga u duhu gledam kako izlazi iz aviona u glavnom gradu Lusaki, na aerodromu koji je dio moje župe Chelston.

Ove godine Zambija će imati predsjedničke izbore. Nema sumnje da će ponovo biti izabran popularni dr. Keneth Kaunda kojeg narod skraćeno zove »Kej Kej«. Ovih dana on slavi svoj 64. rođendan, a već 24. godinu upravlja državom koja bi u mnogočemu morala trčati da bi dostigla one koji hodaju. Nedavno je zavladala velika kriza cijena i osjeća se nestašica živežnih namirnica. Sada je, pred izbore, opet sve u redu. Protekle sezone Gospodin nas je blagoslovio obilnom kišom pa će i žetva biti bolja. To ide u prilog stabilnosti vlade. Hvala Bogu dok je tako.

Što da vam kažem o sebi? Hvala Bogu! Mogu raditi, ima blagoslova pa sam zadovoljan. Bude, dakako, i neuspjeha, ali neuspjesi su samo dragocjena pomoć za poniznost i pouzdanje u Gospodina. Bilo bi mi svakako drago kad bi mi se pridružio netko iz domovine. Podijelili bismo blagoslov i zadovoljstvo misionarskog života. Obnavljam staru kuću i dječji vrtić, a u tome mi pomaže brat Ilija sa svojom ekipom radnika. Skupi rezervoar za vodu već sam ranije postavio. Vode često ponestane pa onda cijela okolica dolazi k meni po vodu. Da ja imam vode i da je čak mogu dijeliti posebno zahvaljujem dobročiniteljima koji me pomažu i koji su mi pomogli prošle godine dok sam bio na odmoru.

Dosta vremena oduzima mi i sudjelovanje na dekanatskim sastancima i na sastancima Svećeničkog vijeća. Na tim sastancima moram sudjelovati jer sam izabran za zamjenika dekana, a to je samo jedna dužnost više uz one redovite. Sastajemo se obično i s nadbiskupom. Lusačka je nadbiskupija podijeljena u četiri dekanata. Moja župa pripada istočnom dekanatu. U njemu ima 12 župa, ukupno je promjera nešto preko 300 kilometara. U svim tim župama samo su dva domaća svećenika. Ove godine očekujemo ređenje jednog mladomisnika. To je Matia Lungu. Premda su misionari ovdje počeli raditi već prije sto godina, još će se dugo osjećati potreba za misionarima, jer »žetva je velika a radnika je malo«! To nas sve obvezuje ne samo na rad, nego i na molitvu »da Gospodin pošalje radnika u svoju žetvu«!

Sve vas pozdravlja vaš

Ivica GEROVAC

HRVATSKI MISIONARI I MISIONARKE U ZAMBIJI NA SVOM POUSKRSNOM SASTANKU STALI SU PRED FOTOAPARAT ZA ČITATELJE GLASNIKA

Sveci Paragvaja

Ivan Pavao II kanonizirao je 16. svibnja 1988. godine u Assunciónu (Paraguay) trojicu mučenika iz Družbe Isusove.

Ondašnja provincija Družbe Isusove u onim krajevima zvala se »Paracuaria«.

Kroz 160 godina, koliko su isusovci tamo misionarili, podigli su 30 redukcija. Za to vrijeme poginulo je 26 isusovaca mučeničkom smrću (od 1608–1768).

Sv. Rok González (1576–1628) osnovao je deset redukcija. Jedan ga je Indijanac ubio pred crkvom u redukciji Svih Svetih u mjestu Caaru. Neki glas čuo se iz mrtvog tijela: »Koliko god me ubijaš, neću umrijeti jer mi duša ide u nebo. Dijelim se od vas, ali ću se vratiti. Kazna vas neće mimoići!« Jedan od pobunjenika otvorio mu je grudi i izvadio srce. Uzalud ga je nastojao probosti strijelom, srce je ostalo nepovrijeđeno. Ta se relikvija čuva u kapelici mučenika u Assunciónu.

Sv. Juan del Castillo (1594–1626) ubijen je u redukciji Assuncion u mjestu Yjuhi. Imao je 32 godine.

Sv. Alfonso Rodríguez (1596–1626) ubijen je u redukciji Svih Svetih u mjestu Caaru. Jedan Indijanac ga je ubio na vratima crkve. Imao je tek 30 godina.

Ovdje objavljujemo pismo isusovačkog o. Generala upućenog Družbi Isusovoj prigodom kanonizacije.

Prigodom svoga pastoralnog putovanja po Južnoj Americi u svibnju 1988. Ivan Pavao II kanonizirao je u Asuncionu (Paragvaj) trojicu isusovaca koji su prolili svoju krv i natopili zemlju kroz koju teku rijeke Parana, Urugvaj i Paragvaj. Jedan od njih, Roko Gonzales de Santa Cruz, Paragvajac, rođen je u Asuncionu. On pripada prvoj generaciji onih koji su ušli u Družbu Isusovu u Latinskoj Americi i koji su veoma mnogo učinili za ljudski i kršćanski napredak urođenika i svojih zemljaka. Druga dvojica, Alfonso Rodriguez i Juan del Castillo, rodom Španjolci, pripadali su ovoj divnoj skupini isusovaca koji su na koncu 16. st., potaknuti pravim misionarskim žarom, herojski odgovorili na Kristov poziv. Oni su sve ostavili (usp. Mt 19,27; Mk 10,28; Lk 18,28) i potpuno se posvetili širenju Radosne vijesti u dalekoj zemlji. Učinili su to uz cijenu svoga života.

Ta kanonizacija u zemlji natopljenoj krvlju, imala je pastoralni odjek kod naroda ovih zemalja (Paragvaj, Brazil i Argentina). Oni smatraju trojicu mučenika svojim zaštitnicima i zagovornicima. Kanonizacija u isto vrijeme treba biti za Družbu kao »znak« Božje providnosti, kao poziv i izazov, kao poticaj i ohrabrenje. U stvari život, rad i mučeništvo ove trojice »Isusovih drugova«, nose suvremenu poruku, iako su živjeli gotovo prije četiri stoljeća. To nas ne začuđuje jer su sveci preteče. Vođeni, naime, svjetlom žive vjere znaju primiti prije drugih božanske poruke, te po svom slobodnom i oduševljenom odgovoru Božjem zahvatu postaju suradnici Božjeg plana oslobođenja i spasenja. To je želio reći sv. Ignacije kada u Konstitucijama piše: »Pomagala koja sredstvo povezuju s Bogom i tako ga raspolože da se pusti vodstvu božanske ruke, djelotvornija su od onih koja ga raspolože prema ljudima« (Konstitucije, br. 813).

Ta »familijarnost s Bogom našim Gospodinom« koju je naš utemeljitelj želio kao karakteristiku »radnika u Božjem vinogradu«, da učini od njega »sredstvo povezano s Bogom«, bila je bez sumnje oznaka života Roka Gonzaleza. Sv. Rok Gonzales i njegovi suradnici bili su pokretači redukcije, jednog od najznačajnijih i najpoduzetnijih vjersko – socijalnih djela Družbe i misija. Redukcije su bile cjeloviti način evangelizacije, u kojem su se poštivale karakteristike i prava Indijanaca te se to uključivalo u njihovu kulturu. U njima su se Indijanci otvarali novim i zajedničkim perspektivama. One su ih branile od svakog oblika iskorištavanja i vodile putevima vjere prema punini kršćanskog, osobnog i zajedničkog života.

To je od isusovaca koji su radili u tom obliku apostolata tražilo potpuno predanje njih samih kao i njihovo krajnje zalaganje kako bi iskoristili talente koje im je Bog dao. Mučenici su imali na pameti i drugu izreku sv. Ignacija koja prijašnju nadopunja i ostvarivali je, a ona glasi: »Naravna pomagala koja čine sredstvo Boga našeg Gospodina raspoloživim prema bližnjem, obično donose pomoć od općeg značenja« (Konstitucije, br. 814). O. Rok Gonzalez savršeno je naučio jezik »guarani« pa je mogao posve općiti s urođenicima. Također je mogao poučavati misionare u tom jeziku. On se trudio da što bolje upozna način života, rada i mišljenja urođenika. Isto tako je dobro upoznao njihove običaje i navike. To je sve postigao živući s njima besprijekornim ži-

votom i velikom dobrotom, te su ga smatrali uistinu ocem koji se za njih žrtvuje, odgaja ih i poučava.

Gonzaleza također vidimo kako se zalaže za vršenje onih poslova i za prakticiranje onoga što je veoma korisno i plodno za unapređenje tih ljudi u ljudskosti. O. De Torres u jednom godišnjem pismu koje je napisao 12. lipnja 1615, kaže: »Sam je Rok bio tesar, građevinar, zidar. Radio je sjekirom, obrađivao drvo i dovlačio ga na mjesto gradnje. Sam je stavljao jarmove volovima jer nije bilo nikoga tko bi znao.«

Dok je svojim radom i svojim djelima opipljivo svjedočio veliku dobrotu Boga koji se brine za svoju djecu, govorom, katehezom i liturgijom naviještao je Radosnu vijest toga Boga koji je tako ljubio svijet da mu je poslao svoga Sina za spasitelja (Usp. Iv 3,16). Njegovo pripremanje Indijanaca katekumena na kršćanski život bilo je jako uspješno, i cijeli njegov rad bio je veoma plodan. Uspio je bez ikakvog prisiljavanja kolibe tih polunomada preokrenuti u sređena naselja u kojima je vladalo puno poštivanje i solidarnost, a to se temeljilo na kršćanskoj ljubavi i pravdi koja iz nje proizlazi. Tako je Rok Gonzalez osnovao deset »redukcija«.

Sve je to bilo izvršeno usred teškoća i opasnosti svih vrsta koje podsjećaju na opis putovanja Apostola naroda (usp. 2 Kor 11, 25-27). Gonzalez se hvatao u koštac s teškoćama i nadvladao ih je jedino uz pomoć Gospodina i uz zagovor Djevice Marije. Gospinu sliku koju je nazvao »Maria Conquistadora«, nosio je uvijek uza se. Uistinu je bila osvojiteljica, ali ne silom i nasiljem nego dobrotom i ljubavlju. Taj način postupanja i evangelizacije koristio je za kršćansko oslobađanje indijanskog naroda. O tome nam i sam Rok Gonzalez pruža očit dokaz, dok u pismu svome bratu jasno ističe kako njegov apostolat i apostolat njegovih drugova ništa nema s pokazivanjem ljudske moći ili snage, bogatstva ili časti:

»Naš Gospodin Isus Krist nije tražio da se Evanđelje propovijeda snagom oružja i osvajanja nego primjerom dobra života i svete nauke, kako su to činili apostoli i apostolski ljudi čak i uz cijenu svoje krvi« (Pismo bratu Franji, oficiru u Assuncionu, 13. 12. 1614). Kako se, naime, radi o širenju Evanđelja, u istom pismu dalje otkriva očito kršenje prava ovih naroda. Zatim u pismu govori o trpljenju i suprotstavljanjima koja podnosi Družba: »S mnogo ugleda i priznanja onih koji trpe, jer je to tako pravedan razlog braniti i Indijance i njihova prava, da ne budu podvrgnuti ropstvu i osobnom robovanju u kojem se nalaze. Oni su, naime, po božanskom i ljudskom zakonu od toga izuzeti.«

Nitko nije bio postojaniji i čvršći od o. Roka Gonzaleza u propovijedanju Kristove nauke u borbi protiv nepravednosti zbog »struktura grijeha«. Isto tako bio je veoma revan u »iznošenju« i »pokazivanju« nepravdi, jer je »socijalna nauka dio navjestiteljskog poslanja Crkve«, kako je jasno i nedvosmisleno kazao Ivan Pavao II u nedavnoj enciklici »Sollicitudo rei socialis«. Papa upravo u toj enciklici spominje: »Ima mnogo svetaca, koje je Crkva kanonizirala, koji daju divno svjedočanstvo uzorne solidarnosti i mogu biti primjer u teškoćama sadašnjeg vremena« (br. 40).

Takva tvrdnja nije neobična u svjetlu života i djelovanja svetoga Roka Gonzaleza de Santa Cruz i njegovih drugova. Sva trojica su ljubili Krista »do konca«. Zato su se Kristu prikazali i postali mu slični. »Nitko nema veće ljubavi od onoga koji daruje svoj život za svoje prijatelje« (Usp. Iv 13,1; 15,13).

Peter-Hans KOLVENBACH SI

Kamerun zove

U Kamerunu, afričkoj državi, radi naša misionarka s. uršulinka Mirjam Šurjan. Početkom lipnja pohodila je domovinu. Evo što govori o Crkvi i njezinim potrebama u Kamerunu.

Afrika voli život. Djeca su brojna, obitelji velike. Tako u Kamerunu, koji je smješten u srednjoj Africi, više od polovice stanovništva (oko 10 milijuna) su djeca i mladi ispod 15 godina.

Dok se u nekim zemljama Evrope zatvaraju škole, odnosno smanjuje broj odjeljenja, u Africi djeca i mladi čekaju učitelje i profesore. Sjeverni dio Kameruna je velik kao cijela Jugoslavija. Zove učitelje i profesore!

Samo 50% djece ide u osnovnu školu, a postotak mladeži koja pohađa srednju školu još je daleko manji. Što se tiče religioznog odgoja ili kateheze, potrebe su ogromne. Čak u Južnom Kamerunu gdje školu pohađa 80% mladih nema dovoljno formiranih profesora za religiozni odgoj ili vjeronauk.

U siječnju ove godine održala se biskupska konferencija u našem gradu N'Gaoundéré. Poslije Mise mgr. Vicetor Tony, pomoćni biskup velikog primorskog grda Douale, zamolio me da uputim molbu na Misijski centar naše domovinske Crkve ne bismo li dobili barem jednog svećenika za pastoral srednjoškolske mladeži koje ima preko 600.000. Nedavno sam opet dobila njegovo pismo u kojem piše da očekuje takvog svećenika i da će učiniti sve kako bi se u Kamerunu što bolje snašao.

A neposredno pred Uskrs dobila sam novu molbu i od našeg biskupa u N'Gaoundéré. Moli za svećenike, profesore i odgojitelje u našem Kolegiju de Mazenod. Biskup msgr. Jean Pasquier mi je rekao da će svećenika, ukoliko ne govori francuski poslati nekoliko mjeseci na Alliance Francaise u Pariz, gdje će jezik brzo savladati.

Nadam se da ovi pozivi neće biti uzaludni i da će se naći barem dva svećenika koji će biti spremni poći ne na kraj svijeta, nego u Kamerun, da naviještaju riječ Božju.

S. Mirjam ŠURJAN

S. MIRJAM ŠURJAN, HRVATSKA URŠULINKA, S TRI NOVOKRŠTENA MLADIĆA NA BIJELU NEDJELJU, U MISIJI N'GAOUNDERE (Gore)

S. MIRJAM S DJEVOJKAMA KOJE IZVODE RITMIČKI PLES U ČAST BEZGREŠNE, 8. XII. 1987. (Gore)

U KAMERUNU SVAKO PLEME GRADI KOLIBE NA SVOJ NAČIN, A OVO SU KOLIBE SEOSKIH PREDVODNIKA (Dolje)

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK **(20)**

ZADNJI ČIN DRAME

(Nastavak)

I tako je kao zadnje sredstvo ostalo još mučenje nad jamom. Njime je Inoue postizao sve što je htio. Oce Juana, Porro i Martina Shikimi je »doveo do otpada«. Potankosti će sigurno zauvijek ostati tajna. Treba samo napomenuti da njih dvojica nisu pušteni na slobodu, kao na pr. otpadnik Ferreira, nego su do smrti ostali u zatvoru. A to je znak da nisu vjerovali njihovu otpadu. Porro i Shikimi su još 1643. bili na preslušavanju tzv. druge Rubino--skupine (te su godine uhvatili više otaca čim su se iskrcali u Japanu i poslali ih u Edo gdje su u jami »otpali«). Kako svjedoče nazočni Nizozemci, to su bili duševno i tjelesno potpuno slomljeni ljudi. Nizozemski izvještaji jasno govore i to da su uhvaćeni misionari i poslije često javno priznavali svoju vjeru. A kad su ih htjeli predati Nizozemcima, da ih otpreme iz Japana, sa suzama su u očima govorili kako bi voljeli da ih japanski suci osude na smrt, nego da ih predaju Nizozemcima, njihovim najvećim neprijateljima na zemaljskoj kugli (»Daghregister« nizozemskog zapovjednika Elserracka od 9. XII. 1643.).

ČETVRTI ČIN: mučeništvo P. Kasui. U dvorištu zatvora stoje mučila. Na jednoj strani je dignuto više vješala. Na njima vise jadne žrtve obješene za noge, glavom u jami. Baš su izvukli iz jame dva oca, koji su za mučenja »zazvali Budu«, pa su smatrali da su otpali i napola mrtve ih odvukli u stražarnicu.

Stražari su osobito pazili na treća velika vješala. Na njima su visjeli P. Kasui i dva katehista. Krvnici su im neprestano dovikivali da se opamete i ostave svoga krivovjerja. Udarali su ih i mučili. Neprestano su im govorili u uho: »Namu Amida batsu« (slava Amidi). Oni su trebali samo ponoviti te riječi, pa ni to, trebali su samo rukom dati znak, pa bi i njih oslobodili...

Eno – P. Kasui otvara usta i govori. Riječi su mu polako i mučno izlazile iz usta: »Ne otpasti, Bog će pomoći!« Otac je hrabrio katehiste i poticao ih da ustraju i prime mučeništvo.

Da, P. Kasuia, koji je u zatvoru tako žarko posvjedočio svoju vjeru i koji je otpadnika Ferreiru pozivao da se vrati, nisu ni u jami mogli svladati. On još i svoja dva supatnika hrabri da ostanu čvrsti u vjeri.

Tad je stražare obuzeo bijes. »Šuti, bijedniče!« i ubili su ga u jami. Tako je taj otac završio žrtvu svoga života i mučeništvom okrunio ljubav prema Kristu. Samuraj mora dokraja ostati uz svoga gospodara. Kasui je ostao vjeran Kristu do na Golgotu! A spisi inkvizicionog ureda izvješćuju lakonski:

»Chikugo-no-kami je deset dana ispitivao o vjeri ta tri oca. Poslije deset dana je poslao jednoga svoga službenika u zatvor da muči oce. Juana i Martina Ichizaemona iz Družbe uspio je nagovoriti da otpadnu i zazovu Budu. Tada su ih poslali na seosko dobro Chikugo--no-kamija. Tamo su obojica umrla od bolesti. Pedro nije otpao pa je ubijen u jami. Umro je jer je ostao tvrdokoran i jer je hrabrio dvojicu katehista koji su s njime visjeli nad jamom. Njih su obojica otpala poslije njegove smrti. Tad su skinuti s mučila i bačeni u zatvor, gdje su još dulje živjeli.«

PŠENIČNO ZRNO DONOSI PLOD

»Zaista, zaista vam kažem: ako pšenično zrno padnuvši na zemlju ne umre, ostaje samo, ako li umre, donosi obilan plod« (Iv 12,24). Čudna je životna snaga skrivena u zrnu sjemena. Prije nekoliko godina su japanski arheolozi iskopali lotosove sjemenke. Procijenili su da su stare oko dvije tisuće godina i nitko nije slutio da bi u tom smežuranom i zamazanom zrnju još moglo biti života. Ipak su izvršili pokus i – slijedećega proljeća sjeme je proklijalo. A ljudi XX. stoljeća divili su se prekrasnu lotosovu cvijetu – svjedoku dvijetisuće godišnje prošlosti i ujedno trijumfu neslomljene životne snage i plodnosti.

U drugom je stoljeću Tertulijan rekao, da je krv mučenika sjeme kršćana. Mi, dakako, ne možemo prodrijeti u skrivene razloge Božje milosti. Ali se događa, da iz vrela, za koja smo mislili da su mrtva i zaboravljena, prostruji nov božanski život. I tad shvatimo da nije bila uzaludna žrtva mučenika.

Oca Kasuia je protukršćanski režim uništio kao »izdajicu domovine i heretika«. U njegovoj je domovini njegovo ime zaboravljeno, a kršćanstvo trista godina progonjeno kao otrov za narod i pogibelj za japansko carstvo.

(Nastavlja se)

Novo ognjište novi odnosi

Priredio: Vital VIDER

Kad se neki mladić i djevojka odluče za stvaranje svog, novog ognjišta, oni se time ne odriču svojih roditelja, rođaka i prijatelja, nego nastoje ostvariti prema njima nove odnose. Mladi par dobro zna da će im i ubuduće trebati drugi ljudi kao što će i oni sami biti potrebni drugima. Ipak trebaju pripaziti da sve te veze s ljudima njihov brak samo utvrđuju, a nipošto da ga ugrožavaju. Ne smiju, naime, dozvoliti ni pod koju cijenu da se njihovom braku nanese bilo kakva šteta.

Sve je više mladih brakova, osobito po gradovima, koji traže društvo takvih ljudi s kojima će moći razmijeniti misli i iskustva na temelju istih bračnih i životnih shvaćanja i vrednota.

ČOVJEK JE DRUŠTVENO BIĆE I POTREBNI SU MU DRUGI LJUDI

»Puno puta sam primijetila«, piše djevojka iz prvog para, »da su se u krugu prijatelja s kojima smo živjeli nastankom jednog para neka prijateljstva raspala. Djevojka i mladić koji su se zavoljeli otuđili su se drugima, kao da su sami sebi dostatni. U početku našeg zajedničkog hodanja puno se stvari promijenilo, ali smo ipak ostali sa svojim prijateljima i na poslu i kod kuće. Dapače, prijatelji jednog postali su prijatelji i drugog od nas. Jedni smo druge primili i naš se krug proširio. Ipak smo primijetili da se s vremenom naš krug prijatelja smanjivao pa smo počeli pohađati sastanke koji su se održavali za buduće bračne parove. Tu nam je bilo ukazano na mnoge stvari o kojima sami prije nismo razmišljali. Tako smo upoznali i nove srodne parove.«

Mladić veli:

»U našim odnosima prema drugim ljudima brzo se pojavio problem jer smo se previše zatvorili u sebe. Polako smo uviđali da nam je potreban širi krug ljudi koji misle kao i nas dvoje. Kako se u domaćoj župi vjeronaučna skupina raspala, morali smo potražiti novu, ali nismo znali kamo poći. Dobro nam je došao poziv prijatelja da se uključimo u njihovu studentsku grupu. Kasnije smo se priključili i skupini budućih bračnih parova gdje smo dobili odgovore gotovo na sva naša pitanja. Što smo više ljudi poznavali to više smo uviđali da smo jedinstven i neponovljiv par iako cijenimo iste vrednote kao i drugi i da smo dionici tolikih novih spoznaja. Počeli smo doživljavati novo prijateljstvo!«

»U ovom prostoru i vremenu sami bismo živjeli drugačije nego što živimo sada«, piše jedan mladić. Zajednički prijatelji, studentska skupina, parovi koji razmišljaju o braku – to je krug u kojem dobivamo veću snagu i podršku za svakidašnji život i za izgradnju onih ideala koji danas baš nisu u modi. U tom krugu možemo razgovarati o osobnim stvarima, o svojim poteškoćama i o svojoj sreći. Nadamo se da ćemo te susrete moći nastaviti i kad budemo u bračnoj zajednici jer tada će nam trebati još više snage, savjeta i prijatelja. Rado bismo i nas dvoje drugima pomogli svojim iskustvima. Nama je stalo da svi napredujemo!«

Djevojka dodaje:

»Jako je ugodan osjećaj sigurnosti koji se dobiva izmjenom raznih misli i iskustava, i kada nas dvoje vidimo da nismo jedini u mnoštvu ljudi koji o istim stvarima na svoj način razmišljaju. Tu pojavu mogli bismo usporediti s voćkom koja ima razgranatu krošnju pa joj treba mnogo potpornjeva ako hoćemo da se ne slomi nego da dobro rodi. U lošim vremenskim prilikama grane bi joj se bez potpornjeva polomile i plodovi propali.«

Slijedeći par ovako razmišlja:

»Oboje smo po naravi zatvoreni i ne volimo društvo, ali se upravo zbog toga prisiljavamo na povezivanje s onima koji misle slično kao mi: Mnogo nam znači vjeronaučna skupina u kojoj smo našli zajedničke prijatelje. Zajednica kao cjelina, ali i njezini pojedini članovi, pomogla nam je u potrazi za osobnom vjerom. Skupina budućih bračnih parova u koju zalazimo već dvije i pol godine pomaže nam da uskladimo mišljenja o mnogim stvarima i u rješavanju naših problema. Pokušavamo imati ozbiljan odnos prema skupini i prema prijateljima.«

Svoje otvaranje prema drugima jedan par ovako opisuje:

»Velika je sreća za nas dvoje što smo našli ljude koji imaju jednake poglede na život kao i mi. Uz njih se sve više utvrđujemo u svome uvjerenju. Imamo uza se ljude koji nas razumiju, a to su naši prijatelji. U početku smo nas dvoje bili previše zatvoreni. Kao da nismo bili svjesni da nam trebaju prijatelji i da ne možemo čitav život biti sami, premda nastojimo biti jedan drugome najbolji prijatelji.«

Djevojka dodaje:

»Uza sve to naišli smo na malu poteškoću. Prije nego smo nas dvoje počeli zajedno hodati imala sam jednu prijateljicu. Kad sam počela prijateljevati s mladićem ona je ponekad bila ljubomorna. I moj mladić je ponekad bio ljubomoran. Polako sam kušala naći pravu mjeru. Mladić je brzo shvatio da i ja i moja prijateljica moramo ponekad razgovarati nasamo jer imamo i svoje 'ženske razgovore'. Dakako da kasnije i njemu ispričam sve naše 'ćakule'. Razumijevanje što ga je mladić pokazao prema meni bio je velik dokaz njegove ljubavi i poštovanja. Mislim da nam je to iskustvo koristilo jer smo shvatili da ćemo i u braku morati naći vremena i za sebe i za druge ljude.

Pomoć za KBF - Zagreb

Odlukom naših biskupa na Biskupskoj konferenciji u Zagrebu u svibnju 1976. godine, druge nedjelje u rujnu – svake godine – skuplja se pomoć za potrebe i unapređenje Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu (KBF), najveće studijske ustanove na hrvatskom jezičnom području. Vjernici mogu svoje darove dati i u drugo vrijeme, bilo preko svog župnika, bilo izravno Tajništvu Fakulteta (Kaptol 29/II lijevo), ili preko žiro računa na adresu: Zagrebačka banka – Zagreb, žiro račun: 30101-620-16-1-2320149462.
Devizni račun: 30101-620-16-012103-7270-2424091065.

DEKAN FAKULTETA:
Dr. Celestin Tomić

Duhovne vježbe

Tečaj duhovnih vježbi za svećenike održava se u Opatiji 19 – 22. rujna. Tečaj počinje prvog naznačenog datuma navečer, a svršava drugog naznačenog datuma navečer. Prijave i informacije na adresu: Isusovci, Rakovčeva 12, 51410 Opatija. Telefon (051) 712-830

KNJIGE

ULOGA SVEĆENIKA U LITURGIJI, napisali: M. Zovkić, F. Komarica, S. Kušar, J. Šremić, V. Puljić, M. Aničić, T. Vukšić. Knjiga ima 130 stranica manjeg formata. Narudžbe: Vrhbosanska katolička knjižara, Svetozara Markovića 5, 71000 SARAJEVO. Cijena 7.000 din.

ISPOVIJED. Odakle? Kako? Zašto? – Knjigu je napisao Željko R. Pavličić. Namijenjena je svećenicima za propovijedi, vjernicima za ispovijed. Knjiga se naručuje na adresi: ŽELJKO PAVLIČIĆ, Štrosmajerov trg 5, 54400 Đakovo. Cijena je 3.500 din.

S PETROM BARBARIĆEM KROZ GODINU DANA, napisao Josip Antolović. Ovo je reprint izdanje. Cijena knjižice je 2.000 din. Naručuje se na adresu: F! Ereiz, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Knjižnica UPT (U pravi trenutak) izdala: **ŠTOVANJE SV. ANE** (3. izdanje) napisao: E. Winterhalter. Cijena je 1.000 din.

SVETA MISA (ukratko protumačena), cijena je 1.500 din.

SUVREMENE DJEVOJKE I LJUBAV (3. izdanje), cijena 1.000 din.

KRIŽNI PUT, napisao Josemaria Escriva. Ilustracije izradio akademski slikar Michael Fuchs. Pisac naglašava da Križni put nije tužna molitva, nego žrtva iz koje se rađa kršćanska radost. Cijena 2.000 din. Narudžbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18, 79000 MOSTAR, pp 143.

NJEŽNOST I SNAGA (Franjo Asiški – štivo za siromašne), napisao Leonardo Boff, preveo Ladislav Z. Fišić. Narudžbe: SVJETLO RIJEČI, Sarajevo, N. Pozderca 6.

Na adresi: SAMOSTAN SV. KLARE, Končareva 29 – 58000 SPLIT možete nabaviti slijedeće:

PISMA I ZAPISI, napisao Charles de Foucauld. Dubokoumna razmatranja o istinama naše sv. vjere i otajstvima ljubavi, kao i životni put mučenika Karla, ubijena na tlu Sahare. Cijena 4.000 din.

AVE MARIA, napisala s. Marija od Presvetoga Srca. Spjevovi o Mariji. Cijena 2.500 din.

TORNJU BJELOKOSNI, napisala s. Marija od Presvetog Srca. Meditacije i recital o Mariji. Cijena 2.000 din.

KAZETA

NAJLJEPŠE HRVATSKE MARIJANSKE PJESME, izvodi renesansni ansambl »Vatroslav Lisinski« iz Zagreba. Cijena 5.000 din.

Sve knjige iz knjižnice UPT i navedenu kazetu naručujte kod: U pravi trenutak, 54400 Đakovo, pp 62

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

– Zahvalna majka, Mala Bosna

... Gospi od brze pomoći i svima svetima za sinov sretan povratak iz Armije. – Zahvalni roditelji, Valpovo

... sv. Leopoldu i sv. Antunu za sinovo zaposlenje. – Zahvalna majka M. S.

... i svetim zaštitnicima za sretnu operaciju i zdravlje moje unuke. – Baka Đurić iz Cvetkovića

... sv. Josipu i svima svetima za veliku milost što ju je primio moj unuk. – Baka Marica iz Karlovca

... sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i ostalim zaštitnicima za mnoge milosti. – N. Pavešić, Rijeka

... i Vendelinu Vošnjaku za zdravlje. – Đ. S., Varaždin

... sv. Obitelji i sv. Leopoldu za zdravlje kćerke. – Draga B., Mostanje

... Gospi od brze pomoći i Anđelu Čuvaru na uslišanim molbama i na pomoći. – Vjernica Ana, Slavonski Brod

... za primljene milosti. – Celina Borovac, Šibenik

... sv. Josipu, sv. Vlahu i svima svetima što su mi pomogli u mojoj bolesti. – Dome Barović, Ston

... uz preporuku za bratovo zdravlje i za zdravlje moje obitelji. – Eva Bošnjak, Valpovo

... Majci Božjoj Bistričkoj i svima svetima na uslišanoj molitvi. – Djevojka iz okolice Varaždina

... i Petru Barbariću za brzo ozdravljenje. – Marija Tomas, Njemačka

... i Gospi Žalosnoj za zdravlje. – Ana Dautović, Gunjavci

... i Gospi od brze pomoći za veliku pomoć. – Čitateljica iz Kaniže

... Za sve milosti primljene kroz 60 godina života. – M. R., Mala Kopanica

... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Anti za primljene milosti. – Anka Matošić, Staro Topolje

... i Gospi od brze pomoći što su mi u prometnoj nesreći sačuvali dva sina, uz preporuku za zdravlje očiju. – Čitateljica, Slavonski Brod

... i Gospi od brze pomoći za uspjeh u školi moje unučadi. – Eva Đurašinović, Donji Andrijevci

... i Gospi od brze pomoći što mi je unuk ostao živ u prometnoj nesreći i za unukin sretan porod. – Mara Čelan, Kadanovci

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za bakino brzo ozdravljenje. – Mijo i Mandica unuci, Jaruge

... Gospi od brze pomoći i sv. Judi Tadeju za uspješnu 9. operaciju. – Mijo Brendić, Jaruge

... i Majci Crkve što mi je pomogla u teškoj duševnoj depresiji. – Zahvalna N. N., Zagreb

... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu za majčino ozdravljenje. – Ana Petrić, Prud

... Djevici od čudotvorne medaljice i sv. Josipu što su me očuvali od sigurne smrti u prometu. – S. Marija Marijanović, Zagreb

... i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. – Zahvalna štovateljica, Valpovo

... i Kraljici Mira za zdravlje, te što je kćer dobila zaposlenje. – Zahvalna majka, Tršće

... i Gospi Lurdskoj za primljene milosti. – Davorka, Zagreb

... za uspjeh u radu. – Ana Marčić, Vidovice

... i svima svetima na velikim milostima. – Zahvalna majka, Donji Vidovec

... Majci Božjoj Trsatskoj i sv. Leopoldu što nam je sin ozdravio od teške bolesti. – I. i T. Krnjak, Đurđevac

... sv. Josipu, sv. Antunu i svetim Trima Kraljima za primljenu milost. – Baka Slavonka

... Duhu Svetome, sv. Leopoldu i sv. Antunu za uspjelu operaciju. – Mara Mejač, Jesenice

... i m. Klaudiji za obraćenje i revan kršćanski život moga brata. – Njegova sestra

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

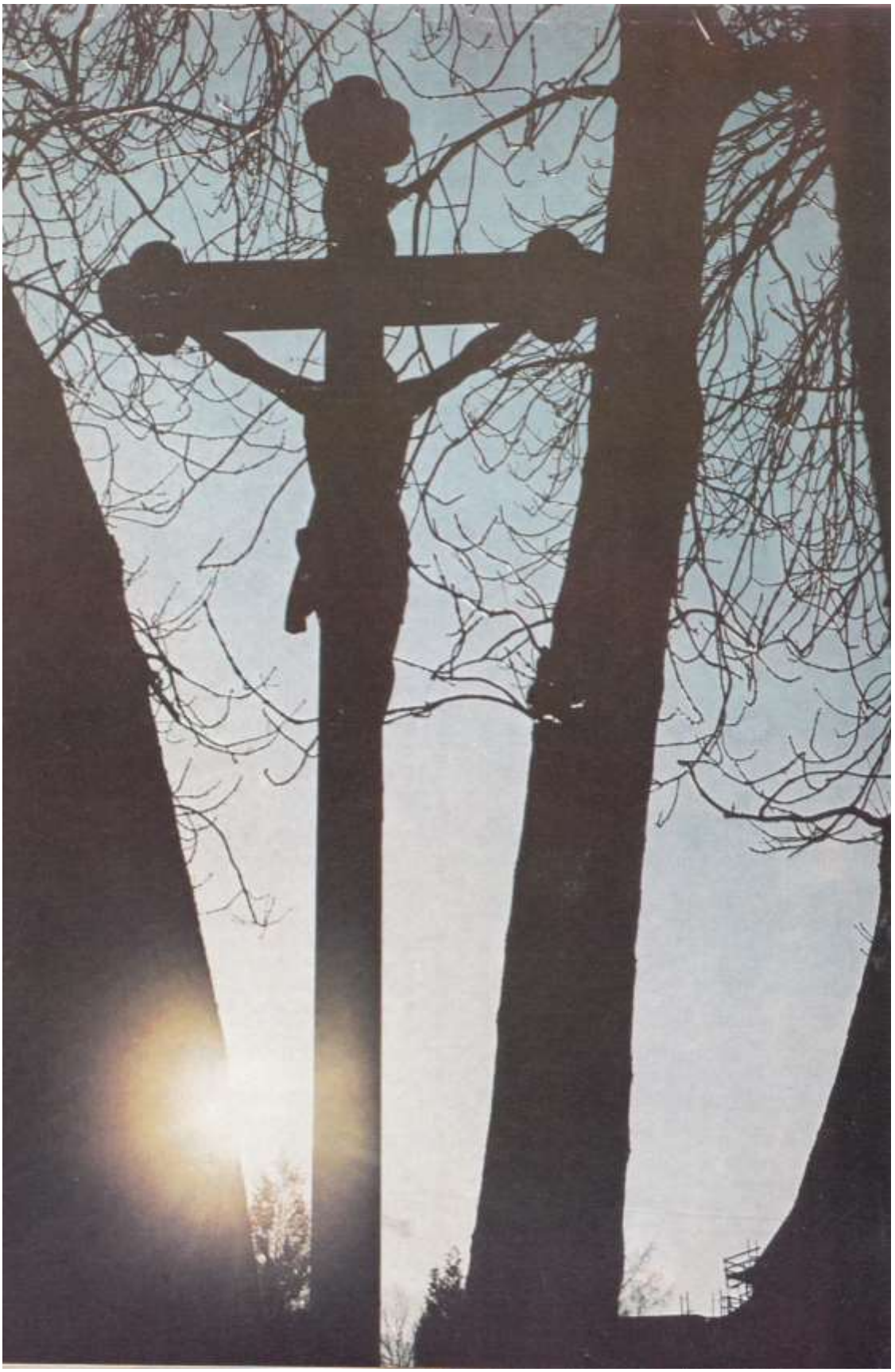

GLASNIK

10 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

listopad 1988. god. 79. cijena 350 d

GOSPA FATIMSKA – KRALJICA SVETE KRUNICE

NA LIVADI
PJESNIK BILJKA
NJIHOV OTAC
DRUGUJU ZAJEDNO
(M. SPAHIJA)

Majci Crkve

Najljepšoj Majci što je nebo stvori
sinovski pozdrav upravljamo rado:
Slava ti budi, najdivnija Ženo,
Kristove Crkve urese i nado.

Bezgrešnu, svetu, Majku Krista – Spasa
kršćanstvo slavi već stoljeća mnoga.
Uz djecu vjernu ti si trajno bila,
svemoćna prošnja za spas puka svoga.

Hvalu ti kliče Crkva, čovječanstvo,
Hrvatski narod pozdravlja te vjerno.
Ljubavlju vrelom ispuni nam duše,
osnaži vjeru, prosimo te smjelo.

Pred nama idi, obasjaj nam pute,
unesi svuda Evanđelje sreće.
Stazama mira, uzrasta i pravde
nek Petrov brod se u sve dane kreće.

Najljepšoj Majci što je nebo stvori
mi pozdrav duše upravljamo rado:
Slava ti budi, Kraljice Hrvata,
Hrvatskog puka urese i nado.

MIRKO VALIDŽIĆ

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

– Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove.
– Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
– Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
– Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
– Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
– Cijena pojedinog broja od 1. srpnja 500 dinara. Godišnja pretplata je 5.500 dinara. Skupne narudžbe od 10 primjeraka ili više dobivaju 10 posto popusta. Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom ili kao »vrijednosno pismo« na adresu uprave. Poštarina plaćena u gotovom.
– Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Ovaj uvodnik moram napisati i kao potsjetnik. Vrijeme brzo prolazi, pa je brzo prošio i 25 godina poratnog izlaženja Glasnika. Dobro se sjećam rane jeseni 1963. Novoimenovani urednik, o. Franjo Šipušić, odao mi je malu tajnu: pokazao mi je idejno rješenje za korice Glasnika koji se nakon 17 godina prisilnog mirovanja trebao opet pojaviti, i to u listopadu, mjesecu Gospine krunice. Bio je to za ono vrijeme smion pothvat. Iza sve urednikove odlučnosti, jer se radi o Božjoj stvari, ipak se nazrijeva i neizvjesnost. Kad je 19 godina kasnije (1982.) taj posao bio povjeren meni, prilike su bile puno bolje, ali nikad nije bilo bez poteškoća. Kad sam se jednom prijatelju pojadao o poteškoćama u svom poslu, baš me je lijepo utješio: »E moj Valente, list vodi samo idealist!« Bez obzira na sve prijašnje i sadašnje poteškoće, možemo samo reći: Hvala Bogu! Glasnik nastavlja svoje poslanje: svim ljudima dobre volje pomaže da u metežu života nađu i slijede pravac koji ih vodi jedinom ispravnom cilju – Božjoj Ljubavi. Posebnog slavlja za taj mali jubilej neće biti jer je pred nama daleko veća obljetnica. Godina 1991. bila bi i stota od pojave Glasnika u hrvatskom katoličkom narodu, pa bi bio red da 1992, a to više nije daleko, slavimo kao jubilarnu. Glasnik je najstariji vjerski list koji i izlazi, bez obzira na poratni prekid. Za ovaj mali jubilej pripremamo za svakog našeg redovitog čitaoca prigodni zidni kalendar koji će dobiti zajedno s Glasnikom, a moći će se nabaviti i mimo toga. Tko je zainteresiran, neka nam na vrijeme javi. Toliko za uvodnu riječ u ovaj broj, a drugo čitajte na stranicama koje slijede.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. LISTOPAD 1988. BR. 10

SADRŽAJ

ISPOVIJEST JEDNE KRŠĆANKE 300
RODOLJUBLJE JE KREPOST, V. Miklobušec 301
DA DUH SVETI VODI SVE UČITELJE I ODGOJITELJE U NJIHOVU RADU, P. Galauner 304
MOLITVA VJERNIH I PONIZNIH, R. Grgec 306
MISIJSKA UZAJAMNOST CRKVE, R. Brajičić 307
GOSPA NAS JE ŠTITILA PO JUNAČKOM BANU PETRU BERISLAVIĆU, A. Katalinić 308
PORIJEKLO I ZNAČENJE EUHARISTIJSKE MOLITVE, M. Steiner 310
MUČENIKE NA OLTAR!, J. Antolović 312
SVETICA VELIKE PATNJE, S. Bošnjak 313
KRUNICA – SAŽETAK EVANĐELJA .. 315
NAĐENA KRUNICA, M. Blašković 315
BOG – TEMELJ STVARNOSTI, J. Antolović 316
SVEĆENIK I MARIJA, Odazvanik 317
TAJNA USPJEHA U ODGOJU, S. Kuzmić 318
NJEGA ČEKA DOMOVINA, D. Bartulović 319
IZ DNEVNIKA JEDNE MAJKE, Ivna 320
DJELO ŠIRENJA VJERE, M. Rusan ... 322
PEDESET GODINA MISIONAR 323
RAZNI BENGALSKI OBIČAJI, A. Gabrić 324
MLADI SVEĆENICI, DAN ZVANJA, VELIKE VRUĆINE, S. Mužić 326
PETAR KASUI, H. Cieslik 327
ČEŽNJA I STREPNJA, V. Vider 328

NOVA CIJENA GLASNIKA JE 500 DINARA PO KOMADU! Cijena otisnuta na korici ne vrijedi od 1. srpnja 1988. Po novoj cijeni obračunavaju se i svi neplaćeni primjerci počevši od siječnja. Molimo sve, osobito povjerenike, da o tome vode računa. Nikakvih dugova nemaju oni koji su pretplatu poslali do konca lipnja. Godišnja pretplata po novoj cijeni je 5500 dinara, pa se i popust od 10% obračunava na temelju nove cijene onima koji primaju 10 komada ili više.

ISPOVIJEST JEDNE KRŠĆANKE

Udala sam se prije jedanaest godina. Prve godine bilo je »nazovi-dobro«, a kasnije ajme i pomagaj. Moj muž je počeo ispoljavati sve svoje loše navike. Kad je bila udaja u pitanju, u njegovoj kući za mene nije bilo mjesta jer me nisu ni trebali. Zato je on došao u moju i mojih roditelja kuću. Moji su ga roditelji primili kao svoje dijete. Međutim, on je pio od prvog dana, a kasnije je sve češće dolazio pijan i s posla. Postao je agresivan prema meni i prema mojim roditeljima. Moj otac je slijep, a zet ga je puno tukao osobito kad bi mu otac prigovorio da troši moje imanje. Kad se samo sjetim tih trenutaka i masnica koje je otac nosio oko očiju, srce mi puca od boli.

Uvečer kad sam se htjela moliti, on bi kraj mene pjevao pogrdne pjesme o svecima. Kad sam prstima začepila uši, on bi me prihvatio za ruke i nastavio još prostije. Užasan je psovač. Izdržala sam tako pet godina s poganim i pijanim mužem, ali dalje nisam mogla. Jednom je s nekim željezom nasrnuo na mamu, a ona se jedva zatvorila i sva drhtala od straha. Nakon toga je otišla na sud, i sud ga je istjerao iz naše kuće.

Na sve ovo što se događalo puno su ga poticali razni ljudi u autobusu kad se vozio na posao ili s posla. Svi su ga znali jer je gotovo svaki dan bio pijan pa su mu još govorili: »Što ćeš ti slušati babu i starca! Samo ti njih pritegni pa ti budi gazda u kući! To mi je ispričao jedan čovjek koji je to čuo. Danas taj moj jadnik priznaje da mu je u našoj kući bilo lijepo sve dok se nije posve odao alkoholu.

Sada živim sa svojim roditeljima, a on sa svojima. Skoro svaki dan ide pijan, veoma je oronuo, a tek su mu 32 godine. Ja pričam s njime i svaki dan ga opominjem da se okani alkohola, ali to ništa ne koristi. Sve mi je jasnije da više nema nade u zajednički život. I sad psuje iz čista mira, i to tako strašno da bih kriknula od straha.

Mene ipak muči što smo crkveno vjenčani. Bojim se da sam uvrijedila Boga što ne živimo zajedno. Redovito idem u crkvu, molim se, idem na hodočašća. Ne bih više mogla podnositi njegov pogani život. Voljela bih se češće pričestiti, ali mi se zlobnici podsmjehuju ako idem i na ispovijed, a kamoli na Pričest.

Odgovorite mi da li sam strašno sagriješila ako ne živim s čovjekom koji bi mi u životu samo zadavao puno boli? Ovako živim mirno i predajem se dragome Bogu. Vjerujem da me on neće osuditi, a nadam se da me nećete osuditi ni vi, nego da ću od vas dobiti bar malo utjehe. Žudim za vašim odgovorom kao pustinja za vodom. Još jednom napominjem da bih tako rado išla češće na svetu Pričest, ali ne znam da li sam dostojna. Da li me i vi osuđujete kao što me osuđuju moji sumještani, osobito oni koji ne idu u crkvu?

KRŠĆANKA

Gospodin Isus došao je da spasi grešnike a ne da ih osudi, pa stoga ni mi nemamo pravo nikoga osuditi ni odbaciti. Osuđuje se i odbacuje grijeh, a grešnika-pokajnika se spašava. Zato ni zlurado podsmjehivanje tuđim grijesima i slabostima nije ni ljudski, a kamoli kršćanski. Stoga se ne osvrći na podsmjehivanje svoje okoline. Bijedni su ljudi koji se naslađuju tuđim nevoljama!

Koliko se iz pisma dade razabrati ti se nisi razvela na civilnom sudu nego i dalje smatraš svoj brak važećim samo ne vidiš mogućnost zajedničkog života zbog muževljeve grubosti. Takvu mogućnost predviđa i Crkveni zakon o braku, ali ne ostavlja to ipak samovolji pojedinaca, što bi brzo dovelo do još većeg nereda, nego se treba javiti crkvenom sudu koji će vašu odvojenost na dulje ili na kraće vrijeme ozakoniti. Vaša odvojenost može, naime, potrajati samo tako dugo dok traju i opravdani razlozi. Zato pođi svome župniku koji će te uputiti što moraš poduzeti da se zavede red, a ti da možeš na svete sakramente.

UREDNIK

ODGOVOR SUZANI IZ OKOLICE VINKOVACA

S petnaest navršenih godina nisi više dijete, a još nisi ni zrela djevojka. To je vrijeme kada se lakomislenošću može upasti u velike neprilike iz kojih slijedi nepopravljiva šteta. Zato budi na oprezu. Ako želiš odgovor na postavljeno pitanje, ali i na mnoga druga pitanja djevojaka tvojih godina i starijih, naruči na adresi Glasnika knjigu Djevojko, znaš li ljubiti? Poslat ćemo ti je pouzećem. Cijena knjige s poštarinom je veoma umjerena, a platit ćeš je kad ti je poštar donese.

Knjigu je napisao o. Juraj GUSIĆ. Od istog auktora preporučujemo mladima, i svima koji se bave odgojem mladih, slijedeće knjige:
Djevojko, znaš li ljubiti?
Mladiću, znaš li ljubiti?
Majka i odgojiteljica (za mlade majke)
Mladi na Kristovu putu (rasprodano!)

Knjige se mogu naručiti na adresu: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

UREDNIK

Rodoljublje je krepost

Katolička Crkva u Hrvatskoj veoma svečano je 17. rujna 1987. proslavila 900. obljetnicu katedrale u današnjoj Biskupiji kod Knina. Tu katedralu dao je sagraditi kralj Dmitar Zvonimir hrvatskom biskupu Grguru koji je bio i kraljev dvorski biskup. Toma Arciđakon, u jednom pismu, tog biskupa naziva »sveti muž Dmitar nazvan Zvonimir, kralj Hrvata«. Ta Grgurova i Zvonimirova katedrala bijaše razorena u olujama prošlosti, ali je na njezinim temeljima sagrađena nova crkva koja i danas stoji, premda ni ona u prošlom ratu nije ostala pošteđena od divljaštva i mržnje prema Katoličkoj Crkvi, hrvatskom imenu i hrvatskoj starini. Velika obnova te crkve bila je sretno privedena kraju, i 18. rujna ove godine slavi se 50. obljetnica njezina posvećenja. Ta je crkva zadužbina cijelog hrvatskog naroda. Obljetnica njezina posvećenja kao i nedavne proslave 13 stoljeća Crkve u Hrvata, izvanredna su prilika da se obnovimo u zdravom rodoljublju i izgradimo u djelotvornoj ljubavi prema svom hrvatskom narodu i domovini Hrvatskoj.

RODOLJUBLJE JE ĆUDOREDNA KREPOST

Rodoljublje je za nas kršćane ćudoredna krepost bez koje ljudski karakter ostaje krnj. Ta se krepost zasniva na naravnom zakonu upotpunjenom Kristovim naukom ljubavi, te se svakome tko spozna smisao ljudske naravi, ulogu naroda i domovine u kojoj se čovjek rađa i odgaja, razvija i izgrađuje do svoje ljudske potpunosti i savršenosti, postavlja kao sveta dužnost.

Pravo rodoljublje ne može nikome škoditi niti je protiv pripadnika drugih naroda. Protivnici mu mogu biti samo zadrti primitivci, krivo nasađene glave, sebeljupci, rasisti, ljudi zadojeni nezdravim idejama koji ne vide nikoga do li sama sebe, a to je već bolest duha. Ta bolest može zahvatiti svakoga čovjeka ako svoje rodoljublje ne provjerava i oplemenjuje svjetlom Kristove ljubavi prema svakom čovjeku bez obzira na nacionalnu pripadnost. Kristova ljubav čini pojedince i narode sposobnima za suživot s drugima, a da kod toga svoje ipak ne zataje niti tuđe prezru ili otmu. Svaka isključivost, uzdizanje svoga i nijekanje tuđega, mane su koje vode u rušilačke sukobe. To svakako nije po Božjoj volji jer naš je Bog, Bog mira i sloge, a ne Bog rata i razdora. Kršćansko rodoljublje utemeljeno je na Kristovoj zapovijedi ljubavi koja glasi: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!« Zato mi kršćani ne možemo o rodoljublju drugačije učiti, niti ga smijemo drugačije prakticirati, želimo li ostati vjerni Kristu i Crkvi.

RODOLJUBLJE JE KREPOST ŠIROKIH DIMENZIJA

Kršćansko poimanje rodoljublja nalaže čovjeku da osobitom ljubavlju ljubi narod i domovinu u kojoj se rodio jer je po tome baštinio sva ona duhovna i materijalna dobra koja su mu potrebna za njegov duhovni i materijalni napredak. U tom narodu i domovini primio je i prvu spoznaju Boga i vlastitog dostojanstva u Bogu. Čovjekov se život, naime, odvija u okvirima društva koje je svjesno svoga identiteta s prošlošću, kao i »sudbinske« povezanosti uz budućnost. Zato je svaka nova generacija i svaki pojedinac koji se ne odrekne svoje nacije i domovine zakoniti baštinik prošlosti i nosilac budućnosti, te preuzima obvezu čuvanja, razvijanja i prenošenja na mlađe naraštaje svih onih duhovnih i materijalnih dobara na kojima izrasta i izgrađuje se pojedini čovjek i njegov rod – narod. Svaka, naime, nova generacija raste iz plodova uma, srca i ruku svojih pređa, a svi se ti plodovi na neki način utjelovljuju u domovini. Iz toga jasno slijedi da kršćansko rodoljublje želi sreću i slavu svoje domovine kao duhovne majke. Ono ne obožava ni tlo, ni krv, ni vlastitu prošlost, nego poštuje i čuva dobra u kojima i po kojima se promiče slava Božja. Kršćanskom je rodoljublju do moralne veličine i izgrađenosti domovine kao široke okoline koja osigurava dostojan život svim svojim članovima, kao i pripadnicima drugih naroda koji se nađu na istom tlu s matičnim narodom, te su dobronamjerni i imaju zakonito prebivalište. Protiv zlonamjernika obrana je ne samo slobodna nego je i dužnost. Jacques Lecrerc jasno ističe: »Materijalni napredak i kulturni (duhovni) razvoj idu u red onih dobara za kojima čovjek mora težiti. Pri tome se ne smijemo zatvoriti u sebe, nego se moramo otvoriti i drugima i po mogućnosti im pomagati u ostvarivanju svih dobara do kojih sami mnogo držimo!«

OSOBITOSTI KRŠĆANSKOG RODOLJUBLJA

Kršćanska ljubav prema domovini ide za tim da domovinu čini najplemenitijim, najljepšim i najtoplijim ognjištem za ižarivanje božanskog u ovaj svijet, i da se tako stalno obnavlja lice zemlje. Zbog toga je potrebno da ljudi budu u svojoj domovini materijalno sređeni, zadovoljni i duhovno smireni. Za postizanje takvog cilja, za kojim teži i ljudska narav, potrebno je uz materijalno blagostanje razvijati i duhovnu kulturu: znanost, lijepe umjetnosti, izgrađenost karaktera, uzajamno poštivanje i plemenitost na svim područjima života, a sve to radi Boga koji je izvor svakog dobra i kojemu je takav život pojedinca i naroda najveća proslava. Kršćanska bi domovina morala biti i najljepša domovina, a kršćanska civilizacija najsređenija od svih civilizacija, jer to je civilizacija ljubavi, prožeta samim Bogom.

Civilizacija ljubavi je protiv svakog nasilja, ali nije protiv samoobrane. Zato kršćanska domovina mora biti spremna i sposobna da se brani. Svako ugroženo dobro treba braniti pa tako i domovinu. To pak nije moguće bez biološki zdravog naroda, bez brojnog mladog naraštaja, bez materijalne sređenosti, potrebne kulture i istinskog ponosa. Domovina mora biti jaka, ali bez ikakvog militarističkog duha. U nastojanju oko tih dobara valja poštivati i zakonita prava drugih naroda, s kojima se možda živi u zajedničkoj domovini, ili se s njima graniči kao sa susjedima.

U razvoju kršćanskog rodoljublja valja imati na umu i ono što naučava sv. Pavao u svom Hvalospjevu ljubavi (1 Kor 13). Ljubav mora voditi sav naš život i sve naše djelovanje. Njoj ne smije izmicati ni život pojedinca ni zajednice. A da bi ljubav bila istinska, mora biti vrhunaravno utemeljena. Samo ljubav koja se temelji na Bogu ima svojstva koja nabraja sv. Pavao. Zato se kršćansko rodoljublje ne može svesti na bezbožni humanizam, jer on nema ni zdravog izvora ni istinske snage za ostvarenje ideala koji propovijeda. Upravo zato, jer drugog uspješnog puta nema, na nama kršćanima je velika odgovornost za domovinu i za svijet. Toga moramo biti osobito svjesni na pragu novog milenija.

BEZ ZDRAVOG RODOLJUBLJA NEMA IZLAZA IZ KRIZE

Danas naš hrvatski narod boluje od višestruke krize iz

koje nema izlaza bez zdravog rodoljublja. Gospodarski smo zaostali, kulturno potisnuti, iseljeni u sve krajeve svijeta, izumiremo zbog mrskih pobačaja i premalo rađanja, bračna vjernost se ne poštuje, razara nas alkoholizam, sramoti bogohulna psovka. Izgubili smo uzajamno povjerenje i poštovanje, nestalo je bratske sloge i pomaganja. Dakako, da je ta slika jako crna, jer je crna i stvarnost. Svi lijepi primjeri ne mogu je rasvijetliti da bismo vidjeli izlaz.

A što biva s organizmom koji nagrizaju toliki otrovi? Umire, pa tako umire i naš narod. Zato treba zvoniti na uzbunu, jer već je pet prije dvanaest! Možda bi netko i htio da se ne probudimo, ali to može biti samo naš neprijatelj. Samo đavao voli da grešnik bude uljuljan u svoje mrtvilo jer tada ga sigurno i zauvijek pobjeđuje. A mi, braćo, probudimo se dok nije prekasno i oduprimo se!

Povijest je pouzdana učiteljica života, i ona nas uči da je kršćanstvo stvorilo kulturu svih evropskih naroda, pa tako i našeg hrvatskog naroda. Doista, najljepše stranice naše prošlosti ispisane su u znaku Krista i njegove Majke.

Oplemenjeno kršćanskim idealima, rodoljublje bi i danas bilo sposobno da naš narod izvuče iz krize, ali kao da tog rodoljublja nema, a nekima je čak nepoželjno. Smatraju ga i opasnim. Rodoljubi svakako nisu oni koji u pijanom stanju lupaju po stolovima i hvastaju se svojim hrvatstvom, a kuća im je bez potomstva ili su podigli u život socijalne probleme.

Pod utjecajem raznih ideologija i filozofija, mladim naraštajima domovina ne znači ništa. O njoj im se ne govori s ljubavlju, a krivo predstavljena ne može biti ni voljena.

RODOLJUBLJE TRAŽI NESEBIČNO ZALAGANJE

Kao Crkva koja se već 13 stoljeća ostvaruje u narodu Hrvata, mi smo u posljednjih petnaest godina imali više velikih i zanosnih slavlja. Pitanje je, međutim, nismo li ostali previše zagledani u prošlost pa nismo razabrali poruku za budućnost. Naša nam slavlja nalažu da u ime zdravog rodoljublja prihvaćamo i dužnosti koje nam život nameće. Ispunjavanje tih dužnosti djelotvorno je svjedočanstvo ljubavi prema narodu iz kojeg smo potekli i prema svim narodnim zajednicama koje žive s nama u miru na našem povijesnom hrvatskom tlu. Među tim dužnostima valja na prvom mjestu istaknuti ljubav prema stvaranju života, velikodušnost u rađanju djece kao jamstva budućnosti, u poštivanju bračne vjernosti, obiteljskih vrednota i svih drugih vrednota života. Valja se vratiti svestranom uzajamnom poštivanju i pomaganju koje stvara povjerenje, a uklanja razdore. Valja žigosati pobačaje kao ubijanje nerođenih koji se ni plačem ne mogu braniti. Valja se imati u vlasti pred alkoholom, kloniti se droge, iskorijeniti psovku i sve druge poroke koji nas kao narod nagrđuju i upropašćuju. Bez ozbiljnog zaokreta u životu – od grijeha k Bogu! – mi kao nacija ne možemo opstati. Past ćemo u mrak zaborava, jer smo u zaborav potisnuli svoga Boga. Zato svaka naša vjerska proslava mora biti buđenje iz učmalosti i novi korak u budućnost. O tome mora voditi računa svaki pojedinac. Bez nesebičnog zalaganja za prožimanje života zdravim načelima kršćanskog rodoljublja, uskoro će nam odjeknuti posmrtni marš. Jeste li toga svjesni, braćo Hrvati, narode moj stare kršćanske prošlosti? Na to neka odgovori svatko sam, pred Bogom i svojom savješću koja će nas osuditi ili opravdati, već prema tome kakva će biti naša djela.

Valentin MIKLOBUŠEC

BAŠĆANSKA PLOČA – JEDAN OD NAJSTARIJIH SPOMENIKA HRVATSKE KULTURE I SVJEDOK PISMENOSTI, PONOS SVAKOG RODOLJUBA

Da Duh Sveti vodi sve učitelje i odgojitelje u njihovu radu

Nakana Apostolata molitve za mjesec listopad izuzetno je važna. Ona usmjerava našu molitvu na školu i odgoj mladeži. Na tom se području bije bitka za budućnost naroda jer tu se oblikuje čovjek sutrašnjice.

ZA ODGOJ JE POTREBNA POMOĆ NEBA

Odgoj je uvijek bio težak i naporan posao, a danas je možda i teži nego ikada prije. Zato je odgojiteljima također potrebna veća i jača pomoć Duha Svetoga! Drugim riječima, samo suradnja neba i zemlje – naravnih i nadnaravnih sila – može na tom području donijeti pozitivne plodove. Isključiti jedan od tih činilaca znači srljati u katastrofu. Nažalost, u mnogim dijelovima svijeta Crkva biva uporno potiskivana s područja kulture. Nju se isključuje iz obrazovna i odgojna rada mladih naraštaja. To rađa gorkim plodovima već u samoj kulturi, a još više u rastu i sazrijevanju novih naraštaja. Čovjek se može potpuno razviti samo ako diše punim plućima. Odvraćati mladog čovjeka od vjere, odgajati ga bez religioznih vrednota, istrgnuti ga iz njegove religiozne baštine, to znači prisiljavati ga da diše bez jednog plućnog krila. Negativne posljedice takva rasta i odgoja onda nužno slijede.

POTREBNA JE SURADNJA SVIH ODGOJNIH ČINILACA

U molitvu kojom obuhvaćamo sve probleme škole i odgoja, kako nam to preporučuje zajednička nakana, osobito ćemo uključiti potrebu da se na našem terenu sve odgojne snage opet zajednički povežu. Samo tako se smijemo nadati da ćemo odgojiti potpuna čovjeka, nesebična i otvorena potrebama svoje zemlje, koji će isto tako prihvatiti svoje Božansko podrijetlo koje mu se ne može bez štete zanijekati.

CRKVA RAZMIŠLJA O ŠKOLI I ODGOJU

Crkvi nitko ne može zanijekati veliku odgojiteljsku ulogu u prošlosti i sadašnjosti, kao i uspjeh tamo gdje u odgoju ima slobodne ruke. Crkva je uz naviještanje Božje riječi uvijek bila nosilac i pionir kulture. Išla je za tim da odgoji potpuna čovjeka i da mu pomogne u sveukupnom rastu. Zato je razumljivo da se i u novije vrijeme Drugi vatikanski sabor u svojim razmišljanjima ozbiljno pozabavio današnjim problemima škole i odgoja. »Sveti je Sabor pažljivo razmotrio veoma važno značenje odgoja u ljudskom društvu i životu i njegov sve veći utjecaj na društveni napredak našeg doba,« čitamo u Koncilskom odgoju. Tu se ističe pravo djece i mladeži na odgoj, ali isto tako se naglašava neotuđivo pravo roditelja da oni kao »prvi i povlašteni odgojitelji svoje djece« (br. 3) budu potpuno slobodni u izboru škole za svoju djecu (br. 6).

No, ne samo roditelji, nego i Crkva ima pravo i dužnost da odgaja svoje članove. To joj pravo nitko ne može osporiti. »Crkva je kao Majka dužna svojoj djeci dati takav odgoj po kojem će cijeli njihov život biti prožet Kristovim duhom, a svim ljudima pružati pomoć za izgradnju potpune ljudske osobe, za dobrobit ljudskog društva i za izgradnju humanijeg svijeta« (br. 3).

ZNAČENJE ŠKOLE

Crkva razumije značenje škole u današnjem društvu kao i veliku i odlučnu ulogu svih onih koji su posao učitelja ili odgojitelja izabrali kao svoj životni poziv. »Između svih odgojnih sredstava posebnu važnost ima škola. Ona snagom svoje misije neumorno ide za tim da izgrađuje intelektualnu sposobnost, razvija pravilno rasuđivanje, uvodi u kulturnu baštinu koja je primljena od prošlih generacija, razvija smisao za vrednote i spre-

ma za profesionalni život... Zvanje učitelja i odgojitelja zahtijeva posebne kvalitete duha i srca, brižnu pripravu i trajnu spremnost za obnovu i prilagođavanje.« (br. 5)

PROBLEM U SVJETSKIM RAZMJERIMA

O. Rafael Sacco, član Sv. kongregacije za katolički odgoj (u Vatikanu) ovako nam predočuje problem škole u njezinim svjetskim razmjerima: »Ovih zadnjih godina bilo je jakih kriza u odgoju i školi. Biskupi, svećenici, redovnici i katolički laici pokazali su veliku osjetljivost za ta pitanja. Svojim autoritetom i stručnim predavanjima oni su svraćali pažnju na naravne, etičke i religiozne vrednote, koje moraju biti neminovno prisutne u svim odgojnim i školskim nastojanjima.

Zato nakana Apostolata molitve za listopad, nastavlja o. Sacco, želi obuhvatiti školu u svoj njezinoj širini, kako u crkvenom pogledu tako i pod vidom njezinog društvenog značenja. Želimo podupirati sve napore koji se čine bilo na privatnom bilo na državnom području, da se odgoji potpun i cjelovit čovjek, koji će biti sposoban da izgradi humaniji i pravedniji svijet, koji će biti otvoren civilizaciji ljubavi.«

NAŠA JE MOLITVA VIŠESTRUKA

To će biti molitva zahvaljivanja Gospodinu za dragocjenu uslugu koju škola danas čini unatoč poteškoćama i ograničenjima koja otežavaju njezin opstanak i poslanje.

Biti će to i molitva nade, da bismo mogli imati povjerenje u osjećaj odgovornosti i u stručnost i zainteresiranost svih djelatnika na tom području.

Bit će to i molitva ohrabrenja za stotine milijuna očeva i majki da se s punim pravom osjećaju kao ravnopravni članovi odgojne zajednice.

Biti će to nadasve usrdna molitva da katoličke škole sačuvaju svoj jasan i dosljedan program, svoj kršćanski profil, a državne škole da poštuju ne samo ovozemaljsko usmjerenje čovjeka, nego da uzmu u obzir i njegovo vrhunaravno i vječno određenje. Da se prestane s radikalnim odjeljivanjem vjere i kulture u nastavi. Da se pedagogiji vrati smisao za cjelinu, gdje će vjera – koja nije jedna od mogućih kultura – biti priznata kao počelo i temelj svake kulture.

NOVI NAČIN RAZMIŠLJANJA

Ova nas nakana ne stavlja samo pred veliku odgovornost, nego nas potiče i na dublje razmišljanje. Radi se o odgoju a on zadire u savjest. Radi se o neotuđivim pravima roditelja. Radi se o onom poslanju Crkve, koje je ona stoljećima tako plodno provodila u našem narodu i pokazala se kao vrsna odgojiteljica mnogih naraštaja. Iz njezina su krila nikle tolike ustanove s kojima se i danas ponosimo i bez kojih danas ne bi bilo znanstvenog i kulturnog napretka. Zar je zaista moguće da je takva odgojiteljica potisnuta na rub kulturnog zbivanja i da mora biti isključena iz tog sudbonosnog procesa rasta i sazrijevanja budućih generacija?

Možda bi prije svega trebalo pažljivo čitati koncilski dokumenat »Gravissimum educations« koji nije opširan, a niti težak. Tako bismo kroz mjesečnu nakanu dublje shvatili misao Crkve o školi i odgoju, a počeli bismo i crkvenije misliti.

Nakana naših biskupa

DA NAŠI VJEROUČITELJI USPJEŠNO NAVIJEŠTAJU OTAJSTVA ISUSOVE CRKVE

Vjeronaučna godina je počela. Vjeroučitelji i vjeroučiteljice su u punom zamahu svoga rada, samo ih je premalo. Zato mnoga djeca ostaju bez redovite, solidne i cjelovite katehizacije.

Nakana naših biskupa unosi nas u središte katehetskog nastojanja. Katehizacija nije samo poučavanje i informacija, ona je i navještaj otajstva vjere, odnosno neprestano nastojanje da vjeroučenici što dublje uđu u život koji nam je darovan od Oca i objavljen u Isusu Kristu. A za taj posao našim je vjeroučiteljima potrebna stalna milost i svjetlo Duha Svetoga. Izmolimo im tu milost po Mariji. Molimo u zajedništvu s Marijom Majkom Crkve.

Upravo u tom uspješnom naviještanju otajstva nazrijevamo nadu da će nam djeca i mladi i nakon Prve Pričesti i poslije Potvrde, živjeti životom vjere i stvarno provoditi život koji zrači iz tih velikih otajstava koja Crkvu nose naprijed na njezinom povijesnom putu.

Petar GALAUNER

Molitva vjernih i poniznih

Piše: prof. Radovan GRGEC

Krunica je, kako netko lijepo reče, molitva vjernih i poniznih, koja nam pomaže da to ostanemo ili postanemo. Molitva je to pojedinaca, obitelji i zajednica, molitva našeg naroda, naših majki i baka, koje su s krunicom u rukama živjele i umirale. Jurišajući svojim očenašima i zdravomarijama na nebo, čuvale su domaća ognjišta i postizale, ustrajnošću u molitvi i radu, često i ono što čovjeku izgleda nemoguće, kao što i voda, kapajući trajno po kamenu, može izdupsti i najtvrđu liticu.

I kad pođoše s ovog svijeta, mnogi od najbližih, moleći krunicu, sačuvaše vjeran spomen na svoje suputnice i supatnice. Valerio Volpini, poznati katolički novinar, priča nam kako njegov otac, nakon majčine smrti, svaki dan moli krunicu izgovarajući svoju »dionicu« naglas a moleći u sebi onaj dio Zdravomarije koji je običavala glasno izgovarati njegova supruga. Sličan mi je slučaj ispričala apotekarica u malom dalmatinskom mjestu o svojem ocu. Vjernost je to u poniznosti i predanju, vjernost do groba i preko groba.

Nije krunica nikakva »privatna«, »nebiblijska« i »neliturgijska« molitva, nego usmena i kontemplativna molitva puka Božjega, utemeljena na Evanđelju i vjeri Crkve. Moleći je, imamo pred očima primjer Marije, vjerne i ponizne službenice Gospodnje, koja nam je uzor i putokaz. Vjerujemo da je ona, kao Majka Božja, i sada najbliža svom Sinu. Iako je samo čovjek, vjerujemo u njezin moćni zagovor i majčinsko posredništvo, na koje nas podsjećaju i njezina svetišta i prošteništa, slike i kipovi, marijanske pobožnosti i »marijanske godine«. Iako se o njima ne govori izričito u Svetom pismu, Bezgrešno Začeće i Marijino uznesenje na nebo vjerske su istine. Iako nije svemoćna, Mariji se s pravom obraćamo kao Majci Božjoj, najmoćnijoj i najpovlaštenijoj osobi među Božjim stvorenjima, koja je unatoč tome ostala najponiznija među vjernicima.

Sve su to razlozi zbog kojih se mi katolici ne stidimo i ne libimo uzeti krunicu u ruke i moliti za zagovor kod Sina Onu koja je »milosti puna i blagoslovljena među ženama«. Ostajući vjerni krunici naših baka i majki, naših djedova i očeva, ostajemo vjerni Predaji i vjerovanju Crkve, povijesti i tradiciji hrvatskog naroda i hrvatskih obitelji.

U ovom listopadu, mjesecu Gospine krunice, molimo Majku Božju neka nam isprosi od Sina hrabrost, vjernost i poniznost. Neka nam isprosi hrabrost da mijenjamo ono što možemo promijeniti a vedro prihvaćamo ono što ne možemo promijeniti, hrabrost da znamo reći »oprosti!« i »hvala!«, hrabrost vjernosti i poniznosti!

Molimo Majku Božju da ostanemo ili postanemo vjerni i ponizni do smrti. Neka Ona moli za nas grešnike sada i u času smrti naše!

Budimo sigurni da Gospina molitva za nas, njezinu djecu, neće ostati neuslišana. Naš narod ne štuje bez razloga Mariju kao majku sretne smrti.

Majčin zagovor je najpouzdanija pomoć djeci u svim životnim situacijama i na svim putovima kroz klance jadikovce. Kao i njezin Sin, Marija će pomoći svima koji ne zaboravljaju čija su djeca a naročito vjernima i poniznima. Gospina krunica, pak, jedna je od najljepših Marijinih molitava. Molitva je to kršćanskoga puka, molitva vjernih i poniznih.

Misijska uzajamnost Crkve

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Yves de Montcheuil (Iv d'Monšej) bio je profesor teologije na Katoličkom institutu u Parizu. Poginuo je u 45. godini života kao duhovnik članova otpora koji su se borili protiv nacističkih okupatora u prošlom svjetskom ratu. Kao teološki pisac veoma je utjecao na teološko mišljenje svoga vremena. Ubrajaju ga među prve koji su pridonijeli buđenju svijesti Crkve o njezinoj otajstvenosti i sakramentalnosti, što je kasnije došlo snažno do izražaja na Drugom vatikanskom koncilu.

Kada Crkva prilazi jednome narodu, piše on, koji nije još primio vjeru, ustvari ide usuret milosti Božjoj. Milost djeluje u svim skupinama ljudi i u svakom čovjeku. Ona u njima djeluje na izazovan način, ali uvijek tako da završi u Crkvi. Crkva, dakle, idući u misije, ne ide onamo da ispuni posvemašnju prazninu, nego se odaziva Božjem pozivu s tih strana. Tamo je već čeka Bog. Oni kojima ide, nisu svjesni toga Božjeg zova što se diže iz njih i zove Crkvu. Crkva ga čuje, jer ona poznaje čovjeka bolje nego što čovjek poznaje samoga sebe. Ona gleda na čovjeka onako kako on izgleda pred Bogom i u Božjim planovima. Unatoč bezbrojnim manjkavostima i odbijanjima, unatoč neprozirnim maglama kroz koje pojedinci moraju proći, milost Božja u svakom narodu izvodi ovu providnosnu pripravu kojoj se završetak nazire u prihvaćanju Crkve. Pri tome, narodi se ne odriču svojih orginalnih crta ni svojih vlastitih bogatstava. U veličanstvenom i svetom misionarskom djelovanju radi se o tome da se Božja milost »oslobodi« i »dovrši« svoje djelo, ni o čemu drugom.

U svojoj poslanici Rimljanima, sv. Pavao govori o stvorovima koji uzdišu čekajući potpuno otkupljenje djece Božje, uzdišu u sužanjstvu u koje ih je uvalio čovjekov grijeh. Čini mi se, da se ta slika s pravom može primijeniti i na narode koji iščekuju vjeru. Snagom milosti Božje koja u njima već djeluje, oni uzdišu, ne bezнadno, nego u nadi za oslobođenjem. To oslobođenje treba im donijeti Crkva, oslobođenje od svih lanaca, od svih razobličenosti koje je u njih unio grijeh, kako bi se razvijali u Kristovu svjetlu. Dobra što ih oslobođenje proizvede u tim narodima neće biti samo njihova, nego svojina čitavoga tijela Crkve u koju će ući, obogaćujući je. Oni joj, naime, pripomažu da na novi način koristi blago koje je primila od Boga, a koje je bezgranično plodno.

Misije su, prema tome, oživotvorenje katolicizma Crkve, ne samo zato što Crkva njima dobiva nove mnogobrojne kvalitativno različite članove, nego i zato što one omogućavaju da izbije na vidjelo sva raznolikost Božjega dara.

Ne smijemo sebe smatrati onima koji isključivo drugima daju što imaju. Mi ne dajemo od svoga, nego širimo ono što smo po milosti primili. Isto tako, dajući drugima i sami od njih primamo, možda čak daleko više nego što smo udijelili. Nema istinske ljubavi među nama, ukoliko mi sa svoje strane odbijemo korist da za »rast« Crkve primimo od onih kojima danas dajemo. Kršćani koji nose vjeru ljudima koji je još nemaju, spremaju se da jednom budu njihovi dužnici. Ta je razmjena neizbježna. Misijsko djelovanje uspostavlja optok milosti, davanje i primanje, a to je gledanje na misije kroz Srce Isusovo.

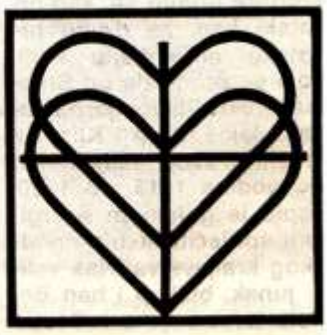

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Gospa nas je štitila po junačkom banu Petru Berislaviću

Piše: Ante KATALINIĆ

Petar Berislavić, biskup i hrvatski ban, veliko je ime u hrvatskoj povijesti. Kad je godine 1513. izvojevao kod Dubice sjajnu pobjedu nad Turcima, slavila je čitava kršćanska Europa. Još više ga je slavila njegova domovina Hrvatska, jer je tom pobjedom zakočio, za više od pola stoljeća, jača turska prodiranja u njezine sjeverozapadne krajeve. Bio je posljednji veliki branitelj svih hrvatskih zemalja koje su još onda bile kako-tako na okupu. U doba najoštrijih turskih navala i prodora brinuo se, kao hrvatski ban, za drugu hrvatsku obrambenu liniju koja se protezala od Srijema preko Slavonije na Bihać, Jajce, Knin i Klis. Za vrijeme svog banovanja, od godine 1513. do 1520, uspio je golemom energijom spriječiti rasulo hrvatskog kraljevstva. Naš veliki junak, biskup i ban Berislavić, bio je od Gospe izabran da u onim apokaliptičkim vremenima spašava njezinoj majčinoj brizi povjereni hrvatski narod.

Ban Berislavić je rođen u Trogiru između 1450. i 1460. godine, sin Ivana poniklog iz starohrvatske trogirske loze Berislavića, i Mandaljene rođene Statileo; poginuo je u borbi s Turcima 20. svibnja 1520, kod Korenice. U nekim edicijama možemo pročitati da veoma malo znamo o mladim danima Petra Berislavića. Ne želimo se upuštati u raspravu koliko je to točno, ali o onome što nas osobito zanima iz tog razdoblja Petrova života, znamo dovoljno i dostatno. A glavno što nas zanima jest ovo: u ono vrijeme, kad se odlučio da još posve mlad prijeđe iz svog Trogira u sjeverne hrvatske krajeve, da li je Petar bio pobožan prema Gospi, da li je u tom odsudnom razdoblju svog života bio Marijin štovatelj, odan njezinim nadahnućima? Povijest nam jasno odgovara – jest!

U Trogiru, na čiovskoj strani, na morskoj obali, postoji crkvica Majke Božje, koju narod zove »Gospa kraj mora« ili »Gospa od Mlijeka« (Gospa hrani malog Isusa). Za crkvicu se kaže da je podignuta u 13. stoljeću, ali je sigurno da je još starija, jer je sagrađena u starohrvatskom ili predromaničkom stilu. Crkvica je Marijino svetište, a Gospina slika na oltaru je smatrana čudotvornom. U starim vremenima dolazili su k njoj hodočasnici čak iz Bosne. Prema ovoj slici je mladi Petar Berislavić bio pobožan od djetinjstva. Bio je, doduše, mlad, pa mu nikakav napor nije bio težak, ali je ipak, svaki put kad je htio posjetiti Gospinu crkvicu, morao u lađicu, pa preko mora na otok Čiovo; onda, naime, još nije bilo mosta kao danas. U toj maloj Gospinoj crkvici, godine 1494, slavio je Petar Berislavić svoju Mladu Misu, premda je u to vrijeme u samom Trogiru bilo više lijepih velikih crkava. Sve nam te činjenice govore da je Petar Berislavić bio osobito pobožan prema Gospi.

Čim je postao svećenikom, Petar se odlučio da pođe u sjeverne hrvatske krajeve, nije trpio mletačko gospodstvo u Trogiru. Tada su se izvan zidina Trogira već prostirali krajevi koji su, kao i Klis, bili pod vlašću hrvatskog bana u Zagrebu.

Petar je volio svoje svećeničko zvanje. Ubrzo je postao kanonikom u Kaloči. Bio je veoma učen i inteligentan, pa ga je hrvatsko-ugarski kralj Vladislav II. uzeo za svog tajnika i kancelara. Obavljao je u kraljevo ime važne državničke poslove, pa je u toj službi putovao u Rim i Veneciju, u Njemačku i Francusku. Na proljeće godine 1513. imenovan je biskupom u Vesprimu i čuvarom kraljeve riznice. Iste godine imenovan je hrvatskim banom i kapetanom grada Senja.

Berislavić je kao hrvatski ban usmjerio sve moći svog uma i srca, i sve svoje fizičke snage u jednom pravcu: da obrani svoju domovinu od Turaka, koji, u to vrijeme, kao da su se zakleli, da će kršćansku i katoličku Hrvatsku uništiti.

Hrvatska je u Berislavićevo vrijeme bila u jadnom, veoma teškom stanju, okružena neprijateljima, razdirana unutrašnjim borbama, posve osiromašena, od svakog ostavljena. Ipak, ne baš od svakoga. Ban Berislavić, koliko je god bio sinovski privržen bl. Djevici Mariji, bio je jednako privržen i svojoj Crkvi. Kad je njegovu domovinu sve ostavilo, okrenuo je svoj pogled prema Rimu. I nije se prevario. Papa Leon X. pošalje Berislaviću 50.000 dukata za obranu Hrvatske. Tako je Berislavić na brzu ruku mogao sastaviti prilično vojsku. Turci su u kolovozu provalili u krajeve između Une i Kupe, pustošili, pljačkali i palili sela, a zatim počeli opsjedati tvrđavu Blinju. Berislavić se s vojskom utaborio 15. kolovoza, na dan Velike Gospe, nedaleko Dubice. Pridružili su mu se Nikola Zrinski, Mihovil Frankopan Slunjski, Ivan Karlović i Franjo Berislavić (pripadnik posve drugog plemena Berislavića), ban jajački. Sutradan, 16. kolovoza, udare Turci na Hrvate, ali su bili potpuno poraženi. Preko dvije tisuće Turaka palo je u boju, ili izginulo na bijegu. Gospa nas je zaštitila preko svog izabranika.

Velika pobjeda pod Dubicom, 16. kolovoza, dan po Velikoj Gospi, godine 1513, proslavila je ime bana Berislavića diljem čitave kršćanske Europe, a Hrvatima ulila novu snagu da se odupru Turčinu. I turska prodiranja u one krajeve obuzdala je za nekoliko desetljeća. Papa je, u znak zahvale i divljenja, poslao Berislaviću blagoslovljen mač i šešir, htio je da ga osokoli na ustrajnosti u obrani kršćanstva. Kralj Vladislav imenovao ga je priorom vranskim i županom dubičkim. Neki su hrvatski gradovi dali na gradska vrata uklesati datum Berislavićeve pobjede.

Berislavić je i dalje suzbijao turske navale u svim hrvatskim krajevima. Sukljala je iz njega upravo lavovska snaga za obranu zemlje hrvatske. Da bi zastrašio Tur-

(Nastavak na str. 321)

BAN I BISKUP PETAR BERISLAVIĆ, BRANITELJ HRVATSKIH ZEMALJA I POBJEDNIK NAD TURCIMA. SPOMEN-PLOČA U TROGIRU (Rad Ivana MEŠTROVIĆA)

Porijeklo i značenje Euharistijske molitve

Piše: Marijan STEINER

U tumačenju Mise došli smo sada do središnjeg dijela – do euharistijske molitve. Ona je »središnja točka i vrhunac misnog slavlja«, te istovremeno »molitva zahvale i posvećenja«, veli Opća uredba Rimskog misala u br. 54. Euharistijska molitva započinje dijalogom između svećenika i okupljene zajednice: »Gospodin s vama«, »I s duhom tvojim« itd, kao uvodom u predslovlje, a završava doksologijom (slavoslovljem) u čast Presv. Trojstva: »Po Kristu i s Kristom i u Kristu...« prije Očenaša. Osim izraza euharistijska molitva, što bismo mogli prevesti kao »molitva hvale i zahvale«, upotrebljavaju se još i ove riječi: kanon (tj. pravilo koje je postavila Crkva da označi kako treba obavljati najvažniji dio misnog slavlja) i anafora (to znači uzdignuti, nositi gore, prinositi žrtvu).

MOLITVA BLAGOSLOVA

Korijen anafore možemo naći u židovskoj molitvi blagoslova (beraka) koja započinje riječju »blagoslovljen«. Molitelj hvali i slavi Boga za sva primljena dobročinstva. Pred nekim događajem, važnim za Izabrani narod, Izraelci su izražavali Bogu tom molitvom zahvalnost, divljenje, vjernost. Nalazimo je već u Knjizi postanka gdje Abrahamov sluga kliče: »Neka je blagoslovljen Jahve, Bog moga gospodara Abrahama, što nije uskratio svoju ljubav i vjernost mome gospodaru.« (Post 24, 26-27)

Među molitvama blagoslova ističe se molitva »blagoslov stola«, koju je izgovarao otac izraelske obitelji za vrijeme blagovanja. Napose je bio značajan blagoslov prigodom pashalne (vazmene) večere. U toj molitvi slavila su se divna Božja djela od stvaranja do čudesnog oslobođenja iz egipatskog ropstva.

Žrtvujući janje i blagujući ga u obitelji, Židovi su se sjećali izlaska iz sužanjstva, što je središnji događaj u slavljenju blagdana Pashe. Vazmenu večeru slavio je i Krist Gospodin sa svojim učenicima prije muke. No, ta je večera s njim prerasla u nešto novo: Isus je tom prilikom ustanovio Euharistiju.

POVIJESNI RAZVOJ KANONA

Krist Gospodin je na Posljednjoj večeri obavio obred s molitvom blagoslova, odnosno zahvale: »Dok su blagovali, uze kruh, blagoslovi Boga pa razlomi kruh i dade svojim učenicima... Zatim uze kalež te zahvali (Bogu) i dade ga...« (Mt 26, 26-27).

Riječ »euharistija« zapravo i znači »zahvaljivanje«. Gospodin je preuzeo hebrejsku molitvu blagoslova stola, usavršio je, produbio i dao joj novo značenje. Apostoli su je zatim dalje prenijeli cijeloj Crkvi. Središnje riječi euharistijske molitve (ustanovljenje) potječu od samog Krista, a zapisane su nam u evanđeljima sv. Mateja, Marka i Luke, odnosno u Pavlovoj Prvoj poslanici Korinćanima. Osim u Bibliji, zapisa o Euharistiji imamo u spisu »Nauk dvanaest apostola« s konca I. stoljeća, i kod sv. Justina († oko 150). Do III. stoljeća nema strogo oblikovanih anafora jer ih svećenik slobodno izriče, čuvajući uvijek samo Gospodinove riječi s Posljednje večere.

Početkom III. stoljeća imamo prvi jasno oblikovani i zapisani kanon u Rimu, koji će postati uzor svim kasnijim euharistijskim molitvama: kanon sv. Hipolita. U njemu se blagoslivlje Bog za sve što je učinio za nas. Proglašuju se njegova divna djela, izriče se hvala i zahvaljuje mu se. Slijedi posvećenje kruha i vina

izgovaranjem Isusovih riječi ustanovljenja Euharistije. Nakon toga dolazi zaziv Duha Svetoga i na koncu doksologija (slavoslavlje) u čast Presv. Trojstva s usklikom »amen«.

U IV. i V. stoljeću anafora se proširuje. Dodaju se, naime, molitve zagovora, kajanja i zadovoljštine. Tako kanon nije više isključivo molitva hvale i zahvale. Nastaju brojne euharistijske molitve (na kršćanskom Istoku), među kojima se osobito ističu svojom ljepotom i bogatstvom anafora sv. Ivana Zlatoustog i sv. Bazilija Velikog. Na Zapadu je od VI. stoljeća nadalje bio u upotrebi samo jedan kanon (tzv. »rimski kanon«).

EUHARISTIJSKA MOLITVA JE ČIN HVALE I ZAHVALE

Zajedno s Kristom Gospodinom, posrednikom između Boga i ljudi, možemo nebeskom Ocu izraziti hvalu, slavu i čast, to jest vršiti bogoslužje (kult). Uostalom, smisao cjelokupnog kršćanskog života i jest u tome da se hvali, odnosno slavi Bog! I naš molitveni stav pred Bogom treba da bude u prvom redu takav da ga hvalimo i slavimo, te da mu zahvaljujemo za sva dobročinstva koja iskazuje. Molitva prošnje u kojoj molimo za duhovna i materijalna dobra stoji zapravo u drugom planu. Tu našu prvotnu obvezu da slavimo Boga u svemu, snažno je izrekao sv. Pavao: »Bilo da jedete, bilo da pijete, bilo da što drugo činite, sve činite na slavu Božju!« (1 Kor 10, 31) Ako nam je, dakle, cijelim životom slaviti Boga, onda to kud i kamo više vrijedi za našu molitvu! Upravo taj stav hvale, proslave Božje i zahvaljivanja, struji iz euharistijske molitve. »Bog je stvorio čovjeka isključivo na svoju slavu, da čovjek Boga hvali, da ga spozna onim zanosom koji jednostavnu spoznaju preobražava u hvalu te da poziva nesvjesnu prirodu da hvali Boga: 'Blagoslivljajte Gospoda sva djela Gospodnja!'« (A. – M. Rouget).

No što u stvari znači hvaliti Boga? To znači veličati ga, slaviti, uzdizati, diviti mu se i klanjati. Ili, drugim riječima: zaboraviti sebe i blagoslivljati Boga koji je naš Stvoritelj i Spasitelj. Kad hvalimo Boga priznajemo da sve što imamo i što jesmo dolazi od njega.

Cijela sv. Misa je žrtva hvale i zahvaljivanje, no ona je u isto vrijeme i pomirbena žrtva. Sve to, s naglaskom na žrtvi hvale, dolazi do izražaja osobito u euharistijskoj molitvi.

Smisao je euharistijske molitve u tome »da (ona) sav zbor vjernika sjedini s Kristom u ispovijedanju divnih Božjih djela i u prinosu žrtve«, te da proslave Oca nebeskog i zahvale mu »za čitavo djelo spasenja«. (Opća uredba Rimskog misala, br. 54 i 55) Mi nismo, naime, sposobni sami dostojno hvaliti Boga. To možemo samo »po Kristu i s Kristom i u Kristu«, jer on je posrednik između nas i Oca.

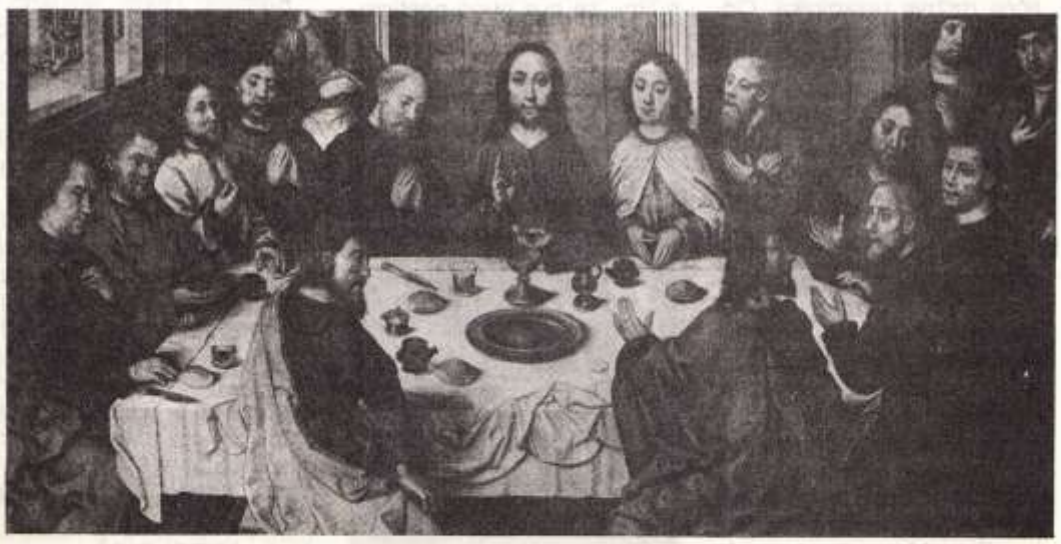

POSLJEDNJA ISUSOVA VEČERA S APOSTOLIMA BILA JE PRVA EUHARISTIJA (MISA) (Naslikao: A. Bouts)

Mučenike na oltar!

U rujnu smo proslavili spomen bl. Marka Križevčanina, našeg sunarodnjaka i mučenika. Povod je ovom članku činjenica da je generalni vikar nadbiskupije Trnava u Slovačkoj 23. listopada prošle godine Kongregaciji za Kauze svetaca u Rimu upravio molbu za otvaranje postupka kanonizacije blaženih košičkih mučenika: Marka Križevčanina, Melhiora Grodecza i Stjepana Pongràcza. Poznato je iz crkvene povijesti da su ta tri svećenika godine 1619. junački poginula za obranu katoličke vjere i primata rimskog biskupa. Jedan od njih je Hrvat – naš blaženi, Marko je iz Križevaca
Melhior Grodecz je Poljak iz Šleske, Stjepan Pongràcz je Madžar. Marko je bio svjetovni svećenik, a Grodecz i Pongràcz su bili svećenici Družbe Isusove. Oni su u vjerskim ratovima u prvoj polovini XVII stoljeća bili na službi katoličkim vjernicima u Košicama, a pali su kao žrtve fanatične mržnje raskolnika. Odmah nakon njihove mučeničke smrti vjernici su ih počeli častiti, utjecati im se u zagovor, zazivati ih u pomoć. Njihova se mrtva tjelesa i danas s poštovanjem čuvaju u Trnavi, sjedištu jedine slovačke metropolije.

Slavni madžarski primas, ostrogonski nadbiskup i kardinal Petar Pàzmàny (1570--1637), odmah nakon pogibije tih heroja katoličke vjere, pokrenuo je istražni postupak o njihovu mučeništvu i 23. rujna 1628. izvještaj o postupku poslao u Rim papi Urbanu VIII. Zbog nepovoljnih političkih okolnosti postupak je u Rimu bio prekinut sve do 22. rujna 1858. kad je ponovno nastavljen. Nakon što je opet sve pomno ispitano i proučeno, košički su mučenici proglašeni blaženima. Dekret beatifikacije potpisao je sveti papa Pio X na blagdan Svih svetih 1904. a svečani obred beatifikacije obavljen je 15. siječnja 1905. Na toj svečanosti bilo je nazočno i brojno izaslanstvo iz Hrvatske.

G. 1969. u Rimu se svečano slavila 350. obljetnica smrti blaženih košičkih mučenika. Tom prigodom hrvatski isusovac o. Stjepan Krizin Sakač, profesor na Papinskom orijentalnom institutu, iznio je ideju o potrebi i svrhovitosti njihove kanonizacije. Ideja, na žalost, nije bila prihvaćena onako kako bi to bilo poželjno i sve je zamrlo. Grad Križevci, pod vodstvom svog župnika i dekana preč. Vita Cipriša, upriličio je također svečanu crkvenu proslavu te obljetnice mučeničke smrti svoga najslavnijeg sina, ali ni s time se nije puno postiglo.

Sve je opet nekako zamrlo. Sada se to pitanje kanonizacije košičkih mučenika pokreće iz Slovačke, zemlje gdje je Crkva desetljećima teško progonjena i živi gotovo u katakombama. Vjera je u narodu ipak živa i jaka. U spomenutoj molbi generalnog vikara trnavske metropolije spominje se kako je štovanje blaženog Marka, Melhiora i Stjepana uvijek živo te iz dana u dan sve više raste kako u trnavskoj nadbiskupiji tako i u ostalim slovačkim biskupijama. Spominje se njihovo štovanje i u Ostrogonskoj i Zagrebačkoj nadbiskupiji te u Šleskoj kao i u redovničkim zajednicama Družbe Isusove.

U molbi generalni vikar iz Trnave moli u ime cijelog Božjeg naroda trnavske nadbiskupije da se košički mučenici proglase svetima kako bi njihovo štovanje cvalo i u općoj Crkvi. Oni su, naime, u jedno teško doba služili kršćanskom puku kao pravi pastiri braneći slobodu savjesti, postavši tako vjerni svjedoci jedinstva Crkve.

Katolički Hrvati radosno i ponosno će se pridružiti braći Slovacima u molitvi za kanonizaciju, osobito blaženog Marka Križevčanina (1589--1619), kako bi u njemu dobili još jednog službeno proglašenog sveca iz svog naroda i svoje Crkve. Slijedeće godine slavit će se 400. obljetnica njegova rođenja pa neka i to bude poticaj da ne zaboravimo svog mučenika sunarodnjaka koji se, kao pitomac slavnog rimskog zavoda Germanicuma Hungaricuma, potpisao kao »Marcus Crisinus Croata« – Marko Križevčanin Hrvat. Taj se potpis može pročitati i danas.

Josip ANTOLOVIĆ

Svetica velike patnje

Terezija Martin živjela je svega 24 godine. Rođena je 2. siječnja 1873, a umrla 30. rujna 1897. Petnaest godina proživjela je u obitelji. Od toga 4 i pol godine u Alencon-u, a 10 godina i po u Lisieux-u, kamo se preselio njezin otac nakon majčine smrti. Zatim je devet godina proživjela u karmelskoj zajednici u Lisieux-u, gdje se popela do vrhunca svetosti. Samo 28 godina nakon njezine smrti papa Pijo XI. proglasio ju je godine 1927. zaštitnicom katoličkih misija i misionara u svemu svijetu.

Terezija je mnogo trpjela, i trpljenje se duboko zarezalo u njezinu mladu dušu. Godine 1877. kad joj je umrla majka, Terezija je imala svega 4 i po godine. Za nju se otada brinula starija sestra Paulina, koja u listopadu 1882. odlazi u karmelsku zajednicu. Godine 1883. pogađa je teška bolest i samo po zagovoru Presv. Djevice Marije postiže opet zdravlje. Godine 1886. njezina sestra Marija također napušta očinski dom i odlazi u karmelsku zajednicu. Napokon godine 1888. i Terezija 9. travnja odlazi u karmel i dobiva ime Terezija od malog Isusa. Patnje se nastavljaju. U lipnju 1889. godine njezina oca pogađa teška psihička depresija, koja je trajala sve do njegove smrti u srpnju 1894. Godine 1896, u mjesecu travnju, Terezija teško oboli i počinje bacati krv iz pluća. Od svibnja 1897. počinje njezina duga i strašna agonija. Tuberkuloza se tada nije mogla suzbiti kao u naše vrijeme. Nije bilo odgovarajućih lijekova.

U tim bolestima Tereziju još zahvaća očaj, muče je napasti, sumnje protiv vjere, ali se ona ne predaje očaju. U svome je dnevniku zapisala: »Žurim se mome Isusu. Spremna sam žrtvovati krv svoju do zadnje kapi, priznajući da postoji nebo. Želim da se ne ugasi moja vjera unatoč svih sumnji i napasti.« Sve trpi u svjetlu vjere, ufanja i ljubavi! Vjeruje u vječno Svjetlo, nada se da će k njemu stići i stalno izjavljuje da ne popušta u ljubavi prema Bogu, Isusu Kristu, Patniku! Kad bi mogla biti misionarka rado bi širila svetu vjeru Isusovu do kraja svijeta. Sve svoje molitve i patnje prikazuje za misionare i za misije, moli i trpi da Bog Crkvi dade što više dobrih i svetih svećenika. Prije svoje smrti reče: »Znam vrlo dobro što je trpljenje, što su muke tjelesne i duševne.« Unatoč rastresenosti, napastima, neutješnim molitvama, unatoč neuslišanim molitvama Gospi da joj isprosi zdravlje, ona ostaje vjerna Isusu u svemu. U molitvi i svim svojim mukama i patnjama razmatra o Kristovim mukama, o njegovu križnom putu, smrti na Križu izvan Jeruzalema...

Najteže joj bijaše što od 7. srpnja do 5. kolovoza nije mogla primati Sv. Pričest zbog bacanja krvi iz pluća. Predaje se Božjoj Providnosti govoreći: »Sve je milost!« Bogu je stalno govorila: »Bože, ljubim Te!« Na 30. rujna 1897. reče: »Nisam nikada mogla vjerovati da mi je moguće toliko trpjeti. Nikad, nikad! U mukama sam sve prikazivala za spasenje svijeta. Moj Bože, ljubim Te, ljubim Te!«

Srećko BOŠNJAK

SVETOJ
MALOJ TEREZIJI

Zdravo, ružo Isusova,
Terezijo mala sveta,
Zdravo, rosni Gospin cvijete,
Čista drugo rajskih četa.

Ti si puna Božjeg sjaja,
Ti si zvijezda naših dana,
K tebi ruke podižemo,
Budi balzam naših rana.

Pospi kišom rajskih ruža
Domovinu našu dragu,
Čuvaj vjeru našem rodu,
Diži slavu, krijepi snagu!

Daj nam dobrih svećenika,
Mladež čuvaj, škole štiti,
Zahvalni će rod Hrvata
Uvijek tebi vijence viti.

KRUNICA - SAŽETAK EVANĐELJA

U apostolskoj pobudnici o štovanju Majke Božje, izdanoj g. 1974., papa Pavao VI preporučuje krunicu. Evo njegovih riječi:

»Predraga braćo, želimo se malo zaustaviti na onoj pobožnoj vježbi koja je nazvana 'sažetkom čitavoga Evanđelja': krunom blažene Djevice Marije, krunicom.

Njoj su naši Prethodnici posvetili budnu pažnju i veliku brigu: više puta su preporučili njezino često moljenje, promicali njezino proširenje, osvjetljavali njezinu narav te priznavali da je prikladna za razvijanje kontemplativne molitve koja je u isto vrijeme i pohvalna i prozbena; spominjali su njezinu uspješnost za promicanje kršćanskog života i apostolskog zalaganja. I mi, sve tamo od prve generalne audijencije našega pontifikata 13. srpnja 1963., pokazivali smo naše veliko poštovanje prema pobožnoj praksi krunice, a zatim smo u mnogim zgodama naglašavali njezinu vrijednost, kao onda kad smo u jednom času tjeskobe i nesigurnosti objavili enciklično pismo Christi Matris rosarii (15. rujna 1966.), da bi se upravljale ponizne molitve blaženoj Djevici od krunice, te od Boga izmolilo najveće dobro mira. Taj smo zov obnovili u našoj apostolskoj pobudnici Recurrens mensis October (7. listopada 1969.), u kojoj smo spomenuli 400. obljetnicu apostolskog pisma Consueverunt Romani Pontifices, našega prethodnika sv. Pija V, u kojoj je on osvijetlio i na neki način definirao tradicionalni oblik krunice.«

Krunica je evanđeoska, jer u svojim otajstvima podsjeća na glavne spasiteljske događaje. Ona je kristološka, jer je upravljena prema Kristu. Ona je kontemplativna, jer molitelja navodi na promatranje Isusova života, muke, smrti, uskrsnuća i slave.

Sveti Otac u povezanosti s nakanama svojih prethodnika naročito živo preporučuje moljenje krunice u obitelji.

NAĐENA KRUNICA

Ti si se javila u mome snu
i radost mi obuze dušu svu,
o ljubljena Krunice,
uspomeno od miloga brata!

Al kad se probudih,
Sjeta me poče da hvata,
jer tebe nije bilo, pratilice draga!

Jesenje jutro, na polasku,
tamno i vlažno je bilo,
kad zakoračih preko široka praga.

I gle,
nešto tamna i malena pod pragom se krilo:
Ti si to bila,
siromašna, prozebla i draga,
tridesetgodišnja Krunice,
moja pratilice!

Ti si, Majko, koju volim i svagdano molim
htjela da mi ljubav ljubavlju vratiš!

MATE BLAŠKOVIĆ

Bog - temelj stvarnosti

Andreas Resch je svećenik redovničke zajednice redemptorista. Na akademiji sv. Alfonza u Rimu predaje kliničku psihologiju. On proučava pojave koje se ne mogu tumačiti poznatim prirodnim zakonima, one dakle, koje spadaju u područje »parapsihologije«. Isti profesor osnovao je u Innsbrucku »Institut za granična područja znanosti« kojemu je i danas generalni tajnik. Učenjak je to veoma poznat i priznat u svijetu znanosti, a evo što izjavljuje:

»Kako 'normalne' tako i 'paranormalne' znanosti smjeraju prema uvjerenju da više nije moguća vizija o svijetu koji bi se temeljio na slučaju. (Prema toj teoriji svijet je nastao slučajno, Stvoritelja nema!) Ne poznam više nijednog ozbiljnog učenjaka koji bi se usuđivao podržavati teoriju o svijetu i čovjeku utemeljenu na slučajnosti. Postoji mnoštvo znakova koji se danomice čak i množe, koji sile na vjeru u jedan projekt (nacrt po kojem je sve stvoreno i sve se odvija), dakle, i u jednog 'Projektanta' koji stoji iza svega što postoji, iza sve vanjštine ovoga svijeta.

Evo samo jednog primjera: Mikrobiologija (znanost o najsitnijim živim bićima) je otkrila da se oblikovanje proteina, stanica i molekula ne može protumačiti bez jednog unaprijed postavljenog plana.

Isto tako je sa svijetom naše duše. Zagledamo li se u svoju nutrinu, primjećujemo drugi niz znakova koji nam govore o postojanju jednog duhovnog 'počela' koje ne umiru. To je nešto što nas podsjeća na 'dušu' o kojoj govori čovjek vjernik.

Kao što se svijet više ne može tumačiti 'slučajem', tako se ni čovjek ne može tumačiti fizikom i kemijom. Naša nam istraživanja sve to potvrđuju« – izjavljuje pater Andreas Resch.

Veoma ugledan novinar i doktor političkih znanosti Vittorio Messori, u Italiji i po svijetu poznat po svojim novinarskim razgovorima s najrazličitijim utjecajnim ljudima, postavio mu je ovo pitanje:

»Kako očekujete činjenicu da ćete i vi jednog dana poći i nedvojbeno ustanoviti kako je ondje, u onostranosti, rekli bismo u vječnosti, o kojoj ste kao učenjak prikupili toliko mnoštvo znakova?«

Profesor Resch je odgovorio:

»Očekujem to kao mjesto potpune sreće jer ćemo u Bogu postići jedinstvo s čitavim svemirom i jasnu spoznaju onih veza koje nas povezuju sa svima i sa svime. Postići ćemo svjetlo i jedinstvo ljubavi, gdje više neću morati misliti na samog sebe, gdje će iščeznuti nesreća skupa sa svim onim što je izaziva...«

Za tog učenjaka nema dakle sumnje da je Bog temelj sve stvarnosti, a tako misle i svi najugledniji znanstvenici svijeta.

Glasoviti Gallupov institut za ispitivanje javnog mnijenja objavio je 1986. godine opširne podatke iz provedene ankete o vjeri i nevjeri. Prema tim podacima raste postotak onih koji vjeruju, a smanjuje se broj onih koji ne vjeruju. Od godine 1970. do 1986. postotak onih koji vjeruju narastao je od 72% na 79%, dok se postotak ateista smanjio s 13% na 4,4%. U Sjedinjenim Američkim Državama 80% učenjaka vjeruje u Boga.

Nas, kao vjernike, to i ne iznenađuje. Pitamo se samo gdje li su svi oni koji su u ime napretka znanosti tolikim godinama mahali zastavom budućnosti bez Boga, zavodeći u tamu bezbrojne mlade ljude koji su tako ostali bez prave životne orijentacije, a i bez ljudskog dostojanstva? Pogaziše im je upravo oni koji su je htjeli stvoriti bez Boga! Gradili su kuću na pijesku, a bujica i vihor povijesti ruši im je bez milosrđa.

Mi se, dakle, ne moramo stidjeti što smo vjerovali i što vjerujemo, nego se moramo ponositi i svoju vjeru svjedočiti svima koji su željni istine o životu, o porijeklu i svrsi. Bog je temelj sve stvarnosti, »u njemu živimo, mičemo se i jesmo!«

Josip ANTOLOVIĆ

Svećenik i Marija

Marija je Majka svakog svećenika počevši od prvog Velikog petka, po riječi koju je Isus uputio Ivanu, a preko njega svakom kršćaninu: »Evo ti majke!« (Iv 19,27)

POČEVŠI OD VELIKOG PETKA

Prema shvaćanju dugogodišnje tradicije u Crkvi, gornje se riječi na poseban način odnose na svećenike kojima je Ivan Evanđelista uzor novozavjetnog svećenika. Njega je Isus posebno volio i htio da takav »ostane dok on (Isus) ne dođe«. (Iv 21,22) Htio je da se u svakom svećeniku ponovi Ivan uz Mariju i to ne samo pasivno, pripadajući (Mariji »Evo ti sina«) nego i aktivno (»Evo ti majke«).

Pri dolasku Duha Svetoga Marija se pojavljuje kao Majka Crkve. Ona okuplja oko sebe apostole te postaje Majka Crkve i Kraljica Apostola, Majka Novozavjetnog svećenstva.

Da li se može zamisliti svećenika bez Marije, svećenika koji je ne bi posebno ljubio i štovao, svećenika koji ne bi služio Mariji okupljajući vjernike oko nje, oko njenih slika i kipova, oko njenih oltara i svetišta i to uvijek, a ne samo kad je neka velika potreba? Teško je zamisliti takvog svećenika, osobito onog koji bi zanemario marijanski svibanj i listopad.

SVEĆENIK I KRUNICA

Da se malo i pohvalim. Kad sam bio dodijeljen župi koju je prije mene 29 godina vodio jedan uzoran svećenik, on me predstavio vjernicima i rekao da župu s pouzdanjem prepušta meni, jer mi je u ruci vidio krunicu! To nisam nikad zaboravio i nikad se nisam odvajao od krunice. A kad su mi je u zatvoru nasilno istrgli, preostalo mi je 10 prstiju i molio sam je na prste.

Što tek reći o svetim svećenicima kao što je bio sv. Leopold Mandić koji je Mariju nježno zazivao: »Uzroče naše radosti!« a kad je umirao posljednje riječi što ih je izgovarao bile su: »Zdravo, Kraljice!«.

Da navedem jedan zanimljiv primjer Marijine uloge u životu svećenika. Riječ je o mom kolegi, sada već pokojnome.

Pričao mi je da je kao sitno dijete ostao bez majke pa je ulogu majke i brige nad njim preuzela njegova najstarija sestra. Otac se nije ponovno ženio, a imao je više djece. Govorio mi je da mu je bilo najteže gledati i slušati kako djeca u stisci zovu majku u pomoć da ih zaštiti. Jednog dana ga je, pripovijeda moj kolega, netko teško uvrijedio, a možda mu čak i rekao: »Ti nemaš majke!« On je briznuo u plač i poletio svojoj majci-sestri i jecajući je upitao: »Gdje je naša mama? Kad će se vratiti da nas brani?« Sestra, također sva uplakana, povuče ga za ruku i odvede ravno u sobu gdje je nad krevetom bila lijepa slika Majke Božje i tu mu reče: »Evo, od sad je ovo tvoja majka«.

To je za njega bio velik dan. Otada on opet ima majku. Cijelog života bio je posebno pobožan prema Majci Božjoj i redovito je molio krunicu. Umro je o blagdanu Rođenja Djevice Marije, zaštitnice njegove župe. Govorio mi je, u povjerenju, da je mnogo teže podnosio psovku protiv Majke Božje negoli protiv svih svetinja pa skoro i protiv samog Boga. To treba pravilno shvatiti. Psovka protiv Boga najteži je grijeh, ali je on osjećajno bio duboko vezan za Mariju.

PRIMJER PATRA KOLBEA

Pater Kolbe je bio posebno domišljat u ljubavi i štovanju Marije te je htio sve zagrijati ljubavlju prema njoj. On je počeo podizati i nastambe pod njezinim imenom »Marijini gradovi«, kao da je htio da cijeli svijet postane »Grad Marijin«. Nošen tom vatrom ušao je i u bunker smrti da iz ljubavi prema Mariji spasi život jednog oca za dobrobit njegove obitelji.

Kolbeov zemljak, Papa Ivan Pavao II s Marijinim znakom MI geslom »Sav tvoj« obilazio je gradove i sela cijeloga svijeta uvodeći ih u jubilarnu Marijinu godinu kao pripremu na dvijetisućiti jubilej Isusa Krista, s velikom nadom u mir i napredak.

ODAZVANIK

Tajna uspjeha u odgoju

Piše: Stjepan KUZMIĆ

U posljednje vrijeme sve češće se čuju uzdasi i plač roditelja da su im djeca pošla zlim putem. Mnogi roditelji s pravom plaču zbog teških propusta u odgoju kojima više ne nalaze lijeka. No, ima i onih roditelja kojima je teško nešto određeno predbaciti, a djeca im ipak nisu dobro odgojena. Danas, nažalost, ne odgajaju samo roditelji i Crkva. Djecu i mladež također »odgaja« ulica i sredstva društvenog saobraćaja, pa i svi oni koji nude mladima ono što je privlačno, što ih mami, što u prvi mah zadovolji mlada čovjeka, a onda ga ostavlja praznim. Ipak, roditelji mogu mnogo više učiniti da njihova djeca ne padnu u loše društvo, da se ne daju zavesti lošim utjecajima. Mnoge opravdava neznanje i nemoć. Oni bi trebali potražiti pomoć i savjet svećenika ili od susjeda kod kojih se vidi da su uspjeli dobro odgojiti djecu. Jedno je važno: nije dovoljno djecu i mlade savjetovati, upućivati ih na pravi put i bdjeti nad njima. Roditelji moraju svojim životom biti primjer vjere i poštenja svojoj djeci. Takav primjer naći ćemo i u obitelji Miškić, koja živi u Privlaci kod Vinkovaca.

RODITELJI IZ BROJNIH OBITELJI

Marijan i Manda Miškić rodom su iz bosanske župe Ulice, kod Brčkog. Oboje su rođeni 1937. godine. Marijanovi roditelji poklonili su Crkvi i hrvatskom narodu devetero djece, no troje je umrlo u najranijem djetinjstvu. Mandina pak majka rodila je jedanaestero djece i svi su, Bogu hvala, u životu. Jedan Mandin brat je svećenik, fra Serafin, jedna njezina sestra je postala časna sestra. Ni Marijan, ni Manda, nemaju što posebno izdvojiti iz svog djetinjstva, osim da su ih roditelji odgajali u poštenju i bogobojaznosti. Živjeli su siromašno, ali ipak bolje od drugih. Manda osobito hvali svog oca koji je bio jako vrijedan i sposoban čovjek. Imali su dosta zemlje, ali je trebalo puno i raditi. Marijan je uvijek mislio da materijalno stoje dobro; nisu imali previše, ali nisu ni oskudijevali. Kao da su posjedovali baš onoliko koliko im je trebalo. Najveće njihovo bogatstvo bilo je mnoštvo djece, a sve što su imali međusobno su dijelili i svi su bili zadovoljni.

»NISMO BILI ZABRINUTI«

Budući da su i sami ponikli iz brojnih obitelji, ni njih dvoje nisu bili škrti u darivanju života. Manda je s Marijanom imala sedmero djece i svi su živi, a oni su na njih danas doista ponosni. Najstariji je Tihomir, pa Ivan, Snježana, Antun, Mirko, Gordana i najmlađa Ružica. Svi su oni djeca našeg vremena, svi se oni susreću s tolikim pogibeljima za svoju dušu i njihovi roditelji su svjesni tih opasnosti. Oni ipak ne strepe previše. Ne znaju još, doduše, što će biti s njima, no, prema svemu sudeći mogu se nadati najboljem. Marijan me uvjerava: »Nismo bili zabrinuti. Svojoj djeci sam puno pričao o vjeri i upućivao ih na vjeronauk i svetu misu. Bio sam zaista radostan promatrajući dva najstarija sina kako su napredovali ne samo uzrastom, nego i u mudrosti i milosti. Uvijek su me rado slušali i primali što sam im govorio.« I Manda pripovijeda s uvjeravanjem: »Ako im damo vjeru, imamo sve od njih.« Ovi roditelji i njihova djeca čvrsto vjeruju da za sve što su postigli imaju zahvaliti Bogu i vjeri u Boga. Djeca običavaju reći svom ocu: »A kako neću vjerovati kad si mi to stoput govorio!«

Da, tata je govorio, ponavljao i uvjeravao na razne načine. Sve to ipak ne bi bilo djelotvorno da roditelji sami nisu bili prvi primjer vjere svojoj djeci. Djeca su im iskreno zahvalna za taj primjer života u vjeri. Bez toga, ni njihove riječi ne bi bile

uvjerljive. Nedjeljna sveta misa za roditelje je uvijek bila svetinja, i razumljivo je, na svetu misu jednako gledaju i djeca. Ne žele je nipošto propustiti bez uistinu opravdana razloga. Roditelji su im dali primjer vjere, ali i primjer rada i marljivosti. Manda ne može dovoljno nahvaliti svog muža koliko je vrijedan i radišan. Po zanimanju je priučeni zidar. I djeca često rade s njim. Bez njihove pomoći teško bi se uzdržavala tako brojna obitelj u današnjim prilikama. Nisu baš imućni, osobito u vrijeme dok su djeca bila manja, poznavali su i oskudicu. Nije uvijek bilo sokova, ni gaziranih pića iz trgovine, ali vode je uvijek bilo napretek i nitko nije ostao žedan. Često je manjkalo i mesa. No, svi su se lijepo razvili, svi su živahni, jaki i zdravi. Tovili su zbog hrane uvijek samo jedno živinče. Nije se moglo više, ali osjećali su u svemu Božji blagoslov, pa nisu gladovali. Imali su baš onoliko koliko im je trebalo. Naravno, mlađi bi uvijek naslijedili odjeću starijih, pa nije trebalo baš sve kupovati. Roditelji su puno radili, ali nisu dozvoljavali da ih se sažaljeva. I nisu žalili truda. Uvijek im je na pameti bilo ono najvažnije – djeca.

Uspjeh u odgoju otac pripisuje svojoj supruzi: »Ja ne bih mogao ništa učiniti bez Mande. Bez dobre majke i vrijedne domaćice nema odgoja...« No, Manda tome dodaje: »A bez dobra oca nema vjere u djeci.«

Od svoje djece Marijan očekuje da njega nadmaše u svemu. Nije dovoljno da oni postignu što i on, već oni moraju učiniti korak dalje. On običava reći: »Djeco, ja sam uspio toliko, a vi me morate nadmašiti, bar malo!«

JEDNO DUHOVNO ZVANJE

Kad sam 1982. godine imao misije u Boću kod Brčkog, pošao je sa mnom i Mandin tata, djed Franjo Tikvić, koji živi u Zagrebu i s kojim se već godinama poznajem. Namjeravao je posjetiti svoju rodbinu u župi Ulice. U povratku, Franjo me zamolio da svratimo njegovoj kćerci koja s obitelji živi u Privlaci. Rado sam pristao. I nisam se pokajao. Već tada sam uočio da svi u toj obitelji duboko žive svoju vjeru.

Drugi po uzrastu, sin Ivan, bio je tada u vojsci. Njegov tata mi je pružio pismo svog sina vojnika da bih se uvjerio kako Ivan zrelo gleda na život i ne stidi se svoje najveće životne vrijednosti, svete vjere, čak ni u sredini koja ne pogoduje vjeri. Reče mi njegov otac: »Nadao sam se da će Ivan poći u sjemenište. Naime, oduvijek priželjkujem da bar jedno od moje djece pođe Kristovim putem. No, Ivan je ipak pošao u civilnu srednju školu, uspješno je završio i eto ga na odsluženju vojnog roka.« Ja sam tada Marijana osokolio: »Nemojte dići ruke! Nikad nije sve kasno! Možda ga Gospodin ipak pozove u svoj vinograd!« I zaista, po povratku iz vojske, Ivan nije dugo oklijevao. Možda su na njegovu odluku presudno utjecale misije kojima je prisustvovao uoči svog odlaska u Armiju. Misije u Privlaci je, s još jednim svećenikom, održao p. Martin Dretvić, franjevac konventualac. Ivan je pošao u njihovu bogosloviju, i eto ga već skoro na cilju. Uoči Bijele nedjelje ove je godine u Rimu, mjestu svoga studija, zaređen za đakona, a našim ga čitateljima preporučamo u molitve kako bi ustrajao da bismo se nagodinu radovali njegovoj Mladoj misi i da trajno ostane pravi Kristov svećenik, uzor stada koje će mu biti povjereno. Ivan, franjevac, a uskoro, nadamo se, i svećenik najveća je nagrada roditeljima za njihovo nesebično služenje, za sav trud i žrtve koje su ulagali u odgoj svoje šestero djece.

Treba li, dakle još tražiti odgovor na pitanje: »U čemu je tajna uspješna odgoja?«

Njega čeka domovina

Ljubila si, zemljo, sina
svojim snima,
crnom tugom,
okovima,
grobovima,
križevima,
radostima i bolima;
ljubila ga jaucima,
iskupit si njega htjela
smrti gorkoj
da bi ga otela,
preklinjala i molila
i žrtvenim obredima,
i majčinskim zavjetima...

Pa zar ne znaš,
zemljo draga,
tvome sinu nema smrti,
mraka.
Njega čeka domovina,
očinska mu postojbina.

Danica BARTULOVIĆ

Iz dnevnika jedne majke

Piše: IVNA

Ja ne mogu život zamisliti bez dječjeg glasa, smijeha i plača. Radujem se još nerođenom djetetu, novom životu koji živi u meni. Nadam se dječaku kojeg pokušavam zamisliti... No, mašta je nemoćna... Biram između imena, ali ni jedno nije dovoljno lijepo.

Moj željno očekivani sinčić zapravo je sićušna djevojčica koja za svoje prve dane ima prilično jak plač. Zove se Kristina, Kristu na čast.

Moja Kristina sada ima četrnaest mjeseci, neumorno trčkara po kući, neprestano brblja nerazgovjetne riječi, samo ime – mama – izgovara veoma lijepo.

Moja mala princeza se igra. Ne zna da mi je dosadilo njeno čavrljanje i da želim pisati o njoj i sebi. Jednom, kad bude velika, dat ću joj da sve pročita. Moja Kristina voli Boga i kaže da će biti anđeo kad poraste. Voli i more i kaže da će biti i mornar. Čudna neka kombinacija anđeo – mornar. Preko tih njenih priča sjetila sam se svoga djetinjstva kada su sve djevojčice htjele biti princeze i kraljice, a ja sam željela postati riba i to dupin. Kristina obožava zeca Šaponju kojeg joj je poklonila baka, i zato, ona voli baku više od svih. Danas me je pitala, zašto ona nema tatu kao ostala djeca u vrtiću. Objasnila sam joj da su anđeli došli po njega još prije negoli se ona rodila i da su ga odnijeli dragom Bogu. Naravno, Kristina je pitala: »Zašto?« Odgovorila sam: »Zato što je dragi Bog tako htio.« Hvala Bogu da nije pitala: »A zašto je dragi Bog tako htio?« Kako objasniti djevojčici da joj je tata poginuo?

Kristina je danas, iz inata, razbila dvije kristalne čaše. Učinila je to jer joj nisam nabavila još jednog zeca kojeg je ona već unaprijed nazvala – Uhonja. Čini mi se da je mnogo manje opasno naći se oči u oči s razjarenim lavom, negoli s njom kad je ljuta.

Danas poslijepodne mala je provela pustošeći jednu livadu. Ubrala je mnogo cvijeća, napravila ogroman buket i ozbiljno me upitala: »Kako da ovo dam dragom Bogu?«

Moja princeza je danas pošla u školu i već joj se tamo dopada, čak je zapazila da učiteljica sliči na Snjeguljicu iz njene slikovnice. Pitala me, da li anđeli znaju čitati i tko je njihova učiteljica.

Kristina je dobila peticu iz matematike i trojku iz povijesti. Muka joj je pogledati u povijesnu čitanku. Kaže da je se ne tiče tko je koga ubio i tko je kada vladao. Tvrdi da sam, i 15 godina nakon tatine smrti, ja još uvijek pravi stručnjak za plakanje, te da nalikujem na iscijeđenu krpu i napola crknutu mačku.

Iako nije jesen, njena najbolja prijateljica kiša je cijeli dan jurišala s neba na zemlju, kao pomamna. Svojim monologom kidala je Kristini živce, pobrkala joj planove i pokvarila cijeli dan. A kada se, pred vratima našeg stana, pojavila neka starija žena u dronjcima i promucala riječi svoje prošnje dajući nam do znanja, kroz plač, da je sve svoje izgubila u požaru, Kristina je pobijesnila. Zalupila joj je vrata pred nosom i ljutito odmaršírala natrag u sobu. Samo sam je tužno pogledala i rekla da je upravo zalupila vratima pred Isusom. Pogledala me kao oparena i ostatak dana provela u plaču. Nije mi jasno otkud joj tolike suze. Čini mi se da je isplakala cijeli ocean.

Moja Kristina je već prava djevojka. Upravo se sprema za izlazak. Sutra će napuniti 18 godina. Njena pojava osvaja oči. Želi studirati medicinu i postati liječnica kao i njen tata. Zaljubljena je u jednog Tihomira, momka za kojeg kaže da je nevjerovatno točan i da se sigurno rodio u zadnjoj sekundi, dvadesetčetvrtog dana, devetog mjeseca, računajući od trenutka svog začeća.

Kristina je sretna jer je danas upoznala jednog neobičnog prosjaka i tako spoznala da sve nije u garderobi iz Trsta, da ispod vanjske neuglednosti može titrati toplo i dobro srce. Pričala mi je o pravim ljudima. Kaže da je pravi čovjek skroman, jednostavan, spreman da sasluša drugoga i da za sebe ne misli da je centar svijeta jer to ionako nije nitko od ljudi.

Moja princeza je danas napisala prvu pjesmu u svom životu:

TVOJA RUKA

Tvoja ruka
sazdana od nježnosti
posvuda me prati,
blagonaklona i milostiva
i k sebi me privija.

Kad se na horizontu moga neba
pokažu mračni oblaci,
znam, ona će mi pomoći.

I kad vene cvijeće
na mojim livadama,
sigurna sam,
Tvoja ruka će ga
vratiti u život.
Dobrota Tvoja, Bože,
u srce me dira
i duh moj obnavlja i jača.

Poučena božanskim primjerom,
želim samo jedno:
da u ovom svijetu budem
Tvoja dobra ruka.

Moja Kristina je studentica treće godine medicine. Sretna je. Upravo me pita što pišem, i... može li sa mnom nešto važno razgovarati?

Iznenadila me!

Željela bi postati časna sestra i otputovati u misije. A, što odgovoriti, do li: Hvala Ti, Bože!

(Nastavak sa str. 309)

ke, odlučio se Berislavić na navalni rat. Molio je u tu svrhu pomoć na sve strane. Dubrovnik mu je dodijelio 1500 zlatnih forinti, bio bi mu dao i više, ali se bojao da ne doznaju Turci. Sigurnu potporu Berislavić je uvijek nalazio u pape, pa mu je Leon X. i ovom zgodom poslao mnogo žita, baruta, sumpora, salitre i više vrsta topova, a osim toga još i 2000 dukata. Uz to je papa svim vladarima u Europi poslao pisma, u kojima ih zaklinje da pomognu izmorenoj Hrvatskoj i njezinu banu. Vladislavov nasljednik, kralj Ljudevit II, nije mogao Berislaviću pomoći, a Venecija ga je izdavala, varala i izigravala. Jedini se Leon X. iskreno brinuo za Hrvatsku. Pomoć je Berislaviću slao neprestano. Jednom zgodom piše Leon banu Berislaviću: »Vidim i razumijem tvoj teški položaj. Na tvoju utjehu poručujem ti, da na svim stranama nastojim oko toga, da ti od kršćanskih vladara što prije dođe dovoljna pomoć... Dotle pak ostani hrabar kao i do sada, pa ne dopusti da ti narod klone duhom.« U pismu poljskom kralju Sigismundu, papa daje Berislaviću naslov ban ili potkralj (Dalmatiae et Croatiae banus seu vicerex). Splitski kanonik, poslije biskup skradinski pa trogirski, Toma Niger, bio je tajnik bana Petra Berislavića, njegov poslanik papi u Rim i caru Karlu V. u Bruxelles. I Marko Marulić, svjestan teškog položaja svoje hrvatske domovine, pisao je osobno papi Hadrijanu u Rim tražeći pomoć. Marko Marulić i Toma Niger bili su dobri prijatelji. Ban Berislavić poslao je, po Tomi Nigeru, Marku Maruliću na dar srebrni sat, da ga potakne u njegovoj književnoj borbi protiv Turaka.

Kako je junački živio, tako je ban Petar Berislavić u borbi s Turcima junački i poginuo, 20. svibnja 1520. Dogodilo se to ovako. Na mjestu Vražja Gora kod Korenice, udario je Berislavić na 800 Turaka, razbio ih je i odlučio onako raspršene progoniti svojom četom. Međutim banu se dogodila neprilika, njegov konj je posrnuo kad je trebalo da preskoči neki panj. Dok se ban spremao da ponovo zajaše, navali iz zasjede 60 Turaka, te mu odsjeku glavu. Konjanici Ivana Karlovića nađu banovo tijelo, a neki bihaćki građanin mrtvu glavu. Banovo tijelo prenijeli su u Vesprim i svečano pokopali u stolnoj crkvi.

Budući da znamo za Berislavićevu pobožnost prema Gospi u onom najodlučnijem času njegova života, kad se odlučio da krene u sjevernu Hrvatsku i da svoje sile posveti svom narodu, možemo mirne duše reći da je Berislavića Gospa izabrala da preko njega štiti hrvatski narod u njegovim najtežim časovima. On je, naime, odmah poslije svoje Mlade Mise, koju je odslužio u malenoj Gospinoj crkvici na Čiovu, otputovao iz Trogira na točno određeno polje svog životnog djelovanja, i izvrsno izvršio ulogu koju mu je Providnost dodijelila. Nije li možda tu ulogu kao Gospino nadahnuće, naslutio baš u toj crkvici Gospe kraj mora, kamo je već kao dječak rado hodočastio?

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Djelo širenja vjere

U širenju vjere vrlo značajno mjesto zauzimaju tzv. Papinska misijska djela. Ona su, veli Koncil, »sredstvo da se katolici već od djetinjstva prožimaju pravim sveopćim i misijskim duhom i da se potakne uspješnije skupljanje pomoći na dobrobit svih misija« (AG 38). Glavno od tih »djela« danas se zove Kongregacija za evangelizaciju naroda ili za širenje vjere (de propaganda fide, kraće Propaganda).

Začetnica tog djela je jedna žena, Paulina Jaricot, kći trgovca svile u Lyonu (Usp. misijsku nakanu za kolovoz, uloga žena u Crkvi). Povod ovoj uvijek važnoj molitvenoj nakani je 125. obljetnica njezine smrti (+1862).

Evo što može žena u Crkvi: Paulina je već s 18 godina osnovala udruženje mladih radnica. Htjela je biti misionarka – molitvom, žrtvom i revnošću. Crkva je ubrzo priznala njezino djelo. Paulini je tada bilo tek 20 godina! U dobi do 27 godina Paulina je osnovala i »Živu krunicu«. Crkva je godine 1922. službeno preuzela vodstvo Djela i uprava je preselila iz Lyona u Rim.

Iz tog Djela za širenje vjere nikla je i misao da se u Crkvi ustanovi Svjetski misijski dan – Misijska nedjelja. Papa Pijo XI je to s radošću prihvatio i uskliknuo: »Ta ideja dolazi s neba!« Na misijsku nedjelju 1986. godine, papa Ivan Pavao II je spomenuo da je Paulina Jaricot nadahnula spomenuto Djelo o istakao je njegovu svrhu: »u Božjem narodu oživljavati svijest dužnosti pomagati misije«.

Brojevi, znamo, mogu veoma zamarati pa ih se obično izbjegava, ali ako nad ovima koji slijede smireno razmišljamo, možemo si predočiti kako se veliko Djelo za širenje vjere razvilo iz malena poticaja Pauline Jaricot. Ujedno, neposredno uočavamo za koje osobe i za koja velika djela molimo i prikazujemo svoje zaslužne čine.

Danas (točnije: 16. lipnja 1986) po cijelom svijetu, o Kongregaciji za širenje vjere (o »Propagandi«) ovisi 907 crkvenih okružja (biskupija, vikarijata i sl.). Na tim područjima ima preko 470.000 misijskih djelatnika: 1.138 biskupa, 55.591 svećenik (nešto više od pola su redovnici), 13.739 redovničke braće, 144.930 redovnica, 257.659 katehista i 2.650 misionara laika.

Crkva u tim krajevima, i sama na brizi Propagande, ima preko 58.000 školskih ustanova, počevši od dječjih vrtića pa sve do sveučilišta. Na raznim višim školama i univerzitetima se školuje 792.491 student. Crkva drži također blizu 26.000 drugih ustanova za zdravstvenu i socijalnu pomoć: bolnice, sirotišta, leprozarije itd. Ističemo da je sve to samo u misijama!

Posebna briga Crkve jesu duhovna zvanja. Na brizi Propagande se nalazi preko 57.000 svećeničkih pripravnika – u 465 malih sjemeništa (srednjoškolska dob) i 145 velikih sjemeništa (bogoslovski fakulteti). Osobito je utješno što raste broj zvanja.

S Papom i posredovanjem Pauline Jaricot za koju se vodi postupak beatifikacije – molimo za te misionare, za one koji su im povjereni, za svećeničke, redovničke i katehetske pripravnike, te za Djelo da širenje vjere privuče što veći broj kršćana na misijsku suradnju.

O. Mato RUSAN DI.

O. Ante Gabrić pedeset godina - misionar

Ove jeseni napunja se pedeset godina od odlaska mladog levite Ante Gabrića u misije. Bez sumnje, on je naš najpoznatiji misionar i s najdužim razdobljem misijskog rada. Ante je rođen u Metkoviću na Neretvi 28. veljače 1915. Godine 1933. maturira u travničkoj sjemenišnoj gimnaziji. Travničke dane i godine nosi trajno u sjećanju kao divne dane. Već 30. srpnja iste godine, u predvečerje sv. Ignacija, stupa u novicijat Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon dvije godine položio je prve zavjete, a potom je uslijedio studij filozofije u Gorici i Gallarateu.

Godine 1937. (4. srpnja) pismeno moli o. Generala da ga pošalje u misije. 21. svibnja 1938. javlja mu o. Provincijal (o. Franjo Jambreković) da mu je molba pozitivno riješena – i poći će u misije.20. rujna iste godine počinje niz od 62 misijska predavanja po domovini i ustanovljuje da je u našem katoličkom narodu veliko oduševljenje za misije. 16. listopada kreče iz Zagreba preko Ljubljane za Genovu. Brod je iz Genove isplovio 20. listopada, a u Kalkutu, glavni grad Bengalije, uplovio je 5. studenoga 1938. Uslijedila je godina dana učenja engleskog i bengalskog jezika. Godine 1941. započinje studij teologije u Kurseongu, a za svećenika je zaređen 21. studenoga 1943. Odmah nakon toga počinje misijski rad koji traje sve do danas. U o. Anti nikad nije jenjavao žar za spasenje duša, žar koji možemo naslutiti već iz njegova pisma roditeljima koje ovdje donosimo.

Bengalski jezik postao mu je kao materinski, a tamošnji narod voli istinski kao braću i često piše o njima i njihovim običajima.

OPROŠTAJNI RUČAK MLADOG MISIONARA U RODITELJSKOJ KUĆI U METKOVIĆU U DRUŠTVU RODITELJA, BRAĆE I SESTARA TE BLIŽE RODBINE

Idem u Indiju

Dragi oče i majko!

Zanimat će Vas sigurno kako je sa mnom. Hvala Bogu, dobro je. Školu smo počeli 25. rujna. Posla ima dosta, jer ovo je zadnja godina. Valja se pripravljati na glavni ispit iz cijele filozofije. Ja mirno učim pa se nadam da će sve dobro svršiti.

Lanjske godine sam Vam natuknuo kako bih mogao lako otići u misije. Bilo je rečeno malo u šali, no sada kažem posve ozbiljno da ću možda ipak ići. To sam sâm molio od poglavara, jer uistinu osjećam u sebi poziv na to teško zvanje.

Tu Vam stvar puno preporučujem u molitve. Nek Vam ne bude ništa žao što ću otići dolje u Indiju. Svejedno ću preko molitve biti vazda s Vama. Uostalom, pomislite, kolika je to čast ne samo za našu kuću, nego i za čitav Krnjevac, da jedan član tog slavnog zbora ide u Indiju navješćivati poganima blagu vijest svetog Evanđelja.

Dakle, kako rekoh, molite se puno za tu stvar...

Pozdravljam sve naše, sve stričeve i sav komšiluk.

Tebe i majku ljubi i puno pozdravlja sin

Ante

Gallarate, 19. listopada 1937.

Poslan sam u Bošonti

Predragi moji,
mir novorođenog Spasitelja!

Ne sjećam se da sam ikada ovako rano pisao. Bio sam jučer čitav dan zaposlen s pakovanjem prvog broja malog časopisa, što sam ga počeo izdavati iz Bošontija, pa nisam nikako stigao da Vam se javim. A moram list svakako danas svršiti, da ga pošaljem po ocu Mesariću, koji putuje u Evropu.

Ponajprije želim svima i svakom pojedincu sretne i vesele božićne blagdane i blagoslovljenu Novu godinu. Naravno da ću se za Vas mnogo moliti kroz ove svete dane. Ne zaboravite međutim ni Vi mene!

Do sada sam Vam se nekoliko puta javio, ali uvijek kratko. Želio sam se sada javiti malo poduljim listom, no danas nema vremena. A bilo bi toliko toga. Početkom studenog ostavio sam Hazaribagh i došao amo u Bošonti, gdje ću po svoj prilici ostati cijelu godinu. Preuzeo sam brigu za školu, za kuhinju, za vrt i za tolike druge stvarčice. Posla za desetoricu. Neprestano me opsjedaju ljudi i djeca iz škole. Sada osobito, jer je otac Vizjak nekoliko dana u Kalkuti. Dolaze sa svih strana. Bijedno i siromašno izgledaju, a mole pomoć, međutim ni mi sami nemamo ništa u kući. Uistinu je velika bijeda. Zbog rata pomoć se veoma smanjila, ukoliko nije sasvim prestala, a troši se i nadalje, dapače i više, jer su stvari poskupile. Kako mi je žao dječice u školi! Sirotice, drhću po noći, jer je i ovdje sada dosta studeno. Nemaju se čime pokriti. Nedavno sam im nabavio nekoliko deka, svaka je stajala 14 dinara! Više nisam mogao. Dao sam im, također, tridesetak košuljica, pa da ste vidjeli kako su bili sretni! Postao sam i bolničar, pa i to zadaje posla, jer i vanjski ljudi dolaze. Toliko puta na dan moram previjati rane. A još kakove rane! No uza sav taj posao osjećam se odlično i sretan sam. Pa tako mora biti. Ovdje u misijama čovjek je veseo i zadovoljan, kad se može potpuno i bez ikakova pridržaja dati za Boga i za duše.

Bilo bi toliko drugih novosti i zanimljivih događaja, no moram svršiti, jer će list inače ostati ovdje. Kako sam već na početku spomenuo, počeo sam izdavati mali časopis, pa Vam šaljem dosta primjeraka. Kako ćete iz toga časopisa razabrati, počeli smo s gradnjom crkve Male Svetice. To je veliko djelo. Bit će svršena ove godine. Stajat će preko pola milijuna. Preuzvišeni nadbiskup pomagao je uistinu velikodušno, pa se nadamo da će nešto doći i iz domovine, i tako će se stvar sretno svršiti. Molite se na tu nakanu!

Kod kuće sve lijepo pozdravljam. Naskoro ćemo se opet malo porazgovoriti.

Bošonti, 27. studenog 1939.
u dva sata ujutro...

Ljubi Vas Vaš
Ante

MLADI MISIONAR ANTE – TREĆI ODOZGO – U DRUŠTVU BROJNIH DRUGIH MISIONARA PLOVI PREMA ŽUDENOM CILJU – PREMA INDIJI

Razni bengalski običaji

Svaki narod ima svoje običaje koji su često veoma različiti od običaja drugih naroda. Tako i Bengalci imaju mnogo svojih običaja koje kod drugih naroda ne susrećemo. O nekima od tih običaja govori nam otac Ante Gabrić. Na taj način želimo upotpuniti sliku naroda među kojim djeluje taj naš misionar već oko 50 godina.

U Indiji postoje razni ženidbeni običaji. Hindusi se uvijek žene samo unutar svoje kaste, a dane i sate ženidbe određuju po takozvanom »Almanahu«. Nekad su ženidbu ugovarali roditelji. Sad se mladić i djevojka sami upoznaju, ali ni sada nema ženidbe bez pristanka roditelja. Po državnom indijskom zakonu djevojke se mogu udavati kad navrše 18 godina, a mladići se mogu ženiti kad navrše 21 godinu.

U Bengaliji mladencima odmah prave novu kuću. Ako to ne mogu učiniti zbog siromaštva ili zbog nekog drugog razloga, onda im na verandi lišćem i blatom pregrade jednu malu prostoriju.

U Indiji žene od davnine čine niži sloj društva. Ni danas žena ne jede s mužem. Najprije jede muž i djeca, a onda tek žena. Dok muž jede, žena tjera muhe s hrane.

Indijske obitelji redovito imaju brojnu djecu. I muškarci i žene mogu doživjeti duboku starost ukoliko ih prije ne pokosi kakva epidemija.

Hindusi svoje pokojnike spaljuju na lomači, a njihov pepeo bacaju u njima svetu rijeku Ganges. Prije je bio običaj da pokojnikova udovica skoči u vatru u kojoj gori tijelo njenog mrtvog muža. Država je taj običaj zabranila, ali se i do danas ponegdje zadržao. Kršćani i muslimani svoje pokojnike pokapaju. U Bengaliji podižu groblja iznad razine vode. Parsi oko Bombaya svoje mrtve stavljaju na mreže da ih pojedu orlovi strvinari.

Bengalcima, a i ostalim stanovnicima Indije, domaće su životinje velika pomoć. Obično drže krave i ovce, ali najbrojnije su koze. Od živadi drže kokoši i patke. Jaja prodaju i tako namaknu bar nešto sredstava za život.

U Bengaliji su putovi malobrojni, a i oni brzo propadaju u močvarnom tlu. Najredovitiji način održavanja međusobnih veza jest pješačenje po kopnu i kroz močvare. U sušno doba može se poći na put i biciklom. Na Gangesovim kanalima kao prometno sredstvo služe lađice koje izrađuju sami lađari. Lađice bez motora služe za putovanje Gangesom, a koriste plimu i oseku u jednom i drugom smjeru. Zanimljivo je da su se na tu prirodnu pojavu plime i oseke navikli i tigrovi u bengalskim prašumama. I oni vješto koriste plimu i oseku kad prelaze rijeku u potrazi za plijenom.

ZA SEDAMDESETU OBLJETNICU ŽIVOTA OTAC ANTE BIO JE OKIĆEN TOLIKIM MNOŠTVOM VIJENACA DA MU JE JEDVA GLAVA VIRILA VAN IZ NJIH

U Bengaliji, kao i u nekim drugim dijelovima Indije, provedena je agrarna reforma. Tako je mnogo zemlje došlo u ruke siromaha.

Indija je golema zemlja siromaha. Ako tražimo razloge tom stanju, možda ćemo ih naći u podacima o vjerama. Većina stanovništva pripada hindusima, zatim dolaze muslimani, pa onda animisti i na kraju kršćani, katolici i protestanti. Najbrojniji hindusi dijele se na kaste. Najviša kasta su brahmani, koji su već po rođenju svećenici. Zatim slijede trgovci, pa onda obrtnici, a na kraju su takozvani »nedirljivi« – ljudi koji obavljaju najniže poslove. Prijelaz iz jedne kaste u drugu po hinduskom shvaćanju ne samo da je zabranjen, nego i nemoguć. I ženidbe se smiju sklapati samo unutar pojedinih kasta. Već tri tisuće godina ta podjela na kaste onemogućuje razvoj čovječnijih odnosa među ljudima u Indiji.

OVAKO SE KOD NAS U BENGALIJI SLAVE VELIKI BLAGDANI. TU SE SLAVA NE MOŽE NI ZAMISLITI BEZ BUBNJEVA, PJESME I PLESA

Kršćani i muslimani ne prihvaćaju podjelu ljudi na kaste i postepeno ih nastoje nivelirati. Dosadašnji pokušaji državnih vlasti da se kaste ukinu nisu urodili plodom.

Nepravilna i nepravedna podjela materijalnih dobara drugi je izvor siromaštva i bijede u Indiji.

Česti su sukobi između hindusa i muslimana. To se najčešće događa zbog krava. Za hinduse su krave svete životinje, a muslimani jedu njihovo meso. Kršćani u Indiji ne jedu kravlje meso jer ne žele povrijediti osjećaje hindusa.

Kako možete iz ovih nekoliko primjera vidjeti način života i shvaćanja često se veoma razlikuje od našeg evropskog načina života i mišljenja. Misionari se moraju nastojati uživjeti u taj način mišljenja ako žele s uspjehom naviještati Kristovu Radosnu vijest.

O. Ante GABRIĆ

ŠKOLSKA DJECA ČESTITALA SU IMENDAN S. SILVINI I OKITILA JE VIJENCEM PO INDIJSKOM OBIČAJU

Mladi svećenici, dan zvanja, velike vrućine

Iz Gaibire u Indiji javila se sestra Silvina Mužić. Veoma kratko piše o nekim svečanostima na njihovoj misiji i o velikoj vrućini koja tamo vlada.

Danas je u našu župu došlo sedam novozaređenih svećenika. S dva starija bilo ih je deset koji su služili sv. Misu. To je veoma radosno i utješno. Crkva ide naprijed makar je u tom hodu prate mnoge poteškoće. Biskupija je dobila ukupno devet mladih svećenika, a gotovo ih pola želi ići u Afriku. Htjeli bi biti misionari.

Dana 22. svibnja imali smo Dan zvanja. Bila je svečana Misa. Slavlje se nastavilo uz bubnjeve i urođeničke plesove. Bez toga nema svečanosti. Poslije Mise su svim svećenicima, braći i sestrama oprali ruke u znak poštovanja, dali nam bukete cvijeća, čestitali nam uz pjesmu i ples. Sve se to vrlo lijepo odvijalo. Možda će i to koga potaknuti da pomisli na duhovno zvanje i odazove se na rad u vinograd Gospodnji.

Sedam dana kasnije bilo je opet veoma radosnih trenutaka. Dvije naše seste slavile su srebrni jubilej svoga redovništva, a istog dana pristupio je stolu Gospodnjem 121 prvopričesnik. Došao je i biskup sa šest svećenika i svi su koncelebrirali. Ni čestitkama, ni bubnjevima nije bilo kraja.

Početkom lipnja bilo je malo svježeg vjetra tako da smo bar jednu noć mogli lijepo spavati. Inače su strašne vrućine. Temperatura u sobi bude 30 – 40 stupnjeva Celzijusovih. Od vrućine se jedva može i disati. Oblaci se skupe, a onda ih jak vjetar opet sve rastjera. Drugog lipnja bila je strašna oluja. Vruć vjetar s vrućom kišom harao je skoro dva sata. To je i za naše krajeve nešto sasvim neobično. Možda ćete mi se smijati, ali ću vam reći i ovo: poremećenost se osjeća i među životinjama. Naša je kvočka imala piliće i samo tri je dana ostala uz njih. Badava smo je navodili. Ona je bježala baš kao što i mnoge moderne mame bježe od svoje djece.

Silvina MUŽIĆ

Petar Kasui

Napisao: Hubert CIESLIK (21)

PŠENIČNO ZRNO DONOSI PLOD

(Nastavak)

Ali je u Rimu sačuvana uspomena na japanske mučenike. Na jednom popisu kandidata za proglašenje blaženim bilo je ime Petra Kasuia. Ime su poslije izostavili, jer nisu mogli točno ispitati njegov život. A kad je iznova osnovana japanska misija, Pio IX. je 1862. još 205 japanskih mučenika proglasio blaženima. Među njima nije bilo Petra Kasuia. Zrno sjemena je sigurno palo preduboko u zemlju i činilo se da je zauvijek izgubljeno i zaboravljeno.

Četvrtak, 24. rujna 1959. Prestala je sitna kiša, koja je još ujutro padala, oblaci su se razdijelili i sunce je svoje zrake slalo na slamom pokrivene kuće u dolini Kibe. Dok su prve zrake nekako neodlučno prodirale kroz raskidane oblake i, kao da oprezno opipavaju, klizile niz brda, udarile su u sjajan bijeli križ pod brdom. Usred istrošenih i mahovinom obraslih kamenih nadgrobnih spomenika negdašnjih gospodara dvorca Kibe stajao je četiri metra visok križ. Na podnožju križa je napisano crnim slovima: Shôva 24. godina (24. rujna 1959.). O trista dvadesetgodišnjem spomendanu Oca Pedra Kasui Kibe. A dolje u staroj luci stajao je drugi sličan križ.

Malo-pomalo su s različitih strana počele dolaziti skupine vrijednih muževa i žena. Kraj mosta na ulazu u selo dignuta su dva iskićena bambusova stupa. Uz put prema starom groblju lepršale su na vjetru šarene papirne trake, a u velikom trijemu osnovne škole dovršavali su pripreme za svečanost. Bio je državni praznik žetvene svečanosti, pa djeca nisu imala škole, a na prvim kućama su lepršale bijele zastave s crvenim suncem. Ali to nije bilo sve. Baš sad je nekoliko muževa nad ulaz u školu stavljalo veliku ploču: Spomensvečanost za Oca Petra Kasui Kibe.

Još prije pola godine nije nitko u selu ništa znao ni o katoličkoj Crkvi ni o Petru Kasuiu i njegovim pustolovnim putovanjima. Ta mjesto Kibe je daleko i treba se tri sata voziti omnibusom po neravnoj i vijugavoj cesti da se od male misijske crkve u Kitsuki dođe u Kibe. Osim nekoliko raštrkanih kršćana poluotok Kunisaki je sasvim nova misija. Japanci bi to rekli: Velika većina ljudi ne zna o Kristu ni K.

Pod konac mjeseca ožujka došao je gospodinu Masuki Kibe u pohode neki inozemni svećenik iz Tokija. Želio je vidjeti stare isprave obitelji Kibe i razgledati kraj. Naumio je napisati životopis Petra Kasui, koji je sigurno bio tu gdje se rodio i gdje su stanovali njegovi pređi.

Uvečer se u maloj općinskoj dvorani skupilo dvadesetak ljudi – gotovo svi prezimena Kibe – i napeto su slušali o pustolovnim putovanjima jednoga njihovoga pretka koji je proputovao skoro pola svijeta. Bila je ponoć kada su se razišli.

No ti su ljudi osjećali da treba nešto učiniti. Ako je Tokugavin režim ubio Petra Kasui, on sigurno nije imao pravoga sprovoda. Dobri su ljudi osjećali odgovornost prema svome velikom pretku i odlučili su da poslije 320 godina nadoknade barem pogrebnu svečanost.

Napokon su zaključili da ne prirede pogrebnu svečanost nego spomensvečanost o 320-godišnjici njegove smrti. Ali kako je u mjesecu srpnju veoma vruće, a seljaci imaju mnogo posla na raznim poljima, određeno je da se svečanost održi na državni praznik 24. rujna.

Sav se je puk pokrenuo. U Kibe je sastavljen priređivački odbor, a cijelo je selo sudjelovalo u pripremama. Ali kako u selu nije bilo nijednoga katolika, pozvane su djevojke s katoličke škole u Bepu da pjevaju i dječaci iz salezijanskog sirotišta u Nakatsu koji su imali limenu glazbu.

Bio je to velik događaj za cijelo mjesto. Svi su ljudi napeto čekali, što će se dogoditi. Kad su se oko podne pojavila tri velika omnibusa i oprezno silazila niz mnoge zavoje – prvi put je toliko omnibusa odjednom došlo u selo – nije bilo kraja oduševljenju. To su bile djevojčice iz sestarske škole u Bepu. Malo nakon njih došli su drugi omnibusi s dječacima iz salezijanskog sirotišta.

U velikom je trijemu osnovne škole u 12 sati počela sveta Misa. Došlo je više od dvije tisuće ljudi, sve nekršćana. Propovijedao je japanski salezijanac, župnik susjedne misijske postaje, dok je svetu Misu tumačio jedan drugi salezijanac, a zbor djevojačke škole je pjevao. Poslije toga su bili pozdravni govori

(Završetak na str. 329)

Čežnja i strepnja

Priredio: Vital VIDER

Djeca su veliki san i velika nada za sve one koji se odlučuju na zajednički životni put, na brak. Rađanje i odgoj djece nije nipošto lagan posao. Odgoj djece vrši se prije svega vlastitim svjedočenjem. Za to se treba osposobiti odgojem samog sebe.

Odgojem samog sebe najbolje se odgajaju na odgovorno roditeljstvo.

Odgovorno roditeljstvo omogućit će da se rodi onoliko djece koliko bude razumno, s obzirom na sve prilike, i u skladu s odgojenom savješću koja brak prima kao od Boga povjeren zadatak. Upravljanje plodnošću mora biti takvo da ne povrijedi ljudsko dostojanstvo, to jest ćudoredno, a to nije uvijek lako. Postoje prirodne metode upravljanja plodnošću koje ne škode, ali ih treba poznavati. I to poznavanje spada na odgovorno roditeljstvo jer samo tako će supruzi moći odgovorno planirati začeće i rađanje djeteta.

Samo po sebi se razumije da mladi kršćanskog uvjerenja otklanjaju pobačaj kao metodu planiranja obitelji jer pobačaj je ubojstvo nerođenog, nezaštićenog, nevinog, nekrštenog vlastitog djeteta kojemu oni ipak nisu apsolutni gospodari.

Supruzi koji iz opravdanog razloga ne mogu imati dijete od svoje krvi i ljubavi mogu ipak postati roditelji po ljubavi prema rođenome bez ljubavi ako usvoje dijete za koje tjelesni njegovi roditelji nemaju ljubavi ili su stradali...

Prvi cilj braka koji se uvijek može i mora ostvariti jest uzajamna supružnička ljubav koja ima za plod dijete. Ako do djeteta ne može doći ta ih ljubav ne zatvara u sebičnost nego ih dopunjava, usavršuje i otvara prema drugima. Kad ti drugi nisu vlastita djeca, onda su to drugi ljudi potrebni pomoći, a nitko nije toliko potreban pomoći kao dijete rođeno bez ljubavi.

Vlastito dijete plod je roditeljske ljubavi i protiv njega ne smiju ništa poduzeti nego ga moraju primiti s najvećim poštovanjem i ljubavlju, kao dar. Poslušajmo razmišljanja mladih.

ODGOVORNO RODITELJSTVO

»Jako je teško«, veli prvi par, »pisati o nacrtima za budućnost kad je ona uvijek tako neizvjesna. Nas dvoje mislimo da ne bismo odmah na početku imali djece. Moramo se, naime, mi jedno drugom još bolje prilagoditi, završiti studije i bolje upoznati odgovorno roditeljstvo kako bismo znali s većim poštivanjem primati i odgajati djecu. Odgoj djeteta od nas toliko zahtijeva da se još osjećamo preslabi za taj zadatak i premladi za tu umjetnost. Zbog takvih pogleda na budućnost već sada, dok se još pripremamo za brak, razgovaramo o prirodnim metodama planiranja poroda. Djevojka je započela i s mjerenjem temperature.«

Drugi par misli ovako:

»U skupini budućih bračnih parova razgovarali smo o reguliranju poroda i o obje prirodne metode koje se primjenjuju: temperaturnoj i Billingsovoj. 'Stoga sam započela', veli djevojka, 's mjerenjem temperature i promatranjem sluzi. Veoma mi je drago što me mladić o tome više puta pita jer tako vidim da ni njemu nije svejedno i da to ne smatra samo 'mojom brigom'.«

Jedna djevojka veli:

»Uvijek iznova započinjem s mladićem razgovor o djeci i odgoju, ali ne nailazim kod njega na potreban odjek. Razlog takvog njegovog držanja jesu njegova loša iskustva iz djetinjstva pa se zbog toga i sam boji odgoja. Nemamo želju da bismo dijete začeli odmah nakon vjenčanja. Najprije bismo se htjeli naviknuti na zajednički život. Ipak, s djecom nećemo smjeti dugo odgađati jer nismo više ni jako mladi.

Dosta razgovaramo o planiranju poroda pomoću prirodnih metoda i na to se već sada pripremamo mjerenjem temperature i promatranjem sluzi. Mislimo da su za uspjeh tih metoda nadasve važne točnost i dosljednost. Za vrijeme plodnosti, ako ne budemo spremni primiti dijete, izražavat ćemo si ljubav nježnostima i blizinom onako kako to radimo sada dok još nismo vjenčani.«

»Oboje jako volimo djecu«, tvrdi slijedeći par, »i željeli bismo imati više zdrave djece. No metode upravljanja plodnošću izgledaju mladiću teže nego meni. Ja sam teoriju dosta svladala jer sam i sama, kao liječnica, o tome držala predavanja. Oboje smo o tome puno čitali i razgovarali. O svemu tome razgovarali smo i u skupinama budućih bračnih parova te slušali predavanja stručnjaka. Naše je mišljenje da stvar nije laka, ali se oko nje treba svojski truditi. Stoga već sada redovito pratim svoju situaciju i mjerim temperaturu jer to treba raditi kroz dulje vrijeme ako se želi pouzdano primijeniti temperaturna metoda. S obzirom na druge metode, mladić se pita da li su doista toliko nepouzdane. Ja mislim da se treba uvijek truditi za ono najpouzdanije. U težim slučajevima kušat ćemo probleme rješavati postupno i u savjetu sa stručnjakom.«

Posljednji par spominje strepnju koja neke pogađa pa treba čuti i to mišljenje:

»Sada kad se približilo naše vjenčanje, postavljamo si pitanje što će biti s djecom? Što ako nam se rodi nenormalno dijete? Što ako djece ne budemo uopće mogli imati?

Odlučili smo primiti svako dijete! Ako pak svoga djeteta ne bismo mogli imati, usvojit ćemo tuđe i pružiti mu topao dom. Budemo li mogli imati svoju djecu, što inače jako želimo, nećemo se zadovoljiti samo jednim. Jedno od nas dvoje potječe iz obitelji s troje djece, a drugo iz obitelji s četvero djece. Kako će biti kod nas, vidjet ćemo! Što se tiče učestalosti rađanja, primjenjivat ćemo, koliko se bude dalo, prirodnu metodu raspoređivanja.«

PŠENIČNO ZRNO DONOSI PLOD

(Nastavak)

gradonačelnika, jednog člana pokrajinskoga sabora i katoličkoga načelnika grada Oita. Za odmora svirao je salezijanski orkestar. Poslije podne su održana dva predavanja o povijesti kršćanstva u pokrajini Oita i o životu Petra Kasui.

Ali nije ostalo pri proslavi. Ljudi žele da Petar Kasui bude proglašen svecem. Počeli su skupljati potpise. Već je prikupljeno više tisuća potpisa samih nekršćana. U posebnom svesku nalaze se potpisi ministra predsjednika N. Kishi, predsjednika državnoga suda N. Tanaka, bivšeg ministra Ichimada i Hitotsumatsu. Ovaj zadnji potomak je obitelji Hata iz koje je bila majka oca Kasui. U povijesti Crkve se valjda još nije dogodilo da nekršćani traže vođenje procesa za kanonizaciju. A zar to nije znak da tajanstvena životna snaga zrna sjemena može donijeti plod i poslije dvjesta godina? Mirabilis est Deus in sanctis suis! – Divan je Bog u svojim svecima!

Oglasi

Duhovne vježbe u Opatiji

Tečajevi duhovnih vježbi za svećenike održavaju se:

LISTOPAD 1988; 10-13. tri dana; 17-20. tri dana; 24-27. tri dana.

STUDENI 1988; 7-10. tri dana; 14-17. tri dana; 21-25. četiri dana.

Tečaj počinje prvog naznačenog datuma navečer, a svršava drugog naznačenog datuma navečer. Prijave i informacije na adresu: Isusovci, Rakovčeva 12, 51410 Opatija. Telefon (051) 712-830.

Glasnikov jubilarni kalendar

Budući da se s rujanskim brojem napunilo 25 godina poratnog izlaženja Glasnika, izdajemo prigodni zidni kalendar s dosta krupnim slovima, a po umjerenoj cijeni. Na kalendaru će biti i četverobojna Batonijeva slika Presvetog Srca Isusova i Hrvatsko nacionalno svetište Srca Isusova u Zagrebu. Naručiti možete na adresi Glasnika. Dajemo i uobičajeni popust onima koji uzmu veću količinu.

UREDNIŠTVO I UPRAVA

KNJIGE

SVIJET MLADIH, psihološke studije, napisao Mihály Szentmártoni. Knjiga sadrži niz psiholoških analiza o mladima, njihovim teškoćama, odnosu prema roditeljima, svijetu i vrednotama, o ljubavi, o Crkvi, vjeri i budućnosti. Autor analizira dinamiku mladih duša, motive njihova ponašanja te govori i o mogućnostima i granicama roditeljskog utjecaja na njih, o njihovim životnim usmjerenjima i pozivima i o mnogim drugim pitanjima što muče naše obitelji i mlade. Cijena je 8.000 dinara. Narudžbe: FTI, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

SVEČEV KAFIĆ, napisao Stjepan Džalto. Stranica 144, cijena 7.000 din. Narudžbe kod izdavača: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18, 88001 MOSTAR, pp 143.

Na adresi KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti slijedeće:

MARCEL CALLO SVJEDOK KRISTOV, napisao J. B. Jego. Cijena 2.500 din.

SVJETLO PLANINA, napisao F. Weiser. Knjiga za mlade. Cijena 3.000 din.

SIN BIJELOG POGLAVICE, napisao F. Weiser. Knjiga za djecu. Cijena 2.000 din.

PRIČE ZA DJECU, napisala N. Bakoš. Cijena je 2.500 din.

IZVORI KRŠĆANSKOG ŽIVOTA (2. izdanje), priredio Franjo Udovičić. U knjizi su sažeta pitanja sa odgovorima za ponavljanje i provjeravanje znanja iz vjeronauka za odrasle. Cijena 4.000 din i poštarina. Može se naručiti: Ćirilo-metodska knjižara, Kaptol 29, 41000 Zagreb, ili: Rkt. župni ured, Trg M. Tita, 9, 54520 PODRAVSKA SLATINA, ili: Knjižara, Štrosmajerov trg 5, 54400 ĐAKOVO.

KRIŽNI PUT, napisao Josemaria Escriva. Ilustracije izradio akademski slikar Michael Fuchs. Pisac naglašava da Križni put nije tužna molitva, nego žrtva iz koje se rađa kršćanska radost. Cijena 2.000 din. Narudžbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18, 79000 MOSTAR, pp 143.

KAZETA

NAJLJEPŠE HRVATSKE MARIJANSKE PJESME, izvodi renesansni ansambl »Vatroslav Lisinski« iz Zagreba. Cijena 5.000 din.

Sve knjige iz knjižnice UPT i navedenu kazetu naručujte kod: U pravi trenutak, 54400 Đakovo, pp 62

POSLUŠAJTE SVI SADA – kazeta s deset pjesama u čast Mariji. Izvodi akademski zbor »PALMA«, Zagreb, Bazilika Srca Isusova. Cijena 3.400 d. – Narudžbe: FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31 – 41001 ZAGREB, pp. 699.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... na uspjehu teške i sudbonosne operacije mojega brata. – Dina Sarađen,
... i m. Klaudiji za zdravlje moje majke. – Kćerka M.
... i Gospi od zdravlja za zdravlje djece i moje. – A. L., Vareš
... i m. Klaudiji za uspjeh operacije moga supruga. – B. Š., Varaždin
... za uslišane molbe. – Dragica Vranek, Pitomača
... Gospi Lurdskoj i sv. Josipu na primljenim milostima. – Čitateljica, Delnice
... Raspetom Isusu i Žalosnoj Gospi na svim milostima u životu, a posebno što mi je zet prestao piti. – Pretplatnica Glasnika, Sunja
... i m. Klaudiji za bratovo ozdravljenje od neugodne i dugotrajne bolesti. – Zahvalna sestra K.
... za primljene milosti. – Mara i Vidan Maršić, Vidovice
... i m. Klaudiji za sve primljene milosti. – Angela Orlando
... i sv. Leopoldu za veliku milost utjehe u teškoj duševnoj krizi. – N. N., Feričanci
... i m. Klaudiji za sinov napredak u školi. – Majka
... sv. Josipu, biskupu Langu i drugim zaštitnicima na uslišanim molitvama. – F. P., Zagreb
... i m. Klaudiji što je Gospodin skratio teške patnje bolesniku i njegovima. – N.N., Zagreb
... i m. Klaudiji što sam došla do svoga stana. – N. N., Zagreb
... Duhu Svetome, Kraljici mira i sv. Leopoldu za uslišanu molbu. – Zahvalna majka, Zabok
... sv. Josipu, sv. Mariji Goreti i sv. Leopoldu za uslišane molitve. – L. A., Mrkopalj
... Gospi Lurdskoj, sv. Leopoldu i sv. Antunu za sretan uspjeh operacije moje kćeri. – Eva Arnaut, Ivanovci
... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Leopoldu i svima svetima za pomoć u velikoj nevolji, a napose za sretnu treću operaciju moga sina. – Đuro Majetić, Krapje
... Majci Božjoj Gorskoj, sv. Blažu i ostalim zaštitnicima za sve primljene milosti. – A. P.
... Gospi Žalosnoj, sv. Leopoldu i m. Klaudiji što mi je sin ostao bez povreda u prometnoj nesreći. – Katarina Repalust, Draškovec
... uz preporuku za zdravlje i mir u obitelji. – R. S., Sibinj
... i sv. Leopoldu za primljene milosti. – Marija Lovrić, Valpovo
... i Kraljici Mira na uslišanju u velikoj stvari. – B. P., Zagreb
... Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i svima zaštitnicima za sve primljene milosti kroz 82 godine života. – M. F., Vinkovci
... i Gospi Trsatskoj za sve primljene milosti. – B. J., Tršće
... za unukin sretno položeni ispit. – Zahvalna baka
... sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu na velikoj primljenoj milosti. – N. Starešinčić, Zagreb
... i sv. Josipu za uslišanu molbu i za sve milosti primljene kroz 74 godine života. – Nemet Slava, Vinkovci
... Na primljenim milostima u mnogim nevoljama. – Lena, Supetar
... Duhu Svetome, Gospi Bapskoj i sv. Mariji Magdaleni na uslišanim molitvama. – Zahvalna čitateljka
... za zdravlje i za sve milosti primljene u obitelji kroz 30 godina braka. – Marija Zbašnik, Tršće
... Presv. Trojstvu i svim nebeskim zaštitnicima što su bili u pomoći nama i našoj djeci u raznim poteškoćama. – Obitelj Franulović, Vela Luka.
... i sv. Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. – Marija Repić, Ferdinadovac
... sv. Josipu, Leopoldu Mandiću i Judi Tadeju na primljenoj milosti i uslišanoj molitvi. – Turina Mikelina, Šmrika

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

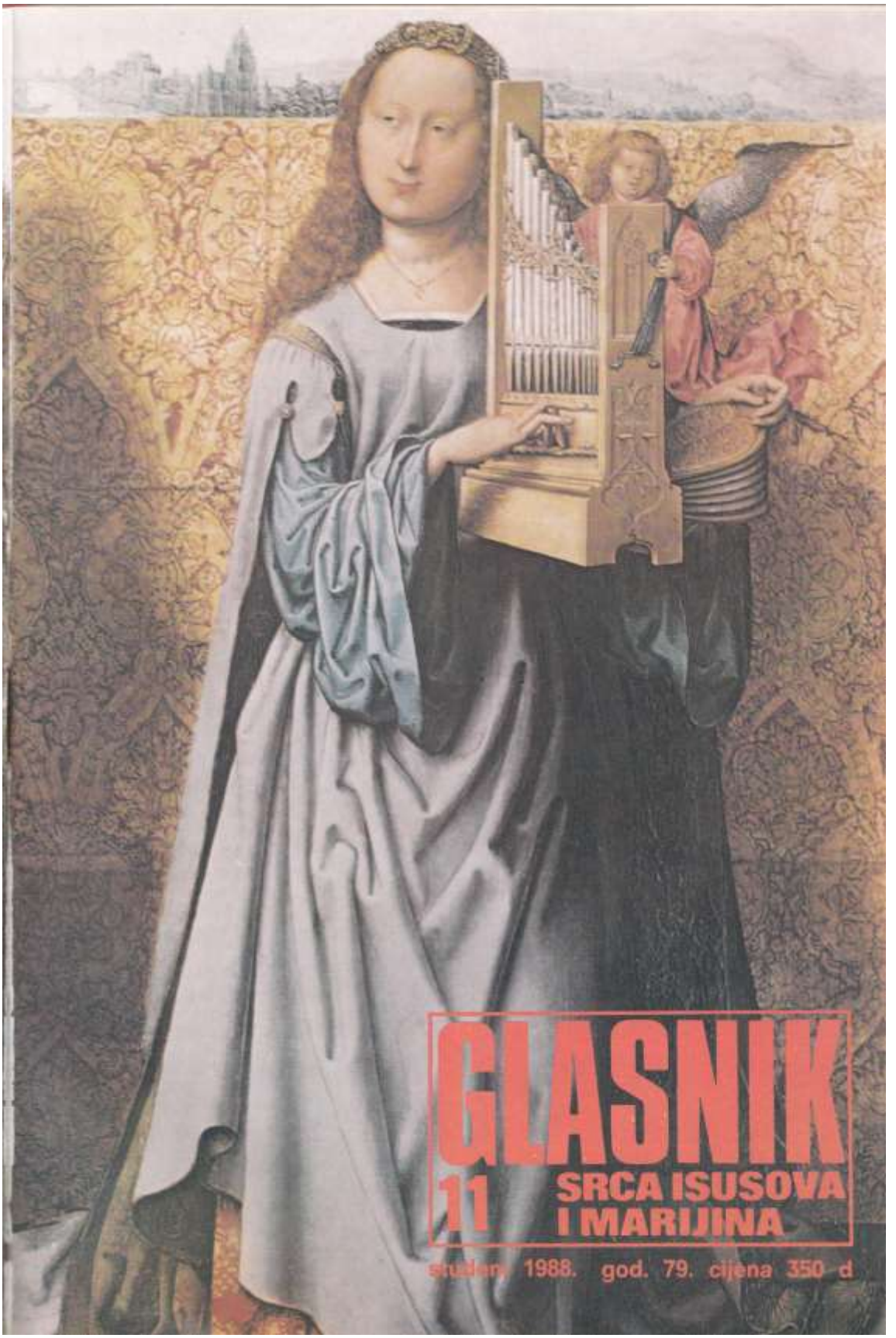

GLASNIK

11 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

studeni 1988. god. 79. cijena 350 d

SVETA CECILIJA – ZAŠTITNICA CRKVENE GLAZBE (Naslikao: B. ZEITBLOM)

U JESENJOJ SUMAGLICI
BLIJEDI TRACI
VEĆ ZIMSKOG SUNCA
(M. SPAHIJA)

Božje Veličanstvo

Svijet je veličanstvom Boga krcat.
Buknut će ko ukrštena mača blijesak;
Sabire se do veličine ko razmrskana ulja mlaz.
Pa zašto ljudi sada ne mare za njegov štap?
Pokoljenja su gazila, gazila, gazila tla;
I sve je kruto od rada; mutno, zaprljano znojem,
I nosi mrlje čovjekove, njegovim vonja vonjem:
Tlo je pusto, nit ga osjeća noga, u obući sva.

Pa ipak, nikada priroda nije presušila:
Duboko na dnu stvari najjedrija svježina počiva;
I premda se zadnja svjetla na zapadu ugasila,
Gle, jutro, na smeđem rubu istoka, svanjiva –
Jer se nad sagnuti svijet Svetog Duha sila
Toplim grudima i svijetlim krilima nadvija.

GERARD MANLEY HOPKINS

(S engleskog preveo ĐURO KOKŠA)

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

- Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak »Plamen«, Slavonski Brod.
- Cijena pojedinog broja od 1. srpnja 500 dinara. Godišnja pretplata je 5.500 dinara. Skupne narudžbe od 10 primjeraka ili više dobivaju 10 posto popusta. Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom ili kao »vrijednosno pismo« na adresu uprave. Poštarina plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Oprostili smo se od toplih dana i sve više se primičemo toplim pećima – ako ih imamo. Mnogo je onih koji već sada drhću – od straha pred zimom. Još je više onih koji se boje da će se zalediti međuljudski odnosi, da će se vrijednost života primaknuti nuli. Ta opasnost postoji uvijek kad se krene za raspaljenim strastima, kad nas vode usijane glave. Tada se ljudi zaklinju na pravdu da sakriju nepravdu, tada istina postane povlastica povlaštenih, tada mit zamijeni Boga. Kada do toga dođe, mržnja zapleše svoj ples smrti, a to najradije čini pod zastavama slobode, ljubavi, pravednosti i ljudskosti. Eto, to je ono pred čim se ledi krv u žilama, makar i ne bilo hladno. U takvom vrućem vremenu živio je o. Mihael Pro, novi blaženik svete Crkve. On je na jarbol svoga života podigao križ, jer na križu je izgorjela Ljubav, da bismo i mi mogli ljubiti – i živjeti. Pokušajte, dragi prijatelji, o svemu tome razmišljati s Glasnikom u ruci. Dajte ga na čitanje i onima koji ga ne mogu kupiti, premda ne stoji više od jednog jajeta na tržnici u gradu.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. STUDENI 1988. BR. 11

SADRŽAJ

NAJPOTREBNIJI MEĐU NAMA, J. Brajša ... 336
BLAŽENI O. MIHAEL A. PRO, P. H. Kolvenbach ... 338
POŠTIVANJE ŽIVOTA I DOSTOJANSTVA SVAKE OSOBE, P. Galauner ... 340
NISMO SAMI, R. Grgec ... 342
VJERA I SLOBODA, R. Brajičić ... 343
BAN TOMA ERDŐDI POD MARIJINOM ZAŠTITOM, A. Katalinić ... 344
SASTAV EUHARISTIJSKE MOLITVE, M. Steiner ... 346
SRCE ISUSOVO OSVAJA, S. Bošnjak 348
BILO JE LJETOS, Sudionik ... 349
SV. TEREZIJA NA VEŽICI, U RIJECI, TINO ... 350
RAZGOVOR S NADBISKUPOM – JUBILARCEM, TINO ... 351
PRIMJER DRUGIMA, S. Kuzmić ... 354
SVEĆENIKOVA OSOBNA EUHARISTIJA, Odazvanik ... 356
KUPITE CIKLAME, MAR-CELINA ... 357
KONTEMPLATIVNI ŽIVOT I ZVANJA, M. Rusan ... 358
RODU U POHODE POD »JUŽNIM KRIŽEM, A. Gabrić ... 359
MOJ IMENJAK ANTE, A. Gabrić ... 363
NA GROBOVIMA NAŠIH MISIONARA, A. Gabrić ... 363
ZAJEDNO SA ZAJEDNICOM, V. Vider 364

NOVA CIJENA GLASNIKA JE 500 DINARA PO KOMADU! Cijena otisnuta na korici ne vrijedi od 1. srpnja 1988. Po novoj cijeni obračunavaju se i svi neplaćeni primjerci počevši od siječnja. Molimo sve, osobito povjerenike, da o tome vode računa. Nikakvih dugova nemaju oni koji su pretplatu poslali do konca lipnja. Godišnja pretplata po novoj cijeni je 5500 dinara, pa se i popust od 10% obračunava na temelju nove cijene onima koji primaju 10 komada ili više.

Hvala na pismu

NAJPOTREBNIJI MEĐU NAMA

Ovaj puta ne donosimo pisma mladih koji traže savjet, nego izvještaj o životu i radu najpotrebnijih među nama, preporučujući ih time ljubavi Glasnikovih čitatelja.

Dragi prijatelji!

U mjesecima srpnju i kolovozu kod nas svi đaci imaju svoje školske praznike. Kroz to vrijeme školske knjige rijetko se otvaraju ili se uopće ne otvaraju. Đaci se žele osloboditi od svih napetosti i potpuno se odmoriti.

U tim mjesecima i odrasli traže prekid posla i svoj odmor. Koji mogu, odmore provode u odmarališima, kupalištima i na moru. Ljetovanje na moru nije raskoš, ono je i te kako korisno za zdravlje čovjeka. Ali koliki postotak naših ljudi može si priuštiti takav način odmaranja? Zato, uglavnom, godišnje odmore provodimo tamo gdje stalno živimo: u istom gradu, u istom selu, u istoj ulici, u istoj kući, u svom stanu ili u svojim podstanarskim prostorijama. Moramo priznati da padamo na sve niže grane životnog standarda.

Ovo pismo neće primiti brojni naši dobročinitelji. Naime, slat ćemo ga samo onima koji nas se svojim darovima sjete tijekom ovog ljeta i ove jeseni. Skoro bismo se usudili reći da se brojni naši dobročinitelji kroz ljeto, a neki i kroz duži dio godine, odmaraju od darivanja. Prema tome ljeto nam je dosta sušno, a jesen sumorna. Ipak, vama koji nas se češće sjetite, želimo iznijeti nekoliko podataka, da prosudite da li smo u mjesecima odmaranja i mi stali ili se kod nas jednako intenzivno radi i zimi i ljeti.

OVO NIJE NI ŠKOLA NI VRTIĆ, NEGO JE TO GRUPA »KARITASOVE DJECE« NA ODMORU U NEREZINAMA NA LOŠINJU

Kroz 19 godina primanja djece primili smo ih ukupno 1.165. Ove godine kroz prvih 6 mjeseci 33 djeteta. Kroz sve te godine primili smo i 503 djevojke-trudnice. Ove godine kroz 6 mjeseci primili smo ih 16. Stalno uzdržavamo oko 100 djece i 30 teških invalida. Nova djeca stalno dolaze, a druga im svojim odlaskom daju mjesta.

Uobičajilo se da djecu koju uzdržavamo nazivamo »napuštena djeca«. U većini slučajeva to su izvanbračna djeca i majke ih (većinom) ne napuštaju, iako zanemaruju roditeljsku jubav i brigu za dijete. Ovdje ćemo navesti nekoliko primjera djece koja su ipak u pravom smislu napuštena djeca.

»Brankici je otac umro pred 8 dana, a majka ju je još kao dijete ostavila i preudala se za drugoga. Brankica ima dvije udane sestre, ali one joj ništa ne mogu pomoći niti je smiju primiti pod svoj krov, jer to ne dopuštaju muževljevi roditelji. Njoj je sada 18 godina. Bolesna je i nesposobna za samostalan život. Mi smo je poučavali u vjeri, pa nam je na srcu da je primite među vaše invalide...« (s. Tihomila)

»Janja i Ilija su roditelji šestero djece. Troje djece smješteno je u odgojne ustanove, jer su bili skloni skitnji i vršenju krivičnih djela. Također je dvoje djece uzeto iz obitelji i smješteno u dječji dom. Roditelji o djeci nisu vodili brigu, zapuštali su ih i zanemarili roditeljsku dužnost podizanja djece. Šesto dijete (od 6 mjeseci) dajemo u smještaj ustanovi 'Caritas' u Zagrebu...« (Rješenje jedne drž. ustanove)

»Četiri mjeseca nakon poroda majka je ostavila muža i dvoje djece (blizance). Moj brat nije mogao sam s djecom, pa ih je na brigu predao našoj staroj mami. On se sa ženom sudski rastao. U odsutnosti žene djeca su sudski pripala mojem bratu. Nažalost, ni on se ne brine za djecu. Podao se picu i drugom slabom životu. Razumije se, iako imam obitelj, preuzeo sam brigu za bratovljevu djecu. Ove će jeseni u školu, pa smo počeli razmišljati gdje ćemo ih smjestiti. Upućeni smo na Karitas...«

»U braku nije bilo sloge ni razumijevanja, pa smo se prije 4 godine sudski rastali. Dijete je pripalo meni. I moji su roditelji rastavljeni. Pred 3 godine vjenčala sam se s drugim mužem kojem mala Ana iz prvog braka nije smetala do rođenja njegove (i moje) Ivane. Anu sam morala skloniti k svojoj mami. Svekrva spočitava mužu zašto hrani tuđe dijete, a on bi, pod utjecajem alkohola, djetetu mogao nanijeti i fizičko zlo...«

Malu Anu smo primili. Kroz 14 mjeseci pozivali smo majku da posjeti svoje dijete i neka za nju šalje barem simboličan novčani prilog. Pisanjem smo joj valjda dodijali, pa je dijete uzela ne javivši se upravi Karitasa. Ali u ožujku o. g. evo je opet s djetetom: »Zbog lošeg odnosa muža prema meni molim da ponovno primite moju Anu. Došla sam sa strahom, jer za prijašnji boravak djeteta ništa nisam plaćala. Sada obećajem mjesečno slati 100.000 dinara...«

Pred mjesec dana (koncem svibnja) telefonom se javlja (navodno) njezina svekrva i »ohrabruje« nas: »Aninoj mami ste poslali opomenu za plaćanje. Ona već mjesec dana nije s mojim sinom, sada živi s nekim drugim...«

POSLIJE DJECE U NEREZINAMA SU BILI NA ODMORU »KARITASOVI INVALIDI«

Nećemo dalje iznositi ovakve primjere. U zapisniku za svako dijete opisan je poseban životni slučaj. To su većinom tragedije roditelja, a nedužna djeca ispaštaju od najmlađih dana. Uz pomoć naših dobročinitelja mi im pokušavamo nadomjestiti roditeljsku ljubav.

Za novu školsku godinu imamo 27 učenika osnovne škole, 10 učenika specijalne osnovne škole i 7 učenika srednje škole. Plašimo se neizmjernih izdataka za školske knjige, školski pribor i školsku opremu.

Šezdesetero djece mjesec dana ljetuje na žarkom suncu i ugodnom moru, u Nerezinama na otoku Lošinju. Poslije djece u istom ljetovalištu 50 invalida provodi svojih 15-18 ugodnih dana.

Na kraju bismo htjeli podsjetiti da ne zaboravljamo ni naše siromahe i da svesrdno pomažemo obitelji s brojnom djecom. Tijekom prvih 6 mjeseci kupili smo 25 tona dućanske hrane: šećer, mlijeko u prahu, juhe, razna tijesta, vegetu, puding, grah i drugo. Nabavili smo i veliku količinu praška za pranje rublja što šaljemo u omotu s odjećom. Kroz 6 mjeseci poslali smo 3.300 paketa po 15 kg. Polovica od toga bila je hrana, a polovica odjeća i obuća. To znači da svakog mjeseca pošaljemo 550 paketa. A novca smo poslali 47,142.000 dinara. Prolaznici nam znaju reći: »Kod vas se uvijek radi i nikada se ne posustaje!

Dragi dobročinitelji! Bez vas mi to ne bismo mogli. Molimo vas da i dalje budete naši suradnici. O svestranosti naših karitativnih akcija obavijestite i druge, kako bi se i oni uključili u pomaganje siromašnih ljudi koji su potrebni naše pomoći i ljudske solidarnosti.

Vaše razumijevanje i ljubav neće vam zaboraviti Bog koji već na ovoj zemlji naplaćuje svaku čašu hladne vode koju smo pružili svome bližnjemu.

U ime svih štićenika naših domova i svih potrebnika diljem domovine primite iskrenu zahvalnost i srdačan pozdrav!

Ljeto, 1988.

Jelena BRAJŠA, v. r.
KARITAS, Kaptol 31,
41000 ZAGREB

Blaženi o. Mihael A. Pro

»Prigodom sahrane o. Proa, koji je strijeljan 23. studenoga 1927. u 36 godini života, skupilo se više od 20.000 osoba usprkos protuvjerskih pritisaka državne vlasti. Došli su zahvaliti onome koji je za njih dao svoj život. Svjedočili su o uvjerenju da prate na posljednji počinak smrtne ostatke Kristova mučenika.

Papa Ivan Pavao II beatificirao je 25. rujna o. g. o. Mihaela Augustina Proa Juareza upravo kao mučenika uskrsloga Gospodina. Naš je subrat po naređenju predsjednika Plutarca Eliasa Callesa, uz kršenje najosnovnijih ljudskih prava, nepravedno strijeljan. Odgovorni za ovo ubojstvo znali su da o. Pro nije nikako sudjelovao u atentatu na generala Alvara Obregona, što je bila izlika da ga se zatvori. Njegova se smrt dogodila u tragičnom razdoblju povijesti Meksika, kada se dvadesetih godina našeg stoljeća pojavila protuvjerska mržnja i nastao jaki progon Crkve u Meksiku.

Svjedočenja koja su potvrđivala nevinost o. Proa nisu bila dovoljna i on je, bez redovitog sudskog procesa, bio osuđen na smrt. Htjelo se zastrašiti Božji narod koji se nije pokoravao protukatoličkom i neljudskom režimu.

Golema aktivnost koju je vršio o. Pro privukla je pažnju vlasti. Bila je to strogo svećenička i karitativna aktivnost, nikako politička, ali ju je postavljeni zakon proglasio ilegalnom. Od svoje mladosti, dok je još bio kod svoga oca, rudarskog inžinjera, Mihael je upoznao uvjete u kojima žive siromašni rudari i odlučio je pomoći im. To je veoma mnogo utjecalo na njega i na njegovo zvanje. Želio je biti Kristov svećenik da bi bio blizak onima koji su u potrebi i koji trpe. Htio je širiti kraljevstvo ljubavi ne zaboravljajući kraljevstvo pravde. Dok je skončavao svoj život o. Pro je držao ruke u obliku križa i izgovarao riječi »Živio Krist Kralj«. Na nišanu nije bio samo o. Pro, nego i sva »socijalna briga« Crkve za siromahe.

Mihael Pro je rođen u Guadalupi, kod Zacatecasa u Meksiku, 13. siječnja 1891. Odmah se pokazao kao radostan dječak koji se više smije nego plače. U Družbu Isusovu stupio je 1911. kad mu je bilo 20 godina. Kao novak i kao skolastik pokazivao je značajan duh pokore i radosnog darivanja samoga sebe. Ta spontana radost, koja će u njegovom budućem radu i potajnom apostolatu za Božji narod biti prožeta trpljenjem i potpuno ga povezivati s Crkvom Meksika, bila je sastavni dio njegove osobnosti. S veseljem ulazi sve dublje u pashalni misterij koji se živi u običnom životu. O. Pro nije nikada napisao u svom duhovnom dnevniku kako se ta preobrazba postupno u njemu ostvarila. No jedan odlomak iz njegova pisma omogućuje nam otkrivanje tajne njegove preobrazbe i način rada koji zraći svjetlo, vedrinu i ljubav.

Pišući subratu, koji će biti zaređen 27. svibnja 1926, kaže ovo: »U cijelom svom redovničkom životu nisam pronašao bolje niti djelotvornije sredstvo za život nutarnje povezanosti s Isusom, nego što je sv. Misa. U njoj se sve gleda pod novim vidom i s druge točke gledišta; sve se uzdiže na šire, velikodušnije i duhovnije horizonte.

Nisi više isti kao prije. Nešto božansko prožme tvoju dušu i temeljito je mijenja. Svećenički karakter koji ćeš primiti, dat će ti onu puninu Duha Svetoga, koji nadvisuje sve što ostaje ljudsko i u nama oživljuje božanski život po jačem i realnijem dioništvu u »božanskoj naravi«. Moj dragi i voljeni prijatelju u Srcu Isusovu, čestitam ti od sveg srca! Osjetio sam i osjećam višu silu, čak usred mojih slabosti, koja me goni naprijed«.

Nije onda čudno što je u sjećanju mnogih ostao dragi lik svećenika koji je širio, sa svojom gitarom i posebnom mimikom, sa svojim šansonama i privlačnim šalama, svjetlo i dobrotu Krista i pravu radost Evanđelja.

Jednako je tako o. Pro razmišljao kako zabaviti druge pa i onda dok je sam bio potišten zbog socijalne bijede i političkih borbi u svojoj domovini, zbog progona Crkve i patnje svoje obitelji, zbog lošeg zdravlja koje je ometalo njegov studij. Pozivao je druge na optimizam koji je crpio

OTAC MIHAEL AUGUSTIN PRO, DI – MUČENIK KRISTOV

u Srcu Isusovu. Unosio je vedrinu u novicijat i juniorat jer su u El Llanu bile teške prilike. Isto tako se služio svojim smislom za humor da olakša progonstvo u Kaliforniji, pa u Španjolskoj i Belgiji, te da konačno provede malo dinamičnije svoj magisterij u Nikaragvi. Za vrijeme svojih zadnjih godina u Meksiku, kamo se vratio 1926. poslije svećeničkog ređenja u Enghienu (Belgija), znao se služiti raznim odijelima, više ili manje ozbiljnima, o čemu još i danas svjedoče neke fotografije. Tako je raznim šaljivim domišljatostima izigravao nazor milicije. To mu je omogućivalo tajni svećenički rad, potajno služenje sv. Mise i davanje duhovnih vježbi progonjenom narodu u svagdašnjem životu. Bio je blizak onima koji su trebali njegovu pomoć, skrban za siromašne i ožalošćene, bolesne i umiruće, te pun ljubavi za one koji su trebali Božje oproštenje.

Sigurno je da se o. Prou ne može prigovoriti kako nije znao za trpljenje naroda i kako je zatvarao oči pred nepravdama i konkretnim problemima svoga naroda. On je, naime, pomognut duhom duboke molitve i bez ikakve štednje samog sebe, proživljavao sve tjeskobe i nevolje s pravom uskrsnom radošću, te s jednostavnim i iskrenim očitavanjem darivanja sebe Crkvi uskrsloga Gospodina. Izražavao je svoju želju jednostavnim riječima da želi ispuniti Gospodinovu Pashu do kraja. Dovoljno je pogledati fotografije njegove smrti pa da se uoči prirodnost s kojom čini ono što ga zauvijek sjedinjuje s križem Gospodinovim u radosti koju mu nitko ne može oduzeti. »Tako umiru pravednici«, posvjedočio je jedan od izvršitelja smrtne kazne.

Neka lik i zagovor o. Mihaela A. Proa, u kojem Crkva prizna pravo ispunjenje velike Gospodinove Pashe, učini i nas kadrima ponijeti svijetu novi život za njegovo rasvjetljenje i preobrazbu.

Život i mučeništvo o. Mihaela A. Proa daju nam primjer načina života po pashalnom misteriju i u isto vrijeme potvrđuju Kristove riječi: »Vi ćete se žalostiti, ali će se vaša žalost pretvoriti u radost.« (Iv 16,20)

Peter Hans KOLVENBACH
General Družbe Isusove

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja
1963 – 1989.

Hoću li...?

Kad ugasne
i posljednja zvijezda,
i zadnja iskra
u pepeo pane,
kad se smota
knjiga iščitana,
i otvori zavezana,
kada duša
pred sudište stane,
životom ovim ljudskim
hoću li čovjeka
opravdati?
Hoću li ikada više
jedan tren poželjeti
sudbu njegovu
sudbovati?

I bit će...

i bit će mnogo,
mnogo svjetlosti,
prozirat će se tijelo i kosti
u ogledalu čistom.
Duša će djela
gledati svoja,
i neće više biti mraka,
neprozirnih tmina,
ni niskih olujnih oblaka,
za grabljivice skrivališta,
ni plijena,
jer bit će mnogo,
mnogo svjetlosti
koju će isijavati istiniti
– u sva vremena!

Duše su...

Smrtniče,
nema toga znanja
koje bi te moglo
od smrti iskupiti;
ni slobode
koja bi te mogla
od jarma života izbaviti.
Nema sigurnosti
koja bi ti mogla
potpuni zaklon pružiti,
jer duše naše
vječnost za sebe gaji,
i svi smo pozvani
toj sretnoj domaji.

Danica BARTULOVIĆ

Poštivanje života i dostojanstva svake osobe počevši od njezina začeća

Na prošlogodišnjoj Biskupskoj sinodi u Rimu raspravljalo se o mjestu i ulozi laika u Crkvi. U jednoj engleskoj jezičnoj grupi sinodalni članovi nastojali su sažeti rezultate svoga rada. Predstavnica katoličkog tiska predložila je svoj tekst koji je bio prilično feministički obojen. Na kraju svoga izvještaja ona je naglasila da će se moliti za žene Trećeg svijeta koje još nisu stekle ravnopravnost s muškarcima i koje su još potlačene običajima vezanim uz spolove.

Na te se riječi kurijalni kardinal Arinze, rodom iz Nigerije, prilično uznemirio i dobacio: »Ako ste pod običajima potlačenosti mislili na one koji odobravaju pobačaj i razvod braka, onda se radije molite za žene svoje vlastite zemlje.« (Fidelitè et ouverture, 1988, 8 str. 24)

Kardinal je s pravom reagirao. Prisvajanje prava na život jest »prometejska krađa«. Ona se najviše osvećuje čovjeku. To nije znak napretka, nego pobuna protiv Boga i Božjeg zakona. Deseci milijuna nerođene djece, koja u naše dane stradavaju u krilu vlastite majke, samo su dio zločinâ ovoga naraštaja koji proizlaze iz nepoštivanja života i krivog vrednovanja čovjeka.

VAPAJ CRKVE – ZA ČOVJEKA

Nakana za mjesec studeni jeste gorući vapaj Crkve, gorući vapaj Sv. Oca da pravo vrednujemo čovjeka, da se naučimo poštivati život i dostojanstvo svake osobe u svom njezinom rasponu od začeća do smrti. Zato ćemo se usrdno i ustrajno moliti zajedno sa svim članovima AM da nanovo otkrijemo veličinu i dostojanstvo čovjeka.

Iza Boga čovjek je najveća svetinja u našem iskustvenom svijetu. Zato je razumljivo da đavao, koji mrzi Boga, tu mržnju prenosi i na čovjeka. Nastoji ga svim silama upropastiti ili bar zatrovati. U tom svom osvetničkom poslu služi se i ljudima. Svjedoci smo tolikih bezumnih bratoubilačkih ratova i neshvatljive mržnje među najbližima. Zgražamo se nad smrću još nerođene djece.

Crkvi i čovječanstvu potrebna je nova milost i Božje svjetlo da na pravi način uočimo vrijednost i veličinu čovjeka, da kao ljudi i kao kršćani stojimo uvijek na strani onih koji se bore za život i da s njima surađujemo. Svima nam je potrebna milost da se drukčije postavimo prema čovjeku, da ga gledamo Kristovim očima, susrećemo i ljubimo Kristovim Srcem u svetom strahopočitanju, kako on to uistinu zaslužuje.

UĐIMO DUBLJE U SMISAO MOLITVE ZA OBITELJ!

Papinski savjet za obitelj (u Vatikanu) jednim svojim razmišljanjem o našoj nakani želi nam pomoći da naša molitva bude sadržajnija i dublja. Prenijet ćemo nekoliko tih misli.

Živimo u kulturnom ozračju u kojem je teško shvatiti i promicati istinsko dobro čovjeka i obitelji. Umjesto nade u jedno novo i bolje čovječanstvo pojavljuje se sve više strah i tjeskoba pred budućnošću. Unatoč toga Crkva nanovo naglašava, ponizno ali čvrsto, da ona stoji na strani života. (usp. FC 30)

Nasuprot strahu pred odgovornošću kod primanja svakog novog djeteta i nasuprot sebičnosti zbog koje ljudi danas često izbjegavaju rađanje djece, Crkva naglašava da svaki ljudski život ima u sebi veliku vrijednost, »pa i kada je taj život krhak i pun patnje, on je uvijek veličanstveni dar dobrog Boga.« (FC 30)

Čovjek je stvoren na sliku Božju. On je sličan Bogu i pozvan da »na osobit način sudjeluje u njegovoj ljubavi i u njegovoj moći Stvoritelja i Oca po svojoj slobodnoj i odgovornoj suradnji u prenošenju dara ljudskog života.« (FC 28)

Ivan Pavao II – taj veliki branitelj ljudskog života i dostojanstva ljudske osobe – naglasio je na međunarodnom sastanku liječnika (1983.) u Rimu: »Nepovredivo pravo na život nevinog ljudskog bića, od njegova začeća do smrti, znak je nepovredivosti osobe kojoj je Stvoritelj dao dar života.«

POŠTUJ ČOVJEKA, ON JE SLIKA BOŽJA!

Svakom ljudskom biću pripada apsolutno poštivanje od začeća do smrti. Čovjek je jedino stvorenje na Zemlji »što ga je radi njega samoga Bog htio«. (GS 24) Čovjek cijelim svojim bićem izražava Božju sliku.

Bog je jedini Gospodar života – od njegova početka do svršetka. »Nitko ni u kakvim okolnostima ne može sebi prisvajati pravo da izravno uništi jedno nevino ljudsko biće«, rekao je još Pijo XII u jednoj svojoj radio-poruci za vrijeme drugog svjetskog rata, u kojem su uništeni toliki nevini ljudski životi. A i Koncil nam je tu istinu nanovo potvrdio: »Već od početka treba život najbrižnije štititi, a pobačaj i čedomorstvo užasni su zločini.« (GS 51)

Na isti način o tome govori i Povelja o pravima obitelji koju je 22. X. 1983. objavila Sv. Stolica. Tu se u čl. 4. posebice naglašuje: »Ljudski se život mora apsolutno poštivati i štititi od samog trenutka njegova začeća.« Od tog trenutka treba mu priznati sva prava osobe. A među tim pravima prvo mjesto zauzima neotuđivo pravo svakog nevinog ljudskog bića na život. »Poštovanje dostojanstva ljudskog bića isključuje svaku eksperimentalnu manipulaciju i zloupotrebu ljudskog zametka.«

O PRAVIMA ČOVJEKA IZDATA JE I POVELJA

Ove je godine 40. obljetnica Povelje o pravima čovjeka koju su proglasili Ujedinjeni narodi. Misleći na tu obljetnicu, molit ćemo se usrdno i ustrajno da se ta prava svagdje poštivaju i primjenjuju. I sami moramo poštivati prava drugih ljudi. To proizlazi iz onog temeljnog poštivanja čovjeka. Ali pred čovječanstvom je još jedan veći i teži zadatak koji traži suradnju sviju. Čovječanstvo mora pronaći nove putove do istinskog mira, truditi se da izgradi jedan pravedniji svijet u novoj civilizaciji ljubavi u kojoj će svi ljudi, kao djeca Božja, moći živjeti svoj vlastiti život u slobodi i punom dostojanstvu ljudske osobe.

Sve to u sebi uključuje naša mjesečna nakana i poziva nas na usrdnu i vjernu suradnju.

Nakana naših biskupa:

DA ISTINSKI POŠTUJEMO I POMAŽEMO LJUDE S KOJIMA ŽIVIMO

Previše je podjele i nesloge u današnjem društvu općenito, ali isto tako i u našim obiteljima, na radnim mjestima, a – na žalost – katkada i u crkvenim zajednicama.

Nije li često na dnu svega toga krivi pristup čovjeku? Gledamo i doživljavamo ljude oko sebe jednostrano i negativistički. Bog koji je jedini kadar izmjeriti svu dubinu ljudskog srca, svu njegovu dobrotu i zloću, darovao je upravo tom čovjeku svog Jedinorođenca i nije prestao ljubiti čovjeka.

Kad bismo više gledali Božjim očima i ljubili Božjim srcem, više bismo poštivali i svakoga čovjeka. Poštivali bismo i onoga s kojim dijelimo zajedništvo života, s kojim poslovno surađujemo, kao i onoga pod čijim vodstvom ostvarujemo svoje poslanje u svijetu i Crkvi. U Crkvu smo ušli poneseni zanosom ljubavi, preuzimajući i obvezu poslušnosti, a nju smo još potvrdili svećeničkim ređenjem ili redovničkim zavjetovanjem.

Upravo to poštivanje osposobilo bi nas da se materijalno i duhovno pomažemo. Nekad je i ljudski osmijeh dovoljna pomoć.

Nikad ne smijemo praznom riječju otpustiti brata ili sestru koji su, shrvani kojekakvim nevoljama i poniženjima, pokucali na naša vrata.

Petar GALAUNER

Nismo sami!

Piše: prof. Radovan GRGEC

Sjećate li se Falladina romana »Svatko umire sam«? Zaista, mnogi od nas žive i umiru sami. Pa ipak, ljudi su »programirani«, tj. zamišljeni i stvoreni drugačije: ne bi morali ni smjeli živjeti i umirati sami. Dapače, oni to ni ne mogu. Međuovisnost, zajedništvo i solidarnost karakteristike su ljudskoga života.

Međutim, dok naš Tin Ujević pjeva o »pobratimstvu lica u svemiru« i o »spojenim posudama«, neki prisilno ili svojevoljno odlaze i bježe u »izolaciju« i osamljenost, ali naslućuju da je to često neprirodno i nemoguće. Čim nam nešto ustreba ili pomanjka, shvatimo koliko ovisimo o drugima, koliko nam je potreban netko bez čijeg rada, pomoći ili stručnog savjeta ne možemo živjeti. Taj netko može biti poznat ili nepoznat, liječnik, vodoinstalater, sustanar, drug ili namjernik.

Kršćanska istina o zajedništvu mrtvih i živih, o općinstvu svetih, kojega se posebno sjećamo na početku mjeseca studenoga, odgovor je na naše traženje, potrebu i čežnju za ljubavlju, zajedništvom i solidarnošću. Čak i oni koji se »pomiriše s besmislom života«, čeznu za nekim ili nečim što će im osmisliti život i omogućiti im da ne budu sami i izgubljeni u svemiru. Pamteći sebe i druge godinama i desetljećima, naslućuju da neće »čitavi« umrijeti i da će negdje živjeti i poslije smrti, i to sa svojom osobnošću i sa svojom, kako bi rekao Rahner, »ljudskom poviješću«, sa svojim suputnicima i sa svojim milima i dragima.

Poznavao sam majke koje su, nadajući se i vjerujući da će jednom sresti svoju umrlu djecu, doživjele visoku starost. Ako su, pak, bile vjernice, živjele su u neprekinutoj uskoj povezanosti s onima koji su im i za života bili najdraži. Uostalom, povezanost ljudskih osoba u vremenu i prostoru, pa i izvan vremena i prostora, ustvari je logična posljedica stvoriteljskog plana.

Ako je Bog svemogući, sveznajući i posvudašnji Otac, kako smo učili u katekizmu, onda mnoge poteškoće i problemi u vezi s našom ograničenošću u vremenu i prostoru prestaju biti nerješivi. Naše »pobratimstvo« s Bogom, svecima i svim članovima općinstva svetih u tom svjetlu postaje razumljivo. Kao kršćani vjerujemo u uskrsnuće i u život poslije smrti, vjerujemo da sveci koje štujemo i pokojnici kojih se sjećamo nisu otišli unepovrat, u ništavilo, nego da su ostali povezani s Bogom, i preko Boga s nama. Eto, to je naša vjera u veliko zajedništvo općinstva svetih.

U tom općinstvu svetih posebno mjesto zauzima Marija, Prečista Djevica i Majka Božja.

Moleći se Bogu, Mariji i svecima, moleći se za naše pokojnike a i njima samima, najbolje osjećamo da ne živimo i ne umiremo sami. Rođeni za zajedništvo, treba da u zajedništvu i umremo za život.

MOLITVA ZA SVE VJERNE MRTVE

Gospodine Isuse Kriste, Kralju slave, izbavi duše svih vjernih mrtvih od paklenih kazna i iz dubokoga bezdana; izbavi ih od usta lavljih, da ih ne proždre pakao, da ne upadnu u tamu, nego da ih stjegonoša sveti Mihael povede u svetu svjetlost koju si nekoć obećao Abrahamu i njegovu potomstvu.

Prinosimo ti, Gospodine, žrtve i molitve hvale: primi ih za one duše kojih se danas spominjemo. Učini, Gospodine, da iz smrti prijeđu u život, što si ga nekoć obećao Abrahamu i njegovu potomstvu.

S – Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

N – I svjetlost vječna svijetlila im!

S – Pomolimo se: Bože, djelitelju oproštenja i ljubitelju ljudskog spasenja, molimo blagost tvoju, da braći, rođacima i dobrotvorima našega zbora, koji su preminuli s ovog svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i svih tvojih svetaca dopustiš doći u zajednicu vječnoga blaženstva.

Bože, stvoritelju i otkupitelju svih vjernika, dušama slugu i službenica svojih podaj oproštenje svih grijeha, da pobožnim molitvama postignu pomilovanje, koje su uvijek željele. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova . Amen.

Vjera i sloboda

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Ives Congar (Iv Kongar), dominikanac, rođen je u Sedanu u Francuskoj 1904.

Kršćani u Crkvi, piše on, imaju prava i dužnosti osoba među kojima prava i dužnosti slobode ne zauzimaju posljednje mjesto. Promotrimo ta prava i dužnosti slobode koliko sa stanovišta nutarnje slobode, kao nutarnje savršenosti jedne osobe, toliko sa stanovišta vanjske slobode.

Bitna stvar za vjernike je dužnost i odgovarajuće pravo da postanu odrasli kršćani, slobodni ljudi. Te su dvije riječi zapravo iste. Stvarno je slobodan onaj koji u sebi ima počelo odlučivanja svoga ponašanja, koji ne slijedi utjecaj drugih nego živi prema svojim vlastitim sklonostima. »Onaj je slobodan, koji se sam odlučuje«, u više navrata piše sv. Toma slijedeći grčkog filozofa Aristotela.

Tko je pak duhovno odrastao? Duhovno je odrastao onaj koga nije potrebno upozoravati, tjerati, nadgledati da nešto radi. Kad smo bili djeca, išli smo na Misu jer su nam stariji to naređivali. Duhovno odrastao ide na Misu jer zna što to za njega znači. On u svom vlastitom biću nosi osobna uvjerenja zbog kojih ide. Tako on na Misu ide slobodno, a ne pod prisilom.

Program za postizavanje zrelog kršćanstva i zrele vjere je opsežan. Ne ispuni li se, imamo dječja ponašanja i dječje pojmove. Vladamo se mehanički i prinudno, nad nama vlada strah pred tajanstvenom stvari o kojoj znamo malo ili ništa. Sve to onda više sliči na pogansku pobožnost nego li na vjeru u živoga Boga, u Boga »koji jest, koji je bio i koji će doći« (Otkr. 1, 4). Najdublja tajna odraslog kršćanina nalazi se u životnosti vjere u »živoga Boga«, a ne u nekog nebeskog satrapa, u neko vječno počelo, u nekog velikog arhitektu ili u neko vrhovno biće...

Naše vrijeme na poseban način vapi za odraslim kršćanima. Netko reče da neke životinje, kao npr. kornjača, trebaju oklop zato što im je slaba kičma. Budući da su kršćani danas posvud u modernom društvu rasklimani i izbačeni iz kolotečine, treba zaključiti da im hitno treba dati čvrstu duhovnu kičmu. Ako se kršćanstvo želi danas obnoviti i živjeti, to se neće dogoditi kao u prijašnja vremena na temelju zakona, društvenog poretka, potporom državnih vlasti, društvenim pritiskom, nego jedino na temelju osobnog uvjerenja pojedinaca, svjedočenja i zračenja onih koji su kršćani iznutra... Potrebni su nam istinski odrasli kršćani koji su slobodni, koje je oslobodila Istina. (Usp. Iv 8,32) Do takve zrelosti vodi čovjeka Srce Isusovo.

Kršćanin se ukorjenjuje u Bogu. Stara riječ he'emin (vjerovati), koja dolazi od 'aman (otuda naš amen), znači učvrstiti, pustiti »korijenje«. Vjernički život je ukorjenjenje čovjeka u živom Bogu. To je život budućnosti. Vjernik se od Boga nada ispunjenju svoga života, kao što i svoj život – zajedno sa svim njegovim praželjama – smatra Božjim darom. Tako vjernik živi iz nade, čije ispunjenje tek predstoji, no ona već sada određuje njegov život. Predstoji, znači još nema svoga mjesta; a grčki »ou« znači »nikoji«, a »mjesto« znači »topos«. Vjernik dakle živi iz u-topije. A čim iz nje živi, on je smješta, daje joj početni »topos«, neko mjesto. Tako je vjera »smještanje« onoga što nema mjesta, nalaženje mjesta utopiji. Vječni život tako reći ulazi u ovaj prolazni. Uskrisenje, kojem se nadamo, počinje već u našoj vjernoj nadi, ali i u životnoj praksi. Već smo zakoračili iz smrti u život, jer se uzajamno ljubimo, iskustvo je prvih kršćana (1 Iv 3,14). Ne trebamo se više izjedati brigom za svoj vlastiti život i ispunjenje praželja. Sve sagledavši, vjernik to može mirno prepustiti Bogu. A na taj način postaje slobodan sudjelovati u Božjoj brizi za ljude, kako bi zamijetili tragove vrijedna života i naslutili onaj koji tek predstoji, u kojem Bog sam želi biti sve.

Paul Michael ZULEHNER

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Ban Toma Erdődi pod Marijinom zaštitom

Piše: Ante KATALINIĆ

U prvoj polovici 16. stoljeća, nadbiskup u Ostrogonu, u Mađarskoj, bio je Toma, iz obitelji Erdődy. Bio je Toma i kardinal. On je godine 1521. darovao svome nećaku Petru Erdődyju mnoga imanja u Hrvatskoj, između ostalih i Jastrebarsko.

S tim Petrom, gospodarom Jastrebarskog, započinje hrvatska grana Erdődyjevih. Ovdje želimo govoriti isključivo o toj hrvatskoj grani obitelji Erdődy. Sin tog prvog Petra, bio je Petar Erdődy, hrvatski ban (1557-1567). Obitelj Erdődyja Jastrebarskih dala je Hrvatskoj pet banova. Osim već spomenutog Petra, hrvatskim banom bio je Toma Erdődy, u dva navrata (1584--1595; 1608-1614); o njemu ovdje kanimo pisati. Međutim, odmah ćemo spomenuti i ostale Erdődyje koji su poslije Tome bili hrvatski banovi. Banom je postao Sigismund Erdődy (1627-1639), onda Nikola Erdődy (1680-1693), i Ivan Erdődy (1790-1806).

Svih pet Erdődyja koji su bili hrvatski banovi, bili su muževi čvrsta značaja i izvanredno zaslužni za hrvatski narod. Ban Petar Erdődy, u neprestanim borbama s Turcima, proslavio se pobjedom nad Mustafa-pašom Sokolovićem, kod Obreške (god. 1565), zbog čega je dobio nasljednu grofovsku čast. O banu Tomi Erdődyju, velikom pobjedniku nad Turcima, kod Siska, govorit ćemo potanje. Ban Ivan Erdődy postao je slavan zbog svojeg odlučnog stava na zajedničkom hrvatsko-ugarskom saboru u Budimu, god. 1790. Ivan se oštro odupro uvođenju mađarskog jezika u Hrvatsku, pa je tom prilikom uzviknuo onu glasovitu izreku: Regnum regno non praescribit leges! (Jedno kraljevstvo ne može drugom kraljevstvu propisivati zakone).

Kroz tri stoljeća su Erdődy Jastrebarski ustrajno i s najvećim uspjehom branili Hrvatsku i od Turaka koji su je htjeli uništiti vojnom silom, i od novovjeraca luterana koji su je htjeli razdvojiti i otrgnuti od katoličke Crkve. Odakle Erdődyma, posebno Tomi Erdődyju, onolika snaga, smionost i ustrajnost? Odgovor je samo jedan. Nepokolebivu snagu davala im je Marija, presveta Bogorodica. Kako?

Dosta je da pažljivo prolistamo povijest prastarog hrvatskog svetišta Majke Božje u Volavlju kod Jastrebarskog, i povijest svetišta Majke Božje Škapularske u samom Jastrebarskom, pa će nam sve biti jasno.

O svetištu Majke Božje u Volavlju već smo pisali. Početke tog svetišta moramo tražiti već tamo u 12. stoljeću, prije 800 godina. Čim su Erdődy, u prvoj polovici 16. stoljeća došli u Jastrebarsko, preuzeli su patronat nad tom Gospinom crkvom, za nju su se brinuli. Pod patronatom Erdődyjevih mala kapela prerasla je, u baroknom razdoblju, u pravu crkvu. Volavsko svetište je grof Mirko Erdődy (oko 1670) posebno nadario, povećao, i predao na čuvanje franjevcima u Jaski (kraći naziv za Jastrebarsko). Sredstva za monumentalni glavni oltar darovao je također Mirko, a sam oltar podigao je Aleksandar Erdődy. Oltar sv. Ivana Nepomuka, postavljen god. 1741, darovao je Juraj Erdődy.

Što se tiče samostana i samostanske crkve Gospina Uznesenja u samom Jastrebarskom, njihova je povijest usko vezana uz obitelj Erdődy. Ta je crkva poznata kao svetište Majke Božje Škapularske. Samostan u Jaski osnovao je Petar Erdődy, hrvatski ban (1557-1567), i predao ga dominikancima. Dominikanci su zbog turske opasnosti samostan brzo napustili. Napušteni samostan predao je franjevcima Toma Erdődy. Bilo je to godine 1575. Toma će kasnije postati hrvatskim banom. Odmah ćemo spomenuti da su

se i poslije Tomine smrti njegovi baštinici i dalje brinuli za Gospinu jaskansku crkvu i samostan, na primjer, Sigismund Erdődy i Mirko Erdődy u 17. stoljecu, te Đuro i Ljudevit Erdődy u 18. stoljecu.

Toma Erdody, hrvatski ban i pobjednik kod Siska, rođen je god. 1558, sin bana Petra i Barbare rođene Alapić. Bio je očito pod Marijinom zaštitom i od nje izabran da se brine za hrvatski narod u onim užasnim časovima njegove povijesti. Niknuo je iz obitelji koja se odlikovala pobožnošću prema Gospi, pa je takav bio i Toma. Kako smo već spomenuli, Erdődy su se kroz nekoliko stoljeća brinuli za dva Gospina svetišta, i za ono u Volavlju, i za ono u Jaski. U svemu tome sudjelovao je i Toma. Posebnu brigu pokazao je za Gospino svetište u Jaski. Kad su dominikanci otišli, Toma je ubrzo doveo franjevce, jer nije htio da Marijino svetište ostane bez čuvara. Ali s tim njegova briga i ljubav prema Gospinu svetištu nije završila. Toma je godine 1593. obnovio Gospinu crkvu. Zanimljivo, to je bila upravo godina njegove velike pobjede pod Siskom. Marija je štitila svog velikog štovatelja. Tomina ljubav prema Gospi očitovala se u još jednoj činjenici. U njegovo vrijeme protestantizam je silom htio prodrijeti, rascijepiti i osakatiti već ionako podijeljenu, poharanu i osakaćenu Hrvatsku. Tih godina su protestanti u Njemačkoj rušili Marijine crkve, palili njezine kipove i slike. Hrvatski staleži su se na zajedničkim hrvatsko-ugarskim saborima oštro opirali ulasku protestantizma u Hrvatsku. A povijest je zapisala da je na saboru u Požunu, god. 1609, hrvatski ban Toma Erdődy bio izazvan od protestanata, koji su silovito tražili slobodan ulazak novovjerstva u Hrvatsku. Toma je tada trgnuo mač, bacio ga na stol i povikao: »Ovim mačem branit ćemo se od te kuge, ako se pojavi u našim krajevima. Ostale su nam samo tri rijeke: Sava, Drava i Kupa. Iz jedne od njih dat ćemo novim gostima da piju.«

NADGROBNA PLOČA BANA T. BAKAČA ERDÖDIJA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Gospa je davala banu Tomi Erdődyju lavovsku snagu u obrani Hrvatske od Turčina.

Kao hrvatski ban, Toma Erdődy je u svakom času vodio neprekidnu brigu za obranu Hrvatske i u tom smislu povezivao snage pojedinih hrvatskih velikaša i njemačkih krajiških generala s hrvatskim banskim snagama. Dok je još bio posve mlad, navikao je uz svog oca vojevanju s Turcima. Odlikovao se već u 21. godini života, uz svog oca, u bitki kod Cazina (1578), i god. 1581. kod Cernika. God. 1584. postao je banom Hrvatske, Dalmacije i Slavonije. Iste godine potukao je Turke kod Slunja, a kod Ivaniča uništio glavninu odreda Ali-bega. Uspješno se borio za grad Moslavinu 1591. A njegove borbe s poturčenim istočnjakom Hasan-pašom Predojevićem, koji je htio da prožđere Hrvatsku, završile su sjajnom pobjedom kod Siska, god. 1593.

Hasan-paša Predojević je godinu dana prije, 1592, na prijevaru bio osvojio Bihać i u njemu izvršio pokolj nad nevinim stanovništvom. Htio je osvojiti Sisak, što bi po svoj prilici značilo konac Hrvatske. Vojske su se srazile pod Siskom 22. lipnja, 1593, u 1 sat o podne. Kršćanska vojska brojila je 5.000 momaka, turska blizu 40 tisuća. U samom gradu Sisku bilo je malo vojnika, pod zapovjedništvom zagrebačkih kanonika. Hrabro su se borili. Isticali su se kanonici Mikac i Đurak. Kad se pod Siskom zametnula bitka, prve su navalile hrvatske čete s Tomom Erdődyjem na čelu. U oštroj borbi Turci su bili brzo potisnuti, dali su se na bijeg preko Kupe, gdje ih se većina potopila, a među njima i krvoločni Hasan-paša.

S tom kršćanskom pobjedom kod Siska, velike uspješne turske navale na Hrvatsku zauvijek su prestale. Marija se zauzela za hrvatski narod preko svog izabranika bana Tome Erdődyja.

Ona zagrebačka široka a kratka ulica što se uspinje na Kaptol i vodi do katedrale, nosi Tomino ime (Toma Erdődy Bakač).

Grob Tome Erdődyja, s prekrasnom nadgrobnom kamenom pločom koja predstavlja njegov lik, nalazi se u zagrebačkoj katedrali.

Sastav euharistijske molitve

Piše: Marijan STEINER

Prije nego što prikažemo sastav euharistijskih molitava, valja nešto reći o njihovu broju. Kod nas su zasad u uporabi četiri kanona (anafore) kao i tri euharistijske molitve za Mise s djecom. U pojedinim zemljama Rim je odobrio i neke druge misne kanone.

Prva euharistijska molitva (Rimski kanon) potječe iz 4. st. Njegova bitna oznaka je u tome što su hvalbeni i zahvalni elementi stavljeni u predslovlje, dok sav preostali dio kanona ima naglašeno žrtveno obilježje.

Drugi kanon je preuređena anafora sv. Hipolita Rimskog iz njegove »Apostolske predaje« (početak 3. st.). Spada među najuspjelije euharistijske molitve.

Treći kanon je posve nov, a četvrti je sastavljen na osnovi istočnih anafora (osobito sv. Bazilija). U njemu je predočena cijela povijest spasenja od stvaranja do Kristova otkupljenja. Ima naglašeno hvalbeno i zahvalno obilježje.

Sve spomenute euharistijske molitve nastale su nakon Koncila, osim prve, koja je prije toga bila jedina anafora u rimskoj liturgiji.

UVODNI DIJALOG I PREDSLOVLJE

Svaka euharistijska molitva započinje dijalogom misnika i zajednice. Svećenik pozdravlja narod s »Gospodin s vama«, a zajednica mu uzvraća »i s duhom tvojim«. Riječi »gore srca« vrlo su znakovite, jer pozivaju vjernike da se pridruže nebeskoj liturgiji. »Prema NZ postoji vječna nebeska, kozmička liturgija – liturgija hvale, zahvale i klanjanja koju slavi eshatološka zajednica spašenih (usp. Heb i Otk). Zemaljska je liturgija u određenoj vezi s nebeskom, bilo da se nebeska 'snizuje' do naše zemaljske bilo da se zemaljska 'uzdiže' do nebeske« (P. Bašić). Dijalog završava pozivom svećenika na davanje hvale Bogu.

U predslovlju predvoditelj slavlja proglašuje pred zajednicom divna Božja djela, odnosno neki vid otajstva spasenja. To treba pobuditi zahvalnost vjernika.

SVET

Slavljenju Boga za sva dobročinstva pridružuje se puk koji skupa sa svećenikom govori ili pjeva veličanstvenu pjesmu »svet, svet, svet...« u čast Bogu (tekst je nadahnut prema Iz 6, 3). Drugi dio ove molitve je »blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje«. Ove riječi podsjećaju na klicanje mnoštva Gospodinu Isusu prigodom ulaska u Jeruzalem, na Cvjetnicu. Gospodin u svakom misnom slavlju obnavlja svoj dolazak među nas i ujedno najavljuje da će konačno doći na kraju vremena.

POSVETNA EPIKLEZA

Poslije »svet« nastavlja se iskazivanje hvale Bogu započeto predslovljem. Uskoro slijedi molitva koju nazivamo »epikleza« (zaziv Duha Svetoga). Svećenik u ime zajednice moli nebeskog Oca da se udostoji svojim Duhom posvetiti i pretvoriti kruh i vino u Tijelo i Krv Kristovu. Upravo je vlastitost treće božanske osobe, Duha Svetoga, da podjeljuje svetost, da posvećuje.

Epiklezu prati polaganje ruku nad kruhom i vinom. Ova se kretnja vrši u gotovo svim sakramentima, a označuje predavanje darova Duha Svetoga. Susrećemo je već u Djelima apostolskim prigodom uspostave đakona (Dj 6, 6).

IZVJEŠTAJ O USTANOVLJENJU (POSVETA)

»Kristovim riječima i radnjama ponazočuje se Posljednja večera na kojoj je Krist Gospodin ustanovio otajstvo svoje muke i uskrsnuća, kad je apostolima dao da blaguju njegovo Tijelo i piju njegovu Krv pod prilika-

ma kruha i vina, te im ostavio nalog da to otajstvo nastavljaju.« (Opca uredba Rimskog misala, 55d) Krist, koji je prisutan u svećeniku, sam govori kroz misnikove riječi posvete. Izvještaj o ustanovljenju Euharistije ne pripovijeda samo što se zbilo na Posljednjoj večeri, već te riječi stvarno i vrše po Duhu Svetom ono što izražavaju.

Posljednja večera bila je povezana s Isusovom mukom i žrtvom na križu. Obred posvećenja u Misi uvodi nas u ozračje muke (»one noći kad je bio predan«), a nakon toga istaknuto je žrtvovanje: »Tijelo koje će se **za vas predati**« i »Krv koja će se **za vas proliti**«. Gospodin je na Posljednjoj večeri prethodno na obredni način izvršio žrtvu koju će prinijeti na križu. Obavljajući euharistijsko slavlje mi ponazočujemo, uprisutnjujemo jedinstvenu kalvarijsku žrtvu.

Podizanje posvećenog kruha i kaleža nakon riječi ustanovljenja javlja se tek početkom 12. st. Time se željela naglasiti Kristova nazočnost pod euharistijskim prilikama i istaknuti središnja točka misnog slavlja.

Nakon svećenikovih riječi »tajna vjere« puk upućuje poklik Kristu. Inače je cijela euharistijska molitva upravljena Ocu nebeskom.

SPOMEN-ČIN I PRINOS

Slijedi spomen-čin ili »anamneza kojom Crkva izvršuje nalog što ga je preko apostola primila od Krista Gospodina, slavi spomen na samog Krista, sjećajući se poglavito njegove blažene muke, slavnog uskrsnuća i uzašašća na nebesa«. (Opća uredba, 55e) Ono što je sam učinio na Posljednjoj večeri, Gospodin je povjerio svojoj Crkvi riječima: »Ovo činite meni na spomen.« To nije samo spomen prošlog događaja, već događaj koji neprestano traje, a misni obred ga čini nazočnim.

Prinos ili prikazanje žrtve usko je povezan s pojmom spomen-čin. Crkva »prikazuje neokaljanu žrtvu Ocu u Duhu Svetom. Crkva hoće da vjernici ne samo prikazuju neokaljanu žrtvu nego da se nauče prinositi sami sebe pa da se po Kristu posredniku iz dana u dan usavršuju u jedinstvu s Bogom i među sobom, da napokon Bog bude sve u svemu.« (Opća uredba, 55f) Moglo bi se reći da je uz posvećenje (pretvorbu) prikazanje žrtve najvažniji čin Mise, prema kojemu teži cijelo euharistijsko slavlje. Nakon što su kruh i vino postali Kristovo Tijelo i Krv, obraćamo se nebeskom Ocu riječima: »Zahvalno ti prinosimo ovu žrtvu živu i svetu.« (III. kanon)

EPIKLEZA NAD PRIČESNICIMA

Krist nam se daje da ga možemo blagovati i tako ostvariti jedinstvo s njim i s braćom. U ovom dijelu euharistijske molitve zaziva se ponovno Duh Sveti (epikleza) da posveti pričesnike i među njima ostvari jedinstvo: »Smjerno te molimo da nas, pričesnike Tijela i Krvi Kristove, Duh Sveti sabere u jedno.« (II. kanon) Upravo je to najveći plod žrtve: jedinstvo s Kristom, te s braćom i sestrama. Nisu samo posvećeni darovi ispunjeni Duhom Svetim, nego i vjernici kako bi postali zajedno s Kristom Bogu ugodna žrtva.

MOLITVE ZAGOVORA

Anafora je u prvom redu molitva hvale i zahvale, ali Crkva se ipak usuđuje dodati i svoje prošnje. U molitvama zagovora Crkva moli najprije za papu, biskupe i svećenike, zatim za nazočne vjernike i konačno za sve ljude. Uključeni su i pokojni koji očekuju slavu uskrsnuća. Molitva zagovora povezana je i sa spomenom onih koji su već dosegli cilj, tj. s Kristovom Majkom i svecima, našim prethodnicima. Tako se Crkva na putu pridružuje molitvama slavnoj Crkvi u nebu (zajedništvo svetih).

Cijela euharistijska molitva, pa i ovaj dio, odvija se u eshatološkom ozračju jer je kršćanska zajednica neprekidno u stanju budnosti čekajući konačni Kristov dolazak.

ZAVRŠNA DOKSOLOGIJA (SLAVOSLOVLJE)

Sve anafore završavaju doksologijom, tj. davanjem slave trojedinom Bogu (slavoslovlje). Slavi se nebeski Otac »po Kristu i s Kristom i u Kristu, u jedinstvu Duha Svetoga«. Svećenik za to vrijeme drži uzdignuto posvećene darove dajući Bogu »svaku čast i slavu u sve vijeke vjekova«. Zajednica kliče: »Amen!« (Tako je!) To je najvažniji od svih usklika puka u euharistijskom slavlju. Stoga se u Rimu, na papinskoj Misi, običava ovaj poklik pjevati tri puta. Okupljena zajednica time potvrđuje i pristaje uz sve ono što je misnik u njezino ime izgovarao u euharistijskoj molitvi. Tim svečanim poklikom završava kanon (anafora, euharistijska molitva).

Srce Isusovo osvaja

Jean-Rodolphe Kars, umjetnik glasovira i pianist svjetskoga glasa, ovako o sebi izvješćuje: »Rođen sam u austrijskoj židovskoj obitelji u Beču. Moji roditelji bijahu 'asimilirani' Židovi. To znači da su njihovi stari davno prije napustili život po vjeri. Dakle, nisam u mladosti primio nikakvog vjerskog odgoja. Već od svoje sedme godine počeo sam svirati na glasoviru. Piano bijaše moj idol. U jedanaestoj godini već sam na Konzervatoriju u Parizu. Tu sam završio sve svoje studije. Zatim su uslijedili koncerti i moja glazbena karijera bijaše na pomolu. Putovao sam po mnogim zemljama i svirao ili solo komade, ili u orkestrima, u radio-emisijama itd. Glazba me bijaše tako osvojila da me ništa drugo nije zanimalo.

U lipnju 1976. susreo sam se s jednim engleskim katolikom, ocem obitelji, koji je istinski prakticirao svoju vjeru te je nastojao i druge za to pridobiti. Bio je pravi apostol. Provedosmo skupa cijelo jedno popodne u prijateljskom razgovoru. Znao je osvojiti dušu svakoga tko bi se s njim upustio u razgovor, a bijaše zaista 'potkovan' u vjersko-moralnim temama. Način na koji mi je prikazao Isusa Krista probudio je u meni zanimanje za religiju, za kršćanstvo, za Spasitelja svijeta. Toga dana uđe Bog u moj život. Bijaše to točno 9. lipnja 1976. Iste večeri osjetih da više nisam onaj čovjek koji sam bio od rođenja do tog dana. Bio sam nevjernik, alergičan na sve što bi dolazilo od vjernika i od Crkve. Ali, odsad počinje moj novi život. Ubrzo sam zaželio što bolje upoznati Isusa Krista i odlučih provesti nekoliko dana, zapravo jedan tjedan, u duhovnim vježbama jer sam doznao da se u tišini i miru čovjek može zaista lijepo razgovarati s Bogom i sa svojom dušom. Posljednjeg dana duhovnih vježbi, 25. ožujka 1977, na blagdan Navještenja, za vrijeme Mise na kojoj sam prisustvovao izdaleka, osjetio sam, skoro fizički, Isusovu prisutnost u sebi. Osjetio sam ljubav Srca Isusova. Slatku i snažnu prisutnost u isto vrijeme. Mogu reći da se Isus zaista uselio u me toga dana...

Od tog časa nestade iz mog srca predrasudâ protiv vjere, protiv kršćanstva, protiv Crkve. To nisam u stanju precizno izraziti. To za mene bijaše objava Istine! Postadoh učenik Duha Svetoga koji me je tako toplo poučavao o Kristovoj ljubavi prema ljudima, a posebno prema meni koji sam bio neznalica i nevoljnik, čovjek prazne duše. Duh Sveti poučio me je i o ulozi Djevice Marije, o ulozi svećenika, o ulozi pape. Iz tišine duhovnih vježbi u opatiji Tamie en Savoie vratih se u Pariz kao potpuno drugi čovjek. U Svetištu Srca Isusova na Montmartre susreo sam se s jednim svećenikom kojeg sam zamolio da me priprema za krštenje. Nakon uspješne priprave, bijah kršten 21. prosinca 1977. u Bazilici Srca Isusova, u kojoj mnogi rasipni sinovi pronađu Isusa.

Tijekom svoje glazbene karijere imao sam priliku upoznati glazbena djela nekih vjernika. Tajne vjere polako su mi postajale sve bliže. Nakon mog krštenja shvatio sam kako moje zvanje glazbenika bijaše zapravo put k Bogu koji je nestvorena ljepota. Čudno, nisam mogao svirati pred mnoštvom bez molitve.

Dvije godine nakon mog krštenja, na kraju jedne Mise, čuo sam nutarnji glas Isusov koji me zvao na potpuno predanje Srcu Isusovu. Godine 1980. izabrao sam Krista da on u mom životu zauzme prvo mjesto, a glazba neka bude sredstvo kojim ću ljude privoditi k Bogu. Odlučio sam završiti svećeničke škole. Kad sam ih uspješno završio, postao sam svećenik Kristov 29. studenoga 1986. u svetištu Paray le Monial gdje se objavilo Srce Isusovo i požalilo se na nemar ljudi, pa i kršćanâ, prema njegovoj božanskoj ljubavi. I sada sam duhovni pomoćnik u tom svetištu! Lijepo je u službi Kristovoj! Tu više uživam nego u bilo kojem glazbenom komadu. Lijepo je osvajati Evanđeljem svijet! Ljepše nego producirati glazbom, sviranjem, pjevanjem. Lijepa je glazba, ali ona treba služiti Bogu i ljudima. Treba osvajati svijet za Krista! I ja se toga sada zdušno pridržavam. Uživam kad ustanovim da sam nekome pomogao da se približi Srcu Isusovu. Raspeti i uskrsli Krist želi po nama osvajati svijet. Sretan sam što svojim rukama mogu držati živo Srce Isusovo u Misi i tim rukama svirati njemu u čast.«

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Bilo je ljetos

POVORKA JE KRENULA IZ ZUPNOG DVORA PREMA CRKVI. NAPRIJED IDU MLADICI I DJEVOJKE U NARODNOJ NOŠNJI, A ZA NJIMA BISKUP JOAKIM SEGEDI OKRUŽEN SVEĆENICIMA

Blagdan je Velike Gospe u Belici, u Međimurju. U 10 sati mnoštvo ljudi ispunjalo je crkvu te sav prostor oko crkve i župskog dvora. Tu su dočekali umirovljenog biskupa križevačkog Joakima Segedi koji je došao na proslavu Velike Gospe i zaključnu svečanost Marijine godine u župi. Narod je bio duhovno pripremljen na slavlje jer se prijašnjih dana održavala obnova misija.

Pozdrav časnom gostu, zamjeniku zagrebačkog nadbiskupa i metropolita kardinala Fr. Kuharica, izrečen je pred župnim dvorom. Biskupa su pratili okolnji župnici: dekan Ignacije Hrastić, franjevački gvardijan iz Čakovca Egidije Biber, župnik iz Podturna Ivan Grščić, župnik iz Male Subotice Đuro Vukalović, župnik iz Sv. Jurja u Trnju Stjepan Markušić. Domaćin slavlja je bio domaći župnik Franjo Mrvčić.

Najprije je domaći sastav limene glazbe odsvirao Papinu himnu a zatim i himnu Međimurja. U procesiji do crkve pjevana je pjesma »Do nebesa«. Pred crkvom su opet svirači odsvirali »Evo veliki svećenik«. Pred oltarom biskupa su pozdravila lijepim recitacijama djeca iz Belice i Dekanovca obučena u narodnu nošnju. Potom je dobrodošlicu gospodinu biskupu izrazio i domaći župnik kao domaćin slavlja. On je u govoru napomenuo kako Marija nikad u povijesti nije napustila svoje, pa neće ni nas napustiti ako budemo njezina vjerna djeca i izvršitelji zakona ljubavi koji nam je dao Isus.

Potom je započela koncelebrirana Misa koju je predvodio Biskup, a pjevali su domaći pjevači. Biskup je u propovijedi naglasio poziv svima na svetost. Marija je u tome uzor, poziv i svjedočanstvo da je to moguće. Prva je postigla ono što može svatko od nas ako kročimo pravim putem.

Za vrijeme Mise, kao i prijašnjih dana za vrijeme misijske obnove, podijeljeno je oko 2500 pričesti. Misno slavlje završeno je s »Tebe Boga hvalimo«, domovinskom himnom »Lijepa naša« i pjesmom »Zdravo, Djevo«. Mariji u čast pjevalo se tako dugo dok se mnoštvo nije razišlo.

Sudionik

BISKUPA SU U SVOJOJ SREDINI OSOBITOM SRDAČNOŠĆU POZDRAVILI MLADI ŽUPE BELICE

Sv. Terezija na Vežici, u Rijeci

Rijeka sa svojom okolicom ima oko 200 tisuća stanovnika. Većina je, dakako, katoličke vjere, te gradski dekanat broji 20 župa. Vjera je na Rijeci manje no inače uvjetovana sociološkom ili krajevnom pripadnošću, te je uglavnom stvar osobnog uvjerenja. To znači da se izvana manje očituje, a to opet navodi na pomisao da su stanovnici našeg najvećeg lučkog grada prema vjeri jako ravnodušni. Dakako da ima puno ravnodušnosti, kako kod starinaca tako i kod pridošlica, ali Riječani su u svemu naučili živjeti bez velikih osjećajnih plima i oseka. Nastoje raditi i izgrađivati sebe i svoj grad, a to ih kao ljude čini uspješnima i dragima.

Jedna plima na Rijeci ipak raste, iako nevidljiva za turističke oči, a to je zanimanje mladih za vjeru. Župnik Vežice, vlč. Dinko Popović, nije samo jednom doživio da ga za krštenje zamoli djevojka ili mladić od svog djetinjstva poznat kao dijete iz obitelji vjerski posve ravnodušne. Bog nalazi put do duša i onda kad ljudi svojom ravnodušnošću poruše sve mostove.

Vežica se sastoji od dva naselja i dvije župe: Donja i Gornja Vežica. Donja Vežica sa župnom cvrkvom Sv. Male Terezije ima barem minijaturni župni stan, dok Gornja Vežica nema ni takvog stana nego samo prastaru crkvicu Sv. Križa. I nju je bilo teško obraniti pred modernim Vandalima, ali se strpljivost ipak isplatila. Tako se Vežičani nadaju da će im biti nagrađeno i strpljivo čekanje dozvole za gradnju dolične crkve, a molbu kod građanskih vlasti uložili su već pred 19 godina. Oni na Turniću, na zapadnom dijelu grada, čekali su četvrt stoljeća – i dočekali!

Vežica je župa radnika, intelektualaca i đaka. Tu je, osim starinaca, puno pridošlica iz Dalmacije i s Krka. Svi su oni zavoljeli svoju jednostavnu župnu crkvu kao svoj dom, a to su i ove godine pokazali na blagdan Sv. Male Terezije. Tri put su je ispunili svojim molitvama, pristupali u njoj sakramentu pomirenja s Bogom i ljudima, kao i stolu Gospodnjem. U crkvi se snabdiju i vjerskim tiskom koji je obilato zastupljen. Glasnika primaju 50 komada. Večernju Misu predvodio je gospodin Nadbiskup, a predstavnici župe iskoristili su priliku i čestitali mu 50. obljetnicu misništva.

Kakogod su povezani sa svojom župnom crkvom, Vežičani su ipak otvoreni i za zbivanja po drugim dijelovima grada, rado odlaze na susjedni Trsat i vole hodočašća. Duboko su svjesni da tvore živu zajednicu vjere i da pripadaju Crkvi u Hrvata.

TINO

ŽUPNA CRKVA SV. TEREZIJE NA VEŽICI VEOMA JE JEDNOSTAVNA ALI UKUSNO UREĐENA, I VJERNICI RADO DOLAZE NA SV. MISU

Razgovor s nadbiskupom - jubilarcem

Riječko-Senjski nadbiskup monsinjor Josip Pavlišić slavi ove godine zlatni jubilej svoga misništva. Kao odgojitelj u pazinskom sjemeništu, župnik u Istri i biskup – te nadbiskup – na Rijeci, nikad se nije odvajao od naroda. On je svjestan da je poslan narodu i onda kada taj susret nije lagan. Ipak nije samo nekakav »pučki misnik«, nego svoje poslanje gleda veoma široko kao što i jest. On se uvijek nada uspjehu te ide naprijed i onda kad mu vjetar puše oštro u lice. Na brizi ima najteže područje Hrvatske: grad koji slovi kao vjerski ravnodušan, brda koja su rijetko nastanjena, krajeve koje je rat strašno opustošio a poratno doba još i ispraznilo, obalu naseljenu na sjeveru i posve pustu na jugu.

– Gospodine Nadbiskupe, recite nešto o prednostima grada Rijeke za život Crkve u njoj.

+ Tih prednosti svakako ima. Uzmite samo povoljnu klimu koja vjernicima omogućuje da i zimi nesmetano sudjeluju na službi Božjoj, a mladi na vjeronauku, što nije moguće u brdovitom zaleđu gdje su zime veoma surove.

Središnji, i ujedno najstariji dio grada, ima četiri velike i znamenite crkve, a sve četiri su blizu luke, željezničkog i autobusnog kolodvora. Bilo bi bolje da one nisu tako blizu jedna drugoj. Sve su te crkve cijeli dan otvorene, a posjećuju ih ne samo turisti nego i vjernici da se u miru pomole, da se ispovijede, nabave vjerski tisak itd. Nad gradom dominira Trsat s glavnim marijanskim prošteništem u nadbiskupiji. Izvan gradske jezgre ima još crkvi, a nedavno je posvećena i nova na Turniću. To je prva nova crkva poslije rata na Rijeci. Grad se od rata na ovamo početverostručio te ima 24 župe, ali sve župe nemaju odgovarajuće sakralne prostore. Predgrađa donekle spasavaju stare crkvice koje su ondje podignute u prošlim vjekovima, ali Gornja Vežica, Orehovica, Pehlin, Srdoči, Dražica – nova i velika naselja, vape za sakralnim prostorom.

Rijeka je metropolitski grad, a i to je prednost. Ima šezdesetak svećenika – svjetovnih i redovničkih. Nisu svi izravno u pastvi jer neki imaju i druga zaduženja, ali se prema mogućnostima, ipak svi uključuju i u pastvu. Tu je dijecezansko bogoslovsko sjemenište i srednjoškolsko sjemenište oo. salezijanaca, samostani časnih sestara i druge ustanove kojima šire područje nadbiskupije jako oskudijeva. Samostanske crkve po gradovima, pa i u Rijeci, uvijek su svojevrsno otvorene ispovijedaonice, a život u Božjoj milosti ipak je od svega najvažniji.

– Rijeka, takva kakva jest, sigurno ima i nedostataka koji ne pogoduju životu Crkve i napretku vjere.

+ O da. Život Crkve na Rijeci veoma se razlikuje od života u drugim hrvatskim crkvenim središtima kao što su Zagreb, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik... U tim gradovima biskupska su sjedišta već duga stoljeća, a Rijeka ga je dobila »jučer«. Zato ona nije imala ni onog duhovnog i kulturnog poticaja koji stvara fizionomiju grada – daje mu jednu

NADBISKUP JOSIP PAVLIŠIĆ STAO JE BEZBROJ PUTA PRED SVOJ NAROD DA MU JEDNOSTAVNIM I RAZUMLJIVIM RIJEČIMA NAVIJESTI RADOSNU VIJEST

dušu. Ukinućem isusovačkog reda Rijeka je izgubila i na prosvjetnom planu. U gradu nije bilo redovničke zajednice koja bi zračila i privlačila većinski hrvatski narod, a talijanski i madžarski elementi usporavali su skladan duhovni razvoj grada. Voljom unutarnjih i vanjskih sila Rijeka je bila i oduzeta svom prirodnom zaledu i hrvatskom narodu, pa je i to ostavilo posljedice.

Poslije rata stanovništvo grada se znatno izmijenilo i uskoro učetverostručilo. Kao industrijski i pomorski grad Rijeka privlači poput magneta. Novonadošlim ljudima nije se lako snaći u kratko vrijeme, stvoriti poznanstva i aktivan suživot s ljudima drugačijih navika, običaja i svjetonazora. Ipak, mnogi pridošlice svojom su živom vjerom budili i ponešto tromije vjernike starosjedioce. Rijeka je, na žalost, više »potrošač« negoli »proizvođač« duhovnih zvanja. Gotovo svi svećenici, redovnici i redovnice došli su iz drugih krajeva. Veliki lučki grad otvoren je i onim negativnostima koje donose stranci, inovjerci i bezvjerci – ako ne poštuju vlastitu savjest.

– A kako je na širem području koje je inače veoma prostrano? Je li svuda živa svijest o mjesnoj Crkvi (nadbiskupiji)?

+ Područje naše nadbiskupije uistinu je prostrano i raznoliko. Odmah od mora dižu se planine koje dosežu i do 1000 metara visine. Gore je klima surova, a zimi su neke prometnice zametene i po mjesec dana. I ljudi su različiti. Tu se susreću čakavci, kajkavci i štokavci; starosjedioci i pridošlice. Katolici su najbrojniji, ali je i znatan broj pravoslavaca. Samo da spomenem i ovo: Drenova, novo gradsko naselje, ima velik broj muslimana koji su do jučer ondje bili nepoznati.

UVOD U SVEČANI BLAGOSLOV NOVOG BOGOSLOVNOG SJEMENIŠTA NA RIJECI

Gorski Kotar, Kordun i Gacka pretežno su katolički, Lika je jako izmiješana, a Krbava je pretežno pravoslavna. Sva ta izmiješanost koja nije ni bez povijesnih trauma i prisutnih strahova, od katolikâ traži svagdanje snalaženje za život i svjedočenje vjere. Moja je misao naročito usmjerena prema nekadašnjoj kolijevci vjerskog i kulturnog života Hrvata – prema Lici i Krbavi. Senj je stara biskupija i žarište glagoljaštva, u Udbini je biskupsko sjedište od 1185. do katastrofe na Krbavskom polju 1493. godine. Tada se biskup Krištofor mora povući pred Turcima, i mijenja sjedište dok ne stiže u Novi Vinodol. Njegov biskupski pacifikal i gotski biskupski štap samo su dragocjeno zrnce koje se sačuvalo da i danas svjedoči što je na tim područjima upropašteno. Rasap hrvatske države i naroda nakon krbavske katastrofe kao da još traje. Nekad cvatuća kultura i Crkva nikad se nije uspjela obnoviti, a Krbavsko polje nije preraslo u mit koji bi okupljao. Temeljito brisanje hrvatske kulture i katoličke vjere uspjelo je vjerojatno zato jer se odande povukao biskup. Nije to učinio bez velike nevolje, a Turčin je znao da, je tu pogodio u srce Hrvatske. Ne zaboravite da je na tim prostorima, osim biskupije, bilo i više samostana – čega danas nema! Godine 1363. u Ličkoj Ostrovici rukom je napisan prekrasan misal kneza Novaka, a tu su nastale i prve hrvatske glagoljaške tiskare. Tu je radio i Šimun Kožičić Benja. Sve je to mladima šire domovine uglavnom nepoznato, a što ne poznaju ono ne mogu ni cijeniti. Ne bi ni Turčin išao u te krajeve da nije imao što otimati, plijeniti, odnositi i odgoniti. Njihova je taktika uvijek bila: Rani državu u srce pa ćeš i narodu slomiti kičmu, a onda se ne može odupirati. Hrvatski se narod ipak održao i sačuvao je svoju državnost do danas!

– Gdje su, po vašem mišljenju, vjera i Crkva ipak najugroženije?

+ To je uvijek u ljudskim srcima. Vjera je dar Duha Svetoga koji se srcem prima ili otklanja. Tu ona buja ili kopni, tu – u središtu ljudskog bića.

Za neke naše krajeve i ljude znade se reći da su, u vjerskom smislu, pasivni. Tu bih spomenuo što je govorio jedan naš ugledni agronom. Po njemu, nema pasivnih krajeva, nego mogu biti samo pasivni ljudi. To bi se moglo reći i za Božju njivu. Kršćanstvo je uvijek i posvuda poželjno i prihvaćaju ga ljudi dobre volje. Ljude nekih krajeva tare glas da su nezainteresirani za vjeru u duhovne vrednote.

Moje iskustvo to ne potvrđuje. Pokušajte se tim ljudima približiti nepatvoreno evanđeoski, pa ćete se uvjeriti da u njima tinja kršćanska duša, samo je ona zapretana pod pepelom straha zbog pretrpljenih stradanja. Ljudi su se okružili zidom nepovjerenja, jer su vjernost svojim duhovnim i nacionalnim korijenima i krvlju plaćali, a nikome nije milo ugroziti svoj opstanak, izložiti život. Zato i ti ljudi koje nazvaste »zarobljenim dušama koje još nije ogrijao dah slobode«, najradije zaobiđu odgovore na »goruća« pitanja. U miješanim krajevima bilo je mnogo ozljeda i dubokih rana, osobito od 1918. naovamo, pa su i ožiljci teški. U ratu su porušene mnoge crkve i župni stanovi. Svećenici su poubijani ili protjerani. Narod je istjeran ili raseljen. Mnogih župa praktički više nema. Nastala je praznina koju je teško popuniti. Makar i sporo, stanje se ipak popravlja. Tamo gdje su se uvjerenja i pripadnosti nekad plaćala glavom, a danas su razlog zapostavljenosti, gdje nitko ne vodi računa o tvome odlasku ili nestanku, gdje si možda čak i nepoželjan, makar na svome, ljudi paze kako žive, i ne misle glasno.

Jedan me je pravoslavni paroh – u Lici – uvjeravao da Hrvatska kao država nikad nije postojala, nego da se tako zvala samo jedna pokrajina kao i Dalmacija, Slavonija... Nisam htio ulaziti u raspravu jer se njegovo uvjerenje temeljilo na krivim povijesnim informacijama, odnosno na neznanju. Spomenuvši baš ta imena, izrekao je trojedno kraljevstvo Hrvata, ali što on o tome zna! Ako je ime Hrvatska kroz povijest igdje prisutno, onda je to upravo na području današnje Riječko-Senjske nadbiskupije. Hrvati Like i Krbave toga su i danas svjesni i time se ponose, ali im je teško što je Lika zbog stoljetnih razaranja postala sinonim zaostalosti, tuposti i grubosti. To je nepravda! Istina je tu pod pepelom, ali je živa!

– Što Crkva čini, ili bi mogla učiniti, da potakne proces pozitivnog razvoja?

+ Zadatak Crkve uvijek je veoma delikatan tamo gdje nema dovoljno spremnosti za priznavanje istine o životu. Led se ipak topi, i molimo Boga da svojom milošću otvori ljudska srca. A evo što činimo:

Svećenici i vjenici ove nadbiskupije, zajedno sa znanstvenicima, već su obilježili nekoliko kulturno-povijesnih događaja na ovom tlu. Veoma je probuđena svijest o glagoljici kao živom svjedoku stare hrvatske kulture i samobitnosti čak u krilu zajedničke Rimokatoličke Crkve. Vjerujem da će mnogi po prvi put čuti da je senjska katedrala bila jedina na svijetu u kojoj je odlukom Sv. Stolice bilo zabranjeno služiti pjevanu Misu na latinskom, a dopušteno je bilo samo na hrvatskom jeziku.

Održan je znanstveni skup 800. obljetnice osnivanja Krbavske biskupije u Udbini i o tome je izdana monografija. Taj događaj svečano je proslavljen i na Modrušu i u Ogulinu uz sudjelovanje našeg uzoritog kardinala Franje Kuharića.

Slijedeće godine obilježit će se 300. obljetnica oslobođenja Like od Turaka, a nije daleko 500. obljetnica bitke na Krbavi 1493. godine.

U Senju je ukusno uređena izložba sakralne umjetnosti koja, svojim izloženim pisanim dokumentima i drugim predmetima, govori o razvoju vjerskog života u ovim krajevima. Obnovljena je u ratu srušena katedrala. Sada nastojimo oko obnove franjevačke crkve sv. Franje koja je također bila srušena u ratu.

Obnovom većinom uništenih crkvenih zgrada, novim kadrom svećenika, proširenjem sjemenišne zgrade u Rijeci, sređivanjem biblioteke (25.000 primjeraka) i arhiva u Senju te izložbom sakralne umjetnosti, smještajem nadbiskupijske biblioteke u Rijeci, izgradnjom doma za umirovljene svećenike, svakako je učinjeno nekoliko značajnih koraka u stvaranju preduvjeta za buđenje crkvene svijesti kod ljudi. Vjerom i molitvom nastojat ćemo da uz pomoć Bogorodice, kojoj je posvećeno više od 20 župa u nadbiskupiji, uz njezina svetišta na sv. Gori kraj Gerova, na Krasnu na Velebitu, u Oštarijama, u Mrkopolju i osobito na Trsatu, svane zora trećeg tisućljeća s dobrom nadom.

Razgovor vodio TINO

BISKUP JE UVIJEK JEDNO SA SVOJIM SVEĆENICIMA, A NADBISKUP JOSIP PAVLIŠIĆ TO JE POTVRDIO ČESTIM KONCELEBRACIJAMA

Primjer drugima

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Sve je više invalida. Posljedica je to ne samo sve brojnijih saobraćajnih nesreća i povreda na radu nego i raznih oboljenja: teške upale zglobova, distrofije mišića itd. Uvijek kad susretnemo nepokretnu osobu, budi se u nama sućut jer je takva osoba prepuštena na milost i nemilost drugima, kako mi to običavamo reći. Dok ne susretnemo invalida, ne znamo pravo cijeniti veliki Božji dar – zdravlje. Zato i zadivljuje plemenitost invalida koji ne zavide pokretnim osobama nego prihvaćaju svoju prikraćenost i djeluju u granicama svojih mogućnosti. Vjera je velika pomoć nepokretnim osobama. Mnogi iskreno izjavljuju da bez jake vjere ne bi izdržali. Pravi vjernik doista ne može biti nesretan makar bio u nečem prikraćen. On nikakvu bolest, pa ni nepokretnost, ne doživljava kao nesreću, nego u svemu pokušava otkriti svoje sposobnosti. A kad ih otkrije usmjerava ih prema višem cilju.

PET NEPOKRETNIH SESTARA

U Viljevu, kraj Donjeg Miholjca, na tzv. »Čardi« živi obitelj Petreković.

Donekle sam upoznat sa situacijom u toj kući.

Ulazim u dvorište i odmah ugledam četiri odrasle djevojke u kolicima. Sjede i razgovaraju. Čini mi se da ću ih omesti u njihovu razgovoru pa malko oklijevam. Ipak im pridem i predstavim se. Iznenadile su se pohodu svećenika kojeg ne poznaju, ali su, uz nešto oklijevanja, pristale na razgovor.

Ušli smo u kuću. Mene je najviše zanimalo kako to da su sve četiri posve nepokretne. S njima je i majka koja im kuha, a pomaže joj kći koja se još kreće ali, kažu, neće ni ona moći dugo. Saznam odmah da imaju još jednu sestru koja je u Zagrebu u domu (Trnje), isto tako nepokretnu. Dijagnozu nije lako dati. Kažu jednostavno: distrofija mišića. Evo imena i godina nepokretnih sestara koje sam našao u kući: Kata, 45; Vera, 40; Ivanka, 32; i Reza 30 godina. Nepokretnoj sestri koja živi u domu u Zagrebu ime je Ana. Njoj su 43 godine. Tri su njihove sestre zdrave i udane: Mara ima 50 godina, Ceca 46 godina i Slava 36 godina. Zdrava sestra, koja živi u kući s četiri nepokretne, zove se Nada i 28 joj je godina. I njezino se stanje sve više pogoršava te su svi uvjereni da će uskoro i ona postati nepokretna i da će morati u kolica. Imale su i jednog brata. Zvao se Jozo, a umro je 1982. u 32. godini života.

OVO NIJE U TOPLICAMA ZA LIJEČENJE REUMATSKIH BOLESTI, NEGO U DVORIŠTU OBITELJI PETREKOVIĆ. PET SESTARA PROVODI ŽIVOT SJEDEĆI U BOLNIČKIM KOLICIMA, POD BRIGOM DOBRIH LJUDI, A NADASVE SVOJE MAME

Njihova je mama iz Viljeva, a otac se priženio iz Gole.

Budući da ih je u obitelji toliko oboljelih od iste bolesti, zaključio sam da mora biti nešto nasljedno. Međutim, kažu da bolest nije nasljedna, a liječnici priznaju da lijeka nema i da im se ne može pomoći.

Zanimalo me također od čega žive, da li primaju kakvu socijalnu pomoć, kako se uzdržavaju? Socijalna pomoć je doista jadna: 120 tisuća dinara za sve četiri bolesnice u kući. Lako je bilo dok je otac bio živ jer on je obrađivao zemlju. Ali, nakon što je 1981. umro, nastale su ekonomske poteškoće. Sada daju zemlju u napoličarstvo. Iako same ne mogu raditi, nije im dosadno. Vrijeme najviše iskorištavaju izradom goblena koje prodaju.

»MORAMO BITI PRIMJER DRUGIMA«

Zatekao sam ih vedre i raspoložene, a to me ugodno iznenadilo. Kažu da im se i drugi čude kako mogu biti tako raspoložene. Priznaju da im nekad bude prilično teško. Najteže im je zbog mame koja je već na rubu svojih sila: živci sve slabiji, a i godine su tu. Ni mlađoj sestri, koja mami pomaže u posluživanju svojih sestara, nije lako. Pitanje je dokle će ona uopće moći, jer i na njoj se javljaju znaci bolesti. Kata, najstarija od četiri bolesnice, kaže da su primile taj križ iz Božje ruke. Mada su se pomirile s takvom situacijom, ponekad im bude teško: »Bude i dosta teško. Nekad bolje, nekad gore. No, znam: ne smijem popustiti jer bi onda bilo još gore. Sve prikazujemo Bogu. Moramo biti primjer drugima. Kolikogod možemo, nosimo svoj teški križ. Mami bude teško. Živci je ostavljaju. I oglušila je pa nas ne čuje i ne razumije...«

Pomislio sam da zavide osobama koje se mogu kretati. Kata uvjereno odgovara: »Ne zavidimo drugima. Ponekad se osjećamo zadovoljnije od njih. Drago nam je da si drugi mogu zaraditi kad već mi ne možemo. Osim toga, oni se tako često i razočaraju. Puno nam znači kad nas posjeti svećenik, vlč. Ivan Gerek iz Susedgrada...« I domaći župnik vlč. Nikola Grlica im povremeno donese utjehu vjere, svetu Pričest.

PRIHVATILE DJEVIČANSTVO

Posebnih bolova nemaju. Reklo bi se da su posve zdrave, a one se ne mogu kretati. Pretpostavio sam da im nije bilo lako pomiriti se s prisilnim djevičanstvom u svijetu. »Djevičanstvo nije bilo za nas nikada poseban problem. Pobolijevale smo redovito od dvanaeste godine pa nismo ionako nikamo mogle ići, niti smo se izlagale ikakvim težim iskušenjima. Mi se nekako drukčije osjećamo nego zdravi ljudi. Osim toga znamo da mnogi u braku nisu sretni, pa nemamo nimalo razloga da im zavidimo.«

»Imate li nade u ozdravljenje?« – upitao sam ih. »Liječnici ne daju nikakve nade«, odgovorile su, »samo Božja volja!«

Čitateljima – i svima – poručuju da se mole za mir i pravi život po Božjem zakonu, svima žele više vjere u Boga, kako bi lakše prebrodili sve životne poteškoće. »Strpljen – spašen!«

Velika devetnica Srcu Isusovu

14. rujna 1989. navršava se sto godina od posvete sarajevske katedrale Presv. Srcu Isusovu. Da bi se duhovno pripravili za taj veliki datum Vrhbosanski ordinarijat i katedralna župa organiziraju Veliku devetnicu Srcu Isusovu. Devetnica se sastoji od »Svete ure« uoči prvog petka u mjesecu koja počinje u 17 s. i sv. Mise u 18 s.; na prvi petak bit će Misa u 18 s. pod kojom će biti dolje naznačene tematske propovijedi i Euharistijski blagoslov.

7. 10. 1988. – Stadlerovo nastojanje oko vjerske obnove u Bosni preko pobožnosti Srcu Isusovu, dr. M. Zovkić, generalni vikar;

4. 11. 1988. – Biblijsko-teološki temelj pobožnosti Srcu Isusovu, dr. A. Šarić;

2. 12. 1988. – Zlo i grijeh u svjetlu ljubavi Božje, dr. A. Komadina;

6. 1. 1989. – Patnja bolesnih i starih u znaku križa Isusova, dr. Ž. Puljić;

3. 2. 1989. – Ljubav Isusova u kršćanskoj obitelji, vlč. V. Puljić;

3. 3. – Vjerničko zauzimanje za humaniji svijet, dr. P. Sudar;

7. 4. 1989. – Vjera kao kršćansko usmjerenje među ljudima drugih uvjerenja, mr. A. Pavlović;

5. 5. 1989. – Zašto smo svi Crkva?, dr. F. Topić;

2. 6. 1989. – Što iza smrti?, dr. S. Kušar.

Svećenička osobna Euharistija

Neka naslov nikoga ne zabrinjava. Riječ je o onoj istoj Euharistiji po kojoj poslije krštenja otajstvo Utjelovljenja dosiže za nas osobno svoj vrhunac u Pričesti, te postajemo »narod Božji« (1. Petr. 2,9) i »djeca Božja«. (1. Iv 3,2) Rekao bih da se time vraća čovjeku ono »stablo života«, koje mu je oduzeto padom pod »stablom spoznaje dobra i zla« o kojemu govori Biblija. Otkako je čovjek, prevaren, jeo s tog stabla i bio istjeran iz vrta edenskoga (Usp: Post- 3,22), čovjekova stremljenja tragaju za »eliksirom života«, ne bi li presjekla obruč koji čovjeka sputava i čini ga na Zemlji patnikom. No, moramo se pomiriti s porukom psalmiste da je život na Zemlji redovito patnja. Traje obično do 70 godina a samo za neke do 80 unatoč svom napretku medicine, higijene i tehnike. Ipak, svećenik je osobno ugrađen u to otajstvo na poseban način.

Euharistija, tijesno vezana za sakrament svećeničkog reda, ne obuhvaća samo sv. Misu kao čin zahvale, što inače znači riječ Euharistija, nego i svetu Pričest kao vrhunac Euharistije i, naravno, Utjelovljenje, zatim klanjanje, teoforične procesije i sve oblike štovanja Euharistije. Ona i jest zahvalni čin jer ona je spomen-čin prve Pashalne večere, zahvale pred odlazak iz egipatskog progonstva, putovanja kroz pustinju u obećanu zemlju, u slobodu. Toj Pashalnoj večeri Isus je na Veliki četvrtak dao pečat i snagu euharistijskog sakramenta koji će se u neprekidnim misama pronositi diljem svijeta kao mana kroz životnu pustinju prema obećanom raju, prema vječnoj slobodi.

Sveta Pričest obuhvaća cijelog čovjeka te on može reći sa svetim Pavlom: »Ne živim više ja, nego Krist živi u meni!« (Gal 2,20), a njegovo tijelo zaista je Tijelo Isusovo, ako po toj milosti postaje hram Božji.

Dalekosežna je bila Isusova namisao da po Pričesti, Utjelovljenju i Euharistiji obuhvati svakog čovjeka pa da svi postanu On, što bi izmijenilo izgled Zemlje, te ne bi bilo ni straha ni rata, jer nitko Isusov ne može biti protiv Isusa. Na žalost ni mi kršćani, katolici, nismo to dovoljno shvatili ni doživjeli, jer kao da doživljavamo sudbinu »kraljevstva podvojenog u sebi« o kojem govori Krist (Mt 12, 26; Mk 3, 20-30; Lk 11, 14-23), a odatle i prokletstvo svakojakih zala čak unutar Crkve! Tko nedostojno jede Isusovo Tijelo i pije Isusovu Krv, osudu sebi jede i pije...

Stoga slušajući, a pogotovo izgovarajući riječi posvete u Misi, moramo probuditi svoju vjeru, jer bez obzira na to što vidimo i čujemo, »vjera duši čovjekovoj nek spoznanje dopuni!«

Bojim se da ne shvaćamo svu ozbiljnost Isusovog poziva: »Ovo činite meni na spomen!« Za tu bojazan ima mnogo razloga, a vide se u raznim prigodama Isusova poziva da nosimo križ.

»To činite!« Što? To što je on činio do kraja, a to nam govore i riječi posvete: »Ovo je moje Tijelo koje će se za vas predati«. »Ovo je kalež moje Krvi koja će se proliti za vas i za sve ljude na otpuštenje grijeha!«

Da li svećenik predaje svoje tijelo i svoju krv? Da! On svojim svećeništvom, svojim radom u pastorizaciji i katehizaciji, svojim trudovima, besanicama i žrtvama, često nevidljivim poniženjima, pa i nerazumijevanjima koja doživljava od braće i suradnika, od svojih poglavara i neprijatelja, možda čak do progona i zatvora, možda i do smrti – svećenik predaje svoje tijelo i krv! Razumije se, pod pretpostavkom da je nevin i da je »radi Isusova imena zlostavljan«.

Uvijek je i svuda na raspolaganju. On nipošto nije svećenik samo na oltaru, a inače svoj kao i svaki drugi čovjek. To nipošto ne, jer on je »svećenik po redu Melkizedekovu« kojemu se nije znalo ni podrijetlo i svršetak a prinio je tvar pretvorbe. Bio je svećenik svime i u svemu!

»Uzmite i jedite«! Kao da je Krist rekao tu riječ svijetu u odnosu prema svećeniku. Često ga izjedaju i grizu, krv mu piju, ali upravo tada je i najbliži i najsličniji svom Učitelju od kojega se učenik ne smije razlikovati, jer »nije veći od Učitelja«.

Eto, u tom smislu smatram dosljednu i ustrajnu službu svećenika njegovom osobnom euharistijom, jer to i jest njegova »misa« i misija. Makar pretjerano zvučalo, on može reći sa sv. Pavlom »da je spreman biti proklet i odijeljen od Krista za svoju braću« (Rim 9,3), za svu braću u svijetu, za žive i pokojne, jer on sa svima njima danomice ide na oltar, na svoj žrtvenik.

ODAZVANIK

Kupite ciklame!

Piše: MAR – CELINA

Prodavala je ciklame na uglu jedne zagrebačke ulice. Često sam prolazila pokraj nje, no njen bi pogled bio upravljen svuda samo ne u mene. A ja sam željela baš njezin pogled...

I jednog petka, kad je grički top prepolovio dan, ja sam joj pristupila: »Molim dva stručka!«

»Svakom ću prodati, ali opatici nikada«, reče s toliko hladnoće u glasu da sam protrnula. Znala sam što hoću pa sam je uhvatila za najslabiju stranu koju žena posjeduje:

»Ali vi ipak niste bez sklada u svojoj nutrini kad ste usnama dali šminku boje vaših ciklama«, reknem gledajući joj oči.

Kad sam zakrenula u drugu ulicu, čula sam za sobom kroz žamor ljudi dobro poznat i pomalo hrapav glas:

»Ciklame, kupite ciklame!« Otišla sam tada na grob svetca koji je ljubio svoju izmučenu djecu te mu jednostavnim srcem reknem:

»Uzoriti! Vapijem molitvom svih Bogu najdražih, za duše koje susrećem, ali danas samo za ovu... Ona mora biti sretna...!«

Kad sam prvi puta nakon onog susreta pošla tom ulicom nisam više vidjela djevojku s ciklamama. Ni kasnije je dugo nisam viđala.

Došlo je ljeto i moj premještaj na službu u drugi grad. Nova sredina i vrijeme mnogo toga brišu iz našeg sjećanja. I ja sam tako, moram iskreno reći, zaboravila djevojku sa zagrebačke ulice.

Jednom smo pripremali malu zakusku za one djevojke koje su kroz čitavu godinu pomagale uređivati crkvu. Tada dođe Anđelka i s nekom neugodom u glasu upita:

»Može li sa mnom doći još jedna djevojka, moja kolegica? Znate, ona nema kamo ići. Sirota je. Ne zna gdje je rođena. Ne zna da li je uopće krštena. Sjeća se samo jedne stare bake kod koje je bila kao djevojčica, ali i ta je baka umrla. Ne zna za oca, niti za majku...«

»Pa kako si se s njom upoznala? Kako je najednom ona tvoja prijateljica?«

»Na rubu smrti...« reče žalosno Anđelka.

»Kako na rubu smrti?«

»Čuvala sam krave na paši kraj pruge. U jednom trenutku jurio je vlak. Iza grma blizu mene istrči ona i – ravno pod vlak. Ja sam užasno kriknula, strahovito brzo potrčala i u zadnji čas zgrabila za haljinu. Vlak je projurio dalje, a ona i ja klonule smo na travu. Odvela sam je svojoj mami da bude kod nas. Čudna je i vrlo malo govori.« Malo sam oklijevala, a Anđelka doda: »Sada mi se žuri. Vi uhvatite vezu s njom. Ona mora biti Božja...« završila je u jednom dahu Anđelka i otišla.

Na zakusku su došle sve djevojke. Anđelka je bila sa Slobodankom. Tim imenom predstavila mi se nepoznata djevojka u polumraku dvorišta. Pozdravila sam ih i neko vrijeme ostala s njima u veselom raspoloženju. Osjetila sam da me Slobodanka gleda te sam joj uzvratila pogled. Ona je spustila oči i naglo izašla iz sobe. U nekom strahu pošla sam za njom. Uhvatila sam je za ruku. Bila je ledenija od hladnoće noći. Blago i sažalno sam joj rekla:

»Ne bojte se mene, Slobodanka...«

»Da, ali jednom davno, ja sam prema vama bila bezobrazna i sada ne mogu izdržati vaš pogled!«

»Kada je to bilo, Slobodanka? Ja se tebe uopće ne sjećam?!«

»Onda, kad sam prodavala ciklame i kad ste mi onako toplo i s povjerenjem rekli da nisam bez sklada u svojoj nutrini.«

Drhtao joj je glas koji sam prepoznala.

Nisam mogla izdržati a da je ne poljubim u čelo. Suze su mi same potekle.

»Bog vas beskrajno voli, Slobodanka! On je ljubav koja sve oprašta, a njegov Sin je dopustio da mu vojnik kopljem otvori srce kao dokaz da vas je ljubio od vijeka«, rekla sam joj tiho.

Njezini su jecaji prekidali tišinu noći...

MISIJE

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Kontemplativni život i zvanja

Crkva nas poziva da u ovom mjesecu posebno molimo za bujniji kontemplativni život u misijama, tj. da bude što više ljudi kojima je glavni posao kontemplacija – molitva, razmatranje o Bogu i božanskim stvarnostima. Sv. Ignacije Lojolski uči: ono što nas povezuje s Bogom, važnije je u apostolatu od onoga što nas veže s ljudima, vanjska djelatnost dobiva snagu od nutarnjih vrednota.

Evo što nas o tom uči Crkva: Koncil, crkveni zakonik, Papa.

Koncil poziva kontemplativne redovničke ustanove da osnuju svoje redovničke kuće u misijskim područjima. Razlog: njihov život molitve i pokore postiže milost obraćenja. (AG 40)

Crkveni zakonik ističe da kontemplativni redovi zauzimaju odlično mjesto u Crkvi: slave Boga, posvećuju narod, ohrabruju narod u težnji za svetošću i šire je svojim životom. (Kanon 674)

Papa Ivan Pavao II u mnogim prigodama opširno tumači kako je kontemplativan život važan za Crkvu. Tako g. 1980. u Najrobiju (Kenija, Afrika) karmelićankama, redovnicama strogog opsluživanja, tumači kako imaju ulogu »ovjekovječiti život Kristove molitve i njegova žrtvovanja iz ljubavi«, i kako svojim klauzurnim životom molitve i žrtve šire evanđelje i spašavaju ljude za vječnost, makar nemaju izravnog dodira s njima.

Slično govori 1982. karmelićankama u Avili (Španjolska). I kaže: »Vi ste potrebne Crkvi. Vi ste krčitelji Crkve...«

Iste 1982. g. u Ibadanu (Nigerija, Afrika) u govoru redovnicima i redovnicama, posebno klauzurnima, Papa ističe da je njihov način života »specifičan doprinos za Crkvu i domovinu«. »Svojim kontemplativnim životom«, kaže, »vi možete zadobiti milosti za aktivni apostolat za sav svijet. Ja osobno računam na vašu pomoć.«

Više puta je istaknuto da brojevi obično umaraju. Ali kad vidimo kako u ovo naše krizno doba raste broj strogih kontemplativnih redovnika i redovnica, brojevi mogu biti i veliko ohrabrenje. Tako je u 15 godina, od 1965. do 1980. otvoreno u misijama 100 redovničkih kuća kontemplativnih zajednica. Godine 1981. u 83 muška samostana u mladim Crkvama bilo je 1835 redovnika-monaha. U 548 ženskih strogih samostana bilo je 7012 redovnica. Broj redovnica strogog opsluživanja raste; npr. 1984. bilo je u svijetu u 836 samostana 12.976 bosonogih karmelićanki.

Dakle i u ovo naše mekušasto doba, sklono osjetilnim užicima mnogi mladi duboko cijene prave duhovne vrednote. Obvezuju se doživotno na život molitve i žrtve iz ljubavi prema Isusu i ljudima. Pastiri tih mladih Crkava uporno traže osnivanje kontemplativnih samostana u svojim biskupijama.

Pape ovoga stoljeća jako ističu prednost molitve nad drugim djelima. Tako u Greccio-u (Italija) reče Ivan Pavao II (2. 1. 1983.): »Za naviještanje Evanđelja i za spas duša potrebna su razna sredstva apostolata... Ali osobna molitva, molba za svjetlo i snagu za sebe i za sav svijet ostaju bitne...«

Slično u Nizozemskoj (Utrecht, 12. 5. 1985.) Papa ističe misionarima molitvu kao neophodno sredstvo i zalog uspješnog apostolata.

Vrhovnim glavaricama u Rimu (14. 5. 1987.) naglašuje »stvarateljsku, nenadomjestivu moć nutarnjeg života«.

Zato budimo molitelji, molimo za misije i da bude u misijama što više redovnika i redovnica-molitelja.

O. Mato RUSAN DI.

Rodu u pohode pod »južnim križem«

O. Ante Gabrić dao se proljetos na naporan put. Pošao je u obilazak Hrvatskih katoličkih misija u Australiji. Nije to bilo turističko nego misijsko putovanje.

U zadnje dvije godine zdravlje je počelo šepati. Sedamdesetu sam prekoračio. Poglavari govore o odmoru, ali posla sve više i više, osobito s novim selima i otvaranjem nove misijske postaje.

No, ove godine pružila se prilika za odmor ili »umor«. Pozivlje fra Frane – Stipe Šešelja, TOR, župnik u Wollongongu. On će, veli, urediti s drugim našim hrvatskim misijskim centrima pa će biti prilike vidjeti se s mnogim prijateljima i dragim dobrotvorima. Posvuda sam doživio divnu ljubav i gostoljubivost: kod braće svećenika, kod časnih sestara i svih vjernika. U Wolongongu vlč. fra Stipe bio je odsutan pa sam odsjeo kod dobre obitelji Marijana Šušnje. Kršćansko ozračje u kući. Moli se večernja i jutarnja molitva. Obiteljska molitva. Divno! Sv. Misu slavio sam navečer s braćom Slovencima. Srijedom imaju križni put i Misu. Dolazi im p. Cyril iz Sydneya. Moja prva Misa na slovenskom!

U petak križni put u našoj crkvi. Crkva je puna, a tako je i u drugim našim centrima. I nedjeljne Mise lijepo su posjećene. No, mladosti je malo. Problem je to, dakako, ne samo ovdašnje Crkve nego čitavog svijeta.

Pohodio sam obitelji i bolesnike po bolnicama i po kućama koliko sam god mogao. Divni primjeri strpljivosti i predanja u volju Božju. Fra Stipinom ocu obje su noge amputirane, a on je veseo i nasmijan. Bez kolica ne može nikamo, no nedjeljnju Misu on ne propušta. »Bog dao, Bog uzeo. Ja mislim kao da nogu nisam ni imao.« I još uvijek je zaposlen. Pravi krasne rezbarije za oltare naših crkava.

Susrećem starce i starice same kod kuće. Pate, mole i na domovinu misle.

Rade i žrtvuju se svećenici i sestre u crkvama i u školama i po domovini. Težak je to život, težak apostolat s ljudima iz tolikih krajeva domovine, s raznim nazorima, s raznim mentalitetima, s raznim političkim strujama. Još samo Crkva može držati zajedno te tolike tisuće Hrvata koji su ostavili domovinu s nadom u bolji i sretniji život.

SYDNEY – tri velike hrvatske župe: Summer Hill (stara župa), St. Johns Park i Blacktown. Vode ih oci franjevci zagrebačke provincije. Počele uskrsne ispovijedi. Nas 9 svećenika ispovijedalo je od 5 – 8,30. Zadivila me ta bratska svećenička suradnja. Dvije nove crkve (St. Johns Park i Blacktown) su prave katedrale. Sve sagrađeno – i crkve i stanovi za svećenike – dobrovoljnim prilozima vjernika. Ponosni su oni na te svoje crkve,a i sv. Crkva je ponosna da još ima takvih vjernika. Nažalost, dosta ih je ipak zalutalo, izgubilo se, otišlo daleko od Boga i od roda. Molimo se za njih!

Nedjeljna večernja sv. Misa bila je u New Castle, gradiću uz Sydney (ima veliku željezaru). Mala je ondje zajednica Hrvata ali vjerna i revna. Pohađa ih svećenik iz Sydneya o. Euzebije Mak. U oba pravca put je dug oko 450 kilometara. I on prevaljuje taj put već mnogo godina.

BRISBANE je naša slijedeća postaja. Sada su na toj župi fra Drago i fra Borivoj. Filijala im je na Gold Coast s crkvom sv. Josipa pa smo tamo proslavili blagdan njihovog zaštitnika. Pohodili smo mnogo obitelji i bolesnika. Imali smo čak i mali »piknik« u čast Sv. Josipa. Sakupljeni darovi dani su za misije.

CANBERRA, prijestolnica Australije. Tu smo proslavili Cvjetnicu. Muka Isusova je pjevana kao ono doma. Crkva prepuna. Mnogo ispovijedi i mnogo pohoda bolesnicima. Posebna Misa kod naših časnih sestara i jedan posebni sastanak kod gospodina Mile Vidovića uz »razgovor ugodni« naroda neretvanskog. U Canberri ima mnogo obitelji iz neretvanskih sela, a Mile je u jednom selu naše bengalske misije sagradio lijepu zidanu kapelicu pa kako ga ne bih posjetio.

Uzorna obitelj gospodina i gospođe Marka i Marije Babić ima devetero djece. Najmlađi Benjamin ima tri i pol godine, a već predvodi molitve prije jela. O sretne li i divne kršćanske obitelji!

MELBOURNE, na Uskrs. Tri su župe: Clifton Hill (stara župa), Springvale i West Sunshine. Crkva u Springvaleu posvećena je prije otprilike pet godina, a u Sunshineu velika dvorana služi kao crkva. Država je dala bada-

va veliko zemljište. Sada se i tu i u Sprigvaleu nastoji izgraditi novu crkvu i samostan časnih sestara. U svim centrima svećenici su zajedno ispovijedali, a na Veliki četvrtak, naš svećenički dan, imali smo kod vlč. Josipa Kasića bratske »agape«. Lijepo je kad su braća zajedno. Noćno bdjenje bilo je u West Sunshineu. Sve dostojanstveno, pobožno i lijepo. Veliki petak također u istoj župi. Obredi Velike subote u Springvaleu. Crkva veoma velika, a dupkom puna. Uskrsno raspoloženje, uskrsna radost. Uskrsna Misa u Clifton Hillu, u župi sv. Nikole Tavelića. I u crkvi i oko crkve sve je puno naroda. Uistinu utješno je vidjeti taj naš dragi narod, ali je i žalosno kad znaš da mnogi od njih od Božića nisu bili u crkvi i da će se mnogi od njih prazna srca vratiti kući jer slave samo na izvanjski način.

GEELONG. Radni je dan, a večernje Mise okupile su mnoštvo naših ljudi. Jedna je Misa za starije, a jedna za mlađe. Velikih problema imaju jedni i drugi osobito zbog utjecaja ove strašne poganske, nemoralne okoline. Vlč. Stjepan Gnječ vozio me okolo pa sam tu, kao i u drugim župama, mogao pohoditi bolesnike, starce i starice.

ADELAIDE je grad koji prošli put nisam mogao pohoditi pa mi je sada bilo drago što sam mogao u njemu ostati nekoliko dana. Vlč. Nikica Dušević veoma je lijepo organizirao pohode bolesnicima. Hvala mu od srca! Imao sam puno ispovijedi, a i dva krštenja. Tu sam se sreo i s jednim bengalskim liječnikom i s njime jeo bengalsku rižu. Kad spominjem liječnika, moram dodati i to da sam u nekoliko mjesta morao zamoliti liječničku pomoć jer mi zdravlje baš nije bilo najbolje, a možda je i napor bio prevelik. Svi su bili izvanredno dobri; i naš hrvatski liječnik dr. Marinović i njegova gospođa, također liječnica, zatim dr. Vaz, Indijac, katolik, koji je s drugim doktorima uredio i cardiogram, pregledao mi krv, a svi sve badava. Isto tako i dr. Ivković koji mi je pregledao zube. Svuda tolika ljubav i dobrota! Uzvratio im Isus svojom ljubavlju!

PERTH je posljednja postaja moga putovanja u kojoj pozdravih dragog vlč. Nikolu Čabraju i njegovu 82-godišnju uvijek mladu baku. Htio sam zahvaliti dobročiniteljima, da sa svima se zagrliti, po svoj prilici po zadnji puta, i odavde poletjeti u dragu mi Bengaliju, kadli tu – zape: na rastanku srce skoro zastalo...

FREMANTLE – PERTH, AUSTRALIJA, Jurjevdan, 23. 4. 1988.

Pišem ovih nekoliko redaka u »Fermantle Hospitalu«. Kroz prozor gledam na Indijski ocean, a misli mi lete preko oceana mojoj dragoj Bengaliji i još dalje – preko sedam gora i mora – nezaboravnoj mi domovini Hrvatskoj!

Već sam dva mjeseca u Australiji na obilasku naših hrvatskih župa i zajednica. Kako je lijepo i utješno bilo provesti korizmu i Uskrs u ovim vjernim zajednicama, surađivati s tako revnom braćom svećenicima i časnim sestrama, pohađati naše bolesnike i tako brojnima vraćati milost Božju u sakramentu pomirenja. Posljednji od gradova koje sam posjetio bio je Perth – Fremantle, odakle sam mislio »skoknuti« natrag u dragu Bengaliju, ali nije išlo. Baš tu, na kraju putovanja je zapelo. Prekjučer, poslije ponoći, valjalo je poći na »emergency ward« – hitno u bolnicu. Desna mi ruka počela trnuti. Ja kušam masažu no vidim da ide sve gore i gore. Bilo mi je neugodno buditi župnika vlč. Nikolu Čabraju kod kojeg sam stanovao. No nije bilo druge jer sam naglo počeo slabiti. Pokucah na njegova vrata. Kušali smo opet masažu. Ne ide. Nema druge, nego hitno u bolnicu!

Doktori i bolničarke kao rođena braća i sestre. Dali se odmah na posao. Oni na svoj posao, a vlč. Nikola i ja već smo s nebeskim »emergency ward« sve uredili: 9 subota Gospi Lurdskoj, 9 sv. Misa i 9 krunica, a dodali smo i post i žrtvice. Ja sam se posebno preporučio našim dragim blaženicima: mom subratu isusovcu Petru Barbariću, blagopokojnom kardinalu Stepincu, Ivanu Merzu, ime-

O. ANTE GABRIĆ KOD HRVATSKOG MISIONARA VLČ. NIKOLE ČABRAJA I NJEGOVE MAJKE

njaku mome Anti Antiću, mučenicima našim »Djevicama Drinskim«... Na ruku sam metnuo dio reverende blagopokojnog kardinala, dar koji sam ranije primio od kardinala Kuharića i sliku našeg Petra Barbarića. Kako vidite čitave litanije naših miljenika u nebu. Mislio sam si i ja: Ante moj, sjeti se kako se sv. Jere kamenom udarao u prsa i govorio: »Oprosti mi, Bože, ča sam Dalmatinac!« – pa je bolje imati i više zagovornika. A meni je pri srcu teško. Ostane li ovako, neću moći više pisati ni pisma, ni članke za »Glasnik Srca Isusova i Marijina«, ni za »Mali koncil«. Što će ljudi reći, a još više, što će reći pater Juraj Gusić (danas mu je baš imendan: sretno mu bilo!), što će reći don Luka Depolo? Obojica dobri kao kruh, ali nisu iz Metkovića, nego prvi iz Velike Gorice, a drugi iz Korčule! Ali opetujem: kao kruh dobri! To ponavljam jer im već dva mjeseca nisam poslao nikakav članak.

I eto, uz tolike zagovornike doktori su brzo pronašli da se krv zgrušala i začepila krvne žile. Igle amo, igle tamo, intravenozne injekcije i, hvala Bogu, krv je počela prolaziti kroz žile, ruka se ugrijala, prsti se počeli pomalo micati. Mislili su na operaciju no, kad su vidjeli da sam izvan opasnosti, odustali su od rezanja.

Svanulo je. Bio sam izmoren no zahvalan Dobroti Božjoj, zahvalan tolikim prijateljima koji su se za mene molili.

SINGAPURSKI SAN

Na povratku iz Australije morao sam u Singapuru čekati avionsku vezu za Indiju. Želio sam prikazati sv. Misu, no uzletište je daleko od grada. Doznah, međutim, da je ipak blizu jedna katolička crkva, crkva Sv. Obitelji. Blizu? »Samo« nekoliko sati autobusom!

Ipak, stigoh sretno i na vrijeme, u 5,45 – četvrt sata pred početak večernje Mise. Najavih se župniku. To je Kinez, o. Alfred Chan. Ima tri kapelana, a jedan od njih je Indijac. Divan bratski, svećenički doček, osobito kad su čuli gdje radim i da pomažem Majku Tereziju, da sam već 50 godina u Indiji i da se opet onamo vraćam. Župnik me pozvao da s njim koncelebriram i da propovijedam. Predstavio me u crkvi da dolazim iz jednog malog, no Bogu vjernog hrvatskog naroda u kojem je i Majka Terezija bila u djetinjstvu odgojena.

Običan je radni dan, a crkva je puna pripadnika raznih narodnosti, jer Singapur je ogroman kozmopolitski grad. Ima preko 20 katoličkih župa, mnogo muških i ženskih redova. Kad sam upitao župnika da li je tog dana kakva svetkovina, on mi reče da je crkva tako puna svakog dana. Imaju u župi čak i »Društvo vječnog klanjanja«. Obitelji se danju i noću izmjenjuju pred izloženim Presvetim. Ostao sam uistinu zadivljen. Sve mi je izgledalo kao san, singapurski san. Vani je buka, trka i utrka svjetskog trgovačkog grada; hoteli, dućani, turisti (samo preko aerodroma prođe ih preko deset milijuna godišnje!), a u crkvi jedan sasvim drugi Singapur: mir, tišina, molitva ljudska srca ujedinjuje sa Srcem Božjim, s Bezgrešnim Srcem Marijinim, mole za svijet, spašavaju svijet. I mladi i stari. Nisu to samo vjernici koji bezlično kleče na klupama, već Božji, euharistijski narod, sudionici kalvarijske žrtve. Kako je divno dijeliti sv. Pričest kad u očima vjernika vidiš onaj uistinu nadnaravni sjaj pred malom bijelom Hostijom, velikom tajnom naše svete vjere. »Divnoj, dakle, tajni ovoj, klanjajmo se smjerno mi!«

I ta župa, kako spomenuh, ima vječno klanjanje. Iako su ljudi zaposleni raznim svojim poslovima, nađu ipak jedan sat danju ili noću da se porazgovore s Isusom, da ga utješe i da prime njegovu utjehu. I rekoše mi da zbog toga ništa ne gube u poslu, dapače da im ide bolje, a da i ne govore o sreći u svom srcu, u svojim obiteljima.

Župnik, o. Alfred Chan, reče mi da mu je vječno klanjanje župu jednostavno preporodilo. Ja mu to posve vjerujem i molim dragog Isusa da potakne mnoge župe da se ugledaju u taj divni primjer župe Sv. Obitelji u dalekom Singapuru.

Moj singapurski san nije time završio. Poslije Mise predstavio me o. Alfred gospodinu Simu, Kinezu, svom vjerniku, liječniku. Tom je čovjeku oko 40 godina. S veseljem pomaže u svakom dobrom pothvatu, a osobito pomaže staračkl dom Majke Terezije. Svaki dan je on u tom domu pa se i mi uputismo tamo. O. Alfred je duhovni vođa, a dr. Sim je darovao veliku svotu novca da se sagradi taj »Dom ljubavi«. Sve je unutra čisto, uredno, obiteljski. Uistinu dom ljubavi! Sestre su, uz dvije Filipinke, većinom domorotke. Hvala Bogu, zvanja imaju! Sve su vesele, sretne, nasmijane. Božje ozračje! »Kako je lijepo ovamo doći« reče mi dr. Sim. »Koliko li djelotvorna ljubav i sreća ovih sestara znači u našem životu!«

I još posljednji dio singapurskog sna: valjalo je pohoditi kuću dr Sima i njegovu plemenitu gospođu Tereziju, djecu im i unučad. Ona su im radost i ponos. Roditelji, dnevni priče-

snici, svake večeri ili noću jedan sat provedu pred Presvetim u klanjanju. Isusova ljubav širi se primjerom ovih svetačkih srdaca na njihove rođake i prijatelje te se i oni u srcu približuju Srcu svih srdaca, Srcu Isusovu sa srcem Marijinim.

San, singapurski san, no kako živ i divan san!

Mama Ilka

Ilka je bilo ime majci vlč. Josipa Kasića, jednog od prvih naših hrvatskih svećenika misionara u Australiji. U Melbourneu su je svi zvali Mama, jer je to uistinu i bila. Svetačka mama i sinu svećeniku i svima i svakome. Težak i mukotrpan je bio njezin život kako u ratnom vrtlogu u domovini, gdje joj muž život dao za domovinu, tako i u novoj zemlji kamo je došla. Godine su tu. Osamdeseta se bliži, a ona se još uvijek prihvaća posla kao mladenka. Pomaže sinu svećeniku, župniku velike župe u velegradu Melbourneu. Pomaže mu koliko god može.

Kad sam ono prvi puta bio u Melbourneu, ustao sam rano, već prije pet sati, a kad tamo, nisam bio prvi ranoranilac. Ona je već očistila crkvu i oko crkve, uredila oltar i onda ostala klečeći u molitvi pred oltarom. Nezaboravne su te uspomene. Njezina velika krunica kao da joj je uz ruku prirasla. Krunicu je pratila cijelim životnim putem nju i njezina sina svećenika. S krunicom u ruci sjedila je ona do vrata i čekala do kasne noći svog Josipa koji je u to doba, iako izmoren dnevnim radom, pohađao bolesnike, starce i starice i obitelji. Tu sam vidio što svećenički pohodi znače našim ljudima, osobito bolesnicima.

»Mama, zar vam se ne spava? Zar se vi ne umorite?« upitah je jednom.

»O, kako bi se umorila, kad mislim na vas«, bio je njezin majčinski topao odgovor.

Proslavljavala je osamdesetu godišnjicu. Rijetko se vide tako divne obiteljske proslave. Više od cvijeća, kolača i pjevanja je ona Mamina ljubav. Govorilo se čak i o penziji, a Mama se samo smije. Ode li u penziju, što će biti s metlom? Tko će crkvu očistiti, tko će ujutro kavu skuhati?

Ona čeka još samo Božju »penziju« pa radi i žrtvuje se, uvijek s krunicom u ruci.

Dobili smo vijest da je nešto oboljela. Otišla je u bolnicu i kući se nije vratla. Sa svima se oprostila, sve blagoslovila, i u vječnu se »penziju« preselila. Nikakvih posebnih priprava za odlazak. Čitav joj je život bio priprava vršenjem majčinske ljubavi.

Svakoga je ljubila i svatko je nju ljubio dok je bila živa. No to kao da se još više pokazalo kad se Melbourneom pronijela vijest da se Mama preselila k Isusu. Bilo je i prije velikih, lijepih sprovoda u tom gradu, ali takvog, u počast jedne tihe svetačke mame, nepoznate velikanima, nepoznate radiju i televiziji, Melbourne prije nije vidio. Na ispraćaj su došli svi naši svećenici iz čitave Australije, svi okolni australski svećenici, na tisuće Božjeg naroda. Svi su došli da odaju počast, ne nekoj kraljici, bogatašici ili filmskoj zvijezdi, već Mami, svećenikovoj majci, Mami koja je svakoga majčinskom ljubavlju ljubila.

U dalekoj Indiji, u Bengaliji, odmah smo za nju počeli Gregorijanske Mise, a ove godine za vrijeme pohoda u Australiju, pošao sam da za sebe i za sve nas svećenike zamolim i izmolim njezin majčinski blagoslov da nas s neba prati svojom krunicom na svim našim misijskim i svećeničkim putevima.

O. Ante GABRIĆ

O. ANTE JE KLEKAO DA BI MALI BENJAMIN BABIĆ IZGLEDAO ŠTO VEĆI. ON IMA TRI I POL GODINE, A VEĆ PREDMOLI U OBITELJI PRIJE JELA

Moj imenjak Ante

Po zanimanju je »taxi-šofer«. Sreli smo se u gradu Fremantleu u Australiji. Slučajno, kako to mi ljudi kažemo. No kod Boga nema slučaja, njegova ljubav sve to tako lijepo uređuje.

U prometnoj nesreći teško je nastradao. Taksi nije mogao voziti po tim prometnim velegradskim ulicama, no koliko je mogao, prevozio bi starce, starice i bolesnike. Mnogi su ga doktori pregledali, ali lijeka kao da nije bilo. No vjere on nije gubio. Napravio je zavjet on, i plemenita mu žena Dragica majka troje djece. I četvrto su očekivali svakog dana. I s kakvim iščekivanjem i radošću!

Kako rekoh »slučajno« se sastadosmo. On je došao da preveze staricu majku župnika Nikole Čabraje jednoj glasovitoj doktorici koja liječi travama. I baš tada ja stigoh s aerodroma. Mene već dugo muči asthma, a i sa srcem nije sve u redu.

Upoznah se s imenjakom i on će mi: »Velečasni, moj imenjače, u kola! Baka Kata ide, dođite i vi...« I tako mi se »slučajno« pružila prilika da pokušam još jedan lijek. Doktorica je uistinu prvorazredna. Njezin način liječenja tradicija je u obitelji. I Antu, mog imenjaka, ona liječi. Sada mu je puno bolje. Veli on meni: »Oče Ante, pomažu trave, a i naš zavjet Gospi je po srijedi. Kod nas se dnevno moli krunica a održavamo i Prve petke – pa je u kući uvijek mir i sreća!«

O kad bi nam sve obiteljske povijesti bile takve! Kad bi nam novorođenčad donosila novu sreću, radost i život u hrvatske domove; da samo nema okrvavljenih ruku bezdušnih majki-ubojica, kako bi nam bila sretna i blagoslovljena domovina Hrvatska.

Imenjače Ante, i kršćanska majko Dragice, počašćen sam što sam se s vama i s vaša četiri anđelčića sreo u vašoj kući. Blagoslovite svojim svetim životom sve obitelji drage nam domovine Hrvatske.

Želim vam obilje blagoslova!
Zahvalni u Srcu Isusovu,

o. Ante GABRIĆ

Na grobovima naših misionara

O. Ante nikad ne zaboravlja naših misionara koji su prije njega radili u Bengaliji, pa je obišao i njihove grobove, kao grobove Kristovih junaka.

Dušni dan na groblju sv. Ivana u velegradu Kalkuti u dalekoj Bengaliji. Groblje je uz ogromnu željezničku stanicu Sealdah kroz koju dnevno prođe oko 500 tisuća ljudi. Tu je dan i noć kao u nekakvom mravinjaku. Sve vrvi od ljudi i svi se žure. A s druge strane zida vlada mir i tišina, vječni poziv groblja.

No, tko se odaziva tom pozivu? Mnogi su grobovi u tami: nijedne svijećice, nijednog cvjetića harnosti i ljubavi. Ja došao da se pomolim na grobovima naših dragih hrvatskih i slovenskih misionara koji su život svoj žrtvovali za drugu Bengaliju i tu, daleko od svoje rodne domovine, u domovini svoga rada i žrtava, nađoše svoj posljednji počinak. Dragi i nezaboravni oci: Vizjak, Sedej, Poderžaj, Ehrlich; časna braća: Schmidt, Drobnič, Vidmar. Sjetih se i brata Kovača koji počiva u Darjeelingu, Ribaša u Hazaribaghu, oca Mesarića u Francuskoj, Demšara u Sloveniji, brata Fostača u Hrvatskoj... Sve su to Božji junaci, žrtve paljenice na oltaru Isusovu za spasenje umrlih duša.

Otac Franjo župnik je ovog predjela grada i ujedno generalni vikar kalkutske nadbiskupije. On je prvi urođenički svećenik iz naše prve hrvatske misije u Basantiju. Primio sam ga u našu školu kao siroče, i evo, uz pomoć Božju i vaših molitava sada je svećenik. Revno radi i drugi je po časti u velikoj kalkutskoj nadbiskupiji.

S osobitim poštovanjem i zahvalnošću obojica smo se molili na grobovima te naše drage pokojne braće. Mnogi su od njih bili i njegovi učitelji.

Djevojčice iz škole Lorentinskih sestara polagale su cvijeće i palile male svijeće dok smo mi, podigavši ruke, podijelili svećenički blagoslov: »Pokoj vječni daruj im Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima! Počivali u miru Božjem!« Mir Božji njima, mir Božji tolikim dragim prijateljima i dobrotvorima misija čitavim svijetom! Počivali svi u Božjem miru, i susreli se jednoć u lijepom nebu!

O.Ante GABRIĆ

Zajedno sa zajednicom

Priredio: Vital VIDER

Kao vjernici, budući bračni parovi znaju da su članovi Božjeg naroda koji svoju vjeru proživljavaju najprije u zajedništvu župe kojoj pripadaju. Svećenici-župnici »Djelitelji Božjih tajna« (D 13) mogu i moraju biti njihovi veliki prijatelji i pomoćnici. Oni u tom ipak nisu jedini. Vjenčani vjernici laici također su nezamjenjivi suradnici u životu velike vjerničke obitelji kao što je župa putokaz postojećim i budućim bračnim parovima.

Jedan od mogućih putova pripreme za brak sigurno je život u zajednici budućih bračnih parova. U takvoj zajednici (skupini) mladi se pomažu zajedničkim naporima i iskustvima da uspješno prođu nekakvu »školu za brak«. Uz ozbiljno nastojanje i uzajamnu pomoć lakše će ostvariti svoju veliku i opravdanu želju – da budu sretno vjenčani. O svemu tome evo i njihovih mišljenja.

ZAJEDNICA VJERE I ZAJEDNICA TRAŽENJA

»U skupini bračnih parova našli smo svećenika kojemu povjeravamo svoje osobne poteškoće i nastojanja. On nam pomaže kad tražimo jedno drugoga, i Boga, te nas usmjerava na djelotvorno uključivanje u župnu zajednicu.«

»Mnogo nam znače razgovori sa svećenikom koji nas rado sasluša, potiče i usmjerava. Nas dvoje se u nekim okolnostima više puta ne možemo snaći. Osobito nam je teško kad smo pod utjecajem jakih čuvstava. Svećenik koji nas gleda 'izvana' lakše uoči bit našeg problema. Osobito su doživljajne naše ispovijedi u kojima prije svega pretresamo naš zajednički put u brak i naše pripremanje za sakrament ženidbe koju želimo primiti i u kojoj ćemo se potpuno darovati jedno drugome.«

Od nekog vremena posjećujemo svećenika da s njim razgovaramo o našem putu u brak, o našim uspjesima i neuspjesima i da otkrijemo koji su čemu uzroci. Prema našoj ocjeni mi smo sa župskom zajednicom jako dobro povezani jer redovito sudjelujemo u njezinu životu. Oboje smo iz iste župe. Sa svećenikom smo dobri prijatelji. Pjevamo u crkvenom zboru, idemo na susrete za mlade i pomažemo kod tečajeva pripreme mladih za brak. Ove smo godine oboje preuzeli skupinu djece koju, uz svećenika, pripremamo na sakrament krizme. Želimo im vjeru približiti kao nešto što se tiče odraslih, kao nešto što je za život.«

Bračni par koji je tijekom dviju godina prije vjenčanja posjećivao program takve zajednice mladih, već sada ovako opisuje svoje dojmove:

»Po našim je vjerskim župama mnogo vjerskih skupina i zajednica: za srednjoškolce, za studente, za radničku mladež, za bračne parove itd. Jedna je takva zajednica osnovana u skupini mladih koji se pripremaju za brak. To su mladići i djevojke koji zajedno 'hodaju' i razmišljaju o zajedničkoj budućnosti – o braku. I nas dvoje bili smo tijekom dviju godina prije vjenčanja članovi takve zajednice. Svjesni smo svega što smo u njoj i po njoj primili. Zajednica nam je bila putokaz i poticaj u vrijeme kada ljudi ruše sve vrednote. U njoj smo našli snagu za prave odluke. Odlučili smo da opišemo nekoliko glavnih značajki te skupine jer želimo da još koji par nađe put u takvu zajednicu i da se još negdje započne s takvim radom. Htjeli bismo da i drugi postanu dionici svega onoga što smo nas dvoje iskusili i primili.

Prvi je korak uvijek najteži. Ipak, tko osjeća potrebu za temeljitijom pripremom za brak, njemu se stostruko isplati učiniti takav korak. Skupina se temelji na ravnopravnosti sviju sa svima. Svi imaju isti cilj – dobar brak. Nije važno tko si, od koga si, da li studiraš ili si u službi, nije važno ni to koliko već vremena hodate kao par, ili ste počeli hodati u nadi da ćete jednom postati pravi par. Svaki večernji susret sastoji se od razgovora o temi za koju smo se već prije odlučili. Razgovara se o svemu što se odnosi na dvoje mladih kao par koji razmišlja o zajedničkoj budućnosti – o braku. Razgo-

varamo o ljudskim značajevima, o svođenju dviju osoba u braku na zajednički nazivnik, o raznim podudarnostima i razlikama, o razgovoru, o spolnosti, o sakramentu braka, o planiranju poroda, o razvoju našeg zajedničkog puta, o odnosu prema župi, o životnim vrednotama itd. Taj razgovor nije samo teoretsko razglabanje nego i izmjena iskustava, priopćivanje traganja, nastojanja, padova, uspona, pravca kojim netko ide, poteškoća, radosti, uspjeha... svega što život nosi i što nekoga iz zajednice zanima.

Jako je važno da jednako poštujemo sva mišljenja i iskustva, jer upravo u svojoj različitosti i neponovljivosti međusobno se upotpunjavamo i otvaramo pred sobom, nove vidike.

Za nas dvoje možemo reći da smo upravo pomoću te skupine naučili razgovarati o svemu pa i o stvarima o kojima se prije nije činilo ni potrebno razgovarati. Koliko je važno znati razgovarati o svim stvarima u doslovnom smislu riječi mogu potvrditi samo oženjeni. Ohrabruje nas spoznaja da ne susrećemo poteškoće samo mi, da se ne 'znojimo' samo nas dvoje nego i mnogi drugi oko nas. Ali je isto tako važno da se i ne veselimo samo nas dvoje nego u zajednici sa svima i svi u zajednici s nama. Kada smo od drugih čuli da imaju slične ili gotovo identične probleme kao mi, spoznali smo da nismo sami na tom putu u brak. Problemi su nam na neki način postali lakši kada smo ih podijelili s drugima. To nas je pridizalo i ulijevalo nam nove snage. Videći poteškoće drugih, čudili smo se kako smo se mogli spoticati na svojim sitnicama. Znali smo se i veseliti nad stvarima koje su u javnom životu često omalovažavane. Veoma usrećuje spoznaja da čovjek može živjeti onako kako doživljava u svojim dubinama da i mora živjeti istinski kršćanin.

Još bismo dvije stvari spomenuli koje smo doživjeli u takvoj zajednici: Prvo je jedan cjelodnevni izlet koji je protekao u zajedničkom razgovoru, na zajedničkoj Misi, u zajedničkoj igri i pri zajedničkom jelu, a sve su to prigode ne samo da se upoznamo nego i zbližimo. Druga stvar, koja nam se čini veoma važna, to je posjet koji nam je učinio jedan iskusan bračni par. Taj par došao je da nam u nevezanom razgovoru priopći mnoge stvari iz svoga dugogodišnjeg bračnog iskustva.

Zajednicu prati svećenik koji povezuje naše razgovore. Pomoću iskustava koja je stekao u radu s oženjenima upozorava nas na stvari kojima posvećujemo premalo pozornosti. Svećenik može biti prijatelj s kojim rješavate svoje osobne ili zajedničke probleme.

Sve što smo nabrojili, a i mnoge druge stvari, vode nas prema spoznaji da je čovjek duševno biće i da sâm može normalno živjeti. Ako hoćemo uistinu živjeti, a ne samo životariti, trebaju nam drugi ljudi, treba nam zajednica. Jednu takvu smo sreli na svom putu prema braku, i osjetili svu njezinu blagodat te stekli lijep broj odličnih prijatelja tako da se nikad ne osjećamo sami. Sada započinjemo novu, bračnu stvarnost, a vama želimo to isto!

Duhovne vježbe za djevojke

Duhovne vježbe za djevojke (srednjoškolke, studentice, zaposlene) održavaju se na Fratrovcu od 27. studenoga navečer do 30. u podne. Prijave slati na adresu: s. Dionizija Petrić, Fratrovac 38, 41000 Zagreb.

Glasnikov jubilarni kalendar

Budući da se s rujanskim brojem napunilo 25 godina poratnog izlaženja Glasnika, izdajemo prigodni zidni kalendar s dosta krupnim slovima, 400 din po komadu. Na kalendaru će biti i četverobojna Batonijeva slika Presvetog Srca Isusova i Hrvatsko nacionalno svetište Srca Isusova u Zagrebu. Naručiti možete na adresi Glasnika. Dajemo i uobičajeni popust onima koji uzmu veću količinu.

UREDNIŠTVO I UPRAVA

KNJIGE

20 GODINA MISIONAR – brošura o djelovanju misionara br. Ilije Dilber. Cijena 1.000 din. Narudžbe: Stjepan Dilber, Makedonska 23, 11000 BEOGRAD.

Na adresi FTI, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699, možete naručiti **OBNOVLJENI ŽIVOT**, dvomjesečnik za religioznu kulturu, br. 5/1988. Između ostaloga donosi: »Naravna« i »nadnaravna« dimenzija ljudskog bića u filozofiji religije; Biofilozofija i neki njezini suvremeni problemi; Isus Krist – slika Boga nevidljivoga; Marija u ekumenskom dijalogu; Milan Pavelić i Vladimir Nazor; Što znamo o izvorima sinoptičkih evanđelja? Tko želi produbiti svoju vjeru i raširiti horizonte svog kršćanskog duha, naći će u Obnovljenom životu ono što traži. Cijena pojedinom primjerku 1.300 din.

SAVJEST – Put prema Bogu, napisao o. Ivan Kozelj DI. »Pred nama je knjiga o savjesti, pravi dar srca. Poklon plemenite savjesti o. Kozelja, njegov duhovni testament, iskreni iskaz o iskustvu i procjeni čovjekove posljednje tajne, čovjekove ontičke vrijednosti. Jasno opisuje kako se može izgraditi ili rušiti Božje djelo u nama – 'slika i prilika Božja' u čovjeku«. (Biskup Mijo Škvorc u Predgovoru ove knjige). Knjiga od 268 stranica, u tvrdom uvezu s četverobojnim omotom. Cijena 15.000 dinara.

DANICA – hrvatski katolički kalendar za 1989. godinu. Knjiga sadrži kalendarij i niz zanimljivih članaka. Cijena 5.000 din. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 ZAGREB. Na istoj adresi možete naručiti i **DŽEPNI KALENDAR – DANICA 1989.** Cijena 600 din.

POUČAVANJE NEUPUĆENIH – djelo sv. Augustina u kojemu su sadržana uputstva katehetama za kršćansku pouku početnicima u vjeri. Prijevod, uvod i bilješke Marijan Mandac. Cijena je 12.000 din. Naručuje se kod izdavača: SLUŽBA BOŽJA, Žrtava fašizma 1, 58300 MAKARSKA.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i Majci Božjoj Bistričkoj na svim primljenim milostima, te biskupu Langu i sv. Leopoldu za ozdravljenje od teške bolesti. – Z. F., Pregrada

... Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Leopoldu i sv. Josipu na mnogim primljenim milostima tijekom života, te im se i nadalje preporučujem. – Zahvalna majka, Nedelišće

... i Gospi od brze pomoći na primljenoj milosti te im i nadalje preporučujem svoju obitelj u zaštitu. – Zahvalna L.

... sv. Leopoldu Mandiću, Petru Barbariću, i ostalim zaštitnicima, za uslišanje i primljene milosti. – Mare Dragojević, Bogišići – Krtoli

... predragocjenoj Krvi Isusovoj i sv. Anti što su mi pomogli, te nisam morala ići na operaciju. Preporučujem im i svoju kćerku da se obrati. – Zahvalna V. M.

... Gospi od brze pomoći i sv. Anti za mnoge primljene milosti, te im se i nadalje preporučujem. – Zahvalna vjernica

... sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Iliji za sretno završenu šk. godinu i za druga uslišanja. Preporučujem se i nadalje. – D. I. D., Lipovljani

... sv. Josipu, sv. Antunu i svim svetima i blaženima za sve primljene milosti. Otkako sam nabavio kipić Srca Isusova i Srca Marijina, nestalo je iz kuće psovke i svađe, te to preporučujem i drugima. – Josip P., Zagreb

... Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu na primljenim milostima. – Zahvalna majka, Črnkovci

... i Gospi od brze pomoći, te sv. Antunu i sv. Josipu za uslišane molitve, kao i za krštenje praunuka. – Zahvalna prabaka iz Jaske

... za uslišane molitve i milosti koje sam primila. Osobito zahvaljujem Isusu patniku s Maslinske gore, sv. Josipu, Leopoldu Mandiću i svim nebeskim zaštitnicima. – Vlatka Janeš, Gerovo

... i sv. Leopoldu na uslišanim molitvama na svim primljenim milostima, osobito za ozdravljenje unuke Ivane. – Zahvalna baka iz Privlake

... na čast Euharistijskog Spasitelja, i u zahvalu sv. Leopoldu na uslišanim molitvama i primljenim milostima za sina Mirka. – Zahvalna majka Mara iz Privlake

... i Kraljici Mira te sv. Leopoldu za zdravlje i sve primljene milosti. – S. M. Benedikta

... i Majci Božjoj Bistričkoj što nam je unuk ostao živ u saobraćajnoj nesreći. – Deda i baka, Donji Vidovec

... i sv. Obitelji za sretan uspjeh operacije. – Marica Živić, Sikirevci

... i Gospi od brze pomoći što su mi djeca dobro prošla u školi i za mnoge primljene milosti, uz preporuku za budućnost. – Zahvalna štovateljica

... i Majci Božjoj Bistričkoj što mi je sin ostao živ u teškoj saobraćajnoj nesreći, te im se i nadalje preporučujem za njegovo ozdravljenje. – Zahvalna majka iz Vidrenjaka, Ludina

... i sv. Anti za primljene milosti uz preporuke za budućnost. – Zahvalna majka, Slavonski Brod

... za primljene milosti. – Jakica Jujić, Milna, Brač

... i Gospi Lurdskoj, na sretno položenom ispitu moga sina i na drugim primljenim milostima. – Majka V. B., iz Primoštena

... i sv. Leopoldu Mandiću za sretan porod unuke i za sve primljene milosti. – Zahvalna baka iz Tomašice

... i Majci Klaudiji za veliku pomoć na putu i na drugim velikim pomoćima i stalnom zagovoru. – Njezina zahvalna učenica Ines Thanhoffer, Varaždin

... i sv. Josipu na primljenim milostima. – Zahvalna majka s djecom, Kalinovac

... i svim svetima za sve primljene milosti, te im se i nadalje preporučuje. – Mama iz Međimurja

... a posebno sv. Judi Tadeju za primljene milosti. – R. M.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

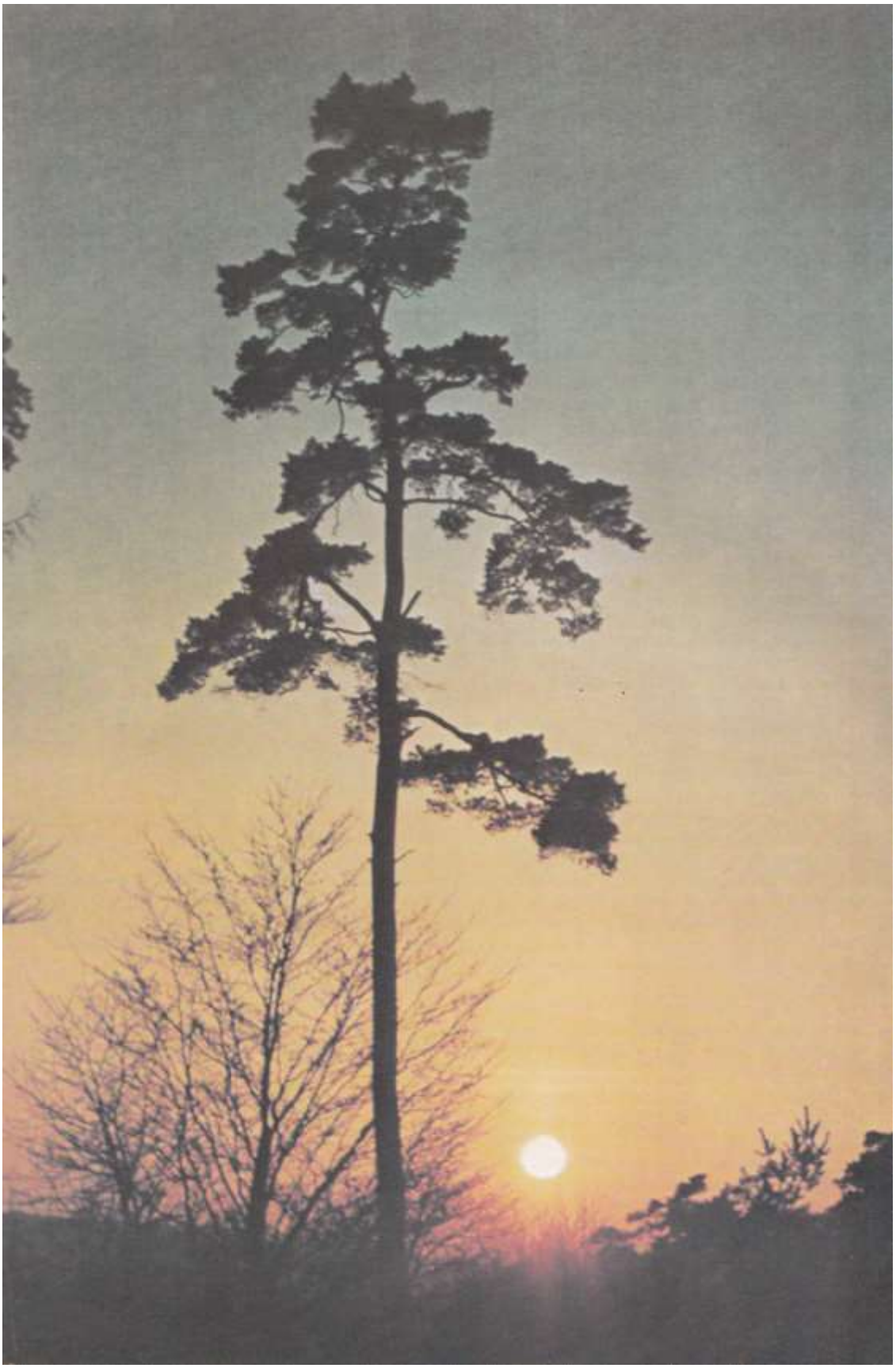

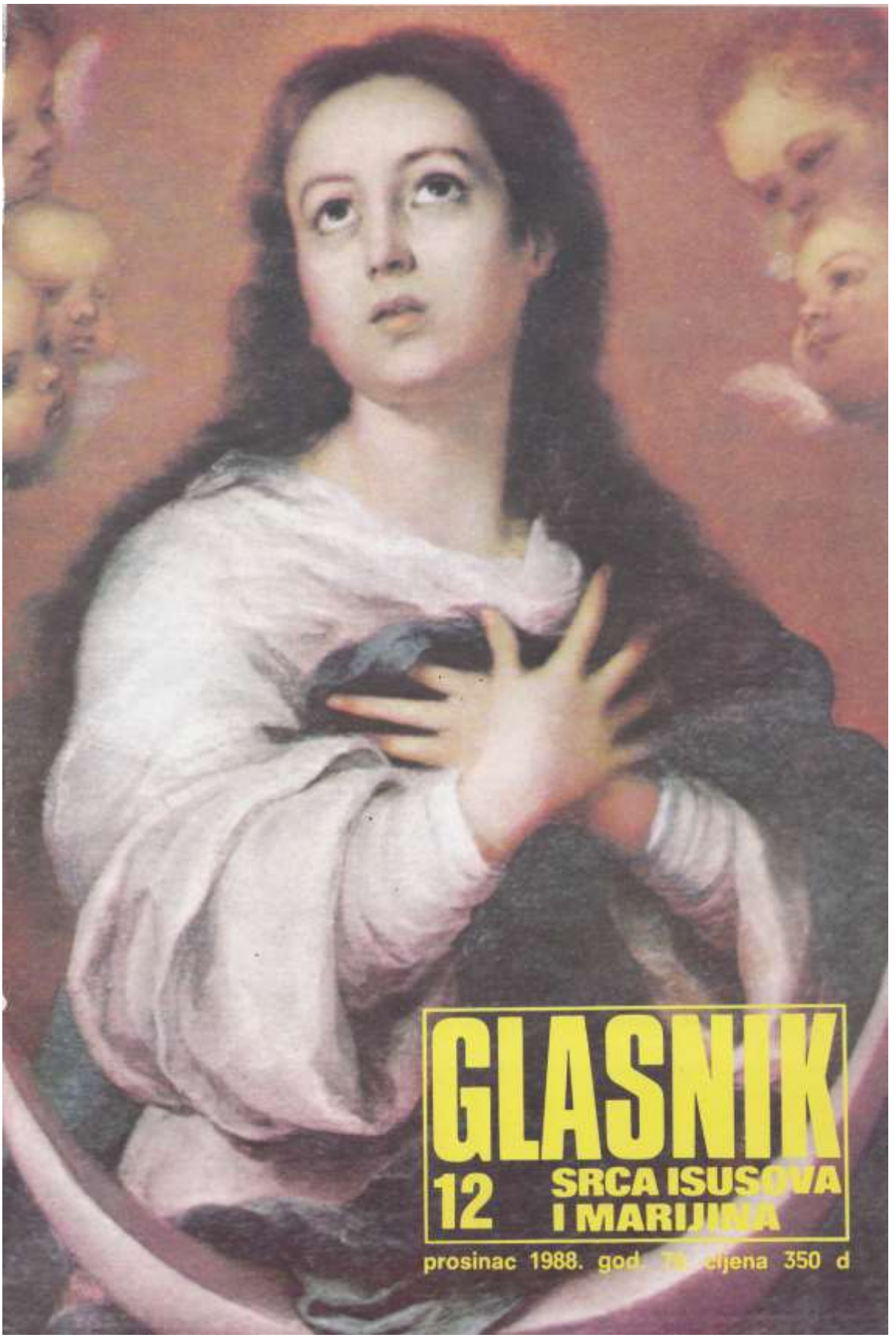

GLASNIK

12 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

prosinac 1988. god. 78 cijena 350 d

BEZGREŠNO ZAČEĆE (Naslikao: MURILLO)

NEDJELJNO JUTRO
GAZITI SMRT
KAO ŠTO GAZIŠ PUT
(M. SPAHIJA)

Bezgrešnom Srcu

U tvom Srcu, Majko, Božji život gori,
U tvom Srcu blista milost puna sjaja!
Bezgrešna se pjesma Tvojim Srcem ori,
U njemu je sreća i sloboda raja!

Svijet je prepun jaži, očaja i mraka,
Svijet je prepun grijeha, užasa i zloće!
Ljudi žele sunca, žele svježeg zraka!
Srca traže Srce! Djeca Majku hoće!

Ti si zvijezda vjere, Ti si svjetlo nade!
Ljubavlju nas vodi, milošću posvećuj!
Uči našu djecu, jačaj naše mlade,
Očeve nam hrabri, majke nam usrećuj!

Domove nam puni radošću i slogom,
Gradove nam štiti, selima se smiješi!
Crkve nam obasjaj svojim Sinom Bogom,
Bolesne i starce materinski tješi!

Kada smrt proguta ove mutne dane,
Svima nam otvori zlatna rajska vrata!
Nek nam u Tvom Srcu Kristov Božić svane
S pjesmom vječne hvale Tvog Magnifikata!

Mijo ŠKVORC

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

- Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove.
- Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec.
- Uredničko vijeće: Josip Antolović, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mirko Nikolić, Mato Rusan, Marijan Steiner, Ivan Vitez i Zvonko Vlah.
- Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. – Telefon: (041) 434-710.
- Tisak «Plamen», Slavonski Brod.
- Cijena pojedinog broja od 1. srpnja 500 dinara. Godišnja pretplata je 5.500 dinara. Skupne narudžbe od 10 primjeraka ili više dobivaju 10 posto popusta. Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom ili kao »vrijednosno pismo« na adresu uprave. Poštarina plaćena u gotovom.
- Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

S raznih strana dopiru nam vijesti da se svima veoma svidio Glasnikov jubilarni kalendar, te ga i nadalje traže. Na žalost, više ga nema na zalihi! Izdan je da obilježimo mali jubilej, i da njime počastimo dugogodišnje pretplatnike kojih je veoma mnogo. Htjeli smo ih i potsjetiti da je Isus za sve nas dao probosti svoje Srce kako bi nam otvorio put k prijestolju Ljubavi. »Gle ovo Srce, koje je ljude toliko ljubilo!«

Ova godina ide kraju. Mnoge stare poslove završavamo, ali nadolaze novi, a s njima i nove brige, nova strahovanja – ali i nadanja. Gospodin dolazi! On je blizu da nas ojači u svakodnevnoj borbi za Kraljevstvo Božje pa nas i potiče: »Tražite najprije Kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, a ostalo će vam se dodati!« Povjerujemo li njegovoj riječi, naša nas nada neće prevariti jer je utemeljena na Bogu.

Svjedoci smo da je mržnja u mnogih zamračila razum pa traže i krv. Isusov je put drugačiji. Ovo je trenutak njegova Srca. Zato nas biskupi pozivaju na molitvu i ljubav; na molitvu za sve, na ljubav prema svima! Drugog ispravnog puta nema. Propast će svi zavodnici i nasilnici jer će upravo njihova djela svjedočiti protiv njih, a ostat će samo maleni s Kristom. Malen s Kristom bio je uvijek i o. Ante Gabrić, a ipak je uživao tako veliko poštovanje – jer je ljubio! Glasnik je u njemu izgubio suradnika koji je tako jednostavno pisao kako jednostavno je i živio. Veliki ljudi uvijek su jednostavni. Hvala o. Anti! Dok u nama živi uspomena na njega, ostvarimo bar djelić njegove dobrote koja je tako neodoljivo privlačila k Isusu, jer je on sve volio radi Isusa.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 79. PROSINAC 1988. BR. 12

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU 372
PRETPLATA ZA GLASNIK U G. 1989. 373
TRENUTAK SRCA ISUSOVA, J. Antolović 374
BISKUPI POZIVAJU NA MOLITVU I LJUBAV 375
DA BISKUPI I SVEĆENICI, STRUČNJACI I KRŠĆANSKI BRAKOVI HRABRO NAVIJEŠTAJU CRKVENU NAUKU O OBITELJI, P. Galauner 376
SMISAO I BESMISAO OČEKIVANJA, R. Grgec 378
MOLITVA I ŽIVOT, R. Brajičić 379
BISKUP BORKOVIĆ ŠTUJE MARIJU I OBNAVLJA VJERU U HRVATA, A. Katalinić 380
PRIČEST – ŽRTVENA GOZBA, M. Steiner 382
PO SRCU MAJKE K SRCU SINA, M. Kovač 384
SESVETE KOD ZAGREBA, TINO 386
CELIBAT – POTREBAN KAO KRUH, Odazvanik 388
NEUMORNA SLUŽBA CRKVI, S. Kuzmić 390
GOSPA JE S NAMA, IVNA 392
O, MATI STRPLJIVA, D. Bartulović 393
SREDSTVA PRIOPĆIVANJA (MAS-MEDIJA), M. Rusan 394
ANTE JE BIO DAR NEBA, J. Gusić ... 395
ZADNJI ČASOVI I SMRT O. ANTE GABRIĆA, J. Cukale 398
ZAKLJUČAK I NASTAVAK, V. Vider 400
DUHOVNE VJEŽBE U ZAGREBU 401
OGLASI 402
ZAHVALNICE 403

NOVA CIJENA GLASNIKA JE 500 DINARA PO KOMADU! Cijena otisnuta na korici ne vrijedi od 1. srpnja 1988. Po novoj cijeni obračunavaju se i svi neplaćeni primjerci počevši od siječnja. Molimo sve, osobito povjerenike, da o tome vode računa. Nikakvih dugova nemaju oni koji su pretplatu poslali do konca lipnja. Godišnja pretplata po novoj cijeni je 5500 dinara, pa se i popust od 10% obračunava na temelju nove cijene onima koji primaju 10 komada ili više.

PRIJE ZRELOSTI NEMA LJUBAVI!

Poštovani uredniče!

Lijepo vas molim da me pažljivo poslušate! Ako mi ne možete dati savjet, molim vas da mi kažete kome da se obratim. O ovome ne mogu razgovarati ni s roditeljima ni s prijateljicama, premda je odnos između mene i moje okoline sasvim u redu.

Učenica sam drugog razreda srednje škole. Imam 16 godina. Pred sam konac prošle školske godine počela sam hodati s jednim dečkom, također iz moje škole. Dvije je godine stariji od mene. Sve je bilo divno i u najboljem redu do pred nekoliko dana kad smo se našli navečer sami na šetnji uz more. Neko smo vrijeme šetali, a onda smo sjeli pod jedno drvo. Prepustili smo se osjećajima i nježnostima. Sigurna sam da on mene voli baš kao i ja njega. Nakon nekog vremena rekao mi je da se ponašam strašno izazovno i da ga »palim«. Ostala sam bez teksta i počela se i nesvjesno braniti pitajući ga što je to na meni tako izazovno i kako se ja to ponašam da ga »palim«? On se samo nasmijao i rekao mi da nikad nije sreo žensku kao što sam ja. Ne znam kako da to protumačim. Primjetila sam da je, nakon što me je još jednom nježno poljubio, podigao bolan izraz lica prema nebu.

Oboje smo katolici i redovito idemo k svetoj Misi. U svemu se slažemo i zaista se volimo. Pa gdje je onda problem, pitat ćete? Problem je u tom što bih ja htjela da naša veza ostane u normalnim granicama, jer nisam od onih koje dozvoljavaju da ih svatko lovi za ruku i da im utiskuje poljubac. Ja sam ovome dečku to dozvolila, ali je dugo čekao.

Nije mi jasno kako da se ponašam! I taj puta ja sam se ponašala kao uvijek. Na sebi sam imala duge hlače i majicu kratkih rukava. Naoko je sve bilo obično, a opet me on doživljavao tako neobično.

Dragi uredniče! Željela bih da me savjetujete kako da se ponašam, jer ne želim da se ovako nešto ikada više ponovi. Ne želim ga izazivati jer bi to bilo glupo. Jest da smo mladi i puni života i moramo se radovati što nam je Bog dao dar ljubavi, ali mi smo još predaleko od toga da se združimo. Ipak se pitam dokle će trajati naša otpornost prema požudi koje me užasno strah i zato vam ovo pišem. Volimo se – to znamo. Mladi smo se sreli – i to znamo. Ne želimo jedno drugome nanijeti bol – ali toga se bojimo. Ne znamo kako da se vladamo da do toga ne dođe. U ime nas oboje molim vas da mi to odgovorite. Vjerujem da će to koristiti i mnogim drugima.

Još jednom se ispričavam što vam uzimam vrijeme, ali ne znam tko bi mi drugi dao tako iskren odgovor kao vi i pokazao nam put koji vodi k Bogu. Naša sudbina leži u vašim rukama. Tek kad pročitam vaš odgovor moći ću mirno spavati. Zato vas molim, objavite bar djelić moga pisma i napišite jasan odgovor jer mi je vaša pomoć uistinu potrebna.

ČITATELJICA S JADRANA

Djevojko, nadam se da si u međuvremenu čitala i Glasnik br. 10/1988. Na stranici 301. odgovor je i tebi, ali evo ponešto baš za tebe.

Prva zaljubljenost, kao i sva rana zaljubljivanja općenito, daleko su od prave i zrele ljubavi te rijetko kad prerastaju u sretan brak. To je tek navještaj onog lijepog i plodnog što se među mladima mora ostvariti po Božjoj zamisli, ako sami to ne pokvare. Na žalost, oni često baš to i učine pa prve ljubavi postanu prave traume. Sve se to dešava zbog njihove mladenačke lakoumnosti a starijima, koji im žele dobro, ne vjeruju.

Pogledaj kako je u životu. Na proljetnom suncu uvijek se prehladi najviše mladih jer se povode za onim što im često godi, a o posljedicama ne razmišljaju. Tek što sunce malo ojača njima je vruće. Raskomote se i posjedaju po travi te se hlade – dok se ne prehlade. Badava ih stariji odvraćaju jer time navlače na sebe samo rug i podsmijeh mladih mudraca koji misle da je dobro i dopušteno sve što je ugodno.

Slično je s prvim ljubavima. One su uzbudljive, jako gode i mladi ulaze u razne avanture. Kad se osvijeste, vide da su skupo platili iskustvo koje ih opterećuje cijelog života i ne mogu ga oprati nikakve suze. Lakoumnost i uzajamno nepoznavanje izlaže ih velikoj opasnosti. Zar vas dvoje niste na onoj šetnji koju

spominješ spoznali to isto?

Prepustili ste se osjećajima i nježnostima jer vam je to godilo, a evo rezultata: premda si se, veliš, normalno ponašala i bila si čedno obučena a i mladić je, kako ističeš, pošten, ipak je on tvoje društvo na osami doživljavao drugačije nego si ti očekivala. Bila si mu strašno izazovna, a to zapravo znači da su se u njemu budila strastvena uzbuđenja. Postala si mu tako poželjna da je on počeo »gorjeti« od želje za tobom. Badava ti njega ispitaješ čime si mu »izazovna« i čime ga »pališ«. Sama tvoja pojava njega »pali« a nježnosti koje ste si dopustili pravo su ulje na vatru njegove strasti! Ti to nisi znla? Vjerujem ti!

Kad u mladiću naraste plima strasti on se teško svladava, a tada mnoge djevojke nastradaju jer ni one nisu znale biti gospodar situacije. Da do takve katastrofe ne dođe, treba se vratiti iz samoće, druženje prekinuti prije negoli se strast raspali. Dapače, djevojka se mora izdaleka čuvati da se ne izlaže ludosti, a mladić se ne smije – niti u željama – poigravati tuđim tijelom i tuđom čašću za vlastitu nasladu. Misliš li da je to teško? Jest, jako je teško onima koji sa strašću očijukaju umjesto da je odlučno odbiju! Prihvaćajući takvu borbu, očeličit će svoj krakter i odrasti u zrelu osobu koja ne ide za tim da nekoga zlorabi za svoj tjelesni užitak, nego da sebe daruje za usrećenje drugih. Ne postupa li tako, nikad neće biti vjeran muž ženi ni dobar otac djeci. Mladi moraju učiti, i naučiti, da žive jedni s drugima i jedni za druge, da se uzajamno izgrađuju a ne da se upropašćuju. Lakoumnost je izvor mnogih zala. Bolje je na vrijeme ugodnog se odreći negoli kasnije zbog čemera plakati. Badava je otrijezniti se tek onda kad upadnemo u bezizlazan ponor. Djevojke tvojih godina, a i starije, predusrele bi mnoge štete kad bi više vjerovale svojim mamama. Nije uvijek lako da im se povjere, ali uvijek može biti spasonosno!

UREDNIK

Pretplata za Glasnik u g. 1989.

Mnogi su se pismeno ili telefonski zanimali kolika će biti cijena Glasnika u 1989. godini? Očito je da ga se stari čitatelji ne žele odreći, ali ih zabrinjava skupoća. Moramo priznati da to zabrinjava i nas i tiskarske radnike jer smo svi u istim nepovoljnim uvjetima. Stalno poskupljuje papir, i boja, i filmovi, i struja – i kruh, pa je jasno da će poskupljivati i rad. Ni radnici u tiskari ne mogu raditi gladni. Svi smo ljudi i imamo ljudske životne potrebe. Spasiti nas može samo solidarnost! Zato vas molimo slijedeće: Čim u siječanjskom – božićnom – broju Glasnika pročitate cijenu, prije ju ne možemo objaviti, šaljite pretplatu odmah. Bilo da je šaljete sami, ili preko vašeg gospodina župnika, jedno vam obećajemo: Ako se pretplatite najkasnije do konca siječnja, nećemo vam zaračunavati poskupljenje tijekom godine. Svima ostalima morat ćemo je zaračunati. Na to upozoravamo osobito povjerenike (laike i svećenike!), da novac ne zadržavaju kod sebe. Ovo ne pišemo od samovolje nego od nevolje, pa vas molimo da nas tako i shvatite, i već vam unaprijed zahvaljujemo na djelotvornoj solidarnosti!

UPRAVA GLASNIKA

Trenutak Srca Isusova

Prošle godine (1988.) 2. srpnja, navršila se 300. obljetnica posljednjeg ukazanja Srca Isusova sv. Margareti Alacoque. Tom prigodom Krist je na osobit način povjerio isusovcima i sestrama od Pohođenja misiju širenja pobožnosti prema svome Srcu. Ta značajna obljetnica obilježena je velikim skupom isusovaca iz Europe u Paray-le-Monialu, a bio je s njima i general reda, otac Peter Hans Kolvenbach. Trostoljetni jubilej posljednjeg ukazanja Kristova Srca njegovoj »veoma ljubljenoj učenici« dostojno je obilježila u svom specijalnom, 139, broju i ugledna isusovačka revija »Christus«, posvetivši čitav broj Kristovu Srcu i njegovoj osobi. Teološki, prema tradiciji, povijesno i s pogledom u budućnost obrađena je stručno, temeljito i suvremeno sva problematika vezana uz štovanje Srca Isusova.

SIMBOL I OTAJSTVENA STVARNOST

U ne tako dalekoj prošlosti često se vodila rasprava o pojmu i značenju »srca«. Revija »Christus« usvaja mišljenje da pojam srce simbolizira središte svjesnog i slobodnog ljudskog bića, njegova postojanja i djelovanja. To središte sadržava sve karakterne crte sveukupne osobe: crte njezina tijela, osjećaja, izgleda, temperamenta, duše. No taj simbol srca ipak ne iscrpljuje sva konkretna čovjekova bogatstva, baš kao što ni kaplja vode u kojoj se zrcali sunce nije sunce već samo odbljesak čitavoga sunca.

Kad je riječ o Srcu Bogočovjeka Isusa Krista, onda je ono tajanstveno jedinstvo čovjeka i Boga u jednoj osobi, u osobi koja je iz ljubavi prihvatila da vojnikovim kopljem bude probodena »sve do srca«, a pri tom ipak nije bila polomljena ni jedna od njegovih kostiju. A iz otvora probodenog boka provreo je obilan i plodonosan izvor za sve one koji »budu gledali na onoga koga probodoše« (Iv 19, 37).

STARO – A UVIJEK NOVO

Posvetivši cijeli broj revije »Christus« (izdaju je francuski isusovci!) Kristovu Srcu i njegovoj osobi, htjelo se proslaviti jubilej posljednje objave sv. Margareti Alacoque te iskazati priznanje onoj struji pobožnosti Kristovu Srcu koja je odigrala, odigrava i još će odigravati važnu ulogu u Crkvi samo ako bude uspjela pronaći takve oblike očitovanja koji su privlačni za ljude našeg vremena. No, to vrijedi i za svaki pravi duhovni pokret, za svaku pobožnost i duhovnost. Ako žele opstati, moraju se uvijek na neki način osuvremenjivati da bi bili prepoznatljivi i prihvatljivi ljudima svoga vremena.

Spomenuti broj revije »Christus« također je jedan pokušaj – mislim uspješan – da se pronađu neki još uvijek živi teološki izvori pobožnosti Srcu Isusovu, koji će dozvati u svijest njezine tradicionalne vrijednosti, ali i one strane koje su prolazne, vremenski uvjetovane. Uostalom, nije li neki nepisani zakon da svaka zdrava tradicija, ako želi ostati živa i djelotvorna, mora pretrpjeti neke »pashe«, to jest prijelaze i prolaze. U tom je smislu i sam Isus rekao: »Zato je svaki književnik koji je postao učenikom kraljevstva nebeskog nalik na domaćina koji iz svoje riznice vadi novo i staro.« (Mt 13, 52)

FRESKA U KAPELI POHOĐENJA, U PARAY-LE-MONIALU PRIKAZUJE SV. MARGARETU ALACOQUE U EKSTAZI

U uvodnom članku revija »Christus« se pita: »Da li smo bili vjerni tom evanđeoskom idealu, drugo je pitanje o kojem nismo suci; no barem smo pokušali otvoriti neke perspektive za danas, a da ne budemo nevjerni onome što je bilo jučer.« Moje je mišljenje da je taj pokušaj vrijedan pažnje te da može mnogo pridonijeti ne samo posuvremenju pobožnosti Srcu Isusovu, nego i njezinu produbljenju.

GLAS KOJI BI MORAO NAIĆI NA ODJEK

Lijepo je da ugledna revija »taj svoj rad sa zahvalnošću posvećuje redovnicama od Pohođenja, a naročito samostanu u Paray-le-Monialu, baštinicima one koja nam je prenijela poruku, onog Srca što je toliko ljubilo ljude.

I neka njihovo vjerno bdjenje pred Svetim Sakramentom poluči današnjoj Crkvi onu plodnost koju joj je tijekom stoljeća pribavljala pobožnost Srcu Isusovu.«

Hvala Bogu da opet čujemo tako lijep i pozitivan pristup onoj pobožnosti koja nas uvodi u srž tajne spasenja ostvarene po ljubavi Isusa Krista. Svi današnji problemi Crkve, svijeta, narodâ, pa i našeg hrvatskog naroda, zapravo su vapaj za ljubavlju, toplinom, razumijevanjem, slobodom duha, spasenjem. Ono se nalazi u Onome koji nam reče: »Dođite k meni svi vi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako.« (Mt 11, 28-30)

Josip ANTOLOVIĆ

Biskupi pozivaju na molitvu i ljubav

Pred godinu dana, dok smo mi biskupi u listopadu 1987. bili sabrani na zasjedanju u BKJ u Splitu, uputili smo vjernicima poziv na molitvu u sadašnjem času. Taj smo poziv obrazložili težinom prilika u kojima živi naša Crkva, naša društvena zajednica a i većina ljudi naše domovine.

I sadašnja nas situacija potiče da se ponovno obratimo našoj vjerničkoj javnosti i svim ljudima dobre volje.

Želimo ponajprije iznijeti stanovište na kome stojimo i s kojega govorimo: »Crkva ima cilj koji je spasiteljski i eshatološki, koji se može potpuno postići samo u budućem vijeku. No ona je već tu na zemlji prisutna, sabrana iz ljudi, članova zemaljskog grada. ... Tako Crkva, koja je ujedno vidljivi skup i duhovna zajednica, hoda zajedno s čitavim čovječanstvom i sa svijetom proživljava istu zemaljsku sudbinu... Ali Crkva, idući za svojim spasonosnim ciljem, ne posreduje čovjeku samo božanski život nego odsijeva također, i to na čitavi svijet, svjetlo koje je odraz toga života, osobito time što liječi i uzdiže dostojanstvo ljudske osobe, učvršćuje povezanost ljudskog društva te daje dublji smisao i uzvišenije značenje svakidašnjem čovječjem djelovanju« (GS 40). Zadaća je i dužnost Crkve da ljudima pomogne kako bi u svjetlu Božje istine ispravno prosuđivali znakove vremena.

U napetim okolnostima ovoga časa pozivamo stoga sve da poštuju osnovna prava svakoga čovjeka i svakog naroda jer se bez pravednosti ne može graditi budućnost dostojna čovjeka i ljudske zajednice.

Stoga pozivamo sve na istinski dijalog, u duhu uzajamnog poštovanja i razumijevanja, za uspješno rješavanje svih spornih pitanja. Jedino duhom istine, pravde i ljubavi može se izgrađivati miran i plodan zajednički život.

Budući da u svijetu djeluje i zlo, »tajna bezakonja«, koja uvećava ljudsku nemoć, potrebna nam je nadasve Božja pomoć. Zato naše vjernike ponovno pozivamo na ustrajnu i pouzdanu molitvu, kao što smo to već učinili prošle godine (v. Glas koncila, br. 44/87, str. 3).

U mišljenju i djelovanju moramo uvijek biti vjerni evanđeoskim uputama. Zato vas podsjećamo na neke evanđeoske misli Božanskog Spasitelja: »Ne sudite, da ne budete suđeni! Jer sudom kojim sudite bit ćete suđeni. I mjerom kojom mjerite, mjerit će vam se« (Mt 7,12). U odnosima s drugima pridržavajmo se zlatnog pravila evanđelja: »Sve što želite da ljudi vama čine, činite vi njima« (Mt 7,12). Slušajmo sv. Pavla koji nas opominje: »Zazirite od zla, prijanjajte uz dobro! Srdačno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretječite jedni

(Nastavak na str. 391)

Da biskupi i svećenici, stručnjaci i kršćanski brakovi hrabro naviještaju crkvenu nauku o obitelji

Obitelj nas danas stavlja pred veliku nedoumicu i u žarištu je mnogih rasprava. Ona je osnovna zajednica života, a teško je uzdrmana. Ugrožava je današnji način življenja, javno mnijenje osporava njezine vrednote, a katkada dovodi u sumnju i sam smisao obiteljskog života. Lakoumno sklopljeni brakovi, a još lakoumnije razvrgnuti, pokazuju kako su veze obiteljskog života postale nepouzdane. Prevelika opterećenost dužnostima i nervozna užurbanost uvelike ometaju zajednički život i toplinu obiteljskog ognjišta. Sve te nepogode materijalne i duhovne naravi umanjuju i roditeljsku plodnost, a bez novih života nema ni prave sreće ni ljepše i bolje budućnosti kako za roditelje tako ni za širu zajednicu.

UZNEMIRUJUĆE VIJESTI

Svjetska se javnost uznemirila na vijest da u Rumunjskoj žele u najkraćem roku uništiti preko 7.000 sela. Time bi tmošnje ljude iskorijenili iz njihove stoljetne tradicije i natjerali ih na život modernog proletarijata. To je pravo nasilje nad tim ljudima jer se time ugrožava i identitet nacionalnih manjina, čupa ih se iz prirodne sredine u kojoj su stoljećima živjeli, stvarali svoju bogatu duhovnu i kulturnu baštinu u kojoj osjećaju radost i sigurnost života.

NAROD I DOMOVINA SMRTNO UGROŽENI

Možda nas je mnogo manje proljetos potresla vijest o domaćoj tragičnoj stvarnosti, a istaknuo ju je u jednoj propovijedi i naš kardinal, da će uskoro s lica naše domovine Hrvatske nestati oko 9.000 sela jer se u njima ne stvara život. U tim selima neće imati tko nastaviti našu trinaeststoljetnu kršćansku povijest jer – nema mladih! Nad tom tragičnom činjenicom mora se zamisliti svaki rodoljub, a mi kao kršćani posebno smo potreseni jer znamo da do tog nije došlo bez grijeha, to jest bez uvrede Boga. Nas to nadasve zabrinjava jer smo solidarni sa svojim narodom te mu želimo ne samo vremenit uspjeh nego i vječnu sreću.

Mnogo nas je razloga dovelo do sadašnjeg stanja i mi ovdje možemo tek neke samo spomenuti, a cijela stvar iziskuje temeljitu stručnu i svestranu obradu. Iseljavanje mladog svijeta iz vlastite domovine, koja ostaje prazna, uistinu je zabrinjavajuće. Oni podižu svoje potomstvo u zajednicama drugih naroda u koje se ono i pretopi. Kriva politika prema selu i poljoprivredi natjerala je ljude s polja u industriju, sa sela u gradove gdje nemaju odgovarajućih stanova za brojniju obitelj.

U narod, osobito među mlade, uporno je sijano shvaćanje po kojem je svrha života uživanje, makar i grešno, a takvom potrošačko-uživačkom mentalitetu mnogi su nasjeli. Strahota pobačaja je tolika da ga i ne bismo smjeli zvati »bijela kuga« nego najcrnja pošast. Narod bez vodstva koje bi se tome energično suprotstavljalo, bez prosvjetnih radnika koji bi o tome govorili istinu – uz tolike zaraze koje se šire – ne može se oduprijeti. Zato nas ova nakana snažno potiče na molitvu – za obitelji i obiteljske apostole i u svijetu i u našem narodu.

MORAMO MOLITI I SLUŠATI CRKVU!

Moramo se vratiti Kristu i Evanđelju! Tu slojevitu problematiku našeg naroda i svijeta moramo osvijetliti naukom Crkve vođene Duhom Svetim. Ta je nauka uvijek najpouzdaniji svjetionik pa je tako i dandanas.

Molit ćemo za naše biskupe i svećenike, za stručnjake i kršćanske brakove da hrabro naviještaju crkvenu nauku o obitelji. Nije to uvijek lako. Prevelika je ponuda pri-

vidnih rješenja koja nas udaljuju od temeljnih etičkih načela. Biskupi, svećenici i razni stručnjaci moraju zdrav nauk širiti i onda kad predviđaju čak žestoka osporavanja. Znanost je danas pod raznim pritiscima ideologija moći i kapitala i valja se katkada odupirati javnom mnijenju. Kršćanski bračni drugovi još najviše osjećaju s koliko je žrtava skopčano ostvarenje kršćanskog ideala obiteljskog života i opredjeljenje za put koji je zacrtao Drugi vatikanski sabor i koji je označen velikim porukama posljednjih Papa, sadržanim u »Humanae vitae« i »Familiaris consortio«. Taj je put katkada, na žalost, osporavan i od onih od kojih bračni drugovi očekuju ohrabrenje i kršćansku solidarnost.

A nije li upravo taj nauk Crkve ono veliko svjetlo Duha koje još jedino djelotvorno obasjava tu složenu problematiku današnjeg čovjeka?! Istina je da je ta problematika u ovo vrijeme složenija nego prošlih dana. Dinamika života strašnom silinom ide naprijed ali ti dokumenti, pogotovo oni najnoviji, nose u sebi velike Božje odrednice koje pokazuju čovjeku put u život, put u bolju i sigurniju budućnost.

PODUPRIMO DJELOM I MOLITVOM DOBRA NASTOJANJA

Divne su i blagoslovljene sve one inicijative i napori koji se čine da to Božje svjetlo, ta nauka Crkve uđe u sve pore obiteljskog života. A tih je inicijativa sve više. Obiteljske škole, simpoziji, knjige i časopisi, članci i propovijedi, filmovi i kasete, zaručnički tečajevi samo su neki vidovi tog prevažnog obiteljskog apostolata preko kojega nauka Crkve o obitelji postaje sve prisutnija u Božjem narodu. Sve te aktivnosti i sva ta nastojanja želimo obuhvatiti svojom molitvom. Dao Gospodin da tih inicijativa bude još više, da rad bude i složeniji i dinamičniji i da cijela Crkva shvati svu ozbiljnost ovog trenutka. Tu ćemo milost moliti za naše biskupe, svećenike i za cijeli Božji narod.

Uz molitvu nastojmo se i otvoriti velikim porukama zajedničkog nam Oca Ivana Pavla II. S pravom ga se smije nazvati velikim braniteljem i promicateljem zdravog obiteljskog života. U svim svojim pastoralnim nastojanjima on ističe veličinu i značenje obitelji.

»Obitelj jest i uvijek mora biti temeljna stanica u ostvarivanju civilizacije ljubavi«, rekao je 1986. u Paray-le Monialu, u mjestu velikih ukazanja Srca Isusova sv. Mariji Margareti Alacoque.

»Treba da suvremene obitelji ponovno nađu sebe! Treba da slijede Krista!« reći će Sv. Otac u Familiaris consortio (br. 86).

»Obitelj, rođena iz sakramenata, jest kolijevka i mjesto u čijem se krilu uključuje ljudska osoba u veliku obitelj Crkve.« (br. 15)

»Kršćanska obitelj može se nazvati domaćom Crkvom, to jest zajednicom spašenih i koja spašava. U stvari, ona je to utoliko što Kristovu ljubav ne samo prima, nego je drugima navješta i posreduje...«

To su obitelji koje su utemeljene na Evanđelju, koje su prožete Duhom Svetim i koje stupaju putem koji im učiteljstvo Crkve osvjetljuje.

I naše molitveno nastojanje ide za tim da takvih obitelji bude što više! I u našem narodu!

Nakana naših biskupa:

DA SE OBITELJI NAŠIH ISELJENIKA NEPRESTANO UČVRŠĆUJU U ZAJEDNIŠTVU I KRŠĆANSKOJ LJUBAVI

Pred kraj ovog mjeseca slavimo blagdan Isusova rođenja. To je u mnogočemu najljepši obiteljski blagdan. I otajstveno: Isus se rađa u obitelji, doduše bez izvanjskog komfora, ali u ozračju duboke, čiste i svete obiteljske ljubavi. I po načinu slavljenja: Božić nas okuplja; rado se vraćamo svojima i duboko proživljavamo intimu zajedništva u obitelji.

Svi bolno osjećamo kako je ta intima ugrožena u iseljeničkim obiteljima. One su iskorijenjene iz domaće sredine i u sebi su razdijeljene: roditelji su na jednoj strani, djeca na drugoj – ili otac u dalekom svijetu, a majka s djecom uz domaće ognjište.

Molimo se s našim biskupima da upravo božićno otajstvo obnovi i učvrsti zajedništvo i intimu ljubavi u našim iseljeničkim obiteljima. Da Kristova ljubav bude jača od svih zemljopisnih udaljenosti. I da svi članovi naših iseljeničkih obitelji, i oni u dalekom svijetu i oni na domaćem ognjištu, u Euharistiji i Kristovu Srcu nađu onu snagu koja će ih trajno povezivati i učvrstiti zajedničke veze ljubavi.

Naše majke, koje na Prvi petak s djecom dođu u crkvu i pođu na Ispovijed i Pričest dobro znaju gdje treba tražiti blagoslov neba i obnovu obiteljskog zajedništva u ljubavi.

Petar GALAUNER

Smisao i besmisao očekivanja

Piše: prof. Radovan GRGEC

Iščekivanje nekoga ili nečega ispunja naša srca nadom i čežnjom, tjeskobom i strepnjom. Ta su čuvstva i osjećaji katkada snažniji od onih koji nas obuzimaju na svršetku iščekivanja, pa i onda kada nas očekivani susreti, doživljaji i događaji zaista ugodno iznenade ili neugodno razočaraju. Leopardi u jednoj pjesmi opisuje kako je lijepo subotnje iščekivanje nedjeljnog veselja, koje, čim započne, podsjeća na svoju prolaznost. Ljudska sudbina na zemlji govori nam o smislu i besmislu, ljepoti i sivilu naših nadanja i iščekivanja, o čemu pišu i pjevaju mislioci, pjesnici i književnici.

Samuel Beckett i Eugène Ionesco, glavni predstavnici tzv. teatra apsurda, iskazali su u svojim djelima besmisao ljudskog egzistiranja i iščekivanja. Taj besmisao karakterizira postojanje svijeta bez Boga, o čemu je govorio Ionesco na nedavno održanom »mitingu« u Riminiju, kojemu su prisustvovale mnoge poznate ličnosti, kao npr. glasoviti katolički mislilac Jean Guitton. »Čekajući Godota«, kako bi rekao Beckett, čovjek ne čeka nikoga, tj. čeka uzaludno i besmisleno.

Pa ipak, ako u taj svijet uđe Bog i njegova ljubav, vremensko protjecanje dobiva svoj cilj i smisao. Na spomenutom mitingu izvedena je opera »Maksimilijan Kolbe«, za koju je Ionesco napisao libreto. Ljubav prema Bogu i bližnjemu, koju je pokazao p. Kolbe, unosi svjetlo u naša lutanja i pitanja bez odgovora, a vrijeme postaje, prema Ionescovim riječima, »trenutak bez kraja« tj. vječnost. Vremenska zbivanja dobivaju svoj sretan svršetak jer se pretvaraju u stvarnost bez svršetka.

Kazališni pisac i pjesnik Paul Claudel, prepušten lutanju bez cilja i iščekivanju bez smisla, našao se 1886. na ponoćki u pariškoj katedrali Notre-Dame, gdje ga je, kako sam piše, obuzeo »iznenadni osjećaj vječnog djetinjstva«. Dočekao je svojega »Godota«, Spasitelja u liku betlehemskog Djeteta. Obratio se i postao jedan od najvećih književnika kršćanskog nadahnuća svih vremena.

Mi kršćani vjerujemo da je došao Spasitelj kojega su iščekivali vjekovi. Isus Krist, ušavši u našu povijest, započeo je novu eru i dao puni smisao našem životu. Vjekovno iščekivanje Mesije i ljudska čežnja za Spasiteljem čežnja je za besmrtnošću i »vječnim djetinjstvom«, utkana u naše biće i žiće, u naša nadanja i iščekivanja. Taj san smrtnika nije besmislen ni bezrazložan. On se ostvaruje u dolasku Isusa Krista, Bogočovjeka i Spasitelja.

Za onoga koji nema vjere takvi su »sni« i iščekivanja bez smisla. Za vjernika, pak, krajnji cilj i smisao svih iščekivanja jest Isus Krist.

U ovom adventskom vremenu, vremenu »iščekivanja« prvog i drugog dolaska Spasitelja svijeta, vremenu »došašća«, zapjevajmo s kršćanskim pukom: »Srca gore – evo zore!« i molimo s našom Crkvom: »Dođi, Gospodine Isuse!«

Molitva i život

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

Mgr Antoine Bloom (Monsinjor Antuan Blum) je rođen 1914. Studirao je medicinu. Kasnije je postao monah, zatim biskup i egzarh ruskog patrijarhata za Zapadnu Evropu. Kao čovjek imao je vrlo razvijeni osjećaj za ljudsku bijedu, što se vidi i iz ovih njegovih misli o molitvi.

Život i molitva su, piše on, posve nerastavni. Život bez molitve je život kojemu manjka jedna bitna životna dimenzija... Svijet u kojem živimo nije profan bez Boga. Mi, doduše, znamo vrlo dobro taj svijet profanirati, ali on je po sebi izišao iz Božje ruke i Bog ga voli. Pred Božjim očima vrijedi toliko koliko vrijedi život i smrt njegova Sina jedinca. U našoj molitvi mi znamo za to, znamo da je svaka stvar koja nas okružuje u Božjim očima sveta. Zato nam je dragocjena i draga. Ne moliti znači ispustiti Boga iz svoje opstojnosti, i ne samo njega nego i sve ono što on znači u svijetu koji je on stvorio a u kojemu mi živimo.

Često nam se pričinja da je teško spojiti život i molitvu. To je zabluda! To je posve krivo! U tu zabludu upadamo zbog krive misli i slike o životu i o molitvi. Mislimo da se život sastoji u neprestanom trčanju sad za ovim sad za onim, a molitva da se sastoji u povlačenju od života, u zaboravljanju na bližnjega i našu životnu zadaću. To je krivo! To znači klevetati život i klevetati molitvu!

Ako želimo naučiti moliti, trebamo se odmah na početku solidarizirati sa svom čovjekovom stvarnošću, s njegovom sudbinom i s cijelim svijetom. Sve to treba potpuno uzeti na se. To je upravo učinio Bog kod utjelovljenja. Time postajemo zagovornici. Kad mislimo o zagovaranju, pomišljamo da se ono sastoji u uljudnom izlaganju Bogu onoga što je zaboravio napraviti. U stvari, zagovaranje se sastoji u tome da načinimo korak koji nas vodi bliže tragičnoj situaciji čovjeka koga zagovaramo, korak iste vrijednosti s Kristovim korakom kojim je on postao čovjekom i zauvijek se poistovjetio s čovjekovom bijedom.

Moramo učiniti korak koji nas vodi u situaciju iz koje ne želimo više natrag. Kršćanska, kristična solidarnost je istovremeno upravljena dvama suprotnim polovima. Utjelovljeni Krist, pravi čovjek i pravi Bog, posve je solidaran s Bogom kad se okrene prema čovjeku. Ta nas dvostruka solidarnost čini u nekom smislu strancima na dvama područjima i u isti čas nas s njima sjedinjuje. Ona je naše temeljno kršćansko držanje.

Sad me pitate: »Što da činimo?« Dobro. Molitva izvire iz dva izvora: ona je divljenje Bogu i njegovim stvarima, našem bližnjem i svijetu koji nas okružuje; ona je osjećaj tragičnosti, naše tragičnosti, i sve tragičnosti drugih. Berdjajev, ruski filozof, je govorio: »Ako sam ja žedan – to je fizička činjenica. Ako je žedan moj bližnji – to je moralna činjenica.« Evo tragike koja se javlja svaki čas: moj bližnji je neprestano žedan. Nije uvijek gladan kruha. Katkada je gladan ljudskog postupka, prijatnog pogleda. Tu počinje molitva, s tim osjećajem divljenja i tragičnosti. Kad čovjek ima taj osjećaj sve je lako. S osjećajem divljenja u duši lako molimo. Isto tako lako molimo kada nas u srcu zgrabi bijeda drugih...

Ako počnete tako spajati život s molitvom oni se neće nikada odijeliti. Život će biti kao drvo koje će podržavati i hraniti vatru molitve i ta će vatra bivati sve veća i veća, sve sjajnija i sjajnija sve dok vas pomalo ne preoblikuje u goruću grm o kojem govori Sv. pismo.

Srce Isusovo, nauči nas tako moliti!

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Biskup Borković štuje Mariju i obnavlja vjeru u Hrvata

Piše: Ante KATALINIĆ

Među najveće, najutjecajnije i najglasovitije štovatelje bl. Djevice Marije u hrvatskom narodu, svakako spada pavlin, zagrebački biskup, Martin Borković (1597-1687).

Borkovićevo ime spominje se u obadvjema onim znamenitim knjigama o Mariji koje je napisao nama dobro poznati, također pavlin, Andrija Eggerer. Jedna od tih knjiga, koje su inače stare preko tri stotine godina, posvećena je biskupu Martinu Borkoviću. Te su knjige za nas Hrvate posebno vrijedne zbog toga, što u njima jasno otkrivamo ideju o Marijinu utjecaju na hrvatsku naciju, ideju, koju Eggerer sretno formulira izrazom »kraljevina Hrvatska uistinu marijanska«. Značajno je, da se baš u tim knjigama spominje biskupa Borkovića. Prvu svoju knjigu o Mariji »Pharmacopaea coelestis« (»Nebeska ljekarna«, godine 1672), Eggerer (inače na latinskom jeziku) posvećuje Borkoviću ovim riječima: »Presvjetlom i poštovanom gospodinu, bratu Martinu Borkoviću, blagoslovljene Crkve zagrebačke biskupu, opatu bl. Dj. Marije od Topuskog itd.« U svojoj drugoj knjizi o Mariji »Anathema Marianum« (»Marijanski zavjetni dar«, god. 1673), Eggerer spominje Borkovica u rubrici »Ad lectorem religiosum« (»Pobožnom čitatelju«).

Borkovićevo ime, dakle, nalazimo u prastarim knjigama u kojima susrećemo ideju o marijanskom određenju hrvatskog naroda. Činjenica vrijedna pozornosti. Kad promatramo Borkovićev lik u sklopu hrvatske povijesti, pogotovo pod vidom marijanskog osmišljenja te povijesti, vidimo očito da je taj pobožni biskup bio veliki Marijin izabranik, kojeg je sama Gospa podigla da u najteže dane hrvatske povijesti, u doba općeg rasula, bude spašavatelj njezina katoličkog naroda i njezine kraljevine Hrvatske. Svoj narod, koji je ionako disao marijanskim duhom, Borković je svojim apostolskim radom još čvršće privezao uz Mariju, borio se svim silama da Hrvatsku ne zahvati moralno rasulo, i da je ne rastoči nasrtljivo protestantsko krivovjerje.

Bio je Borković potpuno marijanski čovjek, gorljivi Marijin štovatelj. Za Marijino svetište u Remetama brinuo se za cijelo vrijeme svog dugog života, strpljivo ga je obnavljao. A svetište Majke Božje Bistričke, Borkoviću jednostavno zahvaljuje svoj opstanak. U Bistrici je Gospino štovanje bilo već potpuno zamrlo, bilo je naprosto zabačeno. Borkovićevim nastojanjem to je štovanje probuđeno, iznova je oživjelo i čvrsto se ukorijenilo u pobožnom narodu. U to vrijeme protestantizam je oštro zatirao pobožnost prema Gospi, a Mariji odani biskup upotrijebio je sve sile da tom protestantizmu onemogući ulazak u Hrvatsku. Borković je čak i hrvatski sabor pokrenuo da oda čast Mariji.

Rodio se Martin u selu Domagović, kod Jastrebarskog, godine 1597. Domagovići su pripadali jednom od dvanaest prahrvatskih plemena koja su doselila od Karpata u naše krajeve, u novu domovinu. Borkovići su bili seljaci, plemenitaši, siromašni, ali zbog svoje čestitosti, poštenja i kršćanskog življenja, veoma ugledni i cijenjeni. Martin se veoma kasno odlučio da ode na škole i da postane svećenikom. Prije nije mogao valjda zbog siromaštva. Prvu izobrazbu stekao je u obližnjoj Jaski (Jastrebarskom), naučio je čitati i pisati, i nešto latinskog jezika.

Kad je došao u Zagreb, a imao je tada blizu trideset godina, upisao se u gimnaziju koju su vodili oci isusovci uz crkvu sv. Katarine na Gornjem gradu. Premda već sta-

riji, na školama je pokazao izvanrednu inteligenciju, pa je humaniora (gimnaziju) završio u skraćenom roku, godine 1627, i te iste godine, pred Božić, ušao je u pavlinski Red, u Lepoglavi.

Borković se odlikovao velikom inteligencijom, još više svetošću života, a najviše pobožnošću prema bl. Dj. Mariji. Dok je u Zagrebu polazio gimnaziju, redovito je hodočastio Majci Božjoj u Remete. U samostanu, uz remetsko svetište, živjeli su tada redovnici pavlini. Promatrajući njihov život molitve i rada, odlučio se da postane pavlinom. Štovao je Martin Majku Božju još od rane mladosti. Kao dijete hodočastio je s majkom u Mariju Bistricu i molio se pred Gospinim kipom. Kao gimnazijalac bio je član Marijine kongregacije koju su vodili isusovci. Kao mladi redovnik junački je stupao putem kršćanske i redovničke savršenosti, a u svom duhovnom rastu uvijek se oslanjao na Mariju. Uoči njezinih blagdana redovito je pojačavao molitvu, post i pokoru.

Poslije novicijata poslan je u Olomouc, u Moravsku, gdje je kod isusovaca završio filozofiju. Tada su ga poglavari poslali u Rim, u Germanicum, pa je na Gregorijani završio teologiju i doktorirao s odličnim uspjehom. Mladu misu rekao je u Rimu godine 1635.

Ubrzo nakon povratka u domovinu postao je Borković priorom velikog pavlinskog samostana u Lepoglavi. Godine 1640. bio je izabran generalnim vikarom, a godine 1644, 1650 i 1657, dakle tri puta, generalom čitavog pavlinskog Reda. Godine 1667. postavila ga je rimska ustanova Propagande za prvog apostolskog prefekta pučkih misionara u Ugarskoj. Glavna dužnost tih misionara bila je da propovijedanjem Evanđelja i buđenjem vjerskog života suzbijaju negativne utjecaje protestantizma i kalvinizma. Borković je kao general Reda osnivao nove pavlinske samostane u Ugarskoj, Moravskoj, Poljskoj, Štajerskoj. On je isposlovao da se lepoglavski zavod digne na stupanj akademije i da mogne dijeliti doktorate.

Borkovića je sve poštivalo, sve mu se divilo, ali iznad svega bio je cijenjen zbog svog svetačkog života. Zbog svega toga, nakon smrti biskupa Petretića, kralj Leopold imenovao ga je biskupom, što je odobrio papa Klement IX. Borković je posvećen za biskupa 3. prosinca 1668. Imao je 71. godinu. Neki su govorili: što će taj starac učiniti? A kad tamo, učinio je za zagrebačku biskupiju više nego ijedan zagrebački biskup, tako, da ga je već povjesničar Farlati smatrao najvećim zagrebačkim biskupom. Upravljao je zagrebačkom biskupijom dvadeset godina. Održao je četiri biskupijske Sinode i upro sve sile da pridigne vjersko-moralni život u narodu, osobito da preporodi duhovni život klera. Mnogo je radio za jedinstvo kršćana, podupirao je vladiku Petra Zorčića i za grkokatoličke klerike osnovao sjemenište u Zagrebu. Posljednjih godina života bio je imenovan i kaločkim nadbiskupom, ali do ustoličenja nikad nije došlo. Budući da je biskupska čast bila spojena s lokumtenecijalnom, to je za vrijeme Zrinsko-Frankopanske bune bio Borković vršilac banske vlasti (1670). Učinio je sve da spasi Zrinskog i Frankopana, ali je ostao nemoćan pred podmuklošću čina cara Leopolda. Borković je kao biskup utemeljio zagrebačko sirotište (orfanotrofij) u Vlaškoj ulici i prigradio mu crkvicu sv. Martina. U oporuci je orfanotrofiju ostavio sredstva za uzdržavanje.

MARTIN BORKOVIĆ, (ZAGREB, NADBISKUPSKI DVOR)

Skupa s godinama zemaljskog života, u Borkoviću, uzoru moralne čistoće, rasla je i ljubav prema Mariji vazda Djevici i Kraljici djevica. Svojoj nebeskoj Majci bio je uvijek sve više odan. Nijednog dana ne bi propustio da joj ne bi iskazao više čina svoje sinovske privrženosti. Svaku je moguću priliku upotrijebio za promicanje njezina štovanja. O njoj je razgovarao u društvu sa svojom subraćom, o njoj je s najvećom radošću mnogo i zanosno propovijedao. Kad bi već morao govoriti o nekom drugom predmetu, onda bi propovijed barem završio s pohvalom Mariji. Čim bi na kojem javnom mje-

(Nastavak na str. 393)

Pričest - žrtvena gozba

Piše: Marijan STEINER

Euharistijsko slavlje završava gozbom, tj. Pričešću. »Primanjem Tijela Gospodinova ostvaruje se zajedništvo vjernika s Bogom i među sobom, a to je i svrha ove žrtve.« (EM 12)

Opisat ćemo ukratko obred Pričesti.

MOLITVA GOSPODNJA (OČENAŠ)

Ovom molitvom koju nas je naučio Gospodin Isus obraćamo se Bogu kao zajednica, a ne kao pojedinci. Očenaš nas pripravlja na primanje Pričesti napose iz dva razloga. U toj molitvi molimo ne samo za svagdanji nego i za sakramentalni kruh u Pričesti. Tako su sveti Oci često tumačili prošnju »kruh naš svagdanji daj nam danas«. Uz to se u Očenašu ističe potreba bratskog ponašanja: »i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim«. Možemo pristupiti oltaru tek onda ako smo pomireni s bližnjima. (usp. Mt t, 23-24)

Svećenik nastavlja molitvu: »Izbavi nas, Gospodine, od svih zala...« On moli u ime svih za sigurnost od svih nereda, za unutarnji mir i konačni dolazak našega Spasitelja koji će uspostaviti kraljevstvo mira.

BRATSKI CJELOV MIRA

»Slijedi obred mira kojim vjernici mole mir i jedinstvo za Crkvu i svu ljudsku obitelj te, prije nego što će uzeti dijela u jednom kruhu, izražavaju jedan drugom uzajamnu ljubav«. (Opća uredba Rimskog misala, 56b) Za taj znak misnik pripravlja prisutne molitvom, kako bi vanjski znak odgovarao unutarnjem raspoloženju duše. Predsjedatelj slavlja širi ruke prema vjernicima govoreći: »Mir Gospodnji bio vazda s vama.« To je zapravo Kristov uskrsni dar.

Ovdje valja nešto reći o značenju biblijskog izraza »mir« (šalom). Njime se izražava »blagostanje u svagdanjem životu, stanje čovjeka koji živi u skladu s prirodom, sa sobom i Bogom; konkretno, on je blagoslov, počinak, slava, bogatstvo, spas, život«. (Rječnik biblijske teologije) Sve su to Kristovi darovi. Uostalom, sam Gospodin je »naš mir« i »knez mira«. Razumljivo je da prije Pričesti molimo za Kristov mir, jer Euharistija je otajstvo mira i jedinstva.

Misnik kaže vjernicima: »Pružite mir jedni drugima.« Sv. Justin spominje taj obred već sredinom 2. stoljeća u svom opisu euharistijskog slavlja: »Završivši molitve međusobno dajemo poljubac mira.« Tako su zagrljaj i poljubac uvedeni u sve liturgije na Istoku i na Zapadu. Izgubivši s vremenom svoju jednostavnost i čistoću, zagrljaj i cjelov postali su prigoda za zloupotrebu. Stoga su uvedene druge kretnje kojima se u Misi želio izraziti mir. Jedino se među klerom kod oltara zadržala gesta zagrljaja. Pokrajinske biskupske konferencije određuju danas kako će se obaviti taj obred. Naši su biskupi zabranili sve načine grljenja i ljubljenja pa je kod nas redoviti znak mira u liturgiji srdačan stisak ruke.

LOMLJENJE KRUHA

Krist Gospodin je lomio kruh na Posljednjoj večeri i dijelio ga apostolima. Tako se u prvim kršćanskim vremenima i cijelo euharistijsko slavlje nazivalo »lomljenje kruha«. Taj obred napose ističe jedinstvo vjernika okupljenih oko oltara. »Zar nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim? Budući da je samo jedan kruh, mi svi smo jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednoga kruha.« (1 Kor 10, 16-17) Obred lomljenja kruha podsjeća nas i na to da svoja duhovna i materijalna dobra moramo dijeliti drugima.

Kod lomljenja posvećenog kruha svećenik spušta jedan djelić hostije u kalež. Taj čin ima svoje povijesno značenje. Papa je, naime, za vrijeme nedjeljnog misnog slavlja slao po đakonima ili akolitima komadić euharistijskog kruha svećenicima područnih crkava u Rimu. Oni bi taj komadić

stavljali kod Mise u svoj kalež. Na taj su način izražavali jedinstvo i zajedništvo s rimskim biskupom (papom), te istovjetnost euharistijske žrtve. Danas ovaj obred nema opisanog značenja. Kod njegova obavljanja treba misliti na to da miješanje posvećenog kruha i vina označava jedinstvo Tijela i Krvi proslavljenog i prisutnog Krista Gospodina.

Za vrijeme lomljenja kruha zajednica recitira ili pjeva »Jaganjče Božji«. Ovaj zaziv Krista, Božjeg Janjeta, zapravo je molitva za oproštenje i mir. Nekoliko slijedećih molitava poziva prisutne na Pričest.

PRIČEŠĆIVANJE

Nakon svećenikove Pričesti oblikuje se procesija (ophod) sudionika euharistijskog slavlja koji pristupaju stolu Gospodnjem. Prigodom prinošenja darova vjernici su u ophodu donijeli kruh i vino, a sada pristupaju u povorci da prime u zamjenu Tijelo Kristovo. Ako smo svjesni teškoga grijeha, prije Pričesti valja pristupiti ispovijedi (po mogućnosti izvan Mise!). Inače možemo pristupiti stolu Gospodnjem svaki puta, dapače, Crkva to želi. Pričest je, naime, sastavni dio euharistijskog slavlja. Za vrijeme pričesnog ophoda zajednica pjeva. »Pjevanje jedinstvom glasova izražava duhovno jedinstvo pričesnika, iskazuje radost srca i pomaže stvaranju dubljeg bratstva pri ophodu za primanje KristovaTijela.« (Opća uredba Rimskog misala, 56i)

Svakom vjerniku koji pristupa Pričesti svećenik pokaže hostiju govoreći: »Tijelo Kristovo«. Pričesnik odgovara: »amen«. »Ovaj amen ovdje znači: da, hoću, pričešćujući se pravim Kristovim Tijelom, doprinesti ću izgradnji i jedinstvu njegova tijela, koje je Crkva.« (sv. Augustin)

Obnovljena liturgija, a tako i kršćanska predaja, sugeriraju stojeći stav kod primanja Pričesti. Do 9. stoljeća Pričest se uvijek primala stojeći uz mali naklon. Sabor u Niceji (325. god.) čak je vjernicima zabranio da nedjeljom kleče, jer je to dan uskrsne radosti. Ipak, primati Pričest klečeći danas nikome nije zabranjeno. Taj je stav nastao u srednjem vijeku kad se Pričest počela primati na usta, pa je kod pričešćivanja bilo najprikladnije kleknuti. Inače se do 9. stoljeća pričest redovito dijelila na ruku, o čemu nas izvješćuju sveti Oci (npr. sv. Ćiril Jeruzalemski u 4. stoljeću). Posvećeni kruh može se danas primati ili na ruku ili izravno u usta. U našim krajevima Rim je dopustio primanje hostije na ruku, no iz pastoralnih razloga mogu pojedini biskupi odrediti samo pričešćivanje na jezik. Tko prima svetu Hostiju na ruku, dobro je da, po mogućnosti, učini to ovako: lijevu, malo udubljenu ruku šaku, podigne do prsiju, a pod nju položi desnu. Kad primi Hostiju, prinese je k ustima i stavi na jezik. Treba pripaziti da ništa ne padne na tlo.

Kod euharistijskog slavlja misnik se pričešćuje pod objema prilikama, tj. Tijelom i Krvlju Kristovom. Ostali vjernici primaju redovito samo Tijelo Kristovo, iz praktičnih razloga. Valja imati na umu da se »sav i čitav Krist i pravi sakrament prima pod svakom prilikom«. (EM 32) Ipak, Drugi vatikanski sabor dopustio je da se i vjernici u nekim zgodama pričeste pod objema prilikama (ne onda kad ima mnogo pričesnika). Pričešćivanje presvetom Kristovom Krvlju može se obaviti pijenjem iz kaleža, umakanjem hostije ili pomoću cjevčice. »Sveta Pričest, ako je promatramo kao znak, ima puniji oblik kad se prima pod objema prilikama.« (EM 32)

PRIČESNA MOLITVA

Nakon pričešćivanja, a prije završne molitve, dobro je ostati neko vrijeme u svetoj šutnji, odnosno pjevati ili recitirati neki psalam. Zatim predsjedatelj euharistijskog slavlja poziva okupljenu zajednicu na zaključnu molitvu. Njome se, po Kristu, zahvaljuje Ocu nebeskom za primljene darove na svetoj gozbi i moli se za plodove žrtve – snagom primljene Pričesti.

Slijedi kratki završni obred. Misnik posljednji put pozdravlja zajednicu, zaziva nad nju blagoslov trojedinog Boga i otpušta je riječima: »Idite u miru!«. Svi su pozvani da svjedoče Krista u svakodnevnom životu šireći oko sebe Gospodinov mir i njegovu ljubav.

Po Srcu Majke k Srcu Sina

ČUDOTVORNI KIP MAJKE BOŽJE U ŠTAJERSKOM CELJU (MARIAZELLU)

Za duhovnu obnovu i život Gradišćanskih Hrvata od velikog je značenja njihovo zavjetno hodočašće u Mariazell (Majci Božjoj Celjanskoj!) koje obavljaju svake godine. To omiljeno Gospino svetište nalazi se u srcu Štajerske, a onamo rado hodočaste i Hrvati iz stare domovine Hrvatske. Privrženost Mariji »od vajkada« je vodila Gradišćanske Hrvate i u Kalvarijsku crkvu na samom brijegu u Željeznu, a od 1701. ta je crkva pravo žarište marijanskog štovanja. Oni iz južnih dijelova Gradišća rado su išli i u Vincjet (Dümbach), a svima je nadasve drago hodočastiti Žalosnoj Gospi u Loretto. To su valjda ponijeli kao običaj iz stare domovine s obala Mure, Korane i Kupe, iz krajeva pod vlašću Frankopana.

Stalni i uporni promicatelji marijanskih pobožnosti, pa i hodočašća, bili su franjevci iz samostana u Željeznom. O tome svjedoči obilna literatura sabrana u knjizi »Die burgenländischen Kroaten im Wandel der Zeiten« (Beč 1986, str. 63). Kao nekad tako i danas prigodom hodočašća dolazi do izražaja marijanska duša ovdašnjih ljudi. Oni na domaćem narječju i napjevu dokazuju da kao Marijina djeca i upravo pod Marijinim vodstvom idu k Isusu. Upravo ta odanost Gradišćanskih Hrvata prema Mariji očuvala ih je da nisu prešli na luteranstvo i da su se sačuvali kao izdanak hrvatskog vjerničkog naroda. I ove godine u Mariazellu je bilo mladića i djevojaka, muževa i žena, djedova i baka, a često i sasvim male djece. Dupkom su ispunili crkvu, a kao nabijeni grozdovi čekali su oko ispovjedaonica na sakrament pomirenja s Bogom. Dobro oni znaju: »Ma koliko grijeh bio obilan, milost Božjeg praštanja uvijek je obilnija!« Ono što je mene osobito iznenadilo to je spoznaja da taj narod ne psuje. Oni i ne znaju za grozotu psovke. Njihov razgovor uopće nije okužen bogohulom. Kad se nađu s Hrvatima iz stare domovine s njihovim prostačkim i psovačkim rječnikom, oni ih naprosto ne razumiju. Kad takve izraze rabi vjernik, to ih upravo sablažnjava. Bilo bi na mjestu da se mi u staroj domovini upitamo: »Kada, zašto i odakle smo preuzeli tako odvratnu naviku kao što je psovka i zašto je se ne okanimo kad njome sebe ponižavamo i sramotimo a Boga uistinu vrijeđamo?«

Gradišćanski Hrvati doživjeli su u lipnju ove godine nešto izvanredno: prvi put u povijesti na tlo Gradišća među tamošnje Hrvate stupio je Papa, Kristov namjesnik. Za Hrvate s obje strane austrijsko-mađarske granice bila je to velika radost, potvrda njihove samobitnosti i zadovoljština za tolika povijesna zaobilaženja, prešućivanja i nijekanja od strane mnogih državnih vlasti. U duhu zahvale za dar Papina pastoralnog pohoda, Gradišćanski su Hrvati zajedno s Hrvatima iz Madžarske od 25. do 28. kolovoza obavili zahvalno hodočašće u Mariazell. Vodio ih je biskup iz Željezna Stefan László. Svakog dana izredalo se više od tisuću vjernika, a u nedjelju ih je bilo oko 3000. Nekada se svih 110-150 km išlo pješke, a danas tako idu samo odvažniji. 150 mladića i djevojaka pješačilo je tri dana. Ove godine bilo je to 65.

GLASOVITO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE – MARIAZELL, RADO POHAĐAJU I HODOČASNICI IZ HRVATSKE

hodočašće zaredom. Uveo ga je 1923. svećenik Martin Meršić, stariji. S jednim ovogodišnjim pješakom poveo sam razgovor: – Gospodine Pave Lang, vi ovamo redovito hodočastite pješke već od 1981, a 37 vam je godina. Što biste nam rekli iz svoga iskustva?

– Ove godine zaputilo se nas preko stotinu iz austrijskog dijela Gradišća, a priključilo nam se i pedesetak Hrvata iz mađarskog dijela (Hrvati žive s obje strane austrijsko-mađarske granice – podijeljeni!) sa svojim župnikom Štefanom Dumovićem. Krenuli smo u četvrtak u 4 sata ujutro. Prevalivši 110 km, a oni iz Mađarske čak 150, okupismo se na vjerničkom zboru Mariji u čast, ovdje u Mariazellu. Usnama nam se prosu marijanska pjesma Gospi na pozdrav. Idući za križem stigli smo do oltara s Djevičinim kipom. Četvrt sata proveli smo u sabranosti i molitvi. Najmlađi sudionik puta bio je trogodišnji dječačić iz Mađarske. Jasno je da su ga roditelji nosili. U subotu navečer, poslije večernje Mise, vrhunac je hodočasničkih doživljaja – noćna procesija sa svijećama. Ide se oko svetišta, a potom ulicama grada.

– Koji je, po vašem mišljenju, glavni plod hodočašća?

– Za većinu sudionika to je doživljaj zajedništva. Okupimo se kao narod i držimo se kao jedna narodna zajednica.

A ja u sebi mislim i na ono brojno ispovijedanje, na Gozbu Gospodnju, jer to je bitan dio hodočašća. Gradišćanski Hrvati po srcu Majke idu k srcu Sina, idu Srcu Isusovu.

Dirljivi su doživljaji hodočasnika-pjesnika Majci Božjoj Celjanskoj, vele oni. Putem ih u selima kroz koja prolaze svečano dočekuju domaćini. Pružaju im podvorbu jer budu strahovito izmoreni od duga puta i silne žege. Osvježuju ih napicima. Na određenim mjestima prenoće. Putem se pjevaju prekrasne, dirljive marijanske hodočasničke pjesme, redaju se krunice i druge silne molitve. Tvrde da Nijemci posebno rado slušaju ove pjesme i zato dolaze u svetište na te dane da čuju gradišćanski napjev i marijanske melodije.

PJEŠKE I DO 150 KILOMETARA, ALI SE IDE ČAK IZ MADŽARSKOG DIJELA GRADIŠĆA

Zaista, dok se odvijala liturgija u svetištu te nedjelje, pod vodstvom biskupa Stefana, moglo se u pjesmi osjetiti tankoćutnu, Bogu predanu dušu, svakog nazočnog Hrvata iz Gradišća. Priznah sam sebi, da je Hrvat svugdje jednak: radnik, patnik i stradalac, ali i profinjena duša, veliki Marijin pobožnik s obilnom marijanskom pjesmom na ustima. Bilo je zanosno, pobožno, pjevno, marijanski, predano u Gospine i Božje ruke. Zaključena je time i Marijanska godina. Još jednom je pročitana Papina poruka Gradišćanskim Hrvatima i svima nama. Biskup je u zanosu obnavljao uspomene na događaje oko Papine posjete i zahvalio svima. Zaključio je geslom: DA VJERI – DA ŽITKU! Pod tim geslom odvijao se Papin pohod, a ono bi se trebalo trajno pretakati u naš svakodnevni život. Tako događaj Papina pastoralnog pohoda ne bi bio kraj, nego tek početak jednog posve novog, obnovljenog življenja vjere, katoličanstva.

Marijan KOVAČ

HRVATI IZ TRIJU ZEMALJA – AUSTRIJE, MADŽARSKE I HRVATSKE – DONIJELI SU PAPI DAROVE PRIGODOM NJEGOVA POSJETA GRADIŠĆU 1988. GODINE

KRASNA ŽUPNA CRKVA SVIH SVETIH U SESVETAMA DAJE KRŠĆANSKI PEČAT SREDIŠTU NASELJA KOJE IZ JUČERAŠNJEG SELA PRERASTA U SUTRAŠNJI GRAD

KOD

Sesvete kod Zagreba spadaju u one župe koje se spominju u popisu iz 1334. godine, ali su sigurno postojale i mnogo ranije. Župna crkva sagrađena je u baroknom slogu godine 1670. i više je puta obnavljana. Veoma je lijepa izvana i iznutra. Ističe se na povišenu mjestu, a rese je dva skladna tornja. Sve je u njoj, rekli bismo, »po mjeri« čovjeka. Ipak je za veće blagdane i posebne zgode vjerničkog života pretijesna da pod svoju kupolu prihvati veće mnoštvo vjernika, pa se oni okupe u parku pokraj crkve pod svodom nebeskim.

Stariji domorodci sjećaju se vremena kad su Sesvete bile izrazito seoska župa, a danas je to veliko prigradsko radničko naselje i općinsko središte. Narod se sjatio u Sesvete odsvud: od Dubrovnika do Sutle i od Umaga do Iloka.

ZA VELIKIH BLAGDANA I VEĆIH SVEČANOSTI CRKVA JE PREMALA DA PRIMI SAV SVIJET PA MISA BUDE U PARKU POKRAJ CRKVE

Doseljenici ugrađuju žive boje svojih običaja u mirnu potku starosjedilaca, i svi zajedno tvore skladan mozaik Božjeg naroda. S Crkvom je povezano oko 15 tisuća vjernika kojih sigurno ima i mnogo više. Nema sumnje da urbanizacija života za mnoge znači i kušnju u kojoj podlegnu, te uz visok stupanj potrošačkog mentaliteta ostaju na niskom stupnju vjerničke prakse. Općina Sesvete ima posljednjih godina najveći prirast stanovništva zbog naglog i brojnog doseljavanja, te nije daleko dan kada će Sesvete postati dio zagrebačke urbane cjeline. Sve to pred župnika, kapelana i dvije časne sestre stavlja velike pastoralne zadatke. Godišnje treba krstiti oko 200 djece, ali i vjerski ispratiti iz ovog života oko 90 pokojnika. Godišnje bude oko 250 prvopričesnika uobičajene dječje dobi, a uz njih i do pedesetak mladih (mladića i djevojaka!) koji se na raskršću životnog izbora odluče za pripadnost Bogu po Crkvi. I njih treba onda uvesti u svijet vjere, otkriti im otajstva nadnaravnog živo-

SESVETE ZAGREBA

SVAKE GODINE OSIM REDOVITIH PRVOPRIČESNIKA BUDE I VELIKA GRUPA ODRASLIJE MLADEŽI KOJA KROZ ŽUPU NADE KRISTA

ta i dalje ih pratiti da trnje praktičnog ateizma ne uguši posijano sjeme Evanđelja.

Kako naselje stalno raste na sve strane, utješno je što su urbanističkim planom predviđene još dvije crkve. Ako se i ostvare, rubni dijelovi današnje župe mogli bi vjerski oživjeti. Oni su pali u vjerski nehaj baš zbog toga što su jako udaljeni od središta i od župne crkve. Pravi je užitak gledati kako se nedjeljom poslije Mise na tri strane razilazi mnoštvo razdraganih vjernika koji su bili s Isusom. Pet je Misa nedjeljom i na svima bude prosječno 3.500 ljudi. Za liturgijsko sudjelovanje svake subote priprema se oko 600 djece u dvije grupe, zatim zbor mladih, i zbor vrijednih gospođa koje pjevaju pod Misom u 8 sati. Vrijedne gospođe već niz godina organiziraju prodajnu izložbu ručnih radova, a od utrška su uspjele obnoviti misno ruho u svim bojama i to dvostruko. Svaka im čast! Ne može se prešutjeti i grupu mladih koji organiziraju svaku svečanost u župi i prava su pomoć župniku u svim pothvatima. Njihova zauzetost ide dotle da pomažu i u župnom uredu i tako župnika i kapelana oslobode za njihove svećeničke dužnosti u kojima su nezamjenjivi. Za njima bi se mogli povesti mladi i na drugim župama da rasterete svoje svećenike kojih je sve manje a zahtjevi koji se pred njih postavljaju stalno rastu. Nedaleko od crkve veliko je cestovno raskršće, ali se i sama župa nalazi na raskršću od povijesnog značenja: Od seoskog je prerasla u gradsko naselje, od male župice postala je veoma velika, od tradicionalne uhodanosti probudila se na novi život. Čini se da je krenula dobrim pravcem i možemo joj poželjeti samo napredak, da postane i ostane svjetlo vjere na istočnom prilazu hrvatskoj metropoli.

TINO

MLADI VOLE ČASNE SESTRE I RADO IDU S NJIMA NA IZLET, A ZA USPOMENU SE FOTOGRAFIRAJU

Celibat - potreban kao kruh

Svećenički celibat – život svećenika bez žene – promotren u punom i pravom svjetlu objavljenih istina našeg Spasitelja, daleko je više od nužnog uvjeta da netko bude zaređen u Rimokatoličkoj Crkvi. Od svojih najranijih dana pa do danas, Crkva gleda u celibatu karizmu – dar što ga Bog daje pojedincima za njihovo osobno dobro i za dobro cijele Crkve. Ona u svećeničkom celibatu ima svjedočanstvo i sliku Kraljevstva Božjeg. Sv. Pavao ga je izabrao za svoj život i drugima ga preporučio da bi bili slobodni od briga za ženu i djecu, i tako svu ljubav svoga bića usmjerili prema svima »da svima postanu sve!« (Usp. 1 Kor 9, 22)

CELIBAT JE PLODNA ŽRTVA

Celibat nije bijeg od briga, nego izraz nepodijeljene pripadnosti Bogu i bližnjima – iz ljubavi! To je žrtva života za Kraljevstvo Božje! Gdje se na celibat ne gleda pod vidom ideala, gdje nema takvog idealizma, bolje je o celibatu i ne govoriti.

Celibat se gdjekad prihvaća i za daleko manje ideale, ali uvijek kao izraz potpunog predanja: znanosti, istraživanju, pomaganju bližnjima... Uvijek, dakle, radi ostvarenja nekog većeg dobra.

Živjeti u celibatu nije moguće bez velike samozataje. To nije ništa čudno. Samozataja se traži u svim zanimanjima i djelatnostima. Ni sporta nema bez ozbiljne samozataje, a kamoli leta u svemir. Astronauti prelaze kroz razne i teške vježbe koje su fizički neusporedivo teže od sjemenišnih priprava na svećeništvo, odnosno u novicijatima na redovništvo. Nije lako prilagoditi se letu u svemir, djelovati u bestežinskom stanju, a od rođenja smo navikli na zakon sile teže i sav nam je život s njom usklađen. Sve se to poduzima i prihvaća da se otkrije nepoznata strana svemira i njegovih zakona, a da junake svemira ipak nitko ne nazove ni ludima, ni fantastama, ni promašenim idealistima. Takvim izrazima lakoumni se ljudi nabace samo na sjemeništarce, redovničke kandidate i junake koji se vježbaju da postanu otporni na privlačnost Zemlje, kako bi se uzdigli i bolje spoznali »nadspoznatljivu ljubav – Boga«, u čijem svjetlu tek pravo spoznajemo sebe i ljude oko sebe.

ISUSOV PRIMJER

Samo junaci slobodni za Boga otkrivaju Isusa Krista kao prvog i jedinog Velikog Svećenika bez ljage i grijeha. »Tko će me od vas prekoriti za grijeh« rekao je Isus. I kad je jedna grupa pokvarenjaka tražila da osudi na kamenovanje neku preljubnicu, on im je – svjestan sebe i njih – predložio: »Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju!« Bez grijeha je jedino on, a on je došao da je spasi, a ne osudi. »Idi, i ne griješi više!« Ona je spašena. Našla je svoje dostojanstvo u cijeni njegove Krvi. On, Nevini Jaganjac, došao je da uzme grijeh svijeta da nas sve otkupi, da sazda od nas svoje tijelo – Crkvu – svoju zaručnicu »bez ljage i nabora«. Njegov je celibat bio za našu svetost, a to je svrha i svakog svećeničkog i redovničkog celibata: posvećenje braće ljudi.

Iz Evanđelja se dade zaključiti da se apostoli nakon Isusovog poziva više nisu brinuli za svoje žene (ako su ih imali!) ni za obitelji. Posve su se predali svome Učitelju koji im je govorio da za Kraljevstvo Nebesko (a to je on sam!) nije prikladan onaj koji »stavi ruku na plug pa se osvrće natrag«. Niti nakon silaska Duha Svetoga nema traga da bi se vraćali svojim ženama. Posve su se predali Crkvi i naviještanju Radosne Vijesti.

PRIMJER APOSTOLA POTIČE NA CELIBAT

Apostoli, dakako, nisu propovijedali samo riječju, nego nadasve svojim primjerom, tako da sv. Pavao s pravom poziva: »Nasljedujte mene, kao što i ja nasljedujem Isusa

Krista!« Tako se širenjem kršćanstva širi i celibat makar to značilo odricanje i pokoru, ponekad čak i veoma originalan život kao što je život pustinjaka, samotnika na stupu, život monaha i redovnika svih vrsta. Celibat je shvaćen, i prihvaćen, kao uvjet za zajednički i duhovni život – u svećeništvu i redovništvu.

SPASITELJSKA ULOGA CELIBATA

U prilog celibatu, odnosno djevičanstvu ili čistoći kako običavamo reći, govori i primjer Josipa, mladića kojeg su njegova braća prodala midjanskim trgovcima, a oni ga preprodali dalje u Egipat dvorjaninu i zapovjedniku faraonove tjelesne straže – Putifaru. Braća su ga se htjela riješiti, a Providnost se upravo njime poslužila za svoje planove. Kad je Josip odrastao, postigao je visok položaj na dvoru. Budući da je bio veoma pristao mladić u njega se zaljubila Putifarova pokvarena žena te ga je počela napastovati da s njom sagriješi. Jednom je upravo nasilno nasrnula na njega da ga navede na grijeh. On se, međutim, odlučno otrgao i pobjegao od nje, ali mu je ona uspjela zadržati ogrtač i stala zvati u pomoć dokazujući Josipovim ogrtačem da joj je htio nanijeti nasilje. Teško oklevetan dospio je u zatvor, ali je Bog i tamo bio s njim. Pravilno protumačivši faraonove snove, biva oslobođen iz zatvora i postavljen za upravitelja cijelog Egipta. Trebao je spasiti narod od gladi koja je imala nadoći. Glad je dovela u Egipat i njegovu braću, a onda ih je Josip pozvao da se zajedno s ocem i nastane u Egiptu. Tako se obistiniše i snovi Josipa kao dječaka, da se njegovu snopu klanjaju snopovi braće, a njemu osobno da se klanjaju sunce i mjesec s jedanaest zvijezda.

Iz Josipova slučaja dade se izvući mnogo poruka i pouka, ali jedna je sržna: odbivši napast i ostavši djevac, Josip je proživio muke, ali je postao i spasitelj mnoge braće. Svladavši se u jednom trenutku, svladava i sedam godina gladi. Koliko tek vrijedi cijeli život proveden u celibatu, u djevičanstvu! To je žrtva kojom se osvaja nebo! Kad bi se nekome reklo: »Odbij napast i spasit ćeš život Zagrebu za 7 godina!« Zar ne bi prihvatio? A što onda tek znači odbijati napasti cijeli život i to ustrajno, bez dvoumljenja, kao što to čine Bogu posvećene osobe – svećenici, redovnici i redovnice?

Zagrebački nadbiskup, a kasnije kardinal, Alojzije Stepinac doveo je u Brezovicu kod Zagreba redovnice strogog karmelskog reda da upravo žrtvom Bogu posvećena života budu zaštita klera i nadbiskupije, jer samo Bog znade pravu cijenu njihove žrtve.

CELIBAT JE POTREBAN KAO KRUH

Ako je to kome neuvjerljivo, neka se sjeti nebrojenih djela ljubavi u korist bližnjega što su ih izvele Bogu posvećene duše i po tome postale poznate. Neka se sjeti jedne Majke Terezije. Da je ostvarila naravno majčinstvo, hranila bi možda desetak djece. Prihvativši djevičanstvo postala je kadra da ljubavlju hrani milijune.

O. Ante Gabrić, nedavno je preminuo, a za pedeset godina svoga siromašnog misionarskog života učinio je više dobra nego bogataši svojim obiljem.

A što bismo mogli reći za Mariju, majku i uzor celibata? Njezino je djevičanstvo bilo plodno da od njega živi cijelo čovječanstvo otkupljeno po Kristu kojega je ona u nevinosti začela i rodila. Zbog djevičanstva »blaženom je nazivaju svi naraštaji«.

Ne znam zašto, ali uvijek kad sabrano molim Očenaš i dođem do onog: »Kruh naš svagdašnji daj nam danas...« kao da molim da nam Bog dade pravih velikana celibata, da ih podigne među nama. Takvi velikani potrebni su nam kao kruh, jer njihov iskren život hrani naš duh.

ODAZVANIK

Neumorna služba Crkvi

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Za vrijeme trodnevnice pred blagdan Male Gospe u župi Podravska Moslavina uočio sam djeda koji se polako kretao uz pomoć štapa idući iz crkve kući. Približim mu se, upitam ga kako se osjeća i dobijem zadivljujući odgovor: »Odlično! Malo se teže krećem, jer umjesto jedne noge imam protezu, ali polako ipak stignem kući.« Jedva je pristao da ono o čemu smo razgovarali objavim u Glasniku, jer je u svojoj poniznosti smatrao da on toga ne zaslužuje, a ne želi se ni u čemu isticati. Uvjeravao sam ga da to nije radi isticanja, nego da drugima bude primjer i poticaj. Naveo sam mu i riječi svetog Evanđelja: »Tako neka svijetli vaše svjetlo pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima.« Jedva sam dobio dopuštenje. Taj je čovjek veći dio svoga života služio u župnoj crkvi kao orguljaš i pjevač, što ga je osobito veselilo.

ŠTOVATELJ SVETOG JOSIPA

Djed Mišo Knežević rođen je u Podravskoj Moslavini 1911. godine kao 11. dijete svojih roditelja. Imao je slabu ishranu jer je ostao bez oca kad su mu bile tri godine, a imali su samo dva jutra zemlje i najmanju kućicu u selu. Veći dio vremena u djetinjstvu provodio je u kupanju na Dravi. Ministrirao je svaki dan. Čak i kad nikog drugog nije bilo u crkvi, on je dolazio i služio svećeniku kod oltara.

U 15. godini života morali su mu odrezati nogu. Počela mu je oticati u koljenu, a lijeka nije bilo. Učinili su tako u strahu da ne dođe do šireg zatrovanja. Sva su mu braća i sestre pomrli. Ostao je sam, no stekao je veliko bogatstvo – ima šestero djece, svi su živi i na veliku su mu radost. Napose sin i snaha koji s njim žive u kući i s kojima se jako lijepo slaže. Ponosan je i na svoje 21 unuče i jedno praunuče. Od najranijeg djetinjstva bio je veliki štovatelj sv. Josipa. I kad se htio ženiti, brzo se uvjerio da mu je i djevojka velika štovateljica sv. Josipa. Svi važniji događaji u njihovu životu zbili su se pod zaštitom sv. Josipa: zaruke su imali na blagdan sv. Josipa, vjenčanje na dan Zaštite sv. Josipa. Osjeća da mu je sv. Josip pomogao i po onima koji nose njegovo ime. Kaže: »Kad sam ostao bez noge, prvi koji mi je dao posao bio je Josip Harambašić. Sviranje me je učio Josip Zalar. Josip Hrastja me kasnije zvao u zadrugu raditi. Josip Bošnjak opet za drugi posao. Valjda će me i pokopati neki svećenik po imenu Josip.«

ORGULJAŠ

Djed Mišo je počeo svirati 1932. godine i svirao je sve do 1986. Posljednje dvije godine više ne svira jer je dosta oslabio. Sada svira u crkvi jedan njegov sin, a svirati zna i sin Ante s kojim je u kući. On se jako dobro sjeća kako je njegov tata uvijek rado svirao a on mu je, kao dječak, gazio mijeh jer tada još nije bilo struje. Svirao je na svim Misama, ne samo nedjeljom, nego i preko tjedna kad je bio »rekvijem« za nekog pokojnika. Uvijek se rado sjeća kako se cijelo selo veselilo kad je počeo svirati jer se dvadeset godina prije njega uopće nije sviralo. Nije imao tko. Svira strogo po notama melodiju i pratnju. I još nešto: piše pjesme! Ali mi ni jednu svoju pjesmu nije mogao pokazati jer ih je sve podijelio župnicima, pjevačima i drugima. On voli starine pa čuva stare slike, knjige, stari novac. Sin Ante mu u tome pomaže. Pokazao mi je knjige s početka 19. stoljeća koje su sačuvane u njihovoj obitelji. Ipak je najvažnije što je u toj obitelji sačuvana vjera. Ne samo on nego i djeca prate i čitaju katolički tisak, redovito se mole i to zajednički, a smrti se nimalo ne boje. Mišina supruga je umrla u veljači ove godine, a posve je vedra išla u susret smrti. Znala je da će umrijeti i samo je Isusa zazivala u pomoć. Mala unučica od 2 godine ne može se oteti dojmu kako ju je baka umirući pogladila po licu. I djed Mišo s veseljem čeka susret s Isusom. Njegova poruka je sasvim jednostavna – neka svi štuju Majku Božju i svetog Josipa!

TEŠKO DJETINJSTVO

Snažan dojam učinila je na mene i jedna žena u toj župi. Malo zgrbljena, sitna, jedva zamjetljiva, ali velika i plemenita duša. Ona služi moslavačkoj crkvi kao zvonarnica i sakristanka s takvim veseljem i ljubavlju da joj se svatko jednostavno mora diviti.

Kata Majstorović, koju gotovo svi jednostavno zovu teta Kata, rođena je u Podravskoj Moslavini 1930. godine. Vjerski odgoj zahvaljuje roditeljima, no možda još više bakama koje su je naučile da ujutro, netom ustane, sjedne na klupu i da se pomoli. Najviše su joj iz djetinjstva ostale u sjećanju zornice i Veliki tjedan. Molili su se u obitelji, a u korizmi su i krunicu zajednički molili. Neke njezine tete su časne sestre. Imala je kao djevojka želju da ide u samostan, no tete su joj rekle da u samostan sigurno ne bi bila primljena, jer ima prirodno iščašen kuk. Najteže joj je bilo kad su joj se njezini vršnjaci i vršnjakinje rugale kako hoda, dobacivali joj svašta i ismijavali je. Trpjela je što tako s njom postupaju. Imala je prilika da u gradu dobije posao kao krojačica, ali nije htjela. Ostala je radije kod roditelja. A kad su oni ostarjeli, puno se brinula za njih. Nije joj bilo lako pogotovo kad je tata bio godinu dana nepokretan. Morala ga je dizati, premještati... Tata joj je umro 1981. godine. Mamu je služila posljednjih godina s toliko ljubavi da bi mogla biti primjer svima koji imaju na brizi stare i nemoćne osobe. Tješila ju je kad je oslijepila: »Mama, budi sretna. Bolje da si izgubila vid nego pamet!« Uvijek su zajedno pjevale, išle u crkvu, veselile se. Tek posljednje dvije godine nije mama više mogla u crkvu, a prije dvije godine preselila se u vječnost.

Uz brigu za roditelje brinula se Kata i za materijalne stvari. Išla je neko vrijeme raditi i u Njemačku. Htjela je popraviti kuću koja je bila dotrajala. Ništa joj nije bilo teško.

POSVE U SLUŽBI CRKVE

Budući da je ostala sama, mogla se u ovo posljednje vrijeme još više posvetiti služenju u crkvi kao zvonarica i sakristanka. Župnik je se ne može nahvaliti. Crkva je uvijek tako uredna, sve je na svom mjestu, oltari divno okićeni. Kata sve radi iz čiste ljubavi. Ne traži nikakvu plaću ni nadoknadu. Primila je od ljudi samo simboličnu nadoknadu, ali je crkveni odbor odredio veću svotu po obitelji, a njoj je to bilo teško i neugodno.

Kata je postala zvonarica tek iza očeve smrti premda je i prije puno činila za crkvu, posebno za veće blagdane kad ju je trebalo urediti. Kao pjevačica na koru svojim je pjevanjem pridonosila svečanosti liturgije još od djetinjstva. Kad je bilo nešto važnije, došli bi po nju da im pomogne i ona je to uvijek rado učinila.

U svojoj 20. godini je osjetila želju da se uda. Ali kad se prije zvona navratila u crkvu da se pomoli, osjetila je pred Isusom takav mir da je odlučila ostati u djevičanstvu i posve se dati u službu Crkvi.

Osim u molitvi, snagu traži u čitanju katoličkih listova, a svima preporučuje da ne zanemaruju molitvu. Svima osobito preporučuje da se mole za svećenike.

(Nastavak sa str. 375)

druge poštovanjem! U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite! U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani... Zauzimajte se za dobro pred svim ljudima! Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima« (Rim 12,9-12.17-18).

Po neizrecivoj ljubavi Boga Oca svemogućega pridruženi smo narodu Božjem. Živimo i radimo u ljubavi, kako dolikuje djeci Božjoj. U svim nevoljama, osobnim i zajedničkim, uzdajmo se u Isusa Krista Spasitelja čovječanstva i u zagovor naše nebeske Majke Djevice Marije. Molimo da Duh Sveti rasvijetli sve nas da možemo doprinijeti moralnoj obnovi, koja je neophodni uvjet za rješavanje krize i bolju budućnost.

U Zagrebu, 13. listopada 1988.

Vaši biskupi

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja 1963 – 1989.

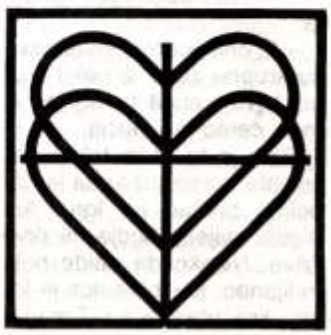

Gospa je s nama!

Piše: IVNA

Perici je bilo tek pet godina, ali je bio pravi šerif. S plastičnom puškom u ruci gonio je po sobi nevidljive Indijance da se sve prašilo.

– Tata, padaj na pod! Lezi! Ubio sam te! Dečko moj, tebi je odzvonilo! Pogođen si upravo u glavu.

.....

– Huraaa! Huraaa! Ubio sam bizona! vikao je Perica i radosno gledao u tatu koji je u naslonjaču čitao novine.

Kada je vidio da tata uopće ne svraća pozornost na njega, prišao mu je i tužno rekao:

– Tata, dođi, igraj se sa mnom. Budi moj konj! Tata ga je namrgođeno pogledao i nastavio čitati novine.

– Pa dobro, tata, ne moraš biti konj, ali slušaj, stari moj, onda te imenujem svojim pomoćnikom i dajem ti ime Džon Bitanga, a ja ću biti Bobi Krvoločni. Bit ćemo junaci, kauboji. Zajedno ćemo se zvati Neustrašivi.

– Onda? upita na kraju tata.

– E, onda ćemo uhvatiti neku krupnu zvijer ili neku drugu žrtvu i sudit ćemo joj. A moći ćemo je i mučiti.

Tatu je ta priča toliko nasmijala i raspoložila da je napokon pristao na igru. Ali, nigdje zvijeri, nigdje nikakve žrtve. Nikako da naiđe neki Indijanac, konjokradica ili lopov koji pljačka po Texasu. Napokon obojica sjednu i vijećaju. Perica je govorio veoma ozbiljno. Napokon su odlučili krenuti u potjeru za konjokradicom.

– A tko će glumiti konjokradicu kad smo samo ja i ti, a mi smo obojica stari kauboji? ponovo je pitao mali.

– Ne znam, reče tata zamišljen. To mora riješiti šerif.

– Sjetio sam se! usklikne mali.

– Tko? upitao je tata.

– Mama! Ona se napokon mora vratiti. Čim dođe, svezat ćemo je za stolicu kad već nemamo u kući hrasta.

Tata je šutio kao da sumnja.

– Hoće li se mama danas vratiti? Zašto je nema tako dugo?

– Doći će kad baka ozdravi. A da nju ne čekamo, neka za sada bude konjokradica tvoj veliki plišani medvjed.

Mali je propisno mučio svoga plišanog medvjeda i, usmrtivši ga, priredio mu je svečani sprovod. Sam je glumio i svećenika na sprovodu. Tata je cijelo vrijeme šutio i razmišljao kako da sinčiću objasni da mu već tjedan dana taji istinu o mami. Ona nije kod bolesne bake nego ih je ostavila. Odlepršala je u zagrljaj nekom sanjarskom umjetniku i ne želi se vratiti pa ni zbog Perice koji je tako željno čeka.

Mjesec dana nakon »pokopa« konjokradice Perica je saznao istinu. Dugo i gorko je plakao. Uza svu tatinu brigu i nježnost jedva se privikavao na život bez mame. Da je umrla, to bi za njega bila tajna koju ne može riješiti jer se mama više ne može vratiti. Ali ako je kod drugog čovjeka, zašto ne dođe barem njega vidjeti?

Vrijeme je pomalo izbrisalo suze, ali nije zacijelilo ranu. Prošle su i dvije godine. Perica je prvopričesnik. Zadnje su priprave na veliku svečanost. Perica se vratio s vjeronauka sav obasjan velikom utjehom i nadom za svoj i za tatin život. Svečano je izjavio: – TATA, MI IPAK NISMO SAMI. GOSPA JE S NAMA! ONA JE NAJBOLJA MAMA!

O, Mati strpljiva!

Nijedna zora
nije tako čista,
nijedna rijeka
tako bistra,
nijedna svjetlost
tako sjajna,
kao Ti, Majčice,
dobrotom i ljubavlju
uljepšana.

Od Tebe mjesec nauči
da se srebri, plavi.
Od Tebe sunce nauči
da sja i žari.
Od Tebe cvijeće nauči
da ures zemlji bude;
a spram Tebe,
sve je opet kao tmina
i jaruga puna kala.
Nema te stvorene stvari
koja bi kao Ti – sjala!

Pohodiš nas
kad jecamo i skapamo,
daješ nam nektra nebeskoga
da ozdravimo duše i tjelesa.
Moliš za nas milost
u božanskog Sina svoga...

O Mati,
strpljiva,
nježna,
preblaga,
po Tebi svijet zadobi
milost, Boga!

Danica BARTULOVIĆ

(Nastavak sa str. 381)

stu ugledao njezinu sliku, odmah bi je, otkrivši glavu, pozdravio. Nije trpio da neki sakralni prostor bude bez Marijina lika. Jednom su ga, a bio je tada biskup, redovnici pozvali da im svečano blagoslovi kućnu kapelicu. Čim je u kapelicu ušao, Borković je opazio da u njoj nema ni slike ni kipa Gospina, pa je rekao: – Dragi oci, a čime vas je Majka Božja uvrijedila? – I nadodao je: – Znajte, da ne ulazim rado u mjesto, gdje me ne razveseljuje Gospin lik.

Pavlini su svaki dan, osim redovitog časoslova, molili i časoslove bl. Dj. Marije. Pri tom bi uvijek u koru zapjevali himan: »Gaude Dei Genitrix« (»Raduj se, Bogorodice«). Kad bi Borković bio spriječen bolešću, pa ne bi mogao doći u kor, čim bi začuo da braća pjevaju taj himan, skupio bi sve sile i kleknuo da oda počast Gospi. Od Krunice nije ga mogla odvratiti ni najveća bolest. Onu Krunicu koju je dobio u novicijatu, čuvao je kroz cijeli život i molio svaki dan.

Kako se Borković brinuo za Gospino svetište u Remetama, kako je iz zaborava i obamrlosti iznova oživio svetište Majke Božje Bistričke, o tome govorimo u dotičnim poglavljima.

Hrvatski ban Nikola Erdődy, zvao je Borkovića »ocem domovine«, jer je vidio što je sveti biskup sve učinio da poslije pogibije Zrinskih i Frankopana spasi hrvatsku državnu ustavnost. Mi bismo taj naslov »oca domovine« Borkoviću rado dodijelili zbog još jednog razloga: što je Hrvatsku, ionako već uzduž i poprijeko podijeljenu i rascijepanu, sačuvao od još jednog novog rascjepa, t.j. od novovjerskog krivovjerja. Žilavo se borio da se novo krivovjerje ne uvuče u Varaždin, da ga [illegible] iz Međimurja, osobito iz Legrada. Pozivao se na zakon kraljevine Hrvatske, koji je glasio: »U kraljevini Slavoniji i Hrvatskoj, koji su god okuženi zabludom krivovjerja, ne mogu ništa posjedovati, niti se inače smiju trpjeti«. I u apostolatu za čistoću vjerskih istina oslonio se na Gospu, pa je potpuno uspio.

Borković je, gdje je god mogao, širio štovanje prema Bezgrešnom Začeću bl. Dj. Marije. Za četvrte zagrebačke Sinode, koja je održana u katedrali, naredio je da se uvede post uoči blagdana Bezgrešnog Začeća i da se sv. Josip proglasi zaštitnikom cijele zemlje Hrvatske. Ne samo to. Na Borkovićev prijedlog, hrvatski sabor je, godine 1687, zaključio: »Na osobiti i očinski prijedlog presvjetloga gospodina Martina Borkovića, biskupa zagrebačkog, primaju slavni staleži i redovi post Bezgrešnog Začeća slavne Djevice Marije; pa i to jednoglasno zaključuju, da je sv. Josip zaštitnik zemlje.«

Završimo s riječima Andrije Kačića-Miošića, koje iznosi u svojoj glasovitoj pjesmarici: »Slidi broj velikih sluga Božjih od našega slavnoga jezika i naroda, koje sv. Crkva... poznaje za velike sluge Božje u raju među svetim i blaženim... Mnogoslavni sluga Božji Martin Borković, Hrvat, reda sv. Pavla prvog pustinjaka, najprije biskup Zagrebački, pak od Kaloče, čini pokorni život i priminu na 1687.«

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Sredstva priopćivanja (mas-medija)

Ovog se mjeseca navršava 25 godina otkako je Koncil izdao zaseban Dekret o sredstvima društvenog saobraćanja. Radi se o raznovrsnim iznašašćima, većinom novijeg vremena: tisak, film, radio, televizija, kasete i druga tzv. audio-vizuelna sredstva. Njima se danas gotovo stvara javno mnijenje, a suvremeni život bez njih je jedva zamisliv. Molimo da sva ta sredstva pripomognu da Crkva što uspješnije vrši svoju misionarsku dužnost širenja evanđelja, tj. radosne vijesti istine i spasenja.

Sva ta iznašašća mogu pomoći čovjeku da bude bolji i sretniji. Ali, ističe i Koncil »ljudi ih mogu upotrijebiti protiv nauma božanskog Stvoritelja i zlorabiti i na svoju vlastitu štetu« (IM 2). Ne samo da mogu nego, nažalost, danas mnóga od tih sredstava ruše samu ljudskost, a ne samo moralne ili vjerske norme, raščovječuju i kvare.

Zato papa Ivan Pavao II reče lani (15. 9. 1987.) u Los Angelesu pred 1500 osoba koje upravljaju tim sredstvima: »Vi imate beskrajne mogućnosti za dobro i uznemirujuće mogućnosti za razaranje.«

Papa češće govori o toj temi. Tako npr. 27. 2. 1986. kaže da su novine, radio, televizija postali »katedra, govornica, s koje suvremeno društvo prima znatan dio moralnih i duhovnih usmjerenja«. Zato – i dalje je misao Papina – Crkva ima dužnost da »svojim glasom istine i ljubavi« također na radiju i televiziji, sudjeluje u oblikovanju mišljenja. Već je Koncil istaknuo da Crkva ima »naravno pravo da upotrebljava i posjeduje bilo koju vrstu« tih sredstava za svoje djelovanje (IM3). Ističemo: ima naravno, prirođeno pravo (ius nativum, veli Koncil), a ne treba ga od nekoga moljakati ili dobiti kao poklon.

Koncil također ističe da treba »blagovremeno izučiti svećenike, redovnike i laike koji će posjedovati potrebnu spremu u upotrebi tih sredstava u apostolske svrhe« (IM 15). Zato je osnovana i Papinska komisija za društvene komunikacije koja potiče svećenike i redovnike da među svojim članovima iškoluju takve koji će se znati služiti tim sredstvima za širenje evanđelja. I Kongregacija za katolički odgoj izdala je poseban dokument o tome kako da se sjemeništarci osposobe za rad sa sredstvima priopćivanja.

Također se po raznim krajevima svijeta: u Latinskoj Americi, Indiji, Pakistanu, Nigeriji i drugdje, osnivaju vijeća ili održavaju sastanci koji proučavaju to pitanje. U Latinskoj Americi Crkva vodi nekoliko radio-postaja koje šire kulturu i evanđelje. Koliko Crkva smatra važnim ta sredstva vidi se i po tome što se svake godine slavi »Dan sredstava društvenog priopćavanja«. I što je g. 1986. dala preko 1,6 milijuna dolara kao pomoć za djelovanje tih sredstava.

Molimo da se Crkva svagdje može slobodno služiti tim sredstvima; da uspijeva preko njih život prožimati ljudskim i kršćanskim vrijednostima i da se osposobi što više onih koji će preko tih sredstava širiti istinu koja usrećuje i spašava.

O. Mato RUSAN DI

Ante je bio dar Neba

Roditelji oca Ante Gabrića uistinu su bili velikodušni u darivanju novih života. Imali su pet sinova i četiri kćeri. Ante je bio njihovo najmlađe dijete. I Gospodin Bog nagradio ih je za tu njihovu velikodušnost. Baš to njihovo najmlađe dijete proslavilo je ne samo njihovu obitelj, nego i cijeli hrvatski narod i svetu Crkvu u Hrvatskoj. Da to nisu tek prazne fraze, nego stvarnost, uvjerit ćemo se ako makar i ukratko promotrimo njegov životni put.

DJETINJSTVO PROŽETO VJEROM

Otac Ante rođen je 28. veljače 1915. godine u Metkoviću. Obitelj je bila duboko kršćanska. U njoj su se vjerno vršile Božje i crkvene zapovijedi. Nedjeljna sveta Misa bila je za sve njih sveta obveza. Pa i mali Ante već prije nego što je pošao u školu redovito je sa svojim ocem odlazio u crkvu. Tu se sve više približavao Božjem oltaru. Tek što je počeo polaziti u školu i naučio prva slova, već je postao ministrant. I tako promatrajući izbliza svećenika na oltaru i sam je zaželio postati svećenik. Nakon završene osnovne škole pošao je u tamošnju građansku školu. Nakon drugog razreda trebao je poći u franjevačko sjemenište u Sinju. No, Gospodin Bog je skrenuo njegove korake drugim putem.

NENADANI GOSTI, ODLAZAK U SJEMENIŠTE

Jednog dana naišla su u Metković dva mlada isusovca: Andrija Glavaš i Božidar Šantić koji su odatle namjeravali krenuti dalje parobrodom. No, po Božjoj providnosti zakasnili su na parobrod. Na obali ih je susreo jedan Antin brat i, videći njihovu nepriliku, pozvao ih je u očinsku kuću. U kući su razgovarali o raznim stvarima pa i o Antinom odlasku u franjevačko sjemenište. Tad su oni pripovijedali o isusovačkom Malom sjemeništu u Travniku. Mali Ante pažljivo je slušao taj razgovor i odjednom je poželio da umjesto u franjevačko sjemenište pođe u to isusovačko sjemenište. Molba je doista poslana u Travnik i ubrzo je stigao odgovor da dječak može doći. No budući da se u građanskoj školi nije učio latinski jezik Ante je za prvi razred polagao dopunski ispit, a drugi razred je ponovio. Bilo je to 1926. godine. U Travniku se veoma brzo snašao, zavolio je život u Malom sjemeništu tako da se tih dana sjećao cijeloga života i često se u mislima navraćao u te sretne dane. U travničkoj gimnaziji je maturirao 1933. godine i to s odličnim uspjehom.

U NOVICIJAT, U MISIJE

Još prije same mature Ante je napisao molbu za primitak u isusovački red. U njoj je između ostalog napisao da želi kao isusovac poći u indijske misije i da bi mu najveća sreća bila kad bi za Boga i duše smio kao mučenik položiti i svoj život.

U isusovački novicijat stupio je 30. srpnja 1933. uoči blagdana svetog Ignacija, utemeljitelja Družbe Isusove. Nakon dvije godine novicijata položio je prve redovničke zavjete na sam blagdan svetoga Ignacija 1935. godine. Poslije toga odlazi na studij filozofije najprije u Goricu. Nakon godinu dana prelazi u Gallarate nedaleko Milana. U drugoj godini filozofije piše molbu isusovačkom generalu da mu dopusti poći u indijske misije.

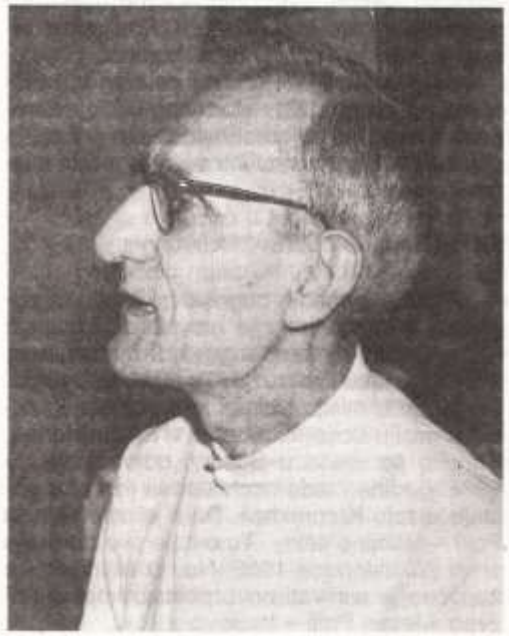

ODLAZAK U MISIJE

Kad je bio pri kraju studija filozofije 1938. godine, otac general mu dozvoljava odlazak u misije. Tadašnji otac provincijal javio mu je tu radosnu vijest i savjetovao mu da se odmah počne spremati na put. Poslije svršenih konačnih ispita iz filozofije vraća se u domovinu iz Italije i tu najprije obilazi župe i samostane i drži misijska predavanja. Sredinom mjeseca listopada 1938. odlazi u Metković da se oprosti od svojih roditelja, braće, sestara i rođaka, a 16. listopada odlazi iz Zagreba vlakom u Genovu da odande zaplovi prema Indiji.

Brod je napustio Genovu 20. listopada i Sredozemnim morem uputio se prema Indiji. U svojim bilješkama potanko opisuje cijelo putovanje. U Indiju je stigao 5. studenoga. Poglavari su ga najprije poslali u grad Hazaribagh da tamo uči engleski i bengalski jezik. Nakon godinu dana poslan je u našu misiju Bošonti gdje je ocu Josipu Vizjaku pomagao pri gradnji nove crkve u čast svete Male Terezije, zaštitnice misija. Iz Bošontija piše on pismo svetičinoj sestri Paulini u karmelski samostan u Lisieuxu i odanle dobiva njezin odgovor i novčanu pomoć za tu crkvu. Ujedno se brine za tamošnje škole. Tu ostaje godinu dana a onda odlazi u bogosloviju u mjesto Kurseong na podnožju gorja Himalaje. Već odatle piše okružna pisma dobročiniteljima. Takvo dopisivanje zadržat će, dapače, i umnožit će tijekom svih godina svog misionarskog djelovanja sve do smrti. Posljednje pismo poslao je 26. rujna ove godine.

Napokon, 1943. godine na blagdan Gospina prikazanja (21. studenoga) biva zaređen za svećenika i odmah sutradan prikazuje prvu svetu Misu u sirotištu sv. Margarete u istome mjestu.

U POTRAZI ZA DUŠAMA

Poslije svršenih bogoslovskih nauka poglavari ga šalju najprije na misijsku postaju Khary u delti rijeke Gangesa, u takozvanom 24. parganasu ili okružju. Tu nije ostao dugo. Poslan je u misiju Morapi kao pomoćnik, zatim u misiju Bošonti, pa opet u misiju Morapi. Ponovo se vraća u Bošonti gdje ostaje do 1975. godine i tada osniva novu misijsku postaju u selu Kumrokhali. Daje joj ime »Maria Polli – Marijino selo«. Tu ostaje sve do svoje smrti 20. listopada 1988. No i iz Maria Pollia započeo je osnivati novu postaju koju je nazvao »Jesus Polli – Isusovo selo«.

Područje 24. parganasa u delti rijeke Gangesa obuhvaća 10.880 kvadratnih kilometara i na tom području živi oko pet i po milijuna stanovnika. Velikom većinom su muslimani i hindusi. Katolika ima veoma malo – svega nešto preko 24 tisuće.

Kao i drugi misionari i on je u svom apostolatu nailazio na jednu veliku poteškoću – na kaste. Protiv toga morao se godinama boriti. Te kaste veoma strogo dijele ljude jedne od drugih da je među njima onemogućen bilo kakav kontakt. Takozvane »više« kaste ljubomorno su čuvale svoj privilegirani položaj, dok su najniže kaste takozvani »nedirljivi« bile bez ikakvih prava i bez igdje ičega. Oko 1938. godine bilo je u Indiji tako obespravljenih ljudi oko 80 milijuna. Osim tih siromaha tu su bili i starosjedioci, potomci prastanovnika Indije koji ne poznaju kaste, ali su ih hindusi izjednačili s nedirljivima. K tome je pridošlo i izrabljivanje raznih veleposjednika takozvanih »zimendara« koji su posjedovali golema područja obradive zemlje. Ti bogataši nastojali su svim mogućim sredstvima zarobiti te siromahe. Strogo su branili svojem radnicima da se bilo kako približe misionarima. Budući da kršćanstvo traži jednaka prava za sve ljude i misionari su naviještali tu jednakost. Time su se zamjerali zimendarima i bogatim hindu kastama. Otac Ante nastavlja osvajati ljude primjerom i konkretnim djelima. Time nastavlja djelo koje su započeli oci Mesarić i Josip Vizjak. Gdje god može nastoji pomoći ljudima da ih digne iz njihove bijede. U Bošontiju on organizira takozvanu međusobnu pomoć. Nastavlja s takozvanom »rižinom bankom«. Za vrijeme žetve riže otkupljuje rižu po nešto višoj cijeni nego što bi platili drugi. Sve to sprema u spremišta za dane kad po selima nastupa razdoblje gladi. Onda tim istim ljudima rižu prodaje po istoj cijeni. U obe sjetve posuđuje ljudima sjeme pod uvjetom da mu u vrijeme žetve vrate isto toliko koliko su primili za sjetvu. Na taj način oslobađa siromahe od raznih lihvara i od nepotrebnih dugova. Tako ih pomalo osamostaljuje. Uči ih da složnim silama mogu i sami sebi pomoći.

ZA DUŠE, ZA UNAPREĐENJE ČOVJEKA

Sve više se uvjerava da je tim ljudima potrebna i neka osnovna izobrazba da bi se mogli dići iz svoje bijede i poći korak dalje. Stoga počinje osnivati male seoske škole. Nastoji da svako selo dobije makar i najskromniju kapelicu koja će preko tjedna služiti kao škola, a

u nedjelje i blagdane za svetu Misu ili za zajedničku molitvu pod vodstvom katehista.

No time se ne zadovoljava. U Bošontiju osniva tehničku školu s 11 razreda. Tu mladi mogu naučiti neki od zanata: tkanje, stolariju, tokariju i još neke druge. Osniva i srednju školu i konvikt u kojem će stanovati djeca iz udaljenih sela. Osniva i bolnicu s 30 kreveta – u to vrijeme jedinu u čitavom kraju.

Ni time se ne zadovoljava. Trebaju mu učitelji za tolike škole. Stoga šalje mnoge mladiće i djevojke na dalje nauke. Od njih neki dolaze natrag kao učitelji ili kao katehisti, a neki mladići i djevojke se odlučuju za duhovno zvanje.

Sve mu to veoma pomaže u naviještanju Evanđelja pa broj obraćenja iz dana u dan sve više raste.

U Indiji postoji još jedan problem. To su udovice. One su među hindusima posve prezrene i odbačene. Dapače se smatralo da nakon muževe smrti njihov život postaje besmislen pa je najbolje da se žive bace na lomaču na kojoj izgara mrtvo tijelo muža. Stoga su mnoge to i činile. Otac Ante za njih osniva poseban dom u koji ih prima. Njihovu djecu prima u sirotište koje također osniva.

Područje 24. parganas veoma često pogađaju velike poplave i oluje u kojima strada mnoštvo ljudi. Voda ili oluja ruši kolibe, uništava rižina polja. Stoga otac Gabrić priskače u pomoć bilo da pomaže popraviti postradale kolibe, bilo da omogućuje podići nove. Tako je tijekom svog misionarskog rada podigao oko dvije tisuće koliba. A da spriječi prodiranje slane vode na polja, brine se da se podižu nasipi ili da se poprave stari. Ujedno se brine za izgradnju putova.

Po sebi se razumije da su ga zavoljeli i k njemu dolazili bez straha kad bi se našli u nevolji. I nitko nije od njega otišao praznih ruku.

I u Morapaju, kamo je bio premješten, nastavlja sličan posao. Tu ruši već napola ruševnu crkvu i podiže novu. Gradi samostan časnim sestrama domaće družbe svete Ane. Gradi brojne kapelice po selima. I tu se brine za školovanje i muške i ženske mladeži. Sve poduzima da i tu pomogne siromasima. Stoga su ga i tu zavoljeli. Javljaju se nova sela za pouku u kršćanskoj vjeri. No on uvijek pazi da razni darovi ne budu povod prijelaza na kršćanstvo. Želi da se sami slobodno odluče.

Koliko je njegov karitativni rad bio poznat i kod bengalskih državnih vlasti pokazalo se za vrijeme velike gladi koja je pogodila Indiju. Vlasti naime njemu povjeravaju prehranu školske djece. I on u 155 seoskih škola hrani 22.600 djece. Daje im svaki dan jedan obrok riže s graškom. U isto vrijeme brine se za prehranu deset obitelji. Nastoji pomoći svima koji se nađu u nevolji. Osobitu brigu posvećuje bolesnicima i organizira im pomoć djevojaka i mladića. Sam se brine za lijekove, a kad vidi da je bolesnicima potrebna temeljitija njega i liječenje šalje ih u svoje bolnice, bilo onu u Bošontiju ili, kasnije, u Maria Polli. A kad ni tu sestre ne mogu pomoći, onda pojedince šalje i u kalkutske bolnice.

Može se reći da gotovo nije bilo pohoda pojedinim selima a da ne bi tom zgodom obišao sve bolesnike i nemoćne starce.

PRIJATELJ MALENIH, PRIJATELJ SVIH

Na poseban način brine se za djecu. Ona su brzo upoznala njegovu ljubav i zato ga s nestrpljenjem dočekuju i prate. A kad odlazi iz njihova sela, ispraćaju ga. Zanimljive su crtice baš iz tih njihovih međusobnih odnosa. Znalo se dogoditi da su ga na obali Gangesa djeca čekala i po više sati, i to po nevremenu. Ako se već spustio mrak prije nego što je on stigao u selo, djeca su ga dočekala da ga doprate do seoske kapelice ili do kolibe u kojoj je trebao prenoćiti.

Za siročad se pobrinuo i u Bošontiju i u Morapaju i u Maria Polliu izgradivši poseban dom za njih. Tu su dobili sklonište, hranu, odjeću i odgoj. Bilo im je omogućeno da redovito polaze u školu. Gdjekoje dijete kasnije je – ako je bilo sposobno za daljnje školovanje – pošlo i u više škole. Tako je među tom djecom bilo i budućih svećenika, nastavnika, učitelja, katehista.

Kad je djelovao u Moropaju njegove bošontske ustanove došle su u krizu jer nisu imale potrebnih materijalnih sredstava. Stoga ga poglavari ponovno vraćaju u Bošonti da spasi te ustanove. I on u tome uspijeva. Brine se i za uzdržavanje pojedinih ustanova i za plaće nastavnicima u školama. Kad je osnovao novu postaju Maria Polli ostavio je Bošonti da bi u toj novoj postaji izgradio crkvu, misijsku postaju, samostan sestrama Majke Terezije, školu, bolnicu, staračkí dom, dispanzer. I ta nova misija veoma brzo raste pa konačno obuhvaća čak preko 45 sela.

U toj postaji on osniva i zanatske škole: tkalačku, stolarsku i postolarsku. Želi mladima omogućiti neko zaposlenje.

PRIJE SVEGA SVJEDOK KRISTOV

Može se nekome činiti da je on zbog tolikih ovozemaljskih poslova zanemario prvu i najvažniju dužnost – naviještanje Evanđelja. Nikako! On je dobro znao da se do srca najlakše dolazi preko želuca. Ljudi su se uvjerili koliko ih on iskreno ljubi i koliko im želi dobro. Stoga su upravo spontano dolazili k njemu i molili ga za vjersku pouku. Rezultati su jasno pokazali da se nije prevario. Tijekom svog misionarskog djelovanja uspio je pokrstiti na tisuće ljudi. Bengalija je inače poznata kao veoma tvrdo tlo za sijanje kršćanstva. U cijeloj Bengaliji na 400 stanovnika dolazi tek jedan katolik. A na teritoriju 24. parganasa ima 24.000 katolika. To je plod žrtava, patnji i rada naših misionara, osobito oca Ante.

Krasno je o njemu rekla Majka Terezija kad je pohodila Metković 1978. godine, a došla je zajedno s o. Antom:

»Kako bih vam mogla reći što bi naši ljudi u Indiji rekli vama? Kako bi vam oni zahvalili, osobito obitelji našega oca Ante, jer su u njemu i od njega ljudi u Bengaliji dobili Isusa. Preko njega i od njega doznali su oni da ih dragi Bog ljubi. Preko ljubavi oca Ante oni su doznali da su naša braća i sestre. Što je otac Ante učinio u Bengaliji morali biste doći tamo i vidjeti. To nije moguće kazati. Od srca smo zahvalni njegovoj obitelji što je dala svoga sina, svoga brata Isusu. Što ga je žrtvovala za Boga, da on bude svjetlost, radost, mir, živa Isusova ljubav u Bengaliji gdje ljudi nikad prije nisu znali da je moguće ljubiti kao što je on ljubio njih. On je donio Isusa u srce naše Bengalije. On je donio Isusa i Mariju u obitelji i one žive radosnim životom...«

Koliko je otac Ante bio obljubljen među ljudima u Bengaliji, pokazalo se veoma zorno nakon njegove smrti 20. listopada ove 1988. godine. Kad su ga mrtvog vozili iz Kalkute u Maria Polli da tamo bude, po vlastitoj želji, pokopan, putem su njegov lijes dočekivali ne samo vjernici katolici, nego i hindusi i muslimani, i bacali na njega cvijeće. Na sprovodu sudjelovalo je oko 20.000 ljudi. I tu vrijedi riječ Majke Terezije: »Trebali biste vidjeti koliko su ga ljubili!«

Na njegov grob mogli bismo napisati Isusove riječi: »Nitko nema veće ljubavi od ove da svoj život položi za one koje ljubi!«

Juraj GUSIĆ

Zadnji časovi i smrt o. Ante Gabrića

Dragi, šaljem vam nekoliko vijesti o posljednjem oproštaju od o. Ante Gabrića koji nam se duboko usjekao u pamćenje i u srce, te sam uvjeren da će Bengalcima i misionarima ostati u trajnoj uspomeni. Svi smo ožalošćeni ali i ponosni. Ako vam se bude činilo zgodno, ove moje retke slobodno objavite.

J. CUKALE, DI

O. Ante je već dugo pobolijevao, a zbog teške zaduhe počelo mu je malaksati i srce. Na poziv svojih sunarodnjaka koji žive u Australiji (da se malo odmori) proboravio je neko vrijeme kod njih. (Tamo je iznenada teško obolio!) Liječnici su mu propisali strogo mirovanje, ali ih revni Gabrić nije poslušao, nego naprotiv, davao je duhovne obnove i misije. Tako se u kalkutski kolegij sv. Franje Ksaverskog vratio umorniji negoli je otišao. No ni u kolegiju nije mogao mirovati. Kao nekoć sv. Franjo Ksaverski, i on se žurio svojim Bengalcima u Maria Polli. U njemu je gorio onaj isti oganj o kojem je govorio njegov Učitelj: »Došao sam oganj baciti na zemlju, i kako bih želio da se već zapalio...« (Lk 12,49)

U ponedjeljak 17. listopada započeo je misije za žene u Maria Polliu. Iznenada su ga spopali želučani grčevi koji su nastupili, prema pripovijedanju njegova kapelana g. Silvestra, kao posljedica jedenja nekog mesa. O. Gabrić i g. Silvestar oboljeli su jer nisu imali hladionika u kojem bi meso sačuvali zdravim. To zatrovanje pokvarenim mesom posve ga je iscrplo. U srijedu ujutro ostao je u krevetu, a poslije podne se digao da nastavi svoj apostolat. Slijedeće noći mu se toliko pogoršalo da je pozvao sestre misionarke ljubavi i molio svoga kapelana za sv. ispovijed, pričest i bolesničko pomazanje. Svete sakramente primio je tako pobožno da su svi nazočni bili ganuti. U ruke je uzeo svoj misijski križ što ga je nosio pod odjećom, uzeo kapelanove ruke u svoje ruke i rekao: »Silvestre, došao je moj trenutak, Isus me zove...«

Da bi mu spasili život, rano ujutro povezli su ga u Kalkutu u kolegij. Vožnja ga je jako umarala pa je zamolio vode, ali ju nije mogao

piti. Kad je prešao granicu svoje župe, širom je otvorio oči i izdahnuo.

Godina njegove smrti ujedno je i godina zlatnog jubileja odkako je 1938. stupio na bengalsko tlo. Osim prekida za vrijeme studija, sav je svoj vijek proživio među svojim dragim ljudima 24. parganasa. Oni su voljeli njega kao što je i on volio njih. Kad god čitam Glasnik Srca Isusova i Marijina otkrivam dubine njegove predanosti za duše i za najsiromašnije među siromasima. Povremeno je morao progutati prigovor da svojim darovima kvari gospodarske pothvate domorodaca, a njegova iskustva s ljudima koji su bili na rubu ljudske zajednice, zapostavljeni i odbačeni, izričito odgovaraju ono isto što je nekoć odgovorila i majka Terezija: »Da, ja kvarim ljude darovima jer me Bog kvari njima...«

O. Ante je pridavao veliku važnost apostolatu dopisivanja. Europa, Amerika i Australija sa svojim sjemeništima i samostanima mogu svjedočiti što im je značio o. Ante. Svaka njegova riječ je poticala. Jednostavnost i optimizam koji je iz njega zračio, oganj što ga je potpaljivao u srcima svojih slušalaca treba tražiti u dubinama njegove misionarske duše. Bio je to rezlultat probdjevenih noći, molitve, i odricanja. Rezultat je to njegova posta, a osobito noći bez sna kroz posljednje godine. Nije on bio velik samo u svom misijskom zanosu. Prema izjavama ljudi, bio je on Božji čoviek. Majka Terezija je iz Rima telefonirala svojim sestrama: »O. Gabrić je već kod Boga. Zato nije čudo što mu se ljudi već preporučuju u molitve...«

Petak 21. listopada bio je dan Gabrićevog ukopa. Bio je to dan žalosti ali i slavlja. Udovoljeno je njegovoj želji da bude pokopan među svojim ljudima. Ispunjena mu je također posljednja želja, da mu u grob saspu šačicu zemlje što ju je donio iz rodnog Metkovića. Pravi misionar je istodobno čovjek dviju domovina: rodne i stečene!

Kalkutski nadbiskup Henry D'Souza predsjedao je misnom slavlju i blagoslovio misionarevo mrtvo tijelo. Pod Misom je propovijedao o. C. Mignon DI. Kapela kolegija bila je dupkom puna, a osobito su bile zapažene sestre majke Terezije...

Poslije Mise krenuo je sprovod automobilima i motorkotačima u Maria Polli udaljen dva sata vožnje. Kod Bamonpukurja smo već sreli ljude koji su čekali da izraze svoj posljednji pozdrav (daršan) svome pastiru. Potom su se ljudi žurili iz sela. Majke su donosile dječicu u naručju. Jedni su plakali a drugi su pjevali nabožne pjesme ili su molili krunicu. Među njima je bilo čak hindusa i muslimana. Crkva u Maria Polliu nije mogla primiti sav narod. Pjesma je bila molitva, hvalospjev i zahvaljivanje Bogu za svetog pastira.

Ljudi će možda opet vidjeti njegov bicikl na cestama, ali bez Gabrića. Pjesme lađara opet će se razlijegati nad rijekama Matla i Gosaba, ali će biti žalosnije jer je njihov prijatelj umro...

U zraku je lebdio neki tajanstveni mir. Čak i hinduski žreci (pudžari) zaustavili su se usred svojih Durga vjerskih proslava, a elektronski zvučnici stišali su se po selima u sat kad je patrovo mrtvo tijelo bilo položeno u grob.

Žalost se promijenila u zanos. Cijela pokrajina dostojno se poklonila svome učitelju koji je do konca izgarao za svoj narod slijedeći primjer svoga Učitelja – Isusa.

Od dvadesetorice hrvatsko-slovenskih misionara ostali smo još samo o. Polgar i ja. Nas dvojica, kao i svi do kojih će dospjeti ovi reci, budimo uvjereni da će Gospodin, na molbu sada još djelotvornijega o. Gabrića, poslati nekog drugog koji će krenuti Antinim stopama, jer na naša srca kucaju Isusove riječi: »Polja se bijele za žetvu. Molite Gospodara žetve, da pošalje radnika u svoju žetvu.« (Mt 9,37)

J. CUKALE, DI

Zaključak i nastavak

Priredio: Vital VIDER

Tijekom ovog godišta u Glasniku Srca Isusova i Marijina razmišljali smo o velikom zvanju onih koje Bog zove u brak. Papa Ivan Pavao II usuđuje se s punim autoritetom tvrditi: »Budućnost svijeta i Crkve vodi preko obitelji.« (FC 75) Od velike je dakle važnosti za sve, a osobito za vas mlade, pitanje kako i kakve ćete brakove sklopiti, kakve obitelji imati?

Jeste li čuli za ikoje zvanje, zanimanje ili čak običan zanat koji ne treba učiti? Toga nema nigdje i ni u kojoj struci pa ne može biti niti u onoj najuzvišenijoj struci laičkog života – u braku i obitelji!

RAZGOVORI, TEČAJEVI, ŠKOLE

Gdje i kakve škole postoje za bračno i roditeljsko zvanje? Ima li ih i u našim krajevima? Da, počelo je to davno, a radilo se o nekoliko predavanja o braku i obitelji, prije vjenčanja mladenaca. Brzo se osjetilo da to nije dosta. Suvremeni problemi postaju sve teži pa moraju i odgovori biti što potpuniji. Organizirani su opširniji razgovori, tečajevi i višednevne škole, ali je sve to još daleko od onoga što bi trebalo, a pogotovo je u nerazmjeru s trajanjem učenja raznih drugih struka i umijeća. Narodna izreka veli: »Bolje išta nego ništa.« Premda je to točno, s time se ne smijemo pomiriti. Bolje je svaki dan pojesti bar jednu jabuku nego ništa, ali se s tim ne mirimo nego idemo za punim i pravim obrokom. Da je poznavanje bračnog života nedostatno, pokazuje i život u kojem su sve češći takozvani »slomljeni« brakovi. Ta je pojava uzela tolikog maha da zabrinjava svakog ozbiljnijeg čovjeka. Rastave nisu rijetkost čak ni među vjerničkim partnerima a to onda budi posebnu zabrinutost.

Da nam bude opipljivo jasno kako je neposredna priprema na brak sama za sebe krajnje nedovoljna usporedimo je s dva primjera: Kada bi krajem srednje škole neka djevojka željela postati liječnica, i kada bi joj na medicinskom fakultetu kazali neka dolazi mjesec dana u sve petke i subote na dvosatno predavanje pa će joj onda dati potvrdu da je sposobna za rad u bolnicama to bi bilo besmisleno i nemoguće – zar ne?

Ili – ako bi maturant zaželio postati svećenikom, a biskup bi mu rekao: »Odlično, mladiću! Dođi kroz tri četvrtka, petka i subote na večernja predavanja iz teologije i o svećeništvu, a onda počni s pripremama na Mladu misu, jer ću ti nakon mjesec dana podijeliti svećenički red...« Kako bi to neozbiljno, neuvjerljivo i smiješno zvučalo!?

A gledajte, mi se ne uznemirujemo niti se išta čudimo kada mladima obećajemo da će si moći podijeliti sakrament ženidbe koji, znamo, uključuje ozbiljan vjerski život, zatim spremnost na život

VEĆ NIZ GODINA ODRŽAVA SE OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA NA FRATROVCU U ZAGREBU. SLIKA PRIKAZUJE RAZGOVOR U GRUPI

udvoje do smrti te odgovorno rađanje djece i njihov ljudski i kršćanski odgoj. Na sve to šaljemo ih nakon nekoliko predavanja prije vjenčanja. Zar nije i to krajnje neozbiljno i neodgovorno?! A onda se čudimo i snebivamo, dapače i zgražamo, kad vidimo koliko ima promašaja i kobnih zastranjenja u njihovu bračnom i obiteljskom životu. Nismo li svi mi svemu tome sukrivci? Stoga je potpuno jasno, da bi priprema na brak morala trajati mnogo više, čak godinama. Najprije mora početi, dakako, u samim obiteljima. A tko je roditelje do sada osposobljavao za taj posao? Zatim u vjeronaučnim grupama mladih. A bilo bi osobito nužno da se to čini u župskim zajednicama ili barem u dekanatima. Svuda bi morali organizirati skupine budućih bračnih parova koji bi se sastajali kroz godinu dana ili više i razgovarali o svojim problemima te zadacima koji ih čekaju u braku i obiteljskom životu.

U 11. broju Glasnika čitali ste svjedočanstvo mladog para o takvoj grupi mladih, a u svim prijašnjim brojevima donosimo samo misli mladića i djevojaka koji su godinu ili više hodali u takvu »školu za brak«. Oni onda drukčije i lakše žive ostvarujući svoje veliko zvanje koje su prihvatili.

Tu činjenicu potvrđuje s najvišeg mjesta i službena Crkva. U svom pismu o bračnom i obiteljskom životu, kad piše o pripremi na brak, Papa veli da tu pripremu »treba shvaćati kao stalan proces«. Uglavnom obuhvaća tri stupnja: daljnju, bližu i neposrednu pripremu« (FC 66, 3). »Crkva je dužna« veli on »razvijati bolje i intenzivnije programe pripreme na brak« (FC 66, 2). Drugi vatikanski sabor govori slično: »Djecu treba tako odgajati da, kad odrastu, mogu s punom sviješću odgovornosti... osnovati svoju obitelj u povoljnim moralnim... uvjetima. Zadaća je roditelja ili skrbnika, da razboritim savjetima budu vodiči mladima pri osnivanju obitelji... Neka se trude, da mladež... pomažu poukom i djelom te ih nastoje odgojiti za obiteljski život.« (GS 52, 1. 6)

Veoma je jaka i značajna tvrdnja bivšeg isusovačkog generala p. Pedra Arrupea koji je nakon Sinode biskupa o braku i obitelji 1980. napisao pismo svojoj subraći o radu s oženjenima. U tom pismu veli da smo svjedoci katastrofalne krize braka i obitelji. Nemojmo prečuti njegovu riječ. Napisao ju je kao veliki poznavalac suvremenog svijeta! On navodi 18 razloga za to a kao glavni razlog za tako jadno stanje spominje upravo pomanjkanje pripreme za brak.

Zaključak ovogodišnjih razmišljanja u Glasniku o pripremi na brak vas mladića i djevojaka koji ozbiljno razmišljate o tom zvanju, završavamo pozivom da nastavite s takvim ili sličnim radom te se odazivate svojim svećenicima, ili da vi sami njih na to potičete. Jedno je sigurno: čovjek onako spava, kako si prostre. Ako mladi par želi ostvariti lijep, sretan brak, morat će se dugo i ozbiljno pripremiti, dapače školovati se za to. U slijedećem godištu Glasnika moći ćete čitati o glavnim problemima oženjenih, i kako su ih rješavali.

Vas čekaju isti zadaci, a iskustvo starijih i za vas je dragocjeno.

Duhovne vježbe u Zagrebu

U sjemeništu »Augustin Bea« (Fratrovac 38) održat će se u došašću ove godine duhovne vježbe za odrasle i to od 9. do 11. prosinca. Duhovne vježbe počinju u petak navečer u 17 sati, a završavaju u nedjelju poslije podne u 16 sati. Doprinos za sudjelovanje u duhovnim vježbama iznosi po osobi 35.000 dinara za cijeli tečaj. Za sudjelovanje potrebno se prijaviti na adresu: O. JURE BOSANČIĆ, Fratrovac 38 – 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

Glasnikova jubilarna godina poratnog izlaženja 1963 – 1989.

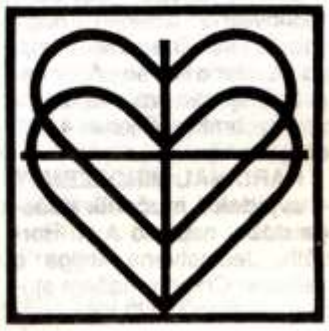

KNJIGE

Na adresi: SAMOSTAN SV. KLARE, Končareva 29 – 58000 SPLIT, možete nabaviti slijedeće:

VELIKA LJUBAV BOGU POSVEĆENIH DUŠA, napisao o. Lorenzo Sales. Knjiga je prikladna za duhovnu obnovu, posebno za redovničke zajednice i voditelje duhovnih vježbi. Cijena 5.000 din.

U SVETIŠTU DUŠE, napisala s. Marija od Presvetog Srca. Knjiga je svojevrsni meditativni monolog (prikladan za razmatranje pred Presvetim). Cijena 4.000 din.

Na adresi:KNJIŽNICA UPT – 54400 ĐAKOVO, pp 62, možete naručiti slijedeće:

VJERUJEM U BOGA OCA..., napisao A! Fauvelle. U knjizi je sadržano kratko tumačenje apostolskog vjerovanja. Cijena 1.500 din.

PIERINA MOROSINI – djevica i mučenica, napisao F. Rossi. Pierina je, poput Marije Goretti, uzor i zagovornica suvremenoj mladeži. Prošle godine proglašena je blaženom. Cijena knjige je 4.000 din.

BRAK MOŽE USPJETI (ponovljeno izdanje), napisao B. Liss. Dragocjena knjiga za mlade koji se pripremaju za brak kao i za one koji su već u braku. Cijena 4.000 din.

KARDINAL MINDSZENTY – svjedok i mučenik našega doba, napisao J. K. Horváth. Jedinstvena knjiga o velikanu Crkve u našem stoljeću. Cijena 6.000 din.

SVETA BOŽIĆNA NOĆ, priredio S. Belaj. Zbornik donosi mnoštvo članaka, propovijedi,pjesama i sastava na temu došašća i Božića. Cijena 10.000 din.

Na adresi: SLUŽBA BOŽJA, Žrtava fašizma 1 – 58000 MAKARSKA, pp 29, možete naručiti:

OTHRANJENI ZASADAMA VJERE, napisao Franjo Carev. Propovijedi prema 2. misnom čitanju, god. C. Ovo je već šesta knjiga propovijedi pisca koji se potvrdio kao bibličar, voditelj duhovnih vježbi i propovjednik. Ovo prilagođeno tumačenje svetopisamskih tekstova popraćeno je obilnim citatima velikana ljudskog duha. Cijena 12.000 din.

Na adresi: KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR, Vlaška 36 – 41000 ZAGREB, možete naručiti:

GOLGOTA JEDNOG MLADOG LIJEČNIKA, napisao James Monohan. Knjiga sadrži svjedočanstva jednoga mornaričkog liječnika koji se nesebično daje drugima, pomažući im u njihovim nevoljama. Pokazao se također vrsnim odgojiteljem. Knjiga ima 205 str, a u njoj se nalazi i nekoliko ilustracija, slika. Cijena 6.000 din.

KAD BOG ZOVE, pripremio S. Belaj. Svrha je knjige pomoći starijim mladićima koji pomišljaju na svećeničko zvanje. U knjizi se nalazi niz takvih slučajeva u kojima je opisan životni put pojedinih uzornih svećenika. Knjiga ima 272 str. Cijena 6.000 din.

Na adresi: ŽUPNI URED JELSA na o. Hvaru – 58465 JELSA, možete naručiti:

SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, MUKA (2. izdanje), napisala Marija Valtorta. Cijena 20.000 din.

PUTOVI I PUTOKAZI (Niz članaka o našoj prošlosti), napisao fra Ignacije Gavran. U knjizi su sabrani članci iz bosanske i hrvatske prošlosti što ih je objavljivao list »Svjetlo riječi« u rubrici »Naša starina«. Članci su raspoređeni po temama; I. Znamenite ličnosti, II. Važniji događaji, III. Vrijedne građevine i umjetnička djela, IV. Spomenici pisane riječi. Uz većinu članaka nalaze se odgovarjuće ilustracije a na kraju svakoga teksta popis najvažnijih izvora i literature kojom se autor služio. Cijena: 10.000 din. Naručuje se kod izdavača: SVJETLO RIJEČI, N. Pozderca 6, 71000 SARAJEVO.

Na adresi FTI, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699, možete naručiti:

SAVJEST – Put prema Bogu, napisao o. Ivan Kozelj DI. »Pred nama je knjiga o savjesti, pravi dar srca. Poklon plemenite savjesti o. Kozelja, njegov duhovni testament, iskreni iskaz o iskustvu i procjeni čovjekove posljednje tajne, čovjekove ontičke vrijednosti. Jasno opisuje kako se može izgraditi ili rušiti Božje djelo u nama – slika i prilika Božja u čovjeku«. (Biskup Mijo Škvorc u Predgovoru ove knjige). Knjiga od 268 stranica, u tvrdom uvezu s četverobojnim omotom. Cijena 15.000 dinara.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... Majci Božjoj Bistričkoj i Anđelu čuvaru koji su sačuvali od smrti malu Mariju (20 mjeseci!) nakon uboda stršljena. Hvala i bolničkom osoblju koje se za nju brinulo. – Katica Lukšić, Sunjski Krivaj

... i sv. Anđeli Merici, izmiriteljici ljudi, za izmirenje jedne obitelji, te i drugima preporučujem da joj se u takvoj potrebi utječu. – Ruža K., Zenica

... Prevelika hvala za sve primljene milosti. – Zahvalna Ana, München

... Gospi od brze pomoći, i svima svetima za uspješno završenu srednju školu i položenu maturu kao i za sve do sada primljene milosti. – Zahvalna baka, Slavonski Brod

... sv. Josipu i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. Preporučujemo se i nadalje njihovoj zaštiti. – Obitelji Š. D. G. i M.

... sv. Leopoldu, sv. Maksimilijanu Kolbeu, sv. Josipu, sv. Antunu i svim svetima za primljene milosti, te im se i nadalje preporučujem u zaštitu. – Marija Purić, Vrbanja

... sv. Leopoldu i sluzi Božjem Petru Barbariću na uslišanju i zagovoru za moju unučad i praunučad, te ih i nadalje preporučujem. – Baka iz Gušća

... za sve milosti primljene tijekom života, i za obraćenje djece. – Manda Lukačević, Miholjački Poreč

... za mnoge milosti primljene tijekom života uz daljnju preporuku moćnoj zaštiti Božanskog Srca. – s. Celina Borovac, Šibenik

... i Majci Božjoj žalosnoj što tješi mene i moju djecu. Sv. Leopoldu i sv. Antunu preporučujem osobito svoju unučad. – Baka iz Podravine

... i sv. Mihovilu, sv. Josipu, sv. Anti Padovanskom za primljene milosti. – Jurić Eva, Đurići

... što su mi sin i snaha sretno prošli u prometnoj nesreći. Također za uspjelu operaciju i mnoge druge milosti primljene u životu. Preporučujem i nadalje svoju obitelj. – Gašparov Anđelka, Podr. Sesvete

... i sv. Josipu za pomoć i zaštitu kao i za uslišanu molitvu. – Kapučija Anđelka, Šišljavić

... i sv. Obitelji za uslišane molitve i primljene milosti. Zahvaljujem i svim svetima, a posebno sv. Anti za pronađeno što sam bila izgubila. Preporučujem se i nadalje, osobito Gospi od brze pomoći. – Zovko Anđa, Pucarevo

... Presv. Trojstvu i sv. Anti na primljenoj pomoći u mojim potrebama. – Šarić Mara, G. Hasić

... sv. Obitelji, sv. Leopoldu i sv. Anti na uslišanoj molitvi. – Danica Šolić, Senj

... i sv. Anđeli Merici za uspješno pomirenje u braku. – R. K., Zenica

... i Presv. Trojstvu za Božji blagoslov. Molim i dalje za snagu, za zdravlje i za strpljivost u svim poteškoćama. – Brnjak Katica, N. Markovac

... na velikoj milosti koju sam primila te i dalje preporučujem svoga unuka, osobito za uspjeh u školi te da dobije zaposlenje. – Zahvalna baka F. M., Čazma

... i Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Anti i sv. Leopoldu Mandiću za uspješnu operaciju i poboljšanje zdravlja moje kćeri. – Dokmanić Milka

... i sv. Obitelji, Trojedinom Bogu i svim svecima za uslišane molitve. – Vinković Marica, Obrovnica

... sv. Ani i svim svetima za sretan porod. – Zahvalna majka Vesna

... i Gospi od brze pomoći, za brzo ozdravljenje i sve primljene milosti. – Mare i Mandica, Jaruge

... i svim nebeskim zaštitnicima, a napose slugi Božjem Ivanu Merzu, sv. Leopoldu i sv. Josipu za sretnu i mirnu smrt moga muža. U njihov zagovor preporučujem i sebe. – Barić Marija, Sigetec

... i svim svetima za sve primljene milosti; i nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. – Ivan Božić, Goričan

... na uslišanoj molitvi te se i nadalje preporučujem u njihovu zaštitu. – Grabovac Mladen, Prijedor

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

